

ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΣ Ε. Μ. ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ

Η ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΣ ΤΟΥ
ΕΘΝ. Μ. ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ

1837-1937

H
XVI

ΙΟΥΛΙΟΥ 1939

181

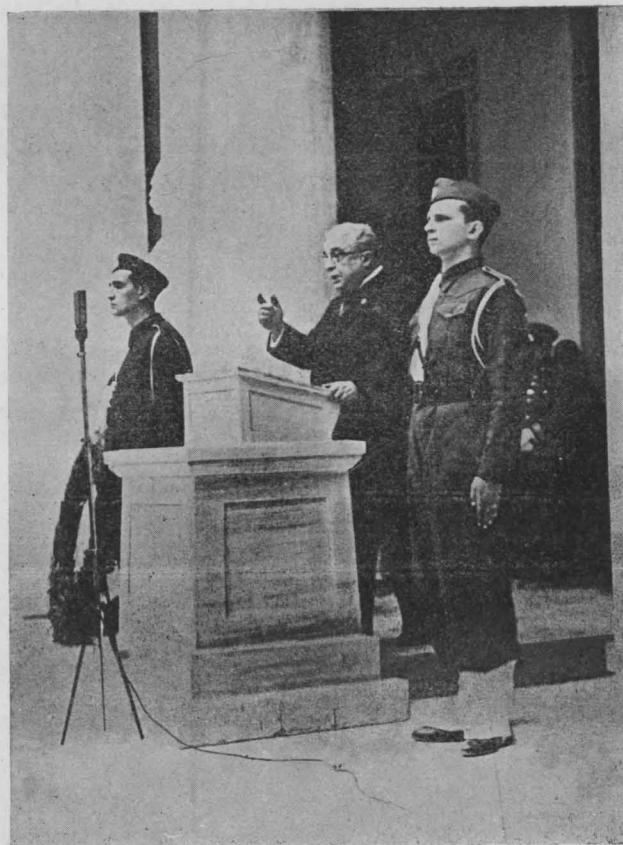
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
■ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

113684

Η Α. Μ. Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ
ΑΠΟΧΩΡΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ

Η Α. Ε. Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΟΜΙΛΩΝ ΠΡΟΣ
ΤΟΥΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΑΣ

ΤΕΧΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ Η'/XVI

1 ΙΟΥΛΙΟΥ 1939

ΑΡΙΘ. 181

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΙ ΕΟΡΤΑΙ

23η Όκτωβρίου 1938	Σελίς	13
24η Όκτωβρίου 1938	»	15
25η Όκτωβρίου 1938	»	23
Συγχαρητήρια γράμματα	»	37
Τὸ γεῦμα πρὸς τιμὴν τῆς δμάδος τῶν Μετσοβιτῶν	»	39
Τὸ γεῦμα τῶν Μηχανικῶν	»	41
Ἡ δμιλία τοῦ κ. R. Diercks, διευθ. συμβούλου οἴκου Siemens .	»	42

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ

Τὰ αὗτα ίδρυσεως τοῦ Πολυτεχνείου ‘Υπὸ A. Βουρνάζου, Ἀκαδημαϊκοῦ, Καθ. Ε.Μ.Π.	»	47
Τὸ παλαιόν Πολυτεχνεῖον καὶ τὸ γήπεδον τοῦ νεωτέρου ‘Υπὸ K. Μπίρη, Ἀρχιτέκτονος	»	65
Τὰ νέα κτίρια τοῦ Πολυτεχνείου ‘Υπὸ K. Κιτσίκη, Ἀρχιτέκτονος	»	71
Εὑεργέται καὶ Δωρηταὶ ‘Υπὸ I. Χατσοπούλου, Καθηγητοῦ Ε.Μ.Π.	»	77
Διατελέσαντες Διευθυνταὶ, Πρυτάνεις, Καθηγηταὶ	»	87

ΤΟ ΣΗΜΕΡΙΝΟΝ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΝ

‘Οργανισμὸς τοῦ Ε.Μ.Π. Πολυτεχνείου	»	117
Διοίκησις	»	121
“Εδραι καὶ μαθήματα	»	124
Διδακτικὸν προσωπικόν	»	129
Τ ἐργαστήρια τοῦ Ε.Μ.Π.	»	137
ΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ	»	153
RESUMÉ DES MATIÈRES PUBLIÉES	»	213

Ο ΠΑΡΟΝ ΤΕΥΧΟΣ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ ΤΑ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑ ΣΗΜΕΙΑ ΤΩΝ ΟΣΩΝ ΕΓΡΑΦΗΣΑΝ ΚΑΙ ΕΛΕΧΘΗΣΑΝ ΕΠΙ ΤΩ ΕΟΡΤΑΣΜΩ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΔΟΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΜΕΤΣΟΒΙΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ ΜΕ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΝ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΩΤΕΡΑΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΩΣ ΟΛΩΝ ΕΚΕΙΝΩΝ, ΟΙΤΙΝΕΣ ΕΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΥΠΗΡΞΑΝ Η ΥΠΟΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΤΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΑ ΕΚΑΤΟΝ ΕΤΗ. ΚΑΙ ΑΦΙΕΡΟΥΤΑΙ ΥΠΟ ΤΟΥ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΩΣ ΛΙΤΟΝ ΜΝΗΜΕΙΟΝ ΓΟΝΙΜΟΥ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΝΕΑΝ ΓΕΝΕΑΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ, ΕΦ' ΉΣ ΤΑ ΠΑΝΤΑ ΣΤΗΡΙΖΟΜΕΝ, ΜΕ ΤΗΝ ΒΕΒΑΙΟΤΗΤΑ ΟΤΙ ΑΥΤΗ ΘΑ ΚΑΤΑΣΤΗΣΗ ΚΑΛΥΤΕΡΟΝ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ, ΤΟ ΟΠΟΙΟΝ ΕΙΣ ΑΥΤΗΝ ΑΝΗΚΕΙ.

A I E O P T A I

23η Οκτωβρίου 1938

Ι έπισημοι τελεταὶ ἑορτασμοῦ τῆς
Ἐκατονταετηρίδος τοῦ Ἐθνικοῦ
Μετσοβίου Πολυτεχνείου ἔλαβον
χώραν τῇ 24ῃ καὶ 25ῃ Οκτωβρίου
τοῦ παρελθόντος ἔτους, προηγη-
θείσης τούτων καλλιτεχνικῆς
ἑορτῆς μετά δεξιώσεως εἰς τὸ Αἴθριον τοῦ κεν-
τρικοῦ Κτιρίου καὶ τοὺς κήπους τοῦ Πολυτεχνείου
τῇ 23ῃ Οκτωβρίου καὶ ὥρᾳ 6½ μ. μ.

Τὸ πρῶτον μέρος τῆς καλλιτεχνικῆς ἑορτῆς πε-
ριεῖχε τὸ Sanctus τοῦ J. S. Bach, ἐκτελεσθὲν ὑπὸ¹
μικτῆς χορωδίας καὶ ὀρχήστρας, δύο χορογραφικὰ
ἔργα, τὴν Σκηνὴν τῶν Ἡλυσίων Πεδίων ἀπὸ τὸν
«Ορφέα» τοῦ Chr. W. Gluck καὶ τὸν «Προμηθέα»
τοῦ L. van Beethoven, ἐν τέλει δὲ τὸ Ἀλληλούϊα
ἀπὸ τὸν «Μεσσίαν» τοῦ G. F. Haendel ὑπὸ τῆς
αὐτῆς χορωδίας καὶ ὀρχήστρας ἐκτελεσθέν.

Τὴν Ὁργανωτικὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Ἐκατονταετηρί-
δος ἐκ Καθηγητῶν τοῦ E. M. Πολυτεχνείου ἐπεδιώ-
ξεν, δπως καὶ τῆς καλλιτεχνικῆς ταύτης ἑορτῆς τὸ
πρόγραμμα τηρηθῆ ἐντὸς τοῦ ἀρμόζοντος εἰς τὸ

“Ιδρυμα πλαισίου, ἐκφράζον συνάμα συμβολικῶς
τὴν εἰς μνήμην τῶν ίδρυτῶν καὶ συντελεστῶν τῆς
προόδου του τιμήν, δσον καὶ τὴν ἀποστολὴν τοῦ
Ἐθνικοῦ Μ. Πολυτεχνείου.

Τὴν τεχνικὴν ὀργάνωσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ προ-
γράμματος εἶχεν ἀνατεθῆ εἰς ἀρμοδιώτατα τῶν
παρ’ ἡμῖν καλλιτεχνικῶν ίδρυμάτων. Ἐδόθη δὲ οὕ-
τω ἡ ἑορτὴ τῇ συμπράξει τῆς Συμφωνικῆς ὀρχή-
στρας τοῦ ‘Ωδείου’ Αθηνῶν καὶ τῆς Χορωδίας
Αθηνῶν ὑπὸ τὴν δ/σιν τοῦ κ. Φιλ. Οἰκονομίδου
καὶ τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου, ἀναλαβόντος εἰδικώ-
τερον τὴν δλην σκηνοθεσίαν, τὰ σκηνογραφήματα
καὶ διάκοσμον καὶ τὰς ἐνδυμασίας διὰ τῶν κ. κ.
Δ. Ροντήρη, Κ. Κλώνη καὶ Ἀντ. Φωκᾶ. Τὴν γενι-
κὴν διεύθυνσιν τῆς ἑορτῆς εἶχεν δ. κ. Μ. Λιδω-
ρίκης.

Τὴν σύνθεσιν καὶ διδασκαλίαν τῶν χορογρα-
φιῶν εἶχον ἀναλάβει ή κυρία Πολυξένη Ματέϋ καὶ
ή δεσποινὶς Λουκία Σακελλαρίου, ή δὲ ἐκτελέσασα
ταύτας ὁμάς εἶχε συγκροτηθῆ ἐκ τοῦ χορευτικοῦ
τμήματος τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου, ἐκ μαθητριῶν

τής Σχολής Ματέϋ και ἐκ σπουδαστῶν τοῦ Πολυτεχνείου.

Ἐπηκολούθησεν ἡ δεξίωσις τῶν προσκεκλημένων εἰς τὸ "Ατριον τοῦ κεντρικοῦ κτιρίου καὶ τὸν ἔσωτερικὸν ἔξωστην του, ὅπου εἶχε ἐγκατασταθῆ τὸ κυλικεῖον. Κατὰ ταύτην δμάς ἐκ νεανίδων καὶ νέων ἐκ Μετσόβου—τῆς γενετείρας τῶν ἰδρυτῶν τοῦ Πολυτεχνείου—μὲ τὰς τοπικάς των ἐνδυμασίας ἔξετέλεσε χορούς, χορωδία δὲ ἐκ σπουδαστῶν τοῦ Πολυτεχνείου ὀργανωθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Θεοδ. Σπάθη ἔψαλεν ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν του διάφορα ἄσματα.

Ἡ ἑορτὴ ἐπεσφραγίσθη διὰ τῆς ἐκτελέσεως χορῶν ὑπὸ τὴν δ/σιν τῆς κ. Π. Ματέϋ καὶ δ/δος Λ. Σακελλαρίου ἐπὶ ἔξεδρας εἰδικῶς ἐγκατασταθείσης ἔναντι τῶν κεντρικῶν κτιρίων. Τὸ πρόγραμμα

τῶν χορῶν περιεῖχε: Gavotte τοῦ G. F. Haendel, τὸν Κύκνειον χορὸν τοῦ R. Schumann—κατὰ χορογραφικὴν διασκευὴν τῆς Δίδος Σακελλαρίου, ἥτις μετέσχε καὶ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν—τὸν Λαϊκὸν χορὸν τοῦ Ed. Grieg—τὴν Τράταν καὶ τὸ Ἐρηνάκι κατὰ μουσικὴν διασκευὴν καὶ χορογραφίαν τῆς κ. Πολυξένης Ματέϋ.

Κατὰ τὴν ἑορτὴν ταύτην, τιμηθεῖσαν διὰ τῆς παρουσίας τῶν Α. A. B. B. Y. Y. Πρίγκηπος Ἀνδρέου καὶ Χριστοφόρου, παρέστησαν μέλη τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, τοῦ Διπλωματικοῦ Σώματος, τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, Καθηγηταὶ τῶν Ἀνωτάτων Ἐκπαιδευτικῶν, Ἰδρυμάτων καὶ πολλοὶ τῶν ἀλλοδαπῶν ἐπιστημόνων, ἀνώτατοι λειτουργοὶ ὡς καὶ χίλιοι περίπου ἐκ τῶν κληθέντων τεχνικῶν καὶ λοιπῶν μελῶν τῆς Ἀθηναϊκῆς Κοινωνίας.

24η Οκτωβρίου 1938

Η Δευτέρα ήμέρα των έορτών της 'Εκατονταετηρίδος του 'Εθνικού Μετσοβίου Πολυτεχνείου ήρχισε τήν 8ην πρωΐνην, δύποτε οι σπουδασταί των 'Ανωτάτων Σχολών του ΕΜΠ, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὰς φιλαρμονικὰς τῆς Διοικήσεως Πρωτευούσης καὶ του Δήμου 'Αθηναίων, μετέβησαν συντεταγμένοι εἰς τὸ πεδίον τοῦ "Άρεως καὶ ἔστεψαν τὸ μνημεῖον τῶν Ἱερολοχιτῶν καὶ τὸν ἀνδριάντα τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου. Κατὰ τὴν στέψιν τοῦ μνημείου τῶν Ἱερολοχιτῶν δὲ ἐκ τῶν σπουδαστῶν κ. Π. Νεοφύτου ἀπέρθυνε ἐνθουσιώδη προσφώνησιν. Τὰς τιμὰς ἀπέδωκεν τάγμα φαλαγγιτῶν τῶν σπουδαστῶν του ΕΜΠ.

Ἐπηκολούθησε τὴν 10ην π. μ. ἄφιξις ἐν τῷ Αιθρίῳ του Πολυτεχνείου του κ. Πρόεδρου τῆς Κυβερνήσεως. Πρὸ τῆς εἰσόδου του 'Ιδρυματος εἶ-

Τὸ 'Εθνικὸν Μετσόβιον Πολυτεχνεῖον, συναισθάνεται, Κύριε Πρόεδρε, τὴν ὑψηλὴν τιμὴν τῆς 'Υμετέρας συμμετοχῆς εἰς τὴν μεγάλην ταύτην ἔορτήν του. Εἶναι ἀμά πρὸς 'Υμᾶς εὐγάνωμον, δτὶ ἔρχεσθε ἵνα ἐπικοινωνήσητε πνευματικῶς μετὰ τῆς φοιτώσης εἰς τοὺς χώρους τούτους 'Ελληνικῆς νεότητος, ἵνα δείξητε εἰς αὐτήν τὸν δρόμον τῶν Ιδανικῶν, εἰς τὰ δποῖα δφείλει νὰ ἀφιερώσῃ τὰς προσπαθείας της.

Ίσως πρὸ δλίγων δεκαετηρίδων δὲν θὰ ήτο ἔξ ίσου ἐπιβεβλημένον νὰ καθοδηγήται ἡ 'Ελληνικὴ νεότης ἀπὸ φωνὴν τοσούτου κύρους. Αἱ προχενέστεραι γενεαὶ εἰχον τῷ δηντὶ γαλούχηθῇ μὲ τὸ δνειρὸν τῆς ἐλευθερώσεως τοῦ 'Εθνους. Διὰ μέσου κινδύνων, ἀγώνων, ἀτυχιῶν εἰτε θριάμβων, διετήρουν ἀκμαίαν τὴν συναίσθησιν του 'Εθνικοῦ καθήκοντος. Ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐν τῷ μέτρῳ του ἐφικτοῦ ἐπιτελεσθεῖσαν πραγμάτωσιν τῆς ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως, ἐγίνετο ἐπὶ μᾶλλον αἰσθητὴ ἡ ἔλλειψις καθολικοῦ Ιδεώδους πληροῦντος τὰς καρδίας ὅλων τῶν 'Ελλήνων. Αὕτη δὲ δλεθρίως ἐπέδρα ἐπὶ τῆς 'Ελληνικῆς νεολαίας.

Εἶναι τὸ χάρισμα τῆς νεότητος νὰ στρέψῃ τὸ βλέμμα αὐτῆς πρὸς τὸ μέρος ἐκείνο του δρίζοντος, ἀπὸ τοῦ

χον παραταχθῆ κατ' ἀντιζυγίαν οἱ φαλαγγῖται σπουδασταὶ τῶν 'Ανωτάτων Σχολῶν του ΕΜΠ, αἱ φιλαρμονικαὶ Διοικήσεως Πρωτευούσης καὶ πρώτου Σώματος στρατοῦ. Τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, δὲ ὁ ποιοῖς προσῆλθε συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ 'Υπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας κ. 'Α. Οἰκονόμου καὶ τῶν κ. κ. 'Υπουργῶν Τύπου καὶ Τουρισμοῦ Θ. Νικολούδη καὶ Δημοσίας 'Ασφαλείας Κ. Μανιαδάκη καὶ τοῦ 'Υπουργοῦ του Πολιτ. Γραφ. κ. Μπουρμπούλη ὑπεδέχθησαν δὲ Πρύτανις του Πολυτεχνείου κ. Κ. Γεωργικόπουλος, δὲ 'Αντιπρύτανις κ. Ν. Κιτσίκης, ἡ Σύγκλητος καὶ οἱ Καθηγηταί.

Μετὰ ταῦτα, δὲ Πρύτανις του Πολυτεχνείου κ. Γεωργικόπουλος προσεφώνησε τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ὡς ἔξῆς:

δποίου ὑψώνται αἱ ἀκτῖνες τοῦ λυκαυγοῦ. "Ομως νέφο ζοφερά, δπὸ δλλους ούρανοὺς κινηθέντα, είχον σωρευθῆ ἐπὶ τοῦ 'Ελληνικοῦ δρίζοντος. 'Εχρειάζετο τὸ κήρυγμα, δπερ θὰ ἐπανέφερε τὴν 'Ελληνικὴν νεότητα εἰς τὰς μεγάλας τοῦ 'Εθνους παραδόσεις.

Εἰς 'Υμᾶς, Κύριε Πρόεδρε, δφείλεται, δτὶ ἀντιληφθεὶς τὸν κίνδυνον τοῦ μαρασμοῦ καὶ τῆς πλάνης, ἐφέρατε εἰς αὐτὴν τὸ ἄγγελμα νέας ζωῆς. 'Ενεψυχώσατε αὐτὴν καὶ ἐδείξατε τὸν ἀνωφερῆ, δλλὰ καὶ πλήρη ὑποσχέσεων δρόμον τῆς νέας 'Ελληνικῆς δημιουργίας.

Εἰς τοὺς χώρους τούτους διδάσκεται κατὰ τίνα τρόπον δέον ή ὅλη νὰ μορφούται, ἵνα ἔξυπηρετῇ τοὺς ἀνθρωπίνους σκοπούς. Δέν διδάσκεται ή ὑποταγὴ εἰς τὴν ὅλην, ἀλλ' ἡ ἐπὶ ταύτης κυριαρχίᾳ. Καὶ δὲν θὰ συνατήσητε ἐνταῦθα νεότητα ἀνίκανον νὰ ὑψωθῇ πρὸς ἀνώτερα Ιδανικά. Θὰ εὔρετε αὐτὴν εἰθισμένην εἰς τὰς σκληρὰς προσπαθείας, δι' ὃν ή καθαρὰ Γνῶσις προσλαμβάνει τὰ ἐναργῆ σχήματα τῆς ἐφαρμογῆς. Θὰ εὔρετε αὐτὴν ἐνθουσιώσαν διὰ τὴν 'Αλγήθειαν καὶ ή φωνὴ 'Υμῶν θὰ δπηχήσῃ βαθέως εἰς τὴν διάνοιαν καὶ τὴν καρδίαν αὐτῆς.

Κύριε Πρόεδρε, 'Ως εδ παρέστητε ἐν μέσῳ ήμῶν.

Εύθυς ἀμέσως δέ, στρεφόμενος πρὸς τοὺς σπουδαστάς, ἔξεφώνησε τὸν κατωτέρω λόγον:

"Οπως εἰς τὰς πανδήμους τελετὰς τῆς ἀρχαιότητος ἐστεφανοῦντο οἱ βωμοί, αἱ ἔρμαι καὶ τὰ Ἱερά μνημεῖα, οὕτω καὶ σήμερον στεφανωμένον ἀντικρύζει ὁ ἥλιος τὸ κάλλιστον μνημεῖον τῆς Ἑλληνικῆς Νεότητος. Ἐκοσμήσατε, φίλοι σπουδασταί, μὲ δάφνην τὸ μνημεῖον τοῦτο, τὸ εἰς ἀνάμνησιν στήθὲν τῶν ἀγωνιστῶν τοῦ Ἱεροῦ Λόχου, καὶ ἀληθινὰ εὔρετε τὸν ἄξιον τρόπον ἔορτασμοῦ τῆς μεγάλης ταύτης ἡμέρας.

Καποτε, εἰς χρόνους μακρυνούς, τριακόσιοι ὑψηλόφρονες νέοι τῶν Θηβῶν, δι' ἀρρήκτου φιλίας συνδεθέντες, ὠρκίσθησαν νὰ ὑπάρξωσι μέχρι θανάτου οἱ πρόμαχοι τῆς ἀμυνομένης πατρίδος των. Ἀποτελέσαντες τὸν πρῶτον Ἱερὸν Λόχον ἡγωνίσθησαν ἐν Λεύκτροις τὸν «περὶ πάτρης» ἀγῶνα καὶ πιστοὶ εἰς τὸν ὅρκον ἔπεσαν πάντες προμαχοῦντες ἐν Χαιρωνείᾳ. Ὅψοῦτάι ἐκεῖ ὁ τύμβος αὐτῶν καὶ οὗτε ἡ πάροδος τῶν αἰώνων θὰ σβύσῃ ποτὲ τὴν μνήμην των τὴν ἀγήρω.

Καὶ ὅταν μετὰ χρόνους πολλούς, ὅστερα ἀπὸ νύκτα δουλείας μακράν, ἥρχισεν ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς γῆς νὰ ἀπλοῦται ἡ ἡώς τῆς ἐλευθερίας, εὐπατρίδαι νέοι ήσαν καὶ πάλιν, οἵτινες, τὴν ἀρχαίαν ταύτην ἀνακαλοῦντες παράδοσιν, ὥρμησαν πρῶτοι εἰς τὸ ἔγερτήριον σάλπισμα. Εἰς τὸ ὅραμα τῆς ἀναγεννωμένης Ἑλλάδος ἔγκαττελειψάν τὴν ἑστίαν τὴν πατρικὴν καὶ τὰς προσδοκίας, οἵτινες εἰχον ἥδη ἀνθίσει εἰς τὰς ἀλκίμους ψυχάς των, καὶ ἔζητησαν εἰς τὰ πεδία τῶν κινδύνων ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδος τὴν νικητήριον δάφιην. Οὕτε δὲ ἐπέστρεψαν ἔπειτα οἱ δλίγοι εἰς τὰς ἑστίας των, δοσοὶ ἐπέζησαν τῶν σκληρῶν παρὰ τὸν Ἰστρὸν ἀγώνων, ἀλλὰ κατῆλθον πλήρεις ἐνθουσιασμοῦ ἐντεῦθεν τοῦ Ὁλύμπου, ἵνα μετὰ τῶν ὀλλῶν Ἑλλήνων συμπολεμήσωσιν ἐκεῖ, διόπου τὸ κήρυγμα τῆς ἐλευθερίας εἰχεν ἥδη ἀντηχήσει.

Τοῦ ὑψηλοῦ λοιπὸν τούτου παραδείγματος ἔμνησθητε, φίλοι Σπουδασταί, καθ' ἥν ὤραν ἀνοίγουν διὰ τὸ ἰδρυματικὸν αἱ πύλαι τοῦ νέου αἰῶνος. Εἰς ποίαν πηγὴν καθαρωτέραν θὰ ἡδύνασθε νὰ προστρέξητε καὶ ποία ἀπὸ ταύτην θὰ ὑπῆρχεν ὠραιοτέρα ὑπόσχεσις, τὴν δοποὶαν ἔδσατε σήμερον, συνδέσαντες τὴν διάνοιαν καὶ τὴν καρδίαν ὑμῶν πρὸς διὰ τὰς ἀληθῶς ὑπῆρξε μέγα καὶ γενναῖον καὶ τὴν χώραν ταύτην ὑπὲρ πάσας ἀνέδειξεν ἔνδοξον;

'Ἐδῶρησαν εἰς τὴν νεότητα οἱ θεοὶ καὶ τὴν χαρὰν τοῦ ἀγῶνος καὶ τὴν ὑπερηφάνειαν τῆς νίκης. "Ολα τῆς ζωῆς τὰ θέλγητρα τὴν περιβάλλουν. 'Αλλ' ἀσύγκριτος εἰναι ἡ ρώμη τῆς ψυχῆς. 'Ἐδόθη εἰς αὐτὴν χωρὶς δισταγμὸν νὰ εἴπῃ: Πᾶν διὰ τὴν ἀνήκει εἰς ἐμὲ προσφέρω πρόθυμον θυσίαν.

"Οταν ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς Ε. π. Χ. ἐκατονταετηρίδος ἐπήρχετο κατὰ τῆς χώρας ταύτης ὁ μέγας τῆς Ἀσίας ἡγεμὼν, ἥρωτων οἱ περὶ αὐτὸν ἐν Θεσσαλίᾳ, τὶ οἱ Ἑλληνες πράττουσιν. "Αμα δὲ ἐπληροφορήθησαν διὰ τὴν ἡγωνίζοντο ἐν Ὁλυμπίᾳ καὶ μόνον τοῦ ἀγῶνος ἔπαθλον ἦτο στέφανος ἀπὸ κλάδον ἐλαίας: πρὸς ποίους ἀνδρας, εἰπον, φερόμεθα ἵνα πολεμήσωμεν, οἵτινες «οὐ περὶ χρημάτων τὸν ἀγῶνα ποιοῦνται ἀλλὰ περὶ ἀρετῆς». Τὸν ἀγῶνα τοῦτον περὶ ἀρετῆς, εἰς τὸ τέρμα τοῦ δοποὶου δὲν θὰ εὑρεθῇ παρὰ εἰς κλάδος ἐλαίας, εἴτε δάφνης, ἐδιάχθη νὰ ἀγωνίζηται ἡ Ἑλληνικὴ νεότης. "Ἐστω δὲ ἐσαιεὶ ἔμβλημα αὐτῆς ὁ στέφανος τῆς νίκης καὶ χάριν αὐτοῦ δλα μέχρι καὶ τῆς ζωῆς.

Φέρων τὴν βαρεῖαν εὐθύνην νὰ ὅμιλω πρὸς ὑμᾶς ἐν ὥρᾳ οὕτω σημαντικῇ θὰ ἥρμοζεν ἵσως νὰ προσθέσω ὅτι παρέστιος τοῦ ἐνθουσιασμοῦ εἰναι συχνὰ ἡ πλάνη, οὐδὲ θὰ ὑπῆρχε μεγαλύτερον κρῆμα ἀπὸ τοῦ νὰ συρθῇ ποτὲ ἡ Ἑλληνικὴ νεότης, τοιαύτην φέρουσα ὑποχρέωσιν ἴστορικήν, πρὸς βωμούς ἔνους, παράδοτος εἰς τὴν σαγήνην ψευδῶν εἰδώλων. 'Αλλὰ μὲ τὸ σημερινὸν ὑμῶν προσκύνημα ἔδειξατε πόσον τὰς καρδίας ὑμῶν πληροῖ ἡ πνοὴ τῶν μεγάλων ἴδανικῶν καὶ ἡ ψυχὴ σας ἀτενίζει πρὸς τὴν Ἑλλάδα Μητέρα, πρὸς ἥν τῶν ἐθνῶν τὰ εὐγενέστερα τέκνα προσβλέπουσιν ὡς πρὸς πηγὴν ἀγνόρυτον ἀληθείας καὶ κάλλους.

Προσέρχεσθε, φίλοι Σπουδασταί, εἰς τοὺς χώρους τούτους, ἵνα καλλιεργεῖται ἡ τεχνικὴ σκέψις, προσέρχεσθε ἵνα ἀποκτήσητε πολύτιμα διὰ τὴν ζωὴν ὑμῶν ἔφδια. Διότι τὸ μέλλον ἡμῶν ζητεῖτε νὰ στηρίξητε εἰς τὴν καλὴν καὶ εἰλικρινὴ ὑπηρεσίαν, τὴν δοποὶαν θὰ προσφέρητε πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Πατρίδα καὶ τὸ Ἐθνος. 'Αλλὰ καὶ γοητεύει τὴν διάνοιαν ὑμῶν τὸ φῶς τῆς Γνώσεως, τὸ φῶς διόπτης τοῦ Ὁλύμπου ἐκόμισε πρὸς τοὺς βροτοὺς διόσθεος Προμηθεύς.

Πρὸ μὲν τούτου οἱ ἀνθρώποι «βλέποντες ἔβλεπον μάτην, κλύοντες οὐκ ἱκουον, ἀλλ' ὀνειράτων ἀλγκιοι μορφαῖσι τὸν μακρὸν βίον ἔφυρον εἰκῇ πάντα»¹⁾ 'Αλλ' ἀφ' ἡς διὸ προμηθεύς «ἀντολὰς ὅστρων ἔδειξε τὰς τε δυσκρίτους δύσεις»²⁾, ἐτόλμησεν δ ἀνθρώπινος νοῦς τὴν πτήσιν πρὸς τὸν κόσμον τῶν ἰδεῶν καὶ οὐδὲν ἀγαθὸν τούτου μεῖζον «οὔτ' ἥλθεν οὕτε ήσει ποτὲ τῷ θνητῷ γένει δωρηθὲν ἐκ θεῶν»³⁾. Χωρὶς ἀνάπτασιν πλανᾶται τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου εἰς τοὺς πυκνούς καὶ βαθυσκίους δρόμους τῆς ἐρεύνης, ζητοῦν ἀκτίνα δραπέτιδα εἴτε ἀνταύγειαν ἀσθενῆ ἀπὸ τὴν Ἀλήθειαν, τὴν Ἀλήθειαν, ήτις ἐκφράζει τὴν Ὑψίστην Θέλησιν.

'Αλλ' ἐνῶ «τὸ σέλας τοῦ παντέχνου πυρδός» διαλῦον τὴν νύκτα τοῦ σιωπηλοῦ μυστηρίου φωτίζει τὸν δρόμον πρὸς τὴν ἀλήθειαν, δόηγεν ἄραγε πρὸς τὴν εὐτυχίαν τὸ ἀνθρώπινον γένος;

Μέγας τῶν νεωτέρων χρόνων ποιητής, ἔστρεφε νο σταλγικὸν τὸ βλέμμα πρὸς τὴν μακρυνὴν ἐποχήν, καθ' ἥν «διαγικός χιτῶν τῆς ποιήσεως ὑφαίνετο ἔρατεινα γύρω ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν». «Τώρα ἔλεγε—δῶς οἱ σοφοὶ μᾶς βεβαιοῦν—ἄψυχος στρέφεται ἡ πυρίνη σφαῖρα, ἐνῶ τότε—δταν ὀδήγουν γενεάς εὐτυχισμένας θείαι μορφαῖς ἀπὸ τὴν χώραν τῶν μύθων—διαλέγεται τὴν δίφρον αὐτοῦ τὴν χρυσῆν 'Αναίσθητος εἰς τὴν χαράν ποὺ χαρίζει, ἀσυγκίνητος εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῆς λαμπρότητα, ἀγνοοῦσα τὸ πνεῦμα ποὺ τὴν δόηγει, ὅμοια πρὸς νεκροὺς κτύπους ὀρολογίου, ή στερηθεῖσα τῶν θεῶν τῆς Φύσις ὑπακούει δουλικά εἰς τὸν νόμον τῆς βαρύτητος»⁴⁾.

Καὶ δημος ἀν τὸν ἀληθινὰ ἀποκαλύπτη τὴν θείαν τοῦ κόσμου γένεσιν, εἰναι ἡ ὑπερούσιος Τάξις, εἰς ἥν ἡ Φύσις ὑπακούει. Εἰναι ή Τάξις, ήτις κυβερνᾷ τὸ γιγαντιαῖον βῆμα τῶν ἀστρῶν καὶ εἰς τὸν πυρῆνα εἰσδύει τῶν ἀτόμων. Πλάσμα τοῦ νοῦ διαριθμὸς συνδέει τὴν μακρυνὴν ἀρμονίαν τῶν ιδεῶν πρὸς τὴν ἀσάλευτον ταύτην Τάξιν.

1) Αἰσχύλος, Προμηθεύς δεσμώτης.

2) Πλάτωνος Τίμαιος.

3) Fr. v. Schiller, Die Götter Griechenlands.

Καὶ εἰναι τοῦτο δουλεία
ἢ ὑμνος παναρμόνιος
τῆς δημιουργίας πρὸς
τὴν Ὑπερτάτην Θέλη-
σιν;

‘Αλλ’ ἡ Τεχνικὴ Σκέ-
ψις δὲν εἰναι τοῦ θείου
τούτου κάλλους θεωρὸς
ἐνατένισις. ‘Ἐνθα ἐμε-
λέτησε τοὺς νόμους τῆς
Δημιουργίας, ὀδήγησε
τὴν ἀνθρωπίνην δρα-
στηριότητα ἵνα παρεμ-
βλητῇ εἰς τὸν ροῦν τῶν
ἐν τῇ φύσει συμβαινόν-
των. Ήσρυνε τὴν ζωὴν

θρώπων τὰς ἀσταθεῖς
κρίσεις, ἀλλὰ καὶ τῶν
φυσικῶν νόμων τὴν ἀτα-
λάντευτον τάξιν, ἀπαι-
τεῖ τὴν πνευματικὴν ταύ-
την καθαρότηταν ἀπόλυ-
τον. ‘Αδύνατον ἐν τῇ Τε-
χνικῇ νὰ βαδίσῃ ἡ πλάνη
μακρὰν ὅδον, οὐδ’ εἰς ἔ-
τεραν πλάνην νὰ παρα-
δόῃ τὴν σκυτάλην. Σύν-
θετοι λόγοι δὲν θὰ κα-
λύψωσι τὸ χάσμα τοῦ
στοχασμοῦ. Άλλ’ ὅπως
οἱ κίονες τῶν δωρικῶν
ναῶν, ὑψοῦται ἡ Τεχνικὴ

ραν τῶν ἡπείρων τὴν
φωνὴν καὶ τὸν λογισμόν.
Τὶς θὰ ἡδύνατο νὰ πλέ-
ξῃ εἰς αὐτὴν ἄξιον ἐγ-
κώμιον;

Καὶ εἰς πάντα μὲν
τομέα τοῦ Ἐπιστητοῦ
μόνη ἡ πνευματικὴ κα-
θαρότης καὶ εἰλικρίνεια
κλείει τὸν δρόμον εἰς
τὸ ὑφέρπον σόφισμα, εἴ-
τε τὴν ἀνετον πλάνην.
‘Άλλ’ ἡ Τεχνικὴ Σκέψις,
ἡ ἀπαύστως ἀντικρύ-
ζουσα οὐ μόνον τῶν ἀν-

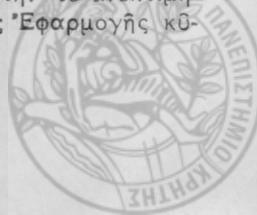
καὶ τὸν βραχίονα τῆς
Φύσεως ἐκίνησε πρὸς ὑ-
πηρεσίαν τοῦ ἀνθρώ-
που. ‘Η Γνῶσις κατέστη
δι’ αὐτῆς Κυριαρχία.

‘Απὸ τοὺς ἀνηλίους
μυχοὺς τῆς γῆς ἀπέσπα-
σε τὴν ὥλην, ἡτις παρέ-
χει φλόγα καὶ φῶς. Τῶν
ποταμῶν ἐδέσμευσε τὴν
ὅρμήν. ‘Υπεράνω ἀπὸ ἀ-
στρογείτονας κορυφάς
δῆγει νικήτριαν τῶν ἀ-
νέμων τὴν τόλμην τῶν
Ἰκάρων. Διὰ τοῦ ἀδιο-
ράτου αἰθέρος φέρει πέ-

Σκέψις λιτή καὶ ἐναρ-
γής, ἵνα βαστάσῃ τὴν
μετόπην τῆς Προόδου.

Πνευματικὴ ἡγέτις ἐν
τῇ πολυμόρφῳ δράσει,
ἥτις τὸν ἐκ τῆς φύσεως
πλοῦτον κινεῖ πρὸς τὴν
ὑπηρεσίαν τῶν ἀνθρώ-
πων, εἰναι ἡ Τεχνικὴ
ζωῆς καὶ δυνάμεως χο-
ρηγός. ‘Άλλὰ καὶ εἰς
τὴν καθαρὰν Γνῶσιν
πλουσίως ἀνταποδίδει
τὴν διφειλήν, παρέχουσα
εἰς αὐτὴν τὸ ἀνεκτίμη-
τον τῆς Ἔφαρμογῆς κο-

ρος. «Μόνον ούτως—έλεγεν εἰς τῶν ἐπιφανῶν Τεχνικῶν τοῦ παρελθόντος αἰώνος¹⁾—ἀποκτᾶ ἡ Ἐπιστήμη τὴν ψηλοτέραν αὐτῆς καθιέρωσιν, τοῦτο εἰς αὐτὴν δίδει τὸ δικαίωμα ἐπὶ τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ σεβασμοῦ τῶν λαῶν, διὰ τοῦτο δὲν ὑπάρχει χάριν ἔαυτῆς, πρὸς ἵκανοποίησιν τῆς ἐφέσεως τοῦ εἰδέναι ἐνὸς περιωρισμένου ἀριθμοῦ μυστῶν, ἀλλ᾽ ἔργον ἔχει τὸν πλουτισμὸν τῆς γνώσεως καὶ τῆς δυνάμεως τοῦ ὅλου ἀνθρωπίνου γένους καὶ τὴν ὑψωσιν αὐτοῦ πρὸς ἀνωτέραν στάθμην πολιτισμοῦ».

Ἄλλὰ κατὰ τίνα καλύτερον τρόπον, ἂν μὴ διὰ τῆς ἐφαρμογῆς, ἀποδεικνύει ἡ ἐπιστήμη τὴν ἀγαθοποιὸν αὐτῆς ἐπίδρασιν καὶ πῶς, ἀνευ τοιαύτης ἐνθρόρυνσεως, θὰ ἥδυναντο οἱ σοφοὶ νὰ προχωρήσωσιν εἰς τὰς δυσπροσίτους ἀκρωρείας τῆς ἐρεύνης, χωρὶς νὰ κυκλοῦνται ὀλονέν περισσότερον ἀπὸ τὴν μόνωσιν καὶ τὴν δυσπιστίαν;

Καὶ δὲν δύναται νὰ προσαφθῇ εἰς τὴν Τεχνικὴν διὰ ἔλατούσα τὸν μόχθον τῶν ἀνθρώπων κατεδίκασεν εἰς μαρασμὸν χείρας φιλέργους οὐδὲν ἡ ἔτερα μομφή, διὰ ὄπλισε τὰ ἔθνη διὰ τῶν μέσων τῆς συντριβῆς. Οὐχὶ εἰς αὐτὴν εἰναι τὸ πιασμα, ἀλλ᾽ εἰς τὴν δργάνωσιν τοῦ κοινωνικοῦ εἴτε τοῦ διεθνοῦ βίου, δσάκις δὲν ἥδυνήθη νὰ συνταχθῇ πρὸς τὸ βῆμα τῆς τεχνικῆς προόδου. Ο κίνδυνος ὑπάρχει τότε μέγας. Γιγαντούμενη ἡ Τεχνικὴ καθίσταται πράγματι δύναμις δλέθρου.

“Αν κατὰ ταῦτα, ἵνα ἀποβῇ ἀγαθοποιός, προϋποθέτει ἡ Τεχνικὴ τὴν δικαίαν δργάνωσιν τοῦ πολιτικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ βίου, δὲν δύναται ξενὸν δὲν διαταραχήν. Η τεχνικὴ ἔξειλιξις προαπαιτεῖ προοπτικὴν μακρᾶς ἀκτίνος, οἰκονομικήν ἀρα ζωὴν μὲν εὑρεῖν τὸν ἀναμονῆς ἱκανότητα καὶ θέλησιν. Οἱ τάξις δημοσίας ταραχᾶς ἰδίας ποιούμενον προσόδους» δὲν ἀνήκουσιν εἰς τοὺς ἔργατας τῆς τεχνικῆς Προόδου.

“Αλλ᾽ ἐνῷ, φίλοι Σπουδασταί, οἱ προστατοῦντες πολιτείας μεριμνῶσιν, ἵνα τὸ ἔργον ὑμῶν μὴ ἀποβαίνῃ μάταιον, ἀναμένουσιν ἀπὸ ὑμᾶς, ἀναμένει τὸ Ἐθνος ἀπὸ ὑμᾶς, θαλεράν πνοὴν δημιουργίας πρὸς εύμάρειαν καὶ κραταίωσιν αὐτοῦ.

Στρέφων δὲ τώρα καὶ πρὸς ἐκείνους ξενὸν τὸν λόγον, οἵτινες διὰ μνημείων τῆς ωραίας τέχνης θέλετε κοσμήσει τὰς ἐλληνίδας πόλεις, μακαρίζω διὰ τὰ ἔργα ὑμῶν θέλουσιν ψηφῆται πρὸς τὸν οὐρανὸν τῆς Ἑλλάδος, εἰς γλαυκούς καὶ διαφανεῖς προβαλλόμενα δρίζοντας, στεφανωμένα ἀπὸ τὴν Ἱριδα καὶ τὸ Λυκόφως. Μακαρίζω δέ, διὰ τῆς Τέχνης ὑμῶν σιωπηλούς διδασκάλους εύρισκετε γύρων ὑμῶν τοῦ Μνησικλέους καὶ τοῦ Ἰκτίνου τὰ ἀθάνατα δημιουργήματα.

Καὶ δὲν λέγω τοῦτο ἵνα παροτρύνω εἰς τυφλὴν αὐτῶν μίμησιν, οὐδὲ νομίζων διὰ τὸν διενεροπόδησις τοῦ ἀττικοῦ κάλλους θὰ ὀψειλε νὰ ἀποσπάσῃ ὑμᾶς ἀπὸ τὴν σύγχρονον ζωὴν, τῆς δοπίας ἐτάχθητε, ἵνα εἰς μόνιμα μνημεῖα ἀποτυπώσητε τὴν καλλίστην ἔκφρασιν.²⁾ Αλλ᾽ ὡσπερ αὔρα φέρουσα ἀπὸ χρηστῶν τόπων ὕγιειναν²⁾ πλανῶνται ὑπεράνω τῶν ζωοφόρων οἱ στοχασμοὶ τῶν μεγάλων ἐκείνων «ἰχνευτῶν τῆς τοῦ καλοῦ καὶ εύσχήμονος φύσεως»³⁾. «Ωσπερ αὔρα φέρουσα ἀπὸ χρηστῶν τόπων ὕγιειναν» πλανῶνται δομοίως καὶ εἰς τοὺς χώρους τούτους, ἔνθα καθ' ἡμέραν ἀθροίζεσθε, τὸ πνεῦμα δξίου ἐκείνων ἐπιγόνου, δστις μὲ τὸ ἡρεμον μεγαλεῖον τοῦ καταλειφθέντος ἔργου του οὐδὲν καὶ τώρα ἔπαυσε διδάσκων.

¹⁾ W. v. Siemens.

²⁾ Πλάτωνος Πολιτεία βιβλ. γ'.

‘Αλλὰ σκεφθῆτε, ἷνα ἀνεδέχθητε βαρεῖαν εὐθύνην ἀποδυθέντες εἰς στάδιον, ὅπερ θὰ φέρῃ ὑμᾶς συνεχιστὰς μιᾶς Τέχνης, ἡτις οὐδαμοῦ ἀλλαχοῦ ἔφθασεν εἰς τοσαύτην ἐντέλειαν. “Ισως καὶ πρὸς οὐδένα ἀλλον περισσότερον ἀπὸ ὑμᾶς θὰ ἥρμοζε νὰ λεχθῇ: «μὴ ζητεῖτε νὰ αὐξήσητε τὰ ἔργα τῆς ἀνθρωπίνης χειρός, ἀλλὰ τὴν αἰωνίαν δημιουργίαν τοῦ Θεοῦ. “Εκαστον ἐκ τῶν ἔργων ὑμῶν ἀς εἰναι ἐν νέον φυσικὸν φαινόμενον»⁴⁾.

* *

“Ομοιοι πρὸς δόδοιπόρον, τὸν δοποῖον μέσω δυσβάτων ἀτραπῶν δηγεῖ ἡ ἀνανεούμενη προσδοκία εἰς δλονὲν ψηλοτέρας κορυφάς. στρέφομεν σήμερον ὑπερήφανον βλέμμα πρὸς τὴν διανυθεῖσαν ζωὴν τοῦ Ἰδρύματος τούτου. ‘Αλλ’ ἡ Ἐλληνικὴ νεότης ἀς ἐκτείνη πολὺ πέραν τὸ βλέμμα αὐτῆς εἰς τοὺς μακρυνούς δρίζοντας τῆς ζωῆς τοῦ Ἐθνους. Μεταξύ ὀλων τῶν ἔθνων εἰς αὐτὴν ἔδθην νὰ ἀντικρύσῃ δραμα τοσούτου κάλλους.

Τίνος ἀλλού Ἐθνους τὴν αὐγὴν ὑμησεν δμοίως ὑπερκόσμιον ἀσμα, ὅπως τὰ ἔπη τὰ ἀθάνατα, μὲ τὰ δοποῖα ἔψαλλε τὰ κλέη τῶν ἡρώων δ λυρωδὸς τῆς Ιωνίας; “Ητο ἡ ιριδόχρους ώρα, καθ’ ἦν τὸ πρῶτον ὅμιλησεν ἡ Ἐλληνικὴ ψυχή, ἀλλὰ ποτὲ λύρα ποιητοῦ δὲν ἐτόνισεν ὀρατούτερον ὅμνον.

Ποίον δὲ ἀλλο ἔθνος ἔξεφρασεν εἰς ἔργα τοῦ λόγου εἴτε τῆς σμίλης, πληρέστερον ἀπὸ τὸ ἔθνος τὸ Ἐλληνικὸν τὴν ἀλήθειαν, τὴν πέραν τῶν αἰώνων; Τὶς περισσότερον αὐτοῦ λαὸς ἔγνωρισε τὴν ἐλευθερίαν, τὴν ἀγάπην τῆς πατρίδος καὶ τῶν νόμων αὐτῆς, τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς τὸ κάλλος καὶ μνημεῖα ἀνήγειρε τοιούτου ἡρέμου μεγαλείου, τοιαύτης εύγενοῦς ἀπλότητος;

Εἰς τοῦτο τὸ Ἐθνος ἀνήκετε, φίλοι Σπουδασταί, τοῦ Ἐθνους τούτου είσθε τὸ ἔαρ καὶ ἡ συναισθησίας αὕτη πληροὶ μὲν ὑπερηφανείας, πληροὶ δὲ πίστεως ἐνθέου τὰς καρδίας ὑμῶν.

Καὶ πιστεύσατε, φίλοι, χωρὶς τὸν ζωογόνον τοῦτον τῆς πίστεως παλμὸν οὐδὲν δύναται νὰ κατορθωθῇ τὸ μόνιμον ἔχον ἀδίαν. Εἰναι πλάνη τὸ λεχθέν, διὰ τὸν διαφιβολίας ἐπήγασεν ἡ Γνῶσις. ‘Η διαλεκτικὴ θάητο στέιρα, ἀν δὲν ἐνεπνέετο ἀπὸ τὴν πίστιν πρὸς τὴν ἀλήθειαν. ‘Ο ἐρευνητὴς τῆς Φύσεως καὶ δ ἰχνευτὴς τῶν Ιδεῶν ἔξισου καλῶς γνωρίζουσιν διὲν διώκουσι χιμαίρας ματαίας ἀναζητοῦντες τὸν νοῦν καὶ τὴν ἀρμονίαν τοῦ κόσμου. Καὶ ὅπως ἡ αἰωνόβιος δρῦς δὲν ἔφύε παθοῦν ἁδάφους, οὐδὲν τὸ ἔργον ἀληθὲς ἰδρύθη ποτὲ ἐπὶ τοῦ ἀνέτου σκεπτικισμοῦ ἡ τῆς δοκηρᾶς ἀρνήσεως.

Μὴ ἐπιτρέψητε νὰ νικήσῃ τὴν νεανικὴν ὑμῶν ψυχὴν ἡ ἀγονος ἀποκαρδίων, ἀλλὰ τηρήσατε αὐτὴν ἀνοικτὴν πρὸς τὰ Ιδανικά. Καὶ δταν ἡ ζωὴ καλέση ὑμᾶς πρὸς τραχεῖς ἀγῶνας, χαλυβδώσατε ἔτι μᾶλλον τὴν θέλησιν ὑμῶν. Καὶ ἀν τῆς ἀδυναμίας ἔλθῃ καὶ τῆς κοπώσεως ἡ ἀμφιλύκη, σκεφθῆτε, διὰ τὸν διαφορούς, νὰ ἐμφυσήσῃ νέαν πνοήν. Εἰναι ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν αἰωνίαν Ἐλλάδα.

Οὕτω δὲ μὲ τὰς καρδίας ύψηλα, ἔλθετε τώρα ἵνα προσφέρητε τὴν προσήκουσαν τιμὴν πρὸς τὴν μνήμην τῶν σεβασμίων ἀνδρῶν, πρὸς οὓς ἡ Εύγνωμοσύνη μαρμαρίνους ἔστησε προτομάς ἐν τῷ φαεινῷ τούτῳ προδόμῳ. Δὲν θὰ διμιλήσω περὶ ἡς προσήγενοκν εἰς τὸ Ἰδρυμα ὑμῶν εὐεργεσίας, οὐδὲν ὑπάρχει χρεία ἐπαινέτου, δταν καὶ μόνον τὸ ἔργον ἀδίως ὑμεῖν τοὺς ἔργατας αὐτοῦ. ‘Αλλ’ θήθελον νὰ ὑπομνήσω κατὰ τὴν ὄραν

⁴⁾ Leonardo da Vinci.

ταύτην, διτι υπήρξαν οὗτοι μεγάλοι καὶ ἀληθεῖς "Ελληνες. Ἀπὸ τὴν γενέθλιον κώμην των, δούλην ἀκόμη, ἔφυγον πρὸς τόπους ξένους, ἀλλ' ἡ ψυχὴ των ἔμεινε πάντοτε ἐκεῖ, ἐν μέσῳ τῶν Δρυάδων καὶ τῶν κρυσταλλίνων πηγῶν, ζωογονούμενη ἀπὸ τὴν γαλανόπτερον αὔραν τῶν ὑψικρήμνων τοῦ Μετασέβου κορυφῶν. Νικητὰς ἐν τῇ σκληρᾷ βιοπάλῃ προσέφερον μὲ πάλλουσαν καρδίαν πρὸς τὴν ἀναγεννωμένην Ἐλλάδα τοῦ τιμίου μόχθου των τὸ πλούσιον ἀντάλλαγμα.

Ίδού τώρα δτι ἡ Ἐλληνικὴ νεότης κομίζει πρὸς αὐ-

τοὺς δάφνην ἐλπιδοφόρον καὶ ἀγνῶν νεανίδων θεωρία ἔφθασε φέρουσα κλάδους ἀπὸ τὴν γενέτειραν αὐτῶν γῆν, σήμερον ἐλευθέραν. Ἀλλ' ὃν ἐδῶ που ἵπταμένη ἥθελεν ἀποκτήσει φωνὴν ἡ ψυχὴ αὐτῶν, θά ἔλεγε πρὸς ὑμᾶς: Χαιρετίσατε τὸν ἀνατέλλοντα αἰῶνα, τὸν θριαμβικὸν ψάλλοντες παιάνα τῶν ἀλκίμων: «Ἄμμες δὲ γ' ἐσόμεθα πολλῷ κάρρονες».

"Εστω δὲ τοῦτο ὑπόσχεσις ὑμῶν Ἱερά καὶ εἴθε, φίλοι σπουδασταί, ἡ Πρόνοια τοῦ Παντοδυνάμου ἀξίως νὰ εὐλογήσῃ τὰ ἔργα ὑμῶν.

Ακολούθως ὁμίλησε ἐκ μέρους τῶν σπουδαστῶν ὁ κ. Θ. Λούλης εἰπὼν τὰ ἔξῆς :

Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην, κατὰ τὴν ὁποίαν τόσαι κορυφαὶ τῆς Πολιτείας καὶ τῆς Διανοήσεως καὶ τόσοι νέοι εὐέλπιδες διάδοχοι τῶν εἴμεθα συγκεντρωμένοι εἰς τὸν ἰερὸν τοῦτον χῶρον, διὰ ν' ἀποτίσωμεν φόρον εὐγνωμοσύνης εἰς τὴν Μνήμην τῶν μεγάλων Πατριωτῶν. Ἰδρυτῶν τοῦ Ἱεροῦ τούτου τοῦ Ἡφαίστου καὶ τῆς Ἀθηνᾶς Ἐργάνης, μιὰ βαθειά συγκληνησις γεμίζει τὴν καρδιὰ καθενὸς ἀπὸ ἡμᾶς. Ξεχωριστὰ ὅσοι ἔξ ἡμῶν τυγχάνομεν Ἡπειρῶται, αἰσθανόμεθα ἐπὶ πλέον ἐνδόμυχον ὑπερηφάνειαν διὰ τούς γνησίους γόνους τῆς Πατρίδος μας, τοὺς μεγαλόφρονας αὐτοὺς μύστας τῆς Πανελλήνιου Ἡπειρωτικῆς Ἰδεολογίας, καὶ τὸ συναίσθημα αὐτὸς κάμνει πιὸ δρασία τὴν συγκίνησιν, ἡ δποία μαζὶ μὲ ὄλους τοὺς ἄλλους κατέχει καὶ ἡμᾶς.

Σάν κανεὶς περιφέρη τὸ βλέμμα του στὸ τόσον ἀπλᾶ, ὅσον καὶ εὔμορφα τονισμένο τοῦτο περιστύλιον..., σᾶν θυμηθῆ τὸ δρασίον θέαμα, τὸ ὁποῖον παρουσιάζει εἰς τὸν ἔξωθεν ἴστάμενον τὸ ἀρμονικὸν αὐτὸς συγκρότημα τῶν κτιρίων..., τὸ ἀθάνατο δημιούργημα τῆς καλλιτεχνικῆς Ιδιοφύΐας τοῦ Λυσάνδρου Καυταντζόγλου, ἀθελα ἔρχεται στὴ μνήμη του, κάτι ποὺ

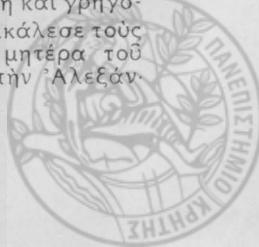
μπορεῖ νὰ συγκριθῇ σὲ μεγαλοπρέπεια καὶ εὔμορφιὰ μὲ τὸ προηγούμενο σύνολον. Εἰν' ἡ ζωὴ Ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἀνάμεσα σὲ τόσα καλὰ ποὺ ἔκαμαν, ἔδωσαν τὴν

σμίλη καὶ τὴν πέτρα, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐδημιουργήθησαν αὐτὰ τὰ δραῦα κτίρια.

Καὶ μιὰ ἀπὸ τὶς πειὸ δημορφες εἰν' ἡ ζωὴ τοῦ Μιχαὴλ Τοσίτσα ποὺ ἀρχισε μιὰ χαραυγὴ σ' ἔνα ἀπὸ τὰ δρασίτερα χωριὰ τῆς Ἡπείρου, τὸ Μέτσοβο. Ἐκεὶ πρωτεῖδε τὸ φῶς τοῦ Ἡλίου καὶ ἐκεὶ πρωτάνοιξε τὰ μάτια τῆς ψυχῆς μὰ γρήγορα τὸν ζῆτησε ἡ ζενητειά, κι' ἔτσι ἔνα πρωὶ μὲ τὴν καρδιὰ σφιγμένη ἀγνάντεψε στερνὴ φορά τὶς χιλιοτραγουδημένες τοῦ τόπου του βουνοκορφές, πῆρε βαθειάν ἀνάσα σᾶν νάθελε νὰ μαζέψῃ μὲ μιᾶς τὸν ἀέρα γιὰ δλη του τὴ ζωὴ, γύρισε τὰ δακρυσμένα μάτια του ἐμπρός καὶ συνέχισε μαζὺ μὲ τὴν συντροφιὰ τὸ δρόμο του... Γρήγορα ἐστέγνωσε τῆς ζενητειᾶς ὁ ἀέρας τὸ δάκρυ ἀπ' τὰ μάτια, μὰ τῆς Πατρίδας τῆς γλυκειᾶς τὸν πόνο δὲν τὸν ἀγγιξε. Ἐμειν' αὐτὸς μέσα στὰ βάθη τῆς ψυχῆς κρυμμένος κι' ἀπὸ κεῖ μέσα ἀνέβλυζε σὲ ἡρωϊκές προσπάθειες μέσ', τὴ σκληρὴ ζωὴ, σ' εὐγενικίες χειρονομίες γιὰ τοὺς ἀδελφούς μας τότε—καὶ γιὰ μᾶς ἀκόμη.

Ἐταν 19 ἔτῶν, δταν ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐμπορίου τοῦ πατέρα του στὴ Θεσσαλονίκη καὶ γρήγορα μεγάλωσε τὴν ἐπιχείρησι. "Υστερα, ἀφοῦ ἐκάλεσε τοὺς ἀδελφούς του καθώς καὶ τὴν ἀδελφήν του—μητέρα τοῦ Νικολάου Στουρνάρα—ἄλλους ἔστειλε στὴν Ἀλεξάν-

Αφιξις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ.

δρεια και ἄλλους στὸ Λιβόρνο και τὴν Μάλτα γιὰ νὰ ὑδρύσουν ὑποκαταστήματα. Ὁλίγα χρόνια κατόπιν ἐπῆγεν ὁ Ἰδιος και ἔγκατεστάθη μονίμως εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, τὴν φιλόδενον αὐτὴν πόλιν, εἰς τὴν δόποιαν καθημερινῶς ἀπέκτα νέους φίλους λαχυροὺς μεταχειριζόμενος τὴν πρὸς αὐτὸν φίλιαν και ἔκτιμησην τῶν ἐπ' ἀγαθῷ τῶν Ἑλλήνων και διογορά κατώρθωσε ν' αὐξήσῃ σημαντικῶς τὸν πλοῦτον του. Μαζὶ μὲ τ' ἄλλα του ἀδέλφια ἐκάλεσαν τὸν γυιὸ τῆς ἀδελφῆς των Ταμούσιων, κι' ἀφοῦ τοῦ ἔξισθαλισαν τὴν προπαίδευσιν, τὸν ἔστειλαν νὰ συμπληρώσῃ τὰς σπουδὰς του στὸ Παρίσιο. Κατόπιν ἥλθε κι' αὐτὸς μαζὶ τους στὴ δουλειὰ και σιγὰ ἔξειλίχθη εἰς Διευθυντὴν τοῦ Οἴκου εἰς Ἀλεξάνδρειαν, κάμνων συχνότατα ταξείδια εἰς τὴν Εὐρώπην, διογορά μόνον διὰ τὸ ἐμπόριον του ἐφόροντις, ἀλλὰ και γενικώτερα διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Πατρίδος μας.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ βίου του θεῖος και ἀνεψιός ἔγκατεστάθησαν εἰς Ἀθήνας και διὰ μὲν θεῖος, ἀρκετὰ ἡλικιώμενος, ἥθελε ν' ἀναπαυθῇ, δ' ἀνεψιός, νέος ἀκόμη, εἶχε στὸ νοῦ του νὰ κάμη πολλὰ διὰ τὴν Ἐλλάδα, ἀν δ θάνατος δὲν τὸν ἐπρόθενε. Ἡταν πολὺ νέος ἀκόμη δ Νικόλαος Στουρνάρας—47 μόλις ἐτῶν—και πολλὰ πρὸς ὅφελος τοῦ τόπου μας θὰ δημιουργοῦσε. Στὴ διαθήκη του, πού, προνοητικὸς καθὼς ἦταν, φρόντισε νὰ ἔχῃ κάμει, μεταξὺ πολλῶν ἀλλων δωρεῶν ἀφήνει και διὰ τῶν 100.000 ταλλήρων «διὰν κτισθῆ εἰς Ἀθήνας ἐν λαμπρὸν Πολυτεχνεῖον, διογορά μέσα σὲ διδάσκωνται ὅλαι αἱ βάναυσοι και δραῖαι τέχναι», διογορά γράφει διὰ τοῦ.

Στὸν ἴδιο χρόνο ἐπάνω—1853—διὰ τοῦ θείου του Μιχαήλ Τοσίτσας ἥσθενησε βαρειά και σὲ 3 χρόνια πέθανε κι' αὐτός ἔκτιμῶν δὲ τὴν ἰδεαν τοῦ μακαρίου ἀνεψιοῦ του, διὰ ὑπὲρ πάντα ἡγάπα—ώς ἐν τῇ διαθήκῃ του τονίζει—, κατέλιπεν 100.000 τάλληρα, «ἴνα δαπανηθῶσι διὰ τὴν ἐσωτερικὴν τοῦ Πολυτεχνείου Στολήν». Ὅπο τῶν αὐτῶν δ' αἰσθημάτων διαπνεομένη και διὰ καλὴ σύζυγος αὐτοῦ Ἐλένη δρίζει ἐν τῇ διαθήκῃ της νὰ δοθῇ τὸ ποσόν τῶν

Συγκινητικωτάτη ἦτο διηγμή, καθ' ἥν νεάνιδες τοῦ Μετσόβου φέρουσαι τοπικάς ἐνδυμασίας, ἔστεψαν διὰ κλώνων δάφνης τὰς ἐν τῷ Αιθρίῳ τοῦ Πολυτεχνείου προτομάς τῶν ἱδρυτῶν και εὔεργε-

«Ἀγαπητοὶ Νέοι και Νέες,

Ἐορτάζετε σήμερα τὴν Ἔκατονταετηρίδα τοῦ παλαιοῦ και σεβαστοῦ Σχολείου σας μέσα σὲ μία ἐντελῶς ἔξαιρετική ἐποχή.

Ἐνας ἀνεμος μεγάλης μεταβολῆς πνέει εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Εἰς τὴν γηροιάν μας Εὐρώπην αἰσθάνεται δι καθένας δι τοῦ κατέληται. Τὸ ἔνα μετά τὸ ἄλλο τὰ εἰδωλα, ποὺ ἐλάτρευσεν ἐπὶ ἔνα και μισὸ αἰῶνα πέφτουν. Προχθὲς ἀκόμα σὲ μιὰ ἀπονικτικὴν ἀτμόσφαιραν πολεμικῆς προπαγάνδας, ποὺ ἔχεισκουν τὸν μεγάλοι και λαχυροὶ παράγοντες και τόσον δυνατοὶ ἀνθρωποὶ και δμάδες και μερίδες, ποὺ ἀν συνέβαινεν ἀλλοτε αὐτό, θὰ παρεσύρετο διὰ τὴν βαθρωπότης δέκα φορὲς εἰς τὴν σφαγήν, ἐσηκώθηκαν ἔξαφνα οἱ λαοὶ μόνοι τους, χωρὶς ἐνδιαμέσους και ἐπέβαλαν ἐπιτακτικὰ τὴν θέλησί τους: Τὴν εἰρήνην! Και ἐπευφήμησαν τοὺς κυβερνήτας των ὅλοι οἱ λαοί, και δι καθένας χωριστὰ μὲ τὸν ἴδιο τρόπο και σχεδὸν μὲ τὰ ἴδια μέσα ἔχεισφασαν τὰ αἰσθημάτα τους.

Και μέσα εἰς τὴν ἴδικήν μας χώραν, εἰς τὴν Ἐλλάδα, κατί τι ἔχει ἀλλάξῃ βασικὰ και βαθειά. Ἐμεῖς ἀν γινόταν πόλεμος θὰ εύρισκωμεθα μέσα σὲ ἔνα ἀπὸ τὰ κρισιμώτερα σημεῖα του. «Ἄν συνέβαινεν αὐτὸ ἀλλοτε, πρῶτα-πρῶτα θὰ χωριζόταν δ τύπος σὲ δυὸ και τρία ἀντιμαχόμενα στρατόπεδα. Ἐπειτα οἱ πολιτικοὶ θὰ ἔχωριζόταν ἐπίσης εἰς ἀλληλοσυγκρουομένας μερίδας, ή Κοινὴ Γνώμη θὰ παρεσύρετο. Θὰ ἔχωριζετο δ κόσμος

250.000 χρυσῶν δραχμῶν πρὸς συνέχισιν τοῦ ἔργου, τὸ δόποιον διανεψιός και δι σύζυγός της εἰχαν τόσον ἀγαπήσει.

Τὴν ἔθνωφελῆ δρᾶσιν τῶν Πατριωτῶν αὐτῶν ἥλθε νὰ συμπληρώσῃ και ἐπαυξήσῃ διὰ τῆς εὐεργετικῆς ζωῆς του δ Γεώργιος Ἀβέρων. Ἐγεννήθη και αὐτὸς εἰς τὸ Μέτσοβο, γόνος παλαιᾶς ἀρχοντικῆς οἰκογενείας, δι δόποια ἀπὸ τοῦ 16ου αἰῶνος πολλοὺς εἶχεν ἀναδείξει ἀγαθοποιοὺς ἀνδρας. Ἀφοῦ ἔξεπαιδεύθη και ὠρίμασεν ἐν τῇ πατρίδι του, ἐπῆγεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν—22 ἑτῶν πλέον—ὅπου γρήγορα ἐπλούτισε και εὐηργέτησε τὴν ἔκει Ἐλληνικὴν παροικίαν. «Οσον δ πλούτος του ηδεῖσε τόσον ἀνοικτότερο ἀπλων τὸ χέρι του πρὸς ἀγαθοεργούς σκοπούς. Και εἰν' ἀλήθεια πῶς δύσκολα θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ κρατήσῃ στὸ μυαλό του ὅλα τὰ καλά, ποὺ ἔχει κάμει εἰς τὴν παροικίαν τῆς Ἀλεξάνδρειας, τὸ Μέτσοβο, τὰς Ἀθήνας και δι λόγου γενικῶς τὴν Ἐλλάδα. Μὴ λησμονῶν δὲ τὸ ἔργον, τὸ δόποιον εἰ προγενέστεροι του Μετσοβῖται εἶχον ἀναλάβει, ἔδωσεν δι τι ἔχειαζετο διὰ νὰ συμπληρωθῇ καλλιτεχνικῶς, εὐεργετήσας αὐτὸ και εύρυτερον κατόπιν εἰς ἐπιθυμίαν δὲ αὐτοῦ ὀφειλεται και δ τίτλος «Μετσοβείον Πολυτεχνεῖον». Ὅπερογονοκοντούτη πλέον κατέλιπε τὴν διαθήκην του, δι δόποια δὲν εἶναι τίποτε ἀλλο παρὰ συμπλήρωσις τῆς ὀραίας του ζωῆς.

Μυριάδες στοχασμοὺς μᾶς φέρει η θύμησις τόσων ὀραίων σελίδων τῆς προγονικῆς μας ιστορίας και ἀπειρονειν τὸ σέβας, μὲ τὸ δόποιον περιβάλλομεν τὴν Μνήμην των. Τίποτε διμως διπ' αὐτὰ δὲν διθταν ἀξιονοποιήσῃ τὶς πατριωτικές ψυχές των, δοσον μιὰ αὐθόρμητη φωνή, ποὺ διπ' τὴν ψυχή μας μέσα πρέπει νὰ ρχεται. Φέρον δι φωνή αὐτὴ σ'. Ἐκείνους, ποὺ διπὸ κάπου τώρα μᾶς ἀκοῦν, τὴν ύποσχεσι δι τοῦ διαθήκης διαθήσαμε ποτὲ τὶς ἀθάνατες μορφές τους, κι' αὐτές θὰ μᾶς καθοδηγοῦν στὸ δρόμο τῆς ζωῆς μας, ποὺ εἶθε νὰ δώσῃ διεδός νὰ μοιάσῃ στὸ δικό τους».

τῶν τοῦ Ιδρύματος. Τέλος δι Α. Ἐξοχότης δι Κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἀπηγόρωνε πρὸς τοὺς σπουδαστὰς τοῦ Πολυτεχνείου τὸν κάτωθι μνημειώδη λόγον:

εὶς ἀντιπάλους διμάδας. Τὰ σαλόνια και τὰ καφενεῖα θὰ συμμετεῖχαν εἰς τὸν ἔξονυχισμὸν τῆς ἔξωτερικῆς πολιτικῆς τῆς Ἐλλάδος μὲ διαπληκτισμὸν και ἀλληλοδιασυρμόυς, δὲν ἀμφιβάλλω δὲ δι τι, και οἰσαδήποτε κυβέρνησις θὰ κατηγγέλλετο και διπὸ τοὺς μὲν και διπὸ τοὺς δὲ δι τι προδίδει τὰς ἀντιστοίχους Δυνάμεις και θὰ προσεφέρετο δι θυσία πρὸς ἔξιλασμὸν τῆς δργῆς των. Και μὴ νομίσητε δι τι αὐτὰ ποὺ σᾶς λέγω εἶναι οὐτοπίαι. Συνέβησαν ἀλλοτε εἰς τὸν τόπον μας. Σεῖς παιδιά μου εἰσθε νέα. Ἐρωτήσατε τοὺς γονεῖς σας, διότι αὐτοὶ θὰ τὰ ἐνθυμοῦνται. Και ἐρωτήσατε τους διὰ νὰ σᾶς διηγηθοῦν ποιὰ ἀπερίγραπτα δεινὰ ἐπηκολούθησαν διὰ τὸν τόπον μας.

Και τώρα, δι Ἐλλάς ἐπέρασε αὐτὴν τὴν βαθειὰ κρίσι μὲ πλήρη ἀταραξίαν, χωρὶς σχεδόν, τὸ τονίζω, κανεὶς νὰ τὴν αἰσθανθῇ, τὴν ἐπέρασε σᾶν ἔνα ζηνός ἀνδρο πρεπές, μὲ πλήρη συναίσθησιν τῶν καθηκόντων του, συγκεντρωμένο δλόκληρο εἰς τὴν κυβέρνησιν του μὲ πλήρη πεποιθησι δι τι, δι ἐρχότανε δι τι στιγμή, δι καθένας, διπὸ τὸν πρῶτον ἔως τὸν τελευταῖον, θὰ ἐγγνώριζε νὰ κάμη τὸ καθῆκον του. «Εχω δικαιον λοιπὸν νὰ λέγω δι τι κατί τι ἀλλαξει βαθειὰ και βασικὰ μέσα εἰς τὴν Ἐλλάδα;

Ἐπάνω εἰς αὐτὴν τὴν νέαν ζηνικὴν ἀτμόσφαιραν κλείνετε τὰ 100 χρόνια τοῦ παρελθόντος τοῦ σχολείου σας και ἀνοίγετε τὰς πύλας εἰς τὸν νέον αἰῶνα.

«Οσες φορὲς εύρισκομαι μπροστά σὲ νέους, ἔκτὸς

ἀπό τὸ χαρμόσυνον αἰσθημα, ποὺ πηγάζει ἀπό τὴν νεότητα καὶ ποὺ μοῦ πλημμαρίζει τὴν ψυχήν, μπαίνει σὰν ἀπό μιὰ χαραμάδα μέσα εἰς αὐτὴν διαιώνιος καὶ ἀχριστος σύντροφος τοῦ ὀρίμου ἀνθρώπου, δισταγμός! Λέγω: Αὔτὴ ἡ δύναμις ποὺ ἔχω μπροστά μου, θὰ εἰναι ἀγαθοποιὸς ἢ κακοποιὸς; Καὶ ἡ πίστις μου μὲν πρὸς τὸ μέλλον τῆς φυλῆς μας μοῦ λέγει ὅτι θὰ εἰναι ἀγαθοποιός. Ἀλλὰ ἡ πίστις δὲν ἔχει μέσα της λογικήν. Καὶ ἡ πεῖρα τοῦ παρελθόντος μᾶς μαθαίνει ὅτι ὑπῆρξαν περιστάσεις σπάνιαι, ὑπῆρξαν ὅμως, ποὺ ἡ νεότης παρεστράτησε μὲν μεγάλας ζημιάς τοῦ συνδόλου καὶ σταν πλέον συνῆλθεν ἀπό τὸ παραστράτημά της, γεμάτη πίκρες δι' ὅσα τῆς συνέβησαν, δὲν ἤτανε πλέον νεότης καὶ εἶδε γύρω της συντρίμματα. Ἀλλὰ ἡ ἴδια πεῖρα μᾶς διδάσκει ὅτι δοσες φορές παρεστράτησεν ἡ νεότης, συνέβη αὐτὸ διότι εἶχαν κοιμηθῆναι οἱ φύλακες τοῦ ἔθνους καὶ εἶχαν σιωπήση ἐκεῖνοι ποὺ ὅφειλαν νὰ τῆς ἐμπνεύσουν τὴν πίστιν, τὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ τὴν αἰσιοδοξίαν. Καὶ αὐτὴ, χωρὶς νὰ ἔχῃ κανένα νὰ τὴν κατευθύνῃ, ἀκολούθησαν ἀνθρώπους μὲν γηραλέαν τὴν ψυχήν, οἱ δόποιοι ἀνίκανοι νὰ δημιουργήσουν κάτι, ἀνίκανοι νὰ ἀρκεσθοῦν ἔστω καὶ εἰς ὅ; τι τοὺς ἔδωσεν ἡ μοῖρα εἶχαν ἐπαναστατήση κατὰ τῆς κοινωνίας διὰ νὰ τὴν τιμωρήσουν διὰ τὴν ἰδικήν τους ἀνικανότητα. Καὶ ἐσκόρπιζαν γύρω τους τὴν χολήν, τοὺς φθόνους καὶ τὴν ἀπαισιοδοξίαν τους.

Τώρα ὅμως οἱ φύλακες τοῦ ἔθνους γρηγοροῦν καὶ χιλιάδες ἀνθρώπων εἰς τὰς πόλεις καὶ εἰς τὰ χωριά σαλπίζουν σαλπίσματα πίστεως καὶ αἰσιοδοξίας. Καὶ ἡ νεότης τοῦ ἔθνους μὲν γοργὸν τὸ βῆμα, μὲν τὸ μέτωπον ὑψηλὰ καὶ μὲν λάμποντα τὰ μάτια βαδίζει τὸν ἥλιολουστον δρόμον τῆς ἔθνικῆς ἀναγεννήσεως.

Καὶ τώρα ποῖαι εἰναι αἱ κατευθύνσεις, ποῖα εἰναι τὰ συνθήματά μας;

Πρῶτα πρῶτα πρέπει νὰ πνίξωμεν μέσα μας τὸν ἔχθρὸν τοῦ ὄντρώπου καὶ ἰδίως τοῦ "Ἐλληνος": τὸν ἀτομικισμόν! Τὴν θεωρίαν δηλαδή, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ ἀτομον ἔχει δικαιώματα ξεχωριστά ἀπέναντι τοῦ συνδόλου καὶ ἡ δόποια διδάσκει ὅτι ἡμπορεῖ τὸ ἀτομον νὰ ὑψωθῇ ἀπέναντι τῆς ὁλότητος καὶ ἐνάντια πρὸς αὐτὴν. Καὶ σύνολον δνομάζουμεν τὴν κοινωνίαν, η δόποια, σταν εἰναι φυλετικά δμοιογενῆς, εἰναι τὸ ἔθνος, τῆς ὠργανωμένης δυνάμεως τοῦ δόποιου ἐκδήλωσις εἰναι τὸ κράτος, σπῶτες τὸ ἔννοοῦμε σήμερα. Ἡ ζωὴ ποὺ ἔμπνει τὸ σύνολον αὐτό, ἡ δύναμις ποὺ τὸ κινεῖ, εἰναι η ἱστορικὴ ὅθησις δλοκλήρου τοῦ παρελθόντοςτου.

Μέσα εἰς αὐτὸ τὸ σύνολον, παιδιά μου, ζῆτε καὶ κινεῖσθε καὶ ὑπάρχετε. Οὕτε ἡμπορεῖτε νὰ ἔννοοήσετε τὸν ἔσαυτόν σας ἔξω ἀπὸ αὐτό. Μόνον εἰς τὴν ἔξυπηρέτησιν αὐτοῦ τοῦ συνδόλου καὶ ὅχι τοῦ ἀτόμου σας ἡμπορεῖτε νὰ εὔρετε τὸν λόγον καὶ τὸν σκοπὸν τῆς ὑπάρχεως σας καὶ ἔτσι μόνον ἡμπορεῖ νὰ γεμίσῃ η ζωὴ σας ἀπὸ ἡρεμίαν καὶ ἵκανοποίησιν.

Μέσα εἰς αὐτοὺς τοὺς περιορισμούς ἔχετε μίαν πλήρη ἐλευθερίαν, τὴν ἐλευθερίαν νὰ διαλέξετε μόνοι σας τὸν

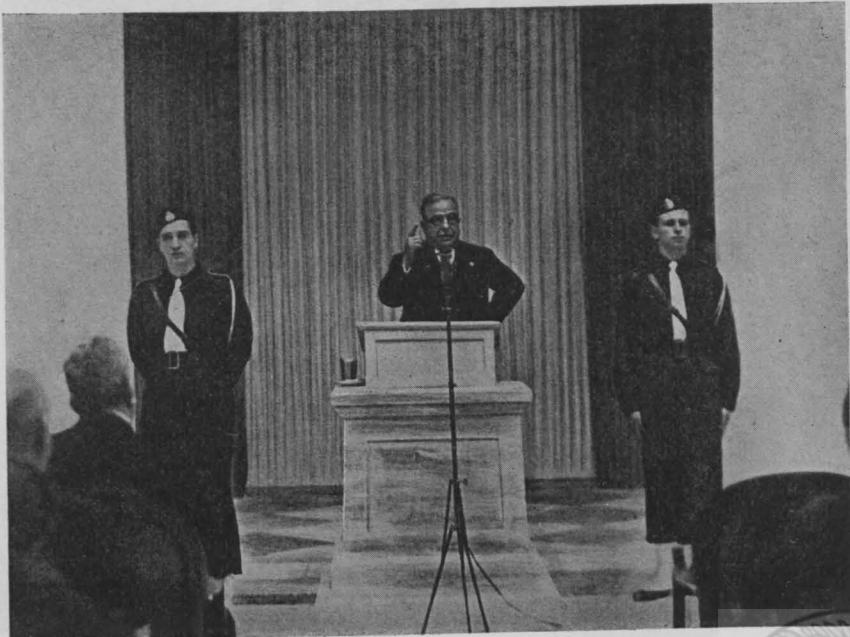
δρόμον ποὺ σᾶς ταιριάζει διὰ τὴν ἔξυπηρέτησιν τοῦ συνόλου. Καὶ νὰ διαλέξετε τὰ μέσα τῆς ἐνεργείας καὶ τῆς δράσεώς σας πάντοτε πρὸς αὐτὸν τὸν σκοπόν.

Καὶ θὰ μοῦ εἰπῆτε: Αὔτὴν καὶ μόνον τὴν ἐλευθερίαν ἔχομεν; τίποτε ἄλλο; Σᾶς ἀπαντῶ: Δὲν ὑπάρχει ἄλλη ἐλευθερία ἀπὸ αὐτὴν, παιδιά μου. Αὔτα ποὺ ἀκοῦτε ἀπὸ δημοκόπους ἀγορεύοντας ἡ γράφοντας δὲν εἰναι ἐλευθερίαι. Εἰναι ἀξιώσεις ἀνθρώπων, ποὺ ἔχουν τὴν ἐπιτηδειότητα νὰ παρασύρουν τοὺς πλέον ψυχικά ἀδυνάτους καὶ νὰ τοὺς κάμουν ὅργανα τῶν σκοπῶν τους καὶ νὰ τοὺς καθυποτάξουν. Εἰναι, λέγω, αἱ ἀξιώσεις τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν, ἀξιώσεις νὸν μένουν ἀνεμπόδιστοι εἰς τὸ ὅχι θεάρεστον αὐτὸ ἔργον. Καὶ αὐτοῦ τοῦ εἴδους τὰς ἀξιώσεις τὰς δνομάζουν ἐλευθερίαν! Καὶ ἀν κανένας ποτὲ θελήσῃ νὰ τοὺς σταματήσῃ ἀπὸ αὐτὸ τὸ ὅχι ἔντιμον ἔργον των, αὐτοὶ τὸν ἀποκαλοῦν τύραννον.

Ἄλλα αὐτὴ ἡ ἐλευθερία, ποὺ σᾶς εἶπα προηγουμένως, ποὺ εἰναι ἡ μόνη καὶ πραγματικὴ ἐλευθερία, ἔχει μιὰ προϋπόθεσι, μιὰ ὄψι διὰ τὸν καθένα ἀπὸ σᾶς, ἐσωτερικὴν ὅμως, ἡ δόποια εἰναι ἡ ἀπελευθέρωσις ἀπὸ τὰς κακίας, ἀπὸ τὰς δρέξεις, ἀπὸ τὰ πάθη, ποὺ τυφλώνουν τὸν ἀνθρωπὸν, ἀπὸ τὴν ἀλαζονείαν, ἀπὸ τὴν ἀκατάσχετον φιλοπρωτίαν, καὶ ἰδιοτέλειαν, καὶ τόσους ἄλλους πειρασμούς, ποὺ σᾶς κάμουν δεσμώτας, καὶ ὅταν εἰσθε δεσμῶται, δὲν ἡμπορεῖτε νὰ χρησιμοποιήσετε οὕτε τὴν μόνην ὑπάρχουσαν ἐλευθερίαν. Τὸ ν' ἀπαλλαγῆτε ἀπὸ αὐτὰ τὰ δεσμά, τὸ νὰ ἔπιτύχετε τὴν ἐσωτερικὴν ἀπελευθέρωσιν, εἰναι καθῆκον σας, ἀν θέλετε νὰ εἰσθε πραγματικά ἐλεύθεροι ἀνθρώποι.

Τὸ συμπέρασμα ἀπὸ δὴ αὐτὰ ποὺ εἴπαμε εἰναι τοῦτο :

Κάποτε εἰς μίαν στιγμὴν τοῦ βίου σας, ἡ σὲ πολλὲς στιγμὲς τοῦ βίου σας, θὰ θέσετε εἰς τὸν ἔσαυτόν σας τὸ ἔρωτημα: Ποίον εἰναι τὸ ἀτομικὸν μου μέλλον; τί θὰ γίνω; αὐτὸ τὸ ἔρωτημα εἰναι πολὺ σπουδαῖο καὶ ἔχει σημασίαν δι' ὅλην σας τὴν ζωὴν τὸ πῶς θὰ τὸ θέσετε

Ο κ. Πρωθυπουργός όμιλῶν.

εἰς τὸν ἔαυτόν σας. "Αν τὸ θέσετε εἰς τὸν ἔαυτόν σας ὅπως θὰ σᾶς πῶ τώρα ἀμέσως: τί θὰ κάμω εἰς τὴν ζωήν μου; ποῖον ἔργον θὰ προσφέρω καὶ ἐγώ εἰς τὸ σύνολον ἐν ὅσῳ ζῶ; τότε εὑρίσκεσθε εἰς τὸν σωστὸν δρόμον. Ἐὰν δημως ἐρωτήσετε τὸν ἔαυτόν σας: τί θὰ γίνω εἰς τὴν ζωήν μου; ποῖα ἀξιώματα, ποίας θέσεις πρέπει νὰ ἐπιδιώξω; τί θὰ σπουδάσω διὰ νὰ ἐπιβληθῶ εἰς τοὺς ἄλλους; τότε εἰσθε ἀποτυχημένοι καὶ δυστυχεῖς. Διότι τὸ νὰ κάμετε κάτι τί καὶ νὰ τὸ προσφέρετε εἰς τοὺς ἄλλους αὐτὸν εἶναι στὸ χέρι σας καὶ θὰ εἶναι πάντοτε στὸ χέρι σας. Τὸ νὰ ἀποκτήσετε δημως ὅποιο δήποτε ἀξιώματα ή θέσιν ή τίτλον, αὐτὸν δὲν εἶναι στὸ

χέρι σας, αὐτὸν ἔξαρτᾶται ἀπὸ τοὺς ἄλλους καὶ εἶναι ζήτημα ἀν θὰ τὸ ἀποκτήσετε. Καὶ τότε θὰ γεμίσῃ ἡ ψυχή σας πικρίαν καὶ ἀπογοήτευσιν. "Αν ἀκολουθήσετε τὸν πρῶτον δρόμον, τότε εἰς ὅποιο σκαλὶ τῆς κοινωνικῆς κλίμακος καὶ ἀν εύρεθῆτε, ἡμπορεῦτε νὰ ἀποδώσετε ἔργον καὶ πολλές φορές ἔργον μεγαλείτερον ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ ἀποδίδουν εἰς τὴν κοινωνίαν ἄλλοι ποὺ εύρισκονται εἰς τὰ ἐπάνω σκαλιά. Εἰς δοποιδήποτε μέρος, δσον δήποτε μικρό, καὶ εἰς τὸ μικρότερο χωριό καὶ ἀν εύρεθῆτε ἡμπορεῦτε νὰ ἀποδώσετε ἔργον ὑπὲρ τῶν ἄλλων, καὶ νὰ γεμίσετε ἔτοι τὴν ψυχήν σας ἰκανοποίησιν χωρὶς νὰ ἔχετε οὕτε ἀξιώματα οὕτε τίτλους. Ἐνῷ ἐὰν ζῆτε

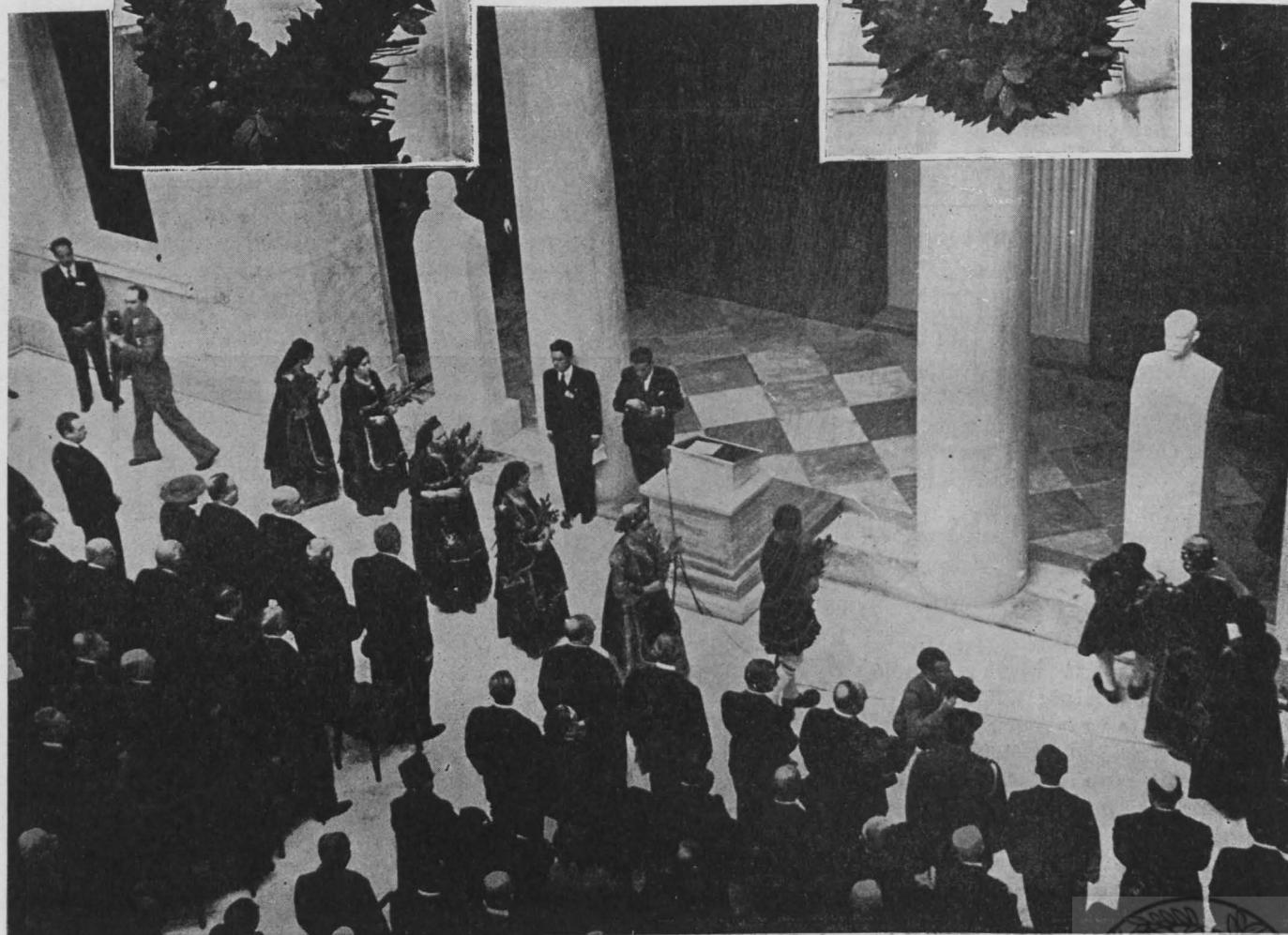

Η ΣΤΕΨΙΣ

ΤΩΝ

ΑΝΔΡΙΑΝΤΩΝ

εις τάς πόλεις καὶ ἐπιδιώκετε θέσεις καὶ ἀξιώματα, εἰναι ζήτημα ἢν θὰ ἐπιτύχετε, καὶ εἰναι ζήτημα ἢν θὰ ἀποδώσετε τίποτε ὑπὲρ τῶν ἄλλων. Καὶ ἡ ζωὴ σας θὰ εἰναι χαμηλή

Καὶ τώρα ἀποτείνομαι πρὸς σᾶς, κύριοι, καθηγηταῖς Οἱ λόγοι τοῦ Πρυτάνεως σας μὲ ἔγειμισαν προχγματικὰ ἀπὸ ἔσωτερικήν ίκανοπότησιν. Ἀπὸ τὰ χέρια σας περνοῦν τόσα νέα παιδιά. Καὶ ἀπὸ σᾶς ἔξαρτάται ἡ τύχη τους καὶ τὸ μέλλον τους. Ἀπὸ σᾶς κατὰ μέγα μέρος ἔξαρτάται τὸ τί θὰ ἀπογίνουν! Πόσην εὐθύνην ἔχετε εἰς τοὺς ὅμοιους σας! Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι θὰ κάμετε τὸ καθῆκον σας. Καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ἐπίσης ὅτι κανεὶς δὲν θὰ μοῦ ἔκαμε τὴν ἔρωτησιν: Τί σχέσιν ἔχουν ὅλα αὐτὰ ποὺ μᾶς λέγετε μὲ τὸ Πολυτεχνεῖον; "Η": "Ο καθένας μας ἔχει τὸ μάθημα του, κάμνει τὸ καθῆκον του εἰς τὸ ὀρισμένον μάθημα ποὺ ἔχει, ἐργάζεται διὰ νὰ δώσῃ μορφὰς εἰς τὰς τεχνικὰς σκέψεις τοῦ σπουδαστοῦ. Τὶ μᾶς μέλλει ἡ φιλοσοφία σας, ἡ ψυχολογία σας; Τὶ σχέσιν ἔχουν αὐτὰ μὲ τὴν ἀντίστασιν τῆς ὥλης, μὲ τὸν διαφορικὸν λογισμόν, μὲ τὴν διοποιητικήν, μὲ τὴν σιδηροδρομικήν, μὲ τὴν ἡλεκτρολογίαν, μὲ τὴν γεφυροποΐαν, ἀρχιτεκτονικήν, μὲ τὰς Καλάς Τέχνας, τὴν ζωγραφικήν καὶ τὴν γλυπτικήν; Δὲν θὰ μοῦ τὴν ἔκαμνε δὲ κανεὶς αὐτὴν τὴν ἔρωτησιν ποτὲ διότι γνωρίζει τὴν ἀπάντησιν ἐκ τῶν προτέρων. Ἐχουν σχέσιν. Ἀνθρωπος ποὺ ἔχει καταπέσει μέσα εἰς τὸν ἔσαυτόν του, ἀνθρωπος ποὺ εἰναι γεμάτος πικρίαν καὶ ἀπογοήτευσιν εἰναι δυνατὸν ποτὲ νὰ συλλάβῃ ἔργον μεγάλο τεχνικὸν εἰς τὸν νοῦν του; εἰναι δυνατὸν νὰ συλλάβῃ σπουδαῖον οἰκοδόμημα, καλλιτεχνίας ποιήματα; εἰναι δυνατὸν ἀκόμα νὰ ἔχῃ καὶ τὸ κουράγιο νὰ κτίσῃ καὶ ἔνα γεφύρι, ἔστω; δὲν θὰ τὸ ἔκαμνεν καὶ αὐτὸ κολοβό; Αὐτὴν τὴν ἔρωτησιν δὲν θὰ μοῦ τὴν κάμη κανεὶς σας εἰμαι βέβαιος κύριοι καθηγηταῖς, καὶ εἰμαι βέβαιος πάλιν ὅτι δὲν θὰ περάσῃ εὔκαι-

Τὴν 12ην μεσημβρινήν ὁ κ. Πρύτανις τοῦ Ἑθνικοῦ Πολυτεχνείου συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀντιπρυτάνεως κ. Ν. Κιτσίκη καὶ τῆς Συγκλήτου τοῦ

ρία ἀπὸ τὰ χέρια σας, χωρὶς νὰ ζητήσετε νὰ ἀνυψώσετε τὸ ψυχικὸν ἐπίπεδον τῶν μαθητῶν σας καὶ νὰ τοὺς ἐνισχύσετε μέσα τὸ ἔλατήριον τῆς δημιουργίας, ἔτσι ποὺ ὅταν μίαν ήμέραν βγοῦν ἀπὸ ἔδω, καὶ μποῦν μέσα εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ ὅταν ἔκει ἀγωνίζονται τὸν ἀγῶνα τοῦ βίου νὰ σᾶς ἐνθυμοῦνται πάντοτε μὲ εὐγνωμοσύνην καὶ νὰ εὐλογοῦν τὸ ὄνομά σας.

Καὶ σεῖς νέοι καὶ νέες, μὴ μοῦ εἴπη κανένας ἀπὸ σᾶς: Καλὰ τὰ λές, μὰ ἐσεῖς εἰσθε πρωθυπουργός, καὶ ὅμα εἰναι κανεὶς πρωθυπουργός εἰναι εὕκολο νὰ διμιλῇ ἔτσι. Δὲν ρωτᾶτε καὶ ἔναν ἔναν ἀπὸ μᾶς: Πῶς εἰμαστε; Τί νὰ σᾶς ρωτήσω: τὸν βίον σας ἔγῳ τὸν ἐπέρασσα καὶ τὸν ἐπέρασσα μάλιστα ὑπὸ δρους πολὺ χειροτέρους ἀπὸ διὰ τὸν περνᾶτε ἐσεῖς σήμερα. Μήπως νομίζετε ὅτι διδικός μου βίος ήτο ἀνθόσπαρτος; Χρόνια καὶ χρόνια ἐπέρασσα μέσα ἀπὸ ἀγκάθια καὶ τριβόλους καὶ ἐπόνεσσα καὶ ἔμάτωσσα. Καὶ ὅμως ἡ ψυχὴ μου ἔμεινε δυνατή, ισχυρή, καὶ ἀκατάβλητη, διότι ἐθεώρησα ὡς πρῶτον σκοπὸν τοῦ βίου μου, εἰς κάθε στιγμὴν καὶ εἰς κάθε περίπτωσιν τὸ νὰ ὑπηρετῶ καὶ νὰ προσφέρω εἰς τοὺς ἄλλους, εἰς τὸ σύνολον, διότι ἡμποροῦμα νὰ προσφέρω." Ετσι ἔμαθα νὰ εἰμαι εύτυχης. Καὶ πολλὲς φορὲς προσέφερα εἰς τοὺς ἄλλους, διότι ἡμποροῦμα χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζῃ κανεὶς, καὶ πολλὲς φορὲς μάλιστα χωρὶς νὰ τὸ ἀναγνωρίζουν καὶ μάλιστα νὰ τὸ παραγνωρίζουν. "Έχω λοιπὸν δικαίωμα νὰ σᾶς διμιλῶ ὅπως σᾶς διμιλῶ. Τὸ δικαίωμα αὐτὸ τὸ ἔχω ἀπὸ δλην μου τὴν ζωὴν. Αὐτὸ τὸ μάθημα ποὺ σᾶς ἔκαμα σήμερα, τὸ ἔδοκίμασα ὅλο μὲ τὴν ζωὴν μου ἐπάνω εἰς τοὺς ὅμοιους μου. Δι' αὐτὸ σᾶς προσκαλῶ: Ἐλάτε, ἐγκαταλείψατε κάθε σας δισταγμό! Ἐλάτε μαζὶ! " Ελάτε, ἐγκαταλείψατε κάθε σας δισταγμό! Ἐλάτε μαζὶ! Ακολουθήστε τὸν δρόμον ποὺ σᾶς δείχνω καὶ νὰ εἰσθε βέβαιοι ὅτι δὲν θὰ μετανοήσετε ποτέ.

"Ιδρύματος μετέβη εἰς τὸ μνημεῖον τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου καὶ κατέθεσε στέφανον.

25η Οκτωβρίου 1938

"Η τρίτη καὶ τελευταία ἡμέρα ἤρχισε μὲ τὴν διοιλογίαν, ἡτις ἐτελέσθη κατὰ τὴν 9ην πρωΐνην εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τῆς Καπνικαρέας εὐγενῶς παραχωρηθέντα πρὸς τοῦτο ὑπὸ τοῦ Ἑθν. Πανεπιστημίου. Κατὰ ταύτην ἔχοροστάτησεν ὁ τοποθρητής τοῦ Μητροπολιτικοῦ Θρόνου Ἀθηνῶν Σεβασμιώτατος Φθιωτιδοφωκίδος κ. Ἀμβρόσιος παρουσίᾳ τοῦ Πρυτάνεως κ. Κ. Γεωργικοπούλου, τοῦ Ἀντιπρυτάνεως κ. Ν. Κιτσίκη, τῆς Συγκλήτου τοῦ

Ε. Μ. Π., τῶν ἀνωτάτων διοικητικῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ε. Μ. Π. καὶ ἀντιπροσωπείας σπουδαστῶν τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν τοῦ Ἑθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου. Καθ' ὥραν $10\frac{1}{2}$, π. μ. ἐγένετο ἡ ἐπίσημος δεξιώσις ἐν τῷ Αιθρίῳ τοῦ Πολυτεχνείου τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως. Εἰς τὴν εἰσοδον τοῦ ιδρύματος ἔδειξιθησαν τὸν "Ανακτα δ Πρύτανις καὶ ἡ Σύγκλητος τοῦ ιδρύματος. "Η Α. Μ. δ Βασιλεὺς προσῆλθε μετὰ τῶν Α.Α.Υ.Υ. Πριγκήπων Ἀνδρέου καὶ Χρι-

στοφόρου και τῶν Πριγκηπισσῶν Εἰρήνης καὶ Αἰκατερίνης, ἐπίσης προσῆλθον οἱ κ.κ. Α. Οἰκονόμου 'Υπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας, Α. Ταμπακόπουλος 'Υπουργὸς Δικαιοσύνης, Κ. Κοτζιάς 'Υπουργὸς Διοικητὴς Πρωτευούσης καὶ κ.κ. 'Υπουργοὶ Τ.Τ.Τ. καὶ 'Ἐργασίας, δὲ 'Ἐξαρχος τοῦ Παναγίου Τάφου, οἱ Πρεσβευταὶ Γερμανίας, Πολωνίας, Τουρκίας καὶ διπλωματικοὶ ἀντιπρόσωποι τῶν λοιπῶν Κρα-

«Μετ' ἔθνικῆς ὑπερηφανείας συμμερίζομαι τὴν χαρὰν τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου ἑορτάζοντος τὴν συμπλήρωσιν ἑκατονταετίας ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως αὐτοῦ.

'Εντὸς τῆς μιᾶς ταύτης ἑκατονταετίας τὸ Πολυτεχνεῖον ἐπετέλεσεν ἀξιοθαύμαστον τῇ ἀληθείᾳ πρόσδον. Ἰδρυθέν ἀρχικῶς ὡς «στοιχειώδες τεχνικὸν σχολεῖον» ἀτελέστατα διαθέτον τεχνικά μέσα, εὐάριθμον δὲ καὶ δυσχερῶς συγκροτηθέν προσωπικόν, ἔξειλίχθη σὺν τῷ χρόνῳ εἰς Ἀνωτέραν Πολυτεχνικὴν Σχολὴν παρέχουσαν πολυμερῆ καὶ εἰδικὴν ἐπιστημονικὴν μόρφωσιν. Ἐκ παραλλήλου τὴν πενιχρὰν οἰκίαν, ἐν τῇ διποίᾳ τὸ «στοιχειώδες τεχνικὸν σχολεῖον» ἐστεγάσθη καὶ ἐλειτούργησε κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ὑπάρχεως αὐτοῦ, ἀντικατέστησε τὸ νῦν μεγαλοπρεπὲς μέγαρον τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου, ὅπερ ἐσχεδίασε μὲν ἔμπνευσμένος καὶ διεθνῶς διακριθεὶς "Ἐλλην ἀρχιτεκτων, ἀνήγειρε δὲ ἡ γενναιοδωρία ἀοιδίμων ἔθνικῶν εὑρεγετῶν. Οἱ δὲ μαθηταί, οἵτινες ἄλλοτε ποτὲ εἰσῆρχοντο εἰς τὸ τεχνικὸν σχολεῖον, στερούμενοι πολλάκις καὶ αὐτῶν ἔτι τῶν ἀπλουστάτων γραμματικῶν γνώσεων, ἀποφοιτῶσιν ἐκ τοῦ ση-

τῶν, αἱ Σύγκλητοι 'Ακαδημίας, Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν, Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, 'Ανωτάτης Σχολῆς Οἰκονομικῶν καὶ 'Εμπορικῶν 'Επιστημῶν, δὲ Πρόεδρος τοῦ Τεχνικοῦ 'Επιμελητηρίου τῆς 'Ελλάδος καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι.

'Η τελετὴ ἥρχισε διὰ προσφωνήσεως τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως Γεωργίου ἔχούσης ὡς ἔξῆς :

μερινοῦ Πολυτεχνείου οὕτω καλῶς παρεσκευασμένοι, ὃστε νὰ δύνανται προσαποκτῶντες ταχέως καὶ τὴν ἐκ τῆς πράξεως πεῖραν, νὰ προσφέρουν ἀρτίας ὑπηρεσίας εἴς τε τὴν κοινωνίαν καὶ τὸ κράτος.

Τὰ μέχρι τοῦδε ὑπὸ τοῦ Πολυτεχνείου ἐπιτευχθέντα ἐπιτρέπουσιν ἀσφαλῶς τὰς ἀρίστας ἐλπίδας περὶ τοῦ μέλλοντος αὐτοῦ. Εύνοει ἄλλως τε ἔξαιρέτως τὴν ἀνάπτυξιν τῶν πολυτεχνικῶν σχολῶν ἡ περίοδος, τὴν διποίαν διανύομεν, γονιμωτάτη εἰς τεχνικάς προόδους, ὃν τὸ ταχὺ καὶ εύρυ βῆμα οὐχὶ σπανίως ἐκπλήσσει καὶ αὐτὴν τὴν γεννώσαν αὔτας διάνοιαν.

Κράτος καὶ κοινωνία θὰ περιβάλλωσι καὶ ἐφεξῆς τὸ Πολυτεχνεῖον μετά τῆς αὐτῆς ὡς καὶ ἐν τῷ παρελθόντι στοργῆς· διότι τούτου οἱ ἀπόφοιτοι, εἴτε ἐκπονοῦντες μελέτας, εἴτε κατευθύνοντες, ἐποπτεύοντες ἡ καθοδηγοῦντες τὴν ἐκτέλεσιν τῶν πολυειδῶν καὶ πολυαρίθμων τεχνικῶν κοινωφελῶν ἔργων, εἶναι σπουδαιότατοι συντελεσταὶ τῆς οἰκονομικῆς παραγωγῆς καὶ τῆς ἀτομικῆς εὐζωΐας ἐν τῇ χώρᾳ. Εἰς τὴν προσπάθειαν δὲ τοῦ Πολυτεχνείου, ὅπως καταρτίζῃ τοὺς σπουδαστὰς αὐτοῦ διηγέραι αρτιώτερον, εὔχομαι ἐκ καρδίας πλήρη εύδοκίμησιν.

Κατόπιν ώμίλησεν ὁ 'Υπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας κ. Α. Οἰκονόμου, εἰπὼν τὰ ἔξῆς :

Θεωρῶ ἔμαυτὸν εὔτυχη, διότι ἡ μοῖρα ἐπεφύλαξε εἰς ἐμέ, παλαιὸν τρόφιμον τοῦ ἑορτάζοντος ἰδρύματος, ἵνα, ὡς ἀρμόδιος ὑπουργός, χαιρετίσω ἐκ μέρους τῆς κυβερνήσεως τὴν εἰσόδον τοῦ 'Ιδρύματος τούτου εἰς τὸν δεύτερον αἰῶνα τῆς ζωῆς αὐτοῦ. "Οταν ἐν ἔτει 1836, ἐν τῇ ἀδκνῷ προσπαθείᾳ διὰ τὴν ὀργάνωσιν τοῦ νεοπαγοῦς κράτους, ἔδημοσιεύθη τὸ ἀπὸ 26 Δεκεμβρίου 1836 Β. Διάταγμα «Περὶ τῆς διευθύνσεως τῶν Πολιτικῶν Δημοσίων οἰκοδομῶν», περιελήφθη ἐν αὐτῷ ὑπόδειξις τοῦ 'Ανωτάτου Ἀρχοντος περὶ ίδρυσεως Τεχνικῆς Σχολῆς. "Οντως, ἐν ἀρθρῷ 52 τοῦ Διατάγματος ἐκείνου ὠρίζετο δι : «Κανεὶς τῶν ἀρχιτεκτόνων δὲν ἡμπορεῖ ν' ἀπολαύσῃ σταθερὸν διορισμόν, ἔως δὲν ν' ἀποδείξῃ ἀποχρώσας τὰς γνώσεις καὶ τὴν ἱκανότητα αὐτοῦ δι' ἔξετάσεως παρὰ τῷ ἐπὶ τῶν οἰκοδομικῶν τμήματι τῆς Γραμματείας. "Η κυβέρνησις θέλει λάβει ἀκολούθως εὐκαιρίαν νὰ κατορθώσῃ τὴν ἀπόκτησιν τῶν θεωρητικῶν καὶ πρακτικῶν τούτων γνώσεων ἐντὸς τοῦ κράτους. "Το τοῦτο ἡ ὑπόδειξις καὶ δὲ προάγγελος τῆς ἰδρύσεως Τεχνικῆς Σχολῆς, ἥς ἡ πραγμάτωσις δὲν ἔβραδυνε. "Οντως, μετ' ὀλιγίστας ἡμέρας ἔδημοσιεύθη τὸ ἀπὸ 31 Δεκεμβρίου 1836 Β. Διάταγμα «Περὶ ἐκπατέρευσεως εἰς τὴν ἀρχιτεκτονικήν», τὸ διποίον ἀφεώρα τὴν μόρφωσιν ἀρχιτεχνιτῶν εἰς τὴν ἀρχιτεκτονικήν. «μαϊστόρων·, ὡς ἐπεξῆγει ἐν παρενθέσει τὸ Διάταγμα. "Η ἐγγραφὴ τῶν ἐπιθυμούντων νὰ διδαχθῶσι ὠρίσθη διὰ τὸν Νοέμβριον τοῦ 1837, ἀλλ' ἡ πραγματικὴ λειτουργία τοῦ πρώτου ἐκείνου Τεχνικοῦ Σχολείου διπερ ἦτο Κυριακόν, ἤρξατο

ἐν ἔτει 1838, πρὸ ἐκατὸν τούτους τούτους ἐτῶν. Τὸ Σχολεῖον τοῦτο, παραμεῖναν ἐν στασιμότητι σχεδόν μέχρι τοῦ 1844, ἤρξατο ἐξειλισσόμενον βραδέως μέχρι τοῦ 1851. Κατὰ τὸ 1851 ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν τοῦ σχολείου διείμηντος Λυσ. Καυτατζόγλου, δὲ διαπρεπής ἀρχιτέκτων, δὲ πολυτιμοτάτας παρασχών ὑπηρεσίας, δοτίς παρέμεινε μέχρι τοῦ 1861. 'Ο Καυτατζόγλου κατήρτισε τότε τὰ σχέδια τῶν σημερινῶν κτιρίων τοῦ 'Ιδρύματος, διὸ ἔναρξις κατασκευῆς ἐγένετο ἐν ἔτει 1863, διαπάντας τῶν ἀοιδίμων εὑρεγετῶν Στουρνάρα, Τοσίτσα καὶ τῆς συζύγου αὐτοῦ 'Ελένης, εἰς τὰ κληροδοτήματα τῶν διποίων προσετέθη ἡ πρώτη δωρεά ἐν ζωῇ τοῦ μεγάλου εὑρεγέτου Γεωργίου 'Αβέρωφ, ἀπάντων τῶν εὑρεγετῶν τούτων καταγομένων ἐκ Μετσόβου τῆς εὐάνδρου 'Ηπείρου. Τὸ 'Ιδρυμα ἐξηκολούθησεν ἐξειλισσόμενον, ταχυρυθμότερον μὲν ἀπὸ τοῦ 1863 μέχρι τοῦ 1887, διότε ἀνήγκη εἰς τὸν ιδρυτή τοῦ Σχολῆς, ρχγδαίως δὲ ἀπὸ τοῦ 1887 μέχρι τῶν τελευταίων χρόνων, διαμορφωθὲν εἰς τὸ σημερινὸν περίλαμπτον τεχνικὸν ἰδρυμα, τὸ ἀγλαστὸν καρπούς ἀποδῶσαν εἰς τὸ παρελθόν καὶ ἀγλαωτέρους εἰς τὸ παρόν ἀποδίδον, εὖς προσιωνίζομαι ἀγλαωτάτους εἰς τὸ μέλλον. Καὶ διεμορφώθη εἰς ἐπιστημονικὸν τεχνικὸν διδακτήριον, ἀτολαμβάνον σεβασμοῦ καὶ ἐκτιμήσεως μεγάλων, οὐ μόνον ἐν 'Ελλάδι, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ καὶ δὴ εἰς χώρας ἔχούσας παλαιότατα πεφημισμένα καὶ διεθνοῦς κύρους τεχνικὰ ἐκπαιδευτήρια. Κλίω γόνυ εὐλαβές πρὸ τῆς σκιᾶς τῶν ἀοιδίμων πρώτων ίδρυτῶν τοῦ τεχνικοῦ ἡμῶν 'Ιδρύματος.

Φέρω εύλαβη και εύγνωμονα τὴν σκέψιν πρὸς τοὺς δοιδίμους χορηγούς, εὐεργέτας, δωρητάς, δργανωτάς και διδασκάλους τοῦ Ἰδρύματος, δῶν ἀληστος ἔσται ἡ μνήμη, τιμῶν εὐγνωμόνως τοὺς σημερινούς διδασκάλους τῆς Ἐπιστήμης και μορφωτάς τοῦ τεχνικοῦ ἐπιστημονικοῦ κόσμου τῆς Ἑλλάδος, εἰς οὓς διφείλεται ἡ μεγίστη πρό-

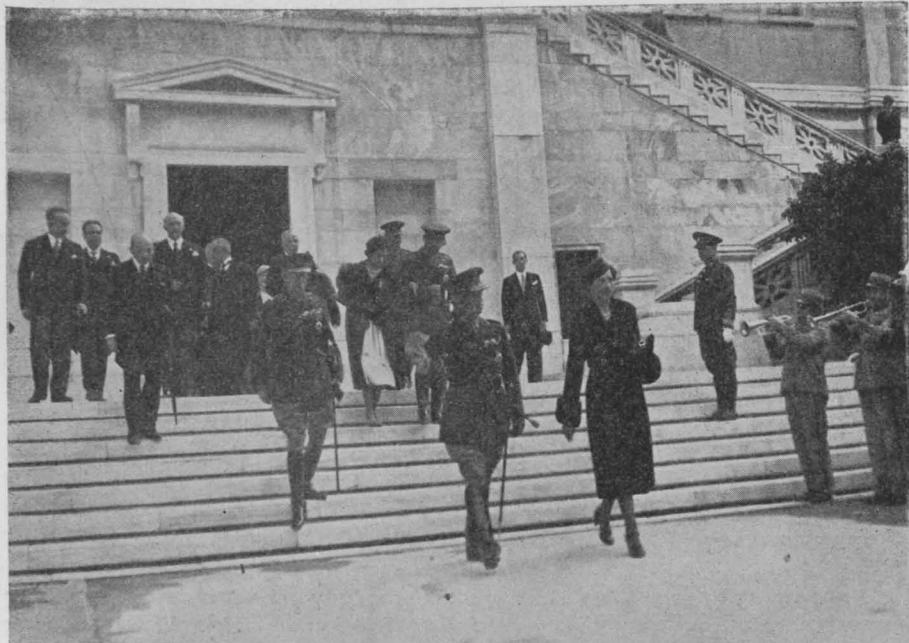
πρὸς τὰ ὑψηλὰ ἴδαινικά, τὰς ὕγιεῖς και ἡθικὰς ἀρχὰς και τοὺς εὐγενεῖς σκοπούς τοῦ Νέου Κράτους.

Ἄπὸ σᾶς τοὺς διδασκάλους τῆς ἐπιστήμης και ἀπὸ σᾶς τοὺς σπουδαστάς τῆς σήμερον και διδασκάλους ἢ κοινωνικούς συντελεστάς τῆς αὔριον, ἀναμένει ἡ Πατρὶς τὴν ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν μυστῶν τῶν λοιπῶν Ἐπιστημῶν, διαμόρφωσιν τοῦ Τρίτου Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ.

Μὴ σᾶς τρομάζῃ τὸ ἔργον τοῦτο.

Θὰ συναντήσετε δυσχερείας βεβαίως. Θ' ἀντικρύσητε ἀπογοητεύσεις. Ἀλλὰ μὴ ἀποθαρρυνθῆτε. Χωρήσατε ἐπιμόνως ἐμπρὸς και βαδίσατε πάντοτε ἐμπρὸς. Τὰ καλά κόποις κτῶνται. Μὴ θεωρῆτε τὸ ἔργον τοῦτο δυσχερές.

Ἐχετε ἐκ τοῦ παρελθόντος δῆμούς και παραδείγματα, τὰ μεγαλουργήματα τῶν δύο προγενεστέρων πολιτισμῶν. Ἀλλ' ἔχετε συγχρόνως γνῶσιν τῶν ἐλλείψεων τοῦ πρώτου, τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ, και τῶν μειονεκτημάτων τοῦ δευτέρου τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἑλλη-

Ἡ ἔξοδος τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως

δος και ἀνάπτυξις τοῦ Ἰδρύματος.

Κρίνω ὅμως ἀξίους ἐπαίνου και τοὺς σπουδαστάς, οἵτινες εἰς οὐδὲν λογιζόμενοι τοὺς κόπους τῆς πολυμόχθου και δυσχεροῦς σπουδῆς τῆς Τεχνικῆς ἐπιστήμης, ἀμιλλῶνται διπλῶς «πολλῷ κάρρονες» τῶν προγηθέντων γένωνται.

Τὸ ἔργον δύμως τῶν τε διδασκάλων και διδασκομένων καθίσταται σήμερον δυσκολώτερον και κοπιώδεστερον, ἀλλὰ και πολυτιμότερον και μεγαλειωδέστερον.

Διότι μὲ τὴν αὐγὴν τοῦ δευτέρου αἰῶνος τοῦ Ἰδρύματος τοῦ Πολιτεχνείου συμπίπτει και ἡ αὐγὴ ἐνὸς ὑψηλοῦ ἰδεώδους, ἐνὸς μεγάλου σκοποῦ. Τοῦ Τρίτου Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ.

Οἱ σημερινοί, ὡς και οἱ ἐπιγενησομένοι διδασκαλοι τῆς Ἐπιστήμης, δὲν θὰ ἔχωσιν ἐφεξῆς ὡς μόνον σκοπὸν νὰ μεταδώσωσιν εἰς τοὺς σπουδαστάς τοὺς ξηρούς τύπους και ὑπολογισμούς και τὰς μαθηματικὰς θεωρίας τῆς Τεχνικῆς Ἐπιστήμης, ἀλλὰ θὰ ἔχωσι προσθέτως και τὴν ἀποστολὴν νὰ ἐμφυσήσωσι νέαν πνοήν, νὰ μεταδώσωσι νέαν ζωὴν και νὰ κατευθύνωσι τὴν ψυχὴν τῶν σπουδαστῶν

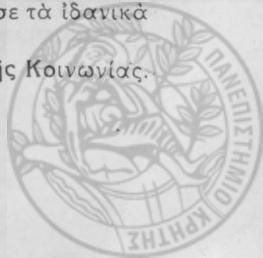
Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς διμιλῶν.

νικοῦ Πολιτισμοῦ

Τὸ Νέον Κράτος ἀφ' ἔτέρου, ἔθηκε τὰς βάσεις διὰ τὸ ἔργον σας.

Ἀποκατέστησε, ἀνεστήλωσε και ἀνύψωσε τὰ ἴδαινικά τῆς Πατρίδος. Ἀνύψωσε τὴν Θρησκείαν.

Καθώρισε τὰς ὕγιεῖς και ἡθικὰς ἀρχὰς τῆς Κοινωνίας.

Αποκατέστησε τούτεστι τὴν Πατρίδα, τὴν Θρησκείαν καὶ τὴν Οἰκογένειαν, τὰ βάθρα τῶν δποίων προσεπάθησαν νὰ καταρρίψωσι κάπηλοι τῆς ἐλευθερίας τῆς σκέψεως, ἐμφανιζόμενοι ὡς ἔρευνηται τῆς ἀληθείας, ἐνῷ ήσαν ὑποβολεῖς τοῦ ψεύδους.

Τὸ νέον Κράτος ὅμως ἀποκατέστησε τὴν ἀλήθειαν, ἡ δποία πολλάκις ἐδοκιμάσθη, ἀλλὰ διέλαμψε διὰ μέσου τῶν αἰώνων.

Ἡ πίστις σας ἐπὶ τὴν Ἀλήθειαν θὰ σᾶς δδηγήσῃ εἰς τὴν δημιουργίαν.

Μὴ θεωρήσητε τοῦτο δυσχερές.

Στηριχθῆτε εἰς τὴν Πίστιν σας καὶ βαδίσατε θαρραλέως.

Καὶ θὰ ἐπιτύχητε.

Μὴ λησμονῆτε ἀκόμη, δτι τὸ ἔργον ὅπερ θὰ ἐμπνεύσητε σεῖς οἱ διδάσκαλοι καὶ τὸ δποῖον θὰ ἐπιτελέσητε

Μετὰ τὸν κ. Ὑπουργὸν δ. Πρύτανις τοῦ Πολυτεχνείου κ. Κ. Γεωργικόπουλος
ἔξεφώνησε τὸν κάτωθι λόγον :

Μεγαλειότατε Ἀναξ.

Ἐπὶ τῶν χρόνων τῆς Σῆς εὐκλεοῦς βασιλείας ἀξιωθὲν τὸ Ἐθνικόν Μ. Πολυτεχνείον νὰ συμπληρώσῃ τὸ ἐκατοστὸν τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἔτος, θερμὰς ἀναπέμπον πρὸς τὴν θείαν Πρόνοιαν εὐχαριστίας, δτι ηύδοκησε νὰ εὐλογήσῃ τὸν μακρὸν τοῦτον δρόμον, χαιρετίζει μετὰ συγκινήσεως ἄμα καὶ χαρᾶς τὴν αὔγην τοῦ ἀρχομένου δευτέρου αἰῶνος.

Ἐγγύωμονα δὲ στρέφει πρὸς ἐκείνους τὸν λογισμόν, οἵτινες ἰδρυσαν καὶ ἐμεγάλυναν τὸ Ἐργαστήριόν τοῦτο τῆς Σκέψεως καὶ τοῦ Φωτός :

Τὸν ἀοιδίμον τῶν Ἐλλήνων Βασιλέα Ὀθωνα καὶ τὸν πρῶτον τοῦ ἰδρύματος διευθυντὴν Φρειδερίκον φον Τσέντνερ.

Τοὺς ἐκ Μετσόβου χορηγοὺς τοῦ καλλιμαρμάρου τούτου κτίρου Νικόλαον Στουρνάραν, Μιχαήλ καὶ Ἐλένην Τοσίτσα καὶ Γεώργιον Ἀβέρωφ.

Τὸν ἀρχιτέκτονα αὐτοῦ Λύσανδρον Καυτατζόγλου.

Τὸν Δημήτριον Θωμαΐδην καὶ τοὺς λοιποὺς ἀειμνήστους εὑεργέτας αὐτοῦ, οὓχι δὲ δλιγάτερον τοὺς ἀοιδίμους διδασκάλους καὶ προκατόχους ἡμῶν, δι' ὃν τὸ Πολυτεχνείον εἰς τὴν σημερινὴν ἀνήχθη αἰγλην.

Τούτων ἀγήρως ἔστω ἡ μνήμη εἰς τοὺς αἰῶνας.

Μόλις εἶχε τὸ Ἐθνος τερματίσει τοὺς ἡρωϊκοὺς ἀγῶνας, δι' ὃν μετὰ μακραίωνα ταπείνωσιν ἡδυνήθη νὰ ἐλευθερώσῃ τημῆμα μικρὸν τῆς ἐλληνικῆς πατρίδος καὶ ὅλων οἱ στοχασμοὶ ἐφέροντο πρὸς τὴν δημιουργίαν ἐστίας πνευματικῆς ἐν τῇ Χώρᾳ ταύτῃ, ἔνθα ποτε ἐλατρεύθησαν αἱ Μοῦσαι τοῦ Ἐλικώνος καὶ ἡ θεὰ τῆς σοφίας Ἀθηνᾶ. Ἡρχετο οὕτω ἡ Ἐλλὰς ν' ἀποδείξῃ δτι οὓχι ἐπὶ μάτην ὑμνήθη ἡ ἡδῶς τῆς παλιγγενεσίας αὐτῆς καὶ τὰ λαμπρὰ τοῦ Ἀγῶνος κατορθώματα, οὓδ' ἀνωφελής ὑπῆρξεν ἡ θυσία τῶν εὐγενῶν φιλελλήνων, οἵτινες εἶχον συνδράμει αὐτὴν ἀνισταμένην. Διότι τὸ μόλις ἐλευθερωθὲν Ἐθνος συνησθάνετο βαθύτατα τὴν ιστορικὴν αὐτοῦ ὑποχρέωσιν, ποθῆσαν τὴν ἀναβίωσιν τῆς πνευματικῆς του ζωῆς. Οὕτω δὲ σήμερον, μετὰ τὴν συμπλήρωσιν ἐκατονταετοῦ βίου αὐτοῦ, εὐτυχοῦμεν νὰ ἐορτάζωμεν ἐπαλληλα τὰ Ἰωβιλαῖα τῶν ἰδρυμάτων τῆς Παιδείας καὶ τῆς Ἐπιστήμης, ἀπὸ τοῦ Ἐθνικοῦ ἀρξάμενοι Πανεπιστημίου.

σεῖς οἱ σπουδασταί, ἀποδιδόμενοι εἰς τὴν κοινωνίαν, ἔχει μεγαλύτερον νῦν συντελεστὴν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν, τὴν πρόσδον καὶ τὴν εύημερίαν τῆς Πολιτείας καὶ τῆς Κοινωνίας.

Διότι ἡ τεχνικὴ εἶναι δ ἀνατείλας ἡδη ἥλιος, δστις δλοταχῶς ἀνυψούμενος, θὰ μεσουρανήσῃ εἰς τὸ στερέωμα τῆς ζωῆς τῶν κοινωνιῶν

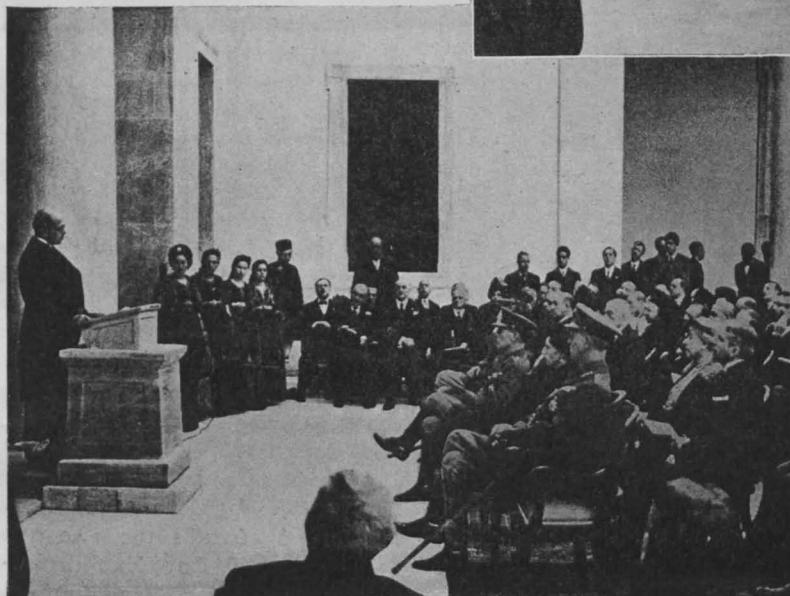
Ἐκφράζων τὸν θαυμασμόν μου διὰ τὸ ἔργον, ὅπερ τὸ περίλαμπρον ἰδρυμα τοῦ Πολυτεχνείου, παλαῖον κατὰ μεγίστων, παντὸς εἴδους δυσχερειῶν, ἐπετέλεσε κατὰ τὸν πρῶτον αἰῶνα τῆς ζωῆς αὐτοῦ καὶ ίδιαίτατα κατὰ τὴν τελευταίαν τεσσαρακονταετίαν, ἐκφράζω ἄμα τὴν εὐχήν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐδραίαν πεποίθησιν, δτι τὸ ἔργον τοῦ ἰδρύματος, ἐπικουρία καὶ τοῦ κράτους, ἔσται τελειότερον, μεγαλειωδέστερον καὶ πολυτιμότερον κατὰ τὸν δεύτερον αἰῶνα αὐτοῦ. Γένοιτο.

‘Ἀλλ’ ἐνῷ τὸ Ἐλληνικὸν ἐπάλλετο ἐξ ἵερᾶς συγκινήσεως, δταν ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Ἀνακτος ἐν μεγίστῃ ἐτελοῦντο λαμπρότητι τὰ ἔγκαίνια τοῦ Ἀθηνῆσι Πανεπιστημίου, καὶ Ἐπιτροπεία συνίστατο ἐκ τῶν ἐνδιξωτέρων τοῦ ἀγῶνος ἀνδρῶν πρὸς διενέργειαν ἔράνου διὰ τὴν ἰδρυσιν τοῦ ἀξίου νὰ στεγάσῃ αὐτὸ δικοδιομήματος, δύο δὲ μόλις ἔτη κατόπιν ἐτίθετο δ θεμέλιος τούτου λίθος, μετρίας ἐτύγχανε προσοχῆς ἡ προσπάθεια διορατικῶν τινῶν ἀνδρῶν, ἐν οἷς προέχουσαν θέσιν κατεῖχεν δ φιλέλλην λοχαγός τοῦ βασιαρικοῦ στρατοῦ Φρειδερίκος φόν Τσέντνερ, ἵνα παρχλήλως καλλιεργηθῶσιν αἱ καλαὶ καὶ αἱ βιομήχανοι τέχναι. Τοῦτο δὲ δύναται ἴσως νὰ ἔξηγητῇ ἐκ τοῦ ὅτι ἡ μὲν παιδεία οὐδέποτε πράγματι ἐξέλιπεν ἐκ τῆς δουλωθείσης Ἐλλάδος καὶ ὅχι μόνον ἐλειτούργουν ἐν Ἰωαννίνοις καὶ ἄλλαις πόλεσιν ἀξια λόγου πολλοῦ μορφωτικὰ ἰδρύματα, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀγάπη τῶν γραμμάτων εἰσόδευεν ἔως τὰς πτωχοτέρας κώμας, ἀπὸ δὲ τῆς πτώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως αἱ τέχναι εἰχον αὐτόχρημα ἀποδημήσει πρὸς τὰς χώρας τῆς Δύσεως, καὶ μόνη ἐσώζετο ἀκόμη οἰκιακή τις χειροτεχνία καὶ ὑποτυπώδης Τεχνική. Ἐπὶ τοσούτῳ δὲ μᾶλλον ἀξία θαυμασμοῦ ὑπῆρξεν ἡ προσπάθεια τοῦ λοχαγοῦ Τσέντνερ, ἡτις μέσω δυσυπερβλήτων δυσχερειῶν ἥγαγεν εἰς τὴν σύστασιν τοῦ πρώτου ἐν Ἐλλάδι «Τεχνικοῦ Σχολείου», ἐξ οὗ τὸ σημερινὸν προήλθεν Ἀνάτατον ἰδρυμα. Δικαίως δθεν τὸ Πολυτεχνείον ἰδιαίτερως ἐτίμησε κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος τὴν μνήμην, δ ἐν τῷ πρυτανικῷ ἀξιώματι προκατόχος μου κύριος Ἀλέξανδρος Σίνος ἐπλεξει τὸ ἔγκωμιον τοῦ ἐξόχου τούτου ἀνδρός. Καὶ οὐ μόνον τὴν ηθικὴν καὶ ὑλικὴν ἀρωγὴν ἐλλήνων καὶ ἔνων ἐπέτυχεν δ Τσέντνερ ἀλλὰ καὶ τὴν συνεργασίαν δοκίμων διδασκάλων, ὡς δ διάσημος ἀρχιτέκτων Christian Hansen, δ χημικός Landerer καὶ δ μαθητής τοῦ Ingres Πονιρότ. Οὕτω δὲ κατέστη δυνατὸν ἐκ τοῦ «Τεχνικοῦ Σχολείου» νὰ δργανωθῇ περὶ τὰ τέλη τοῦ ἔτους 1843 τὸ «Σχολείον Τεχνῶν» δπερ ἀποχωρήσαντος τοῦ Τσέντνερ ἐτέθη μετ' δλίγον ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ νεαροῦ ἀλλὰ πανεθνῶς τιμωμένου ἀρχιτέκτονος Λυσάνδρου Καυτατζόγλου.

Ἐκτοτε καὶ μέχρι τοῦ ἔτους 1862 ἐκυριάρχησεν ἡ ἐπιβλητική αὐτὴ φυσιογνωμία ἐπὶ τῶν τυχῶν τοῦ ἰδρύματος. Λάτρης τοῦ ἀττικοῦ κάλλους ἔζητησεν δ

Καυτατζόγλου νάς ἐπαναφέρη εἰς τὴν παλαιάν της κοιτίδα τὴν ἀπ' αἰώνων ἀπόδημον Τέχνην, τὴν δὲ πνοήν τοῦ ἐνθουσιασμοῦ μετέδιδεν ὅχι μόνον εἰς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ, ἐν οἷς ὁ Νικηφόρος Λύτρας καὶ ὁ Νικόλαος Γκύζης, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν βασιλέα "Οθωνα" ¹⁾ καὶ εἰς ἄνδρας φιλογενεῖς, μάλιστα δὲ τὸν μεγαλοπράγμονα Νικόλαο Στουρνάραν καὶ τὸν τούτου θεῖον Μιχαὴλ Τοσίτσαν, οἵτινες ἔγενοντο οἱ

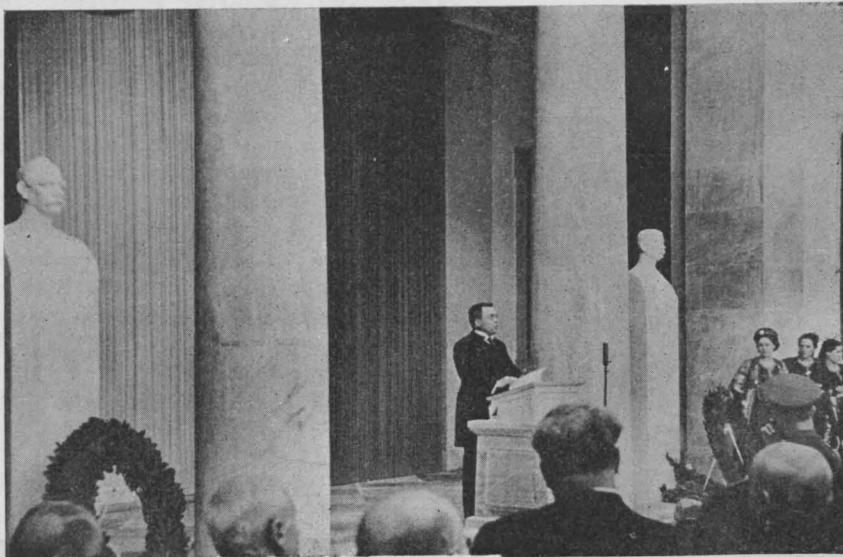
μεγάλοι τοῦ Ἱδρύματος εὑρεγέται. Τοῦ τελευταίου δὲ τὴν μεγαλοδωρίαν ἐν ἐπισήμῳ διμιλίᾳ ἔξυμνῶν ἔλεγε πρὸ δύο δημόκοντα ἑτῶν ὁ Καυτατζόγλου: «Οθεν ἀπὸ σήμερον ἀνιδρύεται ὑπὸ τῆς κοινῆς γνώμης ὁ ἀνδριάς τοῦ γενναῖου τούτου προστάτου τῶν τεχνῶν Μ. Τοσίτσα ἀπέναντι τοῦ πρώτου Ἱδρυτοῦ, ἐν τῷ φαεινῷ προδόμῳ τοῦ ἀνεγερθησομένου λαμπροῦ τῶν Τεχνῶν Σχολείου, φέρων ἐπὶ τῆς βάσεως τὴν αὐτὴν ώς τοῦ φιλογενοῦς Ν. Στουρνάρα, ἐπιγραφήν: ἡ Πατρίς εὐγνωμονοῦσα».

Τῆς ὑποσχέσεως ταύτης μνῆμον ἔστεψε χθὲς τὸ Πολύτεχνεῖον τὰς σεβασμίας νοῦσα».

μορφὰς τῶν Ἱδρυτῶν, ἃς ἐπὶ μαρμάρου ἐλάξευσεν ἡ Εὐγνωμοσύνη, πλησίον δὲ τούτων καὶ τὴν τοῦ μεγάλου τέκνου τοῦ Μετσόβου Γεωργίου Ἀβέρωφ, δστις τὴν μεγαλόδωρον ἐκείνων ἀρωγὴν δι' ἔτι μεγαλυτέρας συνεπλήρωσεν. 'Αλλ' ἐθεώ-

1) Κατά Μαΐον 1858 προσφωνῶν τὸν Βασιλέα "Οθωνα" ἔλεγεν ὁ Καυτατζόγλου: «Τὸ ἡμέτερον τοῦτο Σχολεῖον πρῶτον ἀνεφάνη μετά τὴν σύστασιν τοῦ Ἑλληνικοῦ θρόνου καὶ δῆλως Σόν, Μεγαλειότατε, ἐγκαθίδρυμα δικαίως λογίζεται, εἰς δὲ ἐπιδιψιλεύων πᾶσαν δυνατήν συνδρομὴν πρὸς ἀναπτυξιν καὶ μόρφωσιν αὐτοῦ καὶ κατ' ἔτος προσερχόμενος, ίνα ιδίοις δημασι βεβαιωθῆς περὶ τῆς γενομένης ἐν αὐτῷ πρόσδοσι καὶ τὰς χρείας αὐτοῦ ἀναζητῶν καὶ ἐρευνῶν, δεῖγμα προφανέστατον παρέχεις τῆς ὑπὲρ τοῦ Σχολείου τούτου βασιλικῆς Σου προνοίας».

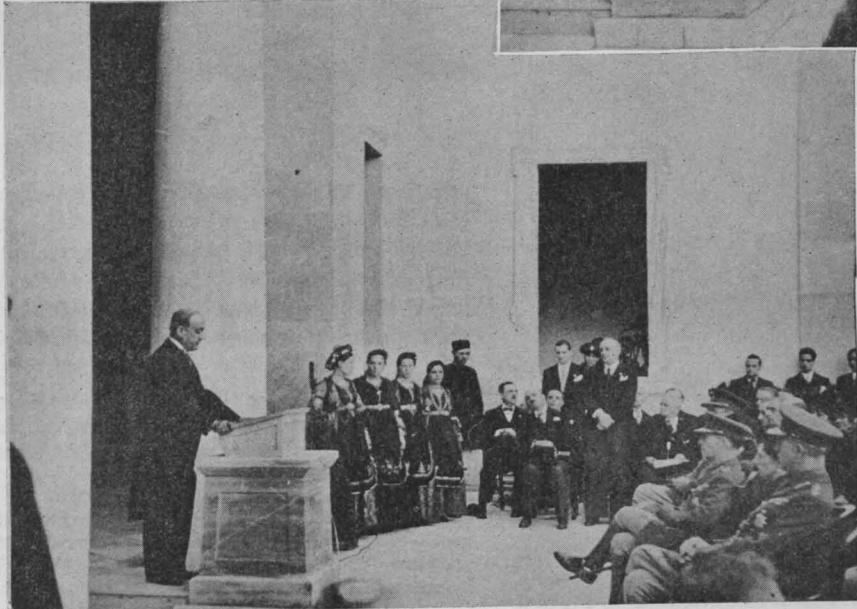

ρησεν ἄμα καθῆκον, ὅπως ἵσον εὐλαβείας φόρον ἀποτίσῃ καὶ πρὸς τὸν Λύσανδρον Καυτατζόγλου, οὗτινος ἡ ἀνυπέρβλητος Τέχνη ἐστέγασε τὸ "Ιδρυμα" ήμῶν ὑπὸ τὸ περικαλέστατον τοῦτο μέλαθρον.⁹ Ή δὲ ἐπὶ τοῦ ἔορτασμοῦ τῆς ἐκατονταετηρίδος Ἐπιτροπεία ὑπολαμβάνουσα ὅτι ἡ θερμουργὸς πατριωτικὴ δρᾶσις τῶν μεγάλων Εὑεργετῶν Νικολάου Στουρνάρα, Μιχαήλ καὶ Ἐλένης Τοσίτσα καὶ Γεωργίου Ἀβέρωφ δέον νὰ δηλοῦται εἰς τοὺς ἐπιγιγνομένους ὡς παράδειγμα ἀξιον θαυμασμοῦ ἄμα καὶ μιμήσεως, ὥρι-

σεν ἔπαθλον χρηματικὸν διὰ τὸν ὡς ἄριστα ἴστορησοντα τὸ ἔργον αὐτῶν παρακαλεῖ δὲ τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ἀθηνῶν, ὅπως εὑαρεστηθῇ καὶ ἀπονείμῃ αὕτη καὶ κατὰ τὴν αὐτῆς κρίσιν τὸ ἔπαθλον τοῦτο.

Τὰ μεταξὺ τῶν ἑτῶν 1859 καὶ 1863 πολιτικὰ γεγονότα ἐπέδρασαν ἀνασταλτικῶς ἐπὶ τῆς προόδου τοῦ "Ιδρύματος".

"Ἐν ἔτει 1862 ἐστερεῖτο σχεδὸν συγχρόνως καὶ τοῦ βασιλικοῦ του, προστάτου καὶ τοῦ ἐμπνευσμένου διευθυντοῦ, ἀποσυρθέντος τότε, διώκηθη δὲ μέχρι τοῦ 1865 ὑπὸ ἐφορείας ἐκ τοῦ Ταγματάρχου Γερα-

σίμου Μεταξᾶ, τοῦ λοχαγοῦ Γρηγορίου Χαντζερῆ καὶ τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου Σ. Κρίνου, Α. Ραγκαβῆ, Ι. Παπαδάκη καὶ Θ. Ὁρφανίδη. Ἄλλη ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τῆς θεοφιλοῦ βασιλείας Γεωργίου Α., ὅπως τὸ "Ἐθνος" ἐγνώρισε βίον μακρὸν εὔνομίας καὶ σταθερᾶς πρόδου, οὕτω καὶ τὸ Πολυτεχνεῖον ἀπαρεγκλίτως ἔχώρησε πρὸς λαμπρὰν ἔξέλιξιν.

Μεταξὺ τῶν ἑτῶν 1865 καὶ 1874 ἤσκησε τὴν διεύθυνσιν τοῦ Πολυτεχνείου ὁ εὑπαλίδευτος λοχαγὸς τοῦ μηχανικοῦ Δημ. Σκαλιστήρης, εὐτυχήσας ἐν ἔτει 1872 νὰ լηφθῇ αὐτὸ μετατιθέμενον ἀπὸ τοῦ ἐν δόδῳ Πει-

ραιιδώς οἰκήματος, ξενθα νῦν τὸ Ὁδεῖον Ἀθηνῶν¹⁾, εἰς τὰ ἐπιβλητικά ταῦτα κτίρια. Ἀπὸ δὲ τοῦ ἔτους 1887, ὑπουργοῦντος τοῦ Κωνσταντίνου Λομβάρδου, ἀρχεται ἡ δευτέρα περίοδος τῆς ζωῆς τοῦ Πολυτεχνείου διὰ τῆς ἰδρύσεως τοῦ «Σχολείου Βιομηχάνων Τεχνῶν».

Διὰ τῆς μεταρρυθμίσεως ταύτης λαμβάνει τοῦτο τὴν μορφὴν ἀνωτάτου τεχνικοῦ διδακτηρίου. Ἄλλ' ἵνα ἡ μεταρρυθμίσις προσηκόντως τελειωθῇ ἔχρειάζετο στιβαρὸς οἰλακιστής, δν τύχῃ ἀγαθῆ συνήντησε τὸ Πολυτεχνεῖον ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ἀναστασίου Θεοφίλου. Εἰς τὴν ἔξαρτετον φιλεργίαν καὶ τὴν κραταιὰν θέλησιν τοῦ ἀνδρὸς τούτου ὀφείλεται ὅτι τὸ ἡμέτερον Ἰδρυμα, διοικηθὲν παρ' αὐτοῦ μεταξὺ τῶν ἔτων 1879 καὶ 1901 ἀπέβη οἷον καὶ σήμερον εἶναι, ἀληθῆς κυψέλη ἔργασίας. Ἐπὶ τῶν χρόνων τούτων καὶ ἐπὶ τῆς διευθύνσεως τοῦ Κωνσταντίνου Μητσοπούλου (1902-1909) ἡ τεχνικὴ παρ' ἡμῖν μόρφωσις κυριώτατα ἐστηρίχθη ἐπὶ τῆς μελέτης τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν, ἥτις διὰ βαθείας μαθηματικῆς προπαιδεύσεως καθίσταται ἐφικτή. Θά ἐνόμιζον δὲ παράλειψιν ἔχειν κατὰ τὴν ὥραν ταύτην δὲν ἐποιούμην μνείαν τοῦ κορυφαίου μαθηματικοῦ Κυπαρίσσου Στεφάνου καὶ τοῦ σοφοῦ Ἰωάννου Χατζιδάκη, οἵτινες ἔθεμελίωσαν τὴν μαθηματικὴν παράδοσιν ἐν τῷ Ἰδρύματι ἡμῶν, ἀξίων τυχόντες συνεχιστῶν τῶν ἀειμνήστων Γεωργίου Ρεμούνδου, Νικολάου Γεννηματᾶ καὶ Ἀριστοτέλους Οἰκονόμου. Τὴν παράδοσιν δὲ ταύτην ἥλθεν ἐπειτα, ὅπως ἔδραιωσῃ, ἡ πολύτιμος συμβολὴ τοῦ τιμῶντος σήμερον ἐν τῇ ξένῃ τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα διασήμου μαθηματικοῦ καὶ ἐπιτίμου ἡμῶν Καθηγητοῦ κυρίου Κωνστ. Καραθεοδωρῆ.

Ἄλλ' ἀν πλησίον τῶν ἀνδρῶν τούτων σκεφθῆ τις τὸν Γεώργιον Κονοπισόπουλον, τὸν Ἀναστάσιον Χρηστομάννον, τὸν Νικόλαον Τριανταφυλλίδην, τὸν Ἰωάννην Κολλινιάτην, τὸν Ἀναστάσιον Σούλην καὶ ἄλλους ἀειμνήστους ἡμῶν διδασκάλους, θέλει δεόντως ἐκτιμήσει τὴν ἀπὸ τῆς δευτέρας ταύτης περιόδου ἀρξαμένην ἔξελιξιν. Ἅς μοὶ ἐπιτραπῆ δὲ μετὰ τιμῆς νὰ παραθέσω καὶ τὸ ὄνομα τοῦ σεβαστοῦ ἡμῶν δημοτίου Καθηγητοῦ, I. Ἀργυροπούλου, ὅστις πεντηκονταετίαν συμπληρών, ἀφ' ἧς τὸ πρῶτον ἀνέλαβε τὴν ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ διδασκαλίαν, εἶναι τώρα τοῦ Σχολείου τῶν Βιομηχάνων Τεχνῶν ἡ ἀπὸ τῆς συστάσεως του ζῶσα ίστορία.

Ὦς ἀπαρχῇ τῆς τρίτης περιόδου δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ διάδοση τῆς 20 Νοεμβρίου 1914, διὸ οὖτος τὸ ἡμέτερον Ἰδρυμα, ταχθὲν ιστότιμον πρὸς τὸ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστήμιον, μετωνομάσθη εἰς Ἐθνικὸν Μετσόβιον Πολυτεχνεῖον, ὅρισθὲν ἄμα ως μοναδικὸν ἐν τῷ Κράτει ἀνώτατον τεχνικὸν διδακτήριον. Ἐν ἔτει δὲ 1917 ὑπουρ-

γοῦντος τοῦ Ἀλεξάνδρου Παπαναστασίου ἐπέρχεται νέα ριζικωτέρα μεταβολὴ εἰς τε τὰς Ἀνωτάτας Σγολάς, ὃν ἡδήθη διάριθμός, καὶ εἰς τὰ προσηρτημένα αὐταῖς Σχολεῖα τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως Διὰ τῶν μεταρρυθμίσεων ὅμως τούτων, αἰτινες εύτυχῶν ἔτυχον βραδύτερον συμπληρώσεων, φθάνομεν εἰς τὴν σημερινὴν μορφὴν τοῦ

Ίδρυματος καὶ ἐκ τοῦ λόγου τούτου δὲν θὰ προσῆκεν ἵσως, ὅπως ἐπὶ τῆς σπουδαιότητος αὐτῶν ἐκτείνωμεν φῦδε τὸν λόγον. Ἄλλα δὲν δυνάμεθα νὰ παρέλθωμεν ἐν σιγῇ τὸ συνδεθὲν πρὸς αὐτὰς ὄνομα τοῦ ἐπιφανοῦς λι-

μενολόγου ἀειμνήστου Ἀγγέλου Γκίνη, ὅστις μεταξὺ τῶν ἔτων 1914-1920 καὶ 1922-1928 ἀσκήσας τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ίδρυματος ἴσχυρὸς ἐγένετο παράγων τῆς προόδου αὐτοῦ.

Ἐπειτα ἀπὸ τὴν βραχεῖαν ταύτην ἀνασκόπησιν τῆς ιστορίας τοῦ Πολυτεχνείου²⁾ εὐλόγως τίθεται τὸ ἐρώτημα, ἐν τίνι βαθμῷ ἀνταπεκρίθη τοῦτο πρὸς τε τὰς βλέψεις τῶν Ίδρυτῶν του καὶ τὰς προσδοκίας τοῦ Ἐθνους. Ἄλλ' ἵνα δικαίαν ἐπὶ τούτου μορφώσῃ τις κρίσιν ἀς ἀναπολήση τὴν εἰκόνα τῆς Ἑλλάδος, καθ' ἦν ἐποχὴν ἰδρύετο τὸ «Τεχνικὸν Σχολεῖον» τοῦ Τσέντνερ. Δὲν ἡλήθευε μόνον διὰ τὴν «δλόμαυρη ράχη τῶν Ψαρρῶν» τὸ ἐπίγραμμα τοῦ ποιητοῦ. Ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἔλληνικὴν γῆν ἐπλανάτο ἡ Δόξα στεφανωμένη μὲ τὰ «λίγα χορτάρια ποῦχαν μελενει στὴν ἔρημη γῆ». Αὐταὶ αἱ δοξασμέναι Ἀθῆναι, δὲν ἡσαν εἰμὴ ἐρειπωμένη πολίχην ἡμισείας μυριάδος ψυχῶν. Ἐρημος ἡ γῆ, ἀλίμενοι

αἱ ἀκταὶ, αἱ συγκοινωνίαι μέσω ἀπροσβάτων ἀτραπῶν. Πρὸς ταύτην δὲ ἀς παραβάλῃ τὴν σημερινὴν τῆς Ἑλλάδος εἰκόνα. Αἱ Ἀθῆναι λάμπουσαι καλλιμάρμαροι, δι Πειραιεύς, δι Θεσσαλονίκη σφόζουσαι ἀπὸ ζωῆν, αἱ Ἑλληνίδες πόλεις ἀνθούσαι, αἱ βιομηχανίαι ἐν σταθερᾶ ἀναπτύξει, ἡ γῆ μετ' ἐπιστήμης καλλιεργουμένη, αἱ συγκοινωνίαι τῆς ξηρᾶς, τῆς θαλάσσης, τοῦ ἀέρος, δσημέραι πυκνούμεναι καὶ πόσαι ἀλλαι αἱ ἐκδηλώσεις ἐνδὸς ἀκμάζοντος τεχνικοῦ πολιτισμοῦ. Τοσαύτη ἡ μεταβολὴ ἐντὸς ἐνδὸς μόλις αἰώνος!

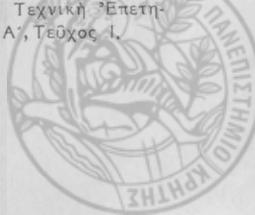
Εἰς τὸ ἀπαράμιλλον τοῦτο ἔργον, τὸ πολύμορφον δεῖγμα τοῦ ἔλληνικοῦ δαιμονίου, ὑπάρχει πλουσίᾳ ἡ συμβολὴ τοῦ Ἐθνικοῦ Πολυτεχνείου, ὑπάρχει ζείδωρον τὸ φῶς, διπερ ἀπὸ τῶν σεμνῶν τούτων χώρων ἡκτινοβόλησεν. Εἰμεθα δὲ ὑπερήφανοι ὅτι ἀπὸ τὴν ἀκμὴν τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδος πλέκεται τοῦ ἡμετέρου Ίδρυματος τὸ ἔγκαμιον.

Ἡ ἐκπλήσσουσα τῶν τελευταίων χρόνων ἀνάπτυξις τῆς Τεχνικῆς ἔθετεν αὐτὸ πρὸ διονέν νέων ἐπιδιώξεων. Ἄλλα δὲν ἔλειψεν ἀπὸ τὸ Ἐθνικὸν Πολυτεχνείον ἡ ἐπίγνωσις τῆς ὑψηλῆς του ἀποστολῆς, οὐδὲ ἀπώλεσε τοῦτο ποτὲ τὴν πνευματικὴν ἡγεσίαν ἐν τῇ τεχνικῇ προόδῳ τῆς χώρας. Πιστὸν εἰς τὰς αὐστηρὰς παραδόσεις,

1) Ἐν τῷ οἰκήματι τούτῳ (ἴνευ τοῦ ἐπειτα προστεθέντος δευτέρου δρόφου) εὑρίσκοντο αἰθουσαὶ τινὲς διδασκαλίας, παραπλεύρως αὐτοῦ (ἴνθα ἐκτίσθη βραδύτερον ἡ αἰθουσαὶ συναυλιῶν) ὑπῆρχε συλλογὴ ζωγραφικῆς καὶ γλυπτῶν, κατὰ δὲ τὴν ἐπέραν πλευρῶν ἡτο τὸ μηχανουργεῖον Τσέντνερ. Αἱ κυριώτεραι αἰθουσαὶ διδασκαλίας περιελαμβάνοντο ἐν τῇ ἀπέναντι οἰκίᾳ, ἥτις ἀνήκει σήμερον εἰς τὴν κ. Μελησσίδου καὶ τὸν κ. Καλογιάννην.

2) Πρβλ. Ἀλεξάνδρου Βουρνάζου, Ἰστορικά ἐπὶ τῆς ιδρύσεως τοῦ Πολυτεχνείου, Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, Συνεδρία 21 Ὁκτωβρίου 1937. - I. Χατσοπούλου: Τὸ Ἐθνικὸν Μετσόβιον Πολυτεχνείον, Τεχνικὴ ἐπετηρίς τῆς Ἑλλάδος, ἔκδ. Τεχν. Ἐπιμελητηρίου, Τόμος Α', Τεῦχος 1.

αῖτινες ἐθεμελίωσαν τὴν ισχὺν αὐτοῦ, δὲν παρέμεινεν ἐν τούτοις προσηλωμένον εἰς ἀσυγχρονίστους μορφάς, ἀπροσάρμοστον εἰς τὰς ἐπιταγὰς τῆς ἔξελιξεως. Η Τεχνική δὲν εἶναι μακρυνή τις θεωρία ἢ ἀναπόλησις, ἀλλὰ εὔρεια ζωὴ καὶ τὸ Κράτος, δπερ ἥθελεν ἀμελήσῃ τὴν καλλιέργειαν αὐτῆς, ἐν βραχεῖ χρόνῳ θά μετέπιπτεν εἰς δργανισμὸν ἡσσονος δυνάμεως καὶ πολιτισμοῦ. Εἰς ήματας δύμως συνήντησεν ἡ Πολιτεία ἀκμαίαν πάντοτε τὴν θέλησιν τῶν ἀνωτέρων ἐπιδιώξεων καί, μολονότι ἡ ἔρευνα παλαίει ἐν τοῖς ἐργαστηρίοις ήμῶν πρὸς μεγάλας ὑλικῶν μέσων δυσχερείας, ἐπιτυγχάνει οὐδὲν ἥττον καὶ τὴν ἐλληνικὴν Οἰκονομίαν νὰ διαφωτίζῃ καὶ προάγῃ καὶ ἐπὶ τῶν πορισμάτων αὐτῆς νὰ ἐφελκύῃ πέραν τῶν δρίων τῆς Ἑλλάδος τὴν ἀναγνώρισιν.

Τοιαύτης δὲ ἀναγνωρίσεως δείγματα θεωροῦμεν καὶ τὰς πρὸς τὸ Ἐθνικὸν Πολυτεχνεῖον γενομένας ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ἑκατονταετοῦ βίου δωρεάς παρὰ τῶν Κυβερνήσεων Γαλλίας, Γερμανίας καὶ Μεγάλης Βρεττανίας. Παρὰ μὲν τῆς Γερμανικῆς Κυβερνήσεως ἐδωρήθησαν ήμῶν τέσσαρες χιλιάδες περίπου τόμοι ἐπιστημονικῶν καὶ τεχνικῶν συγγραμμάτων καὶ περιοδικῶν, δι' ὃν ἐπλουτίσθη τὸ ἐπ' ὁνόματι τοῦ πρώτου διευθυντοῦ τοῦ Πολυτεχνείου Φρειδερίκου Τσέντνερ συσταθὲν σπουδαστήριον, ἔτεραι δὲ συλλογαὶ βιβλίων ἐδωρήθησαν παρὰ τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως, τῶν Ἀνωτάτων Τεχνικῶν Σχολῶν τῶν Παρισίων καὶ τοῦ British Council. Εἴμεθα βαθύτατα εὐγνώμονες διὰ τὰς δωρεάς ταύτας καθὼς καὶ διὰ τὴν τιμὴν τῆς συμμετοχῆς εἰς τὴν σημερινὴν ήμῶν τελετὴν τῶν διπλωματικῶν ἀντιπροσώπων τόσων φίλων Κυβερνήσεων καὶ λαῶν. Ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς ἰδιώτας ἐκείνους ἀπευθύνονται θερμαὶ ήμῶν αἱ εὐχαριστίαι, οἵτινες πολλαπλᾶς παρέσχον ήμῶν ἐκδηλώσεις συμπαθείας, ἰδιαιτέρως δὲ πρὸς τὸν οἶκον Siemens ἐπὶ τῇ λίαν σημαντικῇ δωρεᾷ του ἔξ δργάνων ἡλεκτρικῶν μετρήσεων.

Μεθ' ὅ δ ἐνταῦθα Πρεσβευτὴς τῆς Γερμανίας Victor Prigkyψ zu Erbach-Schönberg ὡμίλησεν ὡς ἔξῆς:

Es ist für mich eine ganz besondere Freude, der Nationalen Technischen Hohschule zu Athen die herzlichsten Glückwünsche zu ihrer Jubelfeier aussprechen zu können. Es ist noch nicht zwei Jahre her, dass die besonderen engen Beziehungen, die von jeder die Technische Hochscnule zu Athen mit der deutschen Wissenschaft verbunden haben, ihren

Ο Κύριος Υπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας εὐηρεστήθη νὰ διερμηνεύσῃ τόσον εὐγλώττως τὸ στοργικὸν ἐνδιαφέρον τῆς ἐλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ δὲν ὑπῆρξε φειδωλὸς εἰς ἐκφράσεις ἀναγνωρίσεως τοῦ ἡμετέρου ἔργου. Λογιζόμεθα εὐτυχεῖς ὅτι τὰς ἐπὶ τούτῳ εὐχαριστίας ήμῶν ἀπευθύνομεν οὐχὶ μόνον πρὸς τὸν Λειτουργὸν τῆς Πολιτείας, δστις ἐτάχθη ἵνα ἐποπτεύῃ ἐπὶ τῶν τυχῶν τοῦ ἡμετέρου Ἰδρύματος, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν παλαιὸν ἀπόφοιτον τοῦ Ἰδρύματος τούτου, τὸν ἐν μακρῷ σταδιοδρομίᾳ πολυτίμους πρὸς τὴν χώραν προσενεγκόντα ὑπηρεσίας. Εἴμεθα δὲ ἴδιαίτατα εὐγνώμονες πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς ἐλληνικῆς Κυβερνήσεως Κύριον Ἰωάννην Μεταξᾶν παρασχόντα χθὲς ὑψίστην τοῦ ἐνδιαφέροντος αὐτοῦ ἐκδήλωσιν διὰ τῶν βαθυστοχάστων ὑποθηκῶν, ἃς πρὸς τοὺς σπουδαστὰς τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν ἀπηγόθυνεν.

Μεγαλειότατε,

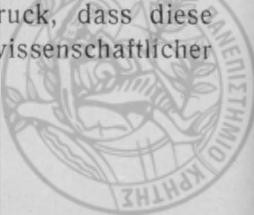
Συμπληροῦνται μετὰ μικρὸν τρεῖς ἐνιαυτοί, ἀφ' ὅτου τὸ Ἐθνικὸν Μετσόβιον Πολυτεχνεῖον ἐν βαθεῖα συγκινήσει ἐξέφραζε τὴν χαράν, μεθ' ἡς ἔβλεπε τὸν Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων ἐπανακάμπτοντα εἰς τὴν πατρῷαν γῆν, ἵνα περιβεβλημένος τὴν ἀγάπην τοῦ λαοῦ συνεχίσῃ ἐπ' ἀγαθῷ τῆς πατρίδος τὸ ἔργον Αὐτοῦ καὶ τῶν ἐνδόξων Αὐτοῦ προγόνων. Ἐμπλεων ἔλπιδων ἀνέπεμπε τότε τὴν εὐχήν, ὅπως ἡ Θεία Πρόνοια σκέπη Σέ, τὸν σεπτὸν ήμῶν "Ανακτα, καὶ μὲ δάφνην ἀμάραντον κοσμῆ τὸν περίλαμπρον θρόνον Σου.

Εὐτυχοῦν σήμερον νὰ δεχθῇ εἰς τοὺς χώρους αὐτοῦ τὸν Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων, λαμπρύνοντα μετὰ τοῦ Βασιλικοῦ Του Οἴκου τὰς ἔορτὰς ήμῶν καὶ ἀπευθύνοντα λόγους στοργῆς καὶ ἀναγνωρίσεως, τὸ Ἐθνικὸν Μετσόβιον Πολυτεχνεῖον εὑχεται ὅπως καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ἀξιωθῇ, ἵνα εισφέρει εὐθαλεῖς κλάδους εἰς τὴν δόξαν τοῦ Ἐλληνικοῦ θρόνου, πᾶσαν αὐτοῦ τὴν μέριμναν ἀφιεροῦν εἰς τὴν εὐτυχίαν καὶ τὴν ισχὺν τῆς φιλτάτης ἐλληνικῆς πατρίδος.

sichtbaren Ausdruck fanden in der Gründung eines Instituts, das den Namen des Hochschulgründers Ritters von Zentner trägt. Seit diesem Tage, an dem ich die Ehre hatte, vor dem Lehrkörper der Hochschule zu sprechen, sind neue Bande und, wie ich mit besonderer Freude sagen darf auch persönliche Bande zwischen der Jubilarin und uns geknüpft worden. Ich gebe der Hoffnung Ausdruck, dass diese sich in dem neuen Jahrhundert wissenschaftlicher

Ο Γερμανὸς Πρέσβυτος ὡμίλησεν.

Forschung und Lehre, in welches diese ehrwürdige Hochschule eingetreten ist, noch vertiefen mögen. Dass der Hochschule ein glückliche Zukunft beschieden sei, ist mein und aller ihrer zahlreichen deutschen Freunde aufrichtigster Wunsch.

Die Anteilnahme der deutschen Wissenschaft an dem festlichen Ereignis hat ihren Ausdruck gefun-

**Die Technische Hochschule Berlin
verleiht durch diese Urkunde
dem Prorektor der Technischen Hochschule Athen
herrn Professor Nikolaus Kitzikis,
dem Verfasser zahlreicher ausgezeichnete wissenschaftliche Arbeiten und
Lehrbücher, dem freudigen und geistvollen Interpreten deutscher Wissenschaft
die akademische Würde eines
Doktor-Ingenieurs
Ehrenhalber**

Charlottenburg, am 30. September 1938.
Rector und Senat
[Signature]

DIE TECHNISCHE HOCHSCHULE MÜNCHEN

verleiht unter ihrem derzeitigen Rektor
o. Professor Diplomingenieur Dr.-Ing. habil.

ALBERT WOLFGANG SCHMIDT

auf Antrag der Fakultät für Maschinenwesen
unter ihrem derzeitigen Dekan

o. Professor Diplomingenieur Dr.-Ing.

THEODOR BÖDEFELD

mit dieser Urkunde
dem derzeitigen Rektor der
Technischen Hochschule Athen,
Herrn Professor Diplomingenieur

Konstantinos Georgikopoulos

in Würdigung seiner wissenschaftlichen
Leistungen und seiner Verdienste um die
Förderung der wissenschaftlichen Beziehungen
zwischen Griechenland und Deutschland
die Würde eines

Doktor-Ingenieurs

ehrenhalber.

München, den 26. September 1938

Der Rektor der Technischen Hochschule

[Signature]

den in der Promotion zweier hervorragender Mitglieder ihres Lehrkörpers zu Ehrendoktoren deutscher Hochschulen. Es gereicht mir zur besonderen Ehre, Seiner Magnifizenz, dem Rektor Herrn Professor Georgikopoulos, die Urkunde als Ehrendoktor der Technischen Hochschule in München, sowie dem Prorektor Professor Kitzikis die Urkunde als Ehrendoktor der Technischen Hochschule in Berlin-Charlottenburg mit meinen aufrichtigsten Glückwünschen zu überreichen *).

*) Αισθάνομαι ιδιαιτέρων χαράν ἀπευθύνων τάς ἐγκαρδιωτέρας τῶν εὐχῶν μου εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον Ἀθηνῶν, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ ἔορτασμοῦ τῆς ἐκατονταετηρίδος. Δὲν παρήλθεν ἀκόμη διετίσι, ἀφ' ἣς οἱ ιδιαιτέρως στενοὶ δεσμοί, οἱ ὅποιοι συνέδεον πάντοτε τὸ Πολυτεχνεῖον τοῦτο μὲ τὴν γερμανικὴν ἐπιστήμην εδρον τὴν ἀπτήν των ἑκδήλωσιν εἰς τὴν Ἰδρυσιν Ἰνστιτούτου, φέροντος τὸ δόνομα τοῦ Ἰδρυτοῦ τοῦ Πολυτεχνείου ἵπποτου φὸν Τσέντνερ. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, καθ' ἣν είχον τὴν τιμὴν νὰ δημιήσω πρὸ τῶν Καθηγητῶν τοῦ Πολυτεχνείου, νέοι δεσμοί καὶ μάλιστα προσωπικοὶ τοιούτοι, δύναμαι μετά χαρᾶς νὰ εἴπω, συνήφθησαν μεταξὺ τοῦ ἔορτάζοντος Πολυτεχνείου καὶ ἡμῶν. Ἐκφράζω τὴν ἐλπίδα ὅτι οἱ δεσμοί οὗτοι θέλουσι καταστῆ βαθύτεροι εἰς τὴν νέαν ἐκατονταετίαν ἐρεύνης καὶ διδασκαλίας, εἰς τὴν δόποιαν εἰσέρχε-

ται τὸ σεβαστὸν τοῦτο Ἰδρυμα. Ἡ ιδικὴ μου εἰλικρινῆς εὐχῆ, ὡς καὶ ὅλων τῶν πολυαριθμῶν ἐν Γερμανίᾳ φίλων τοῦ Πολυτεχνείου είναι, ὅπως τὸ μέλλον, τὸ δόποιον ἀναμένει τοῦτο, είναι εύτυχές.

Ἡ συμμετοχὴ τῆς γερμανικῆς ἐπιστήμης εἰς τὸ εὐφρόσυνον γεγονός, εἰδρε τὴν ἑκδήλωσιν τῆς εἰς τὴν ὄνομασίαν δύο ἔξεχόντων μελών ἐκ τῶν καθηγητῶν τοῦ Πολυτεχνείου εἰς ἐπιτίμους διδάκτορας γερμανικῶν Πολυτεχνείων. Ἀποτελεῖ ιδιαιτέρας τιμὴν δι' ἐμὲ νὰ ἔγχειρίσω εἰς τὴν Ἀ. Ἐκλαμπρότερα τὸν πρύτανιν καθηγητὴν κ. Γεωργικόπουλον τὸ διπλωμα τοῦ ἐπιτίμου διδάκτορος τοῦ Πολυτεχνείου τοῦ Μονάχου καὶ εἰς τὸν ἀντιπρύτανιν καθηγητὴν κ. Κιτσίκην τὸ διπλωμα τοῦ ἐπιτίμου διδάκτορος τοῦ Πολυτεχνείου τοῦ Βερολίνου, συνοδεύων τὴν ἐπίδοσιν μὲ τὰς εἰλικρινεστάτας εὐχάς μου.

Μετά τὸ τέλος τοῦ λόγου του δὲ Πρέσβυτος τῆς Γερμανίας ἐπέδωκεν ἴδιοχείρως εἰς τὸν Πρύτανιν τοῦ Πολυτεχνείου Καθηγητὴν κ. Γεωργικόπουλον τὸ δίπλωμα, δι' οὗ οὐτος ἀνακηρύσσεται ἐπίτιμος διδάκτωρ τοῦ Πολυτεχνείου τοῦ Μονάχου καὶ εἰς

Αἱ ἔκατονταέτηροι ἔορταί, αἵτινες ἐσωρεύθησαν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, δεικνύουσι τὴν δρμήν, μεθ' ἣς τὸ ἔθνος ἡμῶν, ἐν ἐπιγνώσει τῆς ἱστορικῆς του καταγωγῆς καὶ τῶν μεγάλων ἀξιώσεων τῶν βαρυνουσῶν τοὺς «ἀπογόνους», ἵδρυσε πρὸ ἔκατὸν ἐτῶν τὰ ἀνώτατα καθιδρύματα, εἰς τὰ δόποια ἐνεπίστευσε τὰ καθήκοντα καὶ τὰς ἔλευθέρας αὐτοῦ φιλοδοξίας περὶ τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰς τέχνας.

Τὰ καθήκοντα πηγάζουσιν ἐκ τῆς θέσεως αὐτοῦ ὡς ἀπογόνου καὶ κληρονόμου, ἐν ᾧ αἱ φιλοδοξίαι προκύπτουσιν ἐκ τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ, ἀφ' οὗ, κατοικῶν τὴν αὐτὴν καὶ οἱ πρόγονοι γῆν, ἀνέπτυξε τὸν αὐτὸν ἀνήσυχον χαρακτῆρα. Τὰ καθήκοντα καὶ αἱ φιλοδοξίαι συγχέονται: ἐπειδή, ὅπου δὲν ὑπάρχει θέσις πρὸς ἀπλοῦν καθῆκον, ἔρχεται ἡ πολύτιμος φιλοδοξία. Πολύτιμος κυρίως εἰς τὰς θετικάς ἐπιστήμας, ἐπειδὴ εἰς ταύτας δύναται ὁ νεώτερος πολιτισμὸς νὰ ἀπολαύσῃ τῆς τιμῆς καὶ τῆς ἡδονῆς, ἥν παρέχει ἡ πρωτοτυπία.

Εἶναι ἀναμφίβολον, διτὶ μέγα ἥ μικρὸς μέρος τοῦ παλαιοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ εἶναι πρακτικὴ σοφία τῶν ἀνατολικῶν λαῶν μεταρρυθμισθεῖσα ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων. «Ἄλλο» οἱ «Ἑλληνες πρῶτοι ἡσχολήθησαν περὶ τὰ προβλήματα τῆς ἐρεύνης, τῆς γνώσεως καὶ τῆς παρα-

τὸν Ἀντιπρύτανιν Καθηγητὴν κ. Ν. Κιτσίκην τὸ δίπλωμα, δι' οὗ οὐτος ἀνακηρύσσεται ἐπίτιμος διδάκτωρ τοῦ Πολυτεχνείου τοῦ Βερολίνου.

Κατόπιν ὡμίλησεν δὲ Πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας κ. Κεραμόπουλος εἰπὼν τὰ ἔξῆς:

στάσεως, ἢτοι τῆς ἐρμηνευτικῆς ὀνομασίας των. Ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα ἐν τούτῳ ἔχει τὸν σοφὸν χαρακτῆρα τοῦ ἀρχεγόνου, διότι δεικνύει τὴν ἀμεσον σχέσιν, ἢτις ὑπάρχει μεταξύ σκέψεως καὶ ἐκφράσεως. Τοῦτο δὲ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ μέχρι τοῦ Ἀλεξανδροῦ.

Ολίγα παραδείγματα δεικνύουσιν, διτὶ ἡ γλῶσσα ἢτο πλήρης ἀνεπιγνώστου σοφίας. Τὸ νόμισμα δηλοῦ τὸ νενομισμένον καὶ παραδεκτὸν ὡς ἔχον τὴν προσήκουσαν ἀξίαν ἀντάλλαγμα. Πρὸ τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ νομίσματος διάνειος σπόρος σίτου ἀπεδίδετο μετὰ προσθέτου ποσοῦ ἀντιπροσωπεύοντος τὸν κυριολεκτικὸν τόκον, ἢτο τὸ γέννημα τοῦ σπόρου ἀμφοτέρας δὲ ταύτας τὰς λέξεις διατηρεῖ ἡ γλῶσσά μας. Ἡ λέξις ποταμὸς ἀναπαριστᾷ τὴν ἀπορίαν τῶν πρώτων Ἑλλήνων, ὅτε ἐλθόντες εὑρέθησαν πρὸ τῆς περιβαλλούσης τὴν χώραν ἄλμυρᾶς καὶ μὴ ποσίμου θαλάσσης μόνον τὸ ρέον ὕδωρ ἦτο πόσιμον καὶ ὀνόμασαν αὐτὸν ποταμόν. Τὸ ρῆμα κυνέω (=ἀσπάζομαι καὶ προσκυνῶ) ἐλήφθη ἐκ τῆς φιλίας, τῆς κολακείας καὶ τῆς ὑποταγῆς τοῦ κυνός. Οἱ μὴν ἐνθυμίζει τὸ πρωτόγονον ἐκ τῶν πεδιάδων τῆς μήνης—σελήνης χρονομετρικὸν σύστημα, ἥ δὲ λέξις κλῆρος (κληρονομία) τὴν πρώτην κατάκτησιν καὶ διὰ τοῦ κεκλασμέ-

νου ξυλαρίου διανομήν τῆς γῆς ὑπὸ τῶν ἀπὸ βορρᾶ κατελθόντων Ἐλλήνων. Ἡ λέξις ἐμπόριον δεικνύει, ὅτι τὸ δηλούμενον ἔννοεῖται ὑπερπόντιον, ἀφ' οὗ ἐγίνετο διὰ πλοίων, εἰς ἢ ἐνεπέρα ὁ ἐμπορος, ἐν ᾧ ἡ ἀνταλλαγὴ τῶν φυσικῶν προϊόντων κατὰ ἔχοράν δὲν ἔθεωρεῖτο ἔχουσα χαρακτήρα ἐπιχειρήσεως. Οἱ μνήμονες δὲ ἐπανάγουσιν ἡμᾶς εἰς τοὺς χρόνους, καθ' οὓς ἡ γραφὴ ἥτο ἄγνωστος, συμβολαιογραφικὸν δὲ βιβλίον ἥτο ἡ μνήμη τῶν ἀνθρώπων.

Εἰς ἕκείνην τὴν ἐποχὴν τῆς ἀφυπνίσεως καὶ τῆς περιεργίας τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος οἱ Ἐλληνες ὠνόμασαν τὴν τέχνην καὶ τὸν τέκτονα ἐκ τοῦ τίκτω. Ὅτε ἡ φυσικὴ εὐφυΐα παλαιόυσα πρὸς τὰς ἀνάγκας καὶ τὸν ἔξωτερικὸν ἄψυχον ἢ ἔμψυχον κόσμον κατώρθωνεν νὰ εὔρῃ τρόπον ἢ μέσον ἢ μέθοδον, τὴν μέθοδον ταύτην ἐσοφίζετο, ἔγεννα, ἔτικτε καὶ τὴν ὠνόμασε τέχνην. Ὁχι μίαν, ἀλλὰ πᾶσαν τέχνην καὶ ὁ τέκτων δὲ ἐτεκτάνετο, ἔξετέλει πᾶσαν τέχνην κατ' ἀρχάς, ἀφ' οὗ ἐπὶ Ὁμήρου ἥσκει ἀκόμη πολλάς, ὁ δὲ καταμερισμὸς τῶν ἔργων ἥτο νόμῳ μὲν ἄγνωστος φύσει, δὲ περιωρισμένος.

Σήμερον ὄριζουσι τὴν τέχνην ὡς παράστασιν, ἥτοι ἐνέργειαν, δι' ἣς λαμβάνει μορφὴν ἐσωτερικὴ τις ἐν ἡμῖν ψυχικὴ κίνησις. Ἡ καθαρὰ τέχνη ζητεῖ μόνον νὰ παραστήσῃ, ἐν ᾧ αἱ πρακτικαὶ ζητοῦσι καὶ νὰ ὀφελήσωσι. Ἐν τῇ πρωτογόνῳ ὅμῳς καταστάσει δὲν ἐγίνετο τοιαύτη διάκρισις. Ὁ Ἐλληνικὸς λαὸς πεπροικισμένος αἰσθητικῶς καὶ ἀφυπνιζόμενος πρὸς τὸν πολιτισμόν, ἥσθάνετο διεγειρομένην τὴν φαντασίαν του καὶ μετέχουσαν σπουδαίως εἰς τὴν διακόσμησιν τοῦ καθ' ἡμέραν βίου. Χωρισμὸς τῆς καθαρᾶς τέχνης ἀπὸ τῆς χειροτεχνίας δὲν ὑπῆρχεν ἐν τῇ ἀρχῇ.

Οὕτως ἤρχισε καὶ ἡ ἀρχιτεκτονικὴ ἀπὸ τῆς ἀναγκαίας καλύβης, ἵνα καταλήξῃ εἰς τὸν δωρικὸν ρυθμόν, δστις διὰ τοῦ κλειστοῦ χώρου καὶ τῶν σκιερῶν στοῦν του προσαρμοσθεὶς εἰς τὰς κλιματικὰς ἀνάγκας τῆς Ἐλλάδος ἐν «εὔγενεῖ ἀπλότητι καὶ σιγηλῷ μεγαλείῳ», μετεφυτεύθη εἰς τὰς σκοτεινὰς χώρας τοῦ βορρᾶ κατὰ πλάνην ἀντίθετον τῆς ἀλλῆς, ἥν διαπράττομεν οήμερον ἡμεῖς μεταφυτεύοντες ἐκ τοῦ ἀνηλίου βορρᾶ εἰς τὴν ἐκτυφλωτικῶς φωτεινήν καὶ θερμήν πατρίδα ἡμῶν τὰς δλοπαραθύρους καὶ σχεδὸν ὑαλωτὰς οἰκίας.

Εἶναι ἀξιοσημείωτον, ὅτι οἱ πρωτόγονοι Ἐλληνες παραδόξως ἀνεμείγυνον καὶ πως συνέχειν τὴν ποίησιν καὶ τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν πρακτικὴν ἐνέργειαν. Διὰ τοῦτο ἐδήλουν αὐτὰ διὰ τοῦ ρήματος ποιεῖν.

Τὴν πρώτην φυσικὴν κατασκευάζει ὁ ἔρευνῶν Ἐλλην διὰ τῆς φαντασίας. Ὁ ἥλιος εἶναι θεός, δστις τὴν ἐσπέραν μεταβαίνει εἰς τοὺς αἰθίοπας, ἵνα κοιμηθῇ. Ἡ Ἀθηνᾶ ἐκσφενδονήσασα τὴν Αἴτναν κατὰ τοῦ γίγαντος· Ἔγκελάδου ἐκάλυψεν αὐτόν· οὗτος δὲ κινούμενος παράγει τοὺς σεισμούς, ἐν ᾧ πυρίνη πνοή του σχηματίζει τὸ

ἥφαιστειον καὶ ἐκπέμπει λάβαν. Ἡ σήμερον λεγομένη ὑπὸ πολλῶν φυσικὴ δύναμις ἡ παράγουσα τὴν ζωήν, ἥτο τότε θεά παμμήτωρ. Πανταχοῦ, δπου σήμερον βλέπομεν τὴν ἐνέργειαν φυσικοῦ τινὸς νόμου, ἐκρύπτετο πάλαι θεότης τις ἐνέργος.

Όνομάζομεν σήμερον «ἐφηρμοσμένα μαθηματικά», ἡ ἐκφρασις δὲ αὕτη ὑποθέτει τὴν καθαρὰν μαθηματικὴν ἐπιστήμην εὑρεθεῖσαν πρὸς ἐφαρμογὴν διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ βίου. Κατὰ τὴν ἥω τοῦ πολιτισμοῦ ἡ σχέσις ἥτο ἀντίθετος. Ὁ ἀνθρωπὸς ἀντιμετώπιζε τὰς ἀνάγκας, ἀσται τις ἥσαν δι στόχος καὶ αὐται ὥθουν αὐτὸν νὰ εὔρῃ τρόπον πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ. Ὁ τρόπος ἔκεινος ἥτο ἡ ἐπιστήμη. Ὁ Ἡρόδοτος (II 109) διηγεῖται πῶς αἱ πλήμυραι τοῦ Νείλου ἤγαγον τοὺς ἀνθρώπους νὰ εὔρωσι τὴν γεωμετρίαν πρὸς ὑπολογισμὸν τῶν κατακλυζομένων ἐπιφανειῶν. Ἐπὶ αἰῶνας δὲ ἡ γεωμετρία ἐδέσποζεν εἰς τὴν μαθηματικὴν σκέψιν τῶν Ἐλλήνων. Τὸ γινόμενον δύο ἀριθμῶν ἀντελαμβάνοντο ὡς τετράγωνον, τριῶν δὲ ὡς κύβον. Ἡ χρῆσις τῶν δύο τούτων στερεομετρικῶν ὅρων ἐν τῇ Ἀριθμητικῇ δεικνύει τὸν ἀχώριστον σύνδεσμον πάλαι τοῦ λογισμοῦ καὶ τοῦ σχεδίου. Ἡ γραφικὴ παράστασις ὅμως δὲν ἥτο κατ' ἀρχὰς βοήθημα, ἀλλὰ παραγώγος τῶν συλλόγισμῶν.

Ἄλλα δὲν ἀνήκει οὔτε εἰς τὴν σημειωνὴν ἡμέραν οὔτε εἰς τὴν εἰδικότητά μου νὰ ἀναπτύξω τὴν ἴστοριαν τῆς γενέσεως καὶ τὰς τύχας τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν τεχνῶν, ἀς θεραπεύει τὸ ὑψηλὸν τοῦτο Μετσόβιον ἴδρυμα.

Θέλω ὅμως νὰ ὑπομνήσω, ὅτι ἔξησέ ποτε ἐν Ἀθήναις ἀνήρ, δ Ἀριστοτέλης, δστις ἐπειράθη νὰ θέσῃ φρημένως τοὺς νόμους τῆς σκέψεως καὶ τοῦ εἶναι. Ἡ ἀκρίβεια τῶν τεχνικῶν ὅρων, οὓς ἔπλασε χρησιμοποιῶν μίαν μόνην γλῶσσαν, τὴν Ἐλληνικήν, οὐχὶ δὲ πλείονας ὡς πράττουσι νῦν, ὑπῆρξε τοιαύτη, ὃστε οὗτοι ἔκτοτε εἶναι

κτῆμα τῆς θεωρίας τῆς γνώσεως. Ἐπεδίωξε καθαρὰν ἀντίληψιν τῆς πραγματικότητος καὶ ἔστρεψε τὴν προσοχὴν του πρὸς πάντα τὰ πεδία τῆς φύσεως καὶ τοῦ ἀνθρωπίνου νοῦ, ὃστε εἰς τὸ σύστημα τῶν συγγραμμάτων του ἐμφανίζονται πᾶσαι σχεδὸν αἱ ἐπιστήμαι αἱ ἀπηρτισμέναι ἡ ἐν περιγράμματι. Ἡ φυγὴ αὐτοῦ ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Χαλκίδα, ήτο ὡς εἰ εἶχον συναπέλθει μετ' αὐτοῦ οἵονεὶ τὸ Πανεπιστήμιον, τὸ Πολυτεχνεῖον, τὸ Ἀστεροσκοπεῖον καὶ τινες ἄλλαι ἀνώτεραι σχολαὶ τῶν χρόνων του. Δυστυχῶς δὲν ἀφῆκεν ἀντάξιον μαθητήν, ὑπῆρξε δὲ δύσκολον εἰς τὴν φύσιν καὶ μέχρι σήμερον νὰ γεννήσῃ παρόμοιον ἀνθρωπον.

Τὴν συνέχειαν τοῦ ἔργου του κατώρθωσαν οἱ ἀπώτεροι καὶ οἱ μεταγενέστεροι μαθηταί του τῶν νεωτέρων χρόνων.

Άλλος ἄν τη λογοτεχνίᾳ ὑπῆρξαν οἱ Ἀρχαῖοι ἀνεψικτοί, ἡ πρόοδος ὅμως τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν εἶναι ἡ

Τὸ χρυσοῦν μετάλλιον τῆς Ἀκαδημίας.

δόξα τῶν νεωτέρων χρόνων. Ἐνῷ δὲ πάλαι ἐθαυμάζετο δὲ ἀνακαλύψας τὸν οφῆνα ἥ τὸν πρίονα. ζῶμεν τώρα εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ ἡλεκτρισμοῦ, διασχίζομεν τὸν ἄέρα διὰ τοῦ ἀεροπλάνου, ἐμηδενίσαμεν τὰς ἀποστάσεις διὰ τοῦ ραδιοφώνου, ἡχητικάς δυνάμεις καὶ κατεστήσαμεν αὐτὰς θεραπαινίδας ἡμῶν, χωρὶς νὰ γνωρίζωμεν ἀκόμη τὴν ἀληθῆ οὐσίαν αὐτῶν.

Εἰς τὴν θριαμβευτικὴν ταύτην σταδιοδρομίαν, ἦν ἐκτελεῖ ἥ ἀνθρωπίνη διάνοια, χωρὶς νὰ αἰσθανθῇ τὸν κάματον καὶ τὸ ἀσθμα τοῦ κόπου, ἥ Ἑλλὰς μετέχει κυρίως διὰ τοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου. Τοῦτο μορφώνει τοὺς ἄνδρας τῆς θετικῆς σκέψεως καὶ τῶν τεχνικῶν κατακτήσεων. Δι’ αὐτοῦ ἥ Πατρὶς ἡμῶν γίνεται βαθμηδὸν αὐτάρκης εἰς πλήρωσιν τῶν ἀναγκῶν τῆς ἀναπλάσεως αὐτῆς καὶ τοῦ παντοίου μηχανικοῦ καὶ βιομηχανικοῦ αὐτῆς κα-

Μετά τὸ πέρας τοῦ λόγου του ὁ Πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας κ. Κεραμόπουλος ἐπέδωκε πρὸς τὸν Πρύτανι τοῦ Πολυτεχνείου τὸ χρυσοῦν μετάλ-

Τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν πρὸ μικροῦ μόλις εὐτυχῆσαν νὰ ἔορτάσῃ τὸ ἔκατοστὸν τῆς ἡλικίας του ἔτος, διοψύχως μετέχει τῆς χαρᾶς, μεθ’ ἣς τὸ συνήλικον Μετσόβιον Πολυτεχνείον πανηγυρίζει σήμερον τὴν ἔκατοστὴν τῶν γενεθλίων του ἐπέτειον. Δῶρον τῆς ἑκ Μετσόβου φιλοπάτριδος τριάδος τῶν Ἀβέρωφ-Τσούτσα-Στουρνάρα πρὸς τὸ ἔλληνικὸν ἔθνος, τὸ Πολυτεχνείον δι’ ὅλης τῆς διαρρευσάσης πρώτης ἔκατονταετίας ύψῳθε εἰς καθίδρυμα ἀληθῶς ἔθνικόν, μετὰ τοῦ ἔξ ίσου Ἐθνικοῦ τῶν Ἀθηνῶν Πανεπιστημίου, τὴν Ἀλήθειαν θεραπεῦον διὰ τῶν ἐν αὐτῷ διδασκομένων ἐφηρμοσμένων ἐπιστημῶν καὶ τεχνῶν.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι μία, πολλαὶ δμως καὶ ποικίλαι αἱ ἄγουσαι πρὸς αὐτὴν δδοὶ καὶ διάφοροι τῆς ἔκζητησεώς της αἱ μέθοδοι. Τὰς δδοὺς ταύτας καὶ τὰς μεθόδους τέμνουσι καὶ ἐπινοῦμεν ἀμφότερα τὰ ἀνώτατα ταῦτα τῆς χώρας ἡμῶν Καθιδρύματα. Διότι, δοσονδήποτε κἄν τὸ

Μεθ’ ὁ δ Πρύτανις τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Ἀναστ. Οἰκονομόπουλος ἔχαιρετησε τὸ ἰδρυμα διὰ τῶν ἔξης :

Εἰς τὰς εὔχας ὑπὲρ τῆς μελλούσης καρποφόρου δράσεως τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου, προσθέτει δι’ ἐμοῦ τὰς ἴδιας του τὸ πνευματικὸν ἰδρυμα τῆς Βορείου Ἑλλάδος, τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης, μὲ δικαιωτέραν δὲ ἔκφρασιν, διότι συνδέεται πρὸς τὸ σήμερον ἔορτάζον ἰδρυμα διὰ στενωτάτων δεσμῶν.

Ἡ διὰ τῆς ἔκατονταετοῦς δράσεως τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου καλλιεργηθεῖσα ἐν Ἑλλάδι καὶ προαχθεῖσα τεχνικὴ ὡς γνῶσις, ὡς καὶ ἥ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῆς ἐπιτευχθεῖσα τεχνικὴ ἐν Ἑλλάδι δρᾶσις, συνετέλεσαν οὐ, μόνον εἰς τὴν πρόδοσον τοῦ Ἐθνους εἰς ἔργα τεχνικοῦ πολιτισμοῦ, εἰς τεχνικάς γνῶσεις καὶ εἰς τὴν τεχνικὴν ὡς ἐπιστήμην, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν δημιουργίαν τῆς δυνατότητος λειτουργίας καὶ ἀλλων πνευματικῶν ἰδρυμάτων, εἰς τὰ ὅποια γίνεται καλλιέργεια κλάδων ἀπτομένων τῶν τεχνικῶν ἐπιστημῶν.

Ἐν τοιούτον φεγγοβόλημα εἶναι ἡ μεγαλυτέρα ἐπίτευξις τῆς λειτουργίας ἐνὸς ἰδρύματος !

Διὰ τοῦτο καὶ τὸ ἡμέτερον Πανεπιστήμιον περιλαμ-

ταρτισμοῦ. Διὰ τῶν ὑπ’ αὐτοῦ καταρτιζομένων ἐπιστημόνων κατεσκευάσαμεν τὰς δδούς, τοὺς λιμένας, τὰ ἐργοστάσια, τὰ ἴδιατικὰ καὶ τὰ δημόσια οἰκοδομήματα τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία.

Πρὸ τοῦ δύκου τούτου τῆς τελεσθείσης ἔργασίας καὶ προόδου ἥ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, ὑπερήφανος ὡς ἴδρυμα Ἐλληνικόν, ὡς σάρξ ἐκ τῆς σαρκὸς καὶ δστοῦ ἐκ τῶν δστῶν τοῦ Ἐθνους, σπένδει τὸν καθαρώτατον ἔπαινον καὶ τὸν θαυμασμὸν αὐτῆς, εὐλογεῖ τοὺς δαιδίμους ἴδρυτας τοῦ Πολυτεχνείου καὶ εὐχομένη ἀδιαπτώτους τὰς προόδους καὶ ἐπιτυχίας τὰς δάφνας εἰς τὸ λαμπρὸν Μετσόβιον καθίδρυμα ἀπονέμει εἰς αὐτὸ τὴν ὑψίστην τιμὴν, τὸ χρυσοῦν μετάλλιον, τὸ ὄποιον, Κύριε Πρύτανι, ἔχω τὴν τιμὴν νὰ Σᾶς ἐγχειρίσω.

λιον τῆς Ἀκαδημίας πρὸς τὸ Ἐ. Μ. Πολυτεχνείον.

Ἐν συνεχείᾳ δμίλησεν δ Πρύτανις τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Γ. Φωτεινὸς ὡς ἀκολούθως:

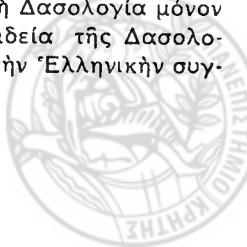
μὲν Πανεπιστήμιον θεραπεύσῃ τὴν γνῶσιν ἐπὶ τὸ θεωρητικώτερον διὰ τῶν πνευματικῶν κυρίων ἐπιστημῶν, τὸ δὲ Πολυτεχνείον ἐμφανίζεται ὡς κέντρον τῶν εἰς τὰ πράγματα ἐφαρμοζομένων ἐπιστημῶν ὑπὸ τὴν μορφὴν τῶν Τεχνῶν, ἀλλ’ δμως καὶ τὸ Πανεπιστήμιον ἔχει Ἐργαστήρια ἐφηρμοσμένων ἐπιστημῶν καὶ τὸ Πολυτεχνείον διὰ τῶν Μαθηματικῶν του μάλιστα ἐπιστημῶν ἀγεται εἰς τὰ καθαρῶς νοητά ! Οὕτω ἡδελφωμένα ἐν τῇ ἐρευνῇ τοῦ ἐπιστητοῦ ἀμφότερα τὰ καθιδρύματα ιερουργοῦσα τὴν ἀλήθειαν τῆς τε περὶ ἡμᾶς ἐμπειρίας καὶ τοῦ ἐπέκεινα αὐτῆς κόσμου, ἐφ’ ὧν καὶ κατὰ καιρούς, κοινοὺς κέκτηνται τινάς τῶν μυστῶν τῆς ἐπιστημονικῆς γνώσεως.

Τὸ Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον εὔχεται δι’ ἐμοῦ ἐκ ψυχῆς εἰς τὸ Ἐθνικὸν Μετσόβιον Πολυτεχνείον ἀκμαίαν τὴν σταδιοδρομίαν εἰς δόξαν καὶ καύχησιν τῆς ἔλληνικῆς Πατρίδος.

βάνον δύο σημαντικάς σχολάς, εἰς τὰς δποίας διδάσκονται καὶ ἐρευνῶνται εἰδικοὶ κλάδοι τῆς τεχνικῆς ἐπιστήμης ἀφορῶντες εἰς τὴν γνῶσιν τῶν μέσων καὶ μεθόδων τῆς ἀνθρωπίνης δράσεως, ἡτις δαμάζει τὰς φυσικάς δυνάμεις τὰς χρησιμοποιουμένας κατὰ τὴν γεωργικὴν καὶ δασικὴν παραγωγὴν, τιμῆς καὶ γεραίρει τὸ Ἐθνικὸν πνευματικὸν ἰδρυμα τῆς τεχνικῆς ἐπιστήμης, τὸ Μετσόβιον Πολυτεχνείον, τοῦ ὄποιον, ὡς εἶπον, ἡ δρᾶσις προηγηθεῖσα τῆς τοῦ Πανεπιστημίου μας καὶ ἐπιτυχοῦσα, ἐδημιούργησε τὴν ἀναγκαίαν διὰ τὴν λειτουργίαν τῶν ἀδαφοπονικῶν σχολῶν του πνευματικὴν ἐν Ἑλλάδι ἀτμόσφαιραν.

Δὲν παραλείπω νὰ ἀναφέρω πλὴν τῶν γενικωτέρων τούτων σχέσεων τῶν δύο ἰδρυμάτων καὶ τινας εἰδικάς, ἐκ τῶν δποίων ἔτι μᾶλλον τεκμαίρεται ἥ ἀξία τῶν εὐχῶν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Μέχρι τοῦ ἔτους 1910 ἐδιδάσκετο ἥ Δασολογία μόνον ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ ὡς Ἐγκυλοπαιδεία τῆς Δασολογίας, τὰ δὲ πρῶτα Δασολογικὰ εἰς τὴν ἔλληνικὴν συγ-

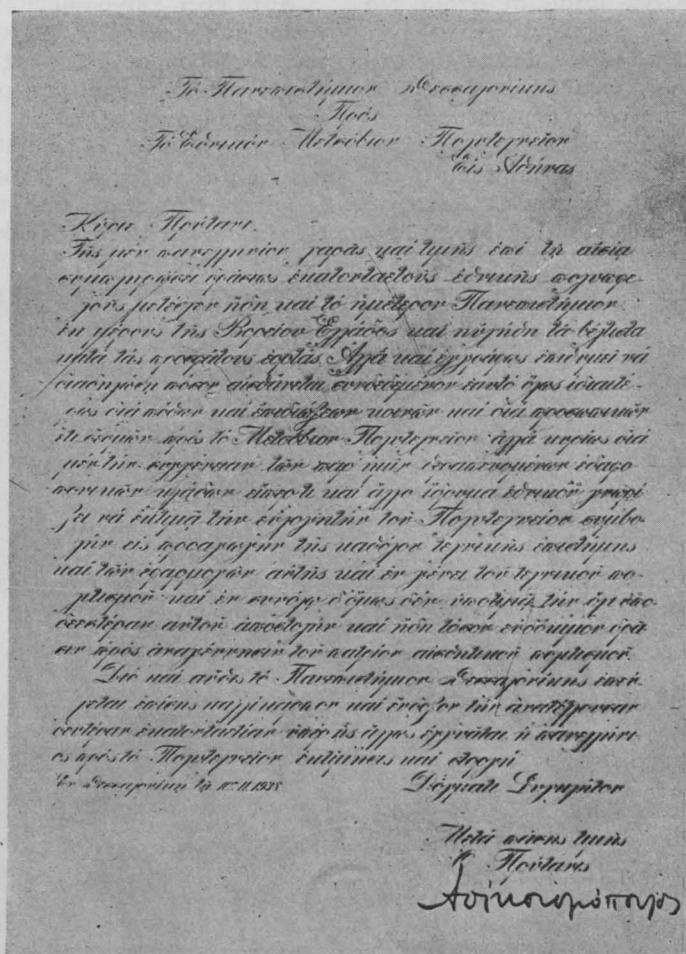

γράμματα προέρχονται από τὸν κάλαμον Καθηγητοῦ τοῦ Πολυτεχνείου τοῦ Νικολάου Χλωροῦ.

Ἡ κατὰ τὸ ἔτος 1917
ἰδρυθεῖσα ἀνωτέρα Δα-
σολογικὴ Σχολὴ ἐλει-
τούργησε ἐν Ἀθήναις
μέχρι τοῦ ἔτους 1928 ἐν
στενῇ σχέσει πρὸς τὸ
Πολυτεχνεῖον, πολλῶν
τεχνικῶν μαθημάτων δι-
δασκομένων ἀπὸ κοινοῦ
διὰ τε τοὺς φοιτητὰς τοῦ
Πολυτεχνείου καὶ τῆς
Σχολῆς ταύτης.

Τέλος πολλοὶ τῶν ἄλ-
λοτε καὶ νῦν καθηγητῶν
τοῦ Πανεπιστημίου Θεσ-
σαλονίκης εἰναι ἀπόφοι-
τοι τοῦ Πολυτεχνείου
ἢ ὑπότροφοι ἢ διετέλε-
σαν καθηγηταὶ αὐτοῦ
καὶ ἀντιστρόφως πολ-
λοὶ τῶν καθηγητῶν τοῦ
Πολυτεχνείου ἐδίδαξαν
ἀπὸ τῆς ἔδρας τοῦ Πανε-
πιστημίου Θεσσαλονί-
κης ὡς καθηγηταὶ αὐτοῦ.

Εὕχομαι ἔξι δύνα-
τος τοῦ Πανεπιστημίου
Θεσσαλονίκης δπως ἡ
νῦν ἀρχομένη δευτέρα
ἐκατονταετηρίς τοῦ αιώ-
νιού πανδιδακτηρίου
τῶν τεχνικῶν ἐπιστημῶν
διανυθῇ μετ' ἐπιταχνο-
μένης προόδου, εὔοιώ-
νου δὲ μετὰ τὴν ὑπερνί-
κησιν τῶν πρώτων δυ-
κολιῶν, τὴν ἔκτιμησιν τὴν δόποιαν τοῦτο ἀπέκτησε καὶ
τὴν γενικὴν τοῦ Ἑθνους προκοπήν.

Μετὰ ταῦτα ώμίλησεν ὁ Πρύτανις τῆς Ἀνωτάτης
Σχολῆς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν ἐπιστημῶν κ.

Ἐ. Ἐμμανουὴλ ὡς
ἔξῆς :

Ἡ Ἀνωτάτη Σχολὴ
Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμ-
πορικῶν ἐπιστημῶν κα-
θῆκον εὑφρόσυνον ἐπι-
τελοῦσα συγχαίρει τῷ
γεραφῷ Ἑθνικῷ Μετσο-
βίῳ Πολυτεχνείῳ ἔορ-
τζοντι τὴν ἑκατοστὴν
ἀμφιετηρίδα του.

Ἀνασκοποῦντες τὴν
διαρρεύσασαν ἑκατον-
ταετίαν βλέπομεν διτὶ ὁ
τηλαυγῆςφανός τοῦ ἔορ-
τζοντος ἰδρύματος δὲν
ἔπαυσε ἐντὸς τοῦ κύ-
κλου τῆς δράσεώς του
νὰ διαχέῃ ἀνέσπερον τὸ
φῶς τοῦ νεοελληνικοῦ
πολιτισμοῦ καὶ ταύτο-
χρόνως θαυμάζομεν τὸ
ἐπιτελεσθὲν γιγάντιον
ἔργον αὐτοῦ, διτὶ ἔξιθε-
ψε καὶ ἐμόρφωσεν δτρη-
ρούς καὶ τελείους ἀπο-
στόλους τῆς Ἑλληνικῆς
ἐπιστήμης καὶ τέχνης.

Οθεν ἡ Σύγκλητος
τοῦ ἀνωτάτου ἑκατιδευ-
τικοῦ καθιδρύματος, οὐ-
τίνος προϊσταμαι, εὔχε-
ται εἰς τὸ Ἑθνικὸν Με-
τσόβιον Πολυτεχνεῖον ἐ-
πὶ πολλοὺς αἰδῶνας νὰ ἔ-
ξακολουθήσῃ καλλιερ-
γοῦν μετ' αύξούσης λαμπρότητος τὴν πρόδον τῶν θετικῶν
ἐπιστημῶν καὶ νὰ δηγῇ τοὺς τροφίμους του εἰς ἔργα συν-
τελοῦντα εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ Ἑθνικοῦ του προορισμοῦ.

Ἐν συνεχείᾳ ἔχαιρέτισε τὸ Ἱδρυμα ἐκ μέρους τοῦ Τεχνικοῦ κόσμου τῆς Ἑλλάδος ὁ Πρόεδρος
τοῦ Τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου κ. Ἀν. Δημητρακόπουλος διὰ τῶν ἔξῆς :

Τὸ Πολυτεχνεῖον πρὸ δὲ λίγου εἰσῆλθεν εἰς τὸν δεύτερον
αἰῶνα τῆς ζωῆς του. Συγκεντρωμένοι ὅλοι ἡμεῖς ἐδῶ, κά-
μνομεν μίαν νοεράν ἀναδρομὴν πρὸς τὸ παρελθόν τῶν ἐ-
κατὸν ἐτῶν του. Πρὸς τὸ παρελθόν, τὸ δόποιον ἡμεῖς ἐζή-
σαμεν καὶ πρὸς τὸ ἀπότερον ἀκόμη παρελθόν, τὸ δόποιον
μᾶς ἔγνωρισεν ἡ παράδοσις τῶν προγενεστέρων. Καὶ ἐορ-
τάζομεν τὴν πρώτην ἐκατονταετηρίδα τοῦ Πολυτεχνείου.

Ἡ σημασία τῆς ἐορτῆς δὲν εἶναι μόνοι μνημόσυνον
ἐνὸς ἔχαιρετικοῦ γεγονότος, ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ δόποια ἔρ-
χονται καὶ παρέρχονται εἰς τὴν ζωήν. Δὲν εἶναι μόνον
ἀπότισις φόρου εὐγνωμοσύνης πρὸς δόλους ἐκείνους, οἱ
δόποιοι ἔξι οἰασδήποτε θέσεως συνέβαλον εἰς τὴν Ἱδρυ-
σιν, τὴν λειτουργίαν καὶ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ Πολυτεχνείου
κατὰ τὰ πάρελθόντα ἐκατὸν ἔτη.

Τὸ Πολυτεχνεῖον ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς συστάσεώς
του ἥρχισε νὰ ἀνοίγῃ νέους δρίζοντας πολιτισμοῦ εἰς

τὸν τόπον μας. Ἐδημιούργησεν εἰς τὴν Ἑλλάδα νέαν
πνευματικὴν κατάστασιν συνεχῶς βελτιουμένην, συνε-
χῶς Ισχυροποιουμένην, ἡ δόποια ἡσκησε τὴν εὐεργετικήν,
ἀναμορφωτικήν, ἐπίδρασιν τῆς εἰς δλας τὰς ἐκδηλώσεις
τῆς ζωῆς μας. Καὶ ἡ ἐορτὴ τῶν ἐκατὸν ἐτῶν τοῦ Πο-
λυτεχνείου, εἶναι πρὸ παντὸς ἡ ἐκδηλώσις ἐνὸς βαθυτέ-
ρου ὀμαδικοῦ συναυσθήματος διτὶ συνεχῆς καὶ καρτερική
προσπάθεια ἐκατόν ἐτῶν ἐπέτυχε καὶ εἰς τὴν χώραν ἡμῶν
ἀξιόλογον ἔξιψωσιν τῆς στάθμης τῆς διανοήσεως εἰς
τοὺς διαφόρους κλάδους τῆς τεχνικῆς.

Ἡ σημερινὴ ἐορτὴ δὲν εἶναι μόνον ἡ ἀνάμνησις ἐνὸς
παρελθόντος. Εἶναι ἡ συμβολικὴ ἐορτὴ τῆς ζωῆς, ἡ
δόποια βαδίζει πάντοτε πρὸς τὰ ἐμπρός.

Ἡ Τεχνική, ὀρυμένη τὴν Ισχύν τῆς ἀπὸ τὴν παν-
τοδύναμον φύσιν, ὑπῆρξε πάντοτε δικύριος μοχλός, δστις
διηγόμενη τὸν ἄνθρωπον καθ' ἀπάσας αὐτοῦ τὰς πνευμα-

τικάς καὶ ὄλικάς ἐκδηλώσεις. Εἶναι ἀρρήκτως συνδεδεμένη μὲ αὐτόν, ἀποτελούσα μέρος τοῦ εἰναι του. Πρὶν γεννηθοῦν εἰς τὸν ἀνθρώπινον νοῦν αἱ πρῶται ιδέαι τοῦ δικαίου καὶ ὅλαι αἱ ἄλλαι ἔκειναι ιδέαι, αἱ δόποιαι διὰ τοῦ χρόνου ἔθεμελίωσαν τὴν σημερινὴν ὀργανωμένην κοινωνίαν, ἡ Τεχνικὴ ὑπῆρξε τὸ μόνον ὅπλον τῆς ἐπικρατήσεώς του ἐπὶ τῆς γῆς· Ἀλλ' ἀκριβῶς ὡς ἐκ τῆς ιδιαζούσης ταύτης θέσεως τῆς τεχνικῆς, ἐσημειώθησαν καὶ αἱ μεγαλύτεραι δυσχέρειαι διὰ τὴν ἐπιβολὴν τῶν κελευσμάτων της, δταν αὕτη ἥχθη εἰς περιωπὴν ἐπιστήμης.

Ἄπο τῆς ἀπόψεως ταύτης κρινόμενον τὸ ἔργον, τὸ δόποιον εἶχε νὰ ἐκτελέσῃ τὸ Πολυτεχνεῖον, δὲν ἦτο εὔχερές. Διὰ τοῦτο δὲ ὁ ἐκατονταετής ἀγών του καὶ αἱ ἐπιτυχίαι του εἶναι ὅξιαι ιδιαιτέρας ἔξαρσεως. Καὶ ὅξιας σήμερον τιμῶμεν ὅλους ἔκεινους οἱ δόποιοι, ἀπὸ τοῦ ἀρχαρίου ἀκόμη φοιτητοῦ, συνέβαλον ἐκάστοτε εἰς τὸ τόσον πολύτιμον διὰ τὴν χώραν μας ἔργον του.

Ἡ δρᾶσις τοῦ Πολυτεχνείου μας, κατὰ τὰ διαρρεύσαντα ἐκατὸν ἔτη δὲν δύναται νὰ μετρηθῇ ἐκ τῆς ἀποστάσεως, ἡ δόποια ἐνδεχομένως μᾶς χωρίζει ἀπὸ μίαν μέλλουσαν ιδανικὴν μορφὴν τῆς ἀνωτάτης ἡμῶν Τεχνικῆς Σχολῆς. Πρέπει πρὸ παντὸς νὰ ἐνθυμηθῶμεν πόθεν ἔξεινήσαμεν.

Χώρα φύσει πτωχή. Κράτος ἐντελῶς ὀκόμη ἀνοργάνωτον. Μέση στάθμη πνευματικῆς ἀναπτύξεως τοῦ λαοῦ ἀνυπολογίστως χαμηλή. "Υπὸ τὰς συνθήκας αὐτὰς οἱ προπάτορές μας, μὲ μόνα ἐφόδια τὸ αἰσθημα τῆς συστάσεως ἐλευθέρου Κράτους καὶ τὴν ἔμπνευσιν ἐκ τοῦ λαμπροῦ παρελθόντος τῆς φυλῆς μας, ἔθεσαν πρὸ ἐκατὸν ἔτῶν τὰς βάσεις τοῦ Πολυτεχνείου." Εκτοτε τὸ ἔμβρυον ὑδέκηθη, ἡνδρώθη, ἔγιγαντωθη καὶ ἀπέδωσε. Καὶ προσέφερεν εἰς τὸ "Ἐθνος" τὰς μεγαλυτέρας δυνατὰς ὑπηρεσίας τὰς δόποιας θὰ ἡδύνατο ποτὲ νὰ προσφέρῃ ἀνώτερον πνευματικὸν κέντρον ὑπὸ τὰς Ἑλληνικάς συνθήκας.

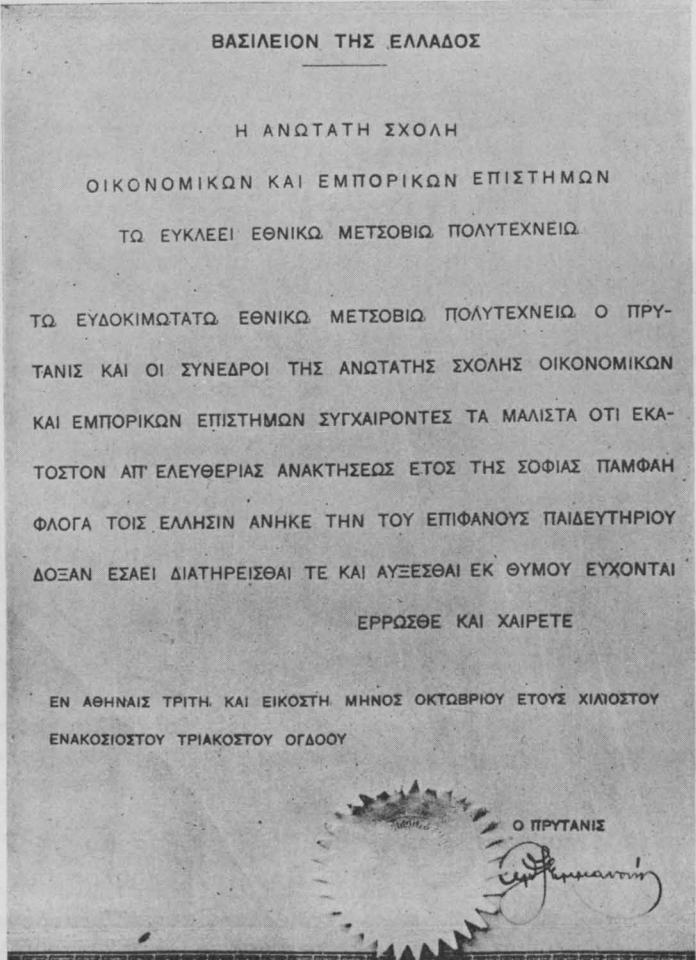
Ἡ τεχνικὴ ὡς ἐπιστήμη ἥρχισε γοργῶς νὰ κατακτᾷ ἔδαφος καὶ νὰ διεισδύῃ εἰς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς Ἑλληνικῆς ζωῆς. Τὸ ἐξ ἐπιστημόνων προϊόν τοῦ Πολυτεχνείου, συνεχῶς, μὲ ἐμπόδια ἀλλὰ καὶ μὲ πεποίθησιν καὶ ἐπιμονήν, ἐπεκτείνει τὴν εὐεργετικὴν δρᾶσιν του."Εκεῖ ὅπου ἄλλοτε ἔδρα ὁ ἐμπειρισμός, ἐπικρατεῖ βαθμηδὸν ἡ ἐπιστήμη. Τὸ μονοπώλιον τῶν εὐαριθμῶν εἰδικοτήτων ἐκλείπει ὀλίγον κατ' ὀλίγον, ἐπαυσαν δὲ νὰ κατέρχωνται εἰς

τὴν χώραν μας αἱ στρατιαι τῶν ἐκ τεχνικῶν διαφόρων ἀποστολῶν. Καὶ ἥρχισαμεν μόνοι ν' ἀσχολούμεθα μὲ τὰ προβλήματά μας, μὲ γοργῶς αὔξου-σαν αὐτοπεποίθησιν.

Αὕτη εἶναι ἐπιγραμματικῶς ἡ ἀπόδοσις τοῦ Πολυτεχνείου μας κατὰ τὸν πρῶτον αἰῶνα ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως του. Ἀπόδοσις συνδεδυασμένη στενώτατα μὲ τὴν προαγωγὴν τοῦ πολιτισμοῦ μας, μὲ τὴν ἔξυπηρέτησιν τῆς Ἑλληνικῆς οἰκονομίας, μὲ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ "Ἐθνους" μας.

"Η πάροδος τοῦ χρόνου ἔξαφανίζει πολλάκις ἀπὸ τὴν μνήμην μας τὰ ἄτομα Ἄλλοιώντες τὴν σημασίαν τῶν πράξεών των. Σβύνει καὶ ἀπὸ τὰ ἔργα τὴν ζωήν, τὴν δόποιαν ἐνέπνευσεν εἰς αὐτὰ δόδημιουργὸς των. Λησμονούμεν τὰ μέσα, τὰς σύνθήκας καὶ τοὺς σκοπούς τοῦ ἐπιστήμονος, τοῦ δημιουργοῦ μιᾶς παρωχημένης ἀρκούμεθα εἰς μίαν ψυχρὰν κριτικήν, ἀθελήτως ἐποχῆς καὶ ἐπηρεασμένην ὑπὸ τῶν συγχρόνων ἀντιλήψεών μας, αἱ δόποιαι διαρκῶς μᾶς φέρουν πρὸς νέους ἀγῶνας, πρὸς νέας δημιουργίας.

Ἄπο καιροῦ ὅμως εἰς καιρὸν ὁ ἄνθρωπος δὲν ἴμπορεῖ νὰ λησμονήσῃ τὸν ἔαυτόν του. Ἐνθυμούμεθα τότε δτὶ ὅλοι ἀποτελούμεν μίαν συνέχειαν ὅμαδικῆς ζωῆς, ἡ δόποια εἰς τὸν μοιραῖον δρόμον τῆς συνεχῶς καὶ πάντοτε ἀφήνει κάτι, τὸ δόποιον χρησιμοποιοῦν οἱ ἐπερχόμενοι. Καὶ τότε ὑφιστάμενοι ἔνα ψυχικὸν συναγερμὸν μεταφερόμεθα νοερῶς δι' ὀλίγας στιγμάς, δι' ὀλίγας ώρας, δι' ὀλίγας ἡμέρας, εἰς τὸ παρελθόν καὶ σκεπτόμεθα μὲ κατάνυξιν καὶ σεβασμὸν ἔκεινους, οἱ δόποιοι συνετέλεσαν νὰ εἰμεθα δπου εἰμεθα καὶ νὰ σκεπτώμεθα δπως σκεπτόμεθα

Οὕτω τώρα βλέπομεν πρὸ ἡμῶν διαβαίνοντα τὰ ἐκατὸν ἔτη τοῦ Πολυτεχνείου καὶ ἀναγνωρίζομεν ἄξιον τοῦ "Ἐθνους" τὸ ἔργον ὅλων ἔκεινων, γνωστῶν καὶ ἀγνωστῶν, οἱ δόποιοι ὡς ἰδρυταί, ὡς προστάται, ὡς Καθηγηταί, ὡς χορηγοί, ὡς ἀπόφοιτοι αὐτοῦ, ἡγωνίσθησαν κατὰ τὰ ἐκατὸν αὐτὰ ἔτη διὰ τὴν ἐπικράτησιν τῆς Τεχνικῆς εἰς τὸν τόπον μας.

Ἡμεῖς οἱ ἀπόφοιτοι τοῦ Πολυτεχνείου καὶ μαζύ μας δόλος ὁ Τεχνικὸς Κόσμος τῆς συγχρόνου "Ἑλλάδος" ἐμπνευσμένοι ἀπὸ τὴν τιμίαν ιστορίαν τῶν ἐκατόντος του ἔτῶν, χαιρετίζομεν τὴν ἀρξαμένην δευτέραν ἐκατονταετηρίδα τοῦ βίου του, μὲ τὴν πεποίθησιν δτὶ τοῦτο ἀποτελῆ πάντοτε τὸν ἀκάματον πρωτοπόρον εἰς τὴν ἔξυπηρέτησιν τῆς εὐημερίας τοῦ Λαοῦ καὶ τοῦ μεγαλείου τοῦ "Ἐθνους".

Μεθ' ὁ ἐψάλη ὑπὸ τῆς μαθητικῆς χορωδίας τοῦ "Ιδρύματος ὁ Ἐθνικὸς "Υμνος.

Συγχαρητήρια γράμματα

Deutsche Schule in Athen

Athen 23 Okt. 1938

Magnificenz!
Hochverehrter Herr Rektor!

Anlässlich des Jubiläums der Technischen Hochschule in Athen gestatte ich mir im Namen der Deutschen Schule in Athen die herzlichsten Wünsche für eine glückliche Weiterentwicklung Ihrer angesehenen Hochschule, die auf ein Jahrhundert reichen und segensvollen wissenschaftlichen Lebens zurückblickt, zum Ausdruck zu bringen. Vivat, crescat, floreat!

Mit ausgezeichneter
Hochachtung!
Ihr sehr ergebener
DR. A. ROMAIN

Σύλλογος Αποφοίτων Ιονίου Σχολής

'Εν Αθήναις τῇ 23 Οκτωβρίου 1938

Πρόδις

Τὸ Εθνικὸν Μετσόβιον Πολυτεχνεῖον
'Ενταῦθα

Κύριε Πρύτανι,

Ο Σύλλογος Αποφοίτων Ιονίου Σχολῆς, πλεῖστα μέλη τοῦ δοκίμου, μετ' ἐπιμελῆ κατάρτισιν εἰς τὴν Ιόνιον Σχολήν, ἡξιώθησαν τοῦ τίτλου τοῦ «Σπουδαστοῦ εἰς τὸ Εθνικὸν Μετσόβιον Πολυτεχνεῖον» ἀπευθύνει πρὸς τὸ "Εξοχὸν" Ἰδρυμα, τοῦ δοκίμου προϊστασθε, τὰς εὐχάς του ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τῆς πρώτης ἐκατονταετίας ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως αὐτοῦ.

Ἡ ἐπιτυχὴς καὶ μακρὰ λειτουργία τοῦ Ανωτάτου τούτου Ελληνικοῦ Ἰδρύματος, ἡ δοκίμα προκαλεῖ τὴν ἐλληνικὴν ὑπερηφάνειαν καὶ τὴν παγκόσμιον ἐκτίμησιν, ἀναδεικνύει τὸ Εθνικὸν Μετσόβιον Πολυτεχνεῖον Φάρον, ὅστις καθωδήγησε καὶ κατηγόρησε κατὰ τὸν πρῶτον αἰῶνα τοῦ ἐλευθέρου Ἑλληνικοῦ βίου τὴν τεχνικὴν πρόσδοτον τῆς ἀναγεννηθείσης, μεγαλυνθείσης καὶ μεγαλουργούσης ἔτι Πατρίδος τῶν Ἐπιστημῶν.

Οἱ Ἀπόφοιτοι τῆς Ιονίου Σχολῆς εὕχονται, Κύριε Πρύτανι, διότι τόσον τιμητικὴ διὰ τὴν Ἐλλάδα δρᾶσις τοῦ Ανωτάτου Ἰδρύματος, τοῦ δοκίμου ἡγεῖσθε, συνεχίζεται ἐπὶ αἰῶνας ὁμοίως καρποφόρος πρὸς συνεχῆ ἐδραίωσιν τοῦ Ελληνικοῦ Οἰκοδομήματος καὶ ἔξυψωσιν τοῦ Εθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου.

Μετὰ σεβασμοῦ καὶ τιμῆς

Ο Πρόεδρος
ΔΗΜ. ΑΜΟΥΡΓΗΣ

Ο Γεν. Γραμματεὺς
ΑΝΑΣΤ. ΠΑΝΟΥΣΕΡΗΣ

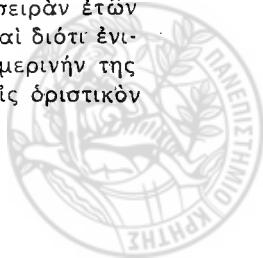
Ἡ Διεύθυνσις τῆς Εθνικῆς Πινακοθήκης

'Ἐν Αθήναις 31 Οκτωβρίου 1938

Κύριε Πρύτανι,

Ἡ εύτυχὴς διεξαγωγὴ τῶν ἐορτῶν τοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου ἀφῆκεν εἰς τοὺς Ἑλληνας συναίσθημα ὑπερηφανείας, διότι εἰδόν τὴν πρακτικὴν Σχολήν, τὴν δοκίμαν ἡ Ἐλλάς ἐσχεδίασε μέσα εἰς τὸν καπνὸν τῶν ἔρειπών τῆς ἐπαναστάσεως, νὰ φθάνῃ εἰς τὸ τέρμα τῶν ἐκατὸν ἐτῶν Ἰδρυμα περιφανές, ἔξυπηρετῆσαν σπουδαίως τὴν ἐπιστήμην καὶ τὸν δημόσιον καὶ κοινωνικὸν βίον τῆς Ἐλλάδος. Ζωηροτέρα ἀκόμη ἦτο, ύποθέτομεν, ἡ ὑπερηφάνεια τοῦ λαοῦ ὅταν ἔξι ἀφορμῆς τῶν ἐορτῶν οἱ δόθαλμοί του προσέβαλον εἰς τὴν παρθενικὴν λαμπρότητα τῆς πρώτης του ἐμφανίσεως τὸ κτίριον τοῦ Μετσοβίου. Ἐξαιρετικῶς κατὰ τὰς ἐορτὰς ταύτας ἔγινε αἰσθητὸν τὸ πνεῦμα τοῦ 19ου αἰῶνος, τὸ δοκίμον ἐνέπνευσεν εἰς τὸν Καυτανζόγλου καὶ εἰς Ἑλληνολάτρας. Ὁπως οἱ ἀδελφοὶ Χάνσεν, μνημειώδη ἀρχιτεκτονήματα, ἔργα σπατάλης, ἃς τὸ εἶπωμεν ὡς ἐγκώμιον, ἀλλὰ ἔργα πίστεως καὶ ἐνθουσιασμοῦ τὰ δοκίμα, ἐνῶ ἀποτελοῦν διολογίαν πίστεως πρὸς τὸ κλασσικὸν ἰδεῶδες, εἰναι ἐλευθέρα ἐρμηνεία τοῦ ἰδεῶδους τούτου καὶ ἀποτελοῦν εὔτυχη ἐξαιρεσίαν μεταξὺ τῶν κλασσικιστικῶν ἀρχιτεκτονημάτων τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἐν Εὐρώπῃ.

Ἐύγνώμων, διότι ἐστεγάσθη ἐπὶ μακράν σειράν ἐτῶν εἰς τὸ κτίριον τοῦτο ή Εθνικὴ Πινακοθήκη καὶ διότι ἐνισχύθη ἔξι αὐτοῦ, ὥστε νὰ φθάσῃ εἰς τὴν σημερινήν της θέσιν καὶ νὰ μεριμνᾷ πρὸς ἐγκατάστασιν. εἰς δριστικὸν

μέγαρον, λαμβάνει τὴν τιμὴν κύριε Πρύτανι, νὰ ἐκδηλώσῃ δι’ ὑμῶν πρὸς τὸ Μετσόβιον τὴν ἐνθουσιώδη τῆς συμμετοχῆν εἰς τὸν εὔτυχη ἔορτασμὸν τῆς ἐκατονταετοῦρίδος.

Διατελῶ μετὰ βαθείας τιμῆς
‘Ο Διευθυντής τῆς Ἑθνικῆς Πινακοθήκης
ΖΑΧ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Χρωματουργεῖα Πειραιῶς Σ. Α. Οικονομίδης καὶ Σια
‘Ἐν Νέῳ Φαλήρῳ τῇ 1 Νοεμβρίου 1938.

Πρὸς
Τὸ Ἑθνικὸν Μετσόβιον Πολυτεχνεῖον

‘Ἄξιότιμε Κύριε Πρύτανι,

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς ἡμετέρας Ἐταιρίας μνῆμον τῆς Ἑθνικῆς καὶ πολυσχιδοῦς δράσεως τοῦ Πολυτεχνείου, τοῦ Ἑπιστημονικοῦ τούτου Ἰδρύματος, τόσον συνδεδεμένου καὶ μὲ τὴν ἐν γένει βιομηχανικὴν ζωὴν τῆς χώρας μας, τρόφιμοι τοῦ ὅποιου ἔργαζονται καὶ δρῶσιν καὶ ἐν τῇ καθ’ ἡμᾶς Ἐταιρίᾳ, θεωρεῖ καθῆκον. ἐπὶ τῷ εὐτυχεῖ γεγονότι τοῦ ἔορτασμοῦ τῆς συμπληρώσεως ἐκατονταετίας ἀπὸ τῆς Ἰδρύσεως αὐτοῦ, νὰ διαβιβάσῃ ὑμῖν τὰ ἔγκαρδια καὶ θερμὰ συγχαρητήρια, εὐχόμενον, ἵνα τὸ Ἑθνικὸν τοῦτο “Ιδρυμα ἔδακολουθήσῃ ἐπὶ μήκιστα παρασκευάζον τοὺς ἀνδρας ἐκείνους, οἵτινες διὰ τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτῶν φάτων θὰ συμβάλωσιν εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ Ἑθνικοῦ μας πλούτου καὶ κατ’ ἀκολουθίαν εἰς τὴν εὐημερίαν τῆς Πατρίδος μας.

Διατελοῦμεν κ. Πρύτανι, μετὰ τῆς προσηκούσης εἰς ὑμᾶς τιμῆς καὶ ἔξαιρέτου ὑπολήψεως.

‘Ο Πρόεδρος
ΚΛ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ

‘Η Ἔνωσις Ἑλλήνων Χημικῶν
‘Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Ὁκτωβρίου 1938.

Πρὸς
Τὸν κ. Πρύτανιν τοῦ Ε. Μ. Πολυτεχνείου

Σεβαστὲ Κύριε Πρύτανι,

‘Η Ἔνωσις Ἑλλήνων Χημικῶν, μετέχουσα τῆς Πανελλήνιου χαρᾶς ἐπὶ τῷ ἔορτασμῷ τῆς εἰσόδου τοῦ Ἑθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου εἰς τὴν δευτέραν ἐκατονταετίαν τῆς λειτουργίας του, ἐκφράζει τὸν βαθὺν αὐτῆς θαυμασμὸν διὰ τὸ ἐπιτελεσθὲν μέχρι σήμερον μέγα ἔργον διὰ τῆς μορφώσεως ἐπὶ γενεάς τῶν Ἑλλήνων τεχνικῶν ἐπιστημόνων καὶ διὰ τῆς ἔξοχου συμβολῆς του γενικῶτερον εἰς τὴν πρόδον ἐν Ἑλλάδι τῶν τεχνικῶν ἐπιστημῶν καὶ εὑχεται δύος τὸ ἔξοχως Ἑθνικὸν Ίδρυμα τοῦτο, ἀκολουθοῦν τὴν μέσφ τῆς διαρρευσάσης ἐκατονταετίας χαραχθεῖσαν λαμπρὰν ὄδον, συνεχίσῃ τὴν ἔξοχου δράσεως διὰ τὸν τεχνικὸν δπλισμὸν τῆς χώρας σταδιοδρομίαν του, ἐπ’ αἰσίοις διὰ τὸν πολιτισμὸν τῆς Ἑλληνικῆς ἥμῶν Πατρίδος.

‘Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ, Κύριε Πρύτανι, διαβιβάζοντες ὑμῖν τὰς θερμοτέρας συγχαρητηρίους εὐχάριστας τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς καθ’ ἡμᾶς Ἐνώσεως, ἐπὶ τῇ ἐκατονταετηρίδι τοῦ οὕτινος προϊστασθε Ἰδρύματος, παρακαλοῦμεν ὑμᾶς καὶ τὴν ὑμετέραν Σύγκλητον ὅπως δεχθῆ τὴν ἐκφρασιν τῆς βαθυτάτης τιμῆς, μεθ’ ἣς διατελοῦμεν.

‘Ο Πρύεδρος
Α. Σ. ΚΩΝΣΤΑΣ

‘Ο Γραμματεὺς
Δ. Α. ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΗΣ

Σιβιτανίδειος
Δημοσία Σχολὴ Τεχνῶν καὶ Ἐπαγγελματιῶν
Σύνθετος Τεχνικὴ Σχολὴ

Πρὸς
Τὸν κ. Κ. Γεωργικόπουλον
Πρύτανιν Ε.Μ.Π.

Κύριε Πρύτανι,

‘Ἐπὶ τῷ ἔορτασμῷ τῆς συμπληρώσεως ἐκατονταετίας ἀπὸ τῆς Ἰδρύσεως τοῦ Ἑθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου, ἡ Σιβιτανίδειος Σχολὴ τέκνον καὶ αὐτὴ τῆς τεχνικῆς ἐκπαίδεύσεως, δημιουργηθεῖσης καὶ ἀναπτυχθεῖσης μέχρι σήμερον χάρις εἰς τὴν φωτεινὴν σταδιοδρομίαν καὶ τὴν εύκλεα ἔθνικήν δρᾶσιν τοῦ ὑφ’ ὑμᾶς Ἀνωτάτου Ἐκπαίδευτικοῦ Ἰδρύματος δικαιουμένου ἐπαξίως νὰ φέρῃ τὸν τίτλον τοῦ πνευματικοῦ αὐτῆς πατρός, ὑποβάλλει ὑμῖν ὡς Πρυτάνει τοῦ Ἰδρύματος τὴν ἐκδήλωσιν τῆς χαρᾶς της ἐπὶ τῷ εὐτυχεῖ τούτῳ γεγονότι συγχαίρουσα. ἐκφράζει δὲ τὴν λύπην της διότι ἔνεκα τοῦ πένθους της ἐκ τῆς αἰφνιδίας ἀπωλείας τοῦ Προέδρου αὐτῆς Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἐλλάδος Χρυσοστόμου, δὲν ἡδυνήθη ἀνταποκρινομένη εἰς τὴν εὐγενὴν ὑμῶν πρόσκλησιν νὰ μετάσχῃ τῶν ἐπὶ τούτῳ δργανωθεισῶν ἔορτῶν.

Μετ’ ἔξαιρέτου τιμῆς
‘Ο Διευθυντής τῆς Σχολῆς
Α. ΗΛΙΑΔΗΣ

‘Ο Πειραιϊκὸς Σύνδεσμος

‘Ἐν Πειραιεῖ τῇ 12 Μαΐου 1939
Πρὸς

Τὸ Ἑθνικὸν Μετσόβιον Πολυτεχνείον

Κύριε Πρύτανι,

‘Ο Πειραιϊκὸς Σύνδεσμος διατηρῶν ἀπὸ ἔτῶν ἐν Πειραιεῖ ἐκτὸς ἄλλων Τμημάτων καὶ Σχολᾶς Μέσης Τεχνικῆς Ἐκπαίδεύσεως (Νυκτερινὰς Σχολᾶς Μηχανικῶν καὶ Ραδιοτηλεγραφητῶν τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ) παρακολουθεῖ μεθ’ ὑπερηφανείας τὴν μακροτάτην φωτεινὴν δρᾶσιν τοῦ ὑμετέρου Ἀνωτάτου Τεχνικοῦ Ἐκπαίδευτικοῦ Ἰδρύματος τῆς χώρας καὶ ἀναγνωρίζει, ὅτι ἡ λειτουργία καὶ ἡ πρόδοις τῶν ἡμετέρων Σχολῶν Τεχνικῆς Ἐκπαίδεύσεως θὰ ἡτο προβληματικὴ ἀν μὴ ἀδύνατος, ἀνευ Καθηγητικοῦ καὶ Διδακτικοῦ προσωπικοῦ, τὸ ὅποιον εὐτυχοῦμεν νὰ σταχυολογῶμεν κατὰ τὸ πλεῖστον μεταξὺ τεχνικῶν στελεχῶν καθηγητῶν καὶ ἀποφοίτων τοῦ Ἑθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου.

Μὴ δυνάμενοι νὰ ἐκφράσωμεν ἀπτότερον τὰ συνέχοντα τὴν Διοίκησιν τοῦ ὑμετέρου Συνδέσμου, τὰς Διευθύνσεις, τὸ Διδακτικὸν προσωπικὸν καὶ τοὺς μαθητὰς τῶν ἡμετέρων Σχολῶν Τεχνικῆς Ἐκπαίδεύσεως αἰσθήματα εὐγνωμοσύνης ἔχομεν τὴν τιμὴν εἰς ἐκδήλωσιν αὐτῶν καὶ τῆς βαθείας ἐκτιμήσεως τῆς φωτεινῆς δράσεως τοῦ ὑμετέρου Ἀνωτάτου Ἰδρύματος νὰ δωρήσωμεν τὴν χαλκογραφίαν αὐτοῦ, ἡτις μέχρι τοῦδε ἐκόσμει τὴν Πινακοθήκην τοῦ ὑμετέρου Συνδέσμου.

Εὐχόμενοι σταθερὰν πρόδοιν τοῦ ὑμετέρου Ἀνωτάτου Ἰδρύματος ἐπ’ ἀγαθῷ τῆς χώρας.

Διατελοῦμεν, Κύριε Πρύτανι, μετ’ ἔξαιρέτου τιμῆς
‘Ο Πρόεδρος
ΔΕΥΚ. ΡΕΔΙΑΔΗΣ

‘Ο Εφόρος τῶν Σχολῶν
Τεχνικῆς Ἐκπαίδεύσεως
ΕΥΑΓΓ. ΠΕΡΡΑΚΗΣ

Τὸ γεῦμα πρὸς τιμὴν τῆς Ὀμάδος τῶν Μετσοβιτῶν

Μετὰ τὴν λῆξιν τῶν ἑορτῶν τῆς Ἐκατονταετηρίδος τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου, παρετέθη γεῦμα ἐκ μέρους τοῦ Πρυτάνεως τοῦ Ε. Μ. Πολυτεχνείου κ. Κ. Γεωργικοπούλου εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον τῆς Μεγάλης Βρετανίας πρὸς τιμὴν τῆς δημάδος τῶν Μετσοβιτῶν.

Εἰς τὸ γεῦμα παρεκάθησεν ἡ δῆμάς τῶν Μετσοβιτῶν μὲ τὰς γραφικὰς αὐτῶν ἐνδυμασίας, δ. Πρύ-

Κύριε Πρύτανι, Κυρίαι, Κύριοι

Ἐκ μέρους τῆς Ὀμάδος, ἡ δόποια ἥλθεν ἐκ Μετσόβου διὰ νὰ συμμετάσχῃ εἰς τὰς ἑορτὰς τῆς Ἐκατονταετηρί-

τανὶς τοῦ Ε.Μ. Πολυτεχνείου καὶ ἡ Κα Γεωργικοπούλου, δ. Ἀντιπρύτανις καὶ ἡ Κα Κιτσίκη, δ. Προπρύτανις καὶ ἡ Κα Σίνου, δ. κ. Α. Φωτιάδης, δ. κ. Ι. Χατσόπουλος, δ. κ. Δ. Πίππας, δ. Κος καὶ ἡ Κα Ματέϊ, ἡ Δίς Λουκία Σακελλαρίου καὶ ἡ Κα Καρτάλη.

Κατὰ τὸ γεῦμα ὁ Ἀρχηγὸς τῆς δημάδος τῶν Μετσοβιτῶν κ. Μπούσβαρης ἤγειρεν τὴν ἔξῆς πρόποσιν :

δος τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου, αἰσθάνομαι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ εὐχαριστήσω θερμῶς τοὺς διευθύνοντας τὸ φωτεινότατον τοῦτο Ἰδρυμα τῆς χώρας. Νὰ τοὺς εὐχαριστήσω διὰ τὴν λίαν φιλόφρονα σκέψιν, τὴν

δποίαν είχον, καλούντες ἀπόψε ήμᾶς εἰς τὸ λαμπρὸν τοῦτο δεῖπνον.

Ἡ συγκίνησις ὅλων ἡμῶν τῶν Μετσοβίτῶν, τῶν παρακαθημένων ἀπόψε ἔδω, εἶναι σᾶς, βεβαιώνω μεγίστη. Ἐφ' ἣς διετυπώθη ἡ εὐγενής πρόσκλησις, ἡτις μᾶς συνεκέντρωσε πέριξ τῆς τράπεζης αὐτῆς, ἡσθάνθμεν διτὶ δὲν εἰσθε οἱ σοφοὶ καθηγηταὶ τοῦ Ἀνωτάτου Τεχνικοῦ Ἰδρύματος τῆς χώρας καὶ διτὶ ἡμεῖς δὲν εἰμεθα μερικὰ οἰαδήποτε ἀτομα τοῦ Ἑλληνικοῦ συνόλου. Ἡσθάνθμεν διτὶ Σεῖς μὲν εἰσθε τὸ Ἐθνικὸν Μετσόβιον Πολυτεχνεῖον ἡμεῖς δὲ τὸ Μέτσοβον. Ἡσθάνθμεν διτὶ Σεῖς ἀντιπροσωπεύετε τὸ φωτεινὸν τοῦτο Ἰδρυμα, τὸ δποίον ἐπέτρεψεν ἐντὸς δλίγων δεκαετιῶν νὰ μετατραπῇ ἡ Ἑλλὰς ἀπὸ ἔνα ἄγονον ἀγρόν εἰς μίαν χώραν μὲ τόσα καὶ τόσα ὑλικὰ ἀγαθά, καὶ ἡσθάνθμεν μὲ ἰδιαιτέραν ὑπερηφάνειαν διτὶ ἡμεῖς ἀντιπροσωπεύομεν τὸ Μέτσοβον, τὴν μικρὰν αὐτὴν ὁρεινὴν πολίχνην τῆς Ἡπείρου, τὴν πτωχὴν ἐκείνην κωμόπολιν τῆς Ἑλληνικῆς γῆς, εἰς τὴν δποίαν ἔλαχεν ἡ μεγάλη τιμὴ νὰ ἔξωραΐσῃ αὐτὴν τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

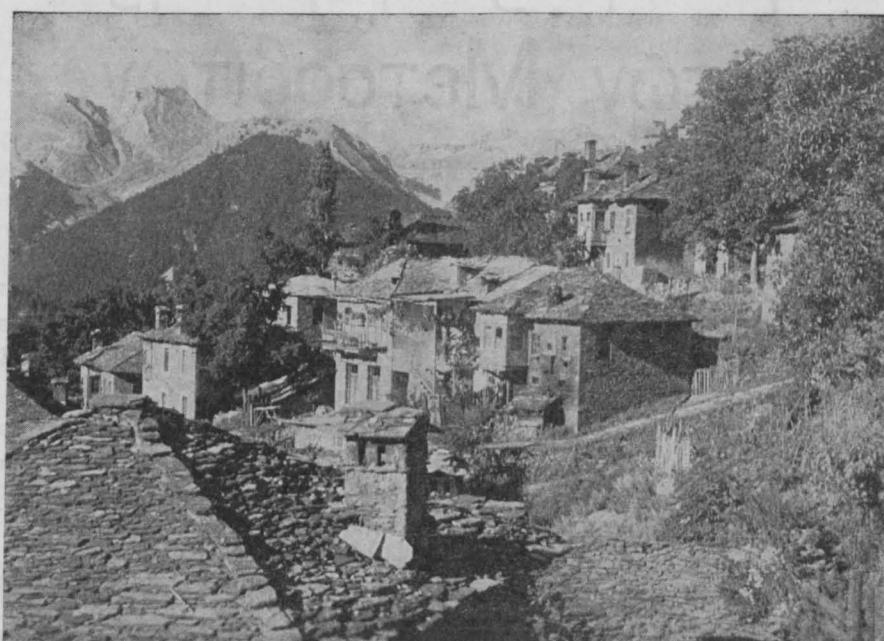
Ἡ ιστορία τῆς μακρυνῆς αὐτῆς κωμοπόλεως περικλείει εἰς τὰ μᾶλλον στενὰ περιθώριά της αὐτὴν τὴν ιστορίαν τοῦ Ἑλληνισμοῦ, εἰς διτὶ ἔχει αὐτὴ τὸ ὀραιότερον. Ἀγῶν διὰ τὴν ζωὴν καὶ μάλιστα ἀγῶν σκληρότατος, ἀφοῦ καὶ τὸ ἔδαφος εἰναι ἄγονον καὶ τὸ κλῖμα κατὰ τὸν χειμῶνα πολὺ τραχύ. Μ' ὅλα ταῦτα δμως, μολοντὶ ἀγωνίζεται σκληρὰ διὰ νὰ ζήσῃ, τὸ Μέτσοβον μοχθεῖ δι' ὅλα τὰ κέντρα, δπου ὁ ἀθάνατος Ἑλληνισμὸς συνεχίζει τὴν ἀκούραστον πορείαν του: Ἀθῆναι μητρόπολις τοῦ Ἑλληνισμοῦ, Ἀλεξάνδρεια πρωτεύουσα τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Αἰγύπτου, Λάρισα κέντρον πλουτοποραγωγικὸν πρωταρχικῆς διὰ τὴν χώραν σημασίας, Αιγαῖον Πέλαγος θάλασσα Ἑλληνικὴ ἀπὸ 3 χιλιάδων ἔτῶν παντοῦ τὸ Μέτσοβον, ἡ πτωχὴ ὁρεινὴ αὐτὴ κωμόπολις προσέφερε κάτι τὸ σοβαρόν.

Εἰς τὴν πρόποσιν ταύτην ἀπήντησε καταλλήλως δ. Πρύτανις κ. Γεωργικόπουλος.

Πῶς νὰ μὴ εἰναι κανεὶς γεμάτος πίστιν διὰ τὸ μέλλον τοῦ Ἑλληνισμοῦ; Καὶ πῶς νὰ μὴ σκεφθῇ, διτὶ ἔχει ἡ φυλὴ αὐτὴ ψυχικὴν ἀνωτερότητα; Ἀλλὰ μάτως σταματᾷ αὐτοῦ ἡ ψυχικὴ ἀνωτερότης τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς; Μία Γαλλικὴ παροιμία λέγει διτὶ «ἡ εὐγνωμοσύνη δὲν ἀνήκει εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον». Καὶ ἐν τούτοις οἱ Τεχνικοὶ τῆς Ἑλλάδος, εἰς ἔνδειξιν εὐγνωμοσύνης πρὸς τοὺς ἰδρυτὰς τοῦ Μετσοβίου Ἰδρύματος, τοῦ δποίου εἰναι ἀπόφοιτοι, ἀπεφάσισαν, ὡς ἐπληροφορήθημεν, νὰ διενεργήσουν ἔρανον μεταξύ των, διὰ νὰ ἐκτελέσουν εἰς τὴν γενέτειραν τῶν μεγάλων εὑρεγετῶν, τὸ Μέτσοβον, ἐν ἐκπολιτιστικὸν ἔργον. Τοιαῦται σκέψεις καὶ τοιαῦται πράξεις ἀνήκουν μόνον εἰς λαούς, οἱ δποίοι γνωρίζουν νὰ ἀψηφοῦν τοὺς αἰώνας.

Κύριοι, διατηροῦμεν ἔκει ἐπάνω ἔνα Ἑλληνισμὸν ἀκμαῖον καὶ μὲ πίστιν φλογεράν. Ἐπιστρέφομεν πλέον αἰσιόδοξοι καὶ μὲ τὴν πίστιν μας ἀκόμη περισσότερον ἐνισχυμένην. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς μεγαλοπνόου Κυβερνήσεως τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ καὶ χάρις εἰς τὰς προσπαθείας της, τὸ Μέτσοβον εἰδεν ἐπὶ τέλους τὴν ἀμαξιτὴν δδόν, ποὺ τὸ ἔνωνει μὲ τὴν ὑπόλοιπον Ἑλλάδα, νὰ τίθεται εἰς λειτουργίαν. Αἱ προσπάθειαι μας εἰναι ἀοκνοί, ὥστε νὰ καταστῇ τὸ Μέτσοβον ἔνα κέντρον πολιτισμοῦ διὰ τοὺς εὐγενεῖς, ἀλλὰ πενομένους, ὁρεινοὺς πληθυσμούς τῆς Ἑλλάδος. Εἰμεθα βέβαιοι, καὶ τὸ βλέπομεν ἥδη, διτὶ τόσοι ποὺ εὑρεγετήθησαν ἀπὸ τὰ ἀθάνατα τέκνα τοῦ Μετσόβου, θὰ μᾶς ἔνισχύσουν εἰς τὴν πατριωτικὴν ταύτην προσπάθειάν μας.

Δι' αὐτὸ δὲ εἴμαι βαθύτατα συγκεκινημένος, ἔγείρων τὸ κύπελλον καὶ προπίνων ὑπὲρ τῆς ὑγείας καὶ μακρο-ημερεύσεως τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, τοῦ Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου Ἰωάννου Μεταξᾶ καὶ τῶν συνεργατῶν αὐτοῦ, τῶν εὐγενῶν καὶ σοφῶν Πρυτάνεως καὶ Καθηγητῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου καὶ ὑπὲρ τῆς συνεχίσεως τῆς φωτεινῆς δράσεως αὐτοῦ.

Τὸ γεῦμα τῶν Μηχανικῶν

Τὴν Πέμπτην 3ην Νοεμβρίου π.ἔ. παρετέθη ύπό τὴν προεδρείαν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας γεῦμα τῶν Μηχανικῶν διπλωματούχων Ε.Μ.Π. εἰς τὰς αἱθούσας τοῦ Ξενοδοχείου «Μεγάλη Βρετανία». Παρέστησαν ἐκτὸς τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας, οἱ Ὑπουργοὶ κ. κ. Δουρέντης, Ταμπακόπουλος, Σπυρίδωνος, Γεωργακόπουλος, Νικολόπουλος, Παπαβασιλείου, Μανιαδάκης, δὲ Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν κ. Κορωναῖος, δὲ Πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας κ. Κεραμόπουλος, δὲ Πρύτανις τοῦ Πανεπιστημίου κ. Φωτεινός, δὲ Πρύτανις τοῦ Πολυτεχνείου κ. Γεωργικόπουλος, δὲ Ἀντιπρύτανις αὐτοῦ κ. Κιτσίκης, δὲ Πρύτανις τῆς Ἀνωτάτης Ἐμπορικῆς Σχολῆς κ. Ἐμμανουὴλ, δὲ Γεν. Διευθυντὴς τῶν Δημοσίων Ἑργῶν κ. Μπάτσας, δὲ Πρόεδρος τοῦ Τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου τῆς Ἑλλάδος κ. Δημητρακόπουλος, δὲ σεβαστὸς πρεσβύτης διμότιμος καθηγητὴς τοῦ Ε.Μ.Π. Ἰωάννης Ἀργυρόπουλος, οἱ Κοσμήτορες τῶν Σχολῶν τοῦ Ε.Μ.Π. κ. κ. Λαμπαδάριος, Νομικός, Γουναράκης, Χόρς καὶ δὲ ἴδιαίτερος γραμματεὺς τοῦ

Κύριοι Ὑπουργοί,
Κύριοι,

Δὲν γνωρίζω ἀπὸ πότε χρονολογεῖται καὶ πόθεν προήλθεν ἡ συνήθεια τῶν προπόσεων.

Πιθανὸν νὰ εἶναι ἔξελιξις τῶν ἀρχαίων σπονδῶν, οὐχὶ βεβαίως ἐκείνων ποὺ ἐγίνοντο πρὸς τοὺς θεοὺς καὶ ίδια τοὺς χθονίους, διότι αὐταὶ ἡσαν ἄσινοι, νηφάλιοι, ἀλλὰ τῶν σπονδῶν ποὺ ἐγίνοντο, δταν οἱ ἀρχαῖοι ἥμῶν πρόδογοι ὀμολόγουν συνθήκας.

“Οπως καὶ ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, ἡ πρόποσις κατέστη τὸ ἀναγκαῖον συμπλήρωμα, ἡ κατάληξις τῶν συνεστιάσεων, ἔνα εἰδος ἀναγκαίου κακοῦ, τὸ δόποιὸν συνθέστατα στενοχωρεῖ καὶ τὸν προπίνοντα καὶ τὸν ύπερο ὅπῃ πρόποσις.

Διότι πολλάκις πλέκονται ἔγκώμια καὶ ἔξυμνοινται ἀρεταὶ καὶ προτερήματα, εἰς τὰ δόποια πάντα δὲν πιστεύει δὲ προπίνων δὲ δόποιος τὰ ἐκστομίζει, πολλάκις δὲ καὶ δὲ ύπερο ὅπῃ πρόποσις καὶ διατυποῦνται εὔχαις, τῶν δόποιων τὴν πραγματοποίησιν. ἔνδιαθέτως ἀπεύχεται δὲ εὐχόμενος.

Ὑπάρχουν δημοσιεύσεις, μεταξὺ τῶν δόποιων προέχει δὲ ἀποψινή.

κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως κ. Ἀνδρουλῆς.

Ἐπίσης παρέστησαν πλεῖστοι Καθηγηταὶ τοῦ Πολυτεχνείου, Ἀνώτατοι Τεχνικοὶ Ὑπάλληλοι Ὑπουργείων καὶ περὶ τοὺς διακοσίους ἐν συνόλῳ μηχανικοί.

Τὸ γεῦμα διεξήχθη μὲ ἔξαιρετικὴν ἐγκαρδιότητα καὶ χαρὰν ἐπὶ τῷ ἐορτασμῷ τοῦ μοναδικοῦ μας Ἀνωτάτου Τεχνικοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Ἰδρύματος, τὸ δόποιον ἐκ παραδόσεως δλοι οἱ τεχνικοὶ - οἱ κατὰ τὴν μεγίστην πλειοψηφίαν παλαιοὶ τρόφιμοι του - περιβάλλουν μὲ στοργὴν καὶ σεβασμόν.

Κατὰ τὰ ἐπιδόρπια ὁμίλησε πρῶτος δὲ κ. Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας προπίνων ύπερ τοῦ Ἰδρύματος, ἀπήντησε δὲ δὲ κ. Πρύτανις τοῦ Ε.Μ.Π. εὐχαριστήσας τὸν κ. Ὑπουργὸν καὶ προτείνας τὴν Ἰδρυσιν Ἐνώσεως τῶν φίλων τοῦ Πολυτεχνείου. Κατόπιν ἡγειραν κατὰ σειρὰν προπόσεις οἱ κ. κ. Μ. Διαμαντόπουλος, Σπ. Ἀγαπητός καὶ Πρ. Ζαχαρίας.

‘Η πρόποσις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἔχει ως ἔξῆς :

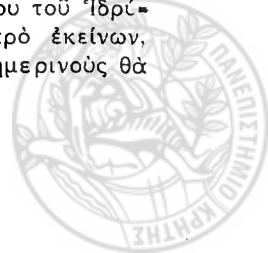
Καὶ ή ἔξαίρεσις αὐτὴ δὲν δφείλεται μόνον εἰς τὸ δτι ἡμεῖς οἱ Τεχνικοί, συνειθισμένοι ἀπὸ τοὺς ἀριθμοὺς καὶ τοὺς μαθηματικοὺς τύπους, λέγομεν τὰ πράγματα δπως ἔχουν, ή, ἀκριβέστερον, δπως τ' ἀντιλαμβανόμεθα, ἀλλ' δφείλεται κυρίως εἰς τὸ δτι ή πρόποσις δὲν ἀπευθύνεται εἰς πρόσωπα, ἀλλ' ἀφορᾷ εἰς ἐν Ἰδρυμα καὶ εἰς ἐν γεγονός: Εἰς τὸ Ἰδρυμα τοῦ Ε.Μ.Π. Πολυτεχνείου καὶ εἰς τὸ γεγονός τῆς συμπληρώσεως ἐκατὸν ἑταν ζῶντος τοῦ Ἰδρύματος τούτου.

Βεβαίως δταν λέγω “Ιδρυμα δὲν ἔννοιο τὰ κτίρια καὶ τὰ ἐντὸς αὐτῶν ἀψυχα ἀντικείμενα, ἀλλὰ τὸν Ὁργανισμὸν δ δποιος ἐπιτελεῖ ἐνα μεγάλο μορφωτικὸν ἐπιστημονικὸν ἔργον, ἐργάται τοῦ δποιού εἰναι οἱ διδάσκαλοι τοῦ Ἰδρύματος.

Καὶ θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ μοῦ πῇ δτι ἐμμέσως ή πρόποσις ἀπευθύνεται εἰς τοὺς παρόντας Καθηγητάς, οἱ δποιοι εἰναι οἱ ἐργάται.

Δὲν εἶναι ἔτσι ὅμως.

Διότι δὲν εἶναι μόνοι οἱ σημερινοὶ Καθηγηταί, οἱ ἐργάται τοῦ μορφωτικοῦ ἐπιστημονικοῦ ἔργου τοῦ Ἰδρύματος. Πρὸ αὐτῶν, ύπηρεν ἀλλοι καὶ πρὸ ἐκείνων, ύπηρεν ἔτεροι. Ἀλλὰ καὶ μετὰ τοὺς σημερινοὺς θά-

ελθουν άλλοι, μολονότι εύχομαι άπό καρδίας εἰς τοὺς σημειρινοὺς νὰ ζήσουν καὶ νὰ ἐορτάσουν καὶ τὴν δευτέραν ἑκατονταετηρίδα τοῦ Πολυτεχνείου μας.

Ἡ πρόποσις λοιπὸν ἀφορᾷ τὸ "Ιδρυμα τοῦ Ε. Μ. Πολυτεχνείου. Τὸ "Ιδρυμα, τὸ δποῖον πρό ἔκατὸν ἐτῶν ἦνοιξε δειλά τὰς πύλας του εἰς τὴν μικρὰν οἰκίαν Βλαχούτηση, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πειραιῶς καὶ τὸ δποῖον ἔξειλισσομενον, τελειοποιούμενον καὶ ἀποδίδον διαδοχικῶς ἐπιστήμονας καθισταμένους, κρείττονας τῶν διδασκάλων των. ἔφθασεν, ὡς Ἐπιστημονικὸν Διδακτήριον, εἰς τὴν σημερινὴν περίλαμπρον αὐτοῦ ἀκμήν, καταστὰν ἐφάμιλλον τῶν δμοίων ἀνωτάτων Ιδρυμάτων τῆς Ἀλλοδαπῆς. ἀνώτερον δὲ πολλῶν ἔξι αὐτῶν.

Ἡ μεγάλη δμως πρόοδος ἐπετεύχθη κατὰ τὴν τελευταίαν τεσσαρακονταετίαν καὶ δφείλεται εἰς τὴν κατὰ τὴν περίοδον ταύτην πλειάδα τῶν Καθηγητῶν, οἵτινες δνήγαγον τὸ "Ιδρυμα εἰς τὴν σημερινὴν περίλαμπρον ἀκμὴν αὐτοῦ. Καὶ ἔξακολουθεὶ τὸ Πολυτεχνείον μας ἀποδίδον συνεχῶς καλυτέρους καρπούς.

Παραλλήλως δμως, τὰ Προσηρτημένα Σχολεῖα, καί τοι δλίγων ἐτῶν βίον ἀριθμοῦντα, ἀπέδωκαν, ὡς Σχολεῖα Μέσης τεχνικῆς Ἐκπαιδεύσεως, ἀγλαοὺς πράγματι καρπούς, οἵτινες δσημέραι καθιστανται ἀγλαότεροι

Τὸ Νέον Κράτος, τὸ Κράτος τῆς 4ης Αύγουστου, δπερ ἀποδίδει ἔξαιρετικὴν σημασίαν εἰς τὰς τεχνικὰς ἐπιστήμας, περιβάλλει τὸ "Ιδρυμα τοῦ Πολυτεχνείου μὲ τὴν μεγαλυτέραν στοργὴν καὶ θὰ παράσχῃ εἰς Αὔτο, ἐν τῷ μέτρῳ πάντοτε τῆς οἰκονομικῆς δυναμικότητος τοῦ Προϋπολογισμοῦ, πᾶσαν ὑποστήριξιν καὶ πᾶσαν βοήθειαν διὰ τὴν περαιτέρω πρόοδον καὶ ἔξέλιξιν αὐτοῦ.

Τιμῶν τοὺς κατὰ πάντα ἀξίους ἐπαίνων σημερινοὺς

Καθηγητὰς καὶ Διδασκάλους του Ἐθν. Μετσοβίου Πολυτεχνείου διὰ τὸν θερμὸν ζῆλον καὶ τὴν ἀφοσίωσιν αὐτῶν εἰς τὸ "Ιδρυμα καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ,

στρέφων μετὰ τιμῆς εύγνωμονα τὸν νοῦν πρὸς τοὺς διατελέσαντας διδασκάλους τῆς τεχνικῆς Ἐπιστήμης, ἀπὸ τῆς ιδρύσεως τοῦ Πολυτεχνείου μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων, ἔξι ὅλων, μόνος εύρισκεται ἐν μέσῳ ἡμῶν, δ σεβαστὸς διδάσκαλος ἐμοῦ καὶ ὅλων τῶν συγχρόνων τεχνικῶν, δ διαπρεπῆς συνάδελφος κ. Ἰωάννης Ἀργυρόπουλος (παρατεταμένα χειροκροτήματα), δ ἐπὶ 34 συναπτὰ ἔτη διδάξας ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ καὶ παρασχών τὴν πολύτιμον αὐτοῦ συμβολὴν εἰς τὸ ἔργον τοῦ "Ιδρύματος,

προοιωνιζόμενος πεποιθότως μείζονα ἀκμὴν καὶ ἔτι περίλαμπρον δρᾶσιν τοῦ Πολυτεχνείου μας, κατὰ τὸν δεύτερον αἰῶνα τῆς ζωῆς αὐτοῦ.

Ὕψῳ τὸ ποτήριον.

Προπίνω ὑπὲρ τῆς ὑγείας καὶ μακροημερεύσεως τῆς Α. Μ. τοῦ Σεπτοῦ ἡμῶν Ἀνακτος.

Προπίνω ὑπὲρ τῆς ὑγείας καὶ μακροημερεύσεως τοῦ μεγάλου μας Κυβερνήτου, τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ, εἰς τὴν μεγαλουργὸν διάνοιαν καὶ τὸ ἔργον τοῦ δποίου δφείλεται ἡ ἀνάπλασις τοῦ Κράτους καὶ ἡ κατεύθυνσις αὐτοῦ πρὸς τὰ Ἰδανικὰ τῆς Πατρίδος, τὴν πρόοδον καὶ τὴν εύημερίαν.

Προπίνω ὑπὲρ τῆς ὑγείας τῶν Καθηγητῶν καὶ Διδασκάλων τοῦ "Ιδρύματος, τῶν δτρηρῶν καὶ ἀθορύβων τούτων ἔργατῶν τῆς Ἐπιστήμης.

Προπίνω, τέλος, ὑπὲρ τῆς προόδου καὶ τῆς διαρκοῦς ἀκμῆς καὶ ὑπεροχῆς τοῦ Ἀνωτάτου Τεχνικοῦ Ἐπιστημονικοῦ "Ιδρύματος τῆς Χώρας ἡμῶν, τοῦ Ε. Μ. Πολυτεχνείου.

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ κ. R. DIERCKS, ΔΙΕΥΘΥΝΟΝΤΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥ SIEMENS

"Η Σχολὴ τῶν Μηχανολόγων - Ήλεκτρολόγων εύχαριστοῦσα διὰ τὴν γενομένην παρὰ τοῦ Οίκου Siemens δωρεάν όργάνων ήλεκτρικῶν μετρήσεων εδεειώθη τὸν παρεπιδημοῦντα ἐνταῦθα διευθύνοντα Σύμβουλον τῆς Siemens κ. Richard Diercks.

Εἰς τὴν προσφάνησιν τοῦ Κοσμήτορος τῆς Σχολῆς Καθηγητοῦ κ. Κωνστ. Γουναράκη, δ. κ. Diercks ἀπήντησεν ὡς ἔξῆς :

Σᾶς εύχαριστῷ, κύριε Καθηγητά, ἔγκαρδίως διὰ τὰς φιλικάς λέξεις χαιρετισμοῦ, τὰς δποίας ἐν τῇ ίδιότητι σας ὡς κοσμήτορος τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Μηχανολόγων καὶ Ἁλεκτρολόγων τοῦ Πολυτεχνείου Ἀθηνῶν, παρουσίᾳ τοῦ κ. Πρυτάνεως μοὶ ἀπευθύνατε. Διὰ τὴν Ἐταιρίαν Siemens καὶ Halske ἀπετέλει τιμητικὴν ὑποχρέωσιν, τὴν δποίαν μὲ μεγάλην χαράν ἔξετέλεσεν, νὰ προβῇ εἰς δωρεάν πρὸς τὴν Ἁλεκτρολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πολυτεχνείου διὰ τὸ ἡλεκτρολογικὸν του ἔργαστήριον ἐπ' εύκαιρᾳ τῆς ἑκατονταετηρίδος του, καθ' δσον ἡ Ἐταιρία Siemens - Halske, ίδιως μάλιστα ὡς συνεργάτις τῆς Ἑλληνικῆς Τηλεφωνικῆς Ἐταιρείας, δφείλει πολλὰ εἰς τὸ Πολυτεχνείον. Σειρά ἐκλεκτῶν μηχανικῶν, οἵτι-

νες ἐσπούδασαν εἰς τὴν ἡλεκτρολογικὴν σχολὴν τοῦ Πολυτεχνείου, εἰναι σήμερον συνεργάται εἰς τὰς ἔργασις τῆς Siemens ἐν Ἑλλάδι καὶ προσέφεραν λόγῳ τοῦ στενοῦ συνδέσμου συμφερόντων τῆς Ἐταιρίας Siemens, τῆς Ἑλληνικῆς Τηλεφωνικῆς Ἐταιρίας καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, ἔξαιρετικῶς πολυτίμους ὑπηρεσίας καὶ εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ Ὅπουργείου Συγκοινωνίας ὡς καὶ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν τηλεφωνικῶν ἐν Ἑλλάδι συγκοινωνιῶν.

Σεῖς, ἀξιότιμε κ. Καθηγητά, ὑπεδείξατε ὅτι ἡ Ἐταιρία Siemens, καθὼς καὶ αἱ ἄλλαι συγγενεῖς πρὸς αὐτὴν Ἐταιρίαι, δὲν ἀποβλέπουσι μόνον εἰς τὴν κατασκευὴν καὶ πώλησιν ἡλεκτρικῶν προϊόντων, ὡς καὶ τὴν

δημιουργίαν ἐγκαταστάσεων, ἀλλ' ὅτι ἡ ὠραιοτέρα προσπάθεια αὐτῶν συνίσταται πάντοτε εἰς τὴν ἔξυπηρέτησιν καὶ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς πρᾶξεως ἔξω ἀπὸ τὰ ἐπαγγελματικὰ συμφέροντα. Διὰ τοὺς λόγους σας τούτους σᾶς εὔχαριστῷ δλῶς δισιτέρως, διότι εἰναι ἀπολύτως δρθοὶ καὶ μοῦ ἐπροξένησαν ἔξαιρετικὴν εὔχαριστησιν. Δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ παρασχεθῇ ἵκανοποιητικωτέρα ἀνάγνωρισις εἰς τὴν τιμίαν προσπάθειάν μας.

"Ἐὰν μοῦ ἐπιτρέπετε. Θὰ σᾶς δμιλήσω δι' δλίγων ἐπὶ τῆς συνεργασίας μεταξὺ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς πρᾶξεως, εἰδικῶς σχετικὰ μὲ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν μέσων μεταδόσεως τῶν εἰδήσεων ἐν τῇ χώρᾳ σας καὶ ἔτι εἰδικώτερον μὲ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Τηλεφωνίας. Σεῖς δλοι, Κύριοι, γνωρίζετε ὅτι χάρις εἰς τὴν ὑποστήριξιν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὴν ἔξαιρετικὴν συνεργασίαν σειρᾶς Ἐλλήνων τεχνικῶν καὶ διοικητικῶν κατωρθώσαμεν νὰ ἀναπτύξωμεν πρὸς γενικήν ἵκανοποιήσιν, τὴν τοπικὴν τηλεφωνικὴν ὑπηρεσίαν, ἥτις κατατάσσει τὴν Ἐλλάδα, ὡς πρὸς τὸν κλάδον αὐτὸν τεχνικῶς καὶ οἰκονομικῶς εἰς τὸ ὄψος τῶν ἀπαιτήσεων. 'Αλλ' ὑπάρχουν εἰσέτι μεγάλα καθήκοντα πρὸς ἡμῶν, καθόσον ἡδη τὸ πρόβλημα τῆς ἀναπτύξεως τῆς ὑπεραστικῆς τηλεφωνίας ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν τηλεφωνίαν τοῦ ἔξωτερικοῦ ἀπέκτησης σημαντικήν δέutητα καὶ ἡ Κυβέρνησίς σας δσχολεῖται μὲ σχέδιον ἔκτεταμένης ἔκτελέσεως ὑπεραστικῶν τηλεφωνικῶν ἐγκαταστάσεων βάσει δεκαετοῦς σχεδίου. Μὲ τὰ ζητήματα ταῦτα εἰναι ἐπίσης συνδεμένα καὶ τὰ ζητήματα τῆς τηλεγραφίας καὶ τῆς ἀσυρμάτου τηλεφωνίας καὶ τηλεγραφίας.

"Ἐνταῦθα ἐμφανίζεται μία ἐντελῶς εἰδικὴ δυσκολία: ποῦ εὑρίσκονται τὰ προσωπικὰ στοιχεῖα, οἱ μορφωμένοι μηχανικοὶ καὶ ἐργοδηγοί, οἱ κατάλληλοι διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ μεγάλου τούτου προβλήματος; Πῶς εἰναι δυνατὸν νὰ ἐνισχυθῇ ἡ ὑπάρχουσα ὑπηρεσία τῶν ἔξαιρέτων συνεργατῶν εἰς τὰ Τ. Τ. Τ. τοῦ 'Υπουργείου Συγκοινωνίας κατὰ τὸν ταχύτερον καὶ καλλίτερον τρόπον, διὰ πρακτικῶς ἐμπείρων προσώπων.

Τὸ σήμερον ὑπάρχον ἀπόθεμα εἰς μορφωμένους τεχνικούς ἐν Ἐλλάδι εἰναι πολὺ μικρὸν καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον ἀπορροφᾶται εἴτε ἀπὸ τὸ 'Υπουργείον. εἴτε ἀπὸ τὴν Ἐλληνικὴν Τηλεφωνικὴν Ἐταιρίαν. Εἰχον ἡδη τὴν εὐκαιρίαν νὰ συνομιλήσω ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου μετά τοῦ κ. 'Υπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας καὶ κατόπιν τῆς συγκαταθέσεως του θά ἐτόλμων νὰ ὑποδειξῶ ὅτι θά ἦτο σκόπιμον καὶ μάλιστα ἀπαραίτητον ν' ἀρχίσῃ ἐκπαθεύσις ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς πρακτικῆς ἐφαρμογῆς τῶν θεωρητικῶν γνῶσεων διὰ μηχανικούς διπλωματούχους τοῦ Πολυτεχνείου σας, δσον καὶ διὰ τοὺς μέσης μορφώσεως τεχνικούς, οἵτινες ἀπεφοίτησαν ἐκ τῶν ἔξηρτημένων ἀπὸ τὸ Πολυτεχνείον μέσων σχολῶν. 'Εν Ἐλλάδι ὑπάρχει σχετικῶς μικρὰ εὐκαιρία, δπως ἀποκτήσῃ τὶς πρακτικὴν πείραν καὶ ἡ ἀπόδητησις τοιαύτης πείρας ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἀπαιτεῖ χρῆμα καὶ χρόνον. 'Η τεχνικὴ τῶν Τ. Τ. Τ. εἰναι ἀλλώστε πολύπλοκος. 'Ενδεικτικῶς μόνον ἀναφέρω τὴν πολλαπλῆν χρησιμοποίησιν ἀγωγῶν ἐν συνδυασμῷ μὲ τὸ τηλέφωνον μετὰ φορέων συχνότητος, τὸν τηλέγραφον μὲ τὰς ὑπεργείους ἡ ὑπογείους ἐγκαταστάσεις, τὴν τεχνικὴν τῶν ἐνισχύσεων, τὴν τεχνικὴν τῶν μεγάλων ἀποστάσεων, τοὺς προσδιορισμούς τῆς συγκοινωνίας καὶ τὴν ἐκτίμησιν αὐτῶν διὰ τὴν μελέτην, τὴν τεχνικὴν τοῦ ἀσυρμάτου μὲ δλας τὰς ίδιαιτέρας αὐτῆς ἰδιότητας καὶ τὸν ἀκριβῆ χειρισμὸν τῶν πολυπλόκων

τεχνικῶν διατάξεων πρὸς πραγματοποίησιν δσον τὸ δυνατὸν εύνοϊκωτέρας ἐκμεταλλεύσεως καὶ ἀπλουστέρας ἔξυπηρετήσεως διὰ τοῦ ἐλαχίστου ποσοστοῦ ἔξδοδων.

"Ἐν τῇ θεωρητικῇ μορφώσει τὸ Πολυτεχνείον σας προσφέρει πᾶν ὅ.τι δύναται τὶς νὰ ζητήσῃ. Αὐτὸ δποδεικύουν καὶ οἱ διπλωματούχοι Μηχανικοί, τῶν δποίων τὴν συνεργασίαν ἡδυνήθημεν νὰ ἐπιτύχωμεν. Τὴν πρακτικὴν μόρφωσιν, τὴν ἐξοικείωσιν μὲ τὰς δξιώσεις τῆς πρακτικῆς ἐκμεταλλεύσεως, ἔδωσαμεν ἐν Βερολίνῳ εἰςμερικούς" Ελληνας μηχανικούς διὰ μετεκπαίδεύσεως. Φυσικά ἡ Ἐταιρία Siemens καὶ Halske εἰναι ἀπολύτως πρόσθυμος νὰ προσφέρῃ εἰς δρισμένον ἀριθμὸν μηχανικῶν καὶ ἐργοδηνῶν τὴν εὐκαιρίαν νὰ μετεκπαίδευθωσιν πρακτικῶς. Τοῦτο δμως δὲν ἀρκεῖ καὶ εἰναι ὀλλωστε πολὺ δαπανηρόν. Διὰ τοῦτο μοῦ φαίνεται ἀναγκαῖον ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ Πολυτεχνείου καὶ τῶν μέσων τεχνικῶν σχολῶν νὰ ἰδρυθῇ ὑπηρεσία μετεκπαίδεύσεως διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς πρᾶξεως. δπου οἱ ἐνδιαφερόμενοι θὰ ἥκουν διαλέξεις. γινομένας ὑπὸ πρακτικῶν μηχανικῶν, δηλ. μηχανικῶν καὶ τεχνικῶν μὲ πρακτικὴν κατάρτισιν, ἀκριβῶς δπως σήμερον νίνεται τοῦτο εἰς μικρὰν κλίμακα ἐν τῇ Ἐλληνικῇ Τηλεφωνικῇ Ἐταιρίᾳ, εἰς τρόπον ὃστε μετὰ περίπου ἑτησίαν μετεκπαίδευσιν, διὰ τὴν δποίαν θὰ χρησιμοποιηθοῦν ἵσως ἐσπεριναὶ δραι ἢ ἀριθμός τις, δωδών ἁργασίας, νὰ διαμοοφωθῶσιν ἀντίστοιχοι δυνάμεις, αἱ δποίαι ἀκολούθως θὰ χρησιμοποιηθοῦν εἰς τὴν κατασκευὴν καὶ ἐκμετάλλευσιν τῶν ἐπεκταθησούμενων ἢ τοῦ νέου δημιουργηθησούμενου συστήματος ὑπεραστικῶν δικτύων.

Θὰ ἔπειπε τοιουτορόπως νὰ ἐγίνετο δυνατὴ ἡ ἔνστρεις τῆς ἐκπαίδεύσεως ἀμέσως μετὰ τὴν παραγγελίαν τῶν ὑλικῶν διὰ τὴν πρώτην ἔφασμογήν τοῦ μεγάλου σχεδίου περὶ τοῦ δποίου ὡμίλησα. Ἰνα δυνηθῇ τὸ Κράτος νὰ διαθέσῃ ἀμέσως μορφωμένον προσωπικὸν διὰ τὴν ἐγκατάστασιν (συναρμολόγησιν) καὶ τὴν λειτοργίαν τῶν πρωτῶν νέων ἐγκαταστάσεων. Θὰ ἔπειπεν ἔκαστος μηχανικὸς καὶ ἐργοδηγὸς νὸ ἔχη κατὰ πρακτικὸν τρόπον ὑπ' ὅψιν τὰ οὐσιώδη ἐπὶ τῶν λεπτομερειῶν τῆς συναρμολογήσεως, τῆς συντηρήσεως, τῆς ἔξυπηρετήσεως τῶν συσκευῶν κλπ. Καὶ θὰ ἔπειπεν ἔπισης ἔκαστος τούτων νὰ εἰναι ἐξοικειωμένος μὲ τὰς λεπτομερείας τῆς ἐργασίας καὶ ἀπὸ ἀπόψεως πρακτικοῦ χειρισμοῦ. Οὕτω συμβαίνει καὶ παρ' ἡμῖν ἐν Γερμανίᾳ καὶ εἰς πλείστας ἀλλας χώρας. Μόνον ὑπάρχουν ἐν Γερμανίᾳ περισσότεραι δυνατότητες ἢ ἐν Ἐλλάδι καὶ διὰ τοῦτο πιθανῶς δὲν μένει ὀλλο διὰ τὴν Ἐλλάδα εἰμὶ ἡ διέξοδος τῆς μετεκπαίδεύσεως, ὡς ἀνωτέρω περιεγράψαμεν, Ἰνα φθάσωμεν τὸ ταχύτερον εἰς τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπόν. "Η τοιαύτη μόρφωσις δέον νὰ παραμείνῃ συνεχῶς, διότι δέον νὰ γίνεται πάντοτε πρόβλεψις αὐξήσεως, δεδομένου δτι τὰ προβλήματα γίνονται συνεχῶς μεγαλείτερα καὶ πολυπλοκότερα καὶ δτι μὲ τὴν πάροδον τῶν ἐτῶν, δέον ν' ἀντικαθίστανται οἱ παλαιοὶ διὰ τὴν ἀνδρῶν. Φαντάζομαι δτι ἡ Ἐλληνικὴ Τηλεφωνικὴ Ἐταιρία ἔχει μέγα συμφέρον νὰ συνεργασθῇ εἰς τὸ ζητήμα τοῦτο τῆς μετεκπαίδεύσεως, διότι ἔχει νὰ ὀφεληθῇ ἔξ αὐτῆς. Θὰ δύναται νὰ δώσῃ τὴν εὐκαιρίαν εἰς περιωρισμένον ἀριθμὸν ἐνδιαφερούμενων ν' ἀποκτήσουν πρακτικὴν πείραν εἰς τὴν ίδιαν αὐτῆς ἐκμετάλλευσιν καὶ τὰς ίδιας αὐτῆς ἐγκαταστάσεις.

Δὲν ἔχω τὴν πρόθεσιν νὰ σᾶς ὑποβάλω ἐνταῦθα

πληρες πρόγραμμα· ἐπειθύμουν μόνον κατόπιν τῆς συνεννοήσεως ώς εἶπον μετά τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας, νὰ χρησιμοποιήσω τὴν εὐκαιρίαν, ἥτις μοὶ ἔδόθη, διὰ νὰ σᾶς ἀνακοινώσω τὰς σκέψεις μου ἐπὶ τοῦ σημαντικοῦ ζητήματος τῆς πρακτικῆς μετεκπαιδεύσεως τοῦ προσωπικοῦ. "Οταν θ' ἀρχίσῃ ἡ ἐκτέλεσις τῶν μεγάλων κατασκευῶν τοῦ ὑπεραστικοῦ Ἑλληνικοῦ δικτύου, τότε θὰ μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ προσθέσω περισσότερα εἰς τὰς ώς ἀνω βασικὰς σκέψεις. Νομίζω δὲ εὐρισκόμεθα ἐπὶ τῆς δρθῆς δόσου, ὅταν Ὑπουργεῖον Συγκοινωνίας, Πολυτεχνεῖον, Τηλεφωνικὴ Ἐταιρία καὶ Ἐταιρία Siemens - Halske, προσπαθήσωμεν ἀπὸ κοινοῦ

νὰ δημιουργήσωμεν κάτι, ὅπερ δύναται νὰ ἔξυπηρετήσῃ τὸ συμφέρον τῆς χώρας σας. Ἡ Ἐταιρία, τὴν δόποιαν ἔχω τὴν τιμὴν ν' ἀντιπροσωπεύω ἐνταῦθα, θὰ τεθῇ εὐχαριστώς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ σκοποῦ τούτου.

Σᾶς εὐχαριστῶ θερμῶς διὰ τὴν εὐκαιρίαν, τὴν δόποιαν μοὶ ἔδωκατε νὰ διέλθω δλίγον χρόνον ἐν τῷ ὑμετέρῳ κύκλῳ καὶ ἐπαναλαμβάνω ἀπαξ ἔτι τὰς ιδιαιτέρας εὐχαριστίας μου διὰ τοὺς φιλικοὺς λόγους, τοὺς δόποιους ἀπηυθύνατε τόσον εἰς τὴν Ἐταιρίαν Siemens - Halske δόσον καὶ εἰς ἔμε.

Εὕχομαι διὰ τε τὰς ὑμετέρας προσπαθείας, καὶ διὰ τὸ Πολυτεχνεῖον πᾶν ἀγαθὸν ἐπὶ μακρὰ ἔτη.

IΣΤΟΠΙΚΟΝ

Τὰ τῆς Ἰδρύσεως τοῦ Πολυτεχνείου

*Υπὸ Α. Χ. ΒΟΥΡΝΑΖΟΥ, Ἀκαδημαϊκοῦ, Καθηγητοῦ Ε.Μ.Π.

τε μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν Ἀθηνῶν ὡς πρωτευούσης τοῦ ἀρτιφυοῦς Βασιλείου τῷ 1835 καὶ τῆς ἐν αὐταῖς ἔγκαταστάσεως τοῦ "Οθωνος" ἥρξατο σὺν τοῖς ἄλλοις, διερευνωμένη ἢ πνευματικῇ καὶ τεχνικῇ στάθμῃ τῶν ἀπελευθέρων, τὸ προελθὸν συμπέρασμα ὑπῆρξε θλιβερόν. Ἐπὶ τῆς γῆς ἐκείνης, ἀφ' ἣς ἔξεπήγασεν ἄλλοτε μεγαλουργὸν τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα, κατέκειντο μνήμονα τῆς ποτὲ δόξης τὸ ἀθάνατα ὑλικά λείψανα καὶ σὺν αὐτοῖς ὅσα ἢ πολυχρόνιος σκοτία εἰχε παραγάγει πνευματικά ἔρεπτια. Τούς τελευταίους τοῦ Βυζαντίου πυρσούς εἶχεν ἢ δεσποτεία ἀποσβέσει, ὅτι δ' ἐκ τῶν γραμμάτων καὶ τῆς ἴστορίας ἀπέμεινεν, εἰχε διασωθῆι διὰ μόνης τῆς θρησκείας καὶ τῆς πρὸς αὐτὴν ἀκραδάντου τῶν Ἑλλήνων πίστεως. Ὡς πρὸς δὲ τὰς τέχνας, ὁραίας τε καὶ βαναύσους, αἱ μὲν πρῶται κατ' ἔμπειρίαν μεταδιδόμεναι ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν ύπεστησαν βαθμιαίαν κατάπτωσιν, αἱ δ' ἄλλαι κατ' ἀντιμίμησιν ἔκμανθανόμεναι ἡσκοῦντο ὑπὸ τεχνιτῶν αὐτοδιδάκτων καὶ αὐτοσχεδίων, οἵτινες είχον ὅμα βαθέως ἐπηρεασθῆι ὑπὸ τῆς ἀρρύθμου ἀνατολικῆς τεχνοσύνης.

"Οτε δὲ μετὰ τὴν λύσιν τῆς βαρείας ἀχλύος, ἦν ἡ μακράιων δουλεία εἰχε σωρεύσει ἐν τῷ ἐλληνικῷ στερεώματι, ἥρχισε διαφώσκων διαλυτικός οὐρανὸς τῆς χώρας, τότε ἐπεφάνη δεινὸν τὸ μέγεθος τῆς ἐπισυμβάσης φθορᾶς. Τὸ ἔργον τῆς περισυλλογῆς καὶ ἀνοικοδομήσεως προσέκοπτε πρὸς συνεχεῖς δυσκολίας ἔνεκα τῆς ἐν τῷ τόπῳ σπάνιος ἐμπείρων χειροτεχνῶν καὶ ἐφ' ὅσον μὲν προέκειτο περὶ μικρῶν πράξεων, τὰ πράγματα διηυθετοῦντο διπωσδήποτε ἐκ τῶν ἐνόντων. Εὔθὺς ὅμως ὡς ἀνελήφθη ἡ ἐκτέλεσις μεγάλου καὶ πρωτοφανοῦς διὰ

τὴν ἀναγεννωμένην χώραν ἔργου, ἡ ἔλλειψις ἐκείνη κατεδείχθη ἐν ὅλῃ τῇ δεινῇ αὐτῆς ἐκτάσει. Τὴν δὲ περίπτωσιν ταύτην ἀπετέλεσεν ἡ οἰκοδόμησις τῶν ἀνακτόρων τοῦ "Οθωνος", διν ἡ κατάθεσις τοῦ θεμελίου λίθου ἐγένετο κατ' Ιανουάριον τοῦ 1836. Ἀλλ' ἡ ἀποπεράτωσις τοῦ μεγαλοπρεποῦς τούτου κτιρίου, οὕτινος τὸ ἀρχικὸν σχέδιον εἶχεν ἐκπονηθῆι ὑπὸ τοῦ διασήμου βαυαροῦ ἀρχιτέκτονος Friedrich von Gärtner, ἀπήγησε σειρὰν ἐτῶν καὶ συνήντησε κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν πολλὰς τεχνικὰς δυσκολίας. Ἡ ἔξεύρεσις μεγάλου ἀριθμοῦ παντοειδῶν πεπειραμένων τεχνιτῶν ύπηρξεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὸ σπουδαιότερον ζήτημα" ἐπεστρατεύθησαν πάντες οἱ διπωσδήποτε ίκανοι περὶ τὴν τεκτονικὴν ίδιωται, κτίσται, χρίσται, λιθοδότοι, ξυλουργοί, σιδηρεῖς κλπ., πλὴν δὲ τούτων συνειργάσθησαν βραδύτερον καὶ τεχνῖται στρατιωτικοὶ τοῦ ὑπὸ τὸν ταγματάρχην Schmolzl λειτουργοῦντος ἐν Μύλοις τοῦ Ναυπλίου ἔθνικου χυτηρίου καὶ ἔτεροι ἐκ τοῦ ἐν Πόρῳ καθιδρυθέντος πρώτου Ἑλληνικοῦ Ναυστάθμου, ἐν τῷ διπολῷ εἰχον οὕτοι ἐξασκηθῆι εἰς διάφορα ἔργα ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν διδασκάλου ίκανωτάτου, τοῦ πλοιάρχου Kirchmeier.

"Ἐν τούτοις πρὸς ἀποτελείωσιν καὶ ίδιως πρὸς διακόσμησιν τοῦ ἐπιβλητικοῦ παλατίου, ἔφερεν ἐκ Μονάχου αὐτοπροσώπως κατελθὼν εἰς Ἑλλάδα τῷ 1840 δ ἀρχιτέκτων Gärtner πλείονας οἰκοδόμους καὶ ζωγράφους, ἐξ ἐκείνων οἵτινες δὲν ὑπῆρχον εἰς τὸν πολυπαθῆ τόπον. Πλησίον δὲ τῶν εἰδικῶν τούτων τεχνιτῶν ἡδυνήθησαν οἱ ἡμέτεροι νὰ διδαχθῶσι πολλά, εἴτε βοηθοῦντες αὐτούς εἰς τὸ ἔργον εἴτε καὶ ἀπλῶς παρακολουθοῦντες τὴν ὑπ' ἐκείνων ἐφαρμοζούμενην τεχνικήν, καὶ δὴ μέχρι τοιούτου βαθμοῦ, ὅστε καὶ νὰ ἀντικαθιστῶσιν ἐνίστε τοὺς διδασκάλους των.

‘Ο πρὸς πληρεστέραν ἔαυτῶν κατάρτισιν πόθος καὶ τὸ φύσει δξὺ τῆς ἀντιλήψεως τῶν αὐτομαθῶν ἐκείνων ‘Ἐλλήνων εἰχον ἐλκύσει τὴν προσοχὴν πολλῶν ἐκ τῶν πολυπείρων ξένων τεχνιτῶν, τὴν βαθυτέραν δμως ἐντύπωσιν εἰχον ἐμποιήσει εἰς τὸν λοχαγὸν τοῦ μηχανικοῦ Friedrich von Zentner, ἐντεταλμένον εἰς τὴν ἐποπτείαν διαφόρων τεχνικῶν ἐγκαταστάσεων καὶ δραστηρίως συμμετέχοντα τῆς ἐπιτροπείας πρὸς ἐμψύχωσιν τῆς ‘Εθνικῆς ‘Ἐλληνικῆς Βιομηχανίας, στοις ἔθεωρησε καθῆκον τῆς ἐν ‘Αθήναις βαυαρικῆς κυβερνήσεως νὰ ἀναλάβῃ αὐτὴ τὴν διάπλασιν τοῦ ἀξιολόγου ἐκείνου ὑλικοῦ.

Γόνος ἀριστοκρατικῆς οἰκογενείας δ λοχαγὸς Zentner εἰχε, μεταξὺ τῶν ἀξιωματικῶν τῆς Αὐλῆς τοῦ Λουδοβίκου τοῦ πρώτου τῆς Βαυαρίας, ἐκλεγῆ ὑπὸ τοῦ βασιλέως δπως ἀποτελέσῃ μέλος τῆς τιμητικῆς φρουρᾶς, ἡτις συνώδευσε τὸν νεαρὸν ‘Οθώνα κατὰ τὴν εἰς ‘Ἐλλάδα ἔλευσιν αὐτοῦ. ‘Ανὴρ ἔξαιρετικῆς στρατιωτικῆς καὶ ἐγκυκλοπαιδικῆς μορφώσεως ἀντελήφθη ταχέως τὰ τῆς καταστάσεως τῆς ἀπελευθερωθείσης ‘Ἐλλάδος ὑπὸ τε παντοίαν, ἀλλ’ ἰδίως ὑπὸ τεχνικὴν ἐποψιν, καὶ δ μεγαλόφρων ἐκεῖνος Juncker ἐγένετο εἰσηγητής παρ’ αὐτῷ τούτῳ τῷ νεαρῷ μονάρχῃ τῆς ἰδέας τῆς δημιουργίας τεχνικῆς ἐκπατιδεύσεως διὰ τοὺς ‘Ἐλληνας, τὴν πραγμάτωσιν τῆς δποίας ἀνελάμβανεν ἀπὸ τοῦ 1836 μετὰ πίστεως καὶ ἐπιμονῆς, ἡτις κινεῖ σήμερον ἀμέριστον τὸν θαυμασμὸν ἡμῶν καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς Χώρας, τὴν δποίαν δ εὕπατρις ξένος ἡγάπησε μετὰ τοσαύτης εἰλικρινείας.

Οὕτω τῇ 31 Δεκεμβρίου 1836 (12 Ιανουαρίου 1837) ἐδημοσιεύετο Β. Διάταγμα καθορίζον τὰ τῆς ἐν ‘Αθήναις συστάσεως τεχνικοῦ σχολείου δι’ δσους ἐπεθύμουν νὰ μορφωθῶσιν ὡς ἀρχιτεχνῖται εἰς τὰς διαφόρους χειροτεχνίας. ‘Οτε δὲ βραδύτερον δ λοχαγὸς von Zentner ἐπέστρεψεν εἰς Βαυαρίαν ἐδημοσίευσε τῷ 1844 ἐν Augsburg τεῦχος ἐξ ἐκατὸν περίπου σελίδων ὑπὸ τὸν τίτλον «Das Königreich Griechenlands in Hinsicht auf Industrie und Agrikultur.—Gesammelte Notizen von Ritter Friedrich von Zentner königlich—bayerischem Kammerjunker und Ober—Lieutenant, Ritter des königlich—griechischen Erlöser—Ordens und Mitgleid mehrerer Industrievereine des In- und Auslandes».

Τὸ τεῦχος αὐτὸ δφεώρα κυρίως εἰς τὰ τῆς ἐν τῷ ἀρτισυστάτῳ Βασιλείῳ καταστάσεως τοῦ ἐμπορίου, τῆς συγκοινωνίας, τῆς βιομηχανίας, τῶν μεταλλείων καὶ ὁδῶν, ὡς καὶ τῶν γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων, τόσον ἀπὸ ἀπόφεως οἰκονομικῆς δσον καὶ ἐμπορικῆς καὶ στατιστικῆς. Ἐν σχέσει δὲ πρὸς τὴν παρὰ τοῦ ἰδίου δημιουργηθείσαν ἐν ‘Ἐλλάδι πρακτικὴν τεχνικὴν ἐκπατιδεύσιν ἀφεροῖ ἐν σελίδῃ 11 σύντομον κεφάλαιον ὑπὸ τὸν τίτλον «Τεχνικὸν Σχολεῖον», τὸ δποίον διαλαμβάνον τὰ τοῦ τρόπου τῆς ἴδρυσεως τοῦ τελευταίου παρασθέτω ἐνταῦθα ἀκέραιον:

« Εἰς τὴν ἀνάπτυξιν διαφόρων τεχνῶν καὶ βιομηχανῶν συνετέλεσεν εἰς δξιοσημείωτον βαθμὸν καὶ ἡ οἰκοδόμησις τῶν νέων βασιλικῶν ἀνακτόρων (1836—1842). ‘Αλλὰ τὴν μεγίστην συμβολὴν διὰ τὴν ἐν τῷ μέλλοντι ἀναζωπύρωσιν τῆς ‘Ἐλληνικῆς βιομηχανίας παρέσχε τὸ ὑπὸ τοῦ γράφοντος ἴδρυθὲν ἐν ‘Αθήναις περὶ τὸ τέλος τοῦ 1836 οἰκοδομικὸν καὶ ἐπαγγελματικὸν σχολεῖον, κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τοῦ ἐν Μονάχῳ βασιλικοῦ σχολείου οἰκοδομικῶν τεχνῶν ὡς καὶ τοῦ ἐν Λυδῶν ἐξαιρέτου τεχνικοῦ σχολείου «La Martinière»¹⁾. Εἰς τὸ νεοσύστα-

τὸν σχολεῖον τῶν ‘Αθηνῶν ἐκπαιδεύονται ἐτησίως πλέον τῶν 400 μαθηταὶ καὶ πολλοὶ ἄλλοι, φιλομαθεῖς, εἰς τὴν ζωγραφικήν, ἐλευθερογραφίαν καὶ ἱχνογραφίαν, τὰ στοιχειώδη μαθηματικά, τὴν πρακτικὴν γεωμετρίαν καὶ μηχανικήν, τὴν προπλαστικήν, τὴν χημείαν τῶν τεχνῶν, τὰς οἰκοδομικὰς ὥλας καὶ προσέτι εἰς τὴν δρθογραφίαν καὶ καλλιγραφίαν.

» ‘Αξία εὐγνώμονος μνείας εἰναι ἡ πρὸς τὸ σχολεῖον παρασχεθεῖσα βοήθεια ἐκ μέρους τοῦ βασιλικοῦ βαυαρικοῦ συμβούλου ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν δόκτορος Γουσταύου Φόρχερ καὶ τῆς δουκίσσης Σοφίας τῆς Πλακεντίας, δαπάναις τῆς δποίας ἀνέλαβε τὴν ἐν αὐτῷ διδασκαλίαν τῆς ζωγραφικῆς δ Πέτρος Πονιρότ παθητῆς τοῦ περιφήμου γάλλου ζωγράφου Ingres (ἄλλοτε διευθυντοῦ τῆς ἐν Ρώμῃ γαλλικῆς ἀκαδημίας τῶν ὥραίων τεχνῶν) ‘Η εὐγενῆς αὔτη κυρία ἐπλούτισε πρὸς τούτοις τὸ γοργῶς ἀναπτυσσόμενον τοῦτο ἴδρυμα διὰ πολλῶν διδασκτικῶν ἐργαλείων. ‘Οφείλω ἐπίσης νὰ ἀναφέρω ἐνταῦθα τοὺς ἐκ Λυδῶνος κ.κ. Lortet, Fournet, Tabareau, Coucheaud κλπ., οἵτινες προσέφεραν μεγάλον ἀριθμὸν ἐξαιρέτων τεχνικῶν ἔργων.

» Τὸ σχολεῖον πρόκειται νὰ ἀποκτήσῃ τώρα ἐν ἀκόμη σπουδαῖον τμῆμα πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐν αὐτῷ πολυειδοῦς διδασκαλίας, τούτεστι τὸ μηχανικὸν ἐργαστήριον διὰ τὴν ἐν τῇ πρακτικῇ μηχανικῇ ἐξάσκησιν τῶν μαθητῶν.

Τὴν εὐρεῖαν ωφέλειαν, ἡν ἀποκομίζει δ ἐλληνικὸς ἐπαγγελματικὸς κόσμος ἐκ τοῦ τεχνικοῦ σχολείου δύναται τὶς νὰ ἐκτιμήσῃ δεόντως ἐὰν ἀναλογισθῇ τίνες θάδσιν οἱ μέλλοντες μεθοδικῶς κατητησμένοι ἐπαγγελματίαι ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς σημερινούς, οἵτινες ἀνέρχονται εἰς σχεδὸν 16000 αὐτοδιδάκτων ἀτόμων. Τό γε νῦν ἔχον, εἰς πάσας τὰς πόλεις τοῦ ‘Ἐλληνικοῦ Βασιλείου δύναται οἰσδήποτε νά ἐξασκῇ κατὰ βούλησιν ἐν ἐπάγγελμα, τέχνην, ἐμπόριον δ βιομηχανίαν. ‘Εξαίρεσιν δ ἀποτελοῦσι μόνον οἱ ὑπάλληλοι τῆς δημοσίας ἀσφαλείας, ὅγιεινῆς καὶ ἐν γένει τῆς κοινωνικῆς εὐημερίας».

Καίπερ δμως τοιαῦται ὑπῆρχαν αἱ ἀρχικαὶ ἰδέαι τοῦ ἐμπνευσμένου λοχαγοῦ, ἐμφανίζεται τὸ Σχολεῖον τῶν Τεχνῶν ἀπὸ τῶν πρώτων αὐτοῦ ἐτῶν ἀκολουθοῦν ἰδίως τὴν καλλιτεχνικὴν κατεύθυνσιν. ‘Η ἀρχιτεκτονική, τῆς δποίας τὴν ἀνάπτυξιν ἀπεσκόπει, κατετάσσετο τότε ἀποκλειστικῶς μεταξὺ τῶν ὥραίων τεχνῶν, τὸ δὲ πρόγραμμα τὸ καθορίζον τὰς σπουδὰς τῶν ἐν αὐτῷ τακτικῶν μαθητῶν διατάσσεται τὸν ιανουαρίου 1837 μέχρι τοῦ 1843, τὸ σχολεῖον διεπλάσσετο μετὰ πολλῶν δυσχερειῶν. Συστηματικὰ προγράμματα τῆς ἐν αὐτῷ διδασκαλίας δὲν ἐδημοσιεύοντο, διετηρεῖτο δμως πάντοτε δ πρακτικὸς τούτου χαρακτήρ. ‘Οτε ἀκολούθως ἐμεσολάβησεν ἡ μεταβολὴ τῆς 3ης Σεπτεμβρίου 1843, οἱ ξένοι οἱ κατέχοντες ἐν ‘Ἐλλάδι δημοσίας θέσεις ἀπεμακρύνθησαν καὶ μεταξὺ τούτων δ Τσέντνερ καὶ ἄλλοι

1) Τὸ μέχρι σήμερον λειτουργοῦν ἐν Λυδῶν δνομαστόν τοῦτο τεχνικὸν σχολεῖον ίδρυθεν διὰ κληροδοτήματος τοῦ γενικοῦ ἐπιτελέρχου Claude Martin, πρὸς τιμὴν τοῦ όποιου διαβεβεὶ καὶ τὸ δνομα.

Ο ΘΩΝ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

βαυαροί τεχνικοί, οίτινες ἐδίδασκον εἰς τὸ νεαρὸν σχολεῖον. Ἀμέσως ἔπειτα ἐδημοσιεύθη τὸ Β. Διάταγμα τῆς 22ας Ὁκτωβρίου 1843 «περὶ διοργανισμοῦ τοῦ ἐν Ἀθήναις Σχολείου τῶν Τεχνῶν» καὶ ἡ ἀνάθεσις τῆς διευθύνσεως αὐτοῦ εἰς διαπρεπή Ἐλληνα ἀρχιτέκτονα, τὸν Λύσσανδρον Καυτανζόγλου, δστις ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐκπαιδευθεῖς ἐν Γαλλίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ καὶ συνεχῶς διακρινόμενος, εἶχεν ἥδη τρις βραβευθῆ ἐν ταῖς ἀρίσταις τῆς Εὐρώπης Ἀκαδημίαις, κατελέχθη δὲ βραδύτερον μεταξὺ τῶν ἑταίρων πολλῶν καλλιτεχνικῶν Ἀκαδημιῶν τῆς Εὐρώπης.

Ἀπὸ τοῦ πρώτου ὑπὸ τὸν Καυτανζόγλου σχολικοῦ ἔτους καθιδρύθησαν οἱ μεταξὺ τῶν μαθητῶν ἔνιαύσιοι καλλιτεχνικοὶ διαγωνισμοὶ μετά πλειόνων βραβείων κατὰ σύστημα, ὅπερ διατηρεῖται ἔως σήμερον ἐν τῇ νῦν Σχολῇ τῶν Καλῶν Τεχνῶν. Τὰ δὲ ἀποτελέσματα τῶν διαγωνισμῶν τούτων ὡς καὶ ἐν γένει ἔκθεσις τῶν ἐν τῷ Σχολείῳ τῶν Τεχνῶν τελουμένων ἐδημοσιεύοντο, εἰς τρόπον ὡστε νὰ δυνάμεθα οἱ μεταγενέστεροι νὰ πληροφορηθῶμεν τὰ τῆς τότε καταστάσεως τούτου. Ἡ πρώτη δημοσιεύθεισα τὸν Ἰούλιον τοῦ 1845 ἐκτενὴς λογοδοσία ἦτο ἡ γενομένη ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τῆς καθόλου Ἰστορίας ἐν τῷ Γυμνασίῳ Ἀθηνῶν Γ. Γ. Παπαδοπούλου, δστις ἐν τῷ σχολείῳ ἐδίδασκε τὴν ἴστορίαν τῶν εἰκαστικῶν τεχνῶν. Ἡ ἔκθεσις ἐκείνη, συνταχθεῖσα μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας, περιελάμβανεν ἄπασαν τὴν ἐν τῷ ἰδρύματι συντελεσθεῖσαν ἔργασίαν κατὰ τὸ ἔτος ἐκείνο, περιείχε δὲ καὶ τόσας ἀλλας πληροφορίας περὶ τῆς ἰδρύσεως καὶ τῆς πρώτης μορφῆς τοῦ σχολείου, ὡστε ν' ἀποτελῇ σπουδαίαν συμβολὴν κατὰ τὴν διερεύνησιν τῆς ἴστορίας τούτου. Ἄλλ' ἵδού ἐν περιλήψῃ πῶς ἀφηγεῖται ὁ Παπαδόπουλος τὰ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Σχολείου τῶν Τεχνῶν.

Μετὰ τὴν πτῶσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τὴν ἐπέκτασιν τῆς τουρκικῆς τυραννίας εἰς τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα ἡ ἀρχιτεκτονικὴ καὶ ἡ πλαστικὴ ἡφανίσθησαν ἐν αὐτῇ σχεδὸν ἐντελῶς. Καὶ ἡ μὲν γραφικὴ ἀποκλεισθεῖσα εἰς τὰς ἐν Ἀθῷ μονὰς περιωρίσθη εἰς μόνην τὴν ἀγιογραφίαν διασώζουσα πως τοὺς προγενεστέρους τύπους. Παλαιόθεν δ' αὕτη δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς πρόδρομος τῆς νεωτέρας ἀντιστοίχου καὶ ἰδίως τῆς Ἰταλικῆς, ἢς ἀποδεικνύεται ἀνακαίνιστής μαθητῆς ὁ Cimabue⁽¹⁾.

» Ἡ δὲ πλαστικὴ ἡσκεῖτο καὶ αὐτὴ εἰς τὸ Ἀγιον Ὅρος ἐν τῇ μορφῇ τῆς ξυλογλυφίας, ἀλλ' ἡτις μετέπεσε κυρίως εἰς μικράν πυξιογλυπτικήν, διατηρήσασαν ἐν τούτοις σαφεῖς τοὺς παλαιούς χαρακτῆρας. Βραδύτερον οἱ μοναχοὶ τοῦ Ἀθωνος ἔχαραξαν καὶ τὰς πρώτας ξυλογλυπτικάς εἰκόνας, κατὰ τὸ ἐν Ἐνετίᾳ ἀκολουθούμενον σύστημα, καὶ δὲν ἡμέλησαν καὶ ἀλλας τοῦ καιροῦ ἀνακαλύψεις νὰ μελετήσωσι καὶ ἐφαρμόσωσιν. Οὕτως ἐγένοντο οἱ πρῶτοι ἐν Ἑλλάδι χαλκογράφοι καὶ πρῶτοι αὐτοὶ ἐκ τῶν Ἑλλήνων παρεσκεύασαν καὶ ἐδοκίμασαν τὴν τυπογραφικὴν μελάνην. Δὲν ἡμέλησαν δὲ καὶ τὴν καλλιγραφίαν, τῆς δποίας ἀριστα δείγματα ἀποτελοῦσι τὰ χειρόγραφα καὶ ἔξαιρέτως διακεκοσμημένα Εὐαγγέλια, ἀτινα ἐπὶ μακρὸν μόνα μετεχειρίζοντο.

» Ἄλλα καὶ πολλὰ ἀλλα Ἑλληνικά μοναστήρια διεκρίνοντο διά τε τὴν κατασκευὴν διαφόρων χρησίμων

(1) Giovanni Cimabue, ὁ περιφημος φλωρεντινὸς εἰκονογράφος τῆς 13ης ἑκατονταετρίδος, δστις ἐδιόχθη τὴν βυζαντινὴν τέχνην καὶ παρὰ τῶν Ἑλλήνων ζωγράφων, οὓς εἶχε μετακαλέσει εἰς Φλωρεντίαν ἡ ἑκεὶ Γερουσία.

σκευῶν, ὡς καὶ τὸ εἶδος τῶν ποικιλμάτων, δπως λ. χ. τὰ διὰ μολύβδου ἐπὶ ξύλου καὶ ἀλλα.

» Ἐκτὸς δμως τῶν Καλῶν Τεχνῶν ἔξησκησαν οἱ τότε "Ἐλληνες καὶ ἔτέρας τινάς, δι' ὃν ἔξυπηρετοῦντο αἱ πρώτισται αὐτῶν ἀνάγκαι εἰς εἶδη βιοτεχνίας καὶ βιομηχανίας. Περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 18ου αἰῶνος οἱ ἀτρομοὶ Ἡπειρῶται κατειργάζοντο τὸν σίδηρον καὶ κατεσκεύαζον ὅπλα καὶ μαχαίρας, ἔτι δὲ καὶ τοὺς σωλῆνας τῶν παλαιῶν τηλεβόλων. Ἔγνωρίζον ὁσαύτως καὶ τὴν διακόσμησιν τοῦ ἀργύρου διὰ σμάλτου ἐκ μολύβδου καὶ θείου, τοῦ λεγομένου σαβατίου, δπερ ἦτο τότε ιδίως ἐν Ρωσσίᾳ ἐν εὐρείᾳ χρήσει.

» Ἐξ ἀλλου οἱ Θεσσαλοὶ ἐπεδίδοντο οὐχὶ μόνον ἐν τῇ γεωργίᾳ καὶ ἀμαξοπηγίᾳ, ἀλλὰ κατεσκεύαζον ὑφάσματα καὶ μάλινα πιλήματα, διὰ τῶν ὅποιων ἐρράπιτον οἱ ἐπενδύται (κάππες) τῶν ἀρματωλῶν. Θεσσαλοὶ δὲ καὶ Μακεδόνες νακτορράπται ἀκόμη καὶ περὶ τὰ μέσα τοῦ 18ου αἰῶνος κατεσκεύαζον ἐνδύματα διὰ τοὺς ναυτικοὺς καὶ χωρικοὺς τῶν παραλίων τῆς Ἀδριατικῆς καὶ Ἰλλυρικῆς. Τὰ βυσσινόχροα βαμβακερὰ νήματα τῆς Μακεδονίας ἐστέλλοντο ἔξ ἀλλου εἰς Γαλλίαν, ἔνθα δπως καὶ ἐν Ἰταλίᾳ, συνεστήθησαν καὶ βαφεῖα ὑπὸ Ἐλλήνων ὡς λ. χ. τὸ ὑπὸ τοῦ Ματθαίου Βλάχου ἐν Μιλάνῳ, τὸ ὑπὸ τοῦ ἐκ Τυρνάβου Τριανταφύλλου ἐν Μασσαλίᾳ καὶ διαφόρων ἀλλων εἰς ἀλλας τῆς Εὐρώπης πόλεις. Εἰς πολλὰς δὲ καὶ ἀλλας τέχνας ἐπεδίδοντο οἱ Ἐλληνες καὶ παντοειδῆ τεχνήματα κατεσκεύαζον εἰς τὰ δνομαστὰ ἔργαστηρια τῆς Ἐταιρίας τῶν Ἀμπελακιώντων, τῆς Βερροίας, τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς Χίου.

» Σημειωτέον δμως δτὶ πρὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς μικρᾶς Ἑλλάδος, διδακτήρια μὲν τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων είχον διασωθῆ πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ τῶν τεχνῶν οὐδέν. Ὡς ἐκ τούτου ἡ ἔλλειψις καλῶς διαμορφωμένων τεχνιτῶν ἐγένετο αἰσθητὴ ἀπὸ τῶν πρώτων τὴν καθιδρύσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου καὶ αἱ ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ αὐξανόμεναι τεχνικαὶ ἀνάγκαι τῆς ἀναδημιουργουμένης χώρας κατέστησαν ἐπιβεβλημένην τὴν συστηματικήν διδασκαλίαν τούλαχιστον τῶν στοιχειωδεστέρων τεχνῶν.

» Υπὸ τῶν σκέψεων τούτων ἀγόμενος ὁ βασιλεὺς Οθωνος συνέστησεν ἐν Ἀθήναις τὸ πρῶτον πρακτικὸν Σχολείον Τεχνῶν, ἐν τῷ δποίᾳ θά ἡδύναντο οἱ μαθητεύοντες νὰ εύρσκωσι πρότυπα πρὸς κατασκευὴν ἰδίων ἔργων καὶ νὰ λαμβάνωσι τὰς περὶ αὐτῶν ἀναγκαίας προφορικὰς δόηγίας.

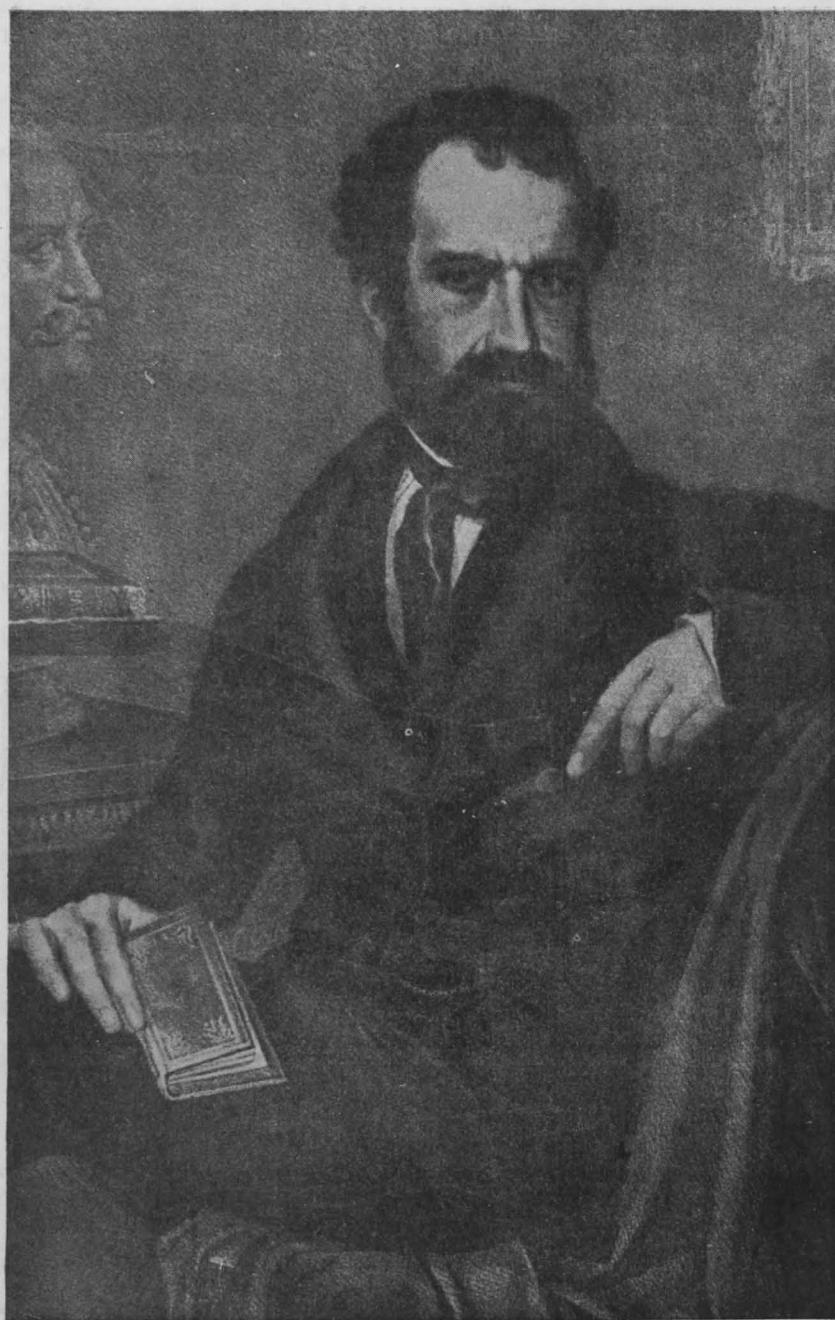
» Αναδιφῶν ἐν τῇ Ἀθηνᾷ, καθημερινῇ ἐφημερίδι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, εῦρον ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἰδρυσιν τοῦ Σχολείου τούτου τὴν ἀκόλουθον ἐπίσημον ἀνακοίνωσιν:

«Ἡ Α. Μ. διὰ νὰ προάξῃ τὴν βιομηχανίαν τοῦ Κράτους ἐσύστησε Σχολείον Πολυτεχνικὸν καὶ ἀποθήκην βιομηχανικῶν προπλασμάτων. Ἡ παράδοσις τῶν μαθημάτων θέλει γίνεσθαι τὰς Κυριακὰς καὶ Ἐορτάς, καθὼς σχολάζουν οἱ βιομήναι. Ἡ ἔναρξις γίνεται τὴν 17ην τοῦ ἐνεστῶτος εἰς τὴν ποτὲ οἰκίαν τοῦ Βλαχούτηση, κατὰ τὴν δδὸν τοῦ Πειραιῶς καὶ κατὰ τὸ παρὸν θέλουν πάραδοθῆ τὰ στοιχειώδη μαθηματικά, ἡ ἀρχιτεκτονικὴ καὶ ἡ Ἰχνογραφία. Παρακαλοῦνται ἐπομένως οἱ θέλοντες νὰ ἀκολουθήσωσι τὰ μαθήματα ταῦτα τῶν παρουσιασθῶν εἰς τὸν ἔφορον τῆς πολυτεχνικῆς σχολῆς τὸν λοχαγὸν τοῦ Μηχανικοῦ κ. Τσέντνερ διὰ νὰ καταγραφῶσι». Ἐπὸ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἰδρύσεως αὐτοῦ τὸ Σχολείον

RITTER FRIEDRICH VON ZENTNER

ΛΥΣΑΝΔΡΟΣ ΚΑΥΤΑΝΖΟΓΛΟΥ

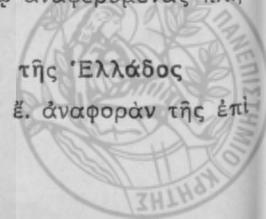
τῶν Τεχνῶν ἐπεκράτησε νὰ καλῆται ὑπὸ τοῦ κοινοῦ «Πολυτεχνεῖον», ἡ δονομασία δὲ αὕτη μολονότι εἰς οὐδὲν τῶν ἰδρυτικῶν διαταγμάτων ἀναφέρεται, ἔγενετο σύν τῷ χρόνῳ οὕτως εἰπεῖν ἡμιεπίσημος. Βλέπομεν δ' αὐτὸν τοῦτον τὸν τόσῳ ἀκριβολόγον διευθυντὴν Καυτανζόγλου νὰ δημοσιεύῃ βραδύτερον τοὺς ἔτησίους λόγους του ὑπὸ τὸν τίτλον «Λόγος ἐκφωνηθεὶς κατὰ τὴν ἐπέτειον τελετὴν τοῦ Βασιλικοῦ Πολυτεχνείου». Ο τίτλος οὗτος προελθὼν εἴτε κατ' ἀντιμίμησιν τῆς ἐν Παρισίοις Πολυτεχνικῆς Σχολῆς, ἥτις ἐν τούτοις οὐδεμίαν ἔχει σχέσιν πρὸς τὰς καλάς τέχνας, εἴτε ἐφευρεθεὶς ὑπὸ τῶν τότε Ἑλλήνων, δὲν ἀνταπεκρίνετο πιστῶς πρὸς τὸν πρανματικὸν σκοπὸν τοῦ διδακτηρίου, ὡς καὶ τὰς προθέσεις τῶν ἰδρυσάντων αὐτό. Χαρακτηριστικὴ δ' ἐπὶ τούτῳ

ἀλλὰ καὶ τὴν φύσιν τοῦ τότε ἰδρύματος ἔρμηνεύουσα είναι ἡ παρατήρησις τοῦ Παπαδοπούλου γράφοντος, ἐν σχέσει πρὸς τὴν δονομασίαν «Πολυτεχνεῖον»: . . . δθεν τὸ ἡμέτερον κατάστημα ἐκ τοῦ κυριωτέρου αὐτοῦ σκοποῦ ἀρμοδιώτερον ηδύνατο νὰ δονομασθῇ Καλλιτεχνεῖον.

Ἐν σχέσει δὲ πρὸς τὸ πρῶτον οἰκημα, ἐν φεύγασθη τὸ Πολυτεχνεῖον ἀνεῦρον εἰς τὰ Γενικά Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους ἐν πρωτοτύπῳ τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφον, ἄξιον μνείας ἰδίως διὰ τὰς ἐν αὐτῷ ἀναφερομένας πληροφορίας οἰκονομικῆς φύσεως:

Οθων ἐλέω Θεοῦ Βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος

«Κατὰ τὴν ἀπὸ 21 Μαρτίου ἐ. Ε. ἀναφορὰν τῆς ἐπί

τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Γραμματείας τῆς Ἐπικρατείας περὶ τῆς κάτω σημειουμένης ὑπόθεσεως, ἀνοίγομεν πίστωσιν 7 χιλιάδων δραχμῶν δι' ἀποζημίωσιν τοῦ κ. Ἰακώβου Ραγκαβῆ ἔχοντος ὑποθήκην ἐπὶ τῆς εἰς τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Ταμεῖον κατακυρωθείσης οἰκίας τοῦ Γ. Βλαχούτζη, καὶ διὰ τὰ δικαστικὰ γενόμενα ἔξοδα, ἐπ' ᾧ ἐπιφυλαττόμεθα λογιστικὸν ἔλεγχον κατὰ τὴν κατὰ τύπους ἀναθεώρησιν. Διατάττομεν δὲ ὅπως ἡ οἰκία αὕτη, ἐπισκευασθεῖσα κατὰ τὸν καθυποβληθέντα ἡμῖν προϋπολογισμόν, ἐφ' οὗ ἀνοίγομεν 4813 δραχ. καὶ 93% πίστωσιν, νὰ δοθῇ εἰς τὴν Γραμματείαν τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς πολυτεχνικὸν σχολεῖον, πληρωνομένων ἀπὸ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Γραμματείας εἰς τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Ταμεῖον 150 δραχμ. κατὰ μῆνα ὡς ἐνοίκιον».

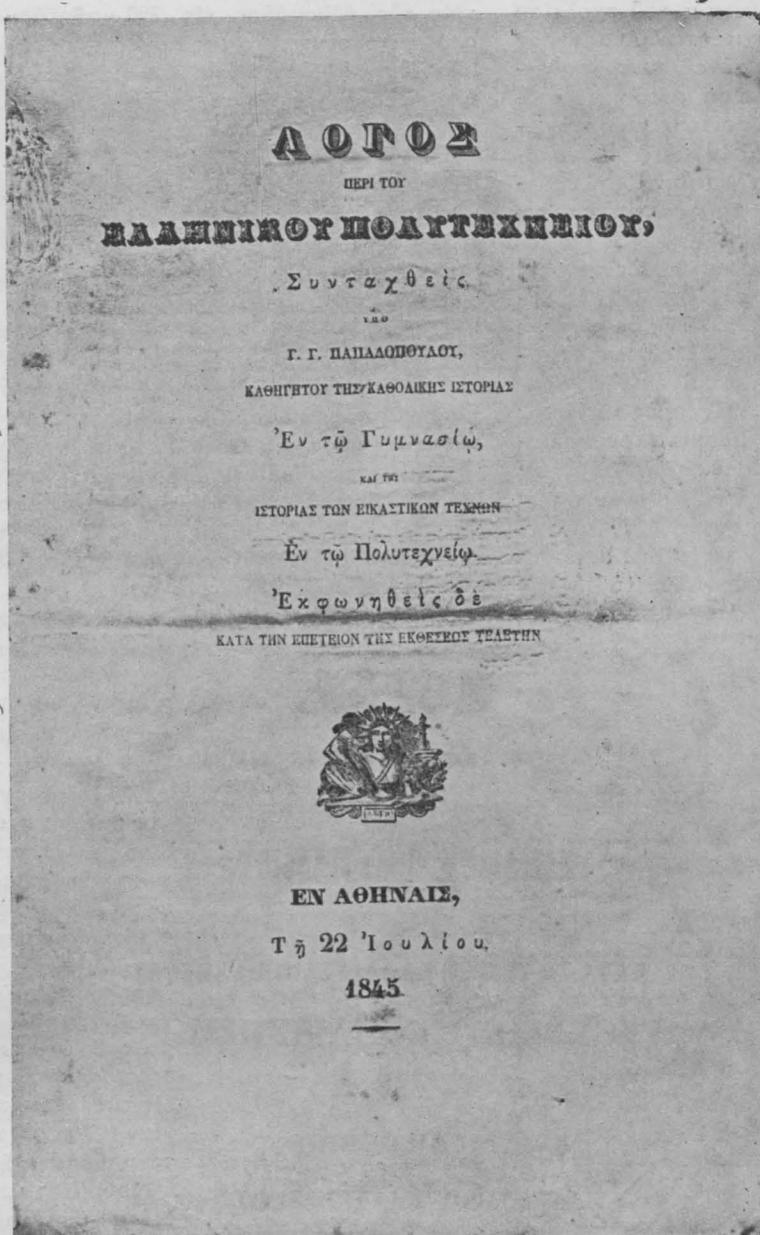
Ἐν Ἀθήναις
τῇ 21ῃ Ἀπριλίου 1839

Ἄλλα τὸ κατάστημα τοῦτο ἐν τῷ διοιώ ἐγκαθιδρύθη τὸ Σχολεῖον ἥτο τότε ἀπόκεντρον, οἰκοδομικῶς ἀκατάλληλον καὶ στενόχωρον ἐν σχέσει πρὸς τὸ πλῆθος τῶν συρρεόντων μαθητῶν. Ἰδοὺ δὲ τί σχετικῶς ἔγραφεν ἡ ἐφημερὶς «Αἴών» εἰς τὸ φύλλον τῆς 26ης Μαΐου 1840:

»Διὰ τὴν συμκρότητα τοῦ καταστήματος καὶ τὴν γενομένην συρροὴν μεγάλου ἀριθμοῦ μαθητῶν, ἡ Κυβέρνησις συνεχάρησε τὸ νὰ συχνάζωσιν οὗτοι παρὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἔορτὰς καὶ κατὰ τὰς λοιπὰς ἡμέρας τῆς ἔβδομάδος.

»Ἐις τὸ κατάστημα τοῦτο παραδίδονται πρὸς τὸ παρόν τὰ ἀκόλουθα μαθήματα: Ἀριθμητική, Γεωμετρία, Ζωγραφία, Ἰχνογραφία τῶν μηχανῶν, Ἀρχιτεκτονικὴ ἴχνογραφία, Πλαστικὴ ἐκ κηροῦ καὶ γύψου, Τεχνολογία (ἀποβλέπουσα διαφόρων τεχνῶν τὴν σπουδήν), Ὁρθογραφία καὶ Καλλιγραφία.

»Πρὸς τιμὴν τοῦ λοχαγοῦ κ. Τσέντνερ διμολογοῦμεν τοὺς δόποιους ἀκούομεν ἐπαίνους περὶ τῆς ἔξαιρέτου

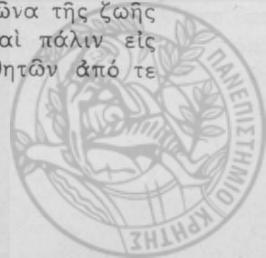
ἐπιμελείας του διὰ τὴν πρόσδον αὐτοῦ τοῦ τόσον ἀναγκαίου Καταστήματος. Ἀπορίας δὲ ἀξιον εἶναι πῶς ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔφροντισε τὴν ἀναγκαίαν μεγάλυνσιν τούτου, ἐν ὃ διὰ τὴν στενότητά του οἱ μαθηταὶ ἀναγκάζονται νὰ φεύγωσι. Ἐπικαλούμεθα δὲ τὴν πρόνοιάν της περὶ αὐτοῦ, παρατηροῦντες, ὅτι ἡ δαπάνη περὶ καταστήματος τόσον ὠφελίμου εἰς πᾶσαν πολιτῶν τάξιν εἶναι ἀσυγκρίτῳ λόγῳ προτιμωτέρα καὶ δικαιοτέρα παρ' ἐκείνην τοῦ Ἀρτεσιανοῦ πηγαδίου τοῦ Ρούφ, τοῦ δανείου τοῦ μυλωνᾶ καὶ τῶν τοιούτων».

Καὶ ἀκολούθως εἰς τὸ φύλλον τῆς 21ης Ιουλίου 1840 τὰ ἀκόλουθα:

»Ως πρὸς τὴν μεγάλην ἀνάγκην ἐνὸς χωρητικωτέρου Καταστήματος διὰ τὸ Πολυτεχν. Σχολεῖον ὡμιλήσαμεν προλαβόντως τὰ δέοντα. Βλέπομεν δὲ μὲν μεγάλην μας λύπην ὅτι δ. κ. Θεοχάρης (διότε ἐπὶ τῆς τῶν Ἐσωτερικῶν γραμματείας) οὐδεμίαν ἔλαβε μέχρι τοῦδε φροντίδα. Ο καιρὸς τῆς ἐνάρξεως τῶν μαθημάτων πλησιάζει καὶ δ. κ.

Τσέντνερ θέλει εἰσθαι βεβιασμένος νὰ διώκῃ, καθὼς καὶ ἄλλοτε τοῦτο ἔκαμε, τοὺς πανταχόθεν συρρέοντας μαθητάς.

Σημειωτέον δημοσίευμα ὅτι ὁ ἐκάστοτε ἀναφερόμενος ἀριθμὸς ἐγγραφομένων εἰς τὸ σχολεῖον μαθητῶν δὲν ἦτο διατητικός, διότι τινὲς μὲν ἔξι αὐτῶν οὐδέποτε ἔφοιτων, ἄλλοι δ' ἐπ' ὀλίγον παραμείναντες ἀνεχώρουν ἐλλείψει πόρων, καὶ ἄλλοι προσήρχοντο ἀτάκτως. Ὡστε τὸ ἡμισυ μόλις τοῦ δλου, ἤτοι περὶ τοὺς 300, ἡδύνατο νὰ θεωρηθῆ ὡς ἐκφράζον τὸν ἀληθῆ τῶν τακτικῶν φοιτώντων ἀριθμόν ἀλλὰ καὶ δι' αὐτὸν εἰσέτι τὸ οἰκημα ἥτο τὸν χῶρον ἀνεπαρκές. Ἐξ ἄλλου δημοσίου ἐπιδιωκούμενη ἀπὸ ἐπαγγελματικῆς ἀπόψεως κατάρτισις ἐργατῶν, ἐνδιαφερομένων περισσότερον διὰ τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς ἢ διὰ τὴν προαγωγὴν τῆς τέχνης, ἔφερε καὶ πάλιν εἰς τησσάριαν ἐπαύξησιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μαθητῶν ἀπό τε

τοῦ 1841 καὶ ἐφεξῆς, ἰδίως δύμας ἥπερ τοῦ 1844, δηλαδὴ τοῦ ἔτους, καθ' ὃ ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν τοῦ σχολείου ὁ προμηνησθεὶς διακεκριμένος ἀρχιτέκτων Λύσανδρος Καυτανζόγλου. Οὗτος καὶ οἱ μετ' αὐτῷ συνεργασθέντες τότε προσεπάθουν νὰ κατευθύνωσιν αὐτὸν κατὰ τρόπον ἀνάλογον πρὸς τὰς ἐν Ἰταλίᾳ ἀρίστας καλλιτεχνικὰς σχολές, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν ὅτι αἱ ἐν αὐτῷ διδασκόμεναι τέχναι θὰ ἡδύναντο νὰ ἀποτελέσωσιν ἴδιον ἐπάγγελμα ἢ καὶ νὰ χρησιμοποιηθῶσιν πρὸς συμπλήρωσιν ἀλλῶν.

Οὕτως ἡ μὲν διδασκαλία τῆς γραφικῆς, ὡς γενικῆς τρόπον τινὰ προδρόμου τῶν ἀλλῶν τεχνῶν, ἔξετάθη ἀρχικῶς ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ παρελθόν. Τῆς δὲ κυρίως ἀρχιτεκτονικῆς καὶ πλαστικῆς, ἔνεκα ἐλεέψιες ἐπαρκῶν μέσων, δὲν εἰσήχθη ἡ διδασκαλία καὶ ἐκ τῆς χαρακτικῆς ἐδιδάχθη μόνη ἡ ξυλογραφία. Ὡς πρὸς τὰ λοιπὰ μαθήματα, ἥτοι τὰ εἰς τέχνας ἐφηρμοσμένα φυσικομαθηματικά, αὐτὰ ἐδιδάχθησαν ἀτελῶς ἐκ τῶν παρόντων καὶ ἐνόντων. Κατὰ τὸ ἔτος δύμας ἐκεῖνο ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἐγένετο διπλάσιος καὶ ἔβη συνεχῶς αὐξανόμενος· βλέπομεν δ' οὕτως ὅτι κατὰ μὲν τὸ 1841-42 οἱ μαθηταὶ ἦσαν 190, τὸ 1842-43 ἐνεγράφησαν 312, τὸ 1843-44 ἀνήλθον εἰς 345 καὶ τὸ 1844-45, τὸ πρῶτον ὑπὸ τὸν Καυτανζόγλου ἔτος, ἔφθασαν εἰς 635 ἔκ της ἐλευθέρας καὶ ὑποδούλου χώρας.

Κατὰ τὸ ἔτος αὐτὸν τῶν συμπληρώσεων καὶ μεταρρυθμίσεων, τὸ πρόγραμμα τῆς διδασκαλίας, διπερ δὲν μετεβλήθη σχεδόν κατὰ τὰ ἐπόμενα ἔτη, ἀπετελεῖτο ἐκ τῶν ἀκολούθων μαθημάτων:

Ιον Γραφικῆς, ἥτις περιελάμβανε: α') ἰχνογραφίαν διδασκομένην ὑπὸ τοῦ Φ. Μαργαρίτου εἰς δύο τμήματα, τὸ μὲν δις τῆς ἐβδομάδος τὸ δὲ κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἔορτὰς χάριν τῶν τεχνιτῶν. Εἰς αὐτό, λόγῳ τῆς γενικῆς του σημασίας, ἦσαν ἐγγεγραμμένοι 310 μαθηταί. β') Ἀνωτέρων γραφικήν, γυψογραφίαν, ὑπὸ τοῦ Γ. Μαργαρίτου διδασκομένην πεντάκις τῆς ἐβδομάδος εἰς 7 μαθητάς. γ') Ἐλαιογραφίαν, ὑπὸ τῶν Γ. Μαργαρίτου καὶ Ρ. Τσεκόλη, πεντάκις τῆς ἐβδομάδος εἰς 10 μαθητάς. Ἐκ τῶν διδασκάλων τούτων δὲ μὲν πρῶτος ἐδιδάσκεν ἀμισθεὶς δὲ δεύτερος ἀντὶ ἀμοιβῆς ἤρκεῖτο εἰς τὴν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως παραχωρηθεῖσαν αὐτῷ δωρεὰν κατοικίαν εἰς μικρὸν ἀκίνητον κείμενον ἀπέναντι τοῦ σχολείου. δ') Ἀνατομίαν ὑπὸ τοῦ Στεφ. Σταυρινάκου δις τῆς ἐβδομάδος εἰς 11 μαθητάς.

2ον Ἀρχιτεκτονικῆς, ὑπὸ τοῦ Μ. Σ. Γεωργιάδου τρὶς τῆς ἐβδομάδος εἰς 250 μαθητάς, ἐξ ὧν οἱ πλεῖστοι ἡσχολοῦντο εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς κυρίως ἰχνογραφίας. Ὡς ἴδιον δὲ ἀρχιτεκτονικὸν μάθημα ἐδιδάσκετο μόνη ἡ κοσμηματογραφία, τέχνη σχετικῶς περιωρισμένη κατὰ τὰ πρῶτα ἐκεῖνα ἔτη τῆς Ἑλληνικῆς παλιγγενεσίας.

3ον Πλαστικῆς, ὑπὸ τοῦ Ιδίου Μ. Σ. Γεωργιάδου. Ἡ σπουδαιοτάτη αὕτη τῶν εἰκαστικῶν τεχνῶν δὲν ἐδιδάχθη κατὰ τὸ ἔτος 1844-1845, τὴν ἔλλειψιν δὲ ταύτην ἀνεπλήρωσεν ἐν μέρει δ. Γ. Μαργαρίτης οὐ μόνον διὰ τῆς γυψογραφίας, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν δόηγιῶν καὶ συμβουλῶν του πρὸς τοὺς ἀσχολουμένους εἰς τὴν προπλαστικήν, ἐπίσης δὲ καὶ δ. Χ. Σίγελ, δοτις καὶ ἐδιδάξει βραδύτερον τὴν γλυπτικήν.

4ον Χαρακτικῆς, ὑπὸ τοῦ ιερομονάχου Ἀγαθαγγέλου παιδεύθεντος ἐν τῷ Ἀγίῳ Όρει, δοτις ἐδιδάσκει τρὶς τῆς ἐβδομάδος εἰς 29 μαθητάς μόνην τὴν ξυλογραφίαν, ἥτις ἔθεωρεῖτο δικαίως ὡς γνησία ἐθνική τέχνη.

5ον Τῆς καλλιγραφίας ὑπὸ Αλ. Σούτου, διδασκομένης τρὶς τῆς ἐβδομάδος εἰς 147 μαθητάς μόνην τὴν ξυλογραφίαν, στοιχείων μορφώσεως τῶν νεαρῶν Ἐλλήνων.

6ον Ἰστορίας τῶν εἰκαστικῶν τεχνῶν καὶ ἐρμηνείας πινάκων κατὰ τὰς ἔορτὰς ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τοῦ γυμνασίου Γ. Παπαδοπούλου, διδαχθείσης εἰς 87 μαθητάς καὶ πολλοὺς ἀκροατάς.

Τὸ δεύτερον μέρος τοῦ προγράμματος περιελάμβανε τὴν διδασκαλίαν στοιχειωδῶν φυσικομαθηματικῶν γνώσεων, τὸ πρῶτον κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο εἰσαχθεῖσαν καὶ σχολοῦν σκοπὸν ἀφ' ἐνδεικόντος τὴν πληρεστέραν καταγόσην τῶν προηγουμένων μαθημάτων, ἀφ' ἐτέρου δὲ νὰ τελειοποιήσῃ τοὺς ἀκροατὰς εἰς τὴν Ἰδίαν ἔσω τοῦ πατριαρχείου. Τὰ οὕτω καθορισθέντα μαθημάτα ἦσαν:

Ιον Ἡ γεωμετρία, διδαχθείσα ὑπὸ τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ Θ. Κομνηνοῦ εἰς 30 μαθητάς, κατὰ τὰς ἔορτὰς. Τὸ μάθημα τοῦτο ἐχρησίμευεν εἰς τε τοὺς μαθητάς τῆς γραφικῆς, παρ' οἷς ἀνεπλήρωντες τὴν ἔλλειψιν γνώσεων προοπτικῆς ὡς καὶ εἰς τοὺς ἀσχολουμένους εἰς τὴν ἀρχιτεκτονικήν, οἰκοδομίαν καὶ καταμέτρησιν γαιῶν.

2ον Φυσική καὶ μηχανική ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Γ. Βούρη εἰς 22 μαθητάς καὶ περὶ τοὺς διπλασίους ἀκροατάς, ἐπίσης κατὰ τὰς ἔορτὰς καὶ κατὰ τρόπον καταληπτὸν εἰς ὅλους τοὺς παρευρισκομένους,

ΜΟΡΟΣ

ΕΚΦΩΝΗΣΙΣ ΕΚΤΑΣ ΤΗΝ ΕΠΕΤΕΙΟΝ ΤΕΛΕΤΗΝ

Τ Ο Υ

ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ,

Ε Β Π Ι Τ Ρ Σ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΤΡΙΤΟΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΕΤΟΣ

ΕΚΘΕΣΕΩΣ ΤΩΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ

Υ Π Ο

ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ

ΛΥΣΑΝΔΡΟΥ ΚΑΥΤΑΝΖΕΓΛΟΥ,

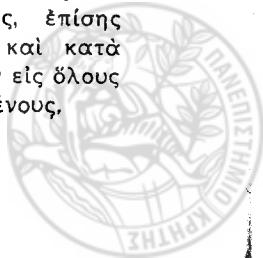
ΓΕΝΙΚΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΟΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ,

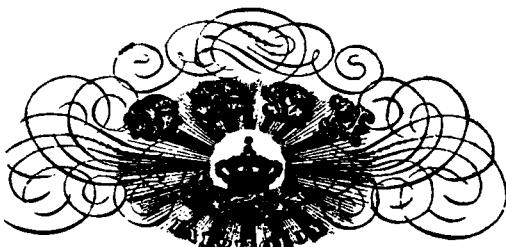
ΕΤΑΙΡΟΥ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΑΚΑΔΕΜΙΩΝ ΤΩΝ ΚΛΑΣΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

κελ. κελ. κελ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,
Τόπος Χ. Νικολαΐδου Φιλαδελφίως.
(Επόμενη ημέρα της Άγρης.)

1847.

ΕΔΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ

Μετά αριθμού 80 ήμερον ἐπ τοῦ ένατημέτοιο θεούργου,
Παρότι μὲν δύο τοι ἀπό 19. γεννεαργού, 1845. ΟΕ. πάρον, αὐτὸς
ορθοῖς ἔργα πλέοντας τὴν γυμναστικὴν ἐπ τῷ Θρησκευτικῷ
περιορισμῷ πλέοντας τὴν γυμναστικὴν ἐπ τῷ αὐτῷ Θρη-
σκευτικῷ περιορισμῷ με μετον θρησκευτικῷ πλέοντας
μετὰ μόνα.

Η ρεύματος τοῦ σπουδῶν θεούργων, ἀναθέτει μὲ τοῖς Ημέταις
πορ ἐπ τοῦ ένατημέτοιο θεούργου.
Ἐπ οἰδίαν, τοὺς 3. Αριθμ. 1856 —

Ζον Χημεία, ήτις ἀνετέθη μὲν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως
εἰς τὸν πράγματι πολυάσχολον καθηγητὴν ἐν τῷ Ἐθνικῷ
Πανεπιστημῷ Ξ. Λάνδερερ, ἀλλὰ δὲν ἐδιδάχθη παρ' αὐ-
τοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1844—45.

Συμπληρωματικῶς πρὸς τὰ ἀνωτέρω προσετέθη κατὰ
τὴν αὐτὴν ἐποχὴν καὶ ἡ Γραμματική, ήτις ἀνετέθη ἐπί-
σης εἰς τὸν Α. Σούτσον, ἀλλὰ δὲν ἔσχεν ἀκροατάς κατὰ
τὸ ἔτος ἐκεῖνο, καθόσδον οἱ μὲν μαθηταὶ τοῦ Σχολείου
τῶν Τεχνῶν προερχόμενοι ἐκ τῶν ἐλληνικῶν σχολείων
ἴπετο θέτοι κατεῖχον αὐτὴν, οἱ δὲ λοιποὶ ἀκροαταὶ
ἐνδιεφέροντο κυρίως διὰ τὰ πρακτικὰ μαθήματα.

Ἄλλ' ἐκ τῶν χρησίμων μαθημάτων ἄλλα μὲν οὐδέ,
λας ἐδιδάσκοντο (προοπτική, σκηνογραφία, μεταλλο-
γιλυπτική), ἀλλὰ δὲ ἐδιδάχθησαν ἀτελῶς ἔνεκεν
ψεως μέσων ἢ διαφόρων αἰτίων, μεταξὺ δὲ τῶν
ταίων τούτων μαθημάτων ἦτο κυρίως ἡ τὰ μέγιστα κα-
θυστεροῦσσα ἀρχιτεκτονική. Διὰ νὰ σχηματίσῃ
ἰδέαν τῆς τότε οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ σχολείου
θὰ ἀρκέσῃ νὰ μνημονεύθῃ ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς αὐτῷ
ἦτο κατὰ μὲν τὸ ἔτος '841 δραχμαὶ 13392, κατὰ
1842 δρχ. 17520, καὶ κατὰ τὸ 1845 δρχ. 17622.

Οἱ περὶ ὃν ἐλέχθη ἐτήσιοι καλλιτεχνικοὶ διαγωνισμοὶ
ἔτελοῦντο ἐν τούτοις τακτικῶς καὶ ἡ βράβευσις τῶν ἀρ-
στευόντων ἐγένετο ἐπισήμως παρουσίᾳ τοῦ βασιλικοῦ
ζεύγους. Ἐκ δὲ τῶν κατὰ τὰς ἐφεξῆς ἐπετείους τελε-
τὰς ἐκφωνουμένων ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ Λ. Καυτανσόγλου
λόγων, οἵτινες καὶ ἐδημοσιεύοντο εἰς ίδιαίτερα φυλλά-
δια, δύναται τις σήμερον νὰ ἀντιληφθῇ ποία ὑπῆρχεν ἢ
διαμπρφωσις τοῦ σχολείου κατὰ τὰ πρώτα ἔτη τῆς λει-
τουργίας αὐτοῦ.

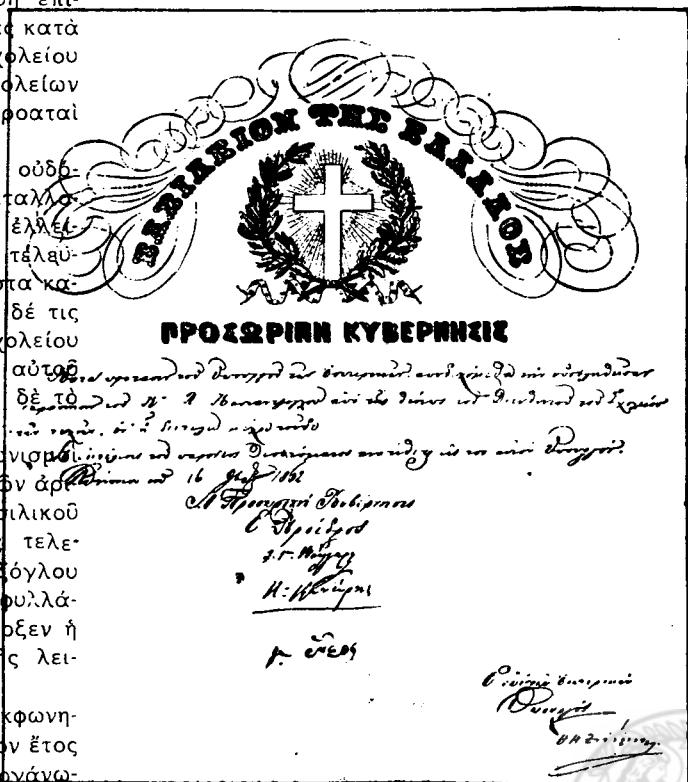
Οὕτως ἐκ τοῦ κατὰ τὴν 4ην Μαΐου τοῦ 1858 ἐκφωνη-
θέντος λόγου, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν κατὰ τὸ δωδέκατον ἔτος
ἐπιτελεσθέντων διαγωνισμῶν συνάγεται ὅτι ἡ δημάρω-
σις τοῦ Σχολείου τῶν Τεχνῶν παρέμενε πάντοτε ὄμοια

σχεδὸν πρὸς τὴν τοῦ 1845. Ο ἀριθμὸς ὅμως τῶν μαθη-
τῶν ὑπῆρξε μικρότερος τοῦ ἀρχικοῦ, τὸ δὲ μαθητολό-
γιον τοῦ 1857 58 περιελάμβανε 470, ἐξ ὧν οἱ μὲν 352,
προερχόμενοι ἐκ διαφόρων ἐκπατιδευτηρίων τοῦ Κράτους,
εἶχον διαφόρου βαθμοῦ μάθησιν, οἱ δὲ 118 ὑπόλοιποι
προήρχοντο ἐξ ἐπαγγελματικῶν τάξεων πάσης φύσεως,
καὶ τῶν ὅποιων τὸν κατάλογον, διὰ τὸ περίεργον, πα-
ραθέτω ὡς ἀναφέρεται ἐν τῇ ἐκθέσει ἐκείνῃ τοῦ Καυ-
τανσόγλου:

Ἄγιοιγράφοι καὶ ζωγράφοι 13, ἀρχιτέκτονες (;)6, βι-
βλιοπώλης 1, ἔμποροι 7, κτίσται 2, ράπτης 1, τοιχογρά-
φοι 3, ἀμαξοποιοί 3, σιδηρουργοί 4, τορευταὶ 4, ὑποδημα-
τοποιοί 2, χρυσοχόοι 4, ἀμαξοποιοί 3, βιβλιοδέτης 1,
γλύπταικαὶ λιθοδότοι 9, λεπτουργοί 9, δηλοποιοί 2, τέ-
κτονες 13, τοιχοχρίσται ἢ κονιασται 3, τυπογράφοι 4,
ὑπάλληλοι 9, ὑπαξιωματικοί 14, χρωματοπλάσται 4.

Οἱ ἐπαγγελματιαὶ οὗτοι, φοιτῶντες εἰς τὰ κατὰ τὰς
ἔορτὰς ἐλεύθερα μαθήματα, ἐπεζήτουν πλούτισμὸν τῶν
γιώσεών των ἐμφορούμενοι ὑπὸ τῆς χαρακτηριστικῆς
εἰς τὸν "Ἐλληνα φιλομαθείας. Ἐκ δὲ τῶν ἄλλων, οἵτι-
νες πλέον ἢ ἔλαττον τακτικῶς ἐφοίτων εἰς τὰ κατὰ
τὰς ἐργασίμους ἡμέρας λειτουργοῦντα καλλιτεχνικὰ
ἐργαστήρια, οἱ τακτικώτεροι καὶ ἐργατικώτεροι συμμε-
τείχον εἰς τοὺς ἐτησίους διαγωνισμούς, τῶν δποίων τὸ
πρόγραμμα ἀπὸ τοῦ ἔτους τῆς ιδρύσεως αὐτῶν καὶ με-
τέπειτα ἐπίσης διίγον εἰχε παραλλάξει.

Ἐξετάζοντες λ. χ. τὰ ἀποτελέσματα τῶν προκηρυ-
χθέντων διαγωνισμῶν τοῦ 1857, παραστηροῦμεν ὅτι ἀπε-
νεμήθησαν 26 βραβεῖα, καὶ δὴ δύο τῆς ζωγραφικῆς,
τέσσαρα τῆς ἀγαλματογραφίας. Ήτοι ἀνὰ δύο διὰ τὴν
πρώτην καὶ δευτέραν τάξειν (αἱ τάξεις ἦσαν ἐν συνόλῳ
τρεῖς), δύο τῆς στοιχειώδους γραφῆς, τέσσαρα τῆς
ἀρχιτεκτονικῆς κοσμηματογραφίας (ἀνὰ δύο διὰ τὴν

πρώτην καὶ δευτέραν τάξιν) δύο τῆς πλαστικῆς, ἔξι τῆς ξυλογραφίας (ἀνὰ δύο εἰς ἑκάστην τῶν τριῶν τάξεων) δύο τῆς χαλκογραφίας, δύο τῆς ἀρχιτεκτονικῆς προστικῆς καὶ δύο τῆς καλλιγραφίας. Τὰ βραβεῖα ταῦτα ἀπετελοῦντο ἐκ μηνιαίας ἐπιχορηγίας, ἐπὶ ἐν σπουδαστικὸν ἔτος, τῆς δροίας τὸ ποσὸν ἐκυμαίνετο μεταξὺ δκτῶ καὶ τεσσαράκοντα δκτῶ δραχμῶν, ἀναλόγως πρὸς τὴν ἀξίαν τοῦ προκηρυχθέντος θέματος καὶ τῆς ἐν τῇ τέχνῃ ἵκανότητος τοῦ βραβευομένου. Κατὰ δὲ τοὺς ὡς ἀνω διαγωνισμοὺς βλέπομεν, πλὴν ἄλλων, πρῶτον βραβευόμενον τὸν ἐκ Τήνου Νικόλαον Γύζην ἐν τῇ στοιχειώδει γραφικῇ (διὰ δραχμῶν δώδεκα) καὶ τῇ χαλκογραφίᾳ (διὰ δραχμῶν δέκα ἔξι), ἐν δὲ τῇ ζωγραφικῇ πρῶτον τὸν ἐκ Τήνου Νικόλαον Λύτραν (διὰ δραχμῶν τριάκοντα).

Ἐκτὸς δὲ τῶν ὑπὸ τοῦ ἴδρυματος ἑτησίως καθοριζούμενων βραβείων, δὲ τῶν τεχνῶν φίλος καὶ προστάτης Ἀλέξανδρος Κοντόσταυλος εἶχεν ἀθλοθετήσει διὰ μίαν πενταετίαν (1856-60) ἀνὰ δύο χιλιόδραχμα βραβεῖα γλυπτικῆς, ζωγραφικῆς καὶ ἀρχιτεκτονικῆς, ἐκ τῶν δροίων ἀπενεμήθη, διὰ πρώτην φορὰν κατὰ τὸν διαγωνισμὸν τοῦ 1857, τὸ μὲν τῆς ζωγραφικῆς εἰς τὸν ἐκ Φουρνᾶ τῆς Εύρυτανίας Σπυρίδωνα Χατζογιαννόπουλον, τὸ δὲ τῆς γλυπτικῆς διενεμήθη κατ' ἵσα μέρη εἰς τοὺς βραδύτερον διακριθέντας ἐν τῇ τέχνῃ ταύτῃ Τήνιους ἀδελφούς Γεωργίου καὶ Λάζαρον Φυτάλην.

Ὕπὸ τὸ αὐτὸν πνεῦμα ἔξικολούθησαν τελούμενοι οἱ καλλιτεχνικοὶ οὗτοι διαγωνισμοὶ καὶ κατὰ τὰ μετέπειτα ἔτη, τὰ δὲ ὄντα διαγωνισμοὺς τῶν βραβευομένων ἀνευρίσκονται εἰς τὰς ἑτησίως ἔκτυπουμένας λογοδοσίας μέχρι καὶ τοῦ 1858, καθ' ὃ ἐδημοσιεύθη τὸ τελευταῖον σχετικὸν φυλλάδιον τοῦ Καυτανζόγλου, καὶ ἀκολούθως εἰς τὰ τεύχη τῆς «Πανδώρας» ἴστορικοῦ καὶ φιλολογικοῦ περιοδικοῦ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Μεταξὺ τῶν ὄνομάτων αὐτῶν συναντῶμεν ἐπανειλημμένως τὰ τῶν Γύζη, Λύτρα καὶ Φυτάλη, οἵτινες συιεχῶς διαπρέποντες ἐτίμησαν τὴν Ἑλληνικὴν τέχνην.

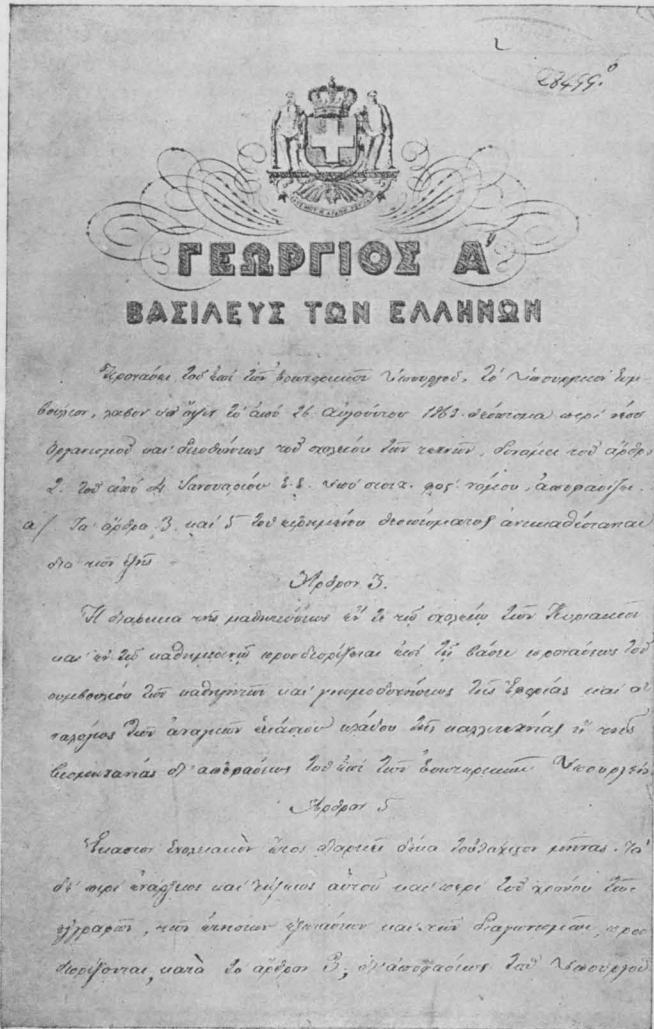
Παρὰ πάντα τὰ ἀξιόλογα ταῦτα ἔργα, τὴν φιλότιμον δραστηριότητα τῶν ἐν αὐτῷ καὶ τὴν πολλαχόθεν ἐκδηλουμένην θερμὴν συμπάθειαν, τὸ Σχολεῖον τῶν Τεχνῶν περιέπεσεν εἰς ποιάν, τινα στασιμότητα, δοφειλομένην εἰς τὰ κατὰ τὰ ἔτη 1859-62 συνταράζαντα τὴν χώραν πολιτικὰ γεγονότα. Ἀλλ'

ἐν τῷ μεταξύ, ἡτοι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς διευθύνσεως Καυτανζόγλου, ἐγένοντο αἱ πρῶται τῶν Μετσοβιτῶν ὑπέροχοι ὄντες κληροδοσίαι πρὸς ἀνέγερσιν μεγαλοπρεπούς κτιρίου, ἀνταξίου στεγάστρου τῶν Τεχνῶν.

Τὴν ἀρχικὴν ἰδέαν ἔσχεν ὁ ἐνθουσιώδης πατριώτης Νικόλαος Στουρνάρης, ἀνὴρ εὐρείας μορφώσεως καὶ σπουδαίας ἐμπορικῆς ἵκανότητος, ὅστις ἀφοῦ ὑπὲρ τὴν εἰκοσαετίαν διηγήθη τὸν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ μεγάλον ἐμπορικὸν οἰκον τοῦ θείου του Μιχαήλ Τοσίτσα, ἀφίκετο εἰς Ἀλέξανδρο τῷ 1846 πλήρης μεγαλουργῶν πόθων καὶ σχεδίων, ἀτινα προετίθετο νὰ πραγματοποιήσῃ διαθέτων ἐκ τῆς μεγάλης αὐτοῦ περιουσίας. Πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τοῦτον ἥγορασεν εἰς Φθιώτιδα καὶ Εὔβοιαν μεγάλα κτήματα, συνεργαζόμενος μετὰ τοῦ ἡδη εἰς Αἴγυπτον ἐγκατεστημένου ἐπ' ἀδελφῆ γαμβροῦ του καὶ συμπατριώτου του Γεωργίου Ἀβέρωφ. Ἀτυχῶς δὲν ἤδυνθη ὁ Στουρνάρης νὰ ἐκτελέσῃ τὰς εὐγενεῖς αὐτοῦ ἐπιθυμίας, διότι ἀπέθανεν αἰφνιδίως τῷ 1853 ἐν ἡλικίᾳ 47 ἔτῶν. Ἐκ δὲ τῆς περιουσίας του ἀνερχομένης εἰς τριακοσίας χιλιάδας ταλλήρων ἐκληροδότησε τὸ ἐν τρίτον πρὸς ἀνέγερσιν ἐν Ἀθήναις κτιρίου διὰ τὸ Πολυτεχνεῖον.

Τὴν διάθεσιν ταύτην τοῦ μεγαλόφρονος ἀνδρὸς ἐκτιμῶν δὲ θείος αὐτοῦ Μιχαήλ Τοσίτσα, ὅστις ἡδη ἀπὸ τοῦ 1849 παρηκολούθει τὰ τῆς ἀναγεννωμένης πατρίδος

ζητήματα καὶ θεωρῶν δτὶ τὸ κληροδότημα τοῦ Στουρνάρη δὲν θὰ ἔξηρκει διάτε τὴν ἥδρυσιν τοῦ Πολυτεχνείου καὶ τὴν προμήθειαν τῶν διὰ τὰ προορισμὸν αὐτοῦ ἀναγκαιούντων χρησίμων, ἐχορήγει διὰ τῆς διαθήκης του ἑτέρας 100.000 ταλλήρων (600.000 χρυσῶν δραχμῶν) πρὸς παντοειδῆ συμπλήρωσιν τούτου, ἐκληροδότει δὲ καὶ διάφορα ἄλλα ποσὰ εἰς τὸ Μέτσοβον, τὴν κοινότητα Θεσσαλονίκης, ἐν ᾧ ἡρετατο τοῦ σταδίου του, τὸν «Αγιον Τάφον, τὸ Ἀρσάκειον, τὸ Δημοτικὸν Νοσοκομεῖον» Αθηνῶν κλπ. Ἀπέθανεν ἀτεκνος τῷ 1856 εἰς ἡλικίαν 70 ἔτῶν, μεταδίδων τὰς εὐγενεῖς σκέψεις καὶ ἀρχάς του εἰς τὴν ἀγαθοεργὸν σύντροφον τοῦ βίου του, τὴν Ἐλένην Τοσίτσα, ἡτοι διὰ τῆς διαθήκης της τοῦ 1864 κατέλιπε 250.000 δρχ. εἰσέτι πρὸς ἀποπεράτωσιν τῆς οἰκοδομῆς καὶ λοιπὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Πολυτεχνείου. Η ἴδια γενναιόφρων Ἑλληνὶς προσέφερεν ἐν συνεχείᾳ τὸ ἔτερον ἐπὶ τῆς δόδοι Πατησίων μέγα οἰκόπεδον, ἐφ' οὗ ἐκτίσθη ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον,

Πρός άνιδρυσιν τοῦ κτιρίου τοῦ Πολυτεχνείου έξελέγη «τὸ πρός τὰ δεξιά τῷ ἔξιόντι κατὰ τὴν ὁδὸν Πατησίων» οἰκόπεδον, τὸ ὅποῖον ἀρχικῶς (τῷ 1833) εἶχε πωληθῆ ἀπὸ τὸν τοῦρκον κάτοχόν του ὡς χωράφιον εἰς δμάδα βαυαρῶν ἀξιωματικῶν ὑπὸ τὸν Χ. Νέζερ, ἥτις συνέστησεν ἐκεῖ τὸ πρῶτον ἐν Ἀθήναις γερμανικὸν ξενοδοχεῖον τοῦ Χάρτμαν. Βραδύτερον τὸ κτῆμα ἐπωλήθη ὑπὸ τῶν βαυαρῶν εἰς τὸν διοικητὴν τῆς Ἀττικῆς Κωνσταντίνον Ἀξιώτην, ὅστις ἔδωσεν αὐτὸν ὡς προΐκα τῆς θυγατρός του, νυμφευθείσης τῷ 1837 τὸν πολωνὸν φιλέλληνα ἀξιωματικὸν Λεωνίδαν Σμόλενιτς, παρ' οὐδὲπωλήθη βραδύτερον εἰς τὸν βαρώνον Γ. Σίναν καὶ τέλος ἡγοράσθη ὑπὸ τῆς Ἐλένης Τοσίτσα ἀντὶ 25.000 ταλλήν. ρων καὶ ἐδωρήθη διὰ τοῦ ἀντιπροσώπου αὐτῆς Ἀναστασίου Μανάκη πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ Πολυτεχνείου (ἔφημερις «Πρωτεὺς Κῆρυξ» 8 Δεκεμβρίου 1861).

Τὰ σχέδια τοῦ κτιριακοῦ συμπλέγματος ἔξεπονήθησαν ὑπὸ τοῦ Λ. Καυτανζόγλου, ὅστις ἀνέλαβε καὶ τὴν ἐπίβλεψιν τῆς ἐκτελέσεως αὐτῶν, ἀποσυρθεὶς ἐπὶ τούτῳ τῆς διευθύνσεως τοῦ Σχολείου τῶν Τεχνῶν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1862, κατ' Οκτώβριον τοῦ ὅποιου ἡρχισαν αἱ ἐργασίαι τῆς οἰκοδομῆς. Αὗται δὲ παρετάθησαν ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν, διά τε τὴν ἐκτασιν τοῦ κτιρίου, τὴν ἔξαιρετικῆς ἀξίας κατασκευὴν καὶ τὴν πλουσίαν αὐτοῦ διακόσμησιν Οὕτω δ' ἀναγινώσκομεν ἐν τῇ «Πανδώρᾳ» τῆς 1ης Ἀπριλίου τοῦ 1870 ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὸ Πολυτεχνεῖον Στουρνάρη» τὰ ἀκόλουθα μεταξὺ ἀλλων:

«Διὰ τὸ λαμπρὸν τοῦτο οἰκοδόμημα, τὸ κεκοσμημένον διὰ περιστόλων ἐκ Πεντεληγίου μαρμάρου ἔδαπανήθησαν ἡδη 1.400.000 δραχ. Δυστυχῶς δύμας αἱ ἐν αὐτῷ παραδόσεις τῶν τεχνῶν, κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῶν ἰδρυτῶν αὐτοῦ, εἰσέτι δὲν ἡρχισαν, μηδὲ ἀποπερατωθέντος τοῦ κτιρίου ἔνεκεν τῆς ἐκτάσεως καὶ τῆς πολυτελείας αὐτοῦ. Ἁς εὐχόμεθα τὴν ταχεῖαν ἀποπεράτωσίν του διὰ νέων γενναίων συνεισφορῶν μεγαθύμων Ἐλλήνων».

Καὶ ὄντως, τὴν δλοκλήρωσιν τοῦ περικαλλοῦς ἰδρύματος ἀναλαμβάνει ἐφεδῆς ὁ μεγάλος ὀδωρος πατριώτης καὶ ύπεροχος Ἐλλην Γεώργιος Ἀβέρωφ, ὅστις δι' ἐπανειλημμένων ἡγεμονικῶν προσφορῶν συνεπλήρωσε τὸ ἔργον τῶν Μετσοβίτῶν συμπολιτῶν του».

«Ἀνήγγειλε πρὸς τὴν Κυβέρνησιν—ἔγραφεν δι Αἰώνων τῆς 2ης Φεβρουαρίου 1873—ὅτι καταβάλλει δρχ. 200.000 πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ Στουρναρείου Πολυτεχνείου ὑπὸ τὸν δρόν νὰ δνομασθῇ τοῦτο «Μετσόβιον», καθὸ πάντων τῶν εἰς ἀνέγερσιν αὐτοῦ συντελεσάντων ἐκ Μετσόβου τῆς Ἡπείρου καταγομένων. Ἡ προσφορὰ τοῦ Γ. Ἀβέρωφ εἶναι ἀνταξία τῆς φήμης καὶ τῶν αἰσθημάτων του, θέλει δὲ ἐπικροτήσει δὲ Ἐλληνισμὸς μανθάνων ἐπὶ τέλει διτὶ περατοῦται ἡ οἰκοδομὴ ἐνὸς τῶν ὀφελιμωτάτων ἰδρυμάτων τῆς Πατρίδος. Ἀμφιβάλλομεν δύμας ἀνδύναται νὰ μετατραπῇ ἡ ἀρχικὴ τοῦ θεμελιωτοῦ θέλησις ὡς πρὸς τὸ ὄνομα, ὅπερ ἐδόθη αὐτῷ ἀρχῆθεν καὶ ἐσεβάσθη ἡ γενναίαν ἐπίσης ὑπὲρ αὐτοῦ προσενεγκοῦσα προσφοράν ἐξ ἡμίσεος ἐκατομμυρίου μακαρίτις Τοσίτσα, προηγούμενως δὲ καὶ αὐτὸς δὲπίσης ἡμισυ ἐκατομμύριον δωρησάμενος σύζυγός της.

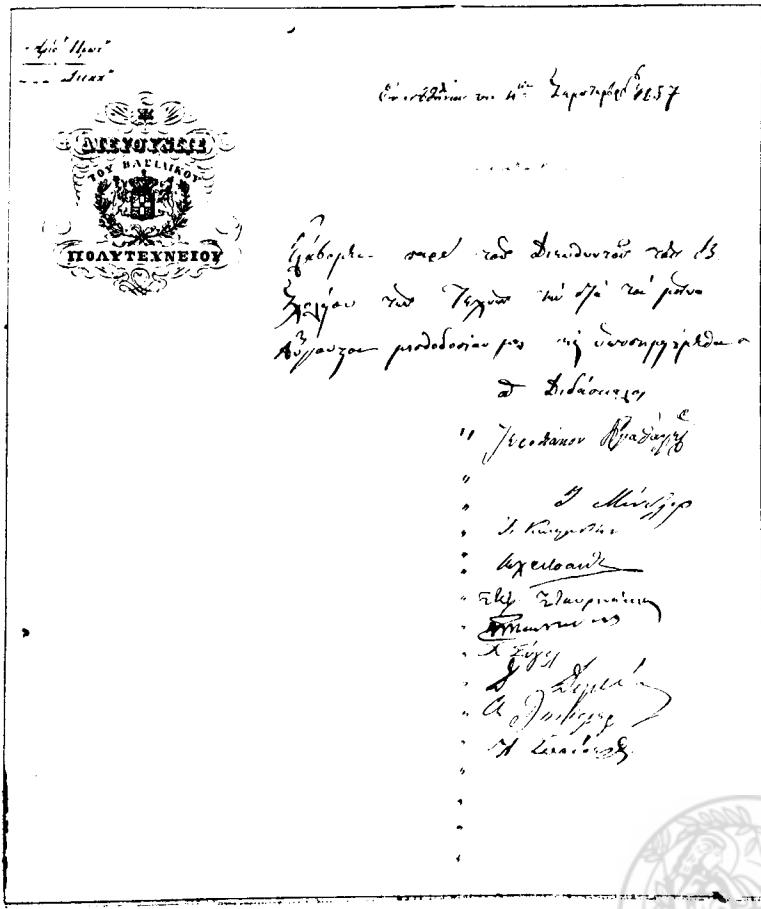
»Εὔελπιστούμεν διτὶ καὶ τὴν μικρὰν αὐτὴν

δυσχέρειαν θὰ ἀρῃ δὲ πατριωτισμὸς τοῦ Ἀβέρωφ, ὅτι δὲ θὰ εὑρεθῶσιν ἐπίσης καὶ τὰ πρὸς ἀποτελείωσιν τῆς οἰκοδομῆς τοῦ Πολυτεχνείου ἀπαιτούμενα χρήματα, μὴ ὑπερβαίνοντα τὰς ἑτέρας 200.000 δραχ.»

Καὶ τὸ μὲν Στουρνάρειον μετωνομάσθη ἔκτοτε Μετσόβιον Πολυτεχνείον δὲ Ἀβέρωφ προσέφερεν 300.000 δραχ. εἰσέτι, δι' ὃν ἐπεραιώθη βραδύτερον (1879) καὶ τὸ ἐν αὐτῷ μηχανουργεῖον, καὶ ἀποθνήσκων τῷ 1899 ἀφῆκε περὶ τὸ ἐκατομμύριον πρὸς τε συμπλήρωσιν τῶν οἰκοδομικῶν καὶ διακοσμητικῶν ἔργων τοῦ Πολυτεχνείου ὡς καὶ καθίδρυσιν πλειστέρων βραβείων καὶ ὑποτροφιῶν διὰ τοὺς ἐν αὐτῷ ἀριστεύσαντας μαθητὰς ἐν ταῖς ὀραίαις τέχναις καὶ τεχνικαῖς ἐπιστήμαις. Ἐπὶ πλέον δὲ ἐδωρήσατο πρὸς αὐτὸν τὴν ἑξ 80 ἐλαιογραφίῶν πολύτιμον αὐτοῦ πινακοθήκην.

Αἱ ὑπὸ τοῦ Γεωργίου Ἀβέρωφ ἐν ζωῇ γενόμεναι πρῶται δωρεαὶ ἔξησφάλισαν οὕτω τὴν ἐπιτελείωσιν τῆς οἰκοδομῆσεως τοῦ Πολυτεχνείου, κυρίως δὲ τὴν τοῦ κεντρικοῦ κτιρίου καὶ τοῦ μηχανουργείου, διότι αἱ πτέρυγες ἡσαν πλέον εἰς κατάστασιν νὰ στεγάσωσι τὸ Σχολεῖον τῶν Τεχνῶν. Ἡ δὲ μεταφορὰ τούτου ἐν αὐταῖς ἐπεσπεύθη διὰ τὸν λόγον διτὶ ἡ ἐδῶ Πειραιῶς οἰκία, ἐν τῇ δοποίᾳ ἡδρευεν ἀπὸ τῆς συστάσεώς του, παρεχωρήθη ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν Κ. Κουμουνδούρου, κατ' Οκτώβριον τοῦ 1871, πρὸς ἐγκατάστασιν ἐν αὐτῇ τοῦ ἀρτιστικοῦ τότε Μουσικοῦ καὶ Δραματικοῦ Συλλόγου, ἐξ οὐ προῆλθεν ἔκτοτε τὸ εἰσέτι καὶ νῦν ἐκεῖ ἐνρισκόμενον Ὁδεῖον.

Οὕτω δὲ περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1872 ἐγκαθίσταται τέλος τὸ Σχολεῖον εἰς τὸ καλλιμάρμαρον κτίριον τῆς ὁδοῦ Πα-

τησίων, καὶ δὴ τὰ μὲν γραφεῖα τῆς διευθύνσεως καὶ τὸ τεχνικὸν τμῆμα εἰς τὴν μεσημβρινὴν πτέρυγα, τὸ δὲ καλλιτεχνικὸν τμῆμα εἰς τὴν βορείαν, ἐν ᾧ παραμένει ἔως σήμερον.

Πλέον συγκεκριμένην μορφὴν προσέλαβε τὸ Σχολεῖον τῶν Τεχνῶν διὰ τοῦ νέου αὐτοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ κυρωθέντος διὰ θεσπίσματος τῆς μετὰ τὸν "Οθωνα προσωρινῆς κυβερνήσεως, ὅπερ δημοσιεύθεν ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τοῦ Κράτους τῇ 14ῃ Σεπτεμβρίου τοῦ 1863 περιελάμβανε τὰ ἔξι: «Θεωροῦσα ἡ κυβέρνησις ὅτι τὸ μόνον ἐν Ἑλλάδι, πρὸ τινων ἔτῶν, συσταθέν Σχολεῖον τῶν Τεχνῶν δὲν προώδευσεν ἀρκούντως οὐδὲ παρεῖξε καρποὺς ἀναλόγους τῶν προσδοκιῶν τοῦ κοινοῦ καὶ τῶν πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ καταβαλλομένων ἐτησίως ἐκ τοῦ Δημοσίου Ταμείου δαπανῶν, σκεπτομένη δ' ὅτι διὰ μόνης τῆς καλῆς αὐτοῦ διοργανώσεως καὶ διευθύνσεως δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ βελτίωσις τῶν ὑπαρχόντων τεχνιτῶν καὶ ἡ μόρφωσις νέων καθ' ὅλους τοὺς κλάδους τῆς βιομηχανίας, συνάμα δὲ χρησιμοποίησις αὐτοῦ ὡς πρώτης βαθμίδος τῶν διὰ τὰς ὠραίας τέχνας μελλόντων καθιδρυμάτων, ἀποφασίζει τὴν μεταρρύθμισιν» κλπ.

Συνωδὰ ταῖς διατάξεις τοῦ θεσπίσματος τούτου ἡ σύστασις τοῦ Σχολείου εἶχε σκοπὸν «τὴν θεωρητικὴν καὶ πρακτικὴν μόρφωσιν εἰς τὰς ἀναγκαιοτέρας τέχνας ἥτοι τὴν οἰκοδομικήν, τὴν σιδηρουργίαν, τὴν λεπτοργίαν, τὴν γλυπτικήν, τὴν ζωγραφικήν, τὴν κεραμοποίιαν, τὴν βυρσοδεψίαν, τὴν σαπωνοποίιαν» κλπ.

Κατὰ πρῶτον τότε διη-

ρεῖτο ἡ διδασκαλία εἰς κυρίως βιομηχανικὴν καὶ εἰς καλλιτεχνικὴν, διετέρειτο ἐν τούτοις τὸ σύστημα ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΤΩΝ ΤΕΧΝΩΝ.

Σχολεῖον τῶν Κυριακῶν

πρὸς τελειοποίησιν τῶν ἐ-

παγγελομένων ἥδη διαφό-

ρους τέχνας, τοῦ Καθημε-

ρινοῦ Σχολείου πρὸς μεθο-

δικὴν ἐκπαίδευσιν νέων,

προωρισμένων διὰ τὴν βιο-

μηχανίαν, τεκτονικὰς καὶ

γεωμετρικὰς ἐργασίας κατ-

τοῦ Καλλιτεχνικοῦ Σχολεί-

ου πρὸς διδασκαλίαν τόπον γνώσιον

ώραιών τεχνῶν. Ἡ φοίτησις

ώριζετο ἐν μὲν τῷ Σχολείῳ Πανοπλίας

τῶν Κυριακῶν μονοετής, ἀλλ' ξενοδομώνται

δὲ τῷ καθημερινῷ διὰ μέν εσθοτοῦ,

τοὺς τέκτονας, γεωμετρας,

σιδηρουργοὺς καὶ χειροτε-

χνας τριετής, διὰ δὲ τοὺς

καλλιτέχνας πενταετής.

Οἱ κατατάσσομενοι εἰς

τὸ Σχολεῖον τῶν Κυρια-

κῶν ὥφειλον ἀπλῶς ἢ

γνωρίζωσι τὸ ἀναγυνώσ-

κειν καὶ γράφειν. Πρὸς ἔγ-

γραφὴν δὲ ἐν τῷ Καθημερι-

νῷ ἀπητεῖτο ἀπολυτήριον.

Ἐλληνικοῦ σχολείου καὶ ἐ-

ξετάσεις ἐπὶ τῶν ἐν αὐτῷ

διδαχθέντων μαθημάτων.

Διὰ τὰς πρακτικὰς ἐργα-

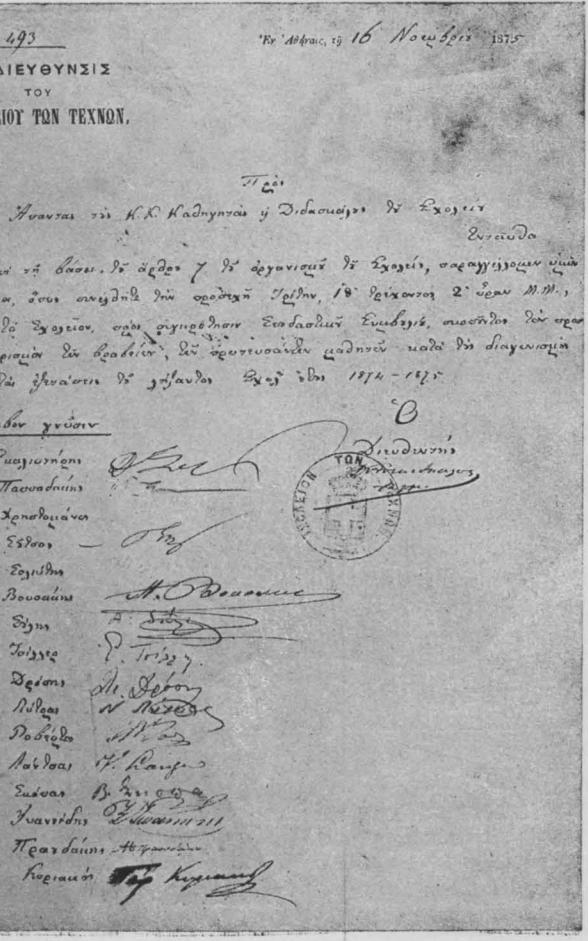
σίας τῶν μαθητῶν ἐν τῷ σχολείῳ καθωρίζονται δέ τοι δέξις ἐργαστήρια: Σιδηρουργεῖον, χημεῖον, λαϊκὸν διηγεῖον, ἐργαστήριον ζωγραφικῆς καὶ ίδιον πλαίσιον τοῦ νείκης.

Τὸ σύστημα τῶν ἐτησίων διαγωνισμῶν παρατίθεται παρότερον, ἀλλ' ἐκτὸς αὐτῶν καθιδρύονται ἄλλοι διάκρισης ἐκάστητα μετὰ τὰς ἀπολύτειας. • Εἰς δὲ τὸν λαμβάνοντα τὸν πρῶτον τοῦ έλεγε τὸ θέσπισμα - θέλει ἀπονέμεσθαι νομισματικοῦ Διατάγματος». Ἐκ τῶν οὕτω βραβευμένων τῶν λάσσοντος ἡ κυβέρνησις ἵνα δαπάνη τοῦ Δημοσίου διηγεῖται τοῦ Δημοσίου ἀποστέλλει εἰς τὴν ἀλλοδαπήν τοὺς ἴκανους πρώτους τελειοποιηθώσιν εἰς τὴν διεκρίθησαν τέχνην ή σιμοποιηθώσιν ἀκολούθως εἰς δημοσίας κατὰ τηρεσίας.

Ἐκτὸς δὲ τῆς συμπληρώσεως τοῦ προγράμματος τοῦ καθημερινοῦ Σχολείου διά τινων τεχνικῶν καὶ μάτων, νεωτερισμὸν ἀπετέλει ἡ διὰ τοῦ θεσπιλθοντού συγκροτουμένη ἐφορία, εἰς δὲν ἀνετίθετο ἡ διοικητική, ἐκπαιδευτική καὶ οἰκονομικὴ διοίκηση τοῦ Σχολείου. Ἀπετελέσθη δὲ αὕτη ἀρχικῶς τοῦ ματάρχου τοῦ μηχανικοῦ Γερασίμου Μεταξᾶ, ἡ οἵη εἰς χαροῦ τοῦ πυροβολικοῦ Γρηγορίου Χαντζερῆ Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου Σ. Κρίνου, Α. Ράφτη Ι. Παπαδάκη καὶ Θ. Ὁρφανίδη.

Δι' ἔτέρου θεσπίσματος τῆς 31ης Οκτωβρίου λογοτεχνίας κατηγοροῦντο τὰ οντότητα τοῦ Κ. Μίνδλερ καὶ Δ. Καραϊσκάκης, διδασκόμενα ἐν τῷ Λεύκειον λείψαντα στεφάνων μαθήματα στεφάνων μαθητῶν, καὶ μουσικής, ἀπηλλάσσοντο τῆς κατακλίσεως δικῆς τοῦ Κ. Μαργαρίτης: (τῆς στενογραφίας) δικῆς τοῦ Λάνδερερ καὶ δικῆς τοῦ Σχολείου τοῦ Καραϊσκάκης. Ἀνετίθετο διδασκαλία τῆς Χημείας τοῦ διδάκτορα τῆς κατηγορίας Κ. Δηλιγιάννη, τοῦ Ανατομίας εἰς τὸν Λευτέρη Αρεταΐον, τῆς κτονικῆς καὶ Οἰκοδομής τοῦ Γερ. Μεταξᾶ, Περιγραφικῆς Γεωγραφίας τοῦ Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Ι. Πακογιάννη, τῆς Μηχανικῆς, ἀξιωματικὸν τοῦ Λεωνίδαν, τῆς Χωρομετρίας, ἀξιωματικὸν τοῦ Κ. Γενίσαρλην, προοπτικῆς σκηνοθεάτρου, καὶ στοιχειογραφίας τοῦ Λάντζαν.

Η διεύθυνσις τοῦ ιερατείας τοῦ Λαζαρίου μετὰ τὴν οἰκοδομήν τοῦ Καυτανθίου ήσκηθη προσωρινά ὑπό τῆς έφορειας.

δέ, τῷ 1865, ἀνετέθη εἰς τὸν λοχαγὸν τοῦ μηχανικοῦ Δημήτριον Σκαλιστήρην, δοτὶς εἶχεν ἀναλάβει λίγην διδασκαλίαν τῆς Μηχανικῆς ἐν αὐτῷ. Ἐπὶ τῶν πλείων τοῦ εύπαιδεύτου τούτου ἀξιωματικοῦ (1865-1874) εἰ νὰ διακρίνηται ὁ πραγματικὸς τεχνικὸς χαρακτὴρ τοῦ ἑτέρου τῶν δύο τμημάτων τοῦ Σχολείου.

Ἀνωτάτην τεχνικὴν δργάνωσιν ἀπέκτησε τὸ Πολυτεχνεῖον τὸ πρῶτον διὰ τοῦ νόμου τῆς 20ῆς Ιουνίου τοῦ 1887, δι’ οὗ καθίστατο ὑπὸ τὸν τίτλον προfeτείον τῶν Βιομηχάνων Τεχνῶν» ἰδρυματικὸν τεχνικῶς μὲν κεχωρισμένον τοῦ Σχολείου τῶν Τεχνῶν, ἀποτελούμενον δὲ ἐκ δύο ἀνωτάτων στοιχείων τετραετοῦς φοιτήσεως, ἥτοι τῆς τῶν Πολυτεχνείων Μηχανικῶν καὶ τῆς τῶν Μηχανουργῶν, καὶ μέσης Σχολῆς διετοῦς φοιτήσεως τῆς τῶν Ετρῶν καὶ Ἐργοδηγῶν. Αἱ δύο πρῶται ἔγειριστιμοι πρὸς τὰς ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ σχολάς καὶ τὰς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἀντιστοίχους κακάς σχολάς καὶ ἀπετέλεσαν τὸ φυτώριον, ἐξ οὗ θεον οἱ σήμερον παρ’ ἡμῖν τὰ πρῶτα φέροντες ἐν τεχνικαῖς ἐπιστήμαις.

Ἐπορικῆς δὲ διὰ τὸ τεχνεῖον σημασίας, ἢ εἰσηγητικὴ ἔκθετική γενομένη ὑπὸ τοῦ προπορευοῦ ἐπὶ τῶν τερικῶν Κωνσταντίνου Λοιμβάρδου ὑποδούντος εἰς τὴν Βουλὴν τὸ σχετικὸν νομοτέλον τῆς ιδρύσεως στεέν λόγῳ Σχολῶν. Ἀκθεσίς ἐκείνη ἐν τῆς κῆπη περιλήψει ἔχει τῆς:

τοῦ σήμερον ὑπάρχοντος Σχολείου Τεχνῶν, ενθύμενον εἰς δύο πρῶτα ὑπὸ μίαν καὶ τῆς διεύθυνσιν καὶ καύτον δργανισμὸν διατείνοντος τοῦ 1863 καθεσπόσιματος τῆς αὐτῆς Κυβερνήσεως, ἥτοι προσάγει τὰς θεοτικὴς ἐπιστήμας καὶ τέλειῶν ἡ ἐπίδοσις ἐν τοιαύτερινῷ αἰώνι τοῦ κατέστη τερατικοῦ πορθηθοῦσα καὶ εύουσα τὰς ποικίλην ἀνάγκας τῶν δσημάτων. Ἀπὸ πολλοῦ ποδείκνυται παρ’ αὐτῷ κατεπείγουσα ἡ τῆς ἐπιστημονούσας αὐτοῦ διορύξεως. Καθά γιατοῦτο η Βουλὴ στενοῦντα ἐπαρκῶν πρὸς

τὰς ἡμετέρας χρείας μηχανικῶν καὶ ἄλλων τεχνικῶν ἀνδρῶν, χρησίμων διά τε τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν καὶ τὴν ἴδιωτικὴν βιομηχανίαν, δι’ ἅπαντα δὲ τὰ παρ’ ἡμῶν κατασκευαζόμενα εἴτε δημόσια εἴτε ἴδιωτικά μεγάλα τεχνικὰ ἔργα, μετακαλοῦνται κατ’ ἀνάγκην ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς καὶ ἐπὶ μισθῷ ἀδροτάτῳ ἀνδρες περὶ τὰς τέχνας κατηρτισμένοι. Διὰ τοῦ ὑποβαλλομένου σήμερον νομοσχεδίου, ἐλπίζει ἡ Κυβέρνησις, διτι θέλει ἐπιτευχθῆ ἐν βραχεῖ χρόνῳ ἡ μόρφωσις τεχνικῶν ἀνδρῶν, δυναμένων, ν’ ἀνταποκριθῶσι πρὸς τὰς πολυειδεῖς ἀνάγκας τοῦ τόπου. Καθ’ ὅσον ἡ συγκοινωνία ἀναπτύσσεται, τὰ δὲ δημόσια ἔργα καὶ ἡ ἴδιωτικὴ βιομηχανία ἀπαιτοῦσι τοὺς ἴκανούς πρὸς λειτουργίαν καὶ διθησιν αὐτῶν τεχνικούς ἄνδρας, ἡ ἀποστολὴ τοιούτου Σχολείου παρισταται μᾶλλον κατεπείγουσα καὶ μᾶλλον ἐπιβαλλομένη ὑπὸ τῶν πραγμάτων. Ἡ δργάνωσις ἄρα καὶ ἡ ταχεῖα πρόοδος αὐτοῦ εἶναι ἀντικείμενον κοινωνικῆς ἀνάγκης, ἐλπίζει δ’ ἡ Κυβέρνησις διτι η Βουλὴ δὲν θὰ βραδύνῃ, ἀναγνωρίζουσα τὴν ἀνάγκην ταύτην, νὰ ἐπιψηφίσῃ τὸ ὑποβαλλόμενον νομοσχέδιον.

»Τὸ ἐπὶ νέων βάσεων διοργανούμενον Σχολεῖον τῶν

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗ, ΤΩ. ΒΟΥΓΙΑΚΗ.

ΑΝΑΡΙ ΒΕΑΤΙΣΤΩ.

Ο

ΤΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΤΟΥ ΜΕΤΣΟΒΙΟΥ ΡΟΥΤΕΧΝΕΙΟΥ

ΕΥΛΟΓΟΣ

ΟΔΟΟΥΜΗΣ ΣΥΓΧΑΙΡΟΝΤΕΣ

ΕΦΟΙΣ ΛΟΚΗΣ ΕΜΟΧΟΗΣΕΝ ΕΝ ΤΟΥΤΩ ΔΙΔΑΙΚΩΝ

ΕΡΙ ΤΕΤΑΡΤΗΜΟΡΙΟΝ ΛΙΔΝΟΣ

ΒΕΑΤΙΣΤΟΝ ΑΥΤΩ. ΤΟΥ ΒΙΟΥ ΤΟ ΕΡΙΑΟΙΠΟΝ

ΕΥΧΟΝΤΑΙ

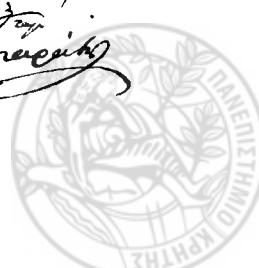
ΕΡΩΦΕΛΕΙΑ ΤΩΝ ΑΥΤΩ. ΣΥΝΟΝΤΩΝ

ΑΘΗΝΗΣ ΤΗ. 18 ΜΑΡΤΙΟΥ 1890

ΟΔΙΕΥΟΥΝΤΗΣ

ΟΙΚΑΚΗΓΗΤΑΙ

ΟΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

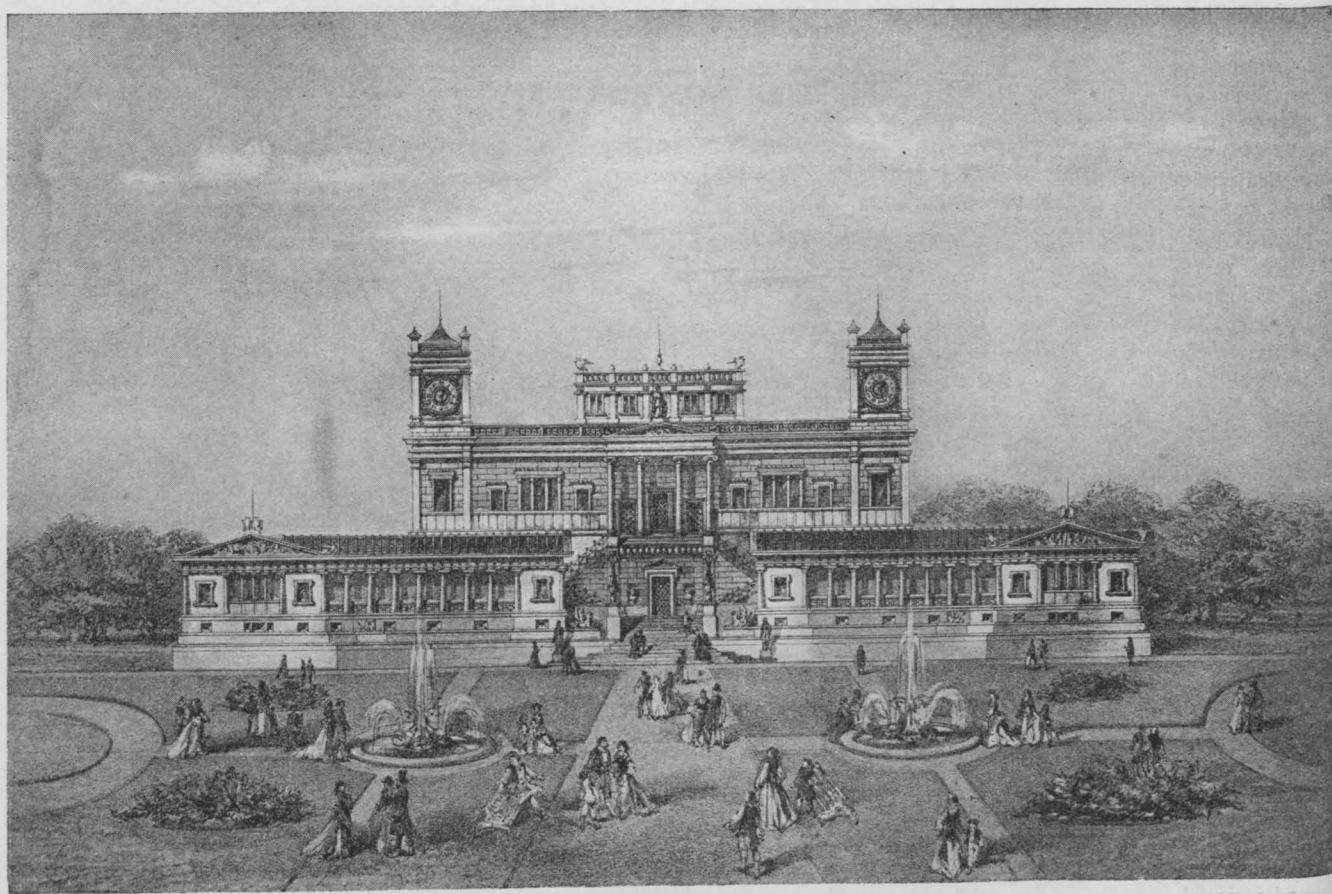

Βιομηχάνων Τεχνῶν περιλαμβάνει τρεῖς εἰδικάς Σχολάς ἐπὶ τοῦ παρόντος, τὴν τῶν Πολιτικῶν Μηχανικῶν, τὴν τῶν Μηχανουργῶν καὶ τὴν τῶν Ἐργοδηγῶν καὶ Γεωμετρῶν. "Οταν δ' ἀνάγκη παραστῆ συστάσεως καὶ ἔτέρων εἰδικῶν Σχολῶν, τεχνικὸν σκοπὸν ἐπιδιωκουσῶν, ἐπίσης θέλουσι συσταθῆ ἀνται δι' εἰδικοῦ νόμου. Τὸ διὰ τοῦ ἀπὸ 6 Ὁκτωβρίου ἐ. ἔ. Β. Διατάγματος συσταθὲν πρακτικὸν Λύκειον πρὸς αὐτάρκη σπουδὴν τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν, προπαρασκευάζει τοὺς μέλλοντας νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τινὰ τῶν εἰδικῶν κλάδων τοῦ Σχολείου τῶν Βιομηχάνων Τεχνῶν, δύνανται δῆμος μετὰ προηγουμένην δοκιμασίαν νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν Σχολὴν ταύτην καὶ οἱ συμπληρώσαντες ἄλλως τὰς ἀπαιτουμένας πρὸς εἰσαγωγὴν γνώσεις".

Πόσον καλῶς εἶχε προβλέψει ὁ Κωνσταντῖνος Λομβάρδος τὸ ἀπέδειξε ὁ μετέπειτα χρόνος. Τὸ Σχολεῖον τῶν Βιομηχάνων Τεχνῶν, προσλαβόν ἀκαταλλήλως τὸ

ὄνομα τοῦτο κατὰ μίμησιν τῶν ἐν Γαλλίᾳ Écoles d'arts industrielles, αἵτινες εἶναι σχολαὶ μέσης μόνον τεχνικῆς ἐκπαίδεύσεως, παρήγαγε μετ' ὀλίγα ἔτη τὰ πρῶτα αὐτοῦ γεννήματα. Ἀπὸ τότε ἐδημιουργήθη Ἑλληνικὸς τεχνικὸς κόσμος, δστις ὡς ἐπεθύμησαν οἱ κυβερνήται τῆς χώρας ἀντικατέστησε τοὺς τῶν ξένων τεχνικῶν ἀποστολῶν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ Κράτους καὶ παρέσχε τοὺς θεμελιακοὺς ἄνδρας, ἐφ' ὃν ἥδρασθη ἡ συγχρόνως τότε γεννώμενη Ἑλληνικὴ βιομηχανία καὶ πᾶσα ἐν γένει ἄλλῃ τεχνικὴ ἐν τῷ τόπῳ ἐπιχείρησις.

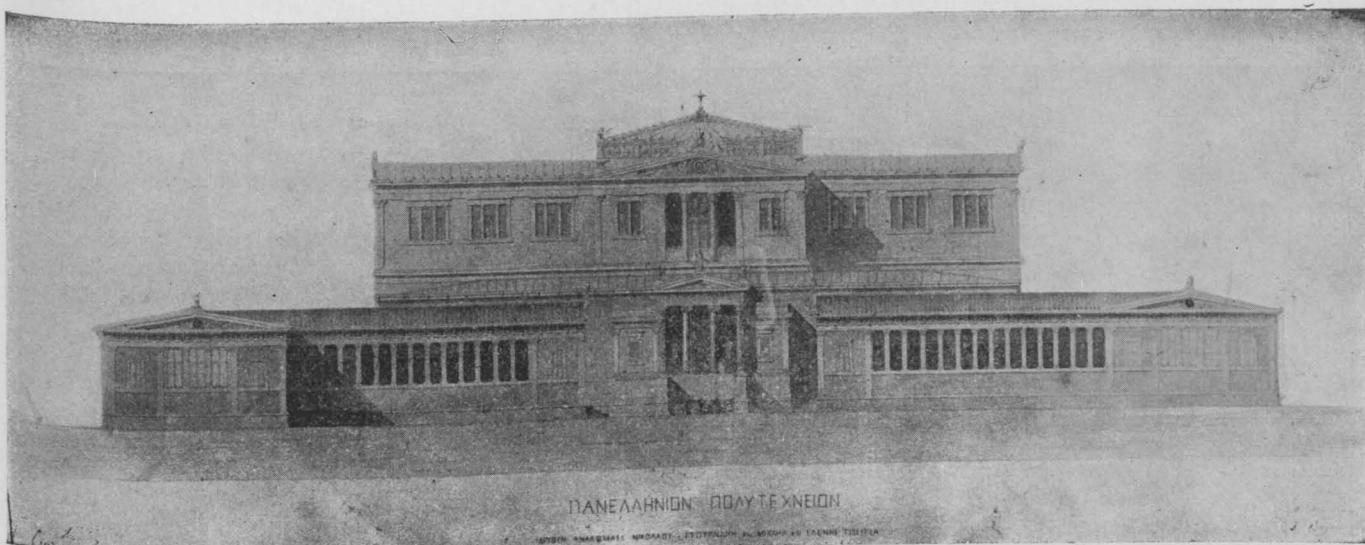
"Ἀπὸ δὲ τοῦ ἰδρύματος ἐκείνου προῆλθεν ὁσαύτως ὁ γόνιμος σπόρος, ἐξ οὗ σὺν τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου ἐφύη καὶ ἔθαλεν ὁ πρῶτος βλαστός τῆς Τεχνικῆς Ἐπιστήμης ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν ᾧ ἐγεννήθη ὁ Πυθαγόρας, ὁ Ἀρχιμήδης, ὁ Κτησίβιος καὶ τόσοι ἄλλοι μεγαλόνοες πρόδρομοι τῶν μετέπειτα περιφήμων τεχνικῶν σοφῶν τῆς οἰκουμένης. Καὶ εἴτα ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς δημιουργίας τῶν ἐπιστη-

ΠΡΟΟΠΤΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΜΠΡΟΣΘΙΑΣ ΟΨΕΩΣ ΤΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ

Χαλκογραφία δωρηθεῖσα εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον ὑπὸ τοῦ Πειραιῶν Συνδέσμου. Δίδει παραλλαγὴν τῆς κατασκευασθείσης προσόψεως πάντως πλησιεστέρας πρὸς ταύτην ἢ τὸ ἀρχικὸν σχέδιον Καυταντζόγλου. (Ούσιώδη διαφορὰν μεταξὺ τοῦ ὡς ἀνω σχεδίου καὶ τοῦ κατασκευασθέντος κτιρίου ἀποτελοῦν οἱ πύργοι, ἢ ἐπίπεδος στέγη τοῦ ὑπερώου τοῦ κεντρικοῦ κτιρίου κ.τ.τ.). Χαρακτηριστικὴ τῆς προσθέσεως τοῦ ἀρχιτεκτονος εἶναι ἡ πρὸ τοῦ κτιρίου δημιουργούμενη πλατεῖα,

ΠΡΟΣΘΙΑ ΟΨΙΣ ΤΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ

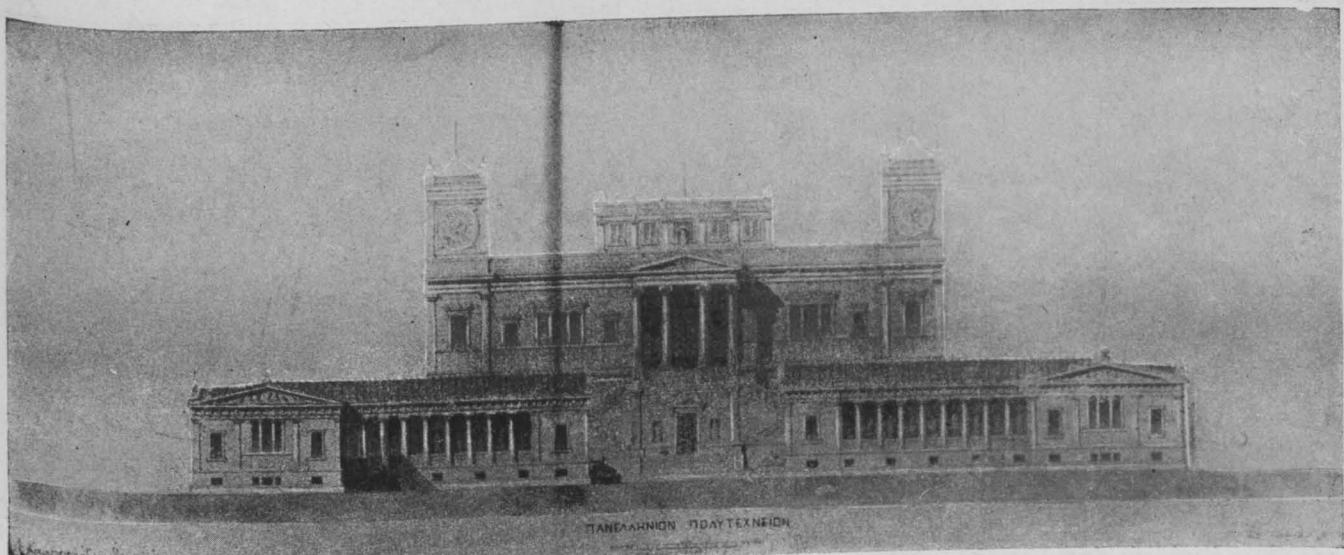
Τὸ ἀρχικὸν σχέδιον τοῦ Λ. Καυτανζόγλου, ἔγκριθὲν «ώς παράφτημα τοῦ ἀπὸ 5 Ιανουαρίου 1861 Βασιλικοῦ Διατάγματος. Φέρει τὸν τίτλον: «Πανελλήνιον Πολυτεχνεῖον ἰδρυθὲν ἀνάλογα με τοὺς Νικολάου Στρυφράδη καὶ Μιχαὴλ καὶ Ἐλένης Τοσίτσα». Τὴν ἔγκρισιν ὑπογράφει «ἐν ὄνόματι τοῦ Βασιλέως» Ἰδιοχείρως ἡ Βασιλισσα Ἀμαλία, κατωτέρῳ δὲ πλὴν τῆς ὑπογραφῆς «Λ. Καυτανζόγλος, ἀρχ.» ὑπάρχει θεώρησις τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Υπουργοῦ Χ. Πρινοπούλου καὶ τῆς «ἐπὶ τῆς οἰκοδομῆς Ἐπιτροπῆς» (Γ. Ψύλλα, Β. Μανάκη καὶ Ι. Βαλασσοπούλου).

Μονικῶν ἔργαστηρῶν ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ καλλιεργεῖται εὔζηλως ἡ πρωτότυπος ἔρευνα ἡ παράγουσα ἔκτοτε εὐχύμους καρπούς, δι' ὃν τὸ Ἐθνικὸν Τεχνικὸν "Ιδρυμα ἀνυψώθη εἰς τὴν βαθμίδα τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἀκμαζόντων ἀνωτάτων τεχνικῶν διδακτηρίων.

Τόσον δὲ ἡ πρώτη ἴδεα τῆς μετατροπῆς τοῦ παλαιοῦ πρακτικοῦ σχολείου εἰς δργανισμὸν ἀνωτάτης τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως, ὡς καὶ ἡ ἀρχικῶς πολλὰς ἐν τῇ ἐφαρμογῇ συναντήσασα δυσχερείας πραγμάτωσις τῶν νέων σκοπῶν, εἶχεν ἀπαιτήσει τὴν παρουσίαν θετικοῦ ἀρχηγοῦ καὶ στιβαροῦ οἰακιστοῦ, δ ὅποιος τύχῃ ἀγαθῇ εύρεθεὶς

τότε ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ συγκροτουμένου ἴδρυματος, ἥδυνήθη νὰ κατευθύνῃ αὐτὸ δὲπι γραμμῆς, ἐξ ἣς διότι δὲν παρεξέκλινεν ἐπέτυχεν εἰς τὸν προορισμὸν του κατὰ τοιούτον ἔμφανῆ τρόπον.

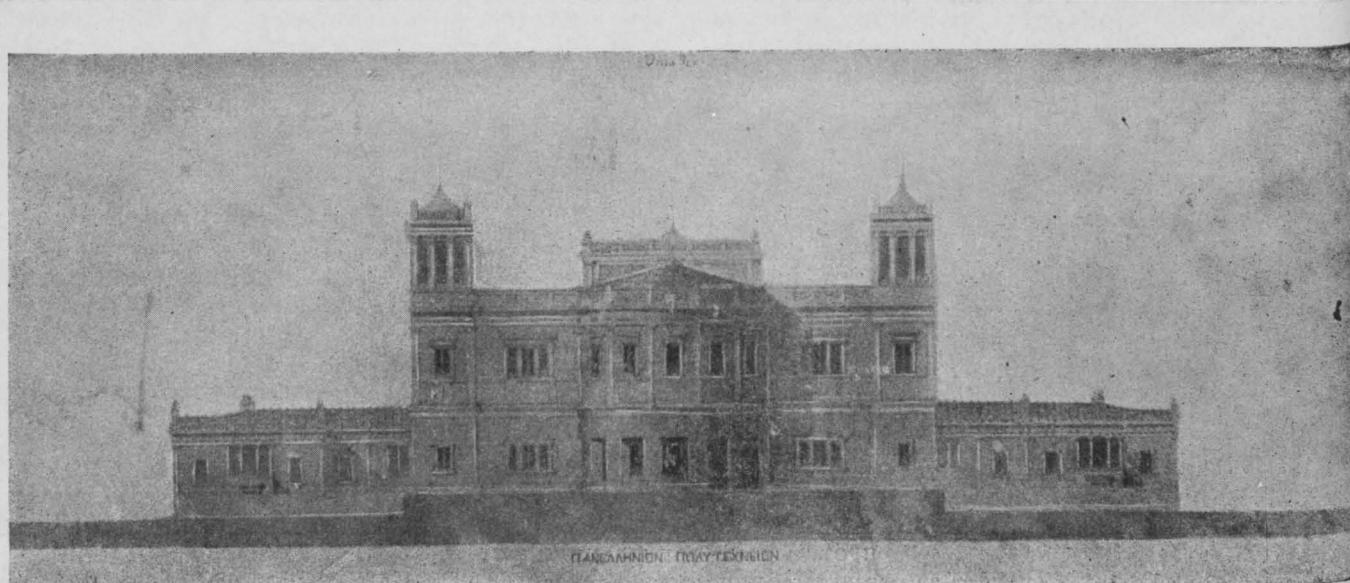
Διότι δ 'Αναστάσιος Θεοφιλᾶς, δστις διηύθυνε τὸ Πολυτεχνεῖον ἀπὸ τοῦ 1879 μέχρι τοῦ θανάτου του (1901) ὑπῆρξεν ἀναμφισβήτητος δ ἀνθρωπος, δστις ἔχρειάζετο διὰ νὰ ἐφαρμόσῃ ἐν αὐτῷ τὴν μεγάλην μεταβολὴν τοῦ 1887. Ἡ ἔξαρτος φιλεργία, ἡ κραταιὰ θέλησις, δ φύσει καὶ ἔξει πειθαρχικὸς χαρακτήρ τοῦ ἀτρέπτου ἐκείνου στρατιωτικοῦ ὑπῆρξαν αἱ ὁδηγήτριαι ἀρεταί, αἵτινες τα-

ΠΡΟΣΘΙΑ ΟΨΙΣ ΤΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ

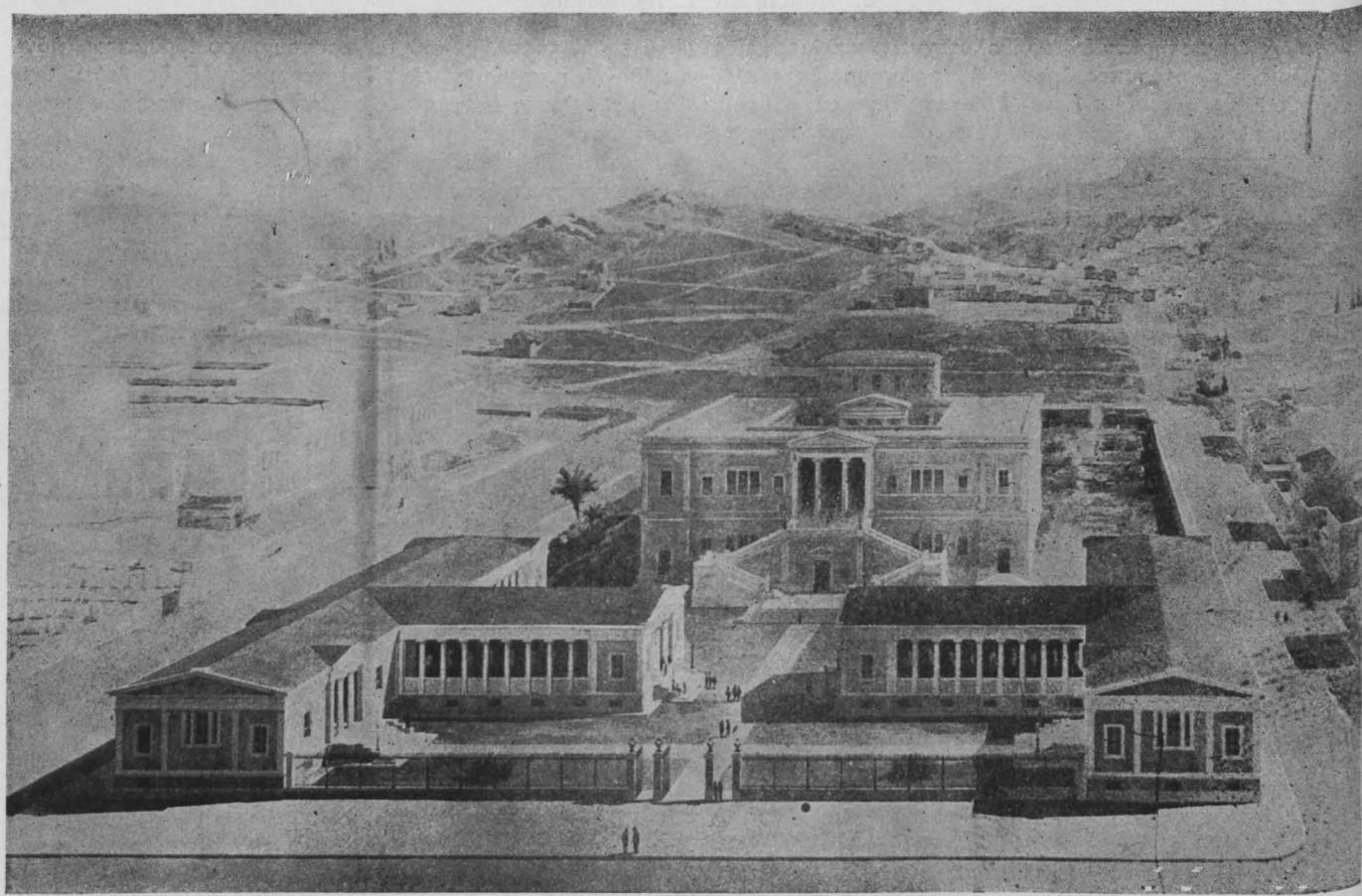
Τὸ τελικὸν (πιθανῶς) σχέδιον τοῦ Λ. Καυτανζόγλου, φέρον τὴν ὑπογραφήν: Λ. Καυτανζόγλος Ἀρχιτέκτων καὶ χρονολογίαν «Ἐν Ἀθήναις ΑΩΞΗ'» (1868). Ἡ μόνη σημαντικὴ διαφορά μεταξὺ τοῦ κατασκευασθέντος συγκροτήματος καὶ τοῦ σχεδίου τούτου είναι οἱ δύο (μὴ κατασκευασθέντες) πύργοι τοῦ κεντρικοῦ πτιού.

ΟΠΙΣΘΙΑ ΟΨΙΣ ΤΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ

Τὸ τελικὸν (πιθανῶς) σχέδιον τοῦ Λ. Καυτανζόγλου. (Ίδε παρατηρήσεις εἰς τὴν κάτω εἰκόνα τῆς προηγουμένης σελίδος).

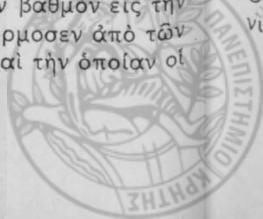

ΠΡΟΟΠΤΙΚΟΝ ΤΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ.

Ἐκπονηθὲν ἀπὸ τὸν ἀείμνηστον Λουῖζον Λάντσαν καὶ ἀτοδίδον τὰ κτίρια, ὡς ἔξετελέσθησαν. Ἐνδιαιφέροντα εἶναι ἡ κατάστασις τῶν πέριξ χώρων.

χέως προσέδωσαν εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον τὴν ἐντελῶς ἰδιόμορφον αὐτοῦ ἐμφάνισιν. Καὶ πρέπει νὰ τονισθῇ εἰς τὰς γραμμάς ταύτας ὅτι ἡ παραδειγματικὴ ἀνέλιξις τοῦ Πο-

λυτεχνείου διφείλεται κατὰ τὸν μέγιστον βαθμὸν εἰς τὴν αὐστηρὰν πειθαρχίαν, ἥν δὲ Θεοφιλᾶς ἐφήρμοσεν ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς ἐν αὐτῷ ζωῆς του καὶ τὴν ὄποιαν οἱ

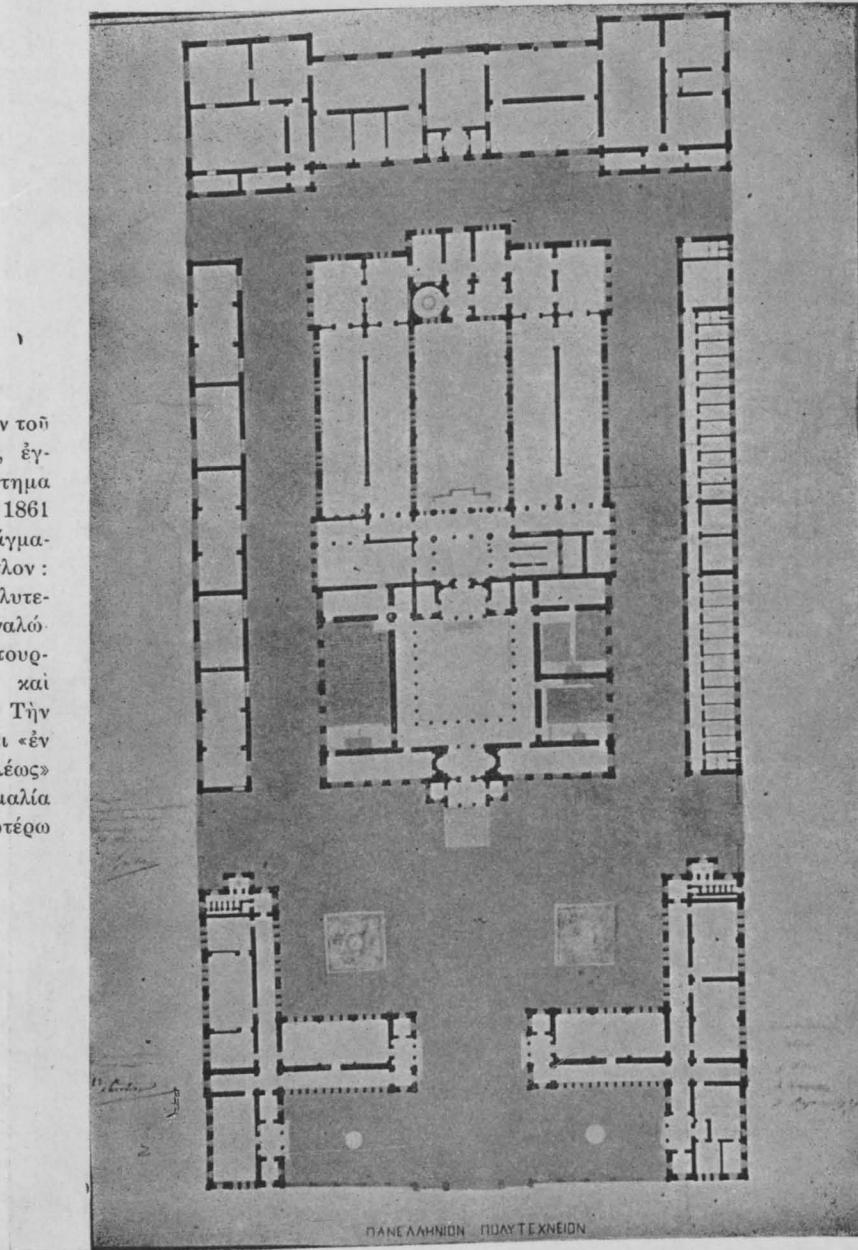

μεταγενέστεροι ἔθεωρησαν ἔκτοτε ὡς παράδοσιν Ἱεράν.

Τῆς ὑπὸ τοῦ Θεοφίλᾶ δοθείσης κατευθύνσεως δὲν παρεξέκλιναν εἰς τὰς γενικὰς γραμμάς οἱ ἐφεξῆς χρηματίσαντες διευθύνται τοῦ Πολυτεχνείου, τῶν ὅποιων ἡ ἀμειώτως δρᾶσις ἀφεώρα πάντοτε εἰς τὴν παντού ὄτροπον ἔξυψωσιν τοῦ Ἰδρύματος. "Ινα περιορισθῶ δ' ἐνταῦθα εἰς μόνους τοὺς ἐκλιπόντας ἀναφέρω τοὺς τρεῖς

ὅστις ἔπλαττε διὰ τὸ Πολυτεχνεῖον τὰ πλέον μεγαλεπήβολα καὶ τολμηρὰ σχέδια. Ἡ δὲ διερεύνησις τῆς πρὸς ἀναδιοργάνωσιν τοῦ Ἰδρύματος τούτου γραφείσης ἐξόχου μελέτης του καταδεικνύει πόσον τελείως εἶχεν οὗτος ἀντιληφθῆ τὰ τῆς συγκροτήσεως ἐνδός πλήρους καὶ πρὸς τὰς νεωτέρας ἰδέας ἀνταποκρινομένου ἀνωτάτου τεχνικοῦ διδακτηρίου. Μέρος τῶν σχεδίων ἔκεινων, τῶν

ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΟΨΙΣ ΤΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ

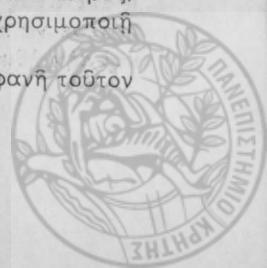
Τὸ ἀρχικὸν σχέδιον τοῦ Λ. Καυτανζόγλου, ἐγχριθὲν «ῶς παράρτημα τοῦ ἀπὸ 58]βρίου 1861 Βασικοῦ Διατάγματος». Φέρει τὸν τίτλον: •Πανελλήνιον Πολυτεχνεῖον, ἰδουθὲν ἀναλώμασι Νικολάου Στουρνάρη καὶ Μιχαὴλ καὶ Ἐλένης Τοσίτσα. Τὴν ἔγχρισιν ὑπογράφει «ἐν δνόματι τοῦ Βασιλέως» ἡ Βασιλισσα 'Αμαλία ἴδιοχειρῶς, κατωτέρῳ

δὲ ὑπάρχει θεώρησις τοῦ ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν Ὑπουργοῦ Χ. Πρινοπούλου, καὶ τῆς «ἐπὶ τῆς Οἰκοδομῆς Ἐπιτροπῆς» (Γ. Ψύλλα, Β. Μανάκη καὶ Ἰ. Βαλασσοπούλου). Ἡ ἀρχικὴ αὐτὴ σύλληψις τοῦ ἀειμνήστου Καυτανζόγλου διαφέρει οὐσιωδῶς ἀπὸ τὴν πραγματοποιηθεῖσαν ἰδίως εἰς τὸ κεντρικὸν κτίριον.

κατὰ σειρὰν ἀσκήσαντας τὸ λειτούργημα τοῦτο. Τὸν Κωνσταντίνον Μητσόπουλον (1902-1910), τὸν σοφὸν διδάσκαλον τῆς Ὀρυκτολογίας καὶ Γεωλογίας ἔν τε τῷ Ἑθνικῷ Πανεπιστημίῳ καὶ τῷ Πολυτεχνείῳ, τοῦ ὅποιον τὴν διεύθυνσιν ἀνέλαβεν οὗτος μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Θεοφίλᾶ. Ο Μητσόπουλος ὑπῆρξε κορυφαίᾳ ἐπιστημονικῇ μορφῇ καὶ ὑπὸ πᾶσαν ἀποψιν ἀνώτερος ἀνθρωπος,

θεωρηθέντων τότε δυσεπιτεύκτων, ἐφηρμόσθη μεταγενεστέρως, ἀλλ' ὁ Μητσόπουλος δὲν ὑπῆρχε πλέον ἵνα ἰδη δικαιουμένας τὰς ἰδέας, ὃς δὲν ἥδυνήθη νὰ ἐνσαρκώσῃ ζῶν, παρὰ τὸ μέγα ἐπιστημονικὸν καὶ κοινωνικὸν κύρος, τοῦ ὅποιου τὴν βαρύτητα ἀπέφευγε νὰ χρησιμοποιῇ πρὸς ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν του.

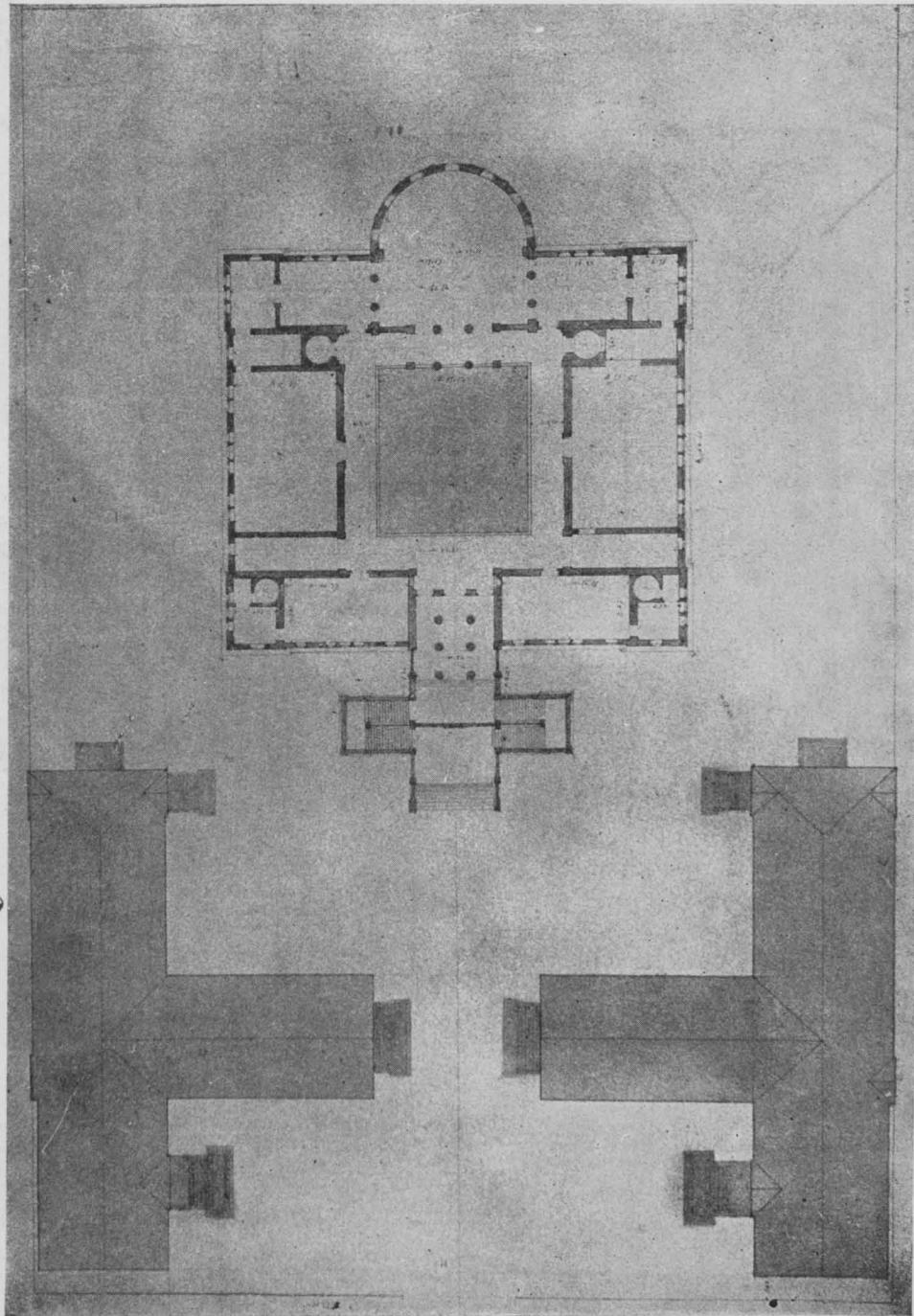
·Αποχωρήσαντα τῆς διευθύνσεως τὸν ἐπιφανῆ τοῦτον

άνδρα διεδέχθη ἐν αὐτῇ ὁ καθηγητής τῆς ὁδοποιίας καὶ γεφυροποιίας Νικόλαος Τριανταφυλλίδης, δστις ἔνεκα λόγων ύγειας δὲν παρέμεινε δυστυχῶς ἐν τῷ ἀδιώματι

δάσκαλος βαθύνους, ἐπιστήμων πολυμαθής καὶ ἄνθρωπος ἔξαιρετικῶς εὐγενῆς καὶ πρᾶξος.

Ο Ἀγγελος Γκίνης, διατηρήσας τὴν διεύθυνσιν τοῦ

ΚΑΤΟΨΙΣ ΟΡΟΦΟΥ ΤΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ

Τὸ τελικὸν (πιθανῶς) σχέδιον τοῦ Λ. Καυτανζόγλου, σχεδὸν ὡμοιόν μὲ τὸ πραγματοποιηθέν.

ἡ ἐπί τινας μῆνας. Ἀλλὰ καὶ τὸ βραχὺ τοῦτο διάστημα ἥρκεσε νὰ καταδεῖξῃ τὰς μεγάλας διοικητικὰς ἀρετὰς καὶ τὴν ἡθικὴν περιωπὴν τοῦ Τριανταφυλλίδου. Ἡτο δι-

Πολυτεχνεῖου ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν (1910 - 1920 καὶ 1923 - 1927), συνέδεσε στενῶς τὸ ὄνομά του πρὸς τὴν σύγχρονον μορφὴν τοῦ ιδρύματος. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ ἐγένοντο

αι. έως νῦν σπουδαιότεραι συμπληρώσεις καὶ μεταρρυθμίσεις, καθορισθεῖσαι διὰ πλειόνων νόμων καὶ διαταγμάτων, ἡ ἐφαρμογὴ τῶν δποίων εὑρεν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Γκίνη ἐκτελεστὴν ίκανώτατον. Προελθὼν ἐκ τῶν ἀνωτάτων βαθμίδων τῆς ὑπηρεσίας τῶν Δημοσίων Ἑργῶν καὶ διατελῶν ἀπὸ τοῦ 1898 καθηγητὴς ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ, ἐν ἀρχῇ τῆς γεφυροδοποίας καὶ εἰτα τῶν λιμενικῶν καὶ ὑδραυλικῶν ἔργων, συνήνου δύο σπουδαῖα προσόντα, τὸ τῆς ἐμπειρίας περὶ τὰ διοικητικά καὶ τὸ τῆς γνώσεως τῶν ἀναγκῶν τοῦ Πολυτεχνείου. ‘Υπὸ τοιούτους δ’ ὅρους εἰργάσθη ὑπὲρ τοῦ Ἰδρύματος μετὰ στοργῆς καὶ αὐταπαρνήσεως ἀξιοθαυμάστου, ὁδηγῶν αὐτὸν πρὸς προδιαγραφεῖσαν κατεύθυνσιν μετὰ τοιαύτης ἐπιμονῆς, ὥστε νὰ θεωρηθῇ αὐτογνώμων. ’Αλλ’ ἡ ὑπὲρ τοῦ Πολυτεχνείου προσπάθεια τοῦ Ἀγγέλου Γκίνη ὠρμάτο ἐξ ἐλατηρίων εὔγενῶν καὶ ἀν ἐνίστε ἐφαίνετο ἀμετάπειστος καὶ εύόργυητος ἡτο κατὰ βάθος τὴν ψυχὴν ἀγαθώτατος.

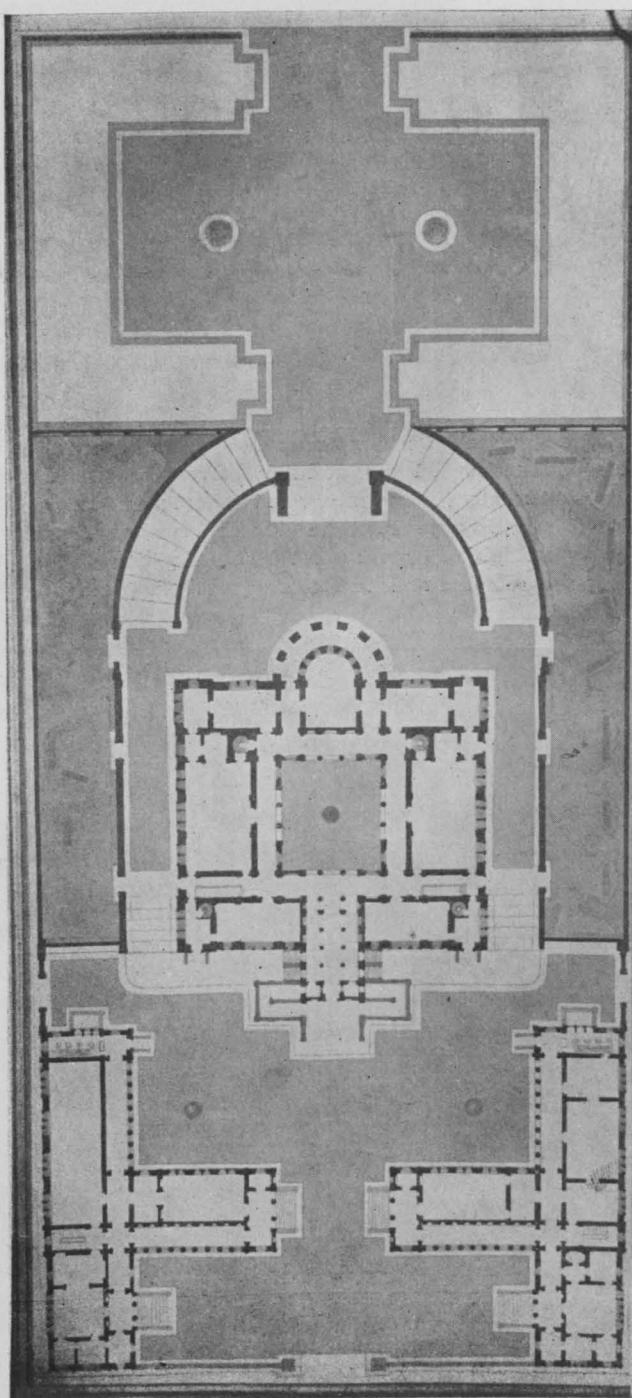
Ἐπὶ δὲ τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ ἐγένετο ἡ διοργάνωσις τῶν ἰδρυθεισῶν νέων Ἀνωτάτων Σχολῶν, ἡ συμπλήρωσις τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ προσωπικοῦ, ἡ δημιουργία συναφῶν ἔργαστηρίων καὶ σχεδιαστηρίων, ἡ σύστασις τῶν εἰς τὸ Πολυτεχνείον προσαρτηθέντων Σχολείων μέσου τεχνικοῦ βαθμοῦ, ἡ μελέτη καὶ ἔναρξις τῆς κατασκευῆς τῶν νέων κτιρίων τῶν ἀπαιτουμένων πρὸς ἀπρόσκοπτον λειτουργίαν ἀπασῶν τῶν ἐν τῷ ἀρχικῷ περιβόλῳ συναχθεισῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν.

Εἰς τὸ ἔργον αὐτὸν τὸ τόσῳ μακρὸν καὶ καρποφόρον ἀφίέρωσεν δὲ Ἀγγελος Γκίνης τὴν σκέψιν καὶ τὰς δυνάμεις του μέχρι καὶ τῶν τελευταίων ἡμερῶν τῆς ζωῆς του, ἡ δὲ κατάδηλος ἀκμὴ τοῦ Πολυτεχνείου τῆς σήμερον ἀπότελεῖ τὸ λαμπρότερον δι^ο ἐκείνον μνημεῖον.

Ἡ ἀνάγκη τῆς ὀλοκληρώσεως τοῦ σκοποῦ τοῦ Ἰδρύματος διὰ τῆς ἐν αὐτῷ προσθήκης τῶν περὶ διά λόγος Ἀνωτάτων Σχολῶν, καὶ περὶ ἣς διελάμβανεν ἡ ἀνωτέρω παρατεθεῖσα εἰσηγητικὴ ἐκθεσις τοῦ Κωνσταντίνου Λομβάρδου, κατέστη ὄντως ἐπιτακτικωτέρα σὺν τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου, ταῖς θαυμασίαις προόδοις τῶν τεχνικῶν ἐπιστημῶν καὶ τῇ μεγαλύνσει τῆς Πατρίδος κατά τε γῆν καὶ πληθυσμόν.

Τότε δὲ διὰ τοῦ νόμου τῆς 30ῆς Ὁκτωβρίου τοῦ 1917 προσετέθησαν ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ τρεῖς νέαι ἀνώταται σχολαὶ ἡτοὶ ἡ τῶν Ἀρχιτεκτόνων, ἡ τῶν Χημικῶν μηχανικῶν καὶ ἡ τῶν Τοπογράφων μηχανικῶν, ἡ δὲ προϋπάρχουσα μηχανολογικὴ μετωνομάσθη «Σχολὴ Μηχανολόγων - Ἡλεκτρολόγων». Διὰ τῆς συμπλήρωσεως δὲ ταύτης συνεκροτήθη ὑπὸ ἔνιαί τοι διοίκησιν Ἰδρυματοτεχνικῶν τὴν ὀργάνωσιν ἀνάλογον πρὸς τὰ ἐν Γερμανίᾳ, Ἀμερικῇ καὶ ἀλλαχοῦ λειτουργοῦντα.

Οὕτω διεγένοντο τὰ ἔκατὸν ἔτη, ἀφ’ ἣς ὁ εὔγενής καὶ ἀμετάλλακτος ἐκείνος φιλέλλην, ὁ λοχαγὸς Φρειδερίκος φὸν Τσέντνερ, ἔσχε τὴν πρωτοβουλίαν τῆς ἐν Ἀθήναις ἰδρύσεως τοῦ πρώτου τεχνικοῦ σχολείου, ὅπερ ἀπετέλεσε τὴν ἀκμαίαν ριζίδα, ἐκ τῆς ὁποίας ἐβλάστησε καὶ ἐδενδρώθη ὁ εύρωστος δργανισμὸς τοῦ σημερινοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου.

ΚΑΤΩΨΙΣ ΙΣΟΓΕΙΟΥ ΤΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ
Τὸ τελικὸν (πιθανῶς) σχέδιον τοῦ Λ. Καυτανζόγλου,
σχεδόν ὅμοιον μὲ τὸ πραγματοποιηθέν.

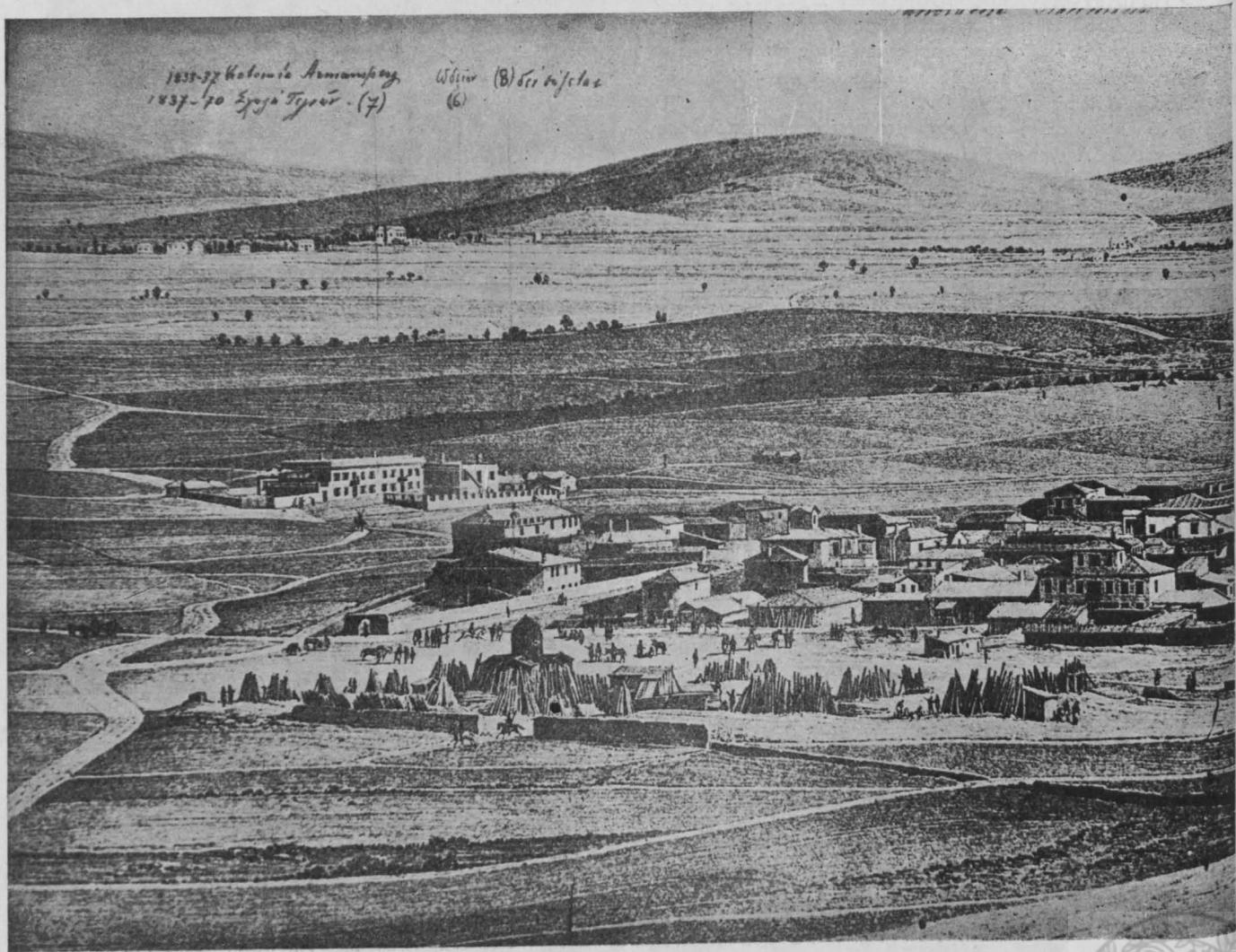
Τὸ παλαιὸν Πολυτεχνεῖον καὶ τὸ γήπεδον τοῦ νεωτέρου

Υπὸ ΚΩΣΤΑ Η. ΜΠΙΡΗ Ἀρχιτέκτονος

Είναι γνωστὸν ὅτι δὲ πρωταρχικός πυρήν, περὶ τὸν ὁποῖον ἀνεπτύχθη μὲ τὴν πάροδον τῶν ἐτῶν τὸ Πολυτεχνεῖον μας εἰς τὴν σημερινήν του τελειότητα, ὑπῆρξεν ἡ Σχολὴ τῶν ἀρχιτεκτόνων ποὺ ἰδρύθη τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ 1836, διὰ νὰ φοιτήσουν εἰς αὐτὴν «ὅσοι ἐπεθύμουν νὰ μορφωθοῦν ὡς ἀρχιτεχνῖται (μαΐστορες)

εἰς τὴν ἀρχιτεκτονικὴν»¹⁾. Ἐν καὶ τὸ κράτος γενικῶς ἦτο ἀκόμη τότε ἀνοργάνωτον καὶ δὲ προορισμὸς τῆς Σχολῆς ἐντελῶς πρακτικός, χάρις εἰς τὸν ζῆλον τοῦ πρώτου διευθυντοῦ τῆς, τοῦ λοχαγοῦ Τσέντνερ, ὡργα-

¹⁾ Διάταγμα τῆς 31 Δεκεμβρίου 1836/12 Ιανουαρίου 1837 «Περὶ ἔκπαιδεύσεως εἰς τὴν Ἀρχιτεκτονικὴν».

Πίναξ ἀπὸ τὸ Πανόραμα τοῦ Στάντεμαν (Friedrich Stademann, 1835). Περὶ τὸ μέσον τῆς εἰκόνος φαίνεται δεξιὰ ἡ «μηχανοθήκη» τοῦ Τσέντνερ, ὅπου ἀργότερα τὸ κεντρικὸν τμῆμα (νῦν τριόροφον) τοῦ Ωδείου. Ἀμέσως ἀριστερά του, χωριζόμεναι ἀπὸ αὐτὸν διὰ τῆς ὁδοῦ Πενταλίως, τῆς ὁποίας ἀποτελοῦν (μαζὶ μὲ τὴν μηχανοθήκην) τὰς μόνας οἰκίας, αἱ δύο συνεχόμεναι οἰκίαι Βλαχούτση (νῦν ἀρ. 38 καὶ 40).

Αἱ δύο συνεχόμεναι οἰκίαι Μελισσίδου καὶ Καλογιάνη εἰς τὴν ὁδὸν Πειραιῶς, ἀρ. 33 καὶ 40, αἱ ἄλλοτε οἰκίαι Β. αρχούτση, αἱ ὅποιαι ἐστέγαζαν τὰς κυριωτέρας αἰθούσας διδασκαλίας τοῦ Πολυτεχνείου.

νώθη μὲ εύρύτατον σχετικῶς πρόγραμμα καὶ προεκάλεσε τὴν συρροήν ἀπιστεύτου διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἀριθμοῦ μαθητῶν, ὑπερβαίνοντος τοὺς τετρακοσίους³⁾. Εὐθὺς ἔξι ἀρχῆς λοιπὸν ἔγεννάτο σοβαρὸν ζῆτημα περὶ τῆς στεγάσεως τῆς Σχολῆς, τὸ ὅποιον καθίστατο συγχρόνως καὶ δυσχερές, ἐκ τοῦ λόγου ὅτι δὲν ὑπῆρχον; τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐπαρκῆ κτίρια εἰς τὰς Ἀθήνας, οὕτε διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν δημοσίων ἀρχῶν, οὕτε διὰ τὴν στέγασιν τῶν κατοίκων.

"Οτε κατὰ τὰς παραμονὰς τῆς μεταθέσεως τῆς Καθέδρας τοῦ κράτους ἀπὸ τὸ Ναύπλιον εἰς τὰς Ἀθήνας ἔγινε, μὲ μυρίας δυσκολίας, ἡ ἔξεύρεσις οἰκημάτων διὰ τὴν στέγασιν τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν ἀρχῶν, ἡ «Οἰκοδομικὴ Ἐπιτροπή», εἰς τὴν ὅποιαν μεταξὺ ἄλλων εἶχεν ἀνατεθῆ τὸ ἔργον τοῦτο, εἶχε νὰ φροντίσῃ πρωτίστως διὰ τὴν κατοικίαν τοῦ βασιλέως καὶ διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῆς Ἀντιβασιλείας. Ἕγοράσθη λοιπὸν διὰ τὸν βασιλέα ἡ νεόκτιστος οἰκία τοῦ Κοντοστάλου⁴⁾ εἰς τὴν θέσιν τῆς παλαιᾶς Βουλῆς. Ἐνοικιάσθησαν δὲ διὰ

τῆς Ἀνακοίνωσις τοῦ καθηγητοῦ κ. Α. Βουρνάζου εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν τῇ 21 Οκτωβρίου 1937.

³⁾ Ludwig Ross: Erinnerungen und Mitteilungen aus Griechenland, σελ. 36.

γραφεῖα, τῆς Ἀντιβασιλείας τὸ κτίριον τοῦ σημερινοῦ Ωδείου Ἀθηνῶν⁵⁾ εἰς τὴν ὁδὸν Πειραιῶς, τὸ ὅποιον ἀνήκε τότε εἰς τὸν Γ. Βλαχούτσην, καὶ ἦ διὰ τὸν πρόεδρον τῆς Ἀντιβασιλείας κόμητα Ἀρμανσμπεργ, δύο συνεχόμεναι οἰκίαι ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πειραιῶς, ἀνήκουσαι ἐπίσης εἰς τὸν Βλαχούτσην, ἀκριβῶς διέπεναντι τῶν γραφείων τῆς Ἀντιβασιλείας⁴⁾. Τὰ δύο λοιπὸν αὐτὰ σπίτια, ἀφοῦ ἔγνωρισαν τοὺς λαμπροὺς χοροὺς καὶ τὰ γεύματα, μὲ τὸ ὅποια ἔξωράισε τὴν δρᾶσιν του εἰς τὰς Ἀθήνας ὁ Ἀρμανσμπεργ, ἔχρησί μευσαν, εὐθὺς μετὰ τὴν ἀναχώρησίν του ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα⁵⁾, ὡς κοιτίς τῆς πρώτης τεχνικῆς Σχολῆς τοῦ τόπου μας.

Εἰς αὐτὰς ἐλειτούργησε τὸ Πολυτεχνεῖον μας ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Τσέντνερ κατ' ἀρχὰς καὶ τοῦ Θεοφίλου Χάνσεν κατόπιν⁶⁾, μέχρι τῆς μεταπολιτεύσεως τοῦ 1843, ἀπὸ τοῦ ἐπομένου δὲ ἔτους, ὑπὸ τὸν Λύσανδρον Καυτανζόγλου, ἐπὶ μίαν εἰκοσαετίαν, κατὰ τὴν ὅποιαν ὁ διαπρεπής ἐκείνος ἀρχιτέκτων ηύρυνε τὴν ἔκτασιν τῶν σπουδῶν καὶ ἔξυψωσε τὴν περιωπὴν τῆς Σχολῆς. Ἐκεῖ

⁴⁾ Ἁμερόλογον. Ασωπίου τοῦ 1879, σελ. 117.

⁵⁾ Ἐφυγεν εἰς τὰς ἀρχὰς Φεβρουαρίου τοῦ 1837.

⁶⁾ Πρακτικά τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου τῆς 23ης Οκτωβρίου 1841.

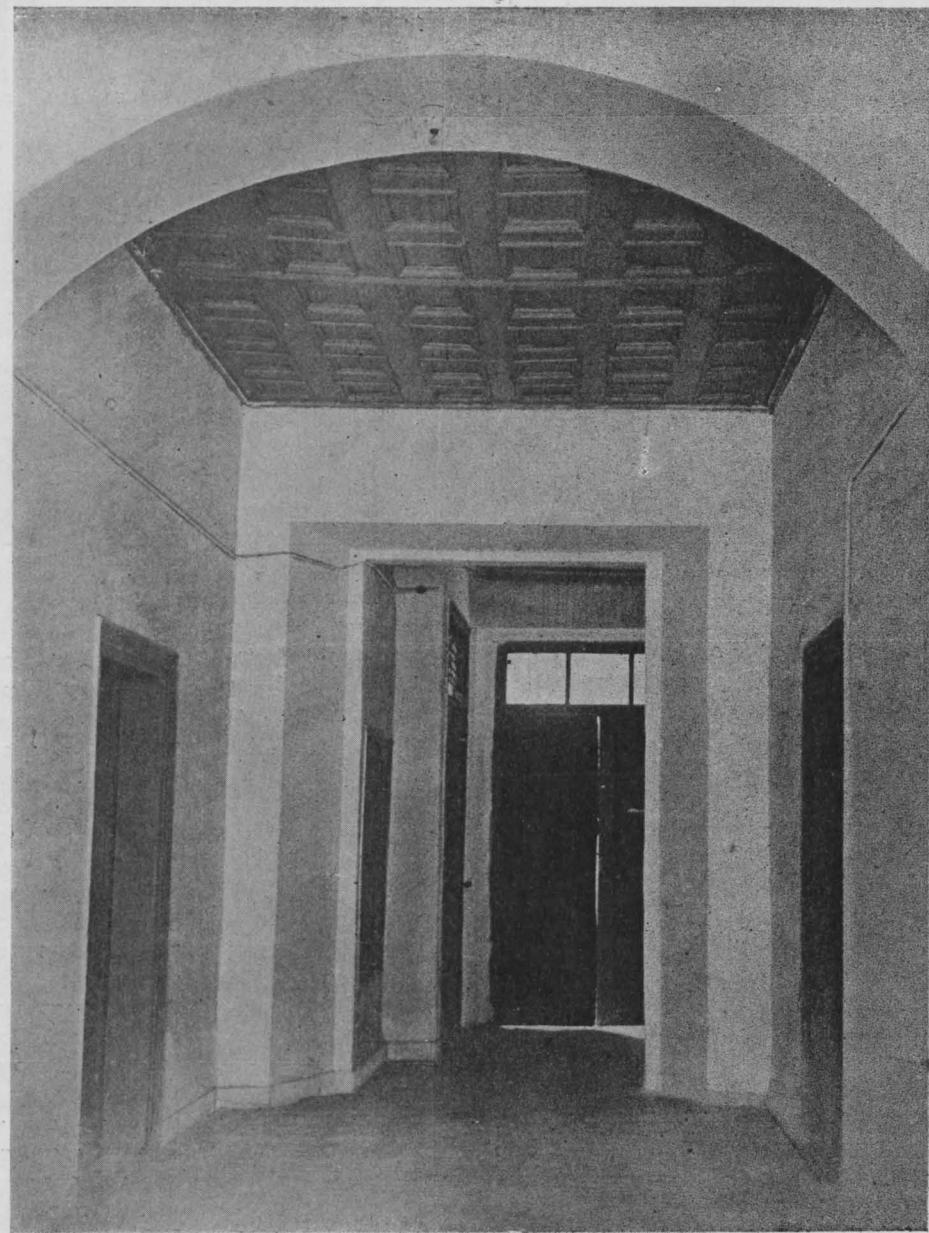

Εἰς τὸ οἰκημα αὐτό, τοῦ Ωδείου Ἀθηνῶν ἐπίσης ἴδιον κτησίαν ἄλλοτε τοῦ Γ. Βλαχούτση, χωρὶς τὸν ἐπάνω ὄροφον, ὃ ὅποιος προσετέθη ἀργότερα, εὑρίσκοντο μεγικαὶ αἰθούσας διδασκαλίας. Παραπλεύρως δεξιά, ὅπου σήμερον ἡ αἰθούσα συναυλιῶν, ἐστεγάζετο ἡ συλλογὴ ζωγραφικῆς καὶ γλυπτῶν, πρὸς δὲ τὴν ἀριστερὰν πλευρὰν ἦτο ἡ «μηχανοθήκη» τοῦ Τσέντνερ.

ξπὶ παρουσίᾳ τοῦ "Οθωνος ἐγίνετο ἡ πανηγυρικὴ ἔκθεσις ἐπὶ τῶν διαγωνισμῶν ποὺ ὀργάνωσεν ὁ Καυτανζόγλου, ἀπενέμοντο τὰ διπλώματα καὶ ὁ Ἰδιος ἔξεφώνει τούς περιφήμους λόγους του, ποὺ δὲν ἦσαν ἄλλο παρά πρωτότυπα καὶ ἀνώτερα μαθῆματα, μεστὰ ἀπὸ τὴν σοφίαν τῆς καταπληκτικῆς του μορφώσεως. Ἐπίσης καὶ τὸ τρίτο ἀπέναντι των, ἔχρησιμευσενῶς ἔργαστη ἡ ριον καὶ μουσεῖον τῆς Σχολῆς.

Τὰ τρία αὐτὰ σπίτια τοῦ Βλαχούτση, ἦσαν ἀπὸ τὰ ἐλάχιστα ποὺ ἐπρόλαβαν νὰ κτισθοῦν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ σχεδίου τοῦ Κλεάνθους καὶ Σάουμπερτ¹⁾ καὶ συνεκράτησαν τὸν Κλέντσε ἀπὸ τὴν φοβερὰν ἰδέαν ποὺ εἶχε νὰ κτίσῃ χάριν γραφικότητος τὴν πόλιν ἐπάνω εἰς τὸν λόφον τῆς Πνυκός. Τὸ δυτικότερον μάλιστα ἀπὸ τὰ δύο συνεχόμενα, κατεῖχε κατὰ τὸ σχέδιον Κλεάνθους καὶ Σάουμπερτ τὴν γωνίαν τῆς δύδιας οὖσας Πειραιῶς καὶ τοῦ Βουλευταρίου. Ἀπὸ τὸν ἀρχικότων ἴδιοκτήτην περιῆλθον εἰς τὸν

*Η εἴσοδος τοῦ παλαιοῦ Πολυτεχνείου (ἡδη οἰκία Κας Ραλλοῦς Μελισσίδου, Πειραιῶς 38).

Σ. Σπηλιωτάκην ὡς προὶς τῆς συζύγου του Ραλλοῦς²⁾, κόρης του Βλαχούτση. Σήμερον ἀνήκουν τὸ μὲν ἐναὶ εἰς τὸν κ. Γ. Καλογιάννην τὸ δὲ ἄλλο εἰς τὴν κ. Ραλλοῦν Μελισσίδου, ἀμφότερα ἀνακαινισμένα μετὰ τὴν μεταφοράν τοῦ Πολυτεχνείου.

Περὶ τὸ τέλος τοῦ 1864 ἀναφέρονται ἀκόμη αἱ δύο οἰκίαι τῆς δύδιας Πειραιῶς, ἀνήκουσαι πλέον εἰς τὸν Σπηλιωτάκην, ὡς στεγάζουσαι τὸ Πολυτεχνεῖον³⁾.

"Ηδη ὅμως εἶχεν ἀρχίσει καὶ ἐπροχώρει ἡ ἀνέγερσις τοῦ μνημειώδους συγκροτήματος τῶν κτιρίων τῆς δοῦλης Πατησίων, ποὺ ἔμελλον τοῦ λοιποῦ νὰ στεγάσουν τὸ

"Ιδρυμα, καὶ δὲν ἦσαν ἄλλο παρά πρωτότυπα καὶ ὁ θαυμασμὸς εἶχε στραφῆ πρὸς αὐτὴν τὴν δημιουργίαν. "Ἄς στρέψωμεν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς τὴν ἕρευνάν μας πρὸς τὰ ἐκεῖ καὶ ἄς ἔξετάσωμεν πρωτίστως τὴν σύνθεσιν καὶ τὴν ίστορίαν τοῦ γηπέδου ἐπὶ τοῦ δοπού έκτισθη τὸ νέον Πολυτεχνείον.

Εἰς τὰ ἀπομνημονεύματά του ὁ Χριστόφορος Νέεζερι, ὁ ἀρχηγὸς τῆς φρουρᾶς τῶν Βαυαρῶν εἰς τὴν δύοιαν παρεδόθη ὑπὸ τῶν ἀποχωρούντων Τούρκων ἡ Ἀκρόπολις κατὰ τὸν Μάρτιον τοῦ 1833, γράφει δτὶ ὁ παρεπιδημῶν τότε ἐν Αθήναις· Ελβετὸς ζωγράφος Βόλφενμπέργκερ⁴⁾ δεινοπαθῶν καὶ ληστεύομένος, δηποτεῖον εἰς τὸν Αθηνῶν, εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ

ἀπλήστου Ἰταλοῦ Καζάλη, συνέλαβε τὴν ἔμπνευσιν νὰ συστήσουν δὲν αὐτοὶ οἱ ζένοι, δι' ἐράνου μεταξύ των, ἐναὶ ἴδιοκόν των ξενοδοχείον. Τὴν διεύθυνσίν του θὰ ἀνέθετον εἰς τὸ ζεῦγος τῶν Γερμανῶν "Αρτμαν, τοὺς δυοῖς δὲνιος εἶχεν εὔρει ναυαγούς εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ τοὺς περιέθαλπε. Ἡ πρότασις τοῦ Βόλφενμπέργκερ εδρε συμφώνους δὲνος τοὺς ἀξιωματικούς τῆς βαυαρικῆς φρουρᾶς καὶ μερικοὺς ἄλλους ζένους τῶν Αθηνῶν καὶ δὲν ἔρανος ποὺ ἔγινε ἀπέφερεν ἄγνω-

¹⁾ Τοπογραφική, ἀποτύπωσις Φουλ. Βασιλεὺς τοῦ 1834.

²⁾ Συμβόλαιον ὑπὲρ ἀριθ. 1043 τοῦ 1849 τοῦ συμβ. Πιπάρη.

³⁾ Εγγρ. Υπ., Ἐσωτερικῶν, πρὸς τὸν Σ. Σπηλιωτάκην τῆς 17 Δεκ. 1864. «Ἐις ἀπάντησιν ἃς ἀπὸ 16 μεσοῦντος ἀναφορᾶς σας, διὰ τῆς ὁποίας ἔξαιτεσθη ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ ἔγκειριμένου σχεδίου ρυμοτομίας τῆς πόλεως Ἀθηνῶν, τοῦ κανονίζαντος τὰς ὄπιδομικάς γραμμάς παρὰ τὴν οἰκλεῶν ὑμῶν, ἢτις χρησιμεύει ὡς κατάστημα Πολυτεχνείου, σᾶς διαβιβάζουμεν.....».

⁴⁾ Πρόκειται μάλλον τοῦ περὶ Kölleberger, ποὺ ήτο τότε εἰς τὰς "Αθήνας. Μία σειρά εἰκόνων του ἀπὸ τὴν ζωὴν τῶν Αθηνῶν ἐκείνης τῆς ἔπος ἥχης ὑπάρχει εἰς τὸ Εθνολογικὸν Μουσεῖον. Ο Νέεζερι εἰς πολλὰ σημεῖα τῶν ἀπομνημονεύμάτων του, μὴ βοήθουμενος ἀπὸ τὴν μνήμην, οφέλλει εἰς τὰς λεπτομερείας.

στον ποίον ποσόν, ἀλλά ἐπαρκές, ώς φαίνεται, διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς ιδέας.

Ο Νέεζερ ὥρισθη τα- μίας τοῦ ἔρανου καὶ διαχειριστής τῆς ὑποθέσεως. Ἐπ' ὀνόματί του λοιπὸν ἡγοράσθη ἀπὸ κάποιον ἀναχωροῦντα Τούρκον ιδιοκτήτην ἔνα μικρὸ καὶ ἐγκαταλελει- μένο ἀμπέλι παρὰ τὴν ὁδὸν Πατησίων ἀντὶ 65 Ἰσπανικῶν ταλλήρων. Τὸ σχετικὸν πωλητή- ριον ἔγινε εἰς τὸ μονα- δικὸν τότε συμβολαιο- γραφεῖον τῶν Ἀθηνῶν τοῦ Κοκκίδου. Τὸ ἀμπέ- λι αὐτὸ. τὸ ὅποιον ἀργότερα ἔμελλε νὰ εἴ- ναι ὁ πρῶτος πυρήν, περὶ τὸν ὅποιον συνε- στήθη τὸ γήπεδον τοῦ Πολυτεχνείου μας, ἐ- χρησίμευσε τότε ὡς μο- ναδικὸν ἐν τευκτήριον τῶν ἐν Ἀθήναις Γερμα- νῶν:

«Τὸ τουρκικὸ ἀμπέλι, γράφει ὁ Νέεζερ, μετε- βλήθη εἰς μικρὰν Γερ- μανίαν. Ἐκτίσαμεν ἔνα πλίνθινὸν σπίτι, ἀρκε- τὸν δὲ μέρος περιεφρά- ξαμεν καὶ ἐφυτεύσαμεν κῆπον, ἐκεῖ δὲ ἐσχημα- τίσαμεν σφαιροβολεῖον, δὲ κυλισμὸς τῆς σφαι- ρᾶς καὶ δὲ κτύπος τῶν στυλίσκων μᾶς ἐνεθύμι- ζε τὴν μακρὰν εύρισκο- μένην πατρίδα μας. Τὸ ξενοδοχεῖον διηύθυνον οἱ Ἀρτμαν, δὲ μὲν σύ- ζυγος ὡς ξενοδόχος ἡ δὲ σύζυγος ὡς μαγεί- ρισσα καὶ ἔτοι εἰς δλί- γον διάστημα ἐσχημα- τίσθη ἀτμόσφαιρα Γερ- μανικὴ κάτω ἀπὸ τὸν γαλανὸν καὶ ἔστερον Ἀττικὸν οὐρανόν».

Μετὰ δύο ἔτη ὁ Νέεζερ, ὑπηρετῶν εἰς τὰς Πάτρας, δέχεται παράκλησιν τοῦ Ἀρτμαν νὰ τοῦ μεταβιβάσῃ ἔξ ὀνόματος τῶν ἐν Ἀθήναις Γερμανῶν, τὴν ιδιοκτησίαν τοῦ κτήματος. Πράγματι τὸ κτήμα περιέρχεται εἰς τὸν Ἀρ- τμαν καὶ οἱ προκάτοχοι του ἡγοράζουν μὲ τὰ χρήματα τῆς πωλήσεως ἔνα οἰκόπεδον εἰς τὴν ὁδὸν Ὁμήρου, δην ἔκτισαν τὸ 1838 νέαν γερμανικὴν λέσχην, τὴν ἀκμάζου- σαν καὶ σήμερον ὑπὸ τὸ ὄνομα «Φιλαδέλφεια», ἀλλος

· Απόσπασμα χάρτου τῶν Ἀθηνῶν τοῦ Γαλλικοῦ Ἐπιτελείου τοῦ 1848. «Ανω ἀριστερὰ παρὰ τὴν ἐξοχικὴν ὁδὸν Πατησίων, φαίνεται τὸ «Παυσάλυπον» τὸ ὅποιον ἀπετέλεσε τὸν πυρῆνα τοῦ χώρου, δην ἔκτισθη τὸ Πολυτεχνεῖον.

Γερμανός, δὲ Βέμπερ εἶχεν παραπλεύρως ἡδη ἰδρύσει ἔνα μικρὸ ἔργοστάσιον ποὺ κατεσκεύαζε μπύραν.

Δὲν ἐπρόλαβεν δῆμος δὲ ἀτυχῆς Ἀρτμαν νὰ χαρῆ πολὺν καιρὸν ἀκόμη τὴν κυριότητα ποὺ ἀπέκτησε ἐπὶ τοῦ κτήματος τῆς ὁδοῦ Πατησίων, διότι μετ' ὀλίγα ἔτη ἀφῆκε τὰ ἐγκόσμια καὶ μεταξὺ αὐτῶν τὸ ξενοδοχεῖον του. Ἐπειδὴ κληρονόμοι του δὲν ὑπῆρχον εἰς τὰς Ἀθήνας, τὸ κτήμα περιήλθεν ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τῆς Πρωσσικῆς Πρε- σβείας. Ο Νέεζερ γράφει ὅτι ἡ Πρεσβεία τὸ ἐπώλησεν

εις τὸν Νομάρχην Ἀττικῆς ἀντὶ 25.000 δραχμῶν, ἐκεῖνος δὲ τὸ ἔδωκεν ὡς προίκα εἰς τὴν κόρην του ὑπανδρευθεῖσαν τὸν λοχαγὸν Σμόλενιτς, δστις τὸ ἐπώλησε «εἰς τὸν Σίνα, ποὺ ἔκτισεν ἐκεῖ τὸ Πολυτεχνεῖον καὶ τὸ ἔχαρισεν εἰς τὴν Ἐλλάδα». Ολα αὐτὰ εἶναι βέβαια ἀνακρίβειαι. Η ἀλήθεια εἶναι ὅτι ὁ Λεωνίδας Σμόλενιτς ἦ Σμολένσκης ὅπως ἔξελλήνισε τὸ ὄνομά του, ἡγόρασε τὸν Μάρτιον τοῦ 1839 τὸ κτῆμα ἀπὸ τοὺς κληρονόμους τοῦ Καρόλου Ἀρτμαν μέσω τῆς Πρωσσικῆς Πρεσβείας¹¹⁾, διὸς δὲ ἡγόρασε δύο ἄλλα γειτονικά γήπεδα, ἔνα ἀπὸ τὸν Δῆμον Ἀθηναίων τῷ 1842 καὶ ἄλλο ἀπὸ τὸν Ἀλέξανδρον Φιλιππίδην τῷ 1843.

Καὶ μὲ τὴν νέαν του μορφὴν τὸ κτῆμα τοῦ Σμολένσκη δὲν ἀπέβαλε τὸν ἀρχικὸν προορισμὸν του. Ἀπεναντίας μάλιστα, εὐρισκόμενον ἐπάνω εἰς τὸν κατ' ἔξοχὴν δρόμον τοῦ περιπάτου ἐκείνης τῆς ἐποχῆς, ὁ ὄποιος ἔφερε πρὸς τὸ Πολύγωνον — ποὺ ἦτο τότε μοναδικὸν κοσμικὸν κέντρον ἀναψυχῆς τῆς Ἀθηναϊκῆς κοινωνίας — καὶ πλουτισμένον μὲ τὸ περιβόλι ποὺ εἶχον φυτεύσει οἱ Γερμανοί, εἶχεν ὅλα τὰ προσόντα διὰ νὰ προτιμᾶται ὡς κέντρον εύωχίας καὶ χαρᾶς. Εἰς ἔνα χάρτην τῶν Ἀθηνῶν τοῦ Γαλλικοῦ Ἐπιτελείου ἐκπονηθέντα τῷ 1848 σημειοῦται ὀλόκληρον τὸ κτῆμα τοῦ Σμολένσκη καὶ ἐπιγράφεται μὲ τὸν τίτλον τοῦ καταστήματος «Παυσίλυπον».

Μετά μίαν ὅμως δεκαετίαν περίπου τὸ «Παυσίλυπον» παρήκμασεν ὡς φαίνεται, διότι ὁ Βασιλικὸς κῆπος ποὺ ἤνοιχθη τότε εἰς τὸ κοινὸν καὶ γενικῶς αἱ περὶ τὰ Ἀνάκτορα περιοχαὶ τοῦ Ἰλισσοῦ εἴλκυσαν τὴν προτίμησιν τῶν Ἀθηναίων. Τὴν ἐποχὴν λοιπὸν ἐκείνην περὶ τὸ τέλος τοῦ 1858 ἡ Ἐλένη Μιχαήλ Τοσίτσα ἀγοράζει δλόκληρον τὸ κτῆμα τοῦ Σμολένσκη ἐπιφανείας 40.0.0 πήχεων περίπου ἀντὶ 140.000 δραχμῶν καὶ τὸ δωρίζει τὸν Μάιον τοῦ 1860 εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον. Κατὰ τὸ ἔτος ἐκείνο συνέπεσε νὰ γίνῃ καὶ ἡ ἐπέκτασις τῆς πόλεως διὰ τοῦ σχεδίου τῆς τότε Ἐπιτροπῆς καὶ σχηματίζεται τὸ ὀρθογώνιον, εἰς τὸ ὄποιον καθωρίσθη ἡ ἀνέγερσις τοῦ Πολυτεχνείου.

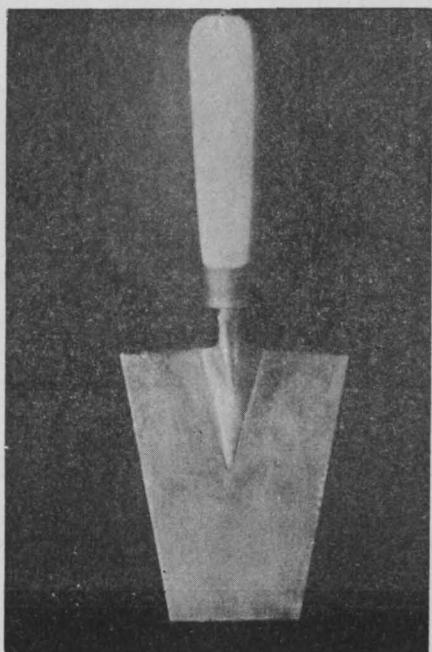
Τὸ δωρηθὲν ὅμως κτῆμα εἶχε τυχαῖον καὶ ἀκανόνιστον σχῆμα,

¹¹⁾ Συμβόλαιον τῆς 17-3/1839 τοῦ Πρέσβεως τῆς Πρωσσίας.

ἴδιως πρὸς τὴν μεσημβρινὴν του πλευράν, κατὰ μῆκος τῆς ὁποίας ἔτρεχεν ἔνα βαθὺ ρεῦμα ποὺ κατέβαινε ἀπὸ τὴν ὁδὸν Ἀραχώβης, διήρχετο παρὰ τὸ σημερινὸν Μηχανουργεῖον τοῦ Πολυτεχνείου καὶ ἔγεφυρούτο εἰς τὴν ὁδὸν Πατησίων παρὰ τὸ Τμῆμα Γενικῆς Ἀσφαλείας. Διὰ νὰ ὀρθογωνισθῇ λοιπὸν τὸ γήπεδον ουμφώνως πρὸς τὸ σχῆμα ποὺ καθώρισε τὸ σχέδιον τῆς πόλεως, ἡγοράσθησαν ὑπὸ τῆς Διαχειριστικῆς ἐπιτροπῆς διάφορα τεμάχια παρὰ τὴν μεσημβρινὴν ὄχθην τοῦ ρεύματος εἰς τὴν θέσιν Ρούλια Ἀμπέλια. Τὰ τεμάχια αὐτὰ εἶναι 39 περίπου πήχεις τοῦ Π. Πούλου ἀντὶ 195 δραχμῶν, ἔνα ἄλλο τοῦ Ν. Πούλου πήχεων 683 ἀντὶ 3415 δραχμῶν, ἔνα ἄλλο τῶν ἀδελφῶν Κιουρκατιώτη καὶ Γιαννούλη Βέργου πήχεων 323 ἀντὶ 1615 δραχμῶν καὶ ἔνα ἄλλο τοῦ Κ. Λαζαρῆ πήχεων 440 ἀντὶ 2680 δραχμῶν. Διὰ τὸν ὀρθογωνισμὸν τῆς βορεινῆς πλευρᾶς ἡγοράσθη ἐπίσης ἀπὸ τὴν Σοφίαν Στρέφη ἔνα οἰκόπεδον 375 πήχεων ἀντὶ 938 δραχμῶν εἰς τὴν θέσιν Πινακωτά, ὅπως ἐλέγετο ἡ βορείως τοῦ ρεύματος καὶ ἀνατολικῶς τῆς δοῦ Πατησίων περιοχῆ.

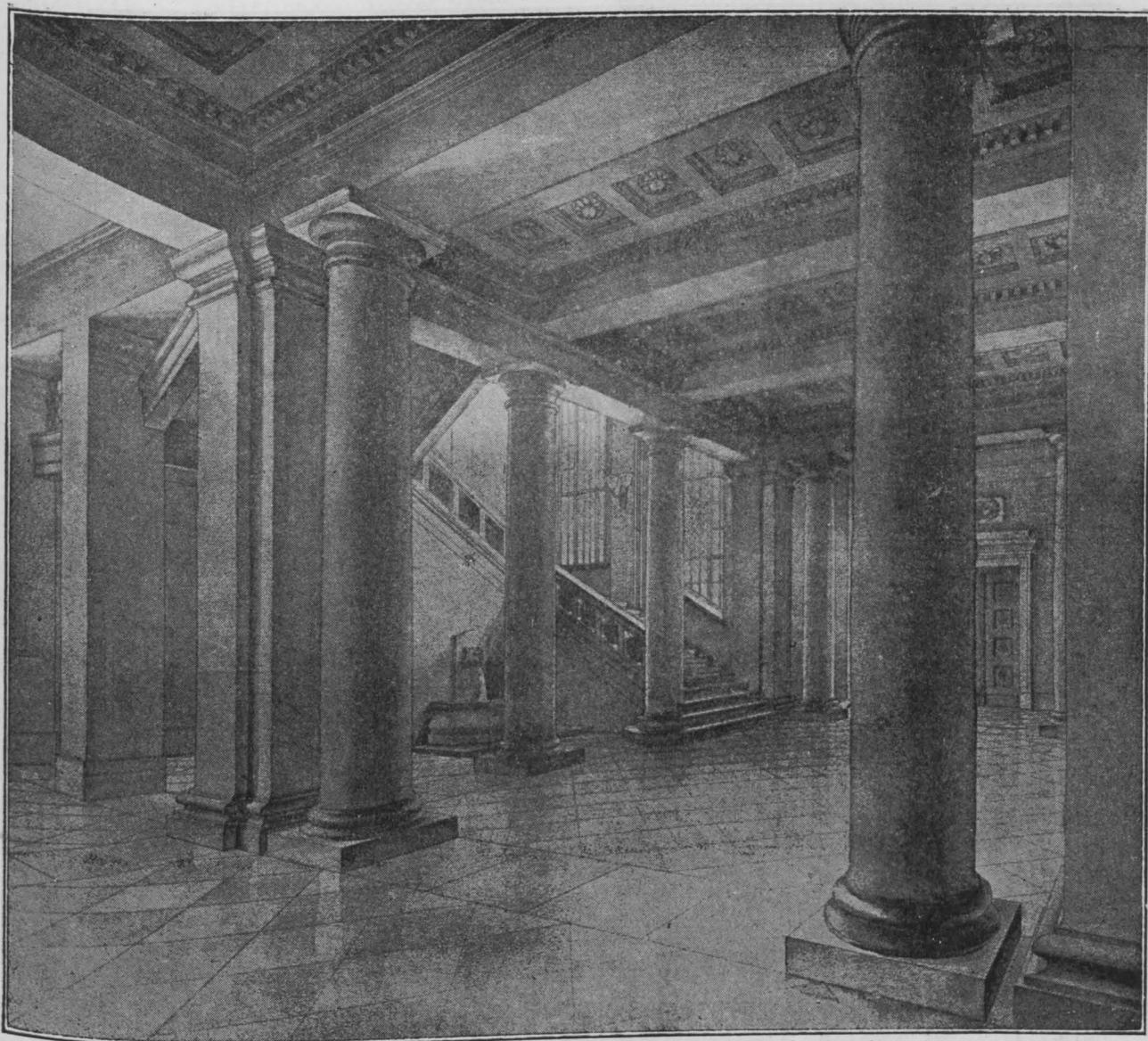
«Ἄν ρίψωμεν ἔνα βλέμμα εἰς τὰς τιμάς, μὲ τὰς ὁποίας ἐπραγματοποιήθη ἡ ἀπόκτησις τοῦ γηπέδου τοῦ Πολυτεχνείου, βλέπομεν ὅτι ἡ δωρήτρια ἐπλήρωσε τὸ 1858 πρὸς 3,50 δραχμάς τὸν πῆχυν. Κατὰ τὰ ἐπόμενα ἔτη ἡ διαχειριστικὴ ἐπιτροπὴ ἐπλήρωσε διὰ τὰ συμπληρωματικὰ τεμάχια 2,50 δραχμάς τὸν πῆχυν εἰς τὴν Σοφίαν Στρέφη καὶ 5 ἔως 6 δραχμάς εἰς τοὺς ἄλλους ἰδιοκτήτας. Ἀποδεικνύεται λοιπὸν ἀπὸ αὐτὴν τὴν σύγκρισιν καὶ ἡ Σοφία Στρέφη, ὃχι βέβαια εὐεργέτις, ἀλλὰ τούλαχιστον φιλότιμος πωλήτρια πρὸς τὸ Πολυτεχνεῖον, ἐν ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς ἄλλους γείτονας, ποὺ ἔμειναν τελείως ἀσυγκίνητοι ἀπὸ τὸν σκοπὸν διὰ τὸν ὄποιον ἡγοράζοντο τὰ γήπεδά των.

Προτοῦ ἀκόμη τελειώσουν αἱ συμπληρωματικαὶ αὐταὶ ἀγοραὶ εἶχεν ἀρχίσει ἡ κατασκευὴ δικτύου εἰς τὴν ὁδὸν Στουρνάρα καὶ ἡ ἐπίχωσις τοῦ ρεύματος. Ἔτοιμάζεται πυρετωδῶς τὸ γήπεδον, διότι πρόκειται ἡδη νὰ ἀρχίσῃ ἡ θεμελίωσις τῶν δύο ἐμπροσθίων κτιρίων κατὰ τὸ δριστικόν σχέδιον τοῦ Λυσάνδρου Καυταντζόγλου.

Τὸ μυστρί, τὸ ὄποιον ἐχρησιμοποίησεν ὁ βασιλεὺς Ὁδων κατὰ τὴν θεμελίωσιν τοῦ κτιρίου τοῦ Πολυτεχνείου. Εἶναι ἔξ αργύρου μὲ τὴν λαβὴν ἀπὸ ἐλεφαντοστοῦν. Ἐδωρήθη εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον ὑπὸ τῆς κ. Λ. Α. Μαλαμίδου, ἐγγονῆς τοῦ Λιν. Καυτανζόγλου, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν Φορτῶν τῆς Ἐκατονταετηρίδος.

Τὸ Hall τῆς πρὸς τὴν ὁδὸν Στουρνάρα πτέρυγος τῶν νέων κτιρίων.

Τὰ νέα κτίρια τοῦ Πολυτεχνείου*

“Υπὸ ΚΩΣΤΑ ΚΙΤΣΙΚΗ, Ἀρχιτέκτονος

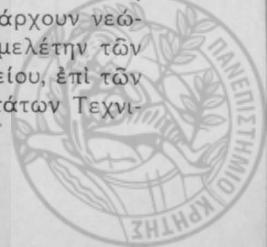
Α' ΓΕΝΙΚΑ

Ἡ συμπλήρωσις τοῦ δργανισμοῦ τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου διὰ τῆς ἰδρύσεως νέων σχολῶν καὶ ἡ σημαντικὴ αὔξησις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν σπουδαστῶν αὐτοῦ, κατέστησαν ἐπιτακτικὴν καὶ τὴν οἰκοδομικὴν ἐπέκτασιν διὰ τῆς προσθήκης νέων, εἰδικῶν πρὸς τὰς ἀνάγκας, κτίριων. Τὸ ἔξωτερικῶς μὲν ὥραῖον καὶ ἀρχαιοπρεπές, ἀλλ' ἔσωτερικῶς ἥκιστα σκοπίμως διατεταγμένον κτίριον τῆς δοῦλης Πατησίων, πρὸ πολλοῦ ἔπαυσε ν' ἀν-

ταποκρίνεται πρὸς τὰς νέας ἀνάγκας αὐτοῦ. Τὸ κράτος, μετὰ στοργῆς παρακολουθοῦν τὰς ἀλματικὰς προόδους τοῦ ἀνωτάτου τούτου Ἰδρύματος, ἀπεφάσισε νὰ ἔλθῃ ἀρωγὸν διὰ παροχῆς τοῦ ἀπαιτουμένου ποσοῦ πρὸς οἰκοδομικὴν ἐπέκτασιν αὐτοῦ.

Λαβόντες ύπ' ὅψιν δτὶ ἀφ' ἐνὸς δ δργανισμὸς τοῦ Πολυτεχνείου Ἀθηνῶν στηρίζεται ἐπὶ τοῦ δργανισμοῦ τῶν Γερμανικῶν Πολυτεχνείων, ἀφ' ἐτέρου δὲ δτὶ εἰς ἄλλας χώρας, πλὴν τῆς Γερμανίας, δὲν ὑπάρχουν νεώτερα κτίρια Πολυτεχνείων, ἐβασίσαμεν τὴν μελέτην τῶν κτιρίων ἐπεκτάσεως τοῦ ἡμετέρου Πολυτεχνείου, ἐπὶ τῶν νεωτέρων κτιρίων τῶν Γερμανικῶν ἀνωτάτων Τεχνικῶν Σχολῶν.

* Αποσπάσματα ἄρθρου τοῦ κ. Κώστα Κιτσίκη, Ἀρχιτέκτονος τοῦ Πολυτεχνείου ύπό τὸν τίτλον «τὸ νέον Πολυτεχνεῖον», δημοσιευθέντος πρὸ ἔτον, ἔμμα τῇ ἐνάρξει τῆς κατασκευῆς τῶν νέων κτιρίων τοῦ Ε.Μ.Π. εἰς τὸν «Ἀρχιμήδην».

**ΕΠΕΚΤΑΣΙΣ
ΤΟΥ Ε.Μ.ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ**

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΥΤΙΚΗ ΟΨΙΣ

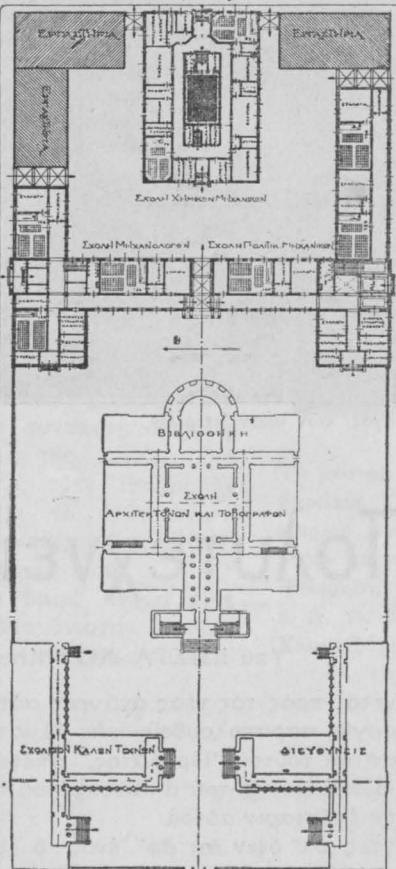
ΚΥΡΙΟΝ ΟΙΚΟΔΟΜΗΜΑ

KAIMAÉ 1200

© ARΧΙΤΕΚΤΩΝ

ΕΠΕΚΤΑΣΙΣ
ΤΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΤΟΥ Ε.Μ.ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΟΨΙΣ

ΟΔΟΣ ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑΣ

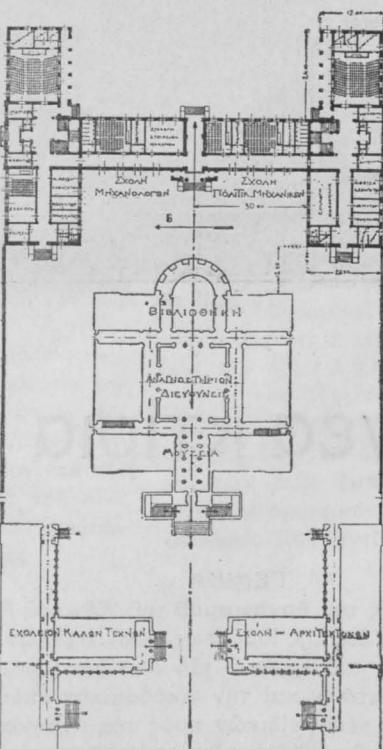
Kaimaa 1500

© 1995 TATHIAN

O APPROXIMATELY
K. G. B.

**ΕΠΕΚΤΑΣΙΣ
ΤΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΤΟΥ Ε.Μ.ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΟΜΗ**

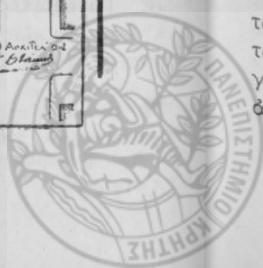
ΟΔΟΣ ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑΣ

Kanta 1500

9-25-1981 3

O ARRITATION
of

Β'. ΚΤΙΡΙΟΛΟΓΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ

Ο δργανισμός τοῦ ήμετέρου Πολυτεχνείου περιλαμβάνει ώς γνωστόν σήμερον 5 Ανωτάτας Σχολάς: 1) Τῶν Πολιτικῶν - Μηχανικῶν 2) τῶν Μηχανολόγων - Ἡλεκτρολόγων 3) τῶν Χημικῶν Μηχανικῶν 4) τῶν Ἀρχιτεκτόνων καὶ 5) τῶν Τοπογράφων - Μηχανικῶν. Τὸ ἀρχικὸν πρόγραμμα τῆς Διευθύνσεως τοῦ Πολυτεχνείου, μὲ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ὑπάρχει ἐπαρκῆς χῶρος, προέβλεπεν ἄπαντα τὰ ἀπαραίτητα κτίρια διὰ τὰς πέντε ἀνωτέρω Σχολάς ἐντὸς τῆς περιοχῆς τοῦ σημερινοῦ Πολυτεχνείου. Ἐπὶ τῇ βάσει λοιπὸν τοῦ προγράμματος τούτου, ἔξεπονήσαμεν ἀρχικῶς πλήρη μελέτην εἰς κλίμακα 1:200, (τῆς ὁποίας ἡ γενικὴ διάταξις ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ διαγράμματος διοκλήρου τοῦ συμπλέγματος τῆς σελ. 78). Συμφώνως πρὸς τὴν μελέτην ταύτην ὁ ὀπισθεν τοῦ κεντρικοῦ κτίριου χῶρος κατελαμβάνετο ὑπὸ τοῦ κυρίου οἰκοδομήματος, σχήματος διπλοῦ Τ, ἐντὸς τοῦ δοπίου ἐστεγάζοντο αἱ σχολαὶ τῶν Πολιτικῶν - Μηχανικῶν καὶ Μηχανολόγων, ἐπὶ τῆς δόδοις Μπουμπουλίνας, ἔνθα τὸ Μηχανουργεῖον, ἐτοποθετεῖτο τὸ Χημεῖον εἰς αὐτοτελές κτίριον, ἐκατέρωθεν δὲ αὐτοῦ τὰ διάφορα ἐργαστήρια. Εἰς τὰ ὑπάρχοντα κτίρια ἐστεγάζοντο, εἰς μὲν τὴν ἐπὶ τῆς δόδοις Πατησίων πτέρυγα, ἡ διεύθυνσις τοῦ Πολυτεχνείου, εἰς δὲ τὸ κεντρικόν, αἱ σχολαὶ τῶν Ἀρχιτεκτόνων καὶ Τοπογράφων ὡς καὶ αἱ αἴθουσαι τῆς Βιβλιοθήκης καὶ ἀναγνωστηρίου.

Κατὰ τὴν πρόοδον, ἐν τούτοις, τῆς πρώτης μελέτης, ἔξηκριβώσαμεν, ὅτι πλὴν τοῦ ἀνεπάρκους τοῦ χώρου, ὅπως περιλάβῃ ἄπαντα τὰ ἀπαιτούμενα κτίρια καὶ τῆς ἀσκόπου, ἵσως, δαπάνης κατεδαφίσεως ἐκ θεμελίων τοῦ σημερινοῦ Μηχανουργείου ὑπῆρχον καὶ ἄλλαι σημαντικαὶ ἔλλειψεις, αἴτινες ἐπέβαλον ἀναθεώρησιν τοῦ δεδομένου τούτου ἀρχικοῦ προγράμματος. "Οθεν, σὺν τῇ ὑποβολῇ τῆς πρώτης προμελέτης εἰς τὸ Συμβούλιον τῶν Δημ." Ἐργων ὑπεδίξαμεν τὴν ἀνάγκην ἀφ' ἐνὸς ἀραιώσεως τῶν κτίριων, ἀφ' ἑτέρου δὲ τροποποιήσεως καὶ ἐπεξεργασίας τοῦ προγράμματος, ὅπερ καὶ ἐγένετο ὑπ' ἐμοῦ ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς Διευθύνσεως τοῦ Πολυτεχνείου.

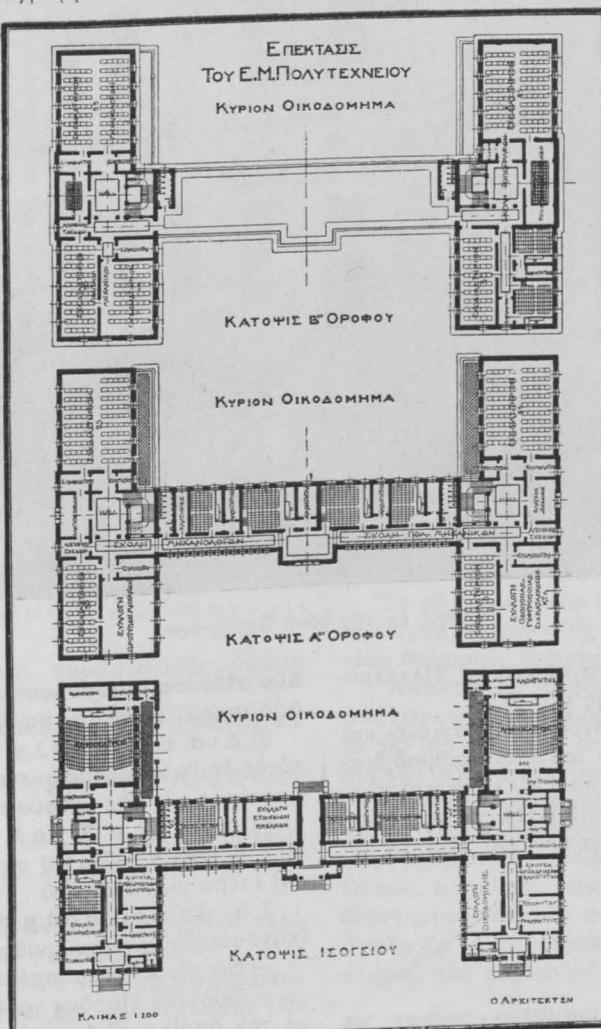
Τὸ κτιριολογικὸν τοῦτο πρόγραμμα, ἀφορῶν πρὸ παντὸς τὸ κύριον κτίριον τοῦ Πολυτεχνείου ἔνθα αἱ σχολαὶ τῶν Πολιτικῶν - Μηχανικῶν, Μηχανολόγων καὶ Τοπογράφων καὶ οὕτινος τὸ ἥμισυ περίπου ἥθελεν ἀνεγερθῆ ἀμέσως. ἔχει ώς ἔξῆς:

Η μεγίστη μελλοντικὴ χωρητικότης διοκλήρου τοῦ δργανισμοῦ τοῦ ίδρυματος ὑπολογίζεται συμφώνως πρὸς τὸν κατωτέρω πίνακα, εἰς 1000-1150 σπουδαστάς τούτεστιν:

Σχολὴ	Πολιτ. - Μηχανικῶν	εἰς	300 σπουδ.
»	Μηχανολόγων	»	250 »
»	Χημικῶν - Μηχανικῶν	»	200 - 250 »
»	Ἀρχιτεκτόνων	»	150 - 200 »
»	Τοπογράφων	»	100 - 150 »
	Σύνολον		1000 - 1150 »

Ἐὰν μετὰ παρέλευσιν ἰκανοῦ ἀριθμοῦ ἔτῶν ἥθελεν αὐξῆθη ὁ ἀριθμὸς οὗτος, θὰ ἀπαιτηθῇ νὰ γίνῃ σκέψις περὶ ίδρυσεως νέου Πολυτεχνείου εἰς ἄλλην τινὰ πόλιν τῆς Ἑλλάδος. Πλὴν τῆς Σχολῆς τῶν Ἀρχιτεκτόνων, ἡτὶς δύναται νὰ στεγασθῇ εἰς τὴν ἥδη ὑπάρχουσαν πτέρυγα τῆς δόδοις Πατησίων καὶ τῶν γραφείων Διευθύνσεως, αἰθουσῶν τελετῶν, ἀναγνωστηρίου καὶ Βιβλιοθήκης συλλογῶν καὶ μουσείων, ἀτινα δύνανται νὰ διανεμθῶσιν καταλλήλως εἰς τὸ ἥδη ὑπάρχον κεντρικὸν κτίριον μεταρρυθμιζόμενον προσηκόντως, αἱ τέσσαρες λοιπαὶ Σχολαὶ μετὰ τῶν ἐργαστηρίων δέον νὰ στεγασθῶσιν εἰς νέα ἀνεγερθῆσθαι κτίρια.

Θεωρεῖται σκόπιμον, δύοπας αἱ μὲν τρεῖς Σχολαὶ τῶν Πολιτικῶν Μηχανικῶν, τῶν Μηχανολόγων καὶ Τοπογράφων, ἔχουσαι τὸν αὐτὸν δργανισμόν, στεγασθῶσιν ἐντὸς ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ κτίριου κυρίως Πολυτεχνείου, ἡ Σχολὴ τῶν Χημικῶν - Μηχανικῶν εἰς ίδιαίτερον κτίριον κείμενον ἐν ἀνάγκῃ καὶ ἐκτὸς τοῦ Πολυτεχνείου ἐν γειτονίᾳ αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον δὲν ἐπαρκεῖ ὁ χῶρος, τὰ δὲ ἐργαστήρια ἐντὸς τῆς περιοχῆς τοῦ Πολυτεχνείου, μεταρρυθμιζόμενον καταλλήλως τὸ ἥδη ὑπάρχοντος Μη-

χανουργείου.

Οὕτως, δὲ νέος δργανισμός τοῦ Πολυτεχνείου θὰ περιλαμβάνῃ τὰ ἔξης κτίρια:

1) Τὴν πτέρυγα τῆς δόδοις Πατησίων.—Σχολὴ Ἀρχιτεκτόνων.

2) Τὸ κεντρικὸν κτίριον.—Γραφεῖα Διευθύνσεως Πολυτεχνείου.—Αἴθουσαι τελετῶν.—Βιβλιοθήκη καὶ ἀναγνωστηρίον.—Μουσεῖα καὶ Συλλογαί.

3) Κύριον νέον κτίριον.

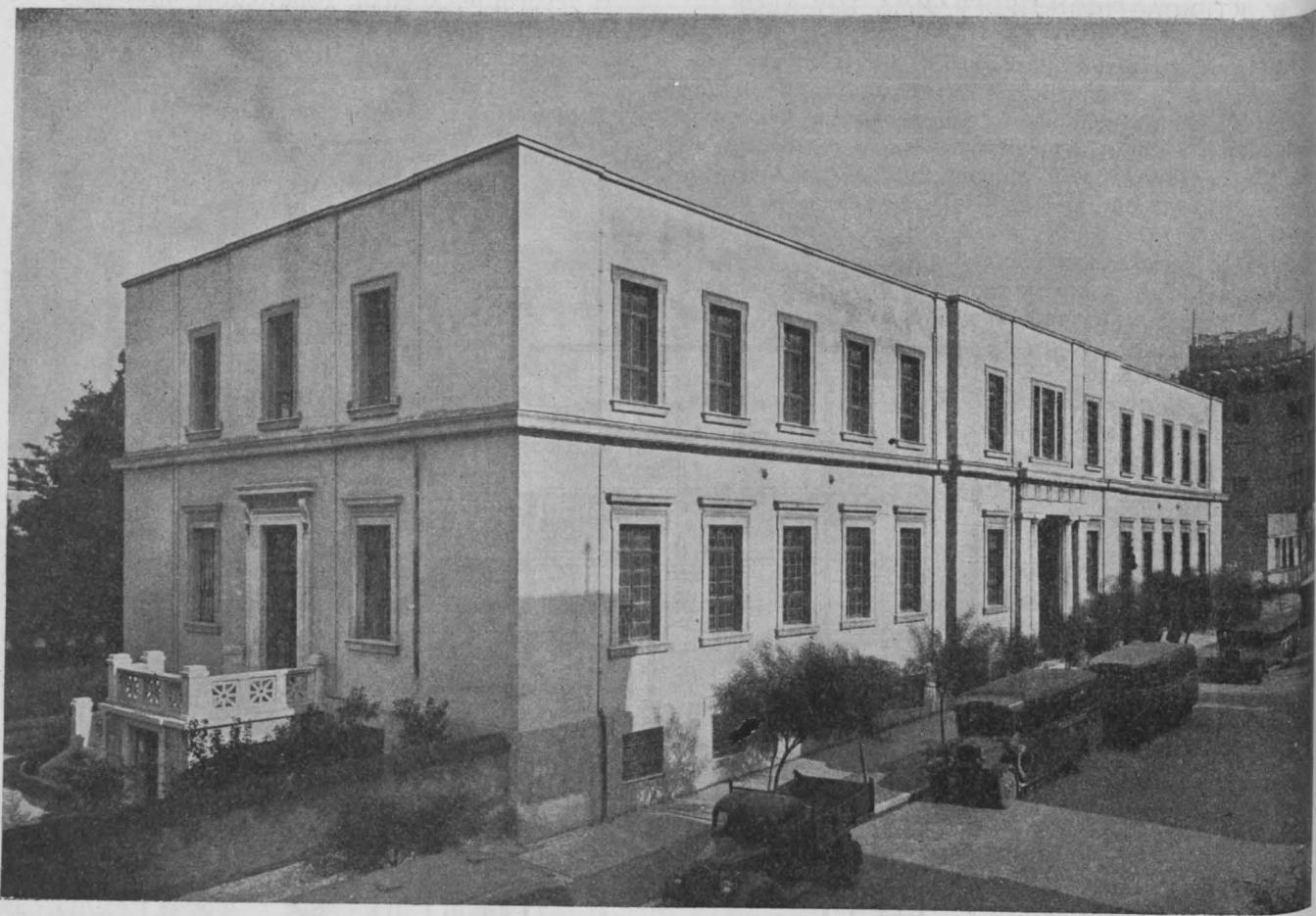
Σχολαὶ Πολιτικῶν - Μηχανικῶν.

» Μηχανολόγων - Ἡλεκτρολόγων.

» Τοπογράφων

4) Τὸ Χημεῖον.

”Οψις ἐκ τῆς ὁδοῦ Στουρνάρα.

5) Τὰ ἔργαστήρια, ἃ τοι :—Μηχανολογικόν, Ἡλεκτρολογικόν καὶ Ἐργαστήριον ἀντοχῆς τῆς ψλησί.

Ἐκάστη τῶν δύο σχολῶν Πολιτικῶν Μηχανικῶν καὶ Μηχανολόγων ἔχει ἀνάγκην ἐν τῷ ίσογείῳ ἀριθμῷ διαμερισμάτων στενῶς συνδεομένων πρὸς ἄλληλα καὶ πλησίον τῆς κυρίας εἰσόδου. Τὰ διαμερίσματα ταῦτα εἰναι :

1) Αἴθουσα συνεδριάσεων καθηγητῶν (50 περίπου τετραγ. μέτρων).

2) Γραφεῖον Κοσμήτορος

3) Γραφεῖον Γραμματέως

4) Γραφεῖον γραφέων καὶ

5) Δωμάτιον Ἐπιμελητῶν.

Εὐκταῖον, πλησίον τῶν διαμερισμάτων τούτων νὰ ὑπάρχουν καὶ ἴδιατερα ἀποχωρητήρια Καθηγητῶν.

Συμφώνως πρὸς τὸ διέπον σύστημα διδασκαλίας, αἱ αἴθουσαι παραδόσεως δέον νὰ διακρίνωνται:

1) Εἰς μεγάλα ἀμφιθέατρα χωρητικότητος 200—250 σπουδαστῶν.

2) Εἰς αἱθούσας διδασκαλίας χωρητικότητος 110—120 σπουδαστῶν.

3) Καὶ εἰς μικρὰς τοιαύτας χωρητικότητος 60—70 σπουδαστῶν.

Ἀναφορικῶς πρὸς τὸν ἀπαιτούμενον ἀριθμὸν αἱθουσῶν παραδόσεων δὲ ἐκάστην τῶν τριῶν σχολῶν δέον νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὅψει :

α) Διατὴν σχολὴν Πολιτ.-Μηχανικῶν.
“Ἐνα μέγα ἀμφιθέατρον τῶν 200—250 σπουδαστῶν.

Δύο αἱθουσαι παραδόσεων τῶν 120 σπουδαστῶν
Δύο μικραὶ αἱθουσαι παραδ. τῶν 60 »

β) Διὰ τὴν Σχολὴν τῶν Μηχανολόγων. Ο αὐτὸς ἀριθμὸς αἱθουσῶν παραδόσεων καὶ τῆς αὐτῆς χωρῆς τικότητος μὲ τὰς αἱθούσας τῶν Πολιτικῶν - Μηχανικῶν.

γ) Διὰ τὴν Σχολὴν Τοπογράφων.
Μία αἱθουσα τῶν 120 σπουδαστῶν
καὶ ἔτερα μικρὰ τῶν 60 »

Τὰ μεγάλα ἀμφιθέατρα εύκταῖον νὰ ικανοποιοῦν τὰς ἀκολούθους ἀπαιτήσεις :

— Νὰ εἰναι εύπροσπέλαστα.

— Πρὸ τῆς εἰσόδου νὰ ἀνοίγεται μικρὸς προθάλαμος μὲ τὸν ὅποιον, εἰ δυνατόν, νὰ συνδέεται ἡ ίματιοθήκη.

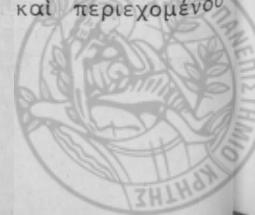
— Πρὸς τὴν πλευρὰν τῆς ἔδρας νὰ εύρισκωνται διαμερίσματα διὰ τὸν καθηγητὴν καὶ ἐπιμελητὴν αὐτοῦ.

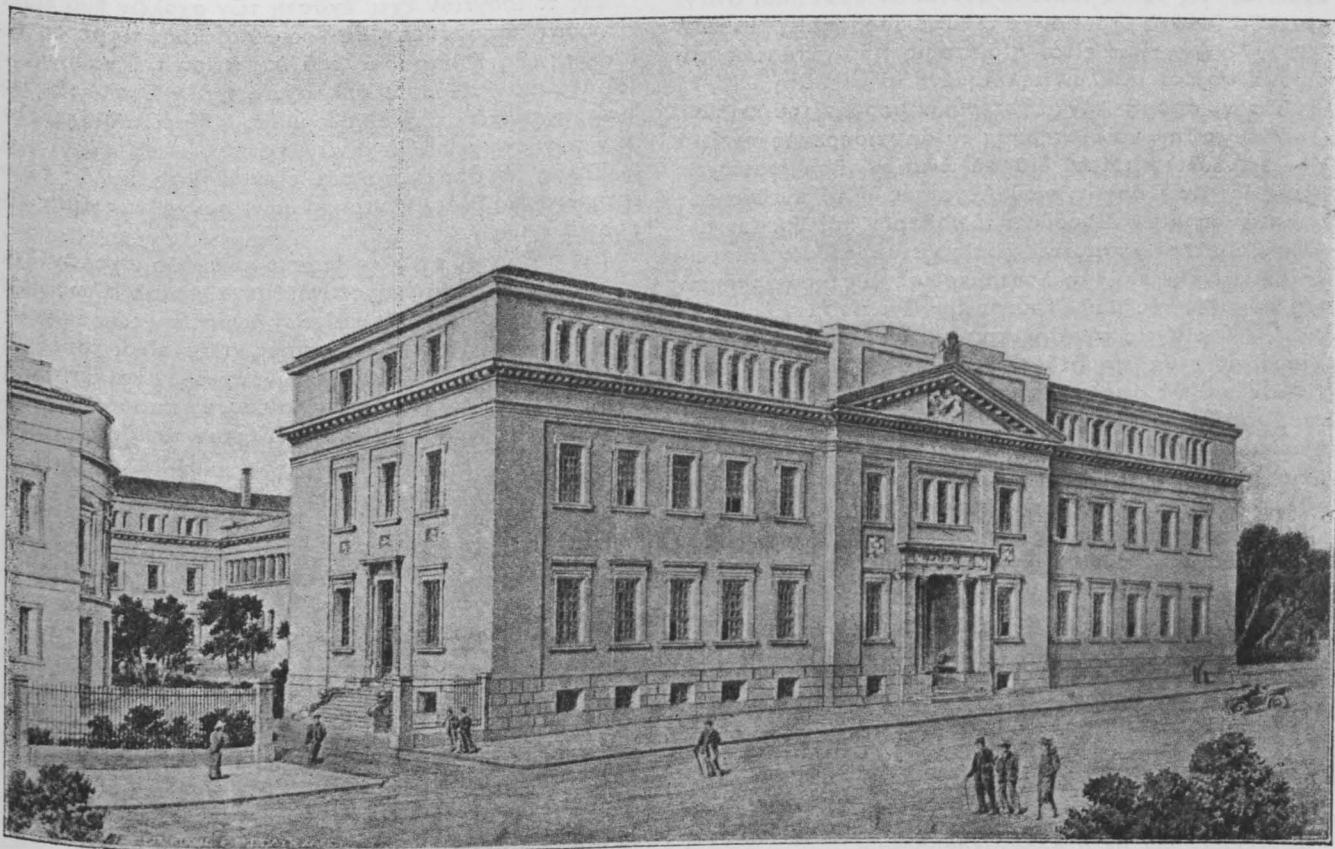
Αἱ λοιπαὶ αἱθουσαι παραδόσεων δέον νὰ συνδέωνται διὰ θύρας κειμένης εἰς τὴν πλευρὰν τῆς ἔδρας μετὰ δωματίου Καθηγητοῦ.

Αἱ αἱθουσαι σχεδιάσεων δέον νὰ ἔχωσιν χωρητικότητα διὰ τὰς τρεῖς σχολάς, 650 περίπου σπουδαστῶν.

Πρὸς τὰς αἱθούσας σχεδιάσεων δέον νὰ συνδέωνται δωμάτια Ἐπιμελητῶν, καταλλήλως δὲ τοποθετημένα δωμάτια ἐλέγχου τῶν σχεδίων καὶ ἀποθηκεύσεως αὐτῶν.

Αἱ συλλογαὶ δέον νὰ εἰναι διανεμημέναι ἀνὰ τὸ κτίριον, ἀναλόγως τοῦ προορισμοῦ καὶ περιεχομένου αὐτῶν.

Προοπτικόν (έκ τῆς ὁδοῦ Στουρνάρα)

Διὰ τὴν σχολὴν τῷ Πολιτικῷ· Μηχανικῶν ἀπαιτοῦνται:

— Συλλογὴ οἰκοδομικῆς καὶ παραστατικῆς γεωμετρίας, 80—100 τ. μ.

— Συλλογὴ δόδοποιίας, γεφυροποιίας καὶ σιδηρῶν κατασκευῶν, ἐπιφανείας ἐπίσης 80—100 τ. μ.

Διὰ τὴν σχολὴν τῷ Μηχανολόγῳ ἀπαίτεται:

— Συλλογὴ στοιχείων μηχανῶν, εἰ δυνατὸν συνδεόμενη μὲ αἴθουσαν παραδόσεων, ἐπιφανείας 60—80 τ. μ.

— Συλλογὴ κινηματικῆς.

— Συλλογὴ προτύπων μηχανῶν, ἐπιφανείας 100 περίπου τ. μ. καὶ πλησίον αἴθουσαν παραδόσεων.

Διὰ τὴν σχολὴν τῷ Τοπογράφῳ ἀπαιτεῖται αἴθουσα 80—100 περίπου τ. μ. διὰ τὴν συλλογὴν τῶν τοπογραφικῶν δργάνων.

Τὰ δύο μεγάλα ἀμφιθέατρα, αἱ κοιναὶ αἴθουσαι παραδόσεων καὶ αἱ συλλογαὶ τῆς οἰκοδομικῆς διὰ τοὺς Πολ. Μηχανικούς καὶ τῶν στοιχείων μηχανῶν διὰ τοὺς μηχανολόγους, εἰναι προτιμώτερον νὰ εύρισκωνται εἰς τὸ ισόγειον. Αἱ λοιπαὶ αἴθουσαι παραδόσεων τῶν Πολιτικῶν Μηχανικῶν καὶ τῶν Μηχανολόγων καὶ τὰ σχεδιαστήρια θὰ εἰναι διανεμημένα ἀνὰ τοὺς δύο ἄλλους δρόφους. Αἱ συλλογαὶ δόδοποιίας, γεφυροποιίας καὶ σιδηρῶν κατασκευῶν διὰ τοὺς Πολ. Μηχανικούς καὶ ἡ συλλογὴ προτύπων μηχανῶν διὰ τοὺς Μηχανολόγους προτιμώτερον νὰ κείναι πλησίον τῶν σχεδιαστηρίων.

Η τοπογραφικὴ σχολὴ καλὸν εἰναι νὰ κείται δέλτηρος εἰς τὸν ἀνώτατον ὄροφον πρὸς χρησιμοποίησιν καὶ τῶν δωμάτων διὰ τοπογραφικὰς ἀσκήσεις.

Ἐν τῷ ἡμιυπογείῳ δρόφῳ δέον νὰ ληφθῇ πρόνοια διὰ τὴν ἔγκατάστασιν τῆς κεντρικῆς θερμάνσεως, διὰ κατοικίας θυρωροῦ, θερμαστοῦ, ἐπιστατῶν καὶ δι' ἀποθήκας.

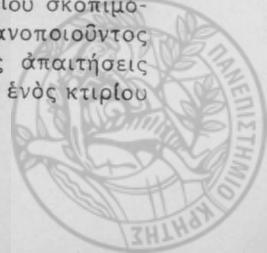
Ἄπαντες οἱ ὄροφοι δέον νὰ ἔχωσιν ἐπαρκῆ ἀριθμὸν ἀποχωρητηρίων, διαμερίσματα ἐπιστατῶν καὶ κλητήρων ἐν τῷ Ισογείῳ, καὶ ἐστίας παροχῆς ὕδατος πρὸς χρήσιν τῶν σχεδιαστηρίων.

Τὸ τιμῆμα τοῦ κτιρίου ὅπερ θ' ἀνεγερθῇ ἀμέσως πρέπει νὰ διαταχθῇ προσωρινῶς κατὰ τρόπον ἔξυπηρετοῦντα τὰς μᾶλλον ἐπειγούσας ἀνάγκας τοῦ Πολυτεχνείου. Οὕτως, δ ἀριθμὸς τῶν αἱθουσῶν παραδόσεων, τῶν σχεδιαστηρίων καὶ τῶν συλλογῶν πρέπει νὰ εύρισκεται ἐν ἀναλογίᾳ ἀνταποκρινομένη πρὸς τὸ πρόγραμμα ὀλοκλήρου τοῦ κυρίου κτιρίου.

Γ'. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ

Κατὰ πόσον ἡ μελέτη τοῦ νέου κτιρίου πληροῖ τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ προγράμματος, ἐμφαίνεται ἔκ τῆς παρακολουθήσεως τῶν δημοσιευμένων κατόψεων αὐτοῦ. Ὁφελόμεν ἐν τούτοις νὰ τονίσωμεν ὅτι διὰ τὸ περιωρισμένον τοῦ χώρου, μόνον διαγράμματα ἐκ τῆς προμελέτης εἰς μικρὰν κλίμακα ἡδυνήθημεν νὰ δώσωμεν πρόσεκτύπωσιν, καθ' ὃσον ἡ δημοσίευσις ὅλων τῶν σχεδίων καὶ ἀρχιτεκτονικῶν λεπτομερειῶν τοῦ σημαντικοῦ τούτου ἔργου θ' ἀπήτει τόμον δλόκληρον.

Τὸ κύριον ἡμῶν μέλημα κατὰ τὴν σύνταξιν τῆς παρούσης μελέτης ὑπῆρξεν ἡ δημιουργία κτιρίου σκοπιμότητος, δηλαδὴ ἐσωτερικοῦ δργανισμοῦ ἵκανοποιοῦντος κατὰ τὸν τελειότερον τρόπον ἀπάσας τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ ίδρυματος. Ἀναμφιβόλως δὲ ἡ ἐπιτυχία ἐνδέκτηριον

ζγκειται εις τὸ νὰ ἱκανοποιοῦνται αἱ πρακτικαὶ ἀνάγκαι καὶ αὐτοῦ κατὰ τρόπον ἀπλοῦν, σαφῆ καὶ ἀβίαστον. "Οσον σαφεστέρα εἰναι ἡ διάταξις τῆς κατόψεως κτηρίου, τοσοῦτον μᾶλλον μελετημένη εἰναι αὕτη.

"Οσον ἀφορᾶ τὴν ἔξωτερικὴν μορφὴν τοῦ κτιρίου, ὥφειλεν αὕτη νὰ διατηρήσῃ τὸ ἀρχαιοπρεπὲς πνεῦμα τῶν παλαιῶν κτιρίων διὰ τὸ ἔνιαῖον τῆς ἐμφανίσεως δλοκλήρου τοῦ δργανισμοῦ. Λέγοντες δὲ τὸ πνεῦμα τῶν παλαιῶν κτιρίων ἔννοοῦμεν τὸ σοβαρὸν καὶ ἡρεμον τῶν γενικῶν αὐτοῦ γραμμῶν, χωρὶς νὰ θεωροῦμεν ἀπαρατητον καὶ τὴν εἰς τὰς λεπτομερείας αὐστηράν τήρησιν τοῦ ἀρχαίου ρύθμοῦ. Τούναντίον, ἐνομίσαμεν ὅτι ποιά τις ἐλευθερία εἰς τὴν ἀρχιτεκτονικὴν σύνθεσιν τῶν λεπτομερειῶν θὰ προσέδιεν εἰς τὸ κτίριον σύγχρονον χροιάν· καὶ θὰ ἀπήλασσεν αὐτὸν τῆς Ἑρακλῆς καὶ μονοτόνου μορφῆς ἀναλόγων κτιρίων. Ἐπίσης νομίζομεν ὅτι, προκειμένου ἡ κυρία πρόσωψις τοῦ Πολυτεχνείου νὰ παρομείνῃ ἡ παλαιὰ τοιαύτη τῆς δοδοῦ Πατησίων, τοσούτῳ μᾶλλον καθόσον αἱ λοιπαὶ πλευραὶ τῆς περιοχῆς τοῦ Πολυτεχνείου δίδωσιν εἰς παρόδους, θὰ ἦτο ἐσφαλμένον καὶ ἄσκοπον νὰ τονίσωμεν οἰανδήποτε ἄλλην πλευράν καὶ νὰ δημιουργήσωμεν πρόσωψιν μὲν ἀρχιτεκτονικάς ἀξιώσεις κυρίας προόψεως.

"Η κάτοψις τοῦ κτιρίου ἀναπτύσσεται εἰς τρεῖς πτέρυγας ἐν σχήματι διπλοῦ Τ παρουσιάζουσα τὴν τυπικὴν ἐμφάνισιν τοῦ διδακτηρίου. Κατὰ τὴν διάταξιν αὐτῆς ἐλήφθη πρωτίστως ὡς' ὅψιν ὁ προσανατολισμὸς τῶν αἰθουσῶν σχεδιάσεων κατ' ἀναλογίαν δὲ καὶ τῶν αἰθουσῶν παραδόσεων. Ὁ καλλίτερος, πρόσανατολισμὸς τῶν αἰθουσῶν τούτων εἰναι ὁ ἀνατολικοβορεινὸς κατὰ δεύτερον λόγον δὲ ὁ πρὸς μεσημβρίαν.

Τὸ σπουδαιότερον σημεῖον κατόψεως, ἡ τοποθέτησις τοῦ κλιμακοστασίου, δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἐλύθη ἐνταῦθα ἐπιτυχῶς. Δύο κλίμακες τοποθετημέναι εἰς τὸ σημεῖον τομῆς τῶν δύο πλευρικῶν πτερύγων μετὰ τῆς κεντρικῆς πτέρυγος, ἔξυπηρετοῦσιν ἀνέτως δλόκληρον τὸ κτίριον καὶ εἰναι εὑπροσπέλαστοι πανταχόθεν. Πρὸ τῶν κλιμακοστασίων ἀνοίγεται εἰς ἔκαστον ὅροφον εὐρὺς προθάλαμος, ἐκ τοῦ ὅποιου ἔχει τις πρὸς δφθαλμῶν δλόκληρον τὴν σχολήν.

Οἱ προθάλαμοι οὗτοι μετὰ τῶν κλιμακοστασίων ἀποτελοῦσι τὴν μόνην ἀρχιτεκτονικὴν διακόσμησιν δλοκλήρου τοῦ κτιρίου. Χαρακτηρίζονται ὡς αἱ αἴθουσαι ὑποδοχῆς αὐτοῦ

Εἰς τὸ ἴσογειον εἰσέρχεται τις διὰ προστυλίου, τοποθετημένου εἰς τὸ κέντρον ἔκαστης τῶν προόψεων τῶν δδῶν Στουρνάρα καὶ Τοσίτσα, εἰς τὸ hall, εύρισκει πρὸ αὐτοῦ μὲν τὴν κλίμακα, ἔκατέρωθεν δὲ τὸ μέγα ἀμφιθέατρον καὶ τὰ γραφεῖα τῆς κοσμητείας ἔκαστης τῶν σχολῶν. Πρὸ τοῦ ἀμφιθέατρου σχηματίζεται ἰδιαίτερος, οὕτως εἰπεῖν, προθάλαμος μεθ' οὐ συνδέεται ἡ ίματιο θήκη καὶ ἔξ οὖνοίγεται θύρα ὁδηγοῦσα διὰ στοᾶς εἰς τὰ δωμάτια τῶν καθηγητῶν.

Τὰ γραφεῖα τῆς κοσμητείας ἔχουσι καὶ ἰδιαιτέρων θύρων δίδουσαν ἐντὸς τῆς περιοχῆς τοῦ Πολυτεχνείου οὕτως, ὥστε οἱ καθηγηταὶ νὰ μὴ συναντῶνται εἰσερχόμενοι καὶ ἔξερχόμενοι μετὰ τῶν σπουδαστῶν. Τὰ διαμερίσματα ταῦτα εἰναι ἡ αἴθουσα συνεδριάσεων τῶν καθηγητῶν, γραφεῖον κοσμήτορος, γραμματέως, γραφέων καὶ διαμερίσματα κλητήρων τοποθετημένα καταλλήλως ἔκατέρωθεν τῶν δύο εἰσόδων.

Εἰς τὸ ἴσογειον ἔχει ἔκάστη τῶν σχολῶν δύο εἰσέτι αἰθουσαὶ παραδόσεων συνδεομένας πρὸς τὸ μέρος τῆς καθηγητικῆς ἔδρας διὰ τοῦ δωματίου τοῦ καθηγητοῦ, καὶ ἀνὰ μίαν αἴθουσαν συλλογῶν, ἡ μὲν Σχολὴ τῶν Πολιτῶν Μηχανικῶν τῆς οἰκοδομικῆς, ἡ δὲ τῶν Μηχανολόγων τῶν στοιχείων μηχανῶν.

Τέλος τὰ ἀποχωρητήρια εἰναι ἐπίσης καλῶς τοποθετημένα εἰς θέσιν κεντρικήν μέν, συγχρόνως ὅμως καὶ προφυλαγμένην.

Εἰς τὸν ἀριθμὸν ἕκαστη τῶν δύο Σχολῶν ἔχει τὰ σχεδιαστήρια αὐτῆς, συνδέομενα καταλλήλως μετὰ τῶν συλλογῶν ἀφ' ἐνὸς καὶ τῶν δωματίων τῶν ἐπιμελητῶν ἀφ' ἐτέρου. Κεντρικῶς πρὸς αὐτὰ εἰναι τοποθετημένα τὰ δωμάτια ἔλέγχου τῶν σχεδίων καὶ ἐναποθηκεύσεως αὐτῶν. Δύο ἐτεραι αἴθουσαι παραδόσεων εἰς ἔκαστην τῶν Σχολῶν συμπληρώνουσιν τὸν ἀπαραίτητον ἀριθμὸν τῶν διαμερισμάτων.

Εἰς τὸν β'. ὅροφον τῆς πρὸς τὴν ὁδὸν Στουρνάρα πτέρυγος συγκεντροῦται ἡ Τοπογραφικὴ Σχολὴ. Αὕτη σύγκειται ἐκ δύο αἰθουσῶν παραδόσεων μετὰ τοῦ γραφείου καθηγητῶν, δύο σχεδιαστηρίων μετὰ τοῦ γραφείου ἐπιμελητῶν καὶ τῆς συλλογῆς τῶν τοπογραφικῶν δργάνων. Τὸ δῶμα τῆς κεντρικῆς πτέρυγος δίδοκλήρου τοῦ κτιρίου δύιαται νὰ εἰναι χρησιμώτατον διὰ προχείρους ἀσκήσεις.

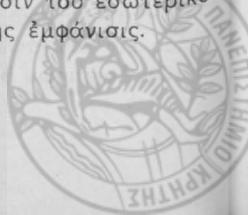
Ἡ πρὸς τὴν δδὸν Τοσίτσα πτέρυγος τοῦ β' δρόφου περιλαμβάνει ἀποκλειστικῶς σχεδιαστήρια δυνάμενα νὰ χρησιμεύσουν ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν δι' ὅλας τὰς Σχολάς. Τέλος τὸ ὑπόγειον περιλαμβάνει τὰ διαμερίσματα τῆς κεντρικῆς θερμάνσεως καυσίμου ψλης, κατοκίας θερμαστῶν, θυρωρῶν, κλητήρων καὶ ἀποθήκας.

Τὸ ἐκτελεσθὲν τμῆμα τοῦ νέου Πολυτεχνείου εἰναι ἀκριβῶς τὸ ἡμίσυο τοῦ κυρίου οἰκοδομήματος, ἔχον πρόσωψιν 60 μ. ἐπὶ τῆς δδοῦ Στουρνάρα καὶ φθάνον ἐντὸς τῆς περιοχῆς μέχρι τῆς μεσαίας στοᾶς τῆς κεντρικῆς πτέρυγος. Τὸ κύριον οἰκοδόμημα ὡς ἐκ τῶν κατόψεων ἔμφανεται, εἰναι τοιουτοτρόπως διατεταγμένον, ὥστε τὸ ἐκτελεσθὲν ἡμίσυο ν' ἀποτελῇ κάτι τι τὸ αὐτοτελές καὶ πρὸ τῆς περατώσεως διλοκλήρου τοῦ κτιρίου.

Ἡ θεμελίωσις ἐγένετο κατὰ μέγα μέρος διὰ σκυροκονιάματος ἐκ θηραϊκῆς γῆς λόγω τῶν παρουσιασθέντων ύδατων ἀνελθόντων εἰς ψφος 50—60 ἑκατοστῶν ἀπὸ τοῦ σταθεροῦ ἐδάφους.

Οἱ χρησιμοποιηθέντες φυσικοὶ λίθοι εἰναι διὰ μὲν τὸ βάθρον λίθοι Πειραιῶς, διὰ τὸ προστύλιον τῆς εἰσόδου καὶ τὰς ἔξωθύρας μάρμαρον Πεντέλης, διὰ δὲ τὰ πλαίσια τῶν παραθύρων καὶ λοιπά ἀρχιτεκτονικά μέρη τοῦ κτιρίου λίθοι Σητείας Κρήτης. Ἐκ τῶν λίθων τούτων οἱ μὲν Πειραιῶς καὶ Σητείας Κρήτης ἔχοντες τὴν αὐτὴν ἀπόχρωσιν δημιουργοῦν τὴν ἐντύπωσιν ἐνδὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ψλικοῦ, τὸ δὲ μάρμαρον προσδίδει εἰς τὰς εἰσόδους τὴν ἐπιδιωκομένην ἔξαρσιν.

Περατοῦντες τὸ σύντομον τοῦτο σημείωμα περὶ τοῦ νέου Πολυτεχνείου, ἔκφράζομεν τὴν πεποίθησιν διτο τὸ ἐκτελούμενον κτίριον θὰ χαρακτηρίζῃ ἔξωτερικῶς μὲν σαφῆς καὶ πρακτικὴ διάταξις ἱκανοποιοῦσα πλήρως τὰς ἀπαιτήσεις συγχρόνου ἀνωτάτου ἐκπαιδευτικοῦ ἰδρύματος, ἔξωτερικῶς δὲ ἀπλότης ἔκφράσεως, εἰλικρίνεια εἰς τὴν ἔξωτερικευσιν τοῦ ἔσωτερικοῦ δργανισμοῦ καὶ μνημειώδης ἔμφανσις.

Εύεργέται καὶ Δωρηταὶ

*Υπὸ ΙΩ. Δ. ΧΑΤΣΟΠΟΥΛΟΥ, Καθηγητοῦ τοῦ Ἐθνικοῦ Μ. Πολυτεχνείου

Προϊόν διττῆς ἐπιταγῆς, τῆς ἡθικῆς ὑποχρεώσεως ἔναντι τῆς ὀρθαδόξου Τέχνης τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδος καὶ τῶν ἀναγκῶν ἀφ' ἔτέρου τῆς δομούμενης νεωτέρας πόλεως τῶν Ἀθηνῶν ὑπῆρξεν ἡ ἰδρυσις τοῦ πρώτου στοιχειώδους Σχολείου τοῦ 1836, διὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς ἀρχιτεκτονικῆς.

Ἐν ᾧ τοῖς βραδύτερον τὸ Σχολεῖον ἐκεῖνο, ἐκ τοῦ ὄποιου διὰ συνεχοῦς ἔξελίξεως προῆλθε τὸ σημερινὸν Ἐθνικὸν Μετσόβιον Πολυτεχνεῖον καὶ ἡ Σχολὴ τῶν Καλῶν Τεχνῶν, ἥρξατο λειτουργοῦν, ἐνῷ περὶ αὐτὸν ἐπραγματοποιεῖτο εἰς τὰς γενικὰς του γραμμάς τὸ πολεοδομικὸν σχέδιον τῆς ἀρτιστικῆς τότε πρωτευούσης, ἐσυνεχίζετο ἡ ἐν μέσῳ ἀθλίων, κατὰ τὸ πλεῖστον, οἰκίσκων ἀνέγερσις εὑρύθμων δημοσίων καὶ ιδιωτικῶν κτιρίων καὶ ὠργανοῦτο ἡ Διοίκησις, εἰς τοὺς διαφόρους αὐτῆς κλάδους.

Ἐντὸς τῆς ἀτμοσφαίρας ἐκείνης, ἡτις περιέβαλλεν εἰσέτι ἡρειπωμένους καὶ ρυπαρούς συνοικισμούς, τὴν θέσιν τῶν ὄποιων προεβλέπετο καὶ ὥφειλε νὰ καταλάβῃ πόλις ἀνταξίᾳ τοῦ εὐκλεοῦς παρελθόντος της, βεβαίως αἱ οἰκονομικαὶ τούλαχιστον συνθῆκαι, ὅφ' ἃς διετέλει τὸ νεοκαθίδρυτον ἐκεῖνο Σχολεῖον, δὲν ἥσαν ἐπαρκῶς εύνοϊκαί, διὰ τὴν γοργὴν ἀνάπτυξίν του.

'Ἄλλ' ἡ διὰ τὸ Σχολεῖον στοργικὴ μέριμνα τοῦ Βασιλέως Ὀθωνος καὶ αἱ συνοδεύουσαι ταύτην δραστήριαι ἐνέργειαι τῶν ίθυντων πρὸς τόνωσιν καὶ συμπλήρωσίν του, ἀποτελέσασαι εὐθὺς ἀπὸ τῶν πρώτων ἔτῶν τῆς λειτουργίας του ἀριστον διὰ τὸ μέλλον του οἰωνόν, συνέβαλον εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν δυσχερεῶν, ἐφείλκυσαν δὲ ἀφ' ἔτέρου τὴν προσοχὴν πλείστων ἔνων καὶ ἐντοπίων φιλοτέχνων, οἱ διπολοὶ ἐσπεύδον νὰ εἰσφέρουν χρηματικὰ ποσά, εἴτε ἀντικείμενα συναφῆ πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῶν τεχνῶν.

Οἱ εἰς τὰ πρῶτα ἔτη τῆς λειτουργίας τοῦ Σχολείου ἀναφερόμενοι δωρηταὶ δὲν ἀνήκουν εἰς ὀρισμένον κύκλον ἀτόμων. Μεγιστά-

νες, ἐπιστήμονες, καθηγηταὶ ξένων ἀνωτάτων ἰδρυμάτων, καλλιτέχναι, ἔμποροι, πολλοὶ μικροαστοὶ ἐπαγγελματίαι καὶ ἄλλοι περιλαμβάνονται μεταξὺ τῶν δωρητῶν. Ἀμυδράν ἀλλὰ χαρακτηριστικὴν εἰκόνα τῶν πρώτων πρὸς τὸ Σχολεῖον εἰσφορῶν παρέχει πολυτελές βιβλίον αὐτοῦ, βιβλίον πρωτοκόλλου δωρεῶν, περιλαμβανόμενον μεταξὺ τῶν διασωθέντων κειμηλίων, τὰ δοποῖα ἀνάγονται εἰς τὴν πρώτην δεκαετίαν τοῦ Σχολείου.

Ἡ πρώτη του σελὶς περιέχει ἐν πρωτοτύπῳ ἔγγραφον τῆς ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Γραμματείας συντεταγμένον εἰς τὴν Ἐλληνικὴν καὶ τὴν Γαλλικὴν, ὑπογεγραμμένον ὑπὸ τοῦ Γραμματέως Ν. Γ. Θεοχάρη καὶ ἀπευθυνόμενον πρὸς τὸν πρῶτον Διευθυντὴν τῆς Σχολῆς, τὸν Βαυαρὸν λοχαγὸν τοῦ μηχανικοῦ Friedr. von Zentner, δι' οὗ παρεκαλεῖτο οὗτος νὰ ἔγγραφή εἰς τὸ βιβλίον τὰς δωρεάς καὶ νὰ διατηρῇ «τὸ τοιούτον πολύτιμον πρωτόκολλον μετὰ μεγίστης ἐπιμελείας».

Πράγματι αἱ δωρεαὶ ἔχουσι ταξινομηθῆ καὶ καταχωρηθῆ ἐκεῖ εἰς κεφάλαια, ἡτοι χρηματικὰ ποσά, συγγράμματα, εἰκόνας, σχέδια καὶ περιοδικά, ὄλικὰ σχεδιάσεως καὶ ζωγραφικῆς, γεωμετρικά ἐργαλεῖα καὶ δρυγανα φυσικῆς καὶ χημείας, δρυκτὰ κλπ.

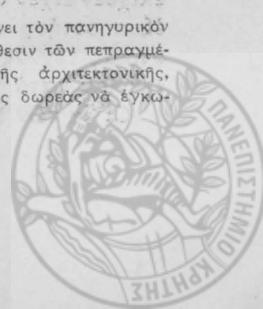
Ἡ εἰς τὸ ἐν λόγῳ βιβλίον ἔγγραφὴ τῶν δωρεῶν, χρονολογουμένη ἀπὸ τοῦ 1836 συνεχίζεται μέχρι καὶ τοῦ 1848, ἀναφερομένη οὕτως εἰς τὴν δλην περίοδον τῆς διεύθυνσεως τοῦ Σχολείου ὑπὸ τοῦ Zentner (1836 - 1842), ἐν μέρει δὲ καὶ εἰς τὴν ἐπακολουθήσασαν τῆς διεύθυνσεως τοῦ Λυσάνδρου Καυτανζόγλου, ὁ ὄποιος διὰ τῶν ἔτησίων πανηγυρικῶν λόγων του ἀνεκοίνου σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ ἐν λεπτομερείᾳ τὰς πρὸς τὸ Σχολεῖον δωρεάς*).

Μεταξὺ τῶν δωρητῶν ἀναφέρονται εἰς τὸ βιβλίον δο Βασιλεὺς Ὀθωνος τῆς Ἀρχαίας, Φρειδερίκος Γουλιέλμος τῆς Πρωσσίας, δι Ιαδόχος τοῦ Βαυαρικοῦ θρόνου Μαξιμιλιανός, ἡ Sophie de Marbois, Δούκισσα τῆς

Τὸ ἔξωφυλλον καὶ ἡ πρώτη σελὶς τοῦ παραδοθέντος τῷ 1841 εἰς τὸν λοχαγὸν Τσέντνερον βιβλίον τῶν γινομένων εἰς τὸ πολυτεχνικὸν σχολεῖον πρὸσφορῶν εἰς εἰδή εἴτε εἰς χοήματα.

*) Ο Λύσανδρος Καυτανζόγλου, ἀναλαβὼν τὴν διεύθυνσιν τοῦ Σχολείου Τεχνῶν καθιέρωσεν ἐπίσημον τελετήν, καθ' ἣν ἔξεφύνει τὸν πανηγυρικὸν τοῦ «Καλλιτεχνικοῦ ἔτους» παρουσία τοῦ Βασιλέως Ὀθωνος. Οἱ λόγοι ἐκεῖνοι τοῦ Καυτανζόγλου δὲν περιωρίζονται εἰς τὴν ἔποδαν τῶν πετραψέμενων καὶ ἐνθουσιώδους διδασκαλίας ἐπὶ θεμάτων τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, κυρίως δὲ τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Τέχνης, ἡς ὑπῆρξε θερμὸς θιάσωτης. Δὲν παρέλειπε δὲ ἀναφέρων τὰς γενομένας κατὰ τὸ ἔτος δωρεάς νὰ ἔγκωμάζῃ τοὺς δωρητὰς καὶ νὰ παροτρύνῃ τοὺς ἀπανταχοῦ φιλοτέχνους πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ Σχολείου.

Date Datum	Name Namen	Etat Character	Patrie Vaterland	Liste der Gravuren Litho- Bücher Zeichnungen		Observations Bemerkung
				Jahr Jahr	Monat Monat	
12. Februar	1836	Kontner Fred. de	Capitaine des garde royal	Bavaria		Lebenslauf des Mannes mit einer im Bergfeld
9. Mai	1836	Rudhart J. de	Amiral vice-amiral	Bavaria		Abrechnung über Aufgaben eines funktionären Leiters
25. Juli		Vest, Louise de	Prinzessin d'Orléans et d'Anjou et la marquise impériale	Bavaria		Lebenslauf der Prinzessin von Sachsen
1. Dezember		Vorherr Gustave	Officier des corps des officiers au service	Bavaria		Portrait d'un architecte architecte 1838 C.
10. Mai	1836	Sie Majestät OTTO V. Roi de la Grèce.				Hansicht neuer Gedächtnis
16. Mai	1836	Mariette Sophie de	Duchesse de Morny	France		1836 Lithographie.
1. Januar	1836	La Majesté Frédéric Guillaume Roi de Prusse				Vorbilder für Fabrikanten in Frank reich
2. Dezember	1836	L'union polytechnique du Royauume de Baviere				Kunst - Gewerbe Blatt 1836 Jahrgänge
25. Juli	1836	Vorherr Gustave	Chef à l'école militaire et ministre de l'Armée	Bavaria		Abrechnung im Sonderfall 1836 " " am Freitag

Δύο συνεχόμεναι σελίδες τοῦ βιβλίου προσφορῶν

Πλακεντίας, δ κατά τὸ 1837 διατελέσας πρωθυπουργός τοῦ "Οθωνος Βαυαρός νομομαθῆς Ign. v. Rudhart καὶ δ Βασιλεὺς τῶν δύο Σικελιῶν. Αἱ δωρεαὶ τῶν προσωπικοτήτων αὐτῶν συνίσταντο κυρίως εἰς συγγράμματα, πίνακας, ἔκτυπα ἔργων τέχνης καὶ ὄργανα συναφῆ πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῶν τεχνῶν.

"Ἐξ ἀλλών σωζόμενων τεκμηρίων πληροφορούμεθα, δτὶ ή φιλότεχνος ἐκείνη Δούκισσα ιδιάζοντα ζῆλον εἶχεν ἐπιδείξει διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Σχολείου καὶ δτὶ πλήν τῶν εἰς χρήμα καὶ εἴδη δωρεῶν τῆς μεριμνῶσα καὶ διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ διδάσκοντος προσωπικοῦ, μετεκάλεσε τὸν ζωγράφον P. Ponirot — μαθητὴν τοῦ διασήμου Ingres — δν καὶ ἐμισθοδότει ἐκ τοῦ ιδιαιτέρου τῆς ταμείου.

Πάσης ἐθνικότητος ξένοι, προηγουμένων τῶν Βαυαρῶν, σπεύδουν μετὰ ζῆλου νὰ ἐνισχύσουν τὸ στοιχειώδες ἐκεῖνο Σπουδαστήριον τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, τὸ διποίον ἐντὸς τῆς πρώτης δεκαετίας ἀπὸ τῆς ιδρύσεώς του ἐξελιχθὲν εἶχεν δργανωθῆ εἰς «Σχολείον τῶν Τεχνῶν», ἵνα ἔξυπηρετήσῃ πλήν τῆς ἀρχιτεκτονικῆς καὶ τὰς εἰκαστικάς τέχνας γενικώτερον καὶ τὴν ἀναγεννωμένην βιοτεχνίαν κατὰ τοὺς ποικίλους αὐτῆς κλάδους..

Οἱ ἐκ τῶν δωρητῶν Βαυαροὶ ἀναφέρονται κυρίως εἰς

τὴν περίοδον τῆς διευθύνσεως τοῦ Σχολείου ὑπὸ τοῦ Zentner. Οὕτως δ Gust. Vorherr Διευθυντῆς τοῦ Τεχνικοῦ Ἐπαγγελματικοῦ Σχολείου τοῦ Μονάχου χορηγεῖ σημαντικά κατὰ καιρούς (1833-45) χρηματικά ποσά, διὰ τὴν συγκρότησιν κεφαλαίου καὶ τὴν προμήθειαν τεχνικῶν συγγραμμάτωνκαὶ πινάκων, ἀφ' ἔτέρου δὲ συλλογὴν ὑποδειγμάτων δομικῶν καὶ μηχανουργικῶν τεχνικῶν ἔργων. Ἀξία δὲ ιδιαιτέρας μνείας εἶναι ἡ γενναία τοῦ ιδίου δωρεά ἐκλεκτῶν συγγραμμάτων ἀναγομένων εἰς τὰς μαθηματικάς καὶ φυσικάς ἐπιστήμας, τὴν δομικήν, τὴν μηχανολογίαν, καὶ συλλογῆς ἀρχιτεκτονικῶν πινάκων ρυθμολογίας, διακοσμητικῆς, σιδηρουργίας, ἐπιπλοποιίας ὁς καὶ ἔργων ἀρχιτεκτονικῶν τοῦ Μονάχου κλπ. Τόσον διὰ τὸ ποιόν, δοσον καὶ διὰ τὸ ποσόν τῶν δωρημάτων τούτων, τὰ διποία πολλάς σελίδας τοῦ βιβλίου ἀπασχολοῦσιν, δ Vorherr δέον νὰ ταχῇ κορυφαῖος τῶν ξένων δωρητῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ο Διευθυντῆς τοῦ Σχολείου Zentner προσφέρει συγγράμματα καὶ ὄργανα τοπογραφίας. Ο λοχαγὸς τοῦ πυροβολικοῦ Fortenbach συλλογὴν δρυκτῶν καὶ πετρωμάτων (1838-40), δ συνταγματάρχης v. Pürkart χρηματικὸν ποσόν (1842). Ἐπιστημονικὴ δργανωσίεις, δπως ἡ Πολυτεχνικὴ "Ενωσις καὶ ἡ Γεωργικὴ "Ενωσις τῆς Βαυαρίας (1840-41) ἀναφέρονται ἐπίσης μεταξὺ τῶν

δωρητῶν συγγραμμάτων. Πλεῖστοι ἄλλοι ζένοι καὶ Ἐλλήνες φιλόδωροι προθυμοποιοῦνται νὰ ἐνισχύσουν τὸ Σχολεῖον διὰ χρηματικῶν δωρεῶν: Ὁ Ἀγγλος Richards (1840), ὁ Κ. Ρωσσέτης ἐκ Βλαχίας (1844) εἰσφέρων δραχμὰς διακοσίας, οἱ ἐμπορεύμενοι Δ. Καραγιανάκης ἐκ Σύρου (1846)—πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ χημικοῦ ἔργαστηρίου τοῦ Σχολείου—καὶ Ἰωάν. Σκαραμαγκᾶς ἐκ Χίου (1847)—χορηγῶν δραχμὰς δικτακοσίας πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς περιουσίας τοῦ Σχολείου —δὲ ἐκ Σύρου βουλευτῆς I. Περιδῆς (1848)—πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν—δὲ Χρ. Νικολαΐδης τυπογράφος διὰ βοήθημα ἀπόρου μαθητοῦ. Ὁ Κωνσταντίνος Ἰωνίδης κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1843 ἐχορήγησε δραχμὰς τριάκοντα μηνιαίως ἐπὶ δύο ἔτη, εἰς ὅν τινα ἥθελεν ἀριστεύῃ εἰς διαγωνισμὸν ζωγραφικῆς. Τὸ βραβεῖον ἔκεινο ἀπενεμήθη εἰς τὸν Βασιλειὸν Καρούμπαν Σκόπαν τὸν Ἀθηναῖον.

Ἐτέρα δωρεὰ ἔτη τινὰ βραδύτερον ἀναφέρεται εἰς λόγον τοῦ Καυτανζόγλου, τῶν Σεργ. Οἰκονόμου καὶ Μιχ. Σταγέρωφ (1853), ἐκ χιλίων δραχμῶν, πρὸς βοήθειαν τῶν ἀπόρων σπουδαστῶν, αἵτινες κατετέθησαν ἔκτοτε εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν. Ὁ Ἀλέξανδρος Κοντόσταυλος τὸν Ὁκτώβριον τοῦ 1855 διὰ συγκινητικῆς ἐπιστολῆς ἐμπνεομένης ὑπὸ εὐγενῶν αἰσθημάτων πρὸς τὰς ἀναγεννωμένας ἐν Ἑλλάδι τέχνας προσεφέρθη νὰ χορηγῇ ἐπὶ μίαν πενταετίαν ἀνὰ δύο χιλιάδας κατ' ἔτος. Ἱα Xρησιμεύσωσιν εἰς τὴν βράβευσιν ἀριστεύοντων εἰς εἰδικὸν διαγωνισμὸν ζωγραφικῆς, πλαστικῆς καὶ ἀρχιτεκτονικῆς. Τοῦ βραβείου τούτου —ὅπερ ὡς φαίνεται ἐπὶ δύο μόνον ἔτη ἀπενεμήθη—ἔτυχον κατὰ τὸν πρῶτον διαγωνισμὸν (1856) ὁ Εύρυτάν Σπυρ. Χατζογιαννόπουλος τῆς ζωγραφικῆς, τῆς δὲ γλυπτικῆς οἱ Τήνιοι ἀδελφοὶ Γεώργ. καὶ Λάζαρ Φυτάλης, κατὰ δὲ τὸ ἐπόκεντρον (1857) ὁ Νικηφόρος Λύτρας τῆς ζωγραφικῆς καὶ ὁ Γ. Φυτάλης τῆς γλυπτικῆς. Μεταγενέστεραι δωρεαὶ διὰ κληροδοτημάτων εἰναι τῶν Π. Ξηνταβελώνη, Α. Παπαδάκη καὶ Μ. Καραμάνου. «Οσαι ἐκ τῶν ἀνωτέρω χρηματικῶν δωρεῶν δὲν διετέθησαν ἀμέσως εἰς βραβεία, ἐνεδύθησαν εἰς μετοχὰς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ ἔτερα χρεώγραφα περιλαμβανόμενα εἰς ἴδιον κεφάλαιον τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς ἰδιαιτέρας περιουσίας τοῦ ΕΜΠ, ὑπὸ τὸν κοινὸν τίτλον «Κληροδοτήματα καὶ δωρεαὶ διαφόρων».

Εἰς τὰ κεφάλαια ἡδη τῶν εἰς ἀντικείμενα δωρεῶν ἀναφέρονται, κατὰ χρονολογικήν περίπου σειράν, ὡς δωρηταὶ δρυκτολογικῶν συλλογῶν ἡ Διεύθυνσις τοῦ μηχανικοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ καὶ οἱ Γερμανοὶ ἀξιωματικοὶ Ott. Schiller καὶ Schlumberger, ὡς δωρηταὶ συγγραμμάτων οἱ Γάλλοι A. Couchaud ἀρχιτέκτων ἐν Λυών, Loretet καὶ Henr. Tabareau, ὡς καὶ ὁ Ἐγενέντος Olivier-Celtier κατὰ τὰ ἔτη (1841-43). Ὁ Jos. Fourquet, καθηγητὴς τῆς γεωλογίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Λυών, προσφέρει συγγράμματα καὶ συλλογὴν δρυκτῶν. Ὁ Ιατρὸς Oct. v. Vest συγγράμματα καὶ ὄργανα φυσικῆς. Ἐπίσης εἰς τὸ κεφάλαιον τῶν δωρεῶν εἰς συγγράμματα ἀναφέρεται δὲ Ἐλλην Ιατρὸς Π. Στεφανίτζης, καὶ δὲ ἐκ Μιλάνου μηχανικὸς Seza, εἰς εἰκόνας δὲ καὶ πίνακας δὲ Δημ. Παπανδριόπουλος καὶ δὲ διατελέσας καθηγητὴς τοῦ Σχολείου ἀρχιτέκτων Chr. Hansen, ἐπίσης δὲ δὲ Ραφαὴλ Γαργιούλος προσφέρων, ἐπὶ πλέον καὶ ἀντίτυπα ἔργων τέχνης (Πομπηῖας καὶ ἄλλων).

Ἐκλεκτὴν θέσιν εἰς τὴν χορείαν τῶν Ἑλλήνων δωρητῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης κατέχει δικ. Μαντζουράνης,

ὑποπρόξενος τότε ἐν Βιέννη, τὸν δποῖον δικαυτανζόγλου συχνότατα μετ' εὐγνωμοσύνης ἀνέφερεν εἰς τοὺς λόγους του. Οὗτος ἐπισκεφθεὶς τὸ Σχολεῖον καὶ διαπιστώσας ὀρισμένας αὐτοῦ, ἐλλείψεις πλὴν χρηματικῶν βοηθημάτων, τὰ δποῖα εἶχε διανείμει εἰς τοὺς ἐνδεεστέρους τῶν μαθητῶν του ἐδώρησε κατὰ καιρούς ἀπὸ τοῦ 1846 εἰς τὸ «Ιδρυμα ὀραίας χαλκογραφίας ἔργων τοῦ Μουσείου τῶν Μεδίκων, ἐλαιογραφίας ιστορικάς καὶ τοπείων, πρωτοτύπους καὶ ἄλλας ἐξ ἀντιγραφῆς, πλεῖστα ἔργαλεῖα, τόρνους, πιεστήρια, ὄργανα φυσικῆς καὶ τοπογραφίας καὶ πολλὰ ἄλλα ἐπιβοηθητικὰ τῶν σπουδῶν ἀντικείμενα. Εἰς τὸν λόγον τοῦ τετάρτου καλλιτεχνικοῦ ἔτους (1848) δικαυτανζόγλου ἀναφέρει σχετικῶς: «τὰ βαρύτιμα ταῦτα δῶρα κατέχουσι μετὰ τῶν προαποσταλέντων λοιπῶν τρεῖς αἰθούσας τοῦ Σχολείου, ἔνθα πρὸς εὐγνώμονα μνήμην ἀνηρτήθη καὶ ἡ εἰκὼν τοῦ δωρητοῦ».

Ο Jos. Hieser, Διευθυντὴς τῶν ἐν Βιέννη τεχνικῶν Σχολείων, προσφέρει διάφορα ἀξια λόγου συγγραμματα περὶ ίχνογραφίας (1846).

Ο μετέπειτα εὐεργέτης τοῦ Πολυτεχνείου N. Στουρνάρας ἀναγράφεται ἐπίσης εἰς τὸ βιβλίον ὃς προσφέρων ἐλαιογραφίας καὶ—ἄς τὸ σημειώσωμεν διὰ τὸ ἀσύνηθες καὶ σπάνιον τοῦ δωρήματος—μίαν μούμιαν «Ἄγυπτίας γυναικός, διὰ τῆς όποιας μᾶς γίνεται γνωστὴ καὶ ἡ τέχνη τῆς ἀρχαίας ἐν Αιγύπτῳ γραφικῆς» ὡς λέγεται δικαυτανζόγλου, εἰς τὸν λόγον τοῦ τετάρτου καλλιτεχνικοῦ ἔτους. «Η κυρία Lebau κληροδοτεῖ εἰς τὸ Σχολεῖον 200 σχέδια πρὸς σπουδὴν τῆς γραφικῆς.

Ο παρὰ τῇ Σαξωνικῇ Αὐλῇ Σύμβουλος Hanfstengel προσφέρει συλλογὴν εἰκόνων τῆς ἐν Δρέσδῃ Πινακοθήκης ιδίας αὐτοῦ λιθογραφικῆς ἐκδόσεως καὶ διά τοῦ διασύνηθες καὶ σπάνιον τοῦ δωρήματος—μίαν μούμιαν «Ἄγιος Leverton Donaldson (1795-1855), διεριγηθεὶς πρὸ τῆς Ἐλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τὴν χώραν ἡμῶν καὶ τὴν Μικρὰν Ασίαν, συγγραφεύς ἀξιολογωτάτων ἀρχιτεκτονικῶν καὶ ἀρχαιολογικῶν μελετῶν, ἐδώρησεν εἰς τὸ Σχολεῖον τὸ ἔργον του: «Architectural maxims and theorems μὲ ἐπιγραφήν εἰς τὴν προμετωπίδα τοῦ βιβλίου «Τῇ ἐν Ἀθήναις Σχολῇ τῶν Καλῶν Τεχνῶν μικρὸν δῶρον μαθητοῦ, σπουδάσαντος ἐπὶ τῶν σεβαστῶν ἐρειπίων τῆς πόλεως τοῦ Ἰκτίνου, δ συγγραφεύς»*). Καὶ ἄλλοι ἐξέχοντες τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀρχιτέκτονες προσέρχονται δωρηταὶ προσωπικῶν των μελετῶν, ὅπως δικ. Αγγλος Owen Jones καὶ δικ. Γάλλος Constant-Dufeux (1801-1871), συνεργάτης τῶν διασήμων Perronet καὶ Soufflot καὶ ἄλλοι.

Τέλος σημειούμεν τὴν δωρεάν τοῦ Γ. Υψηλάντου, δ δποῖος προσφέρει εἰς τὸ Σχολεῖον, ἀποστείλας ἐκ Παρισίων πολύτιμον συλλογὴν τριάκοντα δύο δημιούργαμάτων ἀγαλμάτων ἀποκειμένων εἰς μουσεῖα τῶν Παρισίων καὶ Ρώμης.

* Αξιον προσοχῆς τυγχάνει καὶ τὸ διαπιστούμενον ἐκ τῆς μελέτης τῶν τεκμηρίων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης γεγονός πολῶν πρὸ τὸ Σχολεῖον αἰσθημάτων εὐγνωμοσύνης πολλῶν ἀποφοίτων καὶ μαθητῶν αὐτοῦ, ὅπως τῶν γλυπτῶν I. Βιτάλη, καὶ Δ. Κόσσου καὶ ἄλλων, οἱ δποῖοι προθύμοιούνται νὰ δωρήσουν ἔργα τῶν χειρῶν των εἰς τὸ Σχολεῖον.

* Εκ τῶν μέχρι σήμερον γνωστῶν ἡμῖν χειρογράφων

* Ορα λόγον δικαυτανζόγλου κατά τὸ 12ον καλλιτεχνικὸν έτος.

καὶ ἐντύπων τεκμηρίων, βιβλίων ὑπηρεσιακῶν, λογοδοσιῶν κλπ. τῶν πρώτων ἐτῶν τῆς λειτουργίας τοῦ Σχολείου, ἐκ τῶν δοπίων ἀντλοῦνται αἱ προτασσόμεναι πληροφορίαι, ἀποκομίζομεν ἀρκούντως πλήρη καὶ ἀκριβῆ γνῶσιν περὶ τῶν δωρητῶν καὶ δωρεῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης*).

Είναι δ' ἐν πάσῃ περιπτώσει ταῦτα ἐπαρκῆ, διὰ νὰ μᾶς πληροφορήσουν, δτι εἰς τὴν ἀνέτον καὶ ἀποδοτικὴν λειτουργίαν τοῦ Σχολείου μεγάλως συνετέλεσαν αἱ ιδιωτικαὶ ἔκειναι εἰσφοραὶ. Διότι καὶ μουσεῖα καὶ ἐργαστήρια χρησιμώτατα, διὰ τὴν διδασκαλίαν ὡργανοῦντο δι' αὐτῶν καὶ δὲξῆλος τῶν μαθητῶν, διὰ τῶν προσθέτων βραβείων καὶ ὑποτροφιῶν καὶ τῆς ἐνισχύσεως τῶν ἀπόρων ἐτονοῦτο σημαντικῶς. "Ἄς σημειειωθῇ δ' δτι αἱ ἀθρόαι ἔκειναι εἰσφοραὶ καὶ ἡ ἔκδηλος πρὸς τὸ Σχολεῖον συμπάθεια καὶ ἔκτιμησις τοῦ περιβάλλοντος κόσμου, ὑποθάλπουσαι τὸν ζῆλον διδασκόντων καὶ διδασκομένων, ἀπετέλεσαν ἀφ' ἑτέρου ήθικὸν συντελεστὴν εὑεργετικώτατον διὰ τὴν πρόδον τοῦ Σχολείου.

Ἐξικνούμεθα εἰς τὴν περίοδον τῶν μεγάλων πολιτικῶν γεγονότων, καθ' ἣν τὸ Σχολεῖον στερηθὲν καὶ τῆς Βασιλικῆς προστασίας, ἔπαινος ἐπὶ τινα ἔτη ἐφελκύον τῶν ἀλλοδαπῶν τούλαχιστον τὸ ἐνδιαφέρον. Ἀλλ' εἶχε συγχρόνως σημάνη ὡρα τῆς πραγματοποιήσεως τῶν ὑπερόχων διὰ τὸ Σχολεῖον δνείρων.

Ἡ Ἰδρυσίς Πολυτεχνείου «λαμπτροῦ», ως εἰς τὰς διαθήκας τῶν δύο πρώτων ἀνεγράφετο, ὑπῆρξε μία τῶν ὀραίων ἐθνικῶν βλέψεών των καὶ ἡ πραγματοποίησίς της δόφελεται εἰς τὰς γενναίας αὐτῶν χορηγίας, ως καὶ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν ἔμπνευσιν τοῦ ἐκ τῶν κορυφαίων ἐλλήνων

άρχιτεκτόνων καὶ προαναφερομένου Διευθυντοῦ τοῦ Σχολείου Λυσάνδρου Καυτανζόγλου. Οὗτος, κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1856 εἰς τὸν λόγον τοῦ 11ου καλλιτεχνικοῦ ἔτους παραδίδων εἰς πάνδημον τῶν Ἐλλήνων εὐγνωμοσύνην τὰ δύναματα τῶν πρώτων εὑεργετῶν τοῦ Ἰδρύματος κατέληγεν: «Οθεν ἀπὸ σήμερον ἀνιδρύεται ύπὸ τῆς κοινῆς γνώμης δ ἀνδριάς τοῦ γενναίου τούτου προστάτου τῶν τεχνῶν Μ. Τοσίτσα, ἀπέναντι τοῦ πρώτου ἰδρυτοῦ, ἐν τῷ φαεινῷ προδρόμῳ τοῦ ἀνεγερθησμένου λαμπροῦ τῶν Τεχνῶν Σχολείου φέρων ἐπὶ τῆς βάσεως τὴν αὐτήν ως τοῦ φιλογενοῦς Ν. Στουρνάρα ἐπιγραφήν: «Ἡ Πατρίς εὐγνωμονοῦσα.»

Πρέπει ίσως νὰ μεταφέρωμεν τὴν σκοπιάν μας εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς δημιουργίας τοῦ μεγάρου διὰ νὰ κρίνωμεν καλλίτερον περὶ τῆς μεγαλοπρεπείας καὶ τῆς λαμπρότητός του, τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ἀνηγέρετο ἐντὸς χέρου σχεδὸν περιοχῆς, δτε αἱ ἀπαιτήσεις τῆς Τεχνικῆς καὶ τῶν συναφῶν ἐκπαιδευτηρίων ἡσαν περιωρισμέναι, ἡ βιομηχανία εἰσέτι εἰς τὰ σπάργανα, τὰ μέσα συγκοινωνίας πενιχρά καὶ κατ' ἀναλογίαν μικρὸς ὁ ἀριθμὸς τῶν συστηματικῶς ἀπασχολουμένων μὲ τὰς τέχνας ἐν γένει. "Ἀλλ" δτι ἐνδεχομένως μὲ τὴν σύγχρονον περὶ τὰ ἀρχιτεκτονικὰ ἔργα νοοτροπίαν τῆς ὑλικῆς σκοπιμότητος θέτειε κριθῆ ὡς ἀδικαιολογήτως καὶ ὑπερβαλλόντως πολυτελές, ἔθεωρεῖτο τότε ἔργον ὑψηλοτέρας αἰσθητικῆς καὶ ψυχολογικῆς ὑπαγορεύσεως, τοὺς δὲ

περιορισμούς ἐπέβαλε κυρίως ή ἔλλειψις τῶν ὑλικῶν μέσων.

"Ας ἀνασκοπήσω
μεν ἡδη, κατὰ τὴν
χρονολογικήν των
τάξιν τὰς ἔκτοτε με-
γάλας ἀλλὰ καὶ τὰς
μικρότερας, ὑπὲρ τοῦ
Πολυτεχνείου χορη-
γίας:

‘Ο ἐκ Μετσόβου τῆς Ἡπείρου Νικόλαος Στουρνάρας (1806 - 1853) διὰ τῆς ἐν ‘Αλεξανδρείᾳ κατὰ Μάιον τοῦ 1852 ἰδιοχείρως συνταχθείσης διαθήκης του κατέλιπεν ὑπὲρ τὰς ἔκατον χιλιάδας τάλληρα ἐκ τῆς ἐκ τριακοσίων χιλιάδων ταλλήρων χρηματικῆς περιουσίας του, διὰ «γὰ κτισθῆ εἰς Ἀθήνας ἐν λαμπρὸν Πολυτεχνείον, δην διάσκωνται ὅλαι αἱ βάναυσοι καὶ ὡραῖαι τέχναι», προσθέσας καὶ τὴν πρὸς τοὺς κληρονόμους του εὐχήν, ὅπως καὶ οὗτοι διαθέσωσιν ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ χρηματικὰ ποσά.

*) Ἐλάχισται τινες ἀβεβαιότητες, ίδια ως πρός τὴν χρονολογικήν ἀκρίβειαν δωρεῶν τινων δὲν ἐπηρεάζουν τὴν οὐσίαν τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθειμένων.

N. ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ

Τὴν γενναίαν χειρονομίαν τοῦ φιλογενοῦς τούτου ἀνδρός, ἡτις συνεπλήρωσε πλείστας ἄλλας τοῦ ίδιου, ἀποβλεπούσας εἰς τὴν Ἰδρυσιν ἐκπαιδευτηρίων καὶ τὴν πλήρωσιν κοινωφελῶν ἀναγκῶν, ἡκολούθησεν ἔτέρα τοῦ ἐπίσης μετσοβίτου Μιχαὴλ Τοσίτσα (1787-1856), δόσποιος ἐμφορούμενος ὑπὸ παρομοίων πρὸς τὰ τοῦ ἀνεψιοῦ αὐτοῦ Ν. Στουρνάρα ίδανικῶν παραγγέλλει διὰ τῆς ἀπὸ Νοεμβρίου τοῦ 1855 διαθήκης του, ἐν σχέσει πρὸς τὸ Πολυτεχνεῖον: «Ἐκτιμῶν τὴν ίδέαν τοῦ μακαρίτου ἀνεψιοῦ μου Ν. Στουρνάρα, δν ὑπὲρ πάντα ἄλλον ἥγαπουν καὶ ὑπὲρ τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ προάξεως τοῦ δόσποιου οὐκ ἐφείσθην προνοίας, διὰ τὸ κληροδότημά του δι' ἀνέγερσιν λαμπροῦ Πολυτεχνείου ἐν Ἀθήναις παρέξει μέσον πόρου ζωῆς διὰ πάντα "Ελληνα, θεωρῶν δὲ διὰ τὸ ποσδὸν τὸ μένον ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ μακαρίτου δὲν ἔξαρκεῖ διὰ τε τὴν Ἰδρυσιν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ χρήσιμα ἐπιθυμῶ, διὰ τὸ ποσδὸν τοῦ κληροδοτήματος τοῦ ἀοιδί-

μου Ν. Στουρνάρα δαπανηθῆ ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν δλην οἰκοδομὴν τοῦ Πολυτεχνείου, ἔγῳ δὲ ἀφίνω καὶ δωροῦμαι Τ. 100.000, ἡτοι τάλληρα ἑκατὸν χιλιάδες, ἵνα δαπανηθῶσι διὰ τὴν ἐσωτερικὴν τοῦ Πολυτεχνείου τούτου στολὴν, ἡτοι δι' ἀγορὰν μηχανῶν, σκευῶν καὶ ἀπάντων τῶν διαφόρων ἄλλων χρησίμων ἐργαλείων, διὰ τὸ κατάστημα αὐτὸ πρὸς τελειοποίησίν του ὅσον ἔνεστι, δι' δλας τὰς τέχνας βαναύσους τε καὶ ὠραίας καὶ γεωργικάς. Καὶ πεποιθώς διὰ τὸ ἔργον τοῦ σκοποῦ τοῦ ἀοιδίμου Ν. Στουρνάρα ἀποβήσεται οὕτω βεβαίως ἐπιμελέστερον συστήνω εἰς τοὺς ἑκτελεστὰς τῆς παρούσης μου τὴν καλὴν χρήσιν τῆς δαπάνης τοῦ ἀφιερώματός μου ἐπὶ λογαριασμῷ εἰς τακτικὸν βιβλίον κατατεθησόμενον ἐν καιρῷ εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον».

Εἰς τὸ τέλος τῆς διαθήκης του ἀναγράφεται παράκλησις καὶ σύστασις πρὸς τὴν σύζυγόν του Ἐλένην ἵνα μετὰ τὸν θάνατόν της «διαθέσει καὶ αὕτη τὰ πλεῖστα τῆς περιουσίας της ἐπὶ κοινοφελείαις καὶ ἀγαθοεργίαις τῆς Πανελλήνιου προόδου».

Ολίγα ἔτη βραδύτερον ἡ ἐπιθυμία τῶν δύο αὐτῶν μεγάλων χορηγῶν ἐπραγματοποιεῖτο καὶ τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πατησίων μέγαρον ἀνηγείρετο, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν σχεδίων τοῦ Καυτανζόγλου καὶ εἰς τὸ ἐκ 40.000 πήχεων οἰκόπεδον.

M. ΤΟΣΙΤΣΑΣ

Σημ. Αἱ ἀνωτέρω εἰκόνες τοῦ Νικολάου Στουρνάρα καὶ Μιχαὴλ Τοσίτσα, ὡς καὶ αἱ ἐπόμεναι τοῦ Γεωργίου Ἀβέρωφ, Δημητρίου Θωμαΐδου, Σοφίας Χλωροῦ, καὶ Λεοντίου Οικονομίδου ἐλήφθησαν ἐξ ἔλαιογραφῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Μ. Πολυτεχνείου ἀνηρτημένων εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν συνεδριάσεων αὐτοῦ.

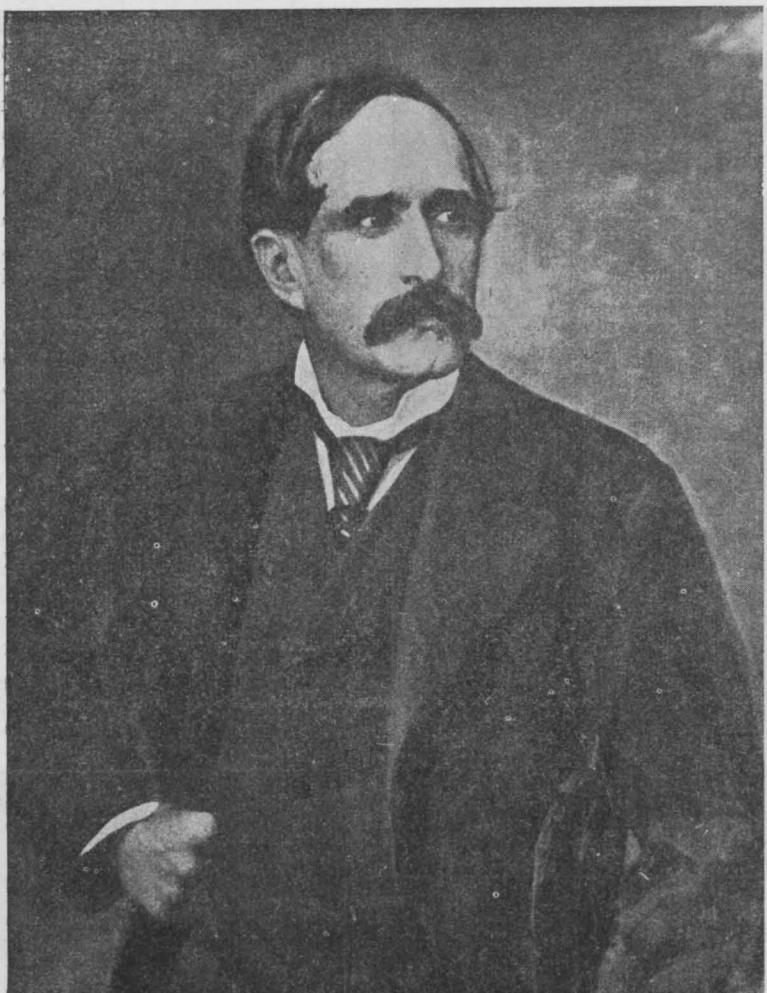
δπερ ή 'Ελένη χήρα Μιχαήλ Τοσίτσα είχε διά δωρεᾶς της χορηγήσει πρός τὸ Πολυτεχνεῖον περὶ τὰ μέσα τοῦ 1855, καὶ τὸ ὄποιον ἐν ἔτος προηγουμένως είχεν ἀγοράσει ἀντὶ 140.000 δραχμῶν.

'Η αὐτὴ 'Ελένη Μιχαήλ Τοσίτσα, συνεχιζομένης τῆς οἰκοδομῆσεως τοῦ κτιρίου κατέλιπε, διά τῆς ἀπὸ 'Οκτωβρίου τοῦ 1854 διαθήκης αὐτῆς ἔτερας 250.000 δραχμῶν «πρὸς ἀποπεράτωσιν τῆς οἰκοδομῆς καὶ ἀνπερισσεύσῃ τι ἔξι αὐτῶν νὰ μένῃ εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον».

'Απὸ τῆς ἐποχῆς ἑκείνης μέχρι τῶν σημερινῶν χρόνων πολλοὶ προσῆλθον ἀρωγοὶ εἰς τὸ ἔργον τοῦ Πολυτεχνείου, πρὸς τὸν σκοπὸν ίδια τῆς βραβεύσεως διακρινομένων σπουδαστῶν αὐτοῦ, τόσον εἰς τὰ τεχνικά τμήματα, δσον καὶ τῶν καλῶν τεχνῶν.

'Ο Δημήτριος Θωμαΐδης, ἐπισκεφθεὶς τὸ Σχολεῖον Τεχνῶν καὶ ἀντιληφθεὶς ἐλλιπῆ τὴν βιβλιοθήκην αὐτοῦ, ὡς ἔγραφεν εἰς ἐπιστολὴν ἀπευθυνθεῖσαν πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Σχολείου, ἐδώρησεν ἐν ἔτει 1873 ἀριθμὸν τινα μετοχῶν τῆς 'Εθνικῆς Τραπέζης ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς προμηθείας «διδακτικῶν βιβλίων ἀναγκαίων τῷ καταστήματι τοῦ Πολυτεχνείου», διὰ δέ τῆς ἀπὸ 'Ιουλίου 1874 διαθήκης τοῦ ἐκληροδότησεν αὐτῷ οἰκίαν ἐπὶ τῶν δῶν Ἐρμοῦ καὶ Αἰόλου, ἵνα τὰ εἰσοδήματα αὐτῆς χρησιμοποιηθῶσι διὰ βράβευσιν ἀριστεύοντων σπουδαστῶν ἢ διὰ τὴν «μετάφρασιν καὶ ἔκδοσιν διδακτικῶν βιβλίων καὶ περιοδικῶν συγγραμμάτων ἀναφερομένων εἰς μηχανικὴν καὶ τέχνας» καὶ δ' ὅτι ἄλλο ἥθελε κριθῆ ὑπὸ τοῦ Σχολείου ἀναγκαίον διὰ τὴν «πρόσδον τῶν ἐπιστημῶν καὶ τεχνῶν»

'Η Σοφία χήρα Νικολάου Χλωροῦ, ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ της, ὥπως συνεχισθῇ τὸ ἔργον τοῦ συζύγου της, διὸποιος διατελέσας ἐπιθεωρητὴς τῆς δασικῆς 'Υπηρεσίας καὶ καθηγητὴς τῆς Δασολογίας ἐν τῷ Μετσοβίῳ Πολυτεχνείῳ, είχεν ἀφιερωθῆ ἐις τὴν δργάνωσιν τῆς ὑπηρεσίας ταύτης καὶ τὴν μόρφωσιν δασολόγων, κατέλιπεν εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον διὰ τῆς ἀπὸ Νοεμβρίου τοῦ 1898 διαθήκης της μίαν οἰκίαν ἐπὶ τῆς δόδου Πατησίων — Συνοικία Λεβίδου — καὶ κατάστημα ἐν ὁδῷ Ἀβραμιώτη, ἐπὶ τῷ τέλει, ὥπως ἐκ τῶν ἐσόδων τῶν ἀκινήτων τούτων ἀποστέλλωνται, κατόπιν διαγωνισμού,

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΒΕΡΩΦ

νέοι πρὸς σπουδὴν τῆς δασολογίας εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Δύο μέχρι τῆς στιγμῆς ὑπότροφοι τοῦ κληροδοτήματος τούτου κατόπιν εὑρυτάτων ἐν 'Εσπερίδι δασολογικῶν σπουδῶν κατέχουσιν ἥδη καθηγητικὰς θέσεις ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Θεσσαλονίκης. Κατ' αὐτὰς δὲ πρόκειται νὰ διενεργυθῇ διαγωνισμὸς πρὸς ἀποστολὴν καὶ τρίτου.

'Απὸ τῆς ἐποχῆς τῆς διαρεᾶς τῆς 'Ελένης Τοσίτσα μέχρι τῆς δωρεᾶς Ἀβέρωφ, περὶ ἣς ἀμέσως κατωτέρῳ ἔγενοιτο ἄλλαι τινες μικρότεραι, οὐχ ἡττού δύμως ἀρκετὰ ἐκφράστικαὶ τῆς πρὸς τὸ Πολυτεχνεῖον ἐκτιμήσεως καὶ συμπαθείας, τῶν ἀειμνήστων 'Αθανασίου Τσούφλη (1871), τοῦ ἐμπόρου 'Ιωάννου Κονδούλη (1875) καὶ τοῦ ὑποστρατήγου Χαραλάμπους Χρυσοβέργη (189').

'Ο 'Εθνικὸς εὐεργετὴς Γεώργιος 'Αβέρωφ (1815–1899), τέκνον καὶ οδύτος τοῦ Μετσόβου τῆς εὐάνδρου 'Ηπείρου, διατέσσας τὸ μεγαλείτερον μέρος τῆς χρηματικῆς του περιουσίας διὰ τοὺς γνωστοὺς 'Εθνικοὺς σκοπούς καὶ ποικίλας καὶ μεγίστας ἀγαθοεργίας μετὰ ίδιαζούσης στοργῆς ἀπέβλεψε καὶ πρὸς τὴν σπουδάζουσαν τὰς τέχνας ἐν γένει νεολαίαν τῆς Πατρίδος του. Καὶ συνεχιστὴς τῶν πρὸς τὸ Πολυτεχνεῖον εὐεργεσιῶν τῶν ἀοιδίμων συμπολιτῶν του ἔχορήγησε κατ' ἀρχὰς ἐν ζωῇ ἡμισυ περὶπου ἐκατομμύριον δραχμῶν διὰ τὰς ὑπολειπομένας κτιριακὰς ἀνάγκας τοῦ ἰδρύματος, ἀφοῦ ἔγινε δεκτὴ ἡ σχετικὴ του πρότασις διὰ Β. Διατάγματος τοῦ 1873. 'Εκ τοῦ ποσοῦ τούτου τὸ σημαντικώτερον μέρος διετέθη πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ὑφισταμένων τότε κτηρίων, τὸ δὲ λοιπὸν ἔχρησίμευσε διὰ τὴν ἐν ἔτει 1880 συντελεσθεῖσαν οἰκοδόμησιν τοῦ ἐπὶ τῆς δόδου Μπουκού πουλίνας μηχανούργειου τοῦ Πολυτεχνείου, ὃ δεύτερος δροφος τοῦ διόποιου συνεπληρώθη πολὺ μεταγενεστέρως διὰ χρημάτων ἐκ τοῦ κεφαλαίου τῶν τελῶν ἔγγραφῆς κλπ. τῶν σπουδαστῶν τοῦ 'Ιδρυματος.

Tὴν ἐν ζωῇ ταύτην μεγάλην δωρεὰν ἡκολούθησεν ἔτερα, διὰ τῆς ἀπὸ Μαρτίου 1898 διαθήκης αὐτοῦ, διὰ τῆς διοίσας ἐκ τῶν 80 μεριδίων, εἰς ἀξώρισε τὴν χρηματικήν του περιουσίαν, τὰ ἔξι, συμποσούμενα εἰς ὑπέρ τὸ ἐκατομμύριον δραχμῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης διέθεσε

διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ.
16 καὶ 17 κληρο-
δοτημάτων του
εἰς τὸ Μετσόβιον
Πολυτεχνεῖον μὲ
τὴν παραγγελίαν,
ὅπως τὸ μὲν πρώ-
τον—ἔκ δύο με-
ριδίων — διατεθῆ
«πρὸς ἀποπερά-
τωσιν τῶν οἰκο-
δομητικῶν καὶ δια-
κοσμητικῶν ἔρ-
γων τοῦ Μετσο-
βίου Πολυτεχνεῖ-
ου», τὸ δὲ ἔτε-
ρον, ἵνα ἐκ τῶν
πόρων του χρησι-
μεύσῃ διὰ τὴν ἀ-
πονομὴν βραβείων
εἰς διακρινομέ-
νους σπουδαστὰς
αὐτοῦ, ὡς καὶ τὴν
ἀποστολὴν ὑπο-
τρόφων ἐκ τῶν ἀ-
ποφοίτων του εἰς
τὴν «Εσπερίαν δι'
εύρυτέρας σπου-
δάς». «Ἄς σημειω-
θῇ περεμπιπτόν
τας, ὅτι ἔκτοτε
μέχρι σήμερον δι-
ετέλεσαν 15 τεγνι-
κοὶ ὑπότροφοι τοῦ
Ἀβερωφείου κλη-
ροδοτήματος, με-
ταξὺ τῶν δροίων
καὶ οἱ νῦν καθη-
γηται αὐτοῦ κ. κ. Ν. Κιτσίκης, Α. Κουτσοκώστας,
Ε. Κριεζῆς, Δ. Λαμπαδάριος, Α. Μιχαλόπουλος,
Δ. Πίπιπας, Γ. Σαρρόπουλος, καὶ Ι. Χατσόπουλος.
Ἐπίσης ισάριθμοι τῆς Σχολῆς Καλῶν Τεχνῶν,
πολλοὶ τῶν δροίων κατέχουσι καθηγητὰς ἔδρας
παρ' αὐτῇ καὶ ὁ κ. Α. Σώχος καθηγητὴς τοῦ Ἐθνικοῦ
Μετσοβίου Πολυτεχνείου.

«Ἄς προστεθῇ διτὶ ἡ πρὸς τὰς καλὰς τέχνας ἀγάπη
τοῦ Γ. Ἀβερωφ ἐκδηλοῦται εἰς τὴν διαθήκην του, διὰ
τῆς διατυπουμένης ἐπιθυμίας, δρῶς ἐκ τοῦ τυχὸν περισ-
σεύματος τοῦ ὑπ' ἀριθ. 17 προαναφερθέντος κληροδοτήμα-
τος ἀγοράζωνται «ἔργα τέχνης ἔξαιρετικῆς ἀξίας πρὸς
κατατίσμὸν μουσείου τοῦ Πολυτεχνείου». Ἐκ τῶν χρη-
μάτων τούτων ἐπραγματοποιήθη πρὸ πολλοῦ ὑπὸ τῆς
Διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἰδρύματος ἡ ἀγορά
πολλῶν ζωγραφικῶν πινάκων «Ελλήνων καλλιτεχνῶν,
οἱ δροίοι καὶ κατέχουσι περιβλεπτὸν θέσιν εἰς τὴν ἡμε-
τέραν Ἐθνικὴν Πινακοθήκην. Τὰ πλεῖστα τούτων εἶναι
ἔργα τοῦ Γύζη (Τὸ «Τάμα» καὶ ἄλλα μικρότερα),
ἄλλα τῶν Βολωνάκη, Ιακωβίδου, Λύτρα, ἐπὶ πλέον δὲ
πολλαὶ ξυλογραφίαι καὶ χαλκογραφίαι τοῦ Γκλά-
νη. Εἰκόνες τῶν ἐκλιπόντων καθηγητῶν τοῦ Πολυ-
τεχνείου καὶ προτομαὶ τῶν εὑρεγετῶν τους ἔχουσι
παραγγελθῆ καὶ ἀγορασθῆ ἐπίσης ἐκτοῦ ἀνωτέρω κλη-

ΣΟΦΙΑ ΔΟΥΚΙΣΣΑ ΤΗΣ ΠΛΑΚΕΝΤΙΑΣ

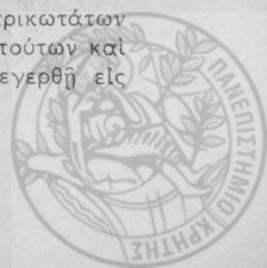
ροδοτήματος. Τι-
νὲς μάλιστα τού-
των ἀποτελοῦν
ἔργα τέχνης.

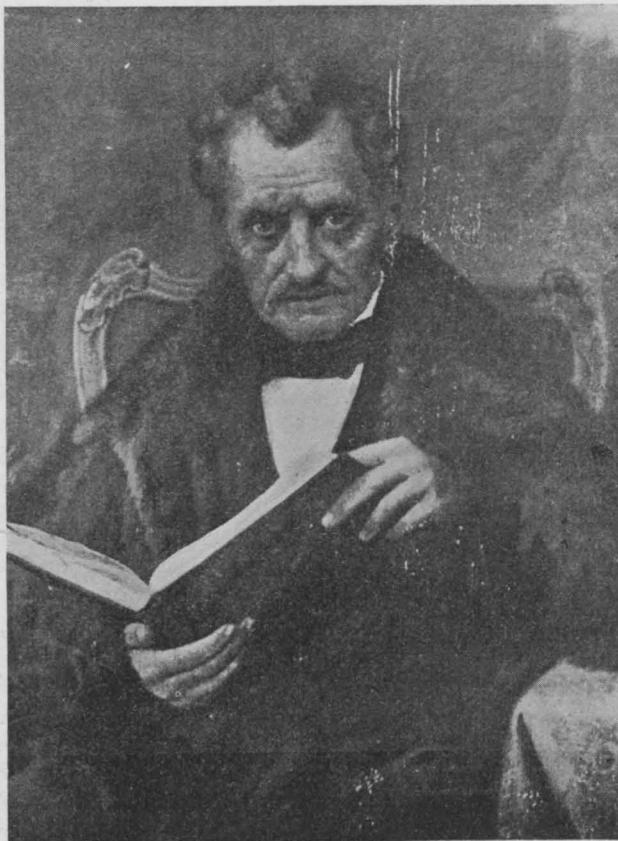
Αἱ πρὸς τὸ Με-
τσόβιον Πολυτε-
χνεῖον δωρεαὶ τοῦ
Γ. Ἀβέρωφ συμ-
πληροῦνται καὶ διά-
τῆς ἔξ 80 ἔλαιο-
γραφιῶν ἰδιαιτέ-
ρας του συλλο-
γῆς ἐκτιμηθείσης
περὶ τὰς 8500 λί-
ρας Ἀγγλίας. Πολ-
λαὶ τῶν εἰκόνων
τούτων, αἱ ἀξιολο-
γώτεραι, εὑρηνται
ἐκτεθειμέναι εἰς
τὴν αὐτὴν Πινα-
κοθήκην.

Διὰ τοῦ Ἀβε-
ρωφείου κληροδο-
τήματος συνεπλη-
ρώθη ἡ πραγματο-
ποίησις τῶν εὐγε-
νῶν πόθων τῶν ἀ-
οιδίμων ἐκ Μετσό-
βου εὑρεγετῶν,
τὸ δὲ «Ιδρυμα φέ-
ρει ἀπὸ τοῦ 1888
καθ' ὑποχρέωσιν
καὶ κατὰ νόμον
καὶ τὸν τίτλον
τοῦ Μετσοβίου».

Εἰς νεωτέραν
πλέον ἐποχὴν ὁ
χημικὸς Λεόντιος

Οἰκονομίδης, εἰς ἐκ τῶν παραγόντων τῆς συγχρόνου
χημικῆς βιομηχανίας παρ' ἡμῖν, διὰ τῆς ἀπὸ Νοεμ-
βρίου τοῦ 1922 διαθήκης του κατέλιπε 4000 μετοχάς τῶν
Χρωματουργείων Πειραιῶς, ἐπὶ τῷ τέλει δρῶς τὰ
ἔσοδα τούτων διατεθῶσιν, ἀφ' ἐνὸς ἵνα κατὰ τετρα-
ετίαν ἀποστέλωνται δύο ἀπόφοιτοι τῆς Σχολῆς χημικῶν
μηχανικῶν τοῦ Ε. Μ. Πολυτεχνείου διὰ τελειοποίησίν των
εἰςκλάδους τῆς τεχνικῆς χημείας καὶ εἰς ἐκ τῆς Σχο-
λῆς χημικῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἀφ' ἐτέρου
δρῶς χορηγῶνται ὑποτροφίαι εἰς παῖδας ἐκ τῆς ἐπαρ-
χίας Καλαβρύτων διακεκριμένους ἐπὶ ηθεὶ καὶ μαθήσει
κατὰ τὸν χρόνον τῶν σπουδῶν των εἰς Πρακτικὸν Λύ-
κειον καὶ τὴν Σχολὴν χημικῶν μηχανικῶν τοῦ Ε. Μ. Πολυ-
τεχνείου. Τέσσαρες διπλωματοῦχοι τῆς Σχολῆς χημικῶν
μηχανικῶν τοῦ Ε. Μ. Πολυτεχνείου ἔχουσιν ἡδη ἀπὸ
σταλῆ εἰς Γαλλίαν, Γερμανίαν, Βέλγιον καὶ Ιταλίαν δι'
εύρυτέρας σπουδάς κλάδων τῆς βιομηχανικῆς χημείας.
«Ἄς μὴ παραλειφθῇ νὰ γίνῃ μνεία καὶ ἐνὸς ἐκ τῶν
νεωτέρων κληροδοτημάτων τοῦ Λυσιμάχου Καυτανζό-
γλου, μολονότι τοῦτο δὲν ἀπέδωκεν εἰσέτι τι ὑπὲρ τοῦ
Πολυτεχνείου. Οὗτος διὰ τῆς ἀπὸ Νοεμβρίου 1931 Δια-
θήκης του κατέλιπε σημαντικὸν ἀριθμὸν κεντρικωτάτων
ἐν Ἀθήναις ἀκινήτων, ἵνα ἐκ τῶν ἐσόδων τούτων καὶ
ἄλλων προσόδων τῆς περιουσίας του ἀνεγερθῇ εἰς

καὶ πληροφορίας, αἱ δόποιαι ἀνήκουσαι εἰς τὸ πεδίον τῶν εἰκαστικῶν τεχνῶν, δὲν ἔχουσι πᾶσαι στενὴν συγγένειαν μετὰ τῆς τεχνικῆς. 'Αλλ' ἐν τῇ ἔξιστορήσει τόσον τῶν πρὸς τὸ "Ιδρυμα τοῦ Πολυτεχνείου μεγάλων ἡ μικρῶν χορηγιῶν, δύον καὶ τῆς ἔξελίζεως τοῦ δργανισμοῦ αὐτοῦ πολλὰ τῶν ἀφορώντων εἰδικώτερον τὴν σημερινὴν Σχολὴν τῶν Καλῶν Τεχνῶν ἐπιβάλλεται νὰ μνημονευθῶσι. Τὰ δύο ταῦτα 'Ιδρύματα, δργανικῶς πλέον σήμερον ἀνεξάρτητα ἀλλήλων προῆλθον κατ' ούσιαν μὲν ἐκ τοῦ αὐτοῦ Σχολείου τοῦ 1836, ὡς εἰς τὰς ἀρχικὰς γραμμὰς τοῦ παρόντος ἀναφέρεται, τυπικῶς δὲ καὶ ἐπισήμως ἡ Σχολὴ τῶν Καλῶν Τεχνῶν ἀπό τοῦ «Περὶ διοργανισμοῦ τοῦ ἐν Ἀθήναις Σχολείου τῶν Τεχνῶν» Διατάγματος τοῦ 1843, δι' οὗ ἐν τῶν τριῶν τμημάτων, εἰς ἄριστην τὸ Σχολεῖον ἀπέβλεπεν εἰδικῶς εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν καλῶν τεχνῶν. Ἐκτοτε καὶ μέχρι τοῦ 1910 τὸ Καλλιτεχνικὸν Σχολεῖον καὶ τὰ Τεχνικὰ Σχολεῖα διετέλεσαν ὑπὸ κοινὴν διεύθυνσιν, ἐνῷ ἐν τῷ μεταξὺ διὰ τοῦ νόμου ΑΦΜΑ' τοῦ 1887 εἶχον πλήρως δργανωθῆ τὰ τεχνικὰ τμήματα εἰς «Σχολεῖον Βιομηχανῶν Τεχνῶν». Μόλις δὲ τῷ 1910 διὰ τοῦ νόμου ΓΧΙΑ' ἀπεχωρίσθη τὸ Σχολεῖον τῶν Καλῶν Τεχνῶν, ἀναδιοργανωθὲν καὶ ὑπαχθὲν εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ *Γπουργείου τῶν Ἑκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαίδευσεως. Νεώτερος δὲ Νόμος δ 4791 τοῦ 1930 «Περὶ δργανώσεως τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς τῶν Καλῶν τεχνῶν» προέβλεψε περὶ διαχωρισμοῦ τῆς ὅλης, κοινῆς ἔως τότε περιουσίας μετὰ τῶν κληροδοτημάτων καὶ κατανομῆς.

Δ. ΘΩΜΑΪΔΗΣ

τὴν ἰδιαιτέραν του πατρίδα Θεσσαλονίκην. Πανελλήνιον 'Ηράρον' εἰς μνήμην Ἐλλήνων ἀγωνιστῶν, βάσει τῶν ὑπὸ τοῦ πατρός του Λυσάνδρου Καυτανζόγλου ἐκπονηθέντων σχεδίων. Μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τούτου αἱ πρόσδοι τῶν ἀκινήτων καὶ ἀλλαι θὰ χρησιμοποιηθῶσι κατὰ τοὺς δρους τῆς διαθήκης εἰς διαφόρους ἀλλούς σκοπούς — ἐπιβράβευσιν συγγραφικῆς ἔργασίας, κατασκευὴν καλλωπιστικῶν δημοτικῶν ἔργων — καὶ τὴν ἀνά 4ετίαν ἀπονομὴν βραβείου — «Βραβείον εἰς μνήμην Λυσάνδρου Καυτανζόγλου ἀρχιτέκτονος» — εἰς σπουδαστὴν τοῦ 'Εθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου ἡ καὶ ἀρχιτέκτονα κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ 'Εθνικοῦ Μ. Πολυτεχνείου. Ἀκολουθεῖ μικρὸν κληροδότημα τοῦ Γ. Καραλάκη διὰ βράβευσιν ἀποφοίτων τοῦ Ε. Μ. Πολυτεχνείου. Τέλος, ἡ Ἐλένη χήρα Χ. Σπηλιοπούλου διὰ τῆς ἀπὸ Δεκεμβρίου τοῦ 1926 διαθήκης τῆς κατέλιπε μερίδιον τῶν πόρων τῆς πέριουσίας τῆς, ἵνα χρησιμεύσῃ διὰ τὴν κατόπιν διαγωνισμοῦ ἀποστολὴν εἰς 'Εσπερίαν ἐλέγχοντας σπουδάς, ἀποφοίτων τοῦ 'Εθνικοῦ Μ. Πολυτεχνείου. Μετὰ τὴν δημοσίευσιν σχετικοῦ Διατάγματος τοῦ 'Οκτωβρίου 1937 ἐν ᾧ καθορίζεται σὺν τοῖς ἀλλοῖς καὶ τῷ ἀναλογοῦν τῷ 'Εθνικῷ Μ. Πολυτεχνείῳ ποσοστὸν τῶν ἐσόδων προσκαλείται ἥδη τοῦτο τὸ πρῶτον ὑπὸ τῶν ἐκτελεστῶν τῆς διαθήκης, ἵνα τὸ ἐκ τῆς χρήσεως τεσσάρων ἀναλογοῦν ποσὸν διακοσίων δώδεκα χιλιάδων χρησιμοποίησῃ διὰ τὴν συμφώνως πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν τῆς διαχέτιδος ἀποστολὴν ὑποτρόφου δι' εύρυτέρας σπουδάς εἰς τὴν ἀλλοδαπήν.

Ο τὰς ἀνωτέρω γραμμὰς διεξερχόμενος συναντᾷ

ΣΟΦΙΑ ΧΛΩΡΟΥ

αύτής είς τὰ δύο Ίδρυματα, ἀνατεθέντος τοῦ ἔργου τούτου εἰς πενταμελῆ Ἐπιτροπήν, ἥτις καὶ κατὰ πλειο-ψηφίαν ἀπεφάνθη, ὅτι τὸ γή-
πεδον μεθ' ὅλων τῶν ἐπ' αὐ-
τοῦ οἰκημάτων ἀνήκει εἰς τὸ
Ἐθνικόν, Μ. Πολυτεχνεῖον,
ὅς καὶ τὰ προαναφερθέντα
κληροδοτήματα, πλὴν τῶν
τοῦ Δ. Θωμαΐδου, Χ. Χρυσο-
βέργη καὶ τοῦ 17ου τοῦ Γ.
Ἀβέρωφ, ἄτινα καὶ διενεμή-
θησαν ἐξ Ἰσου μεταξὺ τῶν
δύο Ίδρυμάτων.

"Ηδη τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσο-
βίου Πολυτεχνείου συμπλη-
ρώσαντος ἑκατονταετῆ βίον
καὶ ἐπὶ τῇ εὔκαιρίᾳ τοῦ εὐ-
τυχοῦς τούτου γεγονότος ξέ-
ναι Κυβερνήσεις καὶ ὁργα-
νώσεις προσῆλθον εὐγενεῖς
χορηγοὶ τοῦ ἡμετέρου Ἀνω-
τάτου τεχνικοῦ Ίδρυματος. Ὁ
λίγον πρὸ τούτου ἡ Ἐταιρία
Ulen, ἐδώρησεν εἰς τὸ "Ιδρυμα
ἐντεχνότατα ἐπεξειργασμένον
ἀνάγλυφον ὁμοίωμα τοῦ φρά-
γματος Μαραθώνος καὶ ὄλλοι
τεχνικοὶ ὁργανισμοί, ἐργοστά-
σια κλ. σχετικά πρὸς τὴν εἰ
δικότητά των ἀντικείμενα. Κα-
τὰ τὸ παρελθόν ἔτος ἡ Γερμα-
νικὴ Κυβέρνησις εἰς μημην
τοῦ πρώτου Διευθυντοῦ τοῦ
Σχολείου Zentner ἐδώρησεν εἰς
αὐτὸν περὶ τοὺς 4000 ἐν συνόλῳ
τόμους συγγραμμάτων καὶ περιοδικῶν ἐπιστημονικῶν
παλαιῶν καὶ νεωτέρων ἀναφερομένων εἰς τὰς φυσι-
κομαθηματικὰς ἐπιστήμας καὶ τοὺς ἐν τῷ Ίδρυ-
ματι σπουδαζομένους διαφόρους τεχνικούς κλά-
δους. Τὴν συλλογὴν ταύτην τὸ ἡμέτερον "Ι-
δρυμα συνεκέντρωσε καὶ ἐταξινόμησεν εἰς
ἰδίαν αἴθουσαν ἀναγνωστηρίου, τὸ δ-
ποίον καὶ ἐπωνομάσθη «Σπουδα-
στήριον Τσέντνερ». Ἐτέρα δω-
ρεὰ ἐκ τῶν τελευταίων ἐπί-
σης εἰναιή τοῦ "The British
Council" ἐκ 44 ἐκλε-
κτῶν συγγραμμάτων

τῶν νεωτέρων ἐκδόσεων. Ἀκολουθεῖ ἡ κατὰ τὸ λῆξαν
ἔτος ἀξιόλογος δωρεά τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως (Ser-
vice des œuvres françaises à l'E-
tranger) τοῦ "Υπουργείου τῶν
Ἐξωτερικῶν τῆς Γαλλίας ἐκ
333 τόμων ἐπιστημονικῶν συγ-
γραμμάτων καὶ ἴσαριθμων πε-
ρίπου τόμων λιθογράφων ἐκ-
δόσεων δωρηθεισῶν ὑπὸ τῶν
Ἀνωτάτων Τεχνικῶν Σχολῶν
τῶν Παρισίων (Ecole Centrale
des Arts et Manufactures, Ecole
Nat. des Ponts et Chaussées, Ecole
Supérieure des Mines, Ecole
Polytechnique, Ecole supérieure
d'Electricité, Ecole Nat. supér.
d'Aéronautique, Ecole spéciale
des Travaux Publics).

Αἱ εἰς ἐπιστημονικὰ συγ-
γράμματα καὶ περιοδικὰ δω-
ρεαὶ αὗται ἀπετέλεσαν ἀξιαν
μνείας ἐνίσχυσιν τῆς Βιβλιο-
θήκης τοῦ ἡμετέρου Τεχνικοῦ
Ίδρυματος.

Κατὰ τὴν αὐτὴν τελευ-
ταίαν διετίαν ὁ Γερμανικὸς
Οἶκος «Siemens» ἐδώρησε συλ-
λογὴν συγχρονισμένων ὁργά-
νων ἡλεκτρικῶν μετρήσεων,
συμβάλλων οὕτως εἰς τὸν ἐμ-
πλουτισμὸν τοῦ ἡλεκτροτεχνι-
κοῦ ἐργαστηρίου τοῦ Ίδρυμα-
τος καὶ τὴν ἀσκησιν τῶν σπου-
δαστῶν τῆς Σχολῆς μηχανο-
λόγων-ἡλεκτρολόγων.

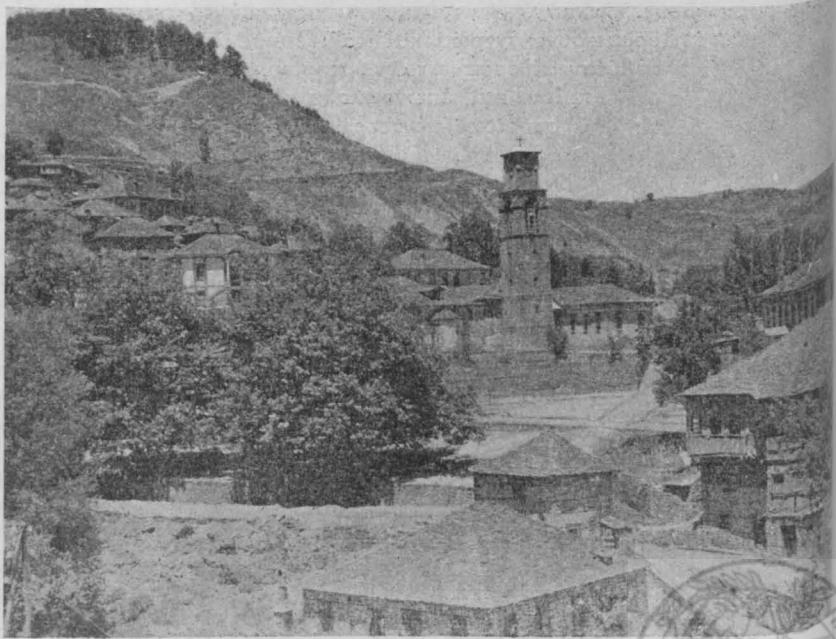
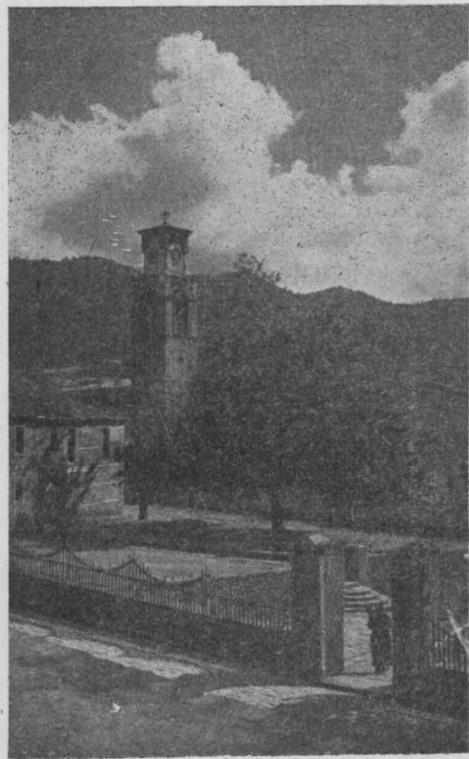
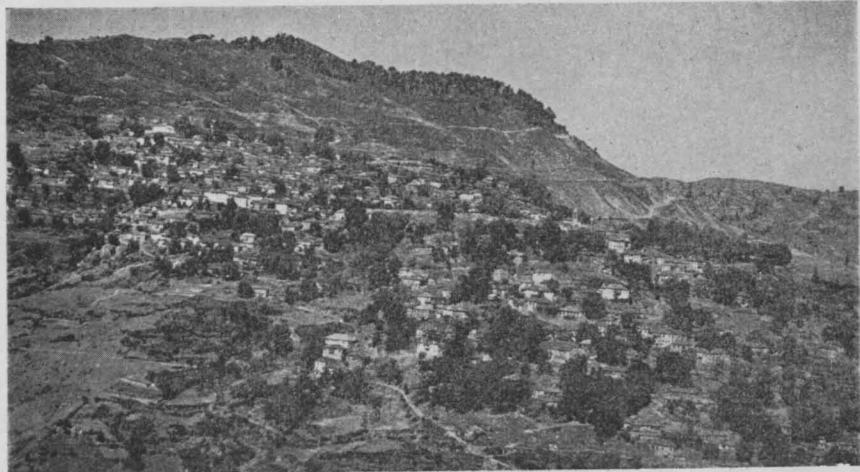
Τοιοῦτον ἐν περιλήψει ὑπῆρξε τὸ διὰ τὸ ἡμέ-
τερον Ἀνώτατον Τεχνικὸν "Ιδρυμα" ἔργον τῶν
εὑρεγετῶν καὶ δωρητῶν αὐτοῦ κατὰ τὴν
διαρρεύσασαν ἑκατονταετίαν. Τὸ ἔργον τοῦ-
το ὑπῆρξε πολύτιμον τόσον διὰ τὴν
ούσιαστικὴν τοῦ Ίδρυματος ἔξελιξιν,
ὅσον καὶ διὰ τὴν ἀνάλογον ἐμ-
φάνισίν του, τὰ δὲ δύνα-
τα τῶν εὐγενῶν χορηγῶν θέ-
λει μημονεύει ἐσαεὶ με-
τὰ βαθείας εὐγνωμοσύ-
νης τὸ Εθνικὸν Μετσό-
βιον Πολυτεχνεῖον.

Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ

Τὸ Μέτσοβο

Διατελέσαντες Διευδυνταί, Πρυτάνεις, Καθηγηταί

Εἰς τὸ παρόν κεφάλαιον κατεβλήθη προσπάθεια νὰ μημονευθοῦν ὅλοι οἱ διατελέσαντες Διευθυνταί, Πρυτάνεις καὶ Καθηγηταί ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Σχολείου τῶν Τεχνῶν (1836) μέχρι σήμερον κατὰ τὴν χρονολογικὴν σειρὰν τοῦ διορισμοῦ των εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον. Διὰ τοὺς ἀποθανόντας παρατίθεται φωτογραφία καὶ σύντομον βιογραφικὸν σημείωμα. Ἐλλείφεις, παραλείψεις, ἀνακρίσεις καὶ λάθη εἰναι ἀναπόφευκτοι, δεδομένης τῆς πενιχρότητος τῶν ἴστορικῶν στοιχείων, τὰ ὅποια ὑπῆρχον εἰς τὴν διάθεσιν τῆς συντάξεως. Ἐθεωρήθη πρέπον νὰ περιληφθοῦν κατωτέρῳ καὶ ὅλοι οἱ διατελέσαντες Καθηγηταί τῆς Σχολῆς τῶν Καλῶν Τεχνῶν, κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα, κατὰ τὸ ὅποιον τὰ δύο Σχολεῖα ὑπήρχοντο ὑπὸ ἔνιαίαν Διευθύνησιν, ἥτοι μέχρι τοῦ 1910.

Σ. Σ.

I. Διευδυνταί καὶ Πρυτάνεις

Φρειδερίκος Φὸν Τσέντνερ (Zentner) (1837—1841) *

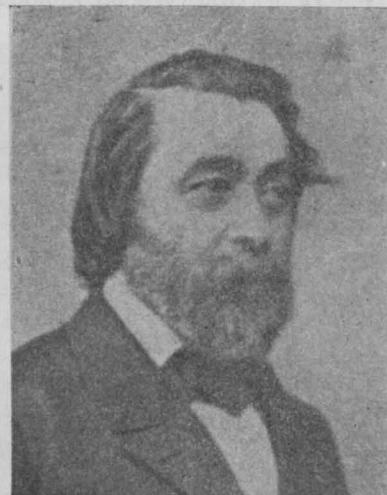
Βαυαρός τὴν καταγωγὴν, ἐξ ἀριστοκρατικῆς οἰκογενείας, κατῆλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα ὡς λοχαγὸς τοῦ Βαυαρικοῦ στρατοῦ, συνοδεύσας τὸν νεαρὸν βασιλέα ὡς μέλος τῆς αὐλῆς αὐτοῦ.

Συνέλαβε τὴν ἰδέαν τῆς ἰδρύσεως ἐπαγγελματικοῦ ἐκπαιδευτηρίου, ἵνα μορφωθοῦν κατὰ πρώτον τὰ κατώτερα τεχνικὰ ὅργανα τῶν οἰκοδόμων. Διὰ τῶν θερμῶν του προσπαθειῶν κατώρθωσε νὰ κερδίσῃ διὰ τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν τὴν ὑποστήριξιν τοῦ βασιλέως καὶ οὕτως ἐπραγματοποιήθη ἡ εὐγενής του ἰδέα τὸ 1836, διὰ τῆς ἰδρύσεως τοῦ πρώτου ἐλληνικοῦ Τεχνικοῦ Σχολείου, τῆς πρώτης Ἐπαγγελματικῆς Σχολῆς. Ἀφωσιώθη δὲ ἐπὶ ἔξαετίαν δὲκατέστη ὡς Διευθυντής εἰς τὴν ἀνάπτυξιν αὐτοῦ. Ἀπεμακρύνθη τῆς θέσεως τοῦ Διευθυντοῦ τῷ 1841 **.

Θεόφιλος Χάνσεν (Hansen) (1841—1843)

Δανὸς ἀρχιτέκτων γεννηθεὶς τῷ 1813. Τῷ 1838 κατῆλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα χορηγίᾳ τῆς δανικῆς κυβερνήσεως, διορισθεὶς καθηγητὴς εἰς τὸ ἀρτιστικάτον Σχολεῖον Τεχνῶν, βραδύτερον δὲ (1841) μετά τὴν ἀποχώρησιν τοῦ Zentner διευθυντῆς αὐτοῦ. Παρηγήθη τῷ 1843 συνεπεία τοῦ ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως Ψηφισθέντος νόμου, δι’ οὗ ἀπεμακρύνοντο οἱ ἀλλοδαποὶ τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν. Κατὰ τὸ βραχὺ χρονικὸν διάστημα τῆς ἐν Ἀθήναις διακονῆς του ἔξεπόνησε τὰ σχέδια τοῦ Ἀστεροσκοπείου Σίνα καὶ τοῦ μεγράου τοῦ Δημητρίου Λημνίου, νῦν ξενοδοχείου τῆς «Μεγάλης Βρεττανίας». Τῷ 1846 ἐγκατεστάθη εἰς τὴν Βιέννην, ἀνήγειρε δὲ ἀλληλοιδιαδόχως τὸν λουθηρανικὸν ναὸν τοῦ Γκούμπενντορφ, τὴν συναγωγὴν τοῦ Λεοπόλντστατ, τὸν ἔλλ. ναὸν τῆς Ἅγ. Τριάδος, τὸ μουσεῖον τοῦ Ὀπλοστασίου, τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Καλῶν Τεχνῶν κτλ. Τὸ ὡραιότερον αὐτοῦ οἰκοδόμημα είναι ἡ ἐν Ἀθήναις Σιναία Ἀκαδημία. Τῷ 1834 διωρίσθη καθηγητὴς τῆς Ἀκαδημίας τῶν Καλῶν Τεχνῶν τῆς Βιέννης. Ἀπέθανε τῷ 1891 ἐν Βιέννῃ.

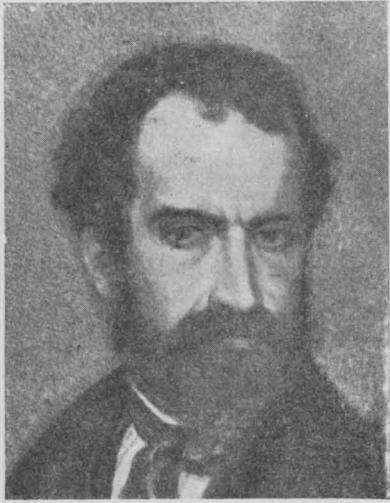

*¹) Παραπλεύρως τοῦ ὄνοματος σημειοῦται ἡ περίοδος, καθ’ ἥν διετέλεσε Διευθυντὴς ἡ Πρύτανις.

**) Βλ. περισσοτέρας λεπτομερείας εἰς τὸ ἄρθρον τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ κ. Ἀ. Βουρνάζου εἰς σελ. 47.

Λύσανδρος Καυτανζόγλου (1844—1862)

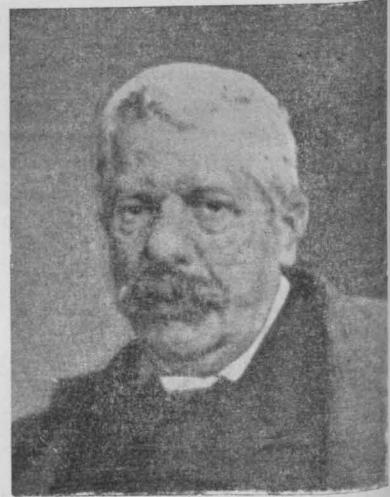
*Έγεννήθη ἐν Θεσσαλονίκῃ τὸ 1811. Ἀπελθὼν ἔξι Ἑλλάδος νεαρώτατος ἄμα τῇ ἐκρήξει τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, κατέφυγεν εἰς Γαλλίαν, ὅπου καὶ διήνυσε τὰς πρώτας σπουδάς ἐν Μασσαλίᾳ. Ἐσπούδασεν εἴτα ἀρχιτεκτονικὴν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Καλῶν Τεχνῶν τῆς Ρώμης.

Τὸ 1833 ἔτυχε βραβείου εἰς τὸν διεθνῆ ἀρχιτεκτονικὸν διαγωνισμὸν τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Μιλάνου. Διεκρίθη ἐνωρίτατα ἐν Γαλλίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ γενέντος μενος διαδοχικῶς μέλος τῶν Ἀκαδημιῶν Ρώμης, Βολωνίας, Πάρμας, Μιλάνου, Βενετίας, Λονδίνου, Λισσαβῶνος, Μαδρίτης, Βιέννης, Φιλαδελφείας.

Τὸ 1844, κληθεὶς ἐν Ἀθήναις διωρίσθη πρῶτος ἔλλην διευθυντής τοῦ κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο ἀναδιοργανωθέντος Σχολείου τῶν Τεχνῶν καὶ διετήρησε τὴν θέσιν αὐτὴν μέχρι τοῦ 1852, ὅπότε παρητήθη. Ἐθεσε τὰς βάσεις τῆς ὁργανώσεως καὶ ἀναπτύξεως τοῦ ἰδρύματος καὶ συνέβαλε μεγάλως εἰς τὴν ἀνέγερσιν τοῦ κτιριακοῦ συγκροτήματος τοῦ Πολυτεχνείου, τοῦ ὅποιου κατέστρωσε τὰ σχέδια. Πλὴν τῆς ἐν τῷ Σχολείῳ τῶν Τεχνῶν δράσεως αὐτοῦ εἰργάσθη ἐπίσης λίαν ἐπιτυχῶς εἰς τὸν πλουτισμὸν τῆς πρωτευούσης καὶ ἀλλων πόλεων δι' ὥραιων οἰκοδομῶν (Ἀρσάκειον, Ναοὶ Ἀγ. Εἰρήνης, Ἀγ. Κωνσταντίνου, Ἀγ. Διονυσίου, Ἀγ. Ἀνδρέου ἐν Πάτραις, πλείσται ίδιωτικαὶ οἰκοδομαί), σχέδιον πανελλήνου ἥρωου βραβεύθην ύπὸ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας Καλῶν Τεχνῶν κλπ). Διεκρίνετο διὰ τὴν ἀπέραντον μόρφωσίν του εἰς τὴν ἀρχιτεκτονικὴν καὶ διὰ τὸ συνθετικόν του τάλαντον, πολυτίμους δὲ προσήνε, καὶ υπηρεσίας εἰς τε τὸ ἰδρυμα καὶ τὴν ἑλληνικὴν τεχνικὴν ἐπιστήμην. Ἀπεβίωσεν ἐν Ἀθήναις τὸ 1885.

Δημήτριος Σκαλιστήρης (1865—1874)*

*Έγεννήθη τὸ 1816 ἐν Τριπόλει. Ἐξελθὼν ὡς ἀξιωματικὸς τοῦ Μηχανικοῦ ἐκ τῆς Καποδιστριακῆς Σχολῆς Εὔελπίδων, ἐσπούδασεν εἴτα μαθηματικὰ καὶ θετικὰς ἐπιστήμας εἰς Παρισίους. Ἀπὸ 1846 ἐν Ἑλλάδι: 1846—1865 καθηγητὴς τῆς Γεφυροποιίας ἐν τῇ σχολῇ Εὔελπίδων, καὶ τῆς Μηχανικῆς ἐν τῷ «Σχολείῳ τῶν Τεχνῶν». Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς εἰκοσαετίας ταύτης κατέλαβε διαφόρους βαθμούς ἐν τῷ στρατεύματι, ἀνελθὼν μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ ἀντισυνταγματάρχου τοῦ Μηχανικοῦ καὶ ἀποστρατευθεὶς τῷ 1878. 1865—1873 διευθυντής τοῦ «Σχολείου τῶν Τεχνῶν», εἰτα πρῶτος διευθυντής τῆς "Υπηρεσίας Δημοσίων Ἐργων. Προήγχει πολλαχῶς τὸ ἰδρυμα καὶ προώθησε σημαντικῶς, ὡς διευθυντής τῶν δημοσίων ἔργων, τὴν ἀπεραντούσαν τοιούτων ἐν Ἑλλάδι (γέφυρα Εύριπου, ἔργα δοδοποιίας κλπ.). Ἀπεβίωσε τὸ 1883.

Δημήτριος Ἀντωνόπουλος (1874—1876)

*Έγεννήθη τὴν 8ην Ἀπριλίου 1821 εἰς Βέρβαινα Κυνουρίας. Κατετάχθη εἰς τὸν στρατὸν ὡς ἀνθυπολοχαγὸς τοῦ Μηχανικοῦ τὴν 13ην Ἰανουαρίου 1844. Ἀπεστάλη ἐπὶ τριετίαν εἰς Γαλλίαν διὰ σπουδάς τὸν Ἰούλιον 1849. Διετέλεσεν ἀρχηγὸς τοῦ Ἐπιτελείου τοῦ Ἀρχηγείου τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος καὶ ἔφθασε μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ συνταγματάρχου (1854).

Διετέλεσε καθηγητὴς τοῦ Στρατιωτικοῦ Σχολείου, ὑπασπιστὴς τοῦ Ἀρχηγοῦ Ἐπτανήσου, διευθυντής τοῦ Σχολείου Τεχνιτῶν, φρούραρχος Ἀθηνῶν, ὑποδιευθυντής τοῦ Στρατιωτικοῦ Σχολείου καὶ φρούραρχος Λαρίσης.

Τὸ 1874 διωρίσθη καὶ διετέλεσε καθηγητὴς ἐν τῷ Σχολείῳ τῶν Τεχνῶν, συνάμα δὲ καὶ διευθυντής αὐτοῦ κατὰ τὴν περίοδον 1874—1876, ὅπότε παρητήθη. Ἀπεβίωσε τὴν 9ην Σεπτεμβρίου 1885 εἰς Ἀθήνας.

Γεράσιμος Ε. Μαυρογιάννης (1876—1879)

*Έγεννήθη ἐν Κεφαλληνίᾳ τὸ 1823. Ἐπεδόθη ἰδίως εἰς μελέτας ἴστορικάς, φιλολογικάς, ἐσπούδασε δὲ καὶ ζωγραφικήν. Ἐδρασεν ὡς δημοσιογράφος καὶ διευθυντής ἐφημερίδος, βουλευτής, πρόδεινος τῆς Ἑλλάδος ἐν Μασσαλίᾳ καὶ Τεργέστῃ.

Διετέλεσε κατὰ τὰ ἔτη 1877—1879 διευθυντής τοῦ «Σχολείου τῶν Τεχνῶν». Συνέγραψε καὶ ἔξεδωκε πολλὰ ἴστορικά συγγράμματα («Ἴστορία τῶν Ἰονίων Νήσων», «Βυζαντινὴ τέχνη καὶ βυζαντινοὶ καλλιτέχναι»), ποιήματα («Ποιητικὴ συλλογὴ»), βιογραφίας κλπ. Ἀπεβίωσε τὸ 1905.

*) Κατὰ τὸ ἀνώμαλον πολιτικῶς διάστημα 1862—1865 τὸ Σχολείον τῶν Τεχνῶν διωκθῆ δυνάμει τοῦ ἀπὸ 14-9-1865 θεσπίσματος τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως ὑπὸ ἐφορίας, ἀποτελεσθείσης ἀρχικῶς ἐκ τῶν Γ. Μεταξᾶ, Γρ. Χαντζερῆ, Σ. Κερίου, Α. Ραγκαβῆ, Ι. Παπαδάκη καὶ Θ. Ορφανίδη. Προβλ. σχετικῶς ἀριθμον τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ κ. Ἀλ. Βουλγάζου.

'Αναστάσιος Ι. Θεοφιλᾶς (1879—1887, 1887—1902)

*Έγεννήθη ἐν Ζακύνθῳ τὸ 1830. Ἀποφοιτήσας τοῦ Στρατιωτικοῦ Σχολείου Ἐπελπίδων τὸ 1853 ὡς ἀξιωματικός τοῦ μηχανικοῦ, συνεπλήρωσεν εἰτα τὰς σπουδάς του ἐν Γαλλίᾳ. Ἐπανελθὼν ἔκειθεν ὑπῆρχε σεν εἰς τὸ Ἀρχηγεῖον Μηχανικοῦ καὶ τὸ Γενικὸν Ἐπιτελεῖον, ἀποστρατευθεὶς τὸ 1878 μὲ βαθμὸν ταγματάρχου. 1879—1887 διευθυντής τοῦ «Σχολείου τῶν Τεχνῶν» καὶ εἰτα ἀπὸ 1887 μέχρι τοῦ θανάτου του διευθυντής τοῦ εἰς «Σχολείον Βιομηχάνων—Τεχνῶν» μετονομασθέντος Πολυτεχνείου.

*Ως διευθυντής τοῦ Πολυτεχνείου εἰργάσθη ἀδκνως καὶ ἀποτελεσματικῶς διὰ τὴν ἀνύψωσιν καὶ προαγωγὴν αὐτοῦ. Δὲν εἶναι ὑπερβολικὸν νὰ λεχθῇ ὅτι εἰς τὸν Θεοφιλᾶν ὁφελεῖται τὸ πνεῦμα πειθαρχίας καὶ αὐστηρότητος, ὅπερ τόσον συνετέλεσεν εἰς τὴν ἀνύψωσιν τοῦ γοήτρου τοῦ ἰδρύματος. Συνετέλεσεν ὕστερον τὴν ἀνύψωσιν τοῦ πρωτευούσης (μέγαρα Καραπάνου, Ριζάκη, Ἀργυροπούλου κλπ.). Συνέγραψε στρατιωτικάς καὶ ἄλλας πραγματίας δημοσιεύσας εἰς τὴν «Στρατιωτικὴν Ἐφημερίδα» καὶ ἀλλαχοῦ. *Ἀπεβίωσεν ἐν Ἀθήναις τὸ 1901.

Κωνσταντίνος Μητσόπουλος (1902—1910)

*Έγεννήθη ἐν Πάτραις τὸ 1844, ἔνθα καὶ διήνυσε τὰς ἐγκυκλίους σπουδάς αὐτοῦ.

Διδάκτωρ τῆς φιλοσοφίας Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου 1858. 1858—1874 ὑπότροφος Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου ἐν Γερμανίᾳ, σπουδαὶ εἰς Ἀνωτάτην Μεταλλειογυικὴν Ἀκαδημίαν τῆς πόλεως Freiburg (Technische Bergakademie Freiberg), εἰδίκευσις εἰς γεωλογίαν, δρυκτολογίαν φυσικήν, χημείαν καὶ πυροχημείαν, μεταλλευτικήν, μεταλλουργίαν, γεωδαισίαν, μηχανουργίαν καὶ μεταλλευτικὸν δίκαιον. 1875—1880 ἔκτακτος καθηγητὴς τῆς Φυσικῆς Ἰστορίας καὶ εἰδικῶς τῆς Γεωλογίας καὶ Ὀρυκτολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημῷ Ἀθηνῶν. *Ἀπὸ 1880 τακτικός καθηγητὴς 1885—1910 καθηγητὴς τῶν αὐτῶν μαθημάτων ἐν τῷ Σχολείῳ Βιομηχάνων—Τεχνῶν. 1889—1901 κοσμήτωρ, συγκλητικός, εἰτα πρύτανις Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου. 1902—1910 διευθυντής τοῦ «Σχολείου Βιομηχάνων—Τεχνῶν». *Ἐπιστημονικαὶ ἔργασίαι: «γεωλογικὴ διαμόρφωσις τοῦ ἔλληνικοῦ ἔδαφου», «φυσικὴ γεωγραφία τῆς Θράκης», «γεωλογικὴ ἴστορία τῆς ἔλληνικῆς χώρας», «στοιχεῖα δρυκτολογίας», «στοιχεῖα γεωλογίας», «ἡφαιστειοχημικαὶ ἔρευναι Albert Brügel κλπ. *Ἐδημοσίευσεν ὕστερον τὰς πραγματίας εἰς ξένα περιοδικά καὶ ἔξεδωκεν ἐπὶ τριετίαν (1890—1892) τὸ περιοδικόν «Προμηθεὺς» πρὸς διάδοσιν τῶν φυσικῶν καὶ ἐφημεροσμένων ἔπιστημῶν. *Ἀπεβίωσεν ἐν Ἀθήναις τὸ 1911.

Νικόλαος Τριανταφυλλίδης (1910)

*Έγεννήθη ἐν Βουκουρεστίῳ τῷ 1858. *Εσπούδασεν ἀρχιτεκτονικὴν καὶ τὴν ἐπιστήμην τοῦ πολιτικοῦ μηχανικοῦ, λαβών δίπλωμα ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ Δρέσδης.

Κατελθὼν εἰς Ἑλλάδα εἰσῆλθεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν δημοσίων ἔργων, διόπθεν ἀπεσύρθη μὲ βαθμὸν Νομομηχανικοῦ. Διωρίσθη τὸ 1904 καὶ ἔχρημάτισε μέχρι τοῦ θανάτου του καθηγητὴς τῆς Ὀδοποιίας καὶ Γεφυροποιίας ἐν τῷ Σχολείῳ Βιομηχάνων—Τεχνῶν καὶ εἰτα τῷ ΕΜΠ. Διετέλεσε συγχρόνως ἐπὶ μικρὸν διευθυντής τοῦ ἰδρύματος ἐν ἔτει 1910 ἀποχωρήσας τῆς διευθύνσεως διὰ λόγους ὑγείας. *Ἐχρημάτισεν ἐπίσης διευθυντὴς τῆς Ἐπαρτίας Σιδημῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς (ΣΑΠ). 1917—1918 διευθυντὴς τῶν δημοσίων ἔργων Ὅπουργείου Συγκοινωνίας. *Ἐπιστημονικαὶ ἔργασίαι: «Ο. Ν. Τριανταφυλλίδης διεκρίθη ὡς ἐπιστήμων καὶ διδάσκαλος πρῶτος αὐτὸς ἐσυστηματοποίησεν ἐπὶ ἐπιστημονικῶν βάσεων τὰ μαθήματα τῆς ὁδοποιίας καὶ γεφυροποιίας ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ καὶ ἐμόρφωσεν δρτίως γενεάς διοκλήρους μηχανικῶν. Συνέγραψε καὶ ἔξεδωκε λιθόγραφα διδακτικὰ ἔργα Ὅδοποιίας, Χωματουργίας κ. ἀ. *Ἀπεβίωσεν ἐν Ἀθήναις τὸ 1927.

"Αγγελος Σ. Γκίνης (1910—1914, 1914—1920 και 1923—1927) *)

* Έγεννήθη ἐν Σπέτσαις τὸ 1859. Τὰ ἐγκύκλια μαθήματα διήκουσεν ἐν Αθήναις. Τάς ἀνωτέρας αὐτοῦ σπουδάς ἡκολούθησεν ἐν Γερμανίᾳ εἰς τὰ Πολυτεχνεῖα Καρλσρούης καὶ Δρέσδης, ἔνθα καὶ ἔτυχε τοῦ διπλώματος πολιτικοῦ μηχανικοῦ τὸ 1881. * Απὸ 1881 ἐν Ἑλλάδι. 1881—1882 μηχανικός ἐπὶ τῆς μελέτης καὶ ἐπιβλέψεως λιμενικῶν ἔργων Μεσσολογγίου. 1882—1910 μηχανικός σώματος δημοσίων ἔργων, εἰτα νομομηχανικός καὶ ἐπιθεωρητής δημοσίων ἔργων. * Απὸ 1898 καθηγητής ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ. 1898—1904 καθηγητής τῆς Γεφυροποιίας. 1904—1918 καθηγητής τῶν Λιμενικῶν καὶ "Υδραυλικῶν ἔργων καὶ ἀπὸ 1918, χωρισθείσης τῆς ἔδρας, καθηγητής τῶν Λιμενικῶν ἔργων. * Απὸ 1910 μέχρι 1927 διετέλεσεν ἐπανειλημμένως διευθύνων ἢ διευθυντής Πολυτεχνείου. * Απὸ 1926 μέλος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. * Ο. Α. Γκίνης, ἀναλαβών τὴν διεύθυνσιν τοῦ Πολυτεχνείου τὸ 1910, ἀφωσιάθη ἐξ δλοκλήρου καὶ μέχρι σχεδόν τοῦ θανάτου του εἰς τὴν πρόσοδον καὶ ἀνύψωσιν τοῦ ίδρυματος. * Επὶ τῶν ήμερῶν αὐτοῦ καὶ δὴ τὸ 1914 καὶ χάρις εἰς τὰς προσπαθείας του ἐλαβε χώραν ἡ ριζική ἀναδιοργάνωσις τοῦ Πολυτεχνείου. ἀνήχθη δὲ τὸ ἰδρυμα εἰς δλῶς ἰδιαιτέραν περιωπήν.

* Επιστημονικά ἔργασίαι : Ειδικευθείς εἰς τὰ λιμενικά, ὑπῆρξεν αὐθεντίας τὰς ζητήματα τοῦ κλάδου τούτου τῶν τεχνικῶν ἐπιστημῶν. Κατήρτισε τὰς μελέτας δλῶν σχεδόν τῶν λιμένων τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ πλείστων ἀλλῶν μεγάλων τεχνικῶν ἔργων ὑδραυλικῶν καὶ γεφυροποιίας. Συνέγραψεν «Οδοποιίαν», «Γραφικὴν Στατικήν», «Λιμενικά ἔργα» κ.ἄ. * Απεβίωσεν ἐν Αθήναις τὸ 1927.

'Αναστάσιος Όρλανδος (1921)

Διετέλεσε τὸ 1921 ἐπὶ τι διάστημα Διευθυντής τοῦ Ε.Μ.Π.

Θεόδωρος Γ. Σκούφος (1922)

* Έγεννήθη ἐν Πάρῳ τὸ 1854. * Εσπούδασε φυσικάς ἐπιστήμας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν καὶ τὴν Γεωλογίαν·Παλαιοντολογίαν ἐν Μονάχῳ. Εἶτα ἐν Ἑλλάδι κατ' ἀρχὰς ἐπιμελητής τοῦ ὀρυκτολογικοῦ γεωλογικοῦ καὶ παλαιοντολογικοῦ μουσείου καὶ * Εργαστηρίου τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου. * Απὸ 1906 καθηγητής τῆς Γεωλογίας καὶ Παλαιοντολογίας ἐν τῷ αὐτῷ ίδρυματι. Συγχρόνως ἐπὶ μακρὰ ἐτῇ καθηγητής τῆς Ορυκτολογίας·Γεωλογίας·Πετρογραφίας ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ. 1910 καὶ 1920 βουλευτής Κυκλαδῶν. 1922 Διευθυντής τοῦ Ε.Μ.Π. * Επὶ βραχὺ διάστημα ύπουργός τῆς Παιδείας καὶ Γεωργίας. Εἶτα διευθυντής τοῦ ζωολογικοῦ καὶ παλαιοντολογικοῦ μουσείου. * Επιστημονικά ἔργασίαι : κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν σπουδῶν αὐτοῦ ἐπεδόθη εἰς γεωλογικάς καὶ παλαιοντολογικάς μελέτας ἐπὶ τῶν Ἀλπεων δημοσιευθείσας εἴτα εἰς δύκωδες ἔργον του. Συνέγραψε καὶ ἔξεδωσεν συγγράμματα ἐπὶ ειδικῶν γεωλογικῶν φαινομένων, ἐπὶ τῆς ζωολογίας κλπ. * Απεβίωσεν ἐν Ἀθήναις τὸ 1938.

Δημοσθένης Πρωτοπαπαδάκης (1927—1928 καὶ 1933—1935).

Διετέλεσε τὸ 1927 διευθύνων καὶ ἀπὸ Νοεμβρίου 1933 πρύτανις τοῦ Ε.Μ.Π.

Δημήτριος Λαμπαδάριος (1928—1933)

* Απὸ τοῦ 1928 διευθυντής καὶ εἴτα πρύτανις τοῦ Ε.Μ.Π. μέχρι τοῦ 1933.

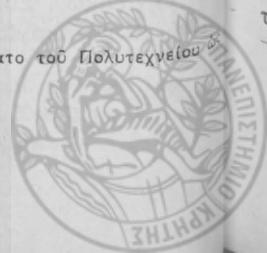
Γεώργιος Μαλτέζος (1933)

Διετέλεσε τὸ 1933 ἐπὶ βραχὺ διάστημα πρυτανεύων τοῦ Ε.Μ.Π.

'Αλέξανδρος Σίνος (1935—1937)

Πρύτανις τοῦ Ε.Μ.Π. κατὰ τὴν διετίαν 1935—1937.

*) Αἱ ἐν παρενθέσεις ήμερομηνίαι σημαίνουν τὰς διαδοχικάς περιόδους, καθ' ἀς ὁ "Αγγελος Γκίνης προστάτας τοῦ Πολυτεχνείου" διευθύνων ἢ διευθυντής αὐτοῦ.

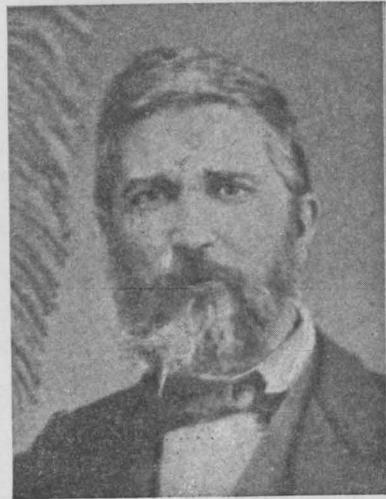

II. Καθηγηται

Φίλιππος Μαργαρίτης (1837—1866, *)

Έκ των λιθρυτῶν τῆς Σχολῆς τῶν Τεχνῶν, διδάξας ἐν αὐτῇ ἐπὶ εἰκοσιπενταετίαν. Έζωγράφισε πλείστας τῶν ἐν τοῖς ἀνακτόροις τοῦ "Οθωνος τοιχογραφιῶν.

Διετέλεσε καθηγητής Ἰχνογραφίας καὶ Στοιχειογραφίας εἰς τὸ Σχολεῖον Τεχνῶν κατὰ τὴν περίοδον 1837—1856.

Θείρσιος (Tiersch) (1837—1843)

Βαυαρός ζωγράφος διατελέσας καθηγητής τῆς ζωγραφικῆς εἰς τὸ Σχολεῖον τῶν Τεχνῶν. Διετέλεσε μεταξὺ ἄλλων τὰς τοιχογραφίας τοῦ Πανεπιστημίου καὶ διεκόσμησε τὴν ἀναστηλωθεῖσαν βυζαντινὴν ἐκκλησίαν τῆς Σωτείρας τοῦ Νικοδήμου (Ρωσικῆς Ἐκκλησίας). Μαθητής τοῦ Tiersch ὑπῆρξεν δὲ καὶ τῶν μεγαλύτερων νεοελλήνων ζωγράφων Νικηφόρου Λύτρας.

Κ. Σίγγελ (Ch. Siegel) (1837—1845)

Διετέλεσε καθηγητής τῆς Πλαστικῆς καὶ βραδύτερον τῆς Γλυπτικῆς εἰς τὸ Σχολεῖον τῶν Τεχνῶν. Έργα αὐτοῦ εἶναι οἱ γρῦπες τῶν Παλαιῶν Ἀνακτόρων κλπ.

Λουδοβίκος Ρός (Ross) (1840—1843)

Ἐπιφανής Γερμανὸς φιλόλογος καὶ ἀρχαιολόγος, γεννηθεὶς τῷ 1806 καὶ αὐτοκτονήσας τῷ 1859. Εσπούδασε φιλολογίαν, διατρίψας εἰδικῶς περὶ τὴν ἀρχαιολογίαν ἐν τοῖς πανεπιστημίοις Κιέλου, Κοπεγχάγης καὶ Λειψίας. Τῷ 1832 κατελθών εἰς Ἑλλάδα διώρισθη (1833) ἔφορος τῶν ἀρχαιοτήτων μέχρι τοῦ 1836, ὅτε παρητήθη. Τὸ ἐπιόν ἔτος, συσταθέντος τοῦ Πανεπιστημίου, διώρισθη ἐν αὐτῷ καθηγητής τῆς ἀρχαιολογίας καὶ ἐδίδαξε μέχρι τοῦ 1843, ὅτε ἐπελθούσης τῆς μεταπολιτεύσεως, ἀπελύθη τῆς θέσεώς του. Διετέλεσεν ἐπίσης κατὰ τὰ ἔτη 1840—1843 καθηγητής τῆς Ἰστορίας τῆς Τέχνης εἰς τὸ Σχολεῖον τῶν Τεχνῶν. Συνώνευε τὸν βασιλέα "Οθωνα" εἰς τὰ ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα ταξίδια αὐτοῦ καὶ ἐπεχειρήσεις ἀνὰ τὰς νήσους τοῦ Αιγαίου ὃν περιγραφὴν ἐδημοσίευσεν ἐν Γερμανίᾳ εἰς τέσσαρας τόμους (1840—1853). Προσκληθεὶς υπὸ τῆς σαξωνικῆς Κυβερνήσεως κατέλαβε τὴν ἔδραν τοῦ καθηγητοῦ τῆς ἀρχαιολογίας τῆς Halle, συντελέσας εἰς τὴν διάσδισιν γνώσεων περὶ τῆς νεωτέρας ιδίως Ἑλλάδος. Συγγράμματα: «Βασιλικὰ ταξίδια», «Ἀναμνήσεις καὶ πληροφορίαι ἐξ Ἑλλάδος» (ἐξαιρετικοῦ ἐνδιαφέροντος διὰ τὰς πληροφορίας ἐπὶ τῶν Ἀθηνῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης), «Ο ναὸς τῆς Ἀπτέρου Νίκης», «Ἐγχειρίδιον τῆς Ἀρχαιολογίας», «Ἀνέκδοτοι ἔλληνικαι ἐπιγραφαῖ», «Οι δῆμοι τῆς Ἀττικῆς» κτλ.

*) Παραπλεύρως τοῦ ὄνοματος σημειοῦται ἡ περίοδος, καθ' ἣν διετέλεσε Καθηγητής.

Γεώργιος Βούρης (1844—;)

Καθηγητής τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἐπὶ τῆς καθηγεσίας τοῦ ὁποίου ἐτέθη ὁ θεμέλιος λίθος τοῦ Ἀστεροσκοπείου, οὗτοῖς διετέλεσε καὶ ὁ πρῶτος διευθυντής (1846-1855). Κατήγετο ἐκ Μακεδονίας καὶ ἐσπούδασεν ἐν Βιέννῃ. Κατ' ἀρχὰς διωρίσθη (1837) καθηγητής τῶν Μαθημάτων καὶ τῆς Μαθηματικῆς Φυσικῆς, κατόπιν δὲ ἀνετέθη αὐτῷ τὸ 1844 καὶ ἡ διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῆς Ἀστρονομίας. Πρῶτος ἔρριψε τὴν ἰδέαν ἴδρυσεως ἀστεροσκοπείου ἐν Ἀθήναις καὶ εἰργάσθη διὰ τὴν πραγματοποίησιν αὐτῆς. Πρὸ δὲ καὶ μετὰ τὴν ἴδρυσιν αὐτοῦ ἔξετέλεσε μετεωρολογικὰς παρατηρήσεις ἐν Ἀθήναις, ἐκ τῶν ὁποίων αἱ ἀπὸ τοῦ 1839-1842 ἔδημοσιεύθησαν ὑπὸ τοῦ Β. Ἰατροσυνεδρίου, αἱ ἀπὸ τοῦ 1842 μέχρι τοῦ 1845 παρατηρήσεις τοῦ Βούρη ἀπωλέσθησαν. Αἱ ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου μέχρι 12 Νοεμβρίου 1847 ἔδημοσιεύθησαν ἐν τῇ «Ἀθηνᾷ». Διετέλεσε καθηγητής Φυσικῆς καὶ Μηχανικῆς εἰς τὸ Σχολεῖον τῶν Τεχνῶν ἀπὸ τοῦ 1844. Απέθανεν ἐν Βιέννῃ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1860.

Θ. Κομνηνὸς (1844—;)

Ἄξιοματικὸς τοῦ Στρατοῦ, διορισθεὶς καθηγητής τῆς Γεωμετρίας εἰς τὸ Σχολεῖον τῶν Τεχνῶν τῷ 1844. Μέλος τῆς ἐπιτροπῆς διὰ τὴν σύνταξιν τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως τῷ 1847.

Γεώργιος Μαργαρίτης (1844-1863)

Γεννηθεὶς ἐν Σμύρνῃ τῷ 1814 ἐσπούδασεν ἐν Γαλλίᾳ, κατελθὼν δὲ εἰς Ἑλλάδα ὑπῆρξεν ἐκ τῶν πρώτων καθηγητῶν τῆς σχολῆς τῶν Εὔελπίδων. Ἐζωγράφισε τοὺς πίνακας τῆς Μπουμπουλίνας, τὸν Ἀνδρέαν Μιαούλην, τὸν Γ. Καραϊσκάκην καὶ πλείστας τοιχογραφίας τῶν ἀνακτόρων ἐπὶ βασιλείας Γεωργίου τοῦ Α'. Ἐδίδαξεν Ἀνωτέραν Γραφικήν, Γυψογραφίαν, Ἐλαιογραφίαν εἰς τὸ Σχολεῖον τῶν Τεχνῶν. Απέθανεν ἐν Ἀθήναις τῷ 1884.

Ροβέρτος Τσεκόλης (1844)

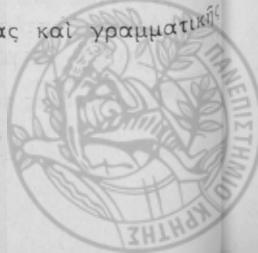
Ιατρὸς καὶ διακεκριμένος προσωπογράφος καὶ ἀρχαιόφιλος, καταφυγός εἰς Κέρκυραν τῷ 1839 καὶ ἐπισκεφθεὶς κατόπιν διαφόρους νήσους τοῦ Ἰονίου Πελάγους. Μέλος τῆς ἐτεί 1844 ἴδρυθείσης ἐν Ἀθήναις «Ἐταιρείας τῶν ὀραίων τεχνῶν» εἰργάσθη μεγάλως ὑπὲρ τῆς διαδόσεως τῆς καλλιτεχνίας εἰς τὴν Ἑλλάδα. Διετέλεσε περὶ τὸ 1844 καθηγητής τῆς Ἐλαιογραφίας εἰς τὸ Σχολεῖον τῶν Τεχνῶν.

Μ. Σ. Γεωργιάδης (1844)

Διετέλεσεν περὶ τὸ 1844 καθηγητής τῆς Ἀρχιτεκτονικῆς καὶ Πλαστικῆς ἐν τῷ Σχολείῳ τῶν Τεχνῶν.

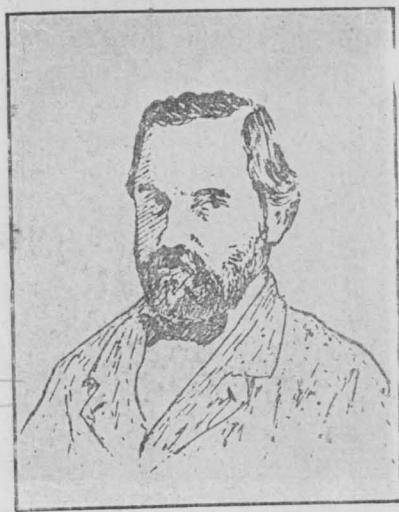
Αλ. Σούτσος (1844)

Διετέλεσεν περὶ τὸ 1844 καθηγητής Καλλιγραφίας καὶ γραμματικῆς τοῦ Σχολείου τῶν Τεχνῶν.

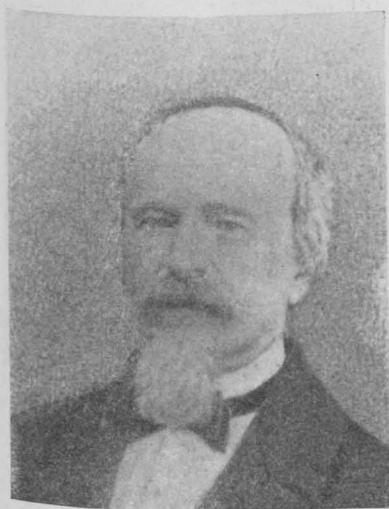
Γρηγόριος Παπαδόπουλος (1846—;)

Λαζαρισταμένος και συγγραφεύς (1819—1873). Έσπούδασεν ἐν Αιγύπτῳ παρὰ τοῖς Λαζαρισταμένος, Σύρῳ καὶ Παρισίοις, δόπου προσελήφθη γραμματεὺς τοῦ ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας Ἀλεξάνδρου Γκίκα. Εἰτα διωρίσθη καθηγητὴς τοῦ ἐν Βουκουρεστίῳ λυκείου Ἀγίου Σάββα, γενόμενος συγχρόνως διδάσκαλος τῆς ἀνεψιᾶς τοῦ ἡγεμόνος συγγραφέως Δόρας δ' Ἰστρια, εἰς ἣν ἐνέπνευσε θερμὰ φιλελληνικά αἰσθήματα. Τῷ 1844 διωρίσθη καθηγητὴς γυμνασίου ἐν Ἀθήναις καὶ μετὰ διετίαν τῆς Ἰστορίας τῶν εἰκαστικῶν Τεχνῶν καὶ ἔρμηνείας πινάκων ἐν τῷ Σχολείῳ Τεχνῶν. Τῷ 1849 ὥρισεν ἰδιωτικὸν ἐκπαιδευτήριον, δόπερ ηδοκήμησε πολύ. Συνέγραψε μονογραφίας: «Περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν παρ' ἀρχαίοις» (1859), «Περὶ τῆς τοπογραφίας τῆς Πνυκδός» (1861). «Ἀστατα τῶν ἐν Κορσικῇ Ἑλλήνων» (1865) κτλ.

Μ. Μπούκας (1855—;)

Διετέλεσε καθηγητὴς τῆς Διπλογραφίας κατὰ τὸ ἔτος 1855 ἐν τῷ Σχολείῳ τῶν Τεχνῶν.

Ιωσήφ Μίνδλερ (Mindler) (1856—1863)

Ἐγεννήθη κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ 19^{ου} αἰώνος ἐν Βαυαρίᾳ. Κατῆλθε μετὰ τοῦ βασιλέως Ὀθωνος ἐν Ἐλλάδι, δόπου διετέλεσε γραμματεὺς τῆς ἀντιβασιλείας καὶ τῆς ἀρχικαγγελαρίας. 1843—1856 ἐν Βαυαρίᾳ, μακροχρόνοι μελέται διὰ τὴν μεταφορὰν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν τοῦ στενογραφικοῦ συστήματος Gabelberger. Τὸ 1856 ἐπανῆλθεν εἰς Ἐλλάδα καὶ ἀμέσως διωρίσθη διδάσκαλος τῆς Στενογραφίας ἐν τῷ Σχολείῳ τῶν Τεχνῶν διατελέσας τοιοῦτος μέχρι τοῦ 1863, δόποτε κατηργήθη τὸ μάθημα τοῦτο. Ἀπεβίωσε τὸ 1868.

Ιερομ. Ἀγαθάγγελος Τριανταφύλλου (1857—1864)

Ιεροδιάκονος ἀγιορείτης. Διετέλεσε καθηγητὴς τῆς Χαρακτικῆς (Ξυλογραφίας καὶ Χαλκογραφίας) κατὰ τὸ διάστημα 1857—64 εἰς τὸ Σχολεῖον Τεχνῶν.

Ξαβέριος Λάνδερερ (Landerer) (1857—1863)

Βαυαρὸς τὴν καταγωγὴν, ἐγεννήθη ἐν Μονάχῳ τὸ 1809. Έσπούδασεν αὐτόθι χημείαν, ιατρικὴν καὶ φυσικὰς ἐπιστήμας, κατῆλθε δ' ἐν Ἐλλάδι τὸ 1832 ὡς ἴδιατερος φαρμακοποιὸς τοῦ βασιλέως Ὀθωνος. Διετέλεσεν ἀπὸ 1857 μέχρι τοῦ 1863 καθηγητὴς τῆς Χημείας ἐν τῷ Σχολείῳ τῶν Τεχνῶν, πρῶτος καθηγητὴς τῆς χημείας καὶ φαρμακευτικῆς ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ, μέλος τοῦ ἱατροσυνεδρίου καὶ πλείστων ξένων ἐπιστημονικῶν ἑταιρειῶν. Ἐπιστημονικὰ ἔργασίαι: ἐδημοσίευσε πλείστας διατριβάς, συγγράμματα χημείας καὶ φαρμακολογίας κ. ἄ. Ἀπεβίωσεν ἐν Ἀθήναις τὸ 1885.

Ι. Χρύσανθος (1857—1872)

Διετέλεσε καθηγητὴς τοῦ Σχολείου Τεχνῶν κατὰ τὴν περίοδον 1857—1872.

Στέφανος Σταυρινάκης (1862-1863)

Καθηγητής τῆς Ιατρικῆς, γεννηθεὶς ἐν Χίῳ τῷ 1816 καὶ ἀποθανὼν τῷ 1891. Ἐσπούδασεν ἐν Ἀθήναις καὶ τῷ 1845 ἐνεγράφη εἰς τὴν Ιατρικὴν σχολήν. Τῷ 1844 ἀπεστάλη ὑπὸ τῆς ἑλλ. κυβερνήσεως εἰς Ἑσπερίαν ὡς ὑπότροφος πρὸς ἔξακολούθησιν τῶν σπουδῶν του, ἀς διήνυσεν εἰς τὰ πανεπιστήμια Βιέννης καὶ Μονάχου Τῷ 1852 ἐπανῆλθεν εἰς Ἀθήνας. Μετὰ τετραετίαν (1856) ὁ Σταυρινάκης διωρίσθη ἔκτακτος καθηγητής τῆς Τοπογραφικῆς Ἀνατομίας ἐφημοσμένης εἰς τὴν Χειρουργικὴν ἐν τῷ Ἐθν. Πανεπιστημίῳ κοὶ ἔδιδαξε μέχρι τοῦ 1854, ὅτε νοσήσας ἀπῆλθεν εἰς Εὐρώπην πρὸς θεραπείαν. Κατὰ τὸ διάστημα 1862-63 ἔδιδαξεν Ἀνατομίαν καὶ εἰς τὸ Σχολεῖον Τεχνῶν Μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν του εἰς τὴν Ιδιαιτέραν του πατρίδα ἔζησκησε τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ιατροῦ, ὑπηρετήσας ἀμισθεὶ εἰς τὸ νοσοκομεῖον τῆς πόλεως.

Κ. Δηλιγιάννης (1863-; 1863-1864)

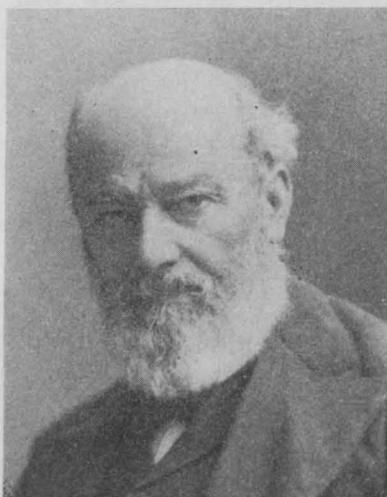
Διωρίσθη τὸ 1863 καὶ διετέλεσε καθηγητής τῆς Χημείας ἐν τῷ Σχολείῳ τῶν Τεχνῶν.

Λεωνίδας Βλάσσης (1863-; 1863-1864)

Ἐγεννήθη ἐν Ναυπλίῳ τὸ 1828. Λοχαγὸς τοῦ μηχανικοῦ, ἀπόφοιτος στρατιωτικῆς σχολῆς Εὔελπίδων. Διωρίσθη τὸ 1863 καὶ διετέλεσε καθηγητής ἐν τῷ Σχολείῳ τῶν Τεχνῶν, διδάξας ἀρχὰς Στατικῆς καὶ θεωρητικῆς καὶ πρακτικῆς Μηχανικῆς. Ἀπὸ 1878 ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῶν δημοσίων ἔργων, πρῶτος διορισθεὶς μὲ τὸν βαθὺδὸν νομομῆχανικοῦ παρὰ τῇ ἀρτισυστάτῳ τότε ὑπηρεσίᾳ, χρηματίσας εἰτα ἐπὶ μακρὸν Ἐπιθεωρητής, Γενικὸς Ἐπιθεωρητής καὶ ἐπὶ ἐτοῖς (1885-1886) Διευθυντής τῶν δημοσίων ἔργων.

Δ. Διγενῆς (1863)

Διωρίσθη καὶ διετέλεσε περὶ τὸ 1863 καθηγητής τῆς Μουσικῆς ἐν τῷ Σχολείῳ τῶν Τεχνῶν.

Βικέντιος Λάντσας (1863-1901)

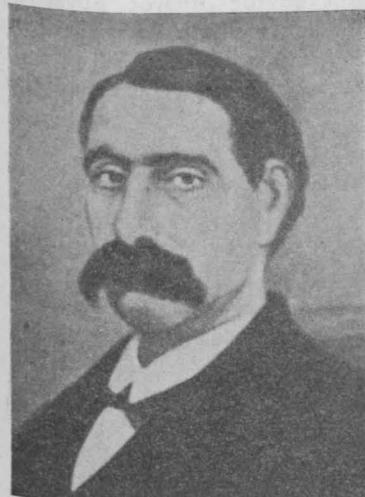
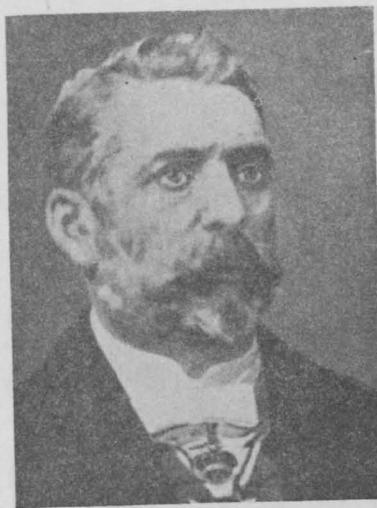
Ιταλικῆς ἐν μέρει καταγωγῆς ἐγεννήθη ἐν Βενετίᾳ τὸ 1822. Ἐσπούδασε ζωγραφικὴν καὶ καλάς τέχνας ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ Καλῶν Τεχνῶν τῆς Βενετίας, ὅπου καὶ διωρίσθη ἄμα τῷ πέρατι τῶν σπουδῶν του, βοηθὸς τοῦ καθηγητοῦ τῆς Προοπτικῆς. Κατελθὼν εἰς Ἑλλάδα τὸ 1850 ὑπεστηρίχθη ὑπὸ τῆς τότε βασιλίσσης Ἀμαλίας. Διετέλεσε κατὰ τὰ ἔτη 1863-1901 καθηγητής τῆς Προοπτικῆς Σκιαγραφίας καὶ Στοιχειογραφίας ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ. Ὅπηρε συγχρόνως καθηγητής τῆς Ζωγραφικῆς ἐν ταῖς στρατιωτικαῖς σχολαῖς Εὔελπίδων καὶ Ὅπαξιωματικῶν. Διεκρίθη κυρίως εἰς τὴν ἀπεικόνισιν ἀρχαίων μνημείων καὶ ἐν γένει διὰ τὴν ἐν τῇ Ζωγραφικῇ (ἴδιως Ὅδατογραφίᾳ) δεξιοτεχνίαν καὶ ἐπίδοσιν αὐτοῦ. Ἀπεβίωσεν ἐν Ἀθήναις τὸ 1902.

Θεόδωρος Αρεταῖος (1863)

Έπιφανής χειρουργός. Τὸ ἐπώνυμον αὐτοῦ ἦτο Κωνσταντινίδης, ὅπερ μετήλλαξεν εἰτα διὰ Β. Διατάγματος. Ἐγεννήθη ἐν Ναυπλίῳ τῇ 2 Αὐγούστου 1829. Μετὰ τὴν ἔγκυκλιον αὐτοῦ παίδευσιν ἐν Ναυπλίῳ, ἐνεγράφη εἰς τὴν ιατρικὴν Σχολὴν τοῦ Ἑθν. Πανεπιστημίου εἰτα δὲ μετέβη εἰς Βερολίνον, ἔνθα ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τῆς ιατρικῆς τῷ 1853. Ἐπανελθὼν εἰς Ἀθήνας, διωρίσθη ιατρὸς (1856) ἐν τῇ τότε ἰδρυθείσῃ Ἀστυκλινικῇ. Μετὰ ταῦτα ἐγένετο ὑφηγητὴς τῆς Ἑγχειρητικῆς καὶ Ἐπιδεσμολογίας (1863) καὶ μετ' ὀλίγον ἔκτακτος καθηγητὴς τῆς Χειρουργικῆς. Τὸ 1863 ἐδίδαξεν Ἀνατομίαν εἰς τὸ Σχολεῖον τῶν Τεχνῶν. Τῇ 15ῃ Ὁκτωβρίου 1870 ἐγένετο τακτικὸς καθηγητὴς τῆς Χειρουργικῆς Κλινικῆς μέχρι τοῦ θανάτου του.

Ο Ἀρεταῖος ἐπὶ μακρὰ ἔτη εἰργάσθη καὶ ὡς ιατροσύνεδρος, ἰδιαίτερα δ' ἐν τῇ διοικήσει τοῦ Πανεπιστημίου ὡς κοσμήτωρ (1873—4) ὡς Πρύτανις (1879—80) καὶ ἐπὶ μακρὰ ἔτη ὡς συγκλητικός. Τὸ Πανεπιστήμιον δ' ἡγάπησεν ὅσον ὀλίγοι, δι' ὃ καὶ εἰς τοῦτο ἐκληροδότησε σχεδὸν πᾶσαν τὴν μεγαλην αὐτοῦ περιουσίαν. Συνέγραψε πολλὰς ἐπιστημονικὰς ἔργασίας δημοσιευθείσας εἰς περιοδικά. Ἀπέθανε τῇ 24 Μαρτίου 1897, ἡ δὲ κηδεία του ἐγένετο ἐν μέσῳ ἐκδηλώσεων πανελλήνιου πένθους.

Ιωάννης Παπαδάκης (1863—;)

Διωρίσθη τὸ 1863 καὶ διετέλεσε^ε καθηγητὴς τῆς Περιγραφικῆς Γεωμετρίας ἐν τῷ Σχολείῳ τῶν Τεχνῶν. Διετέλεσε καθηγητὴς καὶ πρύτανις τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου. Τὸ 1867 μετέσχε τῆς εἰς Κρήτην ἀποσταλείσης ἐπιτροπῆς πρὸς ἐνθάρρυνσιν τῆς ἐκεῖ ἐπαναστάσεως, ἐπὶ μακρὸν ἐξυπηρετήσας παντοιοτρόπως τὸν ἀγῶνα.

Γ. Μεταξᾶς (1863—;)

Λοχαγός, διευθυντὴς τῆς Διευθύνσεως Μηχανικοῦ τοῦ "Υπ. Στρατιωτικῶν, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπήγετο τὸ σχέδιον τῆς πόλεως. Μέλος τῆς ἐπιτροπῆς διὰ τὴν σύνταξιν τοῦ δριστικοῦ σχεδίου τῶν Ἀθηνῶν. Διωρίσθη τὸ 1863 καὶ διετέλεσε καθηγητὴς τῆς Ἀρχιτεκτονικῆς καὶ Οἰκοδομικῆς ἐν τῷ Σχολείῳ τῶν Τεχνῶν.

Ιωάννης Γενήσαρλης (1863—;)

Ἐγεννήθη ἐν Κωνσταντινουπόλει τὸ 1824. Ἀπόφοιτος στρατιωτικῆς σχολῆς Εδελπίδων, ἀξιωματικός τοῦ μηχανικοῦ ἀποστρατευθεὶς τὸ 1883. Διετέλεσεν ἀρχιτέκτων τοῦ Δήμου Ἀθηναίων. Διωρίσθη τὸ 1865 καὶ διετέλεσε καθηγητὴς τῆς Χωρομετρίας ἐν τῷ Σχολείῳ τῶν Τεχνῶν. Ἀπεβίωσε τὸ 1886.

Ν. Κρίσπης (1864—;)

Ἐδίδαξε Μαθηματικά ἀπὸ τοῦ ἔτους 1864 εἰς τὸ Σχολεῖον Τεχνῶν.

Πολ. Σπανόπουλος (1864—1880)

Διετέλεσε καθηγητὴς τῶν Στατικῶν Μαθηματικῶν εἰς τὸ Σχολεῖον Τεχνῶν μεταξὺ 1864 καὶ 1880.

I. Κωνσταντίνου (1864)

Διετέλεσε καθηγητής τῆς Κοσμηματογραφίας εἰς τὸ Σχολεῖον Τεχνῶν περὶ τὸ 1864.

Ξεν. Ιωαννίδης (1864—1880)

Ἐγεννήθη τὸ 1834, ἀπέθανε δὲ τὸ 1901.

Διετέλεσε καθηγητής Καλλιγραφίας τοῦ Σχολείου Τεχνῶν κατὰ τὴν περίοδον 1864—1880.

Γ. Φυτάλης (1864)

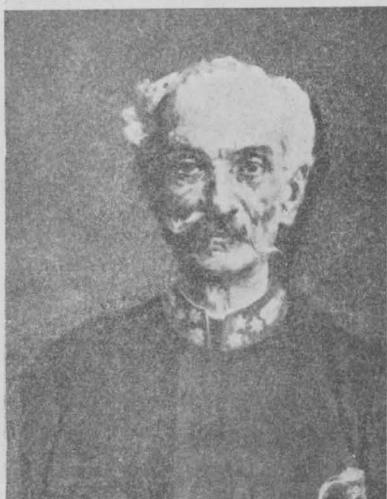
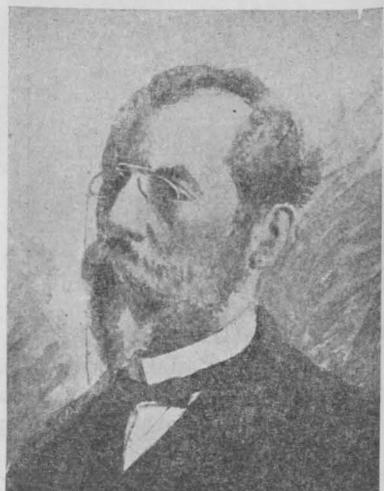
Ἐκ τῶν διακεκριμένων γλυπτῶν τοῦ παρελθόντος αἰώνος. Συνεργαζόμενος μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Λαζάρου. ἔξετέλεσε πλεῖστα ἔργα, ἐν οἷς τὸν «ἀρματωλὸν» καὶ τὰ μνημεῖα Εύγενίδου καὶ Ἀγελάστου εἰς τὸ Α' Νεκροταφεῖον Ἀθηνῶν, Διετέλεσε καθηγητής τῆς Γλυπτικῆς ἐν τῷ Σχολείῳ Τεχνῶν περὶ τὸ 1864.

B. Σκόπας (1864—1880)

Διακεκριμένος ζωγράφος τοῦ παρελθόντος αἰώνος. Διετέλεσε καθηγητής τῆς Ζωγραφικῆς μεταξὺ 1864 καὶ 1880 εἰς τὸ Σχολεῖον Τεχνῶν.

Σπυρίδων Προσαλέντης (1865, 1870—1895)

Ἐγεννήθη τὸ 1830. Ἐσπούδασεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Καλῶν Τεχνῶν ἐν Βενετίᾳ, ἔλαβε δὲ ἀποφοιτήσας τὸ πρῶτον βραβεῖον. Ἐπιστρέψας εἰς τὴν Ἑλλάδα τῷ 1865 διωρίσθη καθηγητής τῆς ζωγραφικῆς εἰς τὴν Σχολὴν τῶν Καλῶν Τεχνῶν, ἀλλὰ μετά τινα χρόνον παραιτήθη ἐπανῆλθεν εἰς Βενετίαν, ὅπου ἔζωγράφισε τὸν «Ἔμπορον τῆς Βενετίας» καὶ τὴν «Τραβιάταν», ἀμφότερα βραβευθέντα εἰς τὴν διεθνῆ ἔκθεσιν τῆς Βενετίας. Τῷ 1871 ἐπέστρεψεν εἰς Ἀθήνας κατὰ προτροπὴν τοῦ βασιλέως Γεωργίου, ὅπου καὶ ἐγκατεστάθη δριστικῶς, ἀνέλαβε δὲ τὴν διακόσμησιν τοῦ παρεκκλησίου τῶν ἀνακτόρων. Διορισθεὶς ἐκ νέου καθηγητής τοῦ Πολυτεχνείου ἔξηκολούθησε διδάσκων μέχρι τοῦ θανάτου του. Ἡ εἰδικότης τοῦ Σπ. Προσαλέντη ἦτο ἡ προσωπογραφία. ἔξετέλεσε πλεῖστας τοιαύτας τῶν ἀγωνιστῶν τοῦ 1821, εύρισκομένας, εἰς τὸ Ἐθνολογικὸν μουσεῖον. Πλεῖσται προσωπογραφίαι του ὑπάρχουν ἐν Ἀθήναις, Κερκύρᾳ, Ρώμῃ καὶ Βενετίᾳ. Ἀπέθανε τὸ 1895.

Γεώργιος Ι. Σούτσος (1865—1892)

Ἐγεννήθη ἐν Ὁδησσῷ τὸ 1824. Ἀξιωματικὸς τοῦ μηχανικοῦ, ἀπόφοιτος στρατιωτικῆς σχολῆς Εὐελπίδων, ἀνελθὼν διαδοχικῶς μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ συνταγματάρχου. 1865—1892 καθηγητής τῶν Μαθηματικῶν ἐν τῷ Σχολείῳ Τεχνῶν καὶ τῷ Σχολείῳ Βιομηχάνων—Τεχνῶν. 1878—1892 παρὰ τῇ ὑπηρεσίᾳ δημοσίων ἔργων, προσληφθεὶς μεταξὺ τῶν πρώτων ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ταύτη μὲ βαθμὸν νομομηχανικοῦ καὶ διατελέσας ἐπὶ μακρὸν. Ἐπιθεωρητής ἔχρημάτισεν ἐπίσης καθηγητής τῶν Μαθηματικῶν εἰς τὴν στρατιωτικὴν σχολὴν Εὐελπίδων, ὑποδιοικητής τῆς σχολῆς ταύτης, στρατοδίκης καὶ πρόεδρος στρατοδικείου. Συνέγραψε «Κατώτερα μαθηματικά». Ἀπεβίωσε τὸ 1892.

Νικόλαος Κ. Μεταξάς (1866—;)

Έγεννήθη ἐν Κεφαλληίᾳ τὸ 1833. Ἀξιωματικὸς τοῦ Μηχανικοῦ προαχθεὶς διαδοχικῶς μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ συνταγματάρχου καὶ ἀποστρατευθεὶς ὡς ὑποστράτηγος τὸ 1898. Ἐχρημάτισε διεύθυντὴς τῆς ἐπιτελικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν, καθηγητὴς τῆς Ἀρχιτεκτονικῆς ἐν τῇ Σχολῇ Εὐελπίδων καὶ διοικητὴς ταύτης. Τὸ 1856 διωρίσθη καὶ διετέλεσε καθηγητὴς τῆς Ἀρχιτεκτονικῆς καὶ τῆς Οἰκοδομικῆς ἐν τῷ Σχολείῳ τῶν Τεχνῶν. Διετέλεσεν ἐπίσης ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν καὶ Ἐσωτερικῶν καὶ πρόεδρος στρατοδικείου. Άπεβίωσε τὸ 1903.

Δ. Κουτσομητόπουλος (1866—;)

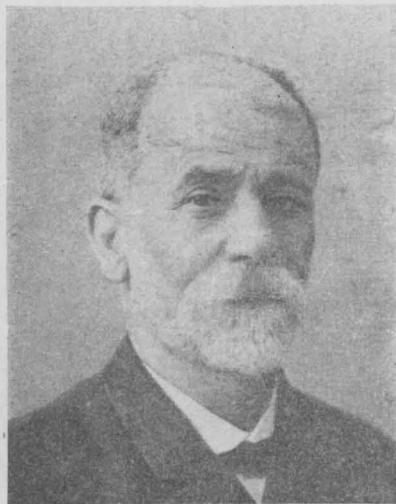
Διακεκριμένος δασολόγος. Διωρίσθη τῷ 1866 καὶ διετέλεσε καθηγητὴς τῆς Δασικῆς καὶ Γεωργικῆς "Υδραυλικῆς ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ.

Νικηφόρος Λύτρας (1866—1904)

Ἐκ τῶν διασημοτέρων ζωγράφων τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος. Έγεννήθη τὸ 1832 εἰς τὸν Πύργον τῆς Τήνου. Ο πατέρος, πτωχὸς μαρμαρογλύφος, μετέδωκεν εἰς τὸν υἱόν του σφοδρὰν πρός τὴν τέχνην κλίσιν. Ἐλθών εἰς Ἀθήνας ἐκ Τήνου, διακέριται ο Νικηφόρος Λύτρας εἰσῆλθεν εἰς τὴν αὐτόθι σχολὴν τῶν Καλῶν Τεχνῶν, ἔνθα ἐσπούδασεν ὑπὸ τὸν Tiersch. Ο Θείρσιος διακέρινας τὸν Λύτραν μεταξὺ τῶν μαθητῶν του τὸν κατέστησε συνεργάτην του. Μετά τὸ πέρας τῶν ἐν Ἀθήναις σπουδῶν του ἐστάλη ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ὁθωνος μὲν ὑποτροφίαν εἰς τὸ Μόναχον. Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν σπουδῶν του, ὁ Λύτρας ἐπεχείρησε μετὰ τοῦ Ν. Γύζη μακρὸν ταξείδιον εἰς τὴν Ἀνατολήν. Ἐπανελθὼν εἰς Ἀθήνας διωρίσθη τῷ 1856 καθηγητὴς ἐν τῇ Σχολῇ Καλῶν Τεχνῶν. Ἡ διδασκαλία του ὑπῆρξε γόνιμος εἰς λαμπρὰ ἀποτελέσματα. Μαθηταὶ του ὑπῆρξαν οἱ σημαντικώτεροι καλλιτέχναι τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος. Άπεθανε τῷ 1904.

Μεταξὺ τῶν σπουδαιοτέρων πινάκων του, κατατάσσονται: «Τὸ μοιρολόϊ», «Τὰ κάλαντα», «Ο ἀπαγχονισμός τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ε'», «Η πυρπόλησις τῆς τουρκικῆς ναυαρχίδος ὑπὸ τοῦ Κανάρη», «Ο κακός ἔγγονος», «Η κλεμμένη», «Τὸ λιβάνισμα», κτλ. κτλ.

Αριστείδης Βουσάκης (1867—1904)

Έγεννήθη ἐν Μεγάροις τὸ 1831. Διδάκτωρ τῆς φαρμακευτικῆς Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου τὸ 1850 καὶ τῆς ἀνωτάτης φαρμακευτικῆς σχολῆς Πανεπιστημίου Παρισίων τὸ 1860. 1857—1904, καθηγητὴς τῆς Ἐφηρμοσμένης εἰς τὰς τέχνας Χημείας ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ, συγχρόνως δὲ μέλος τοῦ ἱατροσυνεδρίου· Ἰδρυτὴς τοῦ ἱστορικοῦ φαρμακείου ἡ «Ἐλαφος». Ἐπιστημονικαὶ ἔργασίαι: Σύγγραμμα χημείας κ. ἄ. Ἀπεβίωσε τὸ 1911.

Ιωάννης Σέχος (1870—;)

Έγεννήθη ἐν Κερκύρᾳ τὸ 1828. Ἀπόφοιτος στρατιωτικῆς σχολῆς Εὐελπίδων 1849, ἀξιωματικὸς τοῦ μηχανικοῦ, προαχθεὶς εἰτα διαδοχικῶς μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ ὑποστρατήγου, ἀποστρατευθεὶς δὲ τὸ 1897. Διωρίσθη τὸ 1870 καὶ διετέλεσε καθηγητὴς τῆς Οἰκοδομικῆς ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ. Ἐχρημάτισεν ἐπανειλημμένως βουλευτής. Ἀπεβίωσε τὸ 1901.

Α. Ροβέρτος (1872—1880)

Καταγωγῆς Βελγικῆς ἔξελλήνισε τὸ ὄνομα Robert Rovéros εἰς Ροβέρτον. Διετέλεσε καθηγητὴς τῆς Ξυλογραφίας τοῦ Σχολείου Τεχνῶν κατά τὴν περίοδον 1872—80. Τὸ κύριον ἐπάγγελμα ὑπάλληλος Ἐθν. Τραπέζης.

Ἐρνέστος Τσίλλερ (1872—1882)

Γερμανός ἀρχιτέκτων. Ἐγεννήθη τὸ 1837, ἐσπούδασε δὲ εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον τῆς Δρέσδης, ὅπου ἔτυχε τοῦ ἀργυροῦ μεταλλίου (1858). Διατελών σχεδιαστὴς εἰς τὸ ἐν Βιέννῃ σπουδαστήριον τοῦ ἀρχιτέκτονος Χάνσεν, δστις ἔξεπόνησε τὸ σχέδιον τοῦ κτιρίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Ὅπεδείχθη ὑπ' αὐτοῦ ὅπως ἐποπτεύσῃ εἰς τὴν ἐφαρμογήν του. Κατελθών εἰς Ἀθήνας τῷ 1861 ἐγκατεστάθη ὁριστικῶς εἰς αὐτάς καὶ ἐπεστάτησε κατὰ τὴν ἀνέγερσιν τῆς οἰκοδομῆς τῆς Ἀκαδημίας, γενόμενος δὲ «Ἐλληνοπολίτης» διωρίσθη καθηγητὴς τῆς Ἀρχιτεκτονικῆς εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον (1872) διατελέσας ἐπί τινα χρόνον καὶ Διευθυντὴς Δημοσίων Ἐργών. Ἀνήγειρε πλεῖστα ὥραῖς διημοσία καὶ ἰδιωτικὰ ἰδρύματα ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, ὡς τὸ Δημοτικὸν θέατρον Ἀθηνῶν, τὰ μέγαρα Στ. Ψύχα, Σλήμαν κλπ. κλπ. Ὁ Τσίλλερ ἀνέσκαψε τὸ Παναθηναϊκὸν Στάδιον καὶ τὸ θέατρον τοῦ Διονύσου, συνέγραψε δὲ πλείστας ἀρχαιολογικάς μελέτας. Ἀπέθανεν εἰς βαθύτατον γῆρας ἐν Ἀθήναις τὸ 1923.

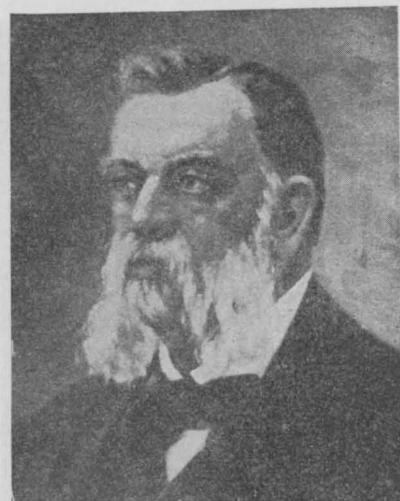
Κ. Μάλλιος (1872—;)

Διετέλεσε διευθυντὴς τοῦ Μηχανουργείου τοῦ Σχολείου Τεχνῶν περὶ τὸ 1872

Άναστάσιος Χρηστομάνος (1872—1906)

Έγεννήθη ἐν Βιέννη τὸ 1841. Ἐσπούδασε χημείαν καὶ φυσικὰς ἐπιστῆμας εἰς τὰ Πανεπιστήμια τῆς Βιέννης, Karlsruhe καὶ Heidelberg ἀναγορευθεῖς διδάκτωρ ἐπὶ χημείᾳ. Κληθεὶς εἰς Ἀθήνας τὸ 1862, διωρίσθη ἀρχικῶς ὑφογητής τῆς χημείας, εἰτα ἔκτακτος καθηγητής καὶ ἀπὸ 1868 τακτικὸς καθηγητής τῆς Γενικῆς Χημείας ἐν τῷ Ἑθνικῷ Πανεπιστημίῳ. Ἀπὸ 1872 μέχρι τοῦ θανάτου του καθηγητής τῆς Φυσικῆς ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ. Ἐπιστημονικαὶ ἔργασίαι: ἔκτεταμέναι ἔργαστηριακαὶ καὶ θεωρητικαὶ ἔρευναι ἀναγόμεναι εἰς διάφορα εἰδικὰ ἡ γενικὰ φυσικοχημικὰ θέματα, πολυάριθμα καὶ πρωτότυπα διὰ τὴν Ἑλλάδα συγγράμματα δργανικῆς καὶ ἀνοργάνου χημείας, ἔγχειρίδια κ. ἄ., διὰ τῶν δοπίων πλὴν ἄλλων ἔθεσε καὶ τὰς βάσεις τῆς Ἑλληνικῆς χημικῆς δομοπατολογίας. Ἐπανειλημένως ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλλάδος ἢ τοῦ Πανεπιστημίου εἰς ἐπιστημονικά συνέδρια καὶ διεθνεῖς ἐπιστημονικά συγκεντρώσεις. Ἰδρυτής τοῦ Ἑθνικοῦ Χημείου (1883). Ἀπεβίωσεν ἐν Ἀθήναις τὸ 1906.

Χρήστος Ν. Σολιώτης (1872—;)

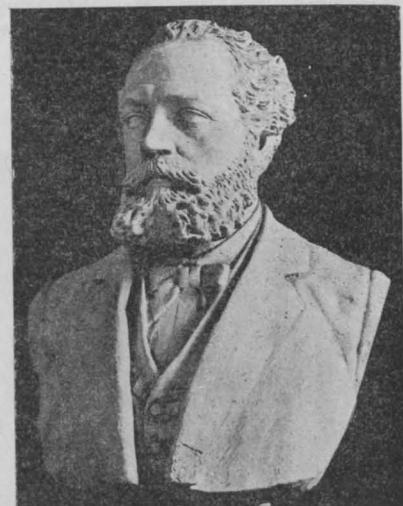
Τελευταῖος υἱὸς τοῦ κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν ἐπανάστασιν διπλαρχηγοῦ Νικολάου Χριστοδούλου, τοῦ ἀποκληθέντος «δ Τουρκοφάγος Σολιώτης» (ἄτε καταγομένου ἐκ τοῦ χωρίου Σόλος τῆς ἐπαρχίας Καλαβρύτων). Ὁ Χρήστος Σολιώτης ἔγεννήθη καὶ αὐτὸς ἐν Σόλῳ τὴν 18η Δεκεμβρίου 1839. Καταταχθεὶς νεώτατος εἰς τὴν Σχολὴν τῶν Ἐελπίδων ἐξῆλθε τὴν 8ην Ὁκτωβρίου 1861 μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπασπιστοῦ εἰς τὸ σῶμα τοῦ Μηχανικοῦ, εἰς δὲ παρέμεινε μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ ταγματάρχου, μεταταχθεὶς εἰτα εἰς τὸ σῶμα τῶν «Γενικῶν Ἐπιτελῶν». Κατὰ τὴν Κρητικὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1866, ἀνθυπολοχαγὸς ὃν μετέβη εἰς Κρήτην ὡς ἐθελοντής καὶ ἔλαβεν ἐκεῖ ἐνεργὸν μέρος εἰς πλείστας μάχας, διακριθεὶς. Διετέλεσεν ἐπὶ σειράν ἐτῶν καθηγητής εἰς τὴν Σχολὴν τῶν Ἐελπίδων, τῆς Στρατιωτικῆς Ἰστορίας καὶ τῆς Ὀχυρωτικῆς. Διωρίσθη τὸ 1872 καὶ διετέλεσε καθηγητής τῆς Χωρομετρίας καὶ Μαθηματικῶν ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ. Πολιτευθεὶς ἐπὶ τινα ἔτη ἐξελέγη κατ' ἐπανάληψιν βουλευτὴς τῆς ἐπαρχίας Καλαβρύτων. Ἀπέθανεν ἐν Κηφισίᾳ τὴν 10ην Ιουλίου 1899 ὡς συνταγματάρχης, μέραρχος ὃν τότε τῆς Β' Μεραρχίας (Ἀθηνῶν).

Λεωνίδας Δρόσης (1872—1884)

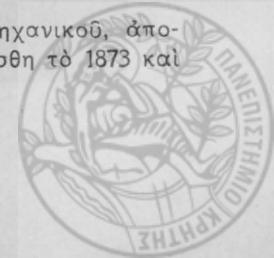
Έγεννήθη ἐν Ἀθήναις τῷ 1843 ἀπὸ πατέρα Βαυαρόν, τὸν von Dorsch καὶ μητέρα Ἑλληνίδα τῆς οἰκογενείας Μέξη, ἐκ Σπετσῶν. Ἐξεληνισθεὶς τελείως καὶ ἀποκτήσας τὴν Ἑλληνικὴν ιθαγένειαν μετωνομάσθη εἰς Δρόσην. Τὰς πρώτας του σπουδὰς γλυπτικῆς ἔκαμε εἰς τὸ ἐν Σχολείον τῶν Τεχνῶν (1857) μὲ διδάσκαλον τὸν Siegel. Κατόπιν ἐστάλη ὡς ὑπότροφος τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως εἰς Μόναχον. Ἐπανελθὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα, διωρίσθη καθηγητής τῆς Γλυπτικῆς εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον, ὅπου καὶ παρέμεινε μέχρι τοῦ θανάτου του. Τὰ περιφημότερα ἔργα του εἰναι, ἔκτὸς τῶν δετωμάτων τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, παριστάντων τὴν «Γέννησιν τῆς Ἀθηνᾶς», τὰ εἰς τὰ Προπύλαια αὐτῆς κολοσσιαῖα ἀγάλματα τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀθηνᾶς, ὁ ἀνδριάς τοῦ Καποδιστρίου ἐν Κερκύρᾳ, τὸ ἄγαλμα τῆς Πηνελόπης, ἡ «Ἐλεημοσύνη» κλπ.

Ἀπέθανε νεώτατος εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς ἡλικίας καὶ τῆς καλλιτεχνικῆς του δράσεως τῷ 1884 εἰς τὴν Νεάπολιν τῆς Ἰταλίας.

Νικόλαος Λύσιππος (1873—;)

Έγεννήθη ἐν Σάρτη τὸ 1816. Ἀπόφοιτος στρατιωτικῆς σχολῆς Ἐελπίδων, ὑπολοχαγὸς τοῦ μηχανικοῦ, ἀποστρατευθεὶς τὸ 1838. Διετέλεσεν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1878 ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ δημοσίων ἔργων. Διωρίσθη τὸ 1873 καὶ ἔχρημάτισε καθηγητής ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ.

Αναστάσιος Γ. Σούλης (1874—1910)

Έγεννήθη ἐν Ἀγρινίῳ τὸ 1836. Μετά τὴν συμπλήρωσιν τῆς γυμναστικῆς παιδεύσεως, ἔφοιτησεν εἰς τὴν Φυσικομαθηματικὴν Σχολὴν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, ἔνθα διακριθεὶς, ἀπεστάλη ὡς ὑπότροφος τοῦ Ἐλληνικοῦ Δημοσίου εἰς Γαλλίαν, ὅπου ἔλαβε τὸ δίπλωμα τοῦ Πολιτικοῦ Μηχανικοῦ. Ἐπανελθὼν εἰς τὴν Ἐλλάδα, ἀπετέλεσε μετ' εὐαρίθμων ἀξιωματικῶν τοῦ μηχανικοῦ τὸν πρῶτον πυρῆνα τοῦ σώματος τῶν Δημοσίων Ἐργων, προσχθεῖς κατόπιν εἰς Ἐπιθεωρητὴν τῶν Δημοσίων Ἐργων καὶ Γενικὸν Ἐπιθεωρητὴν

1883—1885 Διευθυντὴς τῆς Ὑπηρεσίας Δημοσίων Ἐργων. 1874—1910 Καθηγητὴς τῆς Ἀντιστάσεως τῆς Ὑλῆς καὶ τῆς Ὑδραυλικῆς ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ 1878—1886 Καθηγητὴς τῶν αὐτῶν μαθημάτων ἐν τῇ Στρατιωτικῇ Σχολῇ Εὐελπίδων. Εἰδικῶς ἡσχολήθη καὶ ἔξεπόνησε τὰς μελέτας τῶν ὑδραγωγείων τῶν πλείστων πόλεων τῆς Ἐλλάδος. Ως ἐπιθεωρητὴς τῶν Δημοσίων Ἐργων διηγήθυνε τὸν ἔλεγχον τῆς κατασκευῆς τοῦ Σιδηροδρόμου Ἀθηνῶν—Λαρίσης. Ἐπιστημονικαὶ ἔργασίαι: Συνέγραψε καὶ ἔξέδωκε «Ἀντίστασιν τῆς Ὑλῆς», «Ὑδραυλικήν», «Ἐφηρμοσμένην μηχανικήν» καὶ πλείστας ἄλλας μονογραφίας, εἰναι δὲ καὶ ὁ πρῶτος διδάξας ἐν Ἐλλάδι τὴν θεωρίαν τοῦ ὀπλισμοῦ σκυροδέματος, ἔκδόσας καὶ σχετικὴν μονογραφίαν.

Ἀπεβίωσεν ἐν Αθήναις τὸ 1918.

Περικλῆς Γ. Κυριακὸς (1875—1898)

Έγεννήθη ἐν Αθήναις τὸ 1854. Ἀπόφοιτος τοῦ Σχολείου τῶν Τεχνῶν 1874. Εἶτα συμπλήρωσις σπουδῶν ἐν Γαλλίᾳ, εἰδίκευσις εἰς μηχανολογίαν ὡς καὶ γενικώτερον εἰς ἔργα ἀρμοδιότητος πολιτικοῦ μηχανικοῦ. 1875—1898 κατ' ἀρχὰς ἐπὶ ἔντονος διευθυντὴς τοῦ ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ Σιδηρουργείου, ἐν συνεχείᾳ δὲ (1877) καθηγητὴς τῆς Ἀτμομηχανικῆς ἐν τῷ Σχολείῳ τῶν Τεχνῶν, εἶτα τῶν Βιομηχάνων—Τεχνῶν. Συγχρόνως ἔξήσκησεν αὐτοτελῶς τὸ ἐπάγγελμα τοῦ μηχανικοῦ, ἐμελέτησε δὲ καὶ ἔξετελεσεν ὡς ἔργολήπτης πολυάριθμα μεγάλα τεχνικά ἔργα, δημόσια, δημοτικά καὶ ἴδιωτικά (δημοτικὸν θέατρον Ἀθηνῶν, Παναθηναϊκὸν Στάδιον, Ὑδραυλικὰ ἔργα Θηβῶν, Χαλκίδος, Αθηνῶν κλπ. τμήματα σιδηροδρόμων Πελοποννήσου καὶ Αθηνῶν—Πειραιῶς, μεταλλοπλύσια Λαυρίου κ.ἄ.) διακριθεὶς ὡς ἐπιχειρηματίας καὶ μηχανικός. Οὐχ ἥττον διέπρεψε καὶ ἐν τῷ καθηγητικῷ αὐτοῦ βίῳ, διά τε τὴν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ ἐπίδοσιν, τὴν διδακτικὴν ίκανότητα καὶ τὴν πρὸς τὸ Πολυτεχνεῖον ἀφοσίωσιν. Έπειτασεν ἐν Βιέννῃ τὸ 1898.

Ν. Σολομός (1876)

Ἄξιωματικὸς τοῦ Μηχανικοῦ. Διετέλεσε τὸ 1876 καθηγητὴς τῆς Τριγωνομετρίας καὶ Ἀναλύσεως εἰς τὸ Σχολεῖον τῶν Τεχνῶν.

Αλέξανδρος Δαμασκηνὸς (1877—)

Ἐσπούδασε μαθηματικά ἐν Παδούῃ καὶ Πίζῃ τῆς Ἰταλίας. Διωρίσθη τὸ 1877 καὶ διετέλεσε καθηγητὴς τῆς Ἀναλύσεως καὶ Τριγωνομετρίας ἐν τῷ Σχολείῳ τῶν Τεχνῶν. Ἐπιστημονικαὶ ἔργασίαι: συνέγραψε «Ἀλγεβραν, Τριγωνομετρίαν καὶ Στατικήν, τυχών μάλιστα βραβείου τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Πίζης διὰ τὰς ἔργασίας του ταύτας.

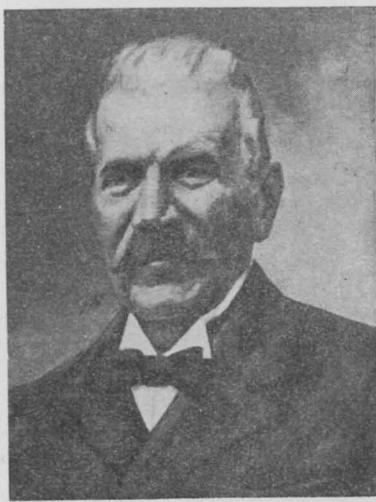
Α. Ζηνόπουλος (1878—)

Διωρίσθη τὸ 1878 καὶ διετέλεσε καθηγητὴς τοῦ Σχολείου τῶν Τεχνῶν

Ίωάννης Λαζαρίμος (1878—1913)

Έγεννήθη τό 1849, έσπούδασε δὲ ἀρχιτεκτονικὴν καὶ τὴν ἐπιστήμην τοῦ μηχανικοῦ ἐν Παρισίοις ὡς ὑπότροφος τοῦ Ἑλληνικοῦ δημοσίου. Κατελθών εἰς Ἑλλάδα ἔξησκησεν αὐτοτελῶς τὸ ἐπάγγελμα τοῦ μηχανικοῦ ἐν Πειραιεῖ, ἐκτελέσας αὐτόθι διάφορα μεγάλα, οἰκοδομικὰ ἴδιας, ἔργα (δημοτικὸν θέατρον Πειραιῶς, ναοὶ Ἀγ. Κωνσταντίνου καὶ Νικολάου, σχολικὰ κτίρια κλπ.). Τὸ 1878 διωρίσθη καθηγητὴς τῆς Τοπογραφίας τὸ πρῶτον ἐν τῷ Σχολείῳ τῶν Τεχνῶν καὶ εἴτα τῶν Βιομηχάνων—Τεχνῶν, θέσιν ἥν διετήρησε μέχρι τοῦ θανάτου του. Διετέλεσε συγχρόνως ἐπὶ μακρὸν ὑποδιευθυντὴς τοῦ σχολείου, συντελέσας ὑπὸ τὴν Ἱδιότητά του ταύτην εἰς τὴν δργάνωσιν τῶν σπουδῶν τοῦ Πολυτεχνείου. Ἐχρημάτισεν ώσαύτως καθηγητὴς ἐν τῇ Σχολῇ Ναυτικῶν Δοκίμων, ἔνθα πρῶτος ἐδίδαξε Ὅδρογραφίαν καὶ Γεωδαισίαν. Ἀπεβίωσε τὸ 1913.

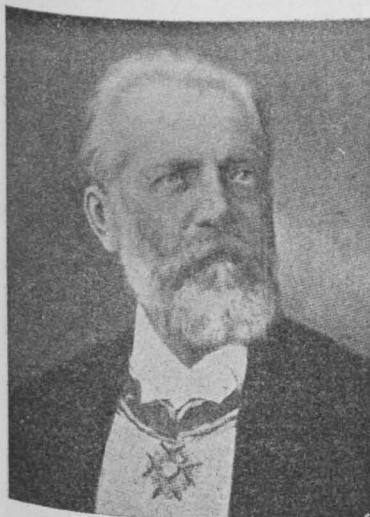

I. Κουμέλης (1878)

Διετέλεσε καθηγητὴς τοῦ Σχολείου τῶν Τεχνῶν περὶ τὸ 1878.

N. Πρασουδάκης (1878—1880)

Διετέλεσε καθηγητὴς τοῦ Σχολείου τῶν Τεχνῶν κατὰ τὴν περίοδον 1878—1880.

Παῦλος Ίωάννου (1880)

Καθηγητὴς τῆς ἐγχειρητικῆς καὶ τοπογραφικῆς Ἀνατομικῆς ἐν τῷ Ἑθνικῷ Πανεπιστημίῳ, ἐκ Καστορίας τῆς Μακεδονίας καταγόμενος. Μετὰ τὴν λῆψιν τοῦ διδακτορικοῦ αὐτοῦ διπλώματος (1858) ἀπῆλθεν εἰς Γερμανίαν καὶ Γαλλίαν, ἔνθα εἰδικότερον ἡσχολήθη περὶ τὴν Ἀνατομικὴν καὶ Χειρουργικὴν. Ἐπανελθών ἐκεῖθεν διωρίσθη τῷ 1852 ἔκτακτος καθηγητὴς τῆς Χειρουργικῆς, τῷ δὲ 1877 τακτικός. Τῷ 1883 ἀνετέθη αὐτῷ προσωρινῶς καὶ ἡ διεύθυνσις τοῦ νοσοκομείου τῶν ἀφροδισίων νοσημάτων καὶ ἡ διδασκαλία τῶν μαθημάτων τούτων, ἀτινα καὶ ἐδίδαξε μετὰ τῶν λοιπῶν μαθημάτων μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ, Τὸ 1880 ἐδίδαξεν Ἀνατομίαν εἰς τὸ Σχολείον τῶν Καλῶν Τεχνῶν. Τῷ 1891 ἐγένετο πρύτανις τοῦ Πανεπιστημίου. Ἐγραψεν: «Ἐγχειρίδιον συστηματικῆς ἀνατομίας τοῦ ἀνθρώπου», «Ἐγχειρίδιον χειρουργικῆς» καὶ σειρὰν ἐπιστημονικῶν ὅρθρων. Βαθὺς γνώστης τῆς Ἑλληνικῆς ἐδημοσίευσε καὶ μελέτας τινὰς ἐπὶ τῆς ἀρχαίας Ιατρικῆς: «Μελέται περὶ τῆς χειρουργικῆς τῶν ἀρχαίων», «Περὶ τῆς κατ' ἀναφορὰν πρὸς τὴν ἀνατομίαν ἀρχαίας ἐλλ. πλαστικῆς τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος». Ἀπέθανε τῷ 1897.

Στυλιανὸς Κωνσταντινίδης (1880—1896)

Έγεννήθη ἐν Καστανίτῃ τῆς Κυνουρίας τὸ 1838. Έσπούδασε φιλολογίαν ἐν τῷ Ἑθνικῷ Πανεπιστημίῳ, δόποθεν ἀποφοιτήσας διωρίσθη τὸ 1862 καθηγητὴς γυμνασίου, προσχθεὶς βραδύτερον (1877) εἰς γυμνασιάρχην. 1863—1864 συγχρόνως καθηγητὴς ἐν τῇ στρατιωτικῇ σχολῇ Εὐελπίδων. 1875—1877 διευθυντὴς τοῦ ἐν Ἀθήναις Βαρβακείου Λυκείου. Διωρίσθη τὸ 1880 καὶ διετέλεσε μέχρι τοῦ 1896 καθηγητὴς τῆς Ιστορίας τῆς Τέχνης ἐν τῷ Σχολείῳ τῶν Τεχνῶν καὶ εἴτα τῶν Βιομηχάνων—Τεχνῶν. Ἀπὸ 1880 ἐπιτίμος καθηγητὴς τῆς λατινικῆς φιλολογίας ἐν τῷ Ἑθνικῷ Πανεπιστημίῳ. Ἐπιστημονικαὶ ἔργασιαί: συνέγραψε πρωτότυπα ἔργα περὶ αἰσθητικῆς καὶ καλλιτεχνολογίας. Ἀπεβίωσε τὸ 1899.

Ι. Πύρλας (1880—1882)

Ιατρός και φιλόσοφος γεννηθεὶς ἐν Τριπόλει τῷ 1817 και ἀποθανὼν ἐν Ἀθήναις τῷ 1901. Ἐσπούδασε Ιατρικήν και φυσικάς ἐπιστήμας εἰς Ἀθήνας και Παρίσιους. Ἐπανελθὼν ἐν Ἑλλάδι διωρίσθη καθηγητής τοῦ Πάνεπιστημίου. Μεταξὺ 1880—82 ἐδίδαξε καλλιτεχνικήν Ἀνατομίαν εἰς τὸ Σχολεῖον τῶν Τεχνῶν.

Συνέγραψε πλείστα ἔργα Ιατρικῆς, φυσικῆς, χημείας και φιλοσοφίας.

Ιάσων Ζωχιώς (1881—;)

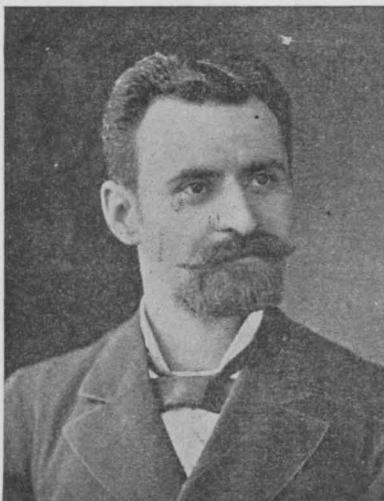
Ἄξιωματικός—μηχανικός Π. Ναυτικοῦ. Διωρίσθη τὸ 1881 και διετέλεσε καθηγητής τῆς Κατασκευῆς Μηχανῶν ἐν τῷ Σχολείῳ τῶν Τεχνῶν. Μνημονεύοντας ἐπινόησις αὐτοῦ περὶ ναρκῶν και τορπιλῶν, ώς και πολλαὶ ἐν γένει ἐπιστήμων νικαὶ ὑποδείξεις του. Ἀπεβίωσεν ἐν Κερκύρᾳ τὸ 1909.

Γεώργιος Βρούτος (1882—;)

Γλύπτης, κοιθηγητής τῆς πλαστικῆς ἐν τῷ Σχολείῳ τῶν Τεχνῶν ἀπὸ τοῦ 1882 γεννηθεὶς ἐν Ἀθήναις τῷ 1843 και ἀποθανὼν τῷ 1909. Ἐμαθήτευσεν εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον παρὰ τῷ Κόσσω και ἀπεστάλη ώς ὑπότροφος τοῦ Κράτους εἰς Ρώμην. Ἐδημιούργησε μέγα πλῆθος λαμπρῶν μνημείων, ἀνδριάντων (Ζάππα, Αβέρωφ, Σολωμοῦ, Σερπιέρη, Κορασῆ) και ὄλλων συνθέσεων.

Ιωάννης Κολλινιάτης (1883—1918)

Ἐγεννήθη τὸ 1857. Πρυχιούχος τοῦ Σχολείου τῶν Τεχνῶν και ἐν συνεχείᾳ ὑπότροφος τοῦ Κράτους δι' εὐρυτέρας σπουδάς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ. Σπουδαὶ εἰς Πολυτεχνεῖον Μονάχου, διπλ. ὀρχιτέκτων τῆς σχολῆς ταύτης. Αἱ ὀρχιτεκτονικαὶ αὐτοῦ συνθέσεις ἔμελος θεοφόρων ἐπανειλημμένως ἐν Ἐπερίᾳ. Ἀπὸ τοῦ 1883 ἐν Ἑλλάδι: 1883—1918 καθηγητής τῆς Ἀρχιτεκτονικῆς ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ. 1903—1915 συγχρόνως ὀρχιμηχανικός Δήμου Αθηναίων. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μακρᾶς και γονίμου αὐτοῦ σταδιοδρομίας ἐμελέτησε και ἔξετέλεσε πλείστα ἔργα ὀρχιτεκτονικά (Ζάππειον μέγαρον, νέον Δημοτικὸν νοσοκομεῖον), πόλεοδομικά, ἔξωραϊστικά κλπ. Ἀπεβίωσε τὸ 1921.

Νικόλαος Ξ. Γαζῆς (1884—;)

Ο Νικόλαος Ξ. Γαζῆς ἐγέννηθη ἐν Χρυσῷ Παρνασσίδος τῷ 1850. Κατόπιν σπουδῶν ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Σχολείῳ Τεχνῶν ἀπεστάλη ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ώς ὑπότροφος εἰς Γαλλίαν και ἔλαβε δίπλωμα Μηχανικοῦ μετὰ τιμητικῆς διακρίσεως εἰς τὴν Σχολὴν des Ponts et Chaussées.

Τῷ 1882 ἐκλήθη ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως και ἐπανήλθε εἰς τὴν ὑπηρεσίαν Δημοσίων Ἐργών, κατὰ τὸ 1884 δὲ διωρίσθη Κοιθηγητής τῆς Σχολῆς Τεχνῶν και εἶτα Διευθυντής τοῦ τεχνικοῦ τμήματος τοῦ Δήμου Αθηναίων. Καθηγητής τῆς Υδρογραφίας ἐν τῇ Σχολῇ τῶν Ναυτικῶν Δοκίμων (1886). Τῷ 1906 παρηγήθη τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας λόγῳ κλονισμοῦ τῆς ὑγείας του

Αἱ σιδηροδρομικαὶ γραμμαὶ τῆς Δυτικῆς Ἐλλάδος και Ἀττικῆς (Κηφισίας — Λαυρίου), η Λεωφόρος Συγγροῦ, η δόδος Τατοῖου τὸ σχέδιον πόλεως Ἀθηνῶν κατὰ μέγα μέρος, πλείστα σχέδια και ἔκτελέσεις τεχνικῶν ἔργων τῆς ἡγεμονίας Σάμου κλπ. εἶναι ἔργα του. Ἐπίσης συνέγραψε βιβλίον «Στοιχειώδους Μηχανῆς». Απεβίωσεν ἐν Αθήναις τῷ 1911.

Κυπάρισσος Στέφανος (1885—1916)

Έγεννήθη ἐν Κέα τὸ 1857. Ἀριστούμχος διδάκτωρ τῶν φυσικομαθηματικῶν Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου 1878. Μεταβὰς ἐν συνεχείᾳ εἰς Παρισίους πρὸς εὐρυτέρας σπουδάς, ἔμαθήτευσε παρὰ τοῖς τότε διαπρεπεστέροις μαθηματικοῖς τῆς Γαλλίας, διακριθεὶς ἐνώριτα λόγῳ τῶν σπουδαίων ἐπιστημονικῶν ἐργασιῶν του καὶ ὀνομαρευθεὶς τὸ 1884 διδάκτωρ τῶν μαθηματικῶν ἐπιστημῶν τοῦ Πανεπιστημίου Παρισίων. Εἶτα ἐν Ἑλλάδι: 1885—1890 ἔκτακτος καὶ ἀπὸ 1890 τακτικός καθηγητὴς τῶν Μαθηματικῶν Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, συγχρόνως δὲ καὶ ἀπὸ 1885 καθηγητὴς τῆς Ἀιαλυτικῆς Γεωμετρίας καὶ εἴτα ἀπὸ 1892 τῶν Ἀνωτέρων Μαθηματικῶν ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ καὶ ταῖς Σχολαῖς Εὔελπίδων καὶ ναυτικῶν Δοκίμων. Ἰδρυτὴς καὶ δργανωτὴς τῆς βιοτεχνικῆς ἑταιρίας, Ἰδρυτὴς τῆς πρώτης δημοσίας ἐν Ἀθήναις ἐμπορικῆς σχολῆς, πρωτοστατήσας εἰς τὴν διάδοσιν τῶν ἐπιστημονικῶν σχολῶν ἐν Ἑλλάδι. Διετέλεσε δις συγκλητικός καὶ κοσμήτωρ ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ καὶ πρύτανις διὰ τὴν περίοδον 1908—1909. Ἐπιστημονικοὶ ἔργασίαι: 'Ο Κ. Στέφανος ὑπῆρξε ἴδιας μορφολόγος μαθηματικός καὶ γεωμέτρης. Συνέγραψε καὶ ἔξεδωκε πλείστας πρωτοτύπους διατριβάς καὶ μελέτας, ἴδιας γεωμετρικές, αἵτινες ἡδραίωσαν διεθνῶς τὴν φήμην αὐτοῦ ὡς ἐπιφανοῦς μαθηματικοῦ, κατέλιπε δὲ καὶ πολλὰ χειρόγραφα ἀνέκδοτα. Ἀπεβίωσεν ἐν Ἀθήναις τὸ 1917.

Δ. Κατερινόπουλος (1885—1894)

Χειρουργός, γεννηθεὶς ἐν Ἀθήναις τῷ 1855. Διδάκτωρ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν (1872) καὶ τῶν Παρισίων (1879) διετέλεσεν ἐπὶ διετίαν βοηθὸς τῆς χειρουργικῆς κλινικῆς τοῦ καθηγητοῦ Θ. Αρεταίου, ἔξωτερικός βοηθὸς τῶν νοσοκομείων Παρισίων μετὰ διαγωνισμόν, καθηγητὴς τῆς Ἀνατομικῆς τῶν καλῶν τεχνῶν ἐν τῷ Σχολείῳ τῶν Τεχνῶν καὶ κατόπιν τῶν Βιομηχάνων Τεχνῶν ἐπὶ ἐννεαετίαν (ἀπὸ τοῦ 1885) καὶ τέλος τακτικός καθηγητὴς τῆς Χειρουργικῆς Παθολογίας ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ (1903). Διηγόθυνε τὸ νοσοκομεῖον τραυματιῶν κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1897, χειρουργικὰ δὲ τμῆματα κατὰ τοὺς πολέμους 1912-1913. Ἀντιπροσώπευσε τὴν Ἑλλ. Κυβέρνησιν εἰς τὸ ἐν Παρισίοις διεθνὲς συνέδριον τῆς φυματιώσεως (1905) ὡς καὶ εἰς τὸ ἐν Βρυξέλλαις χειρουργικὸν συνέδριον. Ὅπηρε τακτικὸν μέλος τῆς ἐν Παρισίοις Χειρουργικῆς ἑταιρίας καὶ τῆς Διεθνοῦς χειρουργικῆς ἑταιρίας.

Ἐ. Γιαννόπουλος (1886— ;)

Διδάκτωρ φυσικῶν ἐπιστημῶν γερμανικοῦ Πανεπιστημίου. Ἐχρημάτισε ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ μεταλλείων καὶ μονοπωλείου τοῦ 'Υπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ Καθηγητὴς ἐν τῇ στρατιωτικῇ σχολῇ Εὔελπίδων. Διωρίσθη τὸ 1886 καὶ διετέλεσε καθηγητὴς τῆς Μεταλλειολογίας ἐν τῷ σχολείῳ Βιομηχάνων—Τεχνῶν.

Λεωνίδας Λαπαθιώτης (1886)

Διωρίσθη τὸ 1886 καὶ διετέλεσε καθηγητὴς τῶν Ἀνωτέρων Μαθηματικῶν ἐν τῇ οχολῇ Βιομηχάνων—Τεχνῶν.

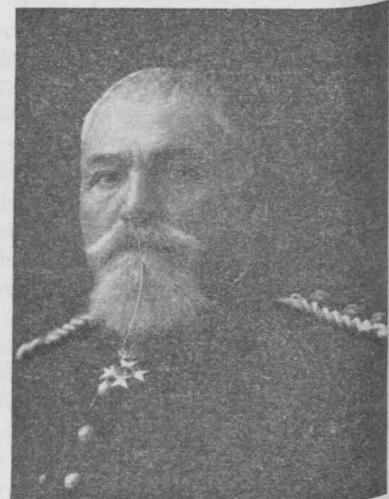
'Απόστολος Γ. 'Αποστόλου (1887—1905)

Έγεννήθη ἐν Μονεμβασίᾳ τὸ 1840. Ἀπόφοιτος Στρατιωτικῆς Σχολῆς Εὔελπιδῶν, ἀξιωματικός τοῦ μηχανικοῦ, ἀνελθὼν μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ συνταγματάρχου. 1887—1905 καθηγητὴς τῆς Περιγραφικῆς Γεωμετρίας ἐν τῷ Σχολείῳ Βιομηχάνων—Τεχνῶν. Διετέλεσεν ἀρχηγὸς τοῦ γενικοῦ ἐπιτελείου καὶ καθηγητὴς τῆς Σχολῆς Εὔελπιδων. Ἐπιστημονικοὶ ἔργασίαι: Συνέγραψε «μαθήματα περιγραφικῆς γεωμετρίας», ἔργον ἀξιόλογον καὶ πληρέστατον εἰς τὸ είδος του. Ἀπεβίωσε τὸ 1918.

Δημοσθένης Γονατᾶς (1887—1895)

Έγεννήθη έν Μεσολογγίω τό 1841. Απόφοιτος στρατιωτικής σχολής Εύελπιδων, συμπληρώσας τάς σπουδάς του έν Γαλλίᾳ, λαβών δίπλωμα τῆς σχολῆς γεφυροποιῶν τῶν Παρισίων. Ἀξιωματικός τοῦ μηχανικοῦ, ἀνελθὼν διαδοχικῶς έν τῷ στρατεύματι μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ ὑποστρατήγου, διατελέσας καὶ ὀρχηγὸς τοῦ ἐπιτελείου τοῦ στρατοῦ τῆς Ἡπείρου κατά τὸν Πόλεμον 1897, ἔνθα ἐπέδειξεν ὅλα τὰ προσόντα τῆς ψυχραιμίας καὶ μαθήσεώς του. Ἐπίσης διωρίσθη καὶ πρόεδρος τοῦ Στρατοδικείου καὶ τοῦ Ἀναθεωρητικοῦ. Διωρίσθη τὸ 1887 καὶ ἔχρημάτισε καθηγητὴς τῆς Ὀδοποιίας καὶ τῆς Γεφυροποιίας μέχρι τοῦ 1895 έν τῷ Σχολείῳ τῶν Βιομηχάνων—Τεχνῶν, ὅποτε παρηγήθη ἵνα ἀναλάβῃ ἐνεργὸν ὑπηρεσίαν εἰς τὸν Στρατόν. Ὡς καθηγητὴς ἔξέδωσε τὰ πρῶτα συγγράμματα τοῦ κλάδου τούτου. Συγχρόνως διετέλεσε ἐπὶ μακρὸν καθηγητὴς τῆς Ὀδοποιίας καὶ Γεφυροποιίας έν τῇ στρατιωτικῇ Σχολῇ Εύελπιδων. Ὑπῆρξε πρῶτος διευθυντὴς πρακτικοῦ λυκείου. Ἀπεβίωσε τὸ 1927.

Ιωσήφ Κολλάρ (1887—;)

Διωρίσθη τὸ 1887 καὶ διετέλεσε καθηγητὴς τῆς Γαλλικῆς γλώσσης έν τῷ Σχολείῳ Βιομηχάνων—Τεχνῶν.

Αντώνιος Δ. Συνοδινὸς (1887—1894)

Διωρίσθη τὸ 1887 καὶ διετέλεσε Διευθυντὴς τοῦ Μηχανουργείου τοῦ Πολυτεχνείου. Ἐπίσης ἔχρημάτισε διευθυντὴς τοῦ σχεδιαστηρίου τῶν ναυπηγείων Βασιλειάδη. Κατόπιν (1894) ἐγκατέστησεν ἀλευρόμυλον εἰς Ἐρέτρειαν. Ἐβραβεύθη ἀπό τὴν "Ἐκθεσιν Παρισίων μὲν χαλκοῦν μετάλλιον εἰς σχέδια, ἴχνογραφήματα καὶ πρίονα. Ἀπέθανεν εἰς Ἐρέτρειαν τῷ 1932.

Κωνσταντῖνος Βολωνάκης (1887;)

Έγενηνήθη εις τό Ήράκλειον Κρήτης τῷ 1837 καὶ ἀπεβίωσε ἐν Πειραιεῖ τῷ 1907. Ἐν νεαρᾷ ἡλικίᾳ μεταβάξεις εἰς Τεργέστην ἐπεδόθη εἰς τὸ ἔμποριον, ἔχων δύμας κλίσιν πρὸς τὴν τέχνην μετέβη εἰς Μόναχον, διοῦ ἐσπούδασεν ζωγραφικήν. Μετὰ τὰς ἐν Μονάχῳ σπουδάσεις του ἐπιστρέψας κατὰ τῷ 1884 εἰς Τεργέστην ἡ σχολὴ ἑιδικῶς εἰς τὴν θαλασσογραφίαν. Ἐνταῦθα μελετῶν τοὺς παλαιοὺς τύπους τῶν πλοίων, ἀτινα ἐσώζοντο ἀκόμη, ἐδημιούργησε τὸν πρῶτὸν μέγαν ἱστορικὸν πίνακά του «Ἡ ναυμαχία τῆς Λίσσης», τὸν δόποιν ἡγύρασε τὸ αὐστριακὸν κράτος πρὸς διακόσμησιν τῆς Βασιλικῆς Ἀκαδημίας. Κατελθών βραδύτερον εἰς τὴν Ἑλλάδα διωρίσθη καθηγητής τῆς Στοιχειώδους Γραφικῆς τοῦ Σχολείου τῶν Καλῶν Τεχνῶν.

Ἐκ τῶν ἔργων τοῦ Βοιωνάκη τὰ μᾶλλον ἀξιοσημείωτα εἶναι: «Ἡ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίᾳ» (ἐν τῷ τῷ γραφείῳ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν), «Ἡ πυρπόλησις τῆς Τουρκικῆς ναυαρχίδος» (ἐν τῷ Διοικητηρίῳ τοῦ Ναυστάθμου), «Ἡ ἐπάνοδος τῶν Ἀργοναυτῶν», «Ἡ ἔξοδος τοῦ Ἀρεως» ή «Παλίρροια» κτλ.

Νικόλαος Χλωρός (1888—1894)

¹ Έχημάτιον ἐπὶ μακρὸν προϊστάμενος τῆς δασικῆς ύπηρεσίας τοῦ κράτους, διωρίσθη δὲ καὶ διετέλεσε κατὰ τὴν περίοδον 1888-1894 καθηγητής τῆς Δασολογίας ἐν τῷ σχολείῳ Βιομηχανῶν-Τεχνῶν, τὸ ὅποιον ίδιαιτέρως ἤγάπησεν καὶ ἐκ τῆς περιουσίας του ἐνίσχυσεν τόσον αὐτός, ὅσον καὶ ἡ σύζυγός του.
² Απεβίωσε τὸ 1894.

• Ιωάννης Χατζηδάκις (1888–1914)

³Εγεννήθη εις τὸ χωρίον Μύρθι τῆς Κρήτης τὸ 1844. ⁴Εσπούδασε μαθηματικά καὶ φυσικάς ἐπιστήμας εἰς τὸ ⁵Ἐθνικόν Πανεπιστήμιον, συνεπλήρωσε δὲ ὡς ὑπότροφος τοῦ Κράτους τὰς μαθηματικάς αὐτοῦ σπουδάς ἐν Παρισίοις καὶ Βερολίνῳ. 1873—1900 καθηγητής τῶν Ἀνωτέρων Μαθηματικῶν ἐν τῇ στρατιωτικῇ σχολῇ Εύελπίδων. 1884 καθηγητής τοῦ αὐτοῦ μαθήματος ἐν τῷ ⁶Ἐθνικῷ Πανεπιστημιῳ. 1888—1914 καθηγητής τῆς Στοιχειώδους καὶ τῆς Θεωρητικῆς Μηχανικῆς ἐν τῇ σχολῇ τῶν Βιομηχάνων—Τεχνῶν, συγχρόνως δὲ τῶν ἀνωτέρων Μαθηματικῶν ἐν τῇ σχολῇ Ναυτικῶν Δοκίμων. ⁷Ἐπιστημονικοί ἔργασίαι: 29 μαθηματικαὶ πραγματεῖαι δημοσιευθεῖσαι εἰς Ἑλληνικά καὶ ἔναν περιοδικόν, συγγράμματα ἀνωτέρων μαθηματικῶν, διδακτικά βιβλία μέσης ἐκπαίδευσεως κ.ἄ. ⁸Οἱ Χατζηδάκις μετὰ τοῦ Κυπαρ. Στεφάνου ὑπῆρξαν ἐπὶ μακρὰ ἔτη οἱ θεμελιώται τοῦ γοήτρου καὶ συντελεσταὶ τῆς φήμης περὶ αὐστηρότητος τῶν σπουδῶν ἐν τῷ Ποιλυτεχνείῳ. ⁹Απεβίωσεν ἐν Ἀθήναις τὸ 1921.

'Ιωάννης Αργυρόπουλος (1889—1923)

Έγεννήθη ἐν Ἀθήναις τὸ 1853. 1876 ἐσπούδασεν εἰς τὴν Ecole Nationale Supérieure des Mines Παρισίων, ἔξελθὼν τῷ 1876 ὡς διπλ. μεταλλειολόγος μηχανικός τῆς σχολῆς ταύτης. 1876—1877 συμπληρωματική φοίτησις εἰς Πανεπιστήμιον Sorbonne. 1877—1884 μηχανικός ἐταιρίας μεταλλείων Λαυρίου, Σίφνου, Εύβοίας. 1885—1923 εἰς ὑπηρεσίαν δημοσίων ἔργων, διατελέσας ἐπὶ μακρὸν διευθυντής τῆς ὑπηρεσίας Σιδηροδρόμων ἐν τῷ Ὑπουργείῳ Συγκοινωνίας. 1889—1923 συγχρόνως καθηγητής τῆς Σιδηροδρομικῆς καὶ τῆς Μεταλλουργίας ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ. Τῷ 1916 διετέλεσεν ὑπουργός τῆς Συγκοινωνίας ἐπὶ ὑπηρεσιακῆς κυβερνήσεως Σ. Λάμπρου. Ἐπιστημονικαὶ ἐργασίαι: συγγραφή διτόμου διδακτικοῦ ἔργου οιδηροδρομικῆς κ. ἀ. Ἀπεβίωσεν ἐν Ἀθήναις τῷ 1939.

Νικόλαος Γουναράκης (1889, 1911—1923)

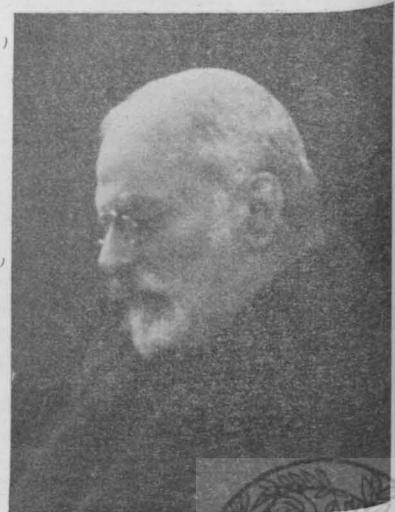
Έγεννήθη ἐν Μεσολογγίῳ τὸ 1853. Ἦκολούθησε σπουδάζοντος μηχανικῆς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν, ἐν συνεχείᾳ δὲ εἰς Heidelberg, Mónachon καὶ Λειψίαν. Ἐπεινακάμψας ἐκ Γερμανίας διωρίσθη τὸ 1876 πάρεδρος Πρωτοδικῶν, ὑφηγητής ἔκτακτος καὶ εἰτα τακτικός καθηγητής τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας, ἐν τῷ ἔθνικῷ Πανεπιστημίῳ συγχρόνως δὲ περίπου (1889) καθηγητής τοῦ Διοικητικοῦ δικαίου καὶ τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας εἰς τὸ σχολεῖον τῶν Βιομηχάνων—Τεχνῶν. Ἀπό τοῦ 1897 ἥρξατο πολιτευόμενος, ἐκλεγόμενος βουλευτής Ἀττικῆς ὅποι 1897 μέχρι 1905. Διετέλεσεν ὑπουργός τῶν Οἰκονομικῶν, τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. 1911—1918 καὶ 1918—1923 ἐν νέου καθηγητής τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας ἔν τε τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ καὶ τῷ Πολυτεχνείῳ. Ἐδημόσιευσε πολυαρίθμους διατριβάς, ἀρθρά καὶ πραγματείας ἐπὶ οἰκονομικῶν κυρίων θεμάτων. Πλὴν τούτων ἔξεδωκε καὶ τρίτομον σύγγραμμα «στοιχείων πολιτικῆς οἰκονομίας». Ἀπεβίωσε τῷ 1932.

Ν. Ζούζουλας (1889—;)

Διωρίσθη τὸ 1889 καὶ διετέλεσε καθηγητής τῆς Λογιστικῆς ἐν τῷ σχολείῳ Βιομηχάνων—Τεχνῶν.

Πέτρος Ε. Πρωτοπαπαδάκης (1889—1890)

Έγεννήθη ἐν Νάξῳ τὸ 1858. ἐσπούδασε τὴν ἐπιστήμην τοῦ μηχανικοῦ ἐν Παρισίοις εἰς τὴν Ecole Polytechnique καὶ τὴν Ecole Nationale Supérieure des Mines. Κατελθὼν εἰς Ἑλλάδα ἔχρημάτισε δις μηχανικός τοῦ Δήμου Ἀθηναίων, καθηγητής ἐν ταῖς σχολαῖς Εὔελπίδων καὶ Δοκίμων καὶ Διευθυντής τῶν ἔργων τοῦ Ισθμοῦ τῆς Κορίνθου. 1839—1890 καθηγητής τῶν Λιμενικῶν καὶ Ὑδραυλικῶν ἔργων ἐν τῷ Σχολείῳ τῶν Βιομηχάνων—Τεχνῶν. Ἀνήρ προικισμένος μὲ ἔξαιρετικὰς ἴκανότητας ἐπολιτεύθη τὸ πρῶτον ἐν ἔτει 1903, ἐκλεγεὶς βουλευτής Κυκλαδῶν καὶ ἀπετέλεσε μέλος τῆς ὑπὸ τὸν Δ. Γούναρην κοινοβουλευτικῆς ὁμάδος, κληθείσης «Ιαπωνικῆς» (1907). ἔχρημάτισε δις ὑπουργός τῶν Οἰκονομικῶν τὸ πρῶτον ἐν ἔτει 1915 καὶ εἰτα τὸ 1921, ὅτε καὶ εἰσηγήθη τὸ διὰ διχοτομήσεως τοῦ χαρτονομίσματος ἀναγκαστικὸν δάνειον. 1922 πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Ἐκραγείσης τῆς στρατιωτικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1922 κατεδικάσθη μετὰ τεσσάρων συνυπουργῶν του εἰς θάνατον καὶ ἐτεφεκίσθη ἐν Ἀθήναις τὴν 28ην Νοεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους.

Ιωάννης Ραπτάκης (1890—1918)

Έγεννήθη ἐν Ζαγορᾶ Πηλίου τὸ 1860. Πτυχιοῦχος τοῦ ἐν Ἀθήναις Σχολείου τῶν Τεχνῶν καὶ ἐν συνεχείᾳ διπλ. μηχανικός τῆς Ecole des Ponts et Chaussées Παρισίων. Ἐπανελθὼν ἐν Ἑλλάδι διωρίσθη τῷ 1890 καθηγητὴς τῆς Οἰκοδομικῆς καὶ τῆς Γραφοστατικῆς ἐν τῇ σχολῇ Βιομηχάνων· Τεχνῶν, θέσιν ἣν διετήρησε μέχρι τοῦ 1918. Ἐπιστημονικαὶ ἔργασίαι : ἔξεδωκε συγγράμματα «γραφοστατικῆς, οἰκοδομικῆς καὶ ἀρχιτεκτονικῆς». Ἀπεβίωσε τὸ 1921.

Τ. Αδαμόπουλος (1891)

Διετέλεσε τὸ 1891 καθηγητὴς τοῦ Διοικητικοῦ δικαίου καὶ τῆς Πολιτικῆς οἰκονομίας ἐν τῇ Σχολῇ Βιομηχάνων Τεχνῶν.

Γεώργιος Χρυσοχόος (1891—1904)

Έγεννήθη ἐν Ἀθήναις τὸ 1857. Πολιτικός Μηχανικός, διπλ. Πολυτεχνείου Γάνδης. Ἀπὸ 1883 παρὰ τῇ ὑπηρεσίᾳ τῶν δημοσίων ἔργων, μηχανικός καὶ ἀπὸ 1890 νομομηχανικός α' τόξεως, διατελέσας τμηματάρχης σχεδίων πόλεων καὶ τμηματάρχης λιμενικῶν καὶ ύδραυλικῶν ἔργων. 1891—1904 καθηγητὴς τῶν «Υδραυλικῶν καὶ Λιμενικῶν ἔργων» ἐν τῷ σχολείῳ Βιομηχάνων—Τεχνῶν. Ἐπιστημονικαὶ ἔργασίαι : ἔξεδωκεν ἐν πολυγράφῳ πλῆρες διδακτικὸν σύγραμμα λιμενικῶν ἔργων, ἐμελέτησε δὲ καὶ ἔξετέλεσε ποικίλα ύδραυλικά ἔργα ἐν Ἑλλάδι (μελέτη μονίμων δεξαμενῶν Πειραιῶς κ. ἢ.). Ἀπεβίωσε τὸ 1908.

Ν. Φέρμπος (1892—1908)

Διετέλεσε καθηγητὴς τῆς Ξυλογραφίας κατὰ τὴν περίοδον 1892—1908.

Γεώργ. Ροϊλός (1895—1902)

Έγεννήθη ἐν Ἀθήναις τὸ 1867. Ἐνεγράφη εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις σχολὴν τῶν Καλῶν Τεχνῶν, μετὰ ἐπταετίαν δὲ ἀπεστάλη δι' ὑποτροφίας τῆς Ἑλλ. κυβερνήσεως εἰς Μόναχον (μαθητὴς τοῦ Γύζη) βραδύτερον δὲ εἰς Παρισίους (ἐργαστήρια τῶν B. Constan καὶ Laurence). Ἐπανελθὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα διωρίσθη καθηγητὴς τῆς Ζωγραφικῆς εἰς τὸ Σχολεῖον τῶν Καλῶν Τεχνῶν, μετὰ ἐπταετῆ δὲ ἀπεστάλη διὰ ἀνεχωρῆσε ἐκ νέου διὰ τὸ ἔξωτερικόν. Ἐν τῷ μεταξὺ μετέσχε τοῦ «Ἑλληνοτουρκικοῦ πολέμου» τοῦ 1897, ἀπὸ τὸν ὃποιον ἐνεπνεύσθη πολυπληθεῖς συνθέσεις. ἔξεχουσαν θέσιν εἰς τὸ ἔργον του κατέχουν αἱ πολεμικαὶ συνθέσεις καὶ αἱ πρόσωπογραφίαι. Μεταξὺ τῶν πλέον γνωστῶν ἔργων του εἶναι: «Σπουδὴ γυμνοῦ», «Πατριάρχης Γρηγόριος», «Χαῖρε Ραββί», «Ἐφοδος εὐζώνων», «Ἡ νύμφη τῆς Κούλουρης», «Οἱ ειρός λόχος» κτλ.

Γεώργιος Χ. Μαλτέζος (1896—1938)

Καθηγητὴς τῆς Γενικῆς Μηχανολογίας ἀποχωρήσας λόγω δρίου ἡλικίας τῷ 1938.

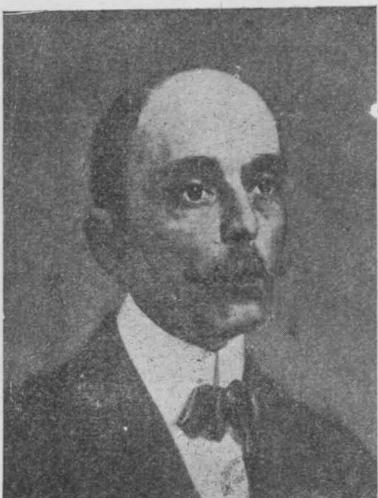
‘Ηλίας Ι. Αγγελόπουλος (1897)

Έγεννήθη ἐν Τριπόλει τὸ 1859. Τὰς γυμνασιακάς σπουδάς διήνυσεν ἐν Ἀθήναις, ἔφοίτησε δὲ εἰς τὸ Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον. 1882—1886 σπουδαὶ εἰς Ecole des Ponts et Chaussées Παρισίων, λαβών διπλωματικοῦ Μηχανικοῦ τὸ 1886. 1886—1900 μηχανικός ὑπηρεσίας δημοσίων ἔργων, ἔξελθὼν μὲ βαθμὸν νομομηχανικοῦ. 1886—1888 συγχρόνως διευθυντὴς τῶν ύδραυλικῶν ἔργων τοῦ Δήμου Ἀθηναίων, εἶτα διευθυντὴς τῆς τεχνικῆς ὑπηρεσίας τοῦ αὐτοῦ δήμου. Ἐν ἔτει 1897 ἔχρημάτισεν ἐπὶ μικρὸν καθηγητὴς τῆς Γεφυροποιίας ἐν τῷ σχολείῳ Βιομηχάνων—Τεχνῶν. 1895—1897 παρὰ τῇ λιμενικῇ ἐπιτροπῇ Πειραιῶς. 1900—1912 ἰδρυτὴς καὶ διευθυντὴς συνάμα ίδιου τεχνικοῦ γραφείου. Ὅπηρες πρώτος πρόεδρος τοῦ Τεχν. Ἐπιμελητηρίου τῆς Ἑλλάδος (1925—27). Ἐπιστημονικαὶ ἔργασίαι: ‘Ἄμα τῇ καθόδῳ του εἰς Ἑλλάδα προέβη μόνος εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ πρώτου ἐλληνικοῦ τεχνικοῦ περιοδικοῦ, τῆς «Μηχανικῆς Ἐπιθεωρήσεως» (1886—1888). Συνέγραψε καὶ ἔξεδωκε πολλὰς τεχνικὰς μελέτας καὶ μονογραφίας. Εἰσήγαγε πρώτος ἐν Ἑλλάδι τὸ ὀπλισμένον σκυρόδεμα. Ὅπηρεν ἐκ τῶν κυριωτέρων παραγόντων τῆς τεχνικῆς κινήσεως τῆς χώρας, πρωτεργάτης τῆς ίδρυσεως τοῦ «Ἐλληνικοῦ Πολυτεχνικοῦ Συλλόγου», τῆς «Λέσχης Ἐπιστημόνων», πρωτοστατήσας ὡσαύτως εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ «Ἀρχιμήδους». Ἀπεβίωσεν ἐν Ἀθηναῖς τὸ 1932.

Κωνσταντίνος Ζέγγελης (1897—1906)

Διωρίσθη τὸ 1897 καὶ διετέλεσε μέχρι τοῦ 1906 καθηγητὴς τῆς Χημείας καὶ τῆς Μεταλλουργίας ἐν τῷ σχολείῳ Βιομηχάνων—Τεχνῶν.

Γεώργιος Κονοπισσόπουλος (1898—1917)

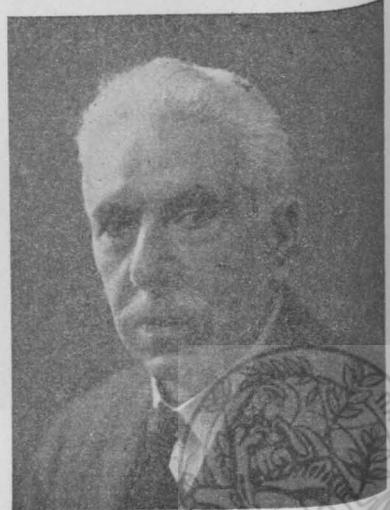
Έγεννήθη ἐν Ἀθηναῖς τὸ 1867 1882—1883 φοίτησις εἰς φιλοσοφικὴν σχολὴν Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου. 1883—1889 σπουδαὶ εἰς Μόναχον, διπλ. μηχανολόγος μηχανικός τῆς σχολῆς ταύτης, τοῦ 1889. 1889—1895 πρακτικὴ ἔξασκησις καὶ ἄσκησις τοῦ ἐπαγγέλματος εἰς μεγάλα γερμανικά ἔργοστάσια, εἰδίκευσις εἰς κατασκευὴν μηχανῶν καὶ ίδιως τὴν ἀτμομηχανικήν, 1898—1917 καθηγητὴς τῆς Θεοφίας καὶ Κατασκευῆς Μηχανῶν καὶ τῆς Ἀτμομηχανικῆς ἐν τῷ σχολείῳ Βιομηχάνων—Τεχνῶν. Διετέλεσεν ἐπὶ μακρὸν ἀντιπρόσωπος τῶν ἔργοστασίων Vulcan ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀρχιμηχανικός ἔλεγος σιδηροδρόμων Πελοποννήσου. Ὅπηρεν διεμελιωτὴς τῆς διδασκαλίας τῶν μηχανολογικῶν μαθημάτων ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ διαπρέψας ὡς διδάσκαλος καὶ ὡς ἐρευνητής. Ἀπεβίωσεν ἐν Ἀθηναῖς κατὰ Δεκέμβριον 1919.

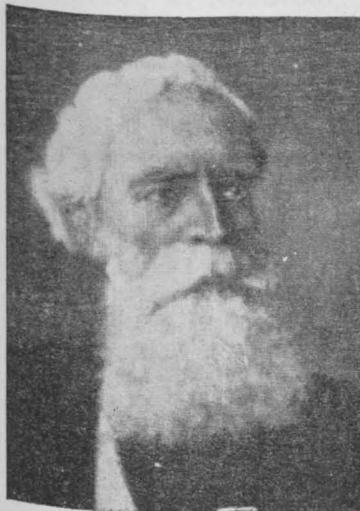
Κωνσταντίνος Σάμιος (1899—;)

Έγεννήθη ἐν Σάμῳ τὸ 1861. Ἐσπούδασε δασολογίαν ὡς ὑπότροφος τοῦ κράτους, ἐν Μονάχῳ. 1898—1910 ἐπιθεωρητὴς δασῶν καὶ προϊστάμενος δασικῆς ὑπηρεσίας Ὕπουργείου Οἰκονομικῶν. Διωρίσθη τὸ 1899 καὶ ἔχρημάτισε ἐπὶ μακρὸν καθηγητὴς τῆς Δασολογίας ἐν τῷ Σχολείῳ Βιομηχάνων—Τεχνῶν. Ἐπιστημονικαὶ ἔργασίαι: συνέγραψε διαφόρους πραγματείας καὶ μελέτας ἐπὶ τῶν ἐλληνικῶν δασῶν. Ἀπεβίωσε τὸ 1920.

Βικέντιος Μποκατσιάμπης (1900—1928)

“Ελλην ζωγράφος γεννηθεὶς ἐν Κερκύρᾳ τῷ 1856. Ἐσπούδασεν ἐν Ρώμῃ καὶ Μασσαλίᾳ. Διωρίσθη τῷ 1900 καθηγητὴς Κοσμηματογραφίας, Προσπτικῆς καὶ Σκιαγραφίας εἰς τὸ ἐν Ἀθηναίσι Σχολείον τῶν Καλῶν Τεχνῶν, ἐν ᾧ θέσει παρέμεινε μέχρι τοῦ 1928. Ἐπεδόθη ειδικῶς εἰς τὴν ὑδατογραφίαν. Ἐργα του εὑρίσκονται ἐν ταῖς πινακοθήκαις τῶν ἀνακτόρων Τσάρσκογε-Σέλο (Πετρουπόλεως) καὶ ἐν ίδιωτικαῖς συλλογαῖς. Ἀπεικόνισε τοπεῖα ίδιως τῆς Κερκύρας, ἀναδειχθεὶς διὰ τὸν χρωματισμόν, τὴν εὐχέρειαν εἰς τὰς φωτοσκιάσεις καὶ τὴν ἐπιτυχίαν εἰς τὴν προοπτικήν. Ἀπέθανε τῷ 1928 ἐν Ἀθηναῖς.

Γεώργιος Ι. Αγγελόπουλος (1902–1905)

Έγεννήθη ἐν Ἀθήναις τὸ 1852. Διδάκτωρ τῆς νομικῆς σχολῆς ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου, 1875. 1875–1878 συμπλήρωσις νομικῶν σπουδῶν ἐν Παρισίοις, Ἀγγλίᾳ καὶ Βιέννῃ, διπλωματοῦχος σχολῆς Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν Παρισίων. 1880–1887 ὑφηγητὴς τοῦ διοικητικοῦ δικαίου ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ, εἴτα ἔκτακτος καθηγητὴς καὶ ἀπὸ 1890 τακτικὸς καθηγητὴς τῆς αὐτῆς ἔδρας, διδάξας μέχρι τοῦ 1923. Ἐχρημάτισεν ἐπίσης καθηγητὴς τοῦ Στρατιωτικοῦ Ποινικοῦ Δικαίου καὶ τοῦ Διεθνοῦ Δικαίου ἐν ταῖς στρατιωτικαῖς σχολαῖς Εὐελπίδων καὶ Ὑπαξιωματικῶν (1883–1885). Διετέλεσε κοσμήτωρ τῆς νομικῆς σχολῆς, ἀλληλοδιαδόχως δὲ ἀντιπρύτανις καὶ πρύτανις τοῦ Πανεπιστημίου (1916–1920). 1902–1905 καθηγητὴς τοῦ Διοικητικοῦ Δικαίου καὶ τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας ἐν τῷ Σχολείῳ Βιομηχάνων–Τεχνῶν. Ἐπιστημονικὰ ἔργασίαι: συνέγραψε πολλὰς πραγματείας καὶ νομικὰ συγγράμματα, μεταξὺ τῶν ὅπιών καὶ τὸ κλασσικὸν ἔργον «σύστημα διοικητικοῦ δικαίου».

Δημ. Γερανιώτης (1903–1937)

Καθηγητὴς ἀπὸ τοῦ 1903 τῆς ζωγραφικῆς ἐν τῷ Σχολείῳ τῶν Καλῶν Τεχνῶν.

Αλέξανδρος Καλούδης (1903–;)

Ζωγράφος γεννηθεὶς τῷ 1853 καὶ ἀποθανὼν τῷ 1923. Ἐσπούδασεν ἐν Παρισίοις καὶ πλειστάκις διεκρίθη εἰς τὰς σπουδαϊστέρας τῶν διοργανουμένων ἔκει κατ' ἔτος καλλιτεχνικῶν ἐκθέσεων. Ἐπανελθὼν εἰς Ἀθήνας διωρίσθη τῷ 1903 Καθηγητὴς τῆς Ζωγραφικῆς ἐν τῇ Σχολῇ Καλῶν Τεχνῶν. Ἐξεπόνησεν ἰδίᾳ «νεκράς φύσεις» καὶ προσωπογραφίας.

Εμμανουὴλ Λαμπάκης (1903–1908)

Έγεννήθη ἐν Ἀθήναις τῷ 1856. Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν ἐγκυκλίων σπουδῶν του ἐν Ἀθήναις ἡκολούθησε τὰ μαθήματα ζωγραφικῆς ἐν τῷ Σχολείῳ Καλῶν Τεχνῶν. Ἐκ μητρὸς Τήνιος διετέλεσεν ύπότροφος τῆς Εὐαγγελιστρίας Τήνου, δῆπος ὁ Γύζης, Ἀκολούθως ἐσυνέχισε τὰς σπουδάς του εἰς Ἐσπερίαν. Διετέλεσε καθηγητὴς ἐν τῷ Ἀρσακείῳ Λαρίσης καὶ κατόπιν μέχρι τοῦ ἔτους 1908 Καθηγητὴς τῆς Ζωγραφικῆς ἐν τῷ Σχολείῳ Καλῶν Τεχνῶν. «Ἐργα του εἶναι διάφοροι ἀγιογραφίαι ἐν τῇ Εὐαγγελιστρίᾳ Τήνου καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ἐκκλησίᾳ τῶν Παρισίων εἰς τὰ δωδεκάερτια. Ἡσχολήθη κυρίως μὲ τὴν προσωπογραφίαν. Τὰ κυριώτερα τῶν ἔργων του εἶναι τὰ ἔξης: «Ο Ἀρχισιδηρουργός», «κεφαλὴ προσευχομένου Ἰουδαίου», «ἡ ὄρφανή, Ἀθιγγανίς», «έκατον·τούτης γέρων», «νύμφη». Ἄτυχημα, διε τὸ ἀκόμη νήπιον, εἶχεν ἀποτέλεσμα νὰ παραμείνῃ ρωχιτικός ἐφ' ὅρου ζωῆς· τὸ ἀτύχημα τοῦτο προσίούσης τῆς ἡλικίας τοῦ ἐπροκάλει αἰσθημα ἀπογοητεύσεως καὶ βαθείας μελαγχολίας ἐξ ἣς προσεβλήθη ἀνιάτως κατὰ τὸ ἔτος 1908. Ἀπεβίωσε τῷ 1910.

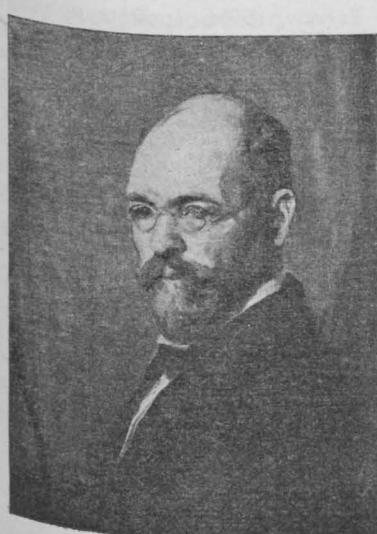

Γ. Ιακωβίδης (1904–1932)

Έγεννήθη ἐν Λέσβῳ τῷ 1858. Ἐσπούδασε γλυπτικὴν ἐν Ἀθήναις εἰς τὴν σχολὴν τῶν Καλῶν Τεχνῶν ὑπὸ καθηγητᾶς τὸν Λάντσαν καὶ τὸν Δρόσην. Μετὰ τὸ πέρας τῶν σπουδῶν του, τυχών ὑποτροφίας μετέβη εἰς τὸ Μόναχον Μετὰ τὴν ἐπάνοδόν του εἰς τὰς Ἀθήνας διωρίσθη τῷ 1900 ἔφορος τῆς κατ' ἔκεινο τὸ ἔτος ουσιασθείσης Πινακοθήκης, μετὰ τετραετίαν δὲ καθηγητὴς τῆς Ζωγραφικῆς ἐν τῇ Σχολῇ τῶν Καλῶν Τεχνῶν, τῆς δόπιας ἀνέλασθε τὴν διεύθυνσιν τῷ 1910. Τῷ 1926 ἔξελέγη μέλος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Ο Ιακωβίδης εἰργάσθη καθ' ὅλον του τὸν βίον ὡς δημιουργικὸς καλλιτέχνης καὶ ὡς διδάσκαλος. «Ολας ἰδιαιτέρως ἐπέτυχεν εἰς τὰς ἀπεικονίσεις ἐπεισοδίων τοῦ παιδικοῦ βίου. Αἱ κυριώτεραι τῶν ἀρετῶν του εἶναι ἡ καθαρότης καὶ ἡ ἀκρίβεια τοῦ σχεδίου, ἡ σοφὴ σύνθεσις, ὁ ἀρμονικὸς χρωματισμός.

Μεταξὺ τῶν καλυτέρων ἔργων τοῦ Ιακωβίδου μνημονεύομεν: «Παιδικὴ Συναυλία», «Μικρὰ βράσσαια», «Τὰ πρῶτα βήματα», «Τὸ κρυφτοῦλι» κλπ. Ἐκ τῶν πλαστικῶν, ἄκρως ἐπιτυχῆς εἶναι ἡ προτομὴ τοῦ Νικηφόρου Λύτρα.

*Απέθανε τὸ 1932.

Νικόλαος Καρακατσανίδης (1905—1920)

Έγεννήθη ἐν Τήλω τῶν νοτίων Σποράδων τὸ 1852. Ἀρχικῶς ὑπηρέτησεν ὡς διδάσκαλος εἰς τὸ δημόσιον, εἶτα δὲ διωρίσθη κατόπιν διαγωνισμοῦ ἐπιμελητής τῆς Τοπογραφίας ἐν τῷ Πολυτεχνεῖῳ ἐσπούδασε μαθηματικά εἰς τὸ Ἑθνικὸν Πανεπιστήμιον καὶ ἀνηγορεύθη διδάκτωρ. 1905—1920 καθηγητής τῆς Πειραιώς Γεωμετρίας ἐν τῷ σχολείῳ Βιομηχάνων—Τεχνῶν καὶ τῷ Ε.Μ.Π., διδάξας μέχρι τοῦ θανάτου του. Διετέλεσεν ἐπίσης καθηγητής τοῦ αὐτοῦ μαθήματος εἰς τὴν στρατιωτικὴν σχολὴν Εὑελπίδων καὶ τὴν ναυτικὴν σχολὴν Δοκίμων. Ἐπιστημονικαὶ ἔργασίαι: λιθόγραφον περιγραφικῆς γεωμετρίας καὶ πραγματεῖαι. Ἀπεβίωσεν ἐν Ἀθήναις τὸ 1920.

Κωνσταντίνος Μαλτέζος (1906—1938)

Καθηγητής τῆς Πειραιώς Φυσικῆς ἀποχωρήσας τῷ 1938.

Θ. Παπαϊωάννου (1906)

Ἰατρὸς διατελέσας καθηγητής τῆς Ἀνατομίας εἰς τὸ Σχολεῖον τῶν Τεχνῶν τὸ 1906.

Γαβρ. Βυζαντινὸς (1906—1910)

Διετέλεσε καθηγητής τῆς Αισθητικῆς καὶ Καλλιτεχνολογίας εἰς τὸ Ἑθν. Μετόβειον Πολυτεχνεῖον ἀπὸ τοῦ 1906 μέχρι τοῦ θανάτου του.

Ηύτοκτόνησε τῷ 1910.

Λάζαρος Σωχός (1908—1909)

Ἐλλην γλύπτης, γεννηθεὶς τῷ 1862 εἰς τὰ 'Υστέρνια τῆς Τήνου. Ἐσπούδασεν εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις σχολὴν τῶν Καλῶν Τεχνῶν, ἔνθα ἐμαχήτευσε παρὰ τῷ Δρόσῃ. Τῷ 1881 μετέβη εἰς Παρισίους, δόπου ἔσχε διδάσκαλον τὸν Μερσιέ. Τῷ 1905 προσκληθεὶς ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἀνεστήλωσε τὸν Λέοντα τῆς Χαιρωνείας καὶ ἐπετήρησε τὰς ἐν Ὁλυμπίᾳ γενομένας ἀνασκαφὰς ἐπὶ τῷ διάστημα. Τῷ 1908 διωρίσθη καθηγητής τῆς Γλυπτικῆς ἐν τῇ Σχολῇ Καλῶν Τεχνῶν, ἀλλ᾽ ἐπὶ βραχὺ μόνον ἡδυνήθη νὰ διδάξῃ. Ἀπέθανε τῷ 1911 ἐν Ἀθήναις τὸ δὲ ὅστια του μετεκομίσθησαν ἐν Τήνῳ τῷ 1928. Ὁ Λάζαρος Σωχός ὑπῆρξεν ἐκ τῶν γνωστοτέρων καὶ παραγωγικωτέρων καλλιτεχνῶν. Τὸ τάλαντόν του ὑπῆρξεν γόνιμον καὶ ἴσχυρόν. Ὡς μεγάλους του διδασκάλους ἔσχε τὴν φύσιν ἀφ' ἐνός, τὴν ἔλληνικήν ἀρχαιότητα ἀφ' ἑτέρου.

Ἐκ τῶν σημαντικωτέρων ἔργων τοῦ Σωχού: «Μοῦσα ἐπιστρέφουσα εἰς τὴν Ἀκρόπολιν», «Ἡ θνήσκουσα Κόρη», τὰ μνημεῖα τοῦ Παύλου Μελά, τοῦ Ἀνδρέου Συγγροῦ, ἐν Ἀθήναις, τοῦ Ζαρίφη ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἡ προτομὴ τοῦ Ἀδαμ. Κοραῆ εἰς τὸ νεκροταφεῖον Montparnasse τῶν Παρισίων, κτλ. κτλ.

'Αριστιππος Φ. Κουσίδης (1910—1922)

'Εγεννήθη εις Τσεπέλοβον Ηπείρου τό 1871. Έγκυκλιοι σπουδαὶ εἰς Ζωσιμάιαν Σχολὴν ἐν Ιωαννίνοις. Διπλωματοῦχος πολιτικὸς μηχανικὸς Ε. Μ. Π. 1892. Εἶτα εἰς Εσπερίαν, διπλ. Eidgenossische Technische Hochschule Zurich 1896. 1896—1897 μηχανικὸς κατασκευῆς Γερμανικῶν σιδηροδρόμων. Τό 1897 κατήλθεν εἰς Έλλαδα ως έθελοντής. Μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ 1897 μετέβη εἰς Αίγυπτον διπού εἰργάσθη. Τό 1900 ἐπανελθὼν εἰς Έλλαδα διωρίσθη εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ σιδηροδρόμου ΣΠΑΠ. Εἶτα ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν τοῦ κεντρικοῦ ἔργοστασίου τῶν ΣΠΑΠ μέχρι τοῦ 1907. 1907—1910 μηχανικὸς τῶν ΣΠΑΠ. Διετέλεσε διευθυντής τῶν Τ.Τ.Τ. 1910—1922, μέ τινας διακοπὰς τακτικὸς καθηγητὴς τῆς Έφηρμοσμένης Μηχανικῆς ἐν τῷ σχολείῳ Βιομηχάνων—Τεχνῶν καὶ μετέπειτα τοῦ Ε.Μ.Π., διδάξας ταύτοχρόνως Ἀντοχήν τῆς ὅλης, Γραφοστατικήν, Στατικήν, Ὑδραυλικήν, καὶ Μπετόν ἀρμέ. Τό 1927 μετέβη εἰς Ἄρβυσσον ως τεχν. σύμβουλος τῆς Αιθιοπικῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῶν Δημ. "Ἐργων, ἔνθα διέμεινεν ἐπὶ διετίαν. Ἐπιστημονικαὶ ἔργασίαι: δημοσιεύσεις εἰς ἔλληνικά καὶ ξένα περιοδικά, καθώς καὶ συγγράμματα εἰς τὴν ἔλληνικήν καὶ γερμανικήν. Έξεδωκε πολυγραφημένον σύγραμμα ἐπὶ τῆς «ἀντοχῆς τῆς ὅλης» καθώς καὶ «ὑδραυλικήν».

Νικόλαος Γεννηματᾶς (1913—1932)

'Εγεννήθη ἐν Πειραιεῖ τό 1875. Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἔγκυκλιῶν σπουδῶν, εἰοήθεν εἰς τὴν Σχολὴν τῶν Βιομηχάνων—Τεχνῶν, ἀποφοιτήσας ταύτης τό 1895 ως διπλ. πολιτικὸς μηχανικός. 1895—1900 ἀσκησις τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ μηχανικοῦ ἐν Έλλαδι. Εἶτα ὑπότροφος τοῦ κράτους ἐν Μονάχῳ πρὸς σπουδὴν τῆς δασικῆς ἐπιστήμης, διπλ. τῆς δασολογικῆς σχολῆς Πανεπιστημίου Μονάχου. Ἀπὸ 1913 τακτικὸς καθηγητὴς τῶν Ἀνωτέρων Μοθηματικῶν καὶ ἀπὸ 1924 μέχρι τοῦ θανάτου του τῶν Ἀνωτέρων μαθηματικῶν καὶ τῆς Θεωρητικῆς Μηχανικῆς ἐν τῷ Ε.Μ.Π. 1917—1927 καθηγητὴς τῶν Μαθηματικῶν καὶ τῆς Μηχανικῆς ἐν τῇ ἀνωτάτῃ Δασολογικῇ Σχολῇ, τῆς ὁποίας ὑπῆρξε πρῶτος διευθυντής. Ἀπὸ 1928 συγχρόνως καθηγητὴς τῆς Θεωρητικῆς Μηχανικῆς εἰς τὴν Σχολὴν τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως ἀξιωματικῶν τοῦ μηχανικοῦ καὶ τοῦ πυροβολικοῦ. Ἡ ἐπιστημονικὴ δρᾶσις Ν. Γεννηματᾶς ὑπῆρξε πολυσχιδής, πρωτότυπος καὶ πλουσία. Ἐδημοσίευσεν ἀρκετάς πραγματείας δασολογικὰς εἰς γερμανικά καὶ γαλλικά περιοδικά, ώς καὶ σοβαρωτάτας ἡλεκτρολογικὰς μελέτας. Ἰδιαίτερως δύμας δέον νὰ μνημονευθῇ ἡ εἰς τὰ μαθηματικὰ καὶ τὴν μηχανικήν ἐπιστημονική του παραγωγή. Συγγράμματα: «μαθηματα θεωρητικῆς μηχανικῆς» καὶ «διανυσματικὴ διάλυσις μετ' ἔφαρμογών εἰς τὴν γεωμετρίαν καὶ τὴν μηχανικήν». Ο Ν. Γεννηματᾶς διεκρίθη ως διδάσκαλος διὰ τὴν καλλιέπειαν καὶ τὴν ἀριότητα τῆς διδασκαλίας, ώς φιλόλογος καὶ ώς ποιητής. Ἀπεβίωσεν ἐν Βιέννη τό 1932.

Γρηγόριος Θεοφιλάτος (1914—1915)

'Εγεννήθη ἐν Ρουμανίᾳ τῷ 1872. Σπουδαὶ εἰς Ναυπηγηκήν Σχολὴν τῆς Έλλάδος. ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ (ναυπηγός) τοῦ Π. Ναυτικοῦ μὲ λαμπρὰν δρᾶσιν. Διετέλεσε καθηγητὴς τῆς Ναυπιγικῆς εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον (1914—1915) καὶ εἰς τὴν Σχολὴν Ναυτικῶν Δοκίμων. Ἀπέθανε τῷ 1930.

Γεώργιος Ρεμούνδος (1916—1928)

'Εγεννήθη ἐν Αθήναις τό 1878. Ἐσπούδασε μαθηματικὰ εἰς τὸ ἔθνικὸν Πανεπιστήμιον καὶ εἶτα ως ὑπότροφος τοῦ κράτους ἐν Γαλλίᾳ, διδάκτωρ τῶν μαθηματικῶν ἐπιστημῶν τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Sorbonne, 1906. Ἀπὸ 1911 μέχρι τοῦ θανάτου του τακτικὸς καθηγητὴς τῆς Ἀνωτέρας Μαθηματικῆς Ἀναλύσεως ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Αθηνῶν. 1916—1928 καθηγητὴς τῶν Ἀνωτέρων Μαθηματικῶν ἐν τῷ Ε.Μ.Π. Ἀπὸ 1926 τακτικὸν μέλος τῆς Ακαδημίας Αθηνῶν. Ἐπιστημονικαὶ ἔργασίαι: "Ἡ ἐπιστημονικὴ δρᾶσις τοῦ Γ. Ρεμούνδου χρονολογεῖται ἀπὸ τῶν πρώτων σπουδαστικῶν χρόνων του καὶ κατέταξεν αὐτὸν μεταξὺ τῶν σπουδαίων μαθηματικῶν τῆς ἐποχῆς του. Ἐδημοσίευσε πολλὰς πρωτοτύπους μελέτας, μονογραφίας καὶ συγγράμματα μαθηματικά, ἀναφερόμενα εἰς τὸν διαφορικὸν καὶ διλοκληρωτικὸν λογισμόν, ιδιαίτερως δὲ διεκρίθη διὰ τὰς ἔργασίας αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ λογισμοῦ τῶν πιθανοτήτων, τῶν διαφορικῶν ἔξισώσεων καὶ τῆς θεωρίας τῶν συναρτήσεων. Αντεπροσώπευσεν ἐπανειλημμένως τὸ κράτος εἰς διεθνῆ ἐπιστημονικὰ συνέδρια. Ἀπεβίωσε τό 1928.

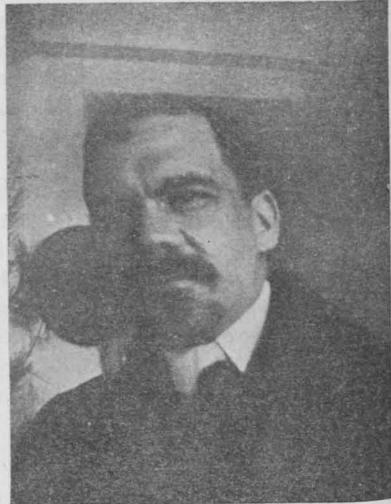

Σωτήριος Νοτάρης (1917—1920)

Έγεννήθη τό 1879. Κατετάγη τό 1905 εις τό ναυπηγικόν σῶμα τοῦ Π. Ναυτικοῦ, ἀνελθὼν μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ πλωτάρχου—ναυπηγοῦ. Διωρίσθη τό 1917 καὶ διετέλεσε καθηγητής τῆς Ναυπηγικῆς ἐν τῷ Ε.Μ.Π. Ἀπεβίωσε τό 1920.

Ernest Hebrard (1918—1924)

Γάλλος τὴν ἑθνικότητα, ἐσπούδασεν ἀρχιτεκτονικήν, κτιριολογίαν καὶ πολεοδομίαν εἰς τὴν Ecole des Beaux Arts Παρισίων. Τυχών τοῦ βραβείου «Prix de Rome» ἀπεστάλη ὡς ὑπότροφος τοῦ γαλλικοῦ κράτους ἐπὶ πενταετίαν ἐν Ἰταλίᾳ πρὸς μελέτην τῆς ρωμαϊκῆς ἀρχιτεκτονικῆς. Εἶτα μεταβὰς ἐν Ἀμερικῇ πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἀρχιτεκτονικῶν καὶ πολεοδομικῶν σπουδῶν του, ἔξεπόνησε τὴν μελέτην τῆς «ἰδεώδους πόλεως». Εὑρεθεὶς κατὰ τὸ διάστημα τοῦ μεγάλου πολέμου ὡς γάλλος στρατιώτης ἐν Θεσσαλονίκῃ μετὰ τὴν πυρκαϊάν τοῦ 1917, ὑπέβαλε προσχέδιον ἀνοικοδομήσεως, εἴτα δέ, ἐντολῇ τῆς Ἑλληνικῆς κυβερνήσεως καὶ ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς τεχνικῆς ἐπιτροπῆς, ἔξεπόνησε τὰ σχέδια τῆς νέας πόλεως Θεσσαλονίκης. 1918—1924 ἐν Ἀθήναις προϊστάμενος τμῆματος ἀρχιτεκτονικῶν μελετῶν «Υπουργείου Συγκοινωνίας» καὶ συγχρόνως καθηγητής τῆς Κτιριολογίας ἐν τῇ ἀνωτάτῃ σχολῇ ἀρχιτεκτόνων τοῦ Ε.Μ.Π. 1924—1929 προσκλήσει τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως προϊστάμενος ἀρχιτεκτονικῆς ὑπηρεσίας κυβερνήσεως Ἰνδοκίνας. 1929—1932 ἐκ νέου ἐν Ἑλλάδι, προϊστάμενος ἀρχιτεκτονικῆς ὑπηρεσίας «Υπουργείου Παιδείας» (συμβολὴ εἰς τὴν ἀνέγερσιν τῶν σχολικῶν κτιρίων) καὶ συγχρόνως καθηγητής πάλιν τῆς κτιριολογίας ἐν τῷ Ε.Μ.Π. Ἀπεβίωσεν ἐν Γαλλίᾳ τό 1933.

Δημήτριος Τσακαλώτος (1918—1919)

Έγεννήθη ἐν Ἀθήναις τό 1833. Διδάκτωρ φυσικῶν ἐτιστημάνων ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου 1904. 1904—1903 συμτλήκωσις σπουδῶν ἐπὶ χημείᾳ εἰς Πανεπιστημία Λειψίας, Heidelberg, Freiberg, Γενεύης καὶ Λονδίνου. Απὸ 1908 ἐν Ἑλλάδι: 1908—1918 ἐπιμελητής ἐργαστηρίου ἀνοργάνου χημείας ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, εἴτα ὑφηγητής. 1918—1919 καθηγητής τῆς Φυσικῆς Χημείας Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ συγχρόνως τῆς Χημικῆς Τεχνολογίας ἐν τῷ Ε.Μ.Π. Ἐπιστημονικαὶ ἐργασίαι: ἔξεπόνησε πλείστας πρωτοτύπους χημικάς μελέτας δημοσιευθείσας εἰς πρακτικά ξένων ἀκαδημιῶν καὶ εἰς περιοδικά. Σημαντικαὶ εἶναι αὐτοῦ ἐπὶ τῶν «δυαδικῶν συστημάτων ὁργανικῶν ἐνώσεων» τῶν «αιλιθερίων ἐλαίων καὶ Ἑλληνικῶν φυτῶν» κλπ. ἔξεδωκεν ὡσάύτως διδακτικά συγγράμματα Ἀναλυτικῆς καὶ Ὁργανικῆς Χημείας, ιδιαιτέρως δὲ συνέβαλε εἰς τὴν μελέτην τῆς Ἑλληνικῆς χημικῆς βιομηχανίας διὰ σχετικῶν ἐργασιῶν. Ἀπεβίωσεν ἐν Ζυρίχῃ τό 1919.

Δημήτριος Κ. Ζάννος (1919—1924)

Καθηγητής τῆς Κατασκευῆς Ἀνυψωτικῶν καὶ Δομικῶν Μηχανῶν (1919—1924).

Τηλέμαχος Κομνηνός (1919—1925)

Έγεννήθη ἐν Σκύρῳ τό 1862, τὰς δ' ἐγκυκλίους σπουδάς διήνυσεν ἐν Πειραιεῖ. Ἐφοίτησεν εἰς τό Ἐθνικόν Πανεπιστήμιον καὶ ἀκολούθως, ἀπὸ 1879, ἐσπούδασε χημείαν εἰς τὰ Πανεπιστήμια Μονάχου, Βιέννης καὶ Βοης, ἀναγορευθεὶς διπλ. τοῦ πρώτου καὶ διδάκτωρ τοῦ τελευταίου. Ἐπανελθὼν εἰς Ἑλλάδα διετέλεσε τὸ πρῶτον χημικός τῶν μεταλλουργείων Λαυρίου. 1883—1919 ἐπιμελητής φαρμακευτικοῦ χημείου Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου. Ἐχρημάτισε ἀστυχημικός Ἀθηνῶν, καθηγητής τῆς Χημείας ἐν τῇ στρατιωτικῇ σχολῇ Εὔελπίδων. Απὸ 1919 τακτικός καθηγητής τῆς Ὁργανικῆς Χημείας ἐν τῷ Ε.Μ.Π. Ἐπιστημονικαὶ ἐργασίαι: Ὁ T. Κομνηνός διεκρίθη ὡς ἐρευνητής, συγγραφεὺς καὶ διδάσκαλος. Συνέγραψε καὶ ἐδημοσίευσε πολλάς πρωτοτύπους μελέτας καὶ μονογραφίας Ἑλληνιστί καὶ γερμανιστί, ἀναγομένας εἰς ποικίλους κλάδους τῆς Ὁργανικῆς Χημείας καὶ Ὁργανικῆς Χημείας. ἔξεδωκε διδακτικά συγγράμματα Ὁργανικῆς Χημείας καὶ ἄλλα. Ἀπεβίωσε τό 1925.

Κωνσταντίνος Καραθεοδωρῆς (1922 - 1924)

Καθηγητής (1922-1924) τῶν Μαθηματικῶν καὶ τῆς Μηχανικῆς. Ἀπὸ 1930 ἐπίτιμος καθηγητής τοῦ Ε.Μ.Π.

Λουκᾶς Δούκας (1925)

Ἐγεννήθη ἐν Τήνῳ τὸ 1890. Εἰσῆλθεν εἰς ἡλικίαν 13 ἔτῶν εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον ἐνθα ἐσπούδασε γλυπτικὴν ἐν Ἀθήναις καὶ εἶτα ἐν Ἑσπερίᾳ, ἐπανειλημμένως βραβευθείς. Ἐξετέλεσεν διξιόλογα γλυπτικὰ ἔργα, τινα τῶν ὁποίων ἔτυχον μάλιστα τιμητικῆς μνείας εἰς τὸ Salón τῶν Παρισίων.

Τὸ 1925 διωρίσθη καθηγητής τῆς Πλαστικῆς ἐν τῇ ἀνωτάτῃ Σχολῇ Ἀρχιτεκτόνων τοῦ Ε.Μ.Π., ἀπεβίωσεν δύμας κατὰ τὸ αὐτὸς ἔτος ἐν Ἀθήναις.

Αριστοτέλης Οίκονόμου (1925—1936)

Ἐγεννήθη ἐν Κερκύρᾳ τὸ 1894, ἔνθα καὶ ἐπεράτωσε τὰς ἔγκυκλίους σπουδάς του. Διδάκτωρ τῶν μαθηματικῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν 1919, κατόπιν πρωτοτύπου διατριβῆς του «ἐπὶ τῆς γενικεύσεως τῆς ἐννοίας τῆς καμπυλότητος τῶν ἐπιφανειῶν». Διετέλεσεν εἶτα ἐπιμελητής τῆς Θεωρητικῆς Μηχανικῆς τοῦ Γραφικοῦ καὶ Διανυσματικοῦ λογισμοῦ καὶ τῆς Ἀναλυτικῆς γεωμετρίας ἐν τῷ Ε.Μ.Π. 1925—1930 ἔκτακτος καθηγητής καὶ ἀπὸ 1930 τακτικός καθηγητής τῶν Ἀνωτέρων Μαθηματικῶν ἐν τῷ Ε.Μ.Π.

Ἐπιστημονικαὶ ἔργασίαι: Διάφοροι πρωτότυποι μοθηματικοὶ μελέται, μεταξὺ τῶν δοπίων ἴδιαιτέρως διοισημείωτος ἡ μελέτη αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ θεωρήματος τοῦ Καραθεοδωρῆ καὶ Fejer.

Ἀπεβίωσεν ἐν Ἀθήναις τὸ 1936.

Ο Παπάδαρος
(Ο τρομερός ἀρχικλητήρ του ίδρυματος περί τὸ 1900).

ΤΟ ΣΗΜΕΡΙΝΟΝ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΝ

ΤΟ ΣΗΜΕΡΙΝΟΝ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΝ

'Οργανισμός

τοῦ 'Εθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου

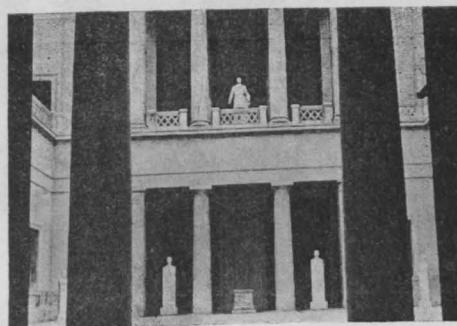

δ Πολυτεχνείον διέπεται ύπό τῶν ἀκολούθων, ἐν γενικωτάταις γραμμαῖς διατυπουμένων, νομοθετικῶν διατάξεων¹⁾.

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

Τὸ 'Εθνικὸν Μετσόβιον Πολυτεχνείον διατελεῖ ύπό τὴν Ἀνωτάτην ἐνασκουμένην διὰ τοῦ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας 'Υπουργοῦ.

Τὸ ΕΜΠ διοικεῖται ύπὸ τοῦ Πρυτάνεως, τοῦ 'Αντιπρύτανεως καὶ τῆς Συγκλήτου αὐτοῦ. Πρύτανις τοῦ ΕΜΠ ἐπὶ βαθμῷ Πρυτάνεως τῶν Πανεπιστημίων διὰ δύο ἀκαδημαϊκὰ ἔτη, εἰναι δὲ τοῦ παρελθόντος ἔτους 'Αντιπρύτανις. Ο 'Αντιπρύτανις ἐκλέγεται διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας ύπὸ τῶν τακτικῶν καθηγητῶν τοῦ 'Ιδρυματος δι' ἀπολύτου πλειοψηφίας τοῦ συνόλου αὐτῶν καὶ διορίζεται, ἀμα τῇ ἐκλογῇ του, διὰ Διατάγματος ἐπὶ δύο συνεχῆ ἀκαδημαϊκὰ ἔτη. Τὸν Πρύτανιν ἐκλιπόντα ἡ κωλύμενον ἀναπληροῖ δὲ 'Αντιπρύτανις καὶ τοῦτον ὁ ἀρχαιότερος τῶν Κοσμητόρων. Καθήκοντα Γραμματέως Συγ-

κλήτου καὶ τοῦ Συλλόγου τῶν Καθηγητῶν ἔκτελεῖ δὲ Διευθυντὴς τῆς Γραμματείας.

Τὸ ΕΜΠ. ἀπαρτίζεται ἐκ πέντε Ἀνωτάτων Σχολῶν:

- 1) Πολιτικῶν Μηχανικῶν.
- 2) Μηχανολόγων—'Ηλεκτρολόγων.

3) Ἀρχιτεκτόνων.

4) Χημικῶν Μηχανικῶν καὶ

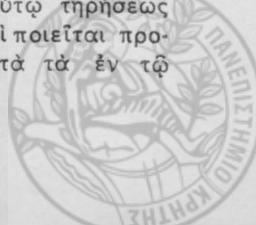
5) Ἀγρονόμων καὶ Τοπογράφων Μηχανικῶν.

Ἐκάστη τῶν Σχολῶν εἶναι αὐτοτελῆς ἐν δραγανικῆ πρὸς τὰς λοιπὰς ἐνότητι, οἱ δὲ ἐν αὐτῇ διδάσκοντες Καθηγηταὶ ἀπαρτίζουσιν ἴδιον Σύλλογον, τοῦ ὃποιου προΐσταται δὲ ἐκάστοτε Κοσμήτωρ τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς, ἐκλεγόμενος μεταξὺ τῶν τακτικῶν καὶ ἔκτακτων καθηγητῶν ἐπὶ διετεῖ θητείᾳ.

Ἡ διοικούσα τὸ Ε.Μ.Π. Σύγκλητος ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ Πρυτάνεως δὲς Προέδρου, ἐκ τοῦ 'Αντιπρύτανεως, ἐκ τῶν λοιπῶν Κοσμητόρων καὶ ἐνδὲ τακτικοῦ καθηγητοῦ ἐξ ἐκάστης Ἀνωτάτης Σχολῆς, ἐπὶ διετεῖ θητείᾳ, ύπὸ τῆς οἰκείας Ἀνωτάτης Σχολῆς ἐκλεγομένου.

Ἡ Σύγκλητος ἔχει τὴν γενικὴν ἐποπτείαν τῆς καθ' ὅλου λειτουργίας τοῦ Ε.Μ.Π., τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν, τῶν Σχολείων, τῶν Παραρτημάτων αὐτοῦ καὶ τῆς ἐν αὐτῷ τηρήσεως τῶν νόμων, ἀποφαίνεται δὲ γνώμας καὶ ποιεῖται προτάσεις καὶ προβαίνει εἰς ἀποφάσεις κατὰ τὰ ἐν τῷ νόμῳ δριζόμενα.

¹⁾ Βλ. Διάταγμα τῆς 2 Ὁκτωβρίου 1931 «Περὶ καδικοποίησεως τῶν περὶ δραγανισμοῦ τοῦ ΕΜΠ. διατάξεων» καὶ Νόμους 5334—5859 καὶ 'Αναγ. Νόμου 1477/1938 «περὶ τροποποίησεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ δραγανισμοῦ τοῦ ΕΜΠ. κειμένων διατάξεων».

Αι έδραι τής Καθηγεσίας τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν τοῦ Ε.Μ.Π. εἰναι :

α) Τακτικαί.

β) Ἐκτακτοι.

Ο δλικός ἀριθμὸς τῶν έδρῶν ἐν ταῖς Ἀνωτάταις Σχολαῖς τοῦ Ἑθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου εἰναι 47, δῆ 37 εἰσὶ τακτικαὶ καὶ 10 ἔκτακτοι.

Πλὴν τῆς Συγκλήτου καὶ τοῦ Συλλόγου τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν λειτουργοῦσιν ἐν τῷ Ε.Μ.Π. καὶ

1) Ἡ Συνέλευσις ἀπάντων τῶν καθηγητῶν τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν τοῦ Ε.Μ.Π.

2) Ὁ Σύλλογος τῶν τακτικῶν καθηγητῶν.

3) Ὁ Σύλλογος Διευθυντῶν τῶν Ἐργαστηρίων καὶ Παραρτημάτων.

4) Ὁ Σύλλογος τῶν Καθηγητῶν τῶν Σχολείων Ἐργοδηγῶν.

5) Αἱ Ἐφορεῖαι τοῦ Λιθογραφείου, Φωτογραφείου καὶ Ἐστιατορίου τῶν Σπουδαστῶν καὶ

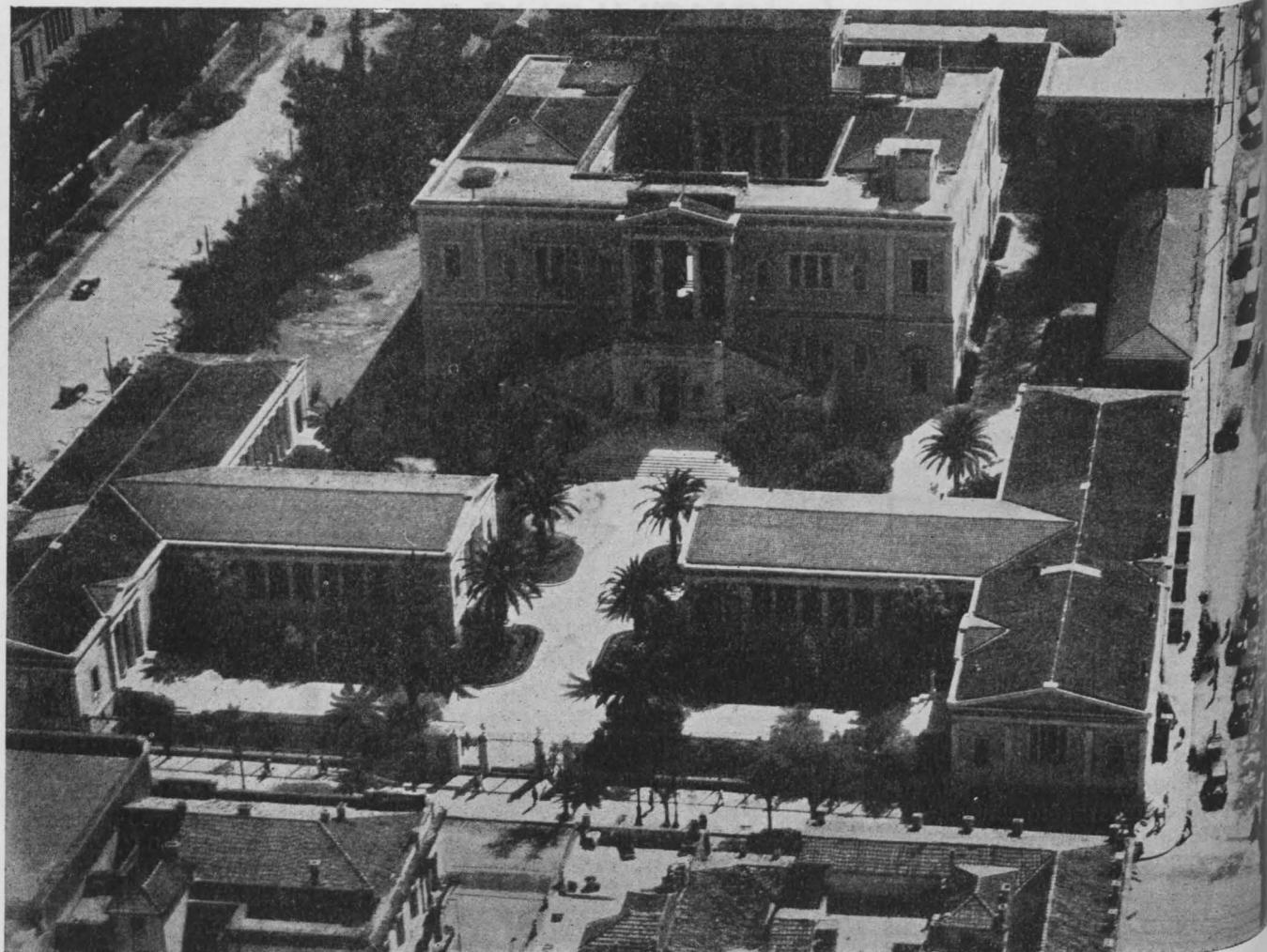
6) Ἡ Ἐπιτροπὴ Ταμείου Νοσηλείας τῶν σπουδαστῶν.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΙΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΕΝ ΓΕΝΕΙ

Ἡ διαχείρισις τῆς περιουσίας τοῦ Ε.Μ.Π., συνιστᾶ μένης ἐκ κληροδοτημάτων, δωρεῶν καὶ ἄλλων πόρων ἐνεργεῖται ύπό ἐννεαμελοῦς διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης :

Ἐκ τοῦ ἀνὰ διετίαν ύπό τῆς Συνελεύσεως τῶν καθηγητῶν τοῦ Ε.Μ.Π. ἐκλεγομένου τακτικοῦ καθηγητοῦ ὡς Προέδρου. Ἐξ ἐνὸς τακτικοῦ καθηγητοῦ ἐκάστης τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν τοῦ Ε.Μ.Π. ἐκλεγομένου ἀνὰ διετίαν ύπό τῆς οἰκείας Ἀνωτάτης Σχολῆς. Ἐνὸς Συμβούλου τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου. Ἐνὸς Διευθυντοῦ ἢ Τμηματάρχου τῆς Γεν. Διευθύνσεως Δημοσίου Λογιστηκοῦ, ἐπὶ διετεῖ θητείᾳ, δριζομένων ύπό τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν. Ἐνὸς Διευθυντοῦ ἢ Τμηματάρχου τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.

Τάς ἐπὶ τῆς Διαχειρίσεως τῆς περιουσίας τοῦ Ε.Μ.Π. ἀποφάσεις τῆς Διαχειρίσεως ἐπιτροπῆς, ἐκτελεῖ ἢ Σύγκλητος.

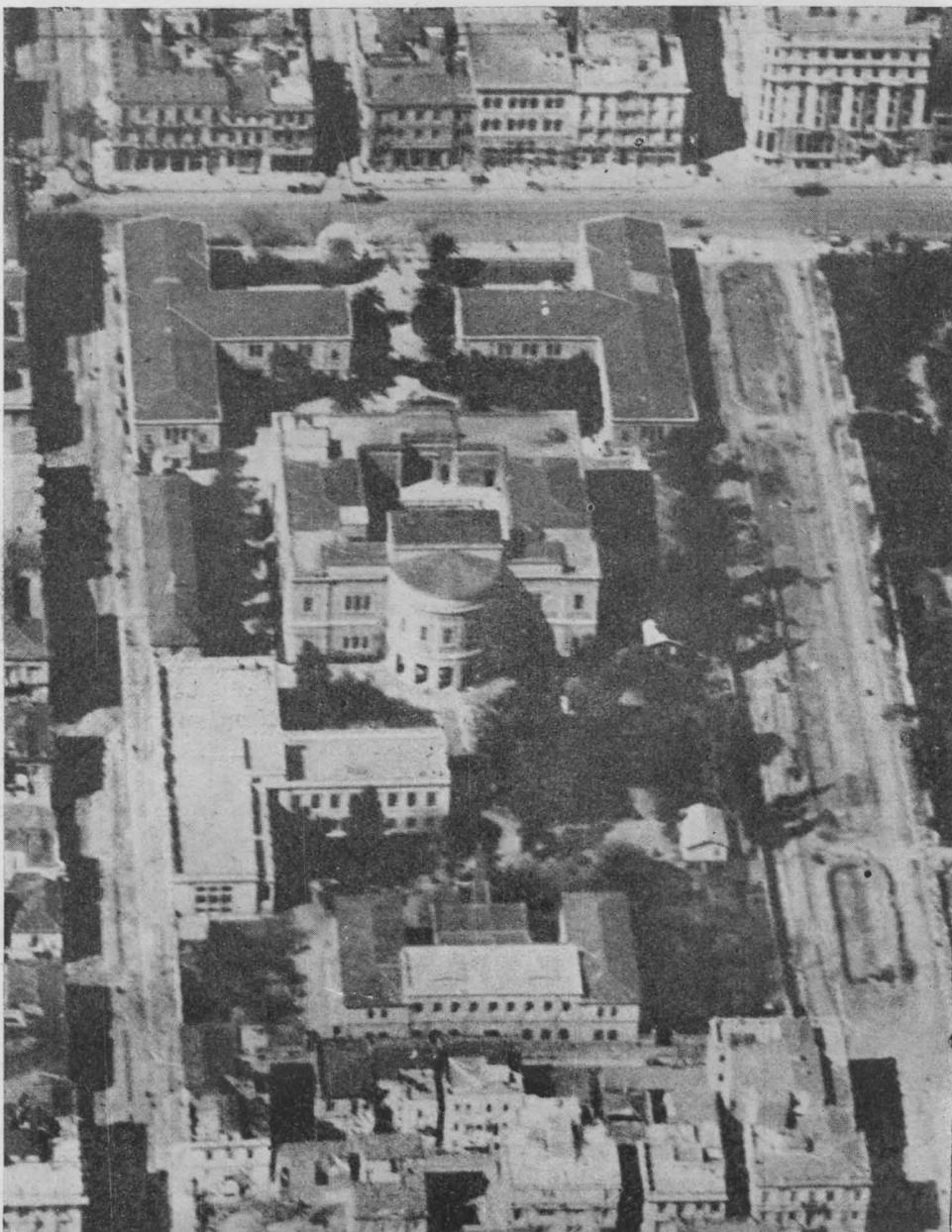

Ο προϋπολογισμός έκάστου οίκονομικού έτους συντάσσεται ύπό της διαχειριστικής Έπιτροπής και ύποβλλεται ύπ' αύτης εἰς τὴν Σύγκλητον ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαήμερού του μηνὸς Μαρτίου. Ψηφιζόμενος ύπό τῆς Συγκλήτου ύποβλλεται διὰ τοῦ Πρυτάνεως εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας ἐντὸς τοῦ δευτέρου δεκαπενθημέρου τοῦ μηνὸς Μαρτίου. Ο Ὑπουργὸς δύναται ἐντὸς προθεσμίας εἴκοσι ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ύποβολῆς τοῦ προϋπολογισμοῦ νὰ διαγράψῃ ἢ νὰ ἔλαττώσῃ τὰ κονδύλια αὐτοῦ οὐχὶ ὅμως νὰ αὔξῃσῃ ἢ νὰ προσθέσῃ νέα. Ο ἔγκριθεὶς προϋπολογισμὸς δημοσιεύεται διὰ τῆς Ἐφήμερίδος τῆς Κυβερνήσεως. Τροποποιήσεις αὐτοῦ ἐπιτρέπονται ἀνὰ τρίμηνον μόνον και ἀκολουθοῦν τὴν αὐτὴν ὡς ἀνω διαδικασίαν.

Οὐδὲμία δαπάνη ἀνωτέρα τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν 15.000 ἐνεργεῖται ἀνευ προηγουμένης ἀποφάσεως τῆς Διαχειριστικῆς Έπιτροπῆς. Η ἑκτέλεσις τῶν ἔργων τοῦ ΕΜΠ. προτείνεται ύπό τῆς Συγκλήτου και ἀποφασίζεται ύπό τῆς Διαχειριστικῆς Έπιτροπῆς, ήτις καθορίζει ταῦτοχρόνως τὸν τρόπον ἑκτελέσεως αὐτῶν.

ΥΠΗΡΕΣΙΑΙ

Η διεξαγωγὴ τῶν προβλεπομένων διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ Ἰδρύματος διοικητικῶν ἐνεργειῶν, ἐνεργεῖται διὰ μὲν τὸ ἀφορῶντα εἰς τὴν ἐν γένει διοίκησιν, παρὰ

τῆς Γραμματείας, διὰ δὲ τὰ λογιστικὰ και διαχειριστικὰ ζητήματα, παρὰ τοῦ Λογιστηρίου.

1) Η Γραμματεία διαιρεῖται εἰς τρία γραφεῖα:

α) Τὸ Γραφεῖον Πρυτάνεως και Συγκλήτου.

β) Τὸ Γραφεῖον Σχολῶν.
γ) Τὸ Γραφεῖον Διεκπεραιώσεως και Ἀρχείου.

2) Τὸ Λογιστικὸν διαιρεῖται εἰς δύο γραφεῖα:

α) τὸ Γραφεῖον Λογιστικοῦ.

β) Τὸ Γραφεῖον Ἐπιμελητείας.

3) Η Βιβλιοθήκη.

4) Τὸ Γραφεῖον Τεχνικῆς Υπηρεσίας.

ΣΠΟΥΔΑΙ

Η εἰς τὰς Ἀνωτάτας Σχολὰς κατάταξις γίνεται κατόπιν εἰσαγωγὶκῶν ἐξετάσεων τῶν υποψήφιων πρακτικοῦ Λυκείου ή Γυμνασίου τοῦ Κράτους, ή ἀνεγνωρισμένου ὁμοταγοῦντος ἀλλοδαποῦ.

Αἱ εἰσαγωγικαὶ ἔξετάσεις διενεργοῦνται ἐπὶ τῶν ἀκολούθων μαθημάτων:

- 1) Ἐλληνικὴ γλῶσσα ("Ἐκθεσις ἰδεῶν").
- 2) Ἀλγεβρα
- 3) Γεωμετρία
- 4) Τριγωνομετρία
- 5) Φυσική.

Η διάρκεια τῶν σπουδῶν εἰς τὰς Ἀνωτάτας Σχολὰς τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσοβείου Πολυτεχνείου και τὰ ἐν αὐταῖς τμήματα εἶναι :

1) Εἰς τὴν Ἀνωτάτην Σχολὴν Πολιτικῶν Μηχανικῶν πενταετής.

2) Εἰς τὴν Ἀνωτάτην Σχολὴν Μηχανολόγων - Ἡλεκτρολόγων πενταετής. Εἰς τὰ παρὰ ταύτην λειτουργοῦντα τμῆματα Μηχανολόγων καὶ Μηχανολόγων - Αεροπορίας τετραετής.

3) Εἰς τὴν Ἀνωτάτην Σχολὴν Ἀρχιτεκτονῶν 4ετής.

4) Εἰς τὴν Ἀνωτάτην Σχολὴν Χημικῶν Μηχανικῶν τετραετής. Εἰς τὸ παρὰ ταύτην λειτουργοῦντα τμῆμα Στρατιωτικῶν Χημικῶν Μηχανικῶν, τετραετής.

5) Διὰ τὴν Ἀνωτάτην Σχολὴν Ἀγρονόμων καὶ Τοπογράφων Μηχανικῶν τετραετής.

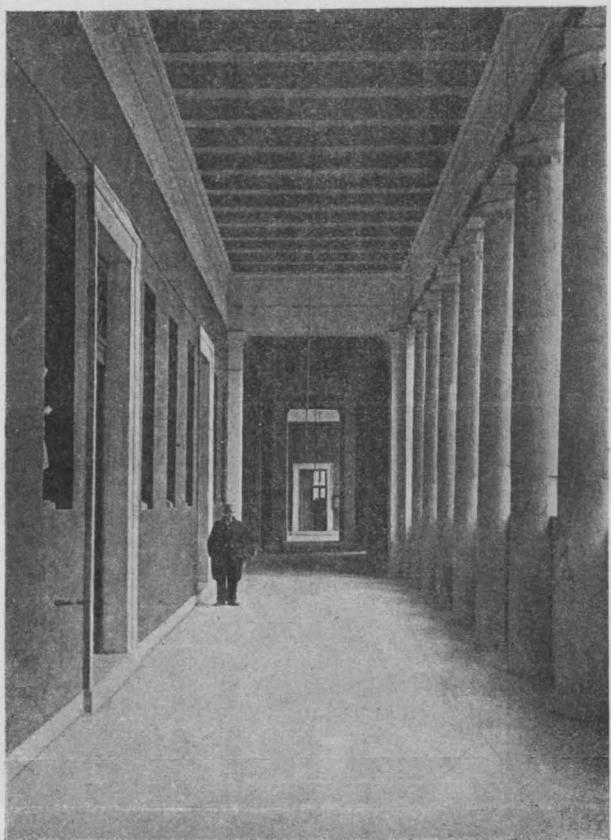
Διὰ τὴν ἀπὸ τάξεως εἰς τάξιν προαγωγὴν οἱ σπουδασταὶ ὑποβάλλονται κατ' ἔτος καὶ κατὰ μῆνα Ἰούνιον εἰς ἔξετάσεις (προαγωγικάς) ἐπὶ τῶν μαθημάτων τῆς τάξεως, ἀποκλειομένων ἐκ τούτων τῶν μὴ ἐκπληρωσάντων τὰς πρὸς τὸ "Ιδρυμα ὑποχρεώσεις καταβολῆς τελῶν, ἢ μὴ λαβόντων βαθμὸν σχεδίων ἢ ἐργαστηριακῶν ἀσκήσεων εἰς τι μάθημα τούλαχιστον πέντε ἢ μὴ προσελθόντων κατὰ τὰς δοκιμασίας τοῦ ἔτους.

Οἱ κατὰ τὸν Ἰούνιον ἀποτυγχάνοντες εἰς μαθήματα οὐχὶ πλείονα τῶν τριῶν δικαιοῦνται ἐπανεξετάσεως εἰς τὰ μαθήματα, εἰς δὲ ἀπέτυ-

να μαθήματα, αἱ δὲ γραπταὶ θεμάτων λάμβανομένων ἐκ τῶν εἰδικῶν μαθημάτων τῶν διδαχθέντων κατὰ τὴν δλῆν διάρκειαν τῶν σπουδῶν.

Εἰς τοὺς εὐδοκιμοῦντας εἰς ἄμφοτέρας τὰς ἔξετάσεις ταύτας ἀπονέμεται διπλωμα μετὰ χαρακτηρισμοῦ τῆς ἀντιστοίχου εἰδικότητος καὶ τὸ τίτλος «Διπλωματούχος Μηχανικοῦ τοῦ ΕΜΠ», παρέχεται δὲ προσέτι καὶ ἡ ἀδεια ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος ἐν τῷ Κράτει, ἐφ' ὅσον κέκτηνται τὴν Ἑλληνικὴν ιθαγένειαν.

Διπλωματούχοι οἱ νωτάτων Τεχνικῶν Σχολῶν τῆς ἀλλοδαπῆς, δημοταγῶν πρὸς τὰς τοῦ ΕΜΠ, ἵνα τύχωσιν ἀδείας ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος ἐν Ἑλλάδι δέον νὰ κέκτηνται τὴν Ἑλληνικὴν ὑπηκοότητα καὶ νὰ ὑποστῶσιν εἰδικάς πρὸς τοῦτο ἔξετάσεις.

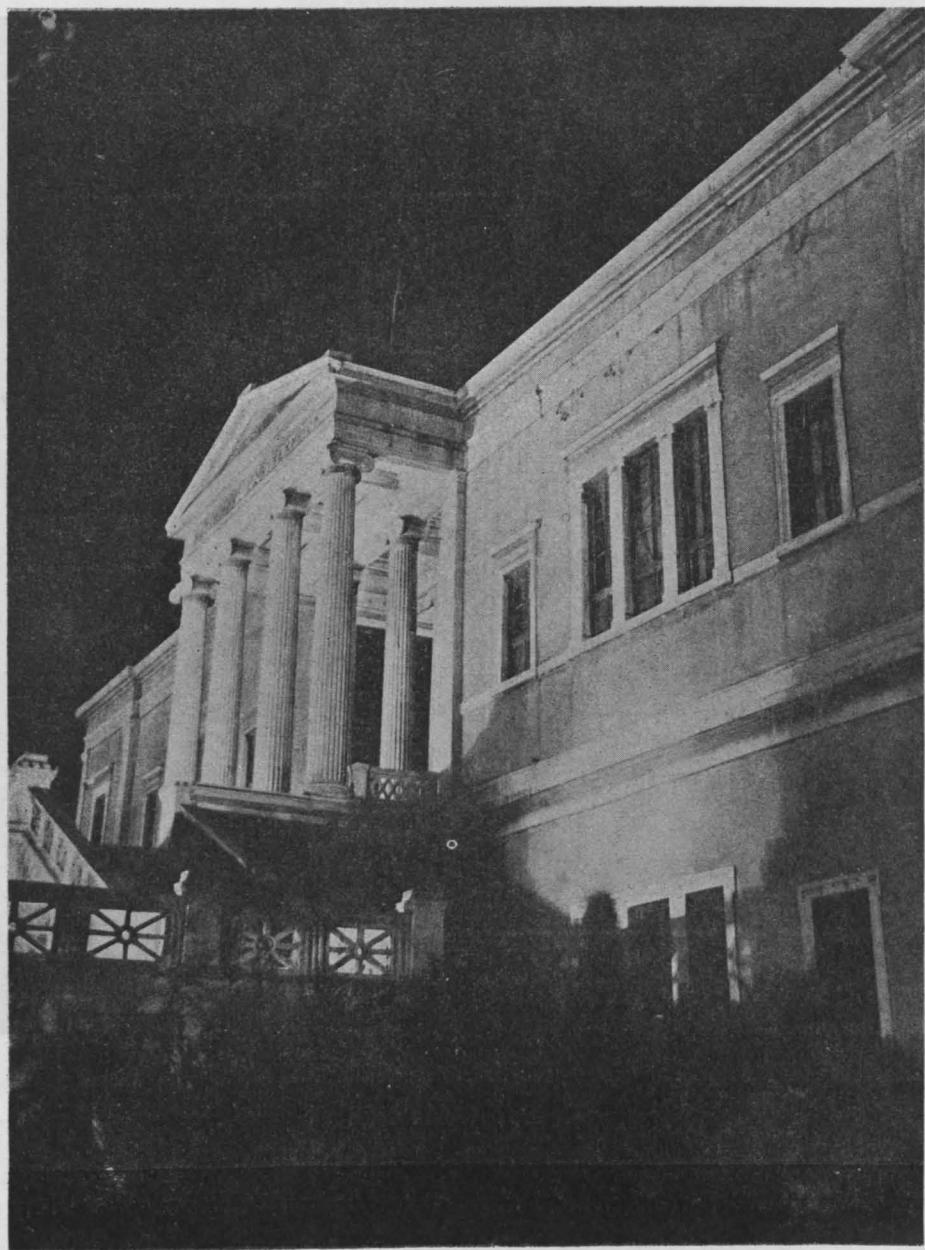

χον κατὰ τὸν ἀμέσως ἐπόμενον Σεπτέμβριον.

Οἱ τὸ τελευταῖον ἔτος τῶν σπουδῶν διανύσσαντες σπουδασταὶ ὑψίστανται κατὰ τὸν Ἰούνιον ἢ Ὁκτώβριον καὶ κατὰ τὸν αὐτῶν προτίμησιν, ἐξετάσεις ἐπὶ διπλώματι προφορικῶς καὶ γραπτῶς.

Αἱ προφορικαὶ ἔξετάσεις ἔκτείνονται εἰς πάντα τὰ ἐν τῇ τελευταίᾳ διδασκόμενα διεξάγονται ἐπὶ τῶν εἰδικῶν μαθημάτων τῶν διδαχθέντων κατὰ τὴν δλῆν διάρκειαν τῶν σπουδῶν.

Εἰς τοὺς εὐδοκιμοῦντας εἰς ἄμφοτέρας τὰς ἔξετάσεις ταύτας ἀπονέμεται διπλωμα μετὰ χαρακτηρισμοῦ τῆς ἀντιστοίχου εἰδικότητος καὶ τὸ τίτλος «Διπλωματούχος Μηχανικοῦ τοῦ ΕΜΠ», παρέχεται δὲ προσέτι καὶ ἡ ἀδεια ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος ἐν τῷ Κράτει, ἐφ' ὅσον κέκτηνται τὴν Ἑλληνικὴν ιθαγένειαν.

Διοίκησις

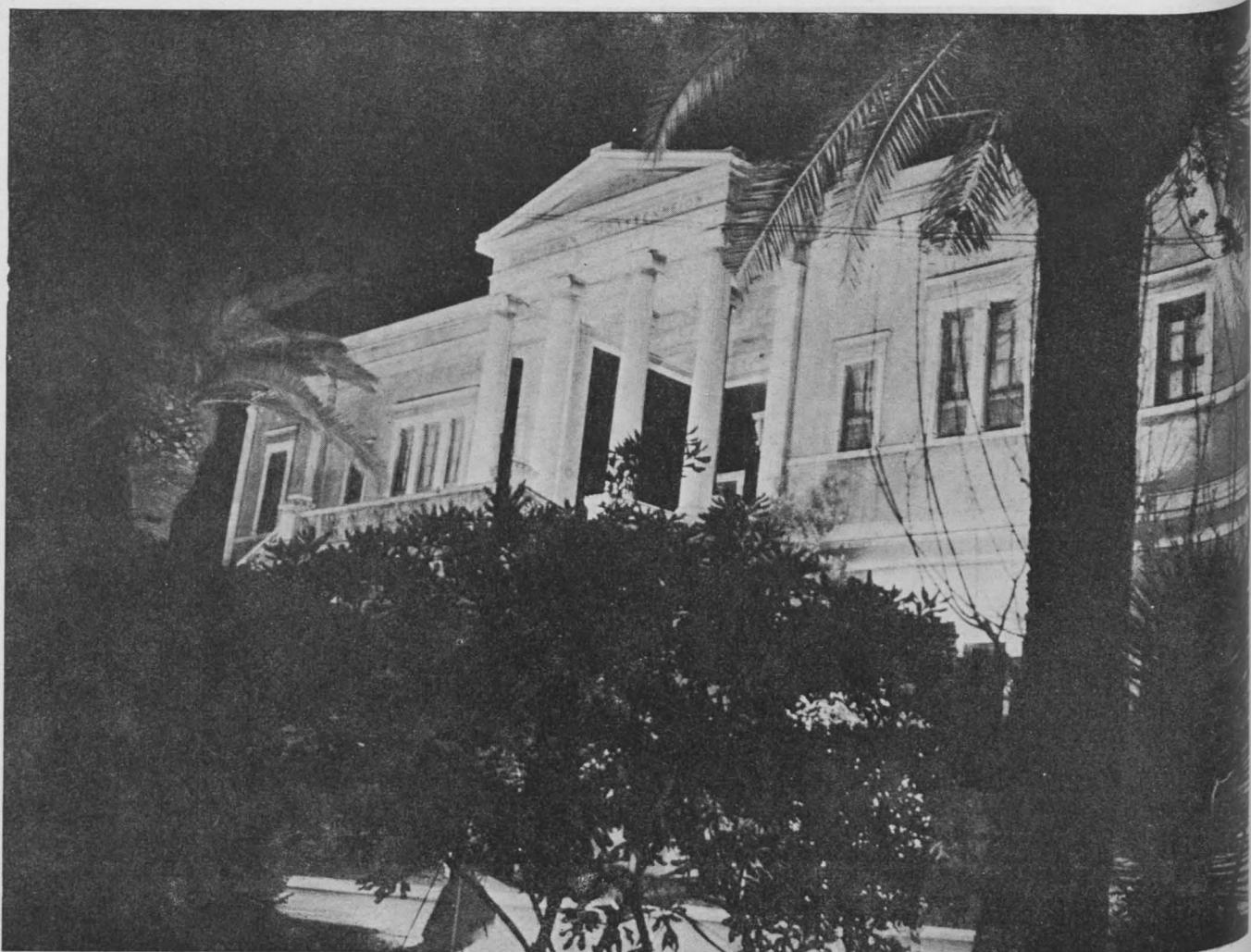
Κωνσταντίνος Γεωργικόπουλος
Πρύτανις
Νικόλαος Κιτσίκης
Αντιπρύτανις

Κ Ο Σ Μ Η Τ Ο Ρ Ε Σ

- Σ. Νομικός
- Α. Σ. Πολιτικῶν Μηχανικῶν
- Κ. Γουναράκης
- Α. Σ. Μηχανολόγων - Ἡλεκτρολόγων
- Σ. Χόρς
- Α. Σ. Χημικῶν Μηχανικῶν

- Δ. Λαμπαδάριος
- Α. Σ. Ἀγρονόμων καὶ Τοπογράφων Μηχανικῶν
- I. Χατσόπουλος
- Α. Σ. Ἀρχιτεκτόνων

ΣΥΓΚΛΗΤΙΚΟΙ

Σ. Κορώνης

Α. Σ. Πολιτικῶν - Μηχανικῶν

I. Θεοφανόπουλος

Α. Σ. Μηχανολόγων - Ήλεκτρολόγων

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Διευθυντής : Παύλος Θεοτοκάτος
 Τμηματάρχης : 'Απόστολος 'Αγγελόπουλος
 Τμηματάρχης : Εύσταθιος Παράσχης
 Γραμματείς : "Αγγελος 'Αθανασιάδης
 'Ιωάννης Ρουμπέσης
 Πάρις Δεσύλλας

ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΝ

Διευθυντής : Πέτρος Σκαραντάβος
 Τμηματάρχης : Δημήτριος Λιάπης
 Τμηματάρχης : Γεώργιος Ποτηρόπουλος
 Γραμματεύς : 'Ηλίας Φωτεινόπουλος

I. Δοανίδης
 A. Σ. Χημικῶν - Μηχανικῶν
 K. Βέης

A. Σ. 'Αγρονόμων καὶ Τοπογράφων - Μηχανικῶν
 'Α. Νικολούδης
 A. Σ. 'Αρχιτεκτόνων

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Βιβλιοφύλαξ : Γεώργιος Γιακουμέλος

ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Μηχανικός : Γεώργιος Σκάρδης
 Μηχανικός : Εύτυχιος Κοκκινόπουλος
 Σχεδιαστής : 'Ιωάννης 'Ανδρούτσος

ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Ιατρός : Σπυρίδων Σουμάχερ

ΣΧΕΔΙΑΣΤΗΡΙΟΝ

Σχεδιαστής : Γεώργιος Ζωτιάδης
 Καλλιγράφος : Χάρης Κόλλας

ΕΠΙΤΡΟΠΑΙ ΚΑΙ ΕΦΟΡΙΑΙ

1) Διαχειριστική Επιτροπή

Πρόεδρος : Κ. Πανταζής Τακτ. Καθηγητής
 Μέλη : A. Βουρνάζος » »
 Φ. Βασιλείου » »
 E. Κριεζής » »
 A. Μιχαλόπουλος » »
 Θ. Βαρούνης » »
 Γ. Καπερώνης Σύμβουλος Έλεγκτικού Συνεδρίου
 A. Κανέλης Τμηματάρχης Γενικής Διευθύνσεως Δημοσίου Λογιστικού
 Σ. Γρηγορίου Διευθυντής Τραπέζης Έλλαδος

2) Επιτροπή Ταμείου Νοσηλείας Σπουδαστῶν

Πρόεδρος : K. Γεωργικόπουλος Πρύτανις

Μέλη : S. Νομικός Τακτ. Καθηγητής
 I. Χατσόπουλος » »
 S. Χόρας » »

3) Εφορία Λιθογραφείου

K. Γουναράκης Τακτ. Καθηγητής
 I. Χατσόπουλος » »
 A. Παππᾶς "Εκτακτος Καθηγητής

4) Εστιατόριον Σπουδαστῶν

Θ. Σταθόπουλος Τακτικός Καθηγητής
 A. Φωτιάδης Διευθυντής Έργοστασίου Αντοχῆς των Υλικῶν
 P. Σκαραντάβος Διευθυντής Λογιστικοῦ τοῦ ΕΜΠ
 S. Σουμάχερ Ιατρὸς

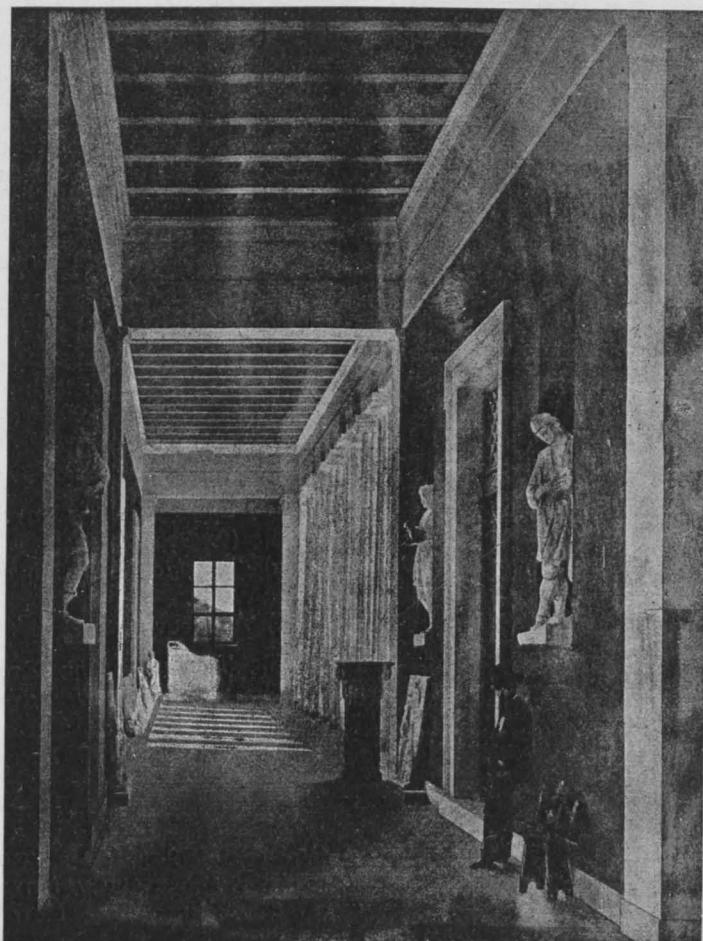
ΣΧΟΛΑΙ ΕΡΓΟΔΗΓΩΝ

Διευθυντής : Σπυρίδων Βελεγρῆς *)

Πειθαρχικὸν Συμβούλιον

S. Βελεγρῆς, Δημ. Σέχος, Γ. Ζιλιερών, Θεοδ. Παπαθεοδώρου

Γραμματεύς : Ασημάκης Δρακόπουλος
 Διακυλογράφος : Βιργινία Γεωργιάδου

*) Διευθυντής : μέχρι 14. Ιουλίου 1939 Σπυρ. Βελεγρῆς. Από 14. Ιουλίου 1939 και έντεῦθεν Διευθυντής : Δημ. Σέχος.

"Εδραι καὶ μαθήματα ὑπαγόμενα εἰς ταύτας

Τὰ ἐν τῇ δειπέρᾳ στίγμῃ γράμματα δηλοῦνται: Η. Μ.: Πολιτικῶν Μηχανικῶν.—Μ. Η.: Μηχανολόγων-Πλευτολόγων.—Τ. Μ.: Τμῆμα Μηχανολόγων.—Τ. Μ. Α.: Τμῆμα Μηχανολόγων Ἀεροπορίας.—Α.: Ἀρχιτεκτόνων.—Χ. Μ.: Χημικῶν Μηχανικῶν—Τ. Σ. Χ. Μ.: Τμῆμα Στρατιωτικῶν Χημικῶν Μηχανικῶν.—Α. Τ. Μ.: Ἀγρονόμων καὶ Τοπογράφων Μηχανικῶν.

ΕΛΓΑ – ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

1.—Τακτικαὶ ἔδραι.

1) Τῶν Ἀνωτέρων Μαθημάτων κῶν (Ν. Κριτικός):

- α) Ἀνώτερα Μαθηματικά
- β) Σφαιρικὴ Τριγωνομετρία.
- γ) Μηχανικαὶ ἀναλυτικαὶ συναρτήσεις καὶ σύμμαρτος ἀπεικόνισις

2) Τῶν Ἀνωτέρων Μαθημάτων (Φ. Βασιλείου).

- α) Ἀναλυτικὴ Γεωμετρία
- β) Μαθηματικὴ Ἀνάλυσις
- γ) Γραφικὸς καὶ Διανυσματικὸς Λογισμὸς

3) Τῆς Ἀναλυτικῆς Χημείας (Σ. Χόρς):

- α) Ἀναλυτικὴ Χημεία I }
- β) Ἀναλυτικὴ Χημεία II }

4) Τῆς Ἀρχιτεκτονικῆς Μορφολογίας καὶ Ρυθμολογίας (Α. Ὁρλάνδος).

5) Τῆς Βοτανικῆς (Ι. Πολίτης).

6) Τῆς Βρωματοχημείας (Θ. Σταθόπουλος):

- α) Βρωματοχημεία
- β) Ζυμοχημεία
- γ) Ὑγιεινὴ
- δ) Τεχνολογία δερμάτων καὶ ύφαντικῶν ύλων

7) Τῆς Γενικῆς Μηχανολογίας

- α) Γενικὴ Μηχανολογία
- β) Παθητικαὶ ἀντιστάσεις

8) Τῆς Γενικῆς Πειραματικῆς Χημείας (Θ. Βαρούνης).

ΣΧΟΛΑΙ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΑ ΕΙΣ Α ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΙ

Π.Μ., Μ.Η., Τ.Μ., Τ.Μ.Α.,
Α.Χ.Μ., Τ.Σ.Χ.Μ., Α.Τ.Μ.

A.T.M.

Μάθημα Σεμιναρίου

Π.Μ., Μ.Η., Τ.Μ.

Τ.Μ.Α., Α.Τ.Μ.

Π.Μ., Μ.Η., Τ.Μ., Τ.Μ.Α.

X.Μ., Τ.Σ.Χ.Μ.

A.

Χ.Μ., Α.Τ.Μ.

Χ.Μ.

Χ.Μ.

A.T.M.

T.S.X.M.

Π.Μ.

Μ.Η., Τ.Μ.

Π.Μ.. Μ.Η., Τ.Μ., Τ.Μ.Α.,
Α.Α.Τ.Μ., Χ.Μ., Τ.Σ.Χ.Μ.

ΕΔΡΑ – ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

9) Τῆς Γεωδαισίας (Δ. Λαμπαδάριος):

- α) Γεωδαισία
- β) Ἀνωτέρα Γεωδαισία
- γ) Τοπογραφικαὶ σχεδιάσεις
- δ) Ἀστρονομικοὶ προσδιορισμοὶ
- ε) Σχεδιάσεις τοπογραφικῶν καὶ γεωδαιτικῶν δρυγάνων
- στ) Φωτοτοπογραφία
- ζ) Μεγάλαι γεωδαιτικαὶ ἀσκήσεις
- η) Ἐλάχιστα τετράγωνα

10) Τῆς Εἰδικῆς Μηχανολογίας (Α. Κουτσοκώστας):

- α) Εἰδικὴ Μηχανολογία
- β) Θεωρία καὶ κατασκευὴ ἀνυψωτικῶν μηχανῶν

11) Τῆς Ἐφηρμοσμένης Μηχανικῆς (Φ. Θεοδωρίδης):

- α) Ἐφηρμοσμένη Μηχανικὴ
- β) Ἀεροδυναμικὴ

12) Τῆς Ἐφηρμοσμένης Στατικῆς καὶ Σιδηρῶν κατασκευῶν (Ν. Κιτσίκης):

- α) Ἐφηρμοσμένη Στατικὴ
- β) Σιδηραῖ κατασκευαὶ

13) Τῆς Θεωρίας καὶ κατασκευῆς ἡλεκτρικῶν Μηχανῶν, ἡλεκτρικῶν Μετρήσεων καὶ ἡλεκτρικῶν Σιδηροδρόμων (Γ. Σαρρόπουλος):

ΣΧΟΛΑΙ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΑ ΕΙΣ Α ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΙ

Π.Μ., Μ.Η., Α., Α.Τ.Μ.,
Α.Τ.Μ.

Π.Μ., Α.Τ.Μ.

A.T.M.

A.T.M.

Π.Μ., Α.Τ.Μ.

A.T.M.

X.Μ., Α.Τ.Μ., Τ.Σ.Χ.Μ.

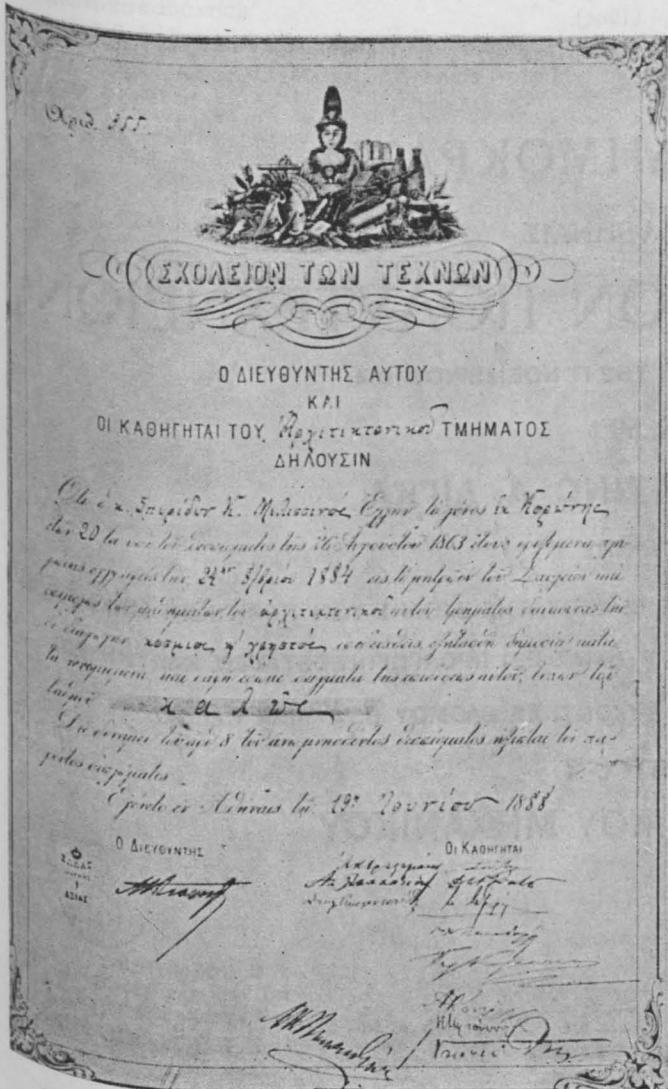
Μ.Η., Τ.Μ., Τ.Μ.Α.

Π.Μ., Μ.Η., Τ.Μ., Τ.Μ.Α.,
Μ.Η., Τ.Μ., Τ.Μ.Α.

Π. Μ.
Π. Μ.; Μ. Η., Τ. Μ.

ΕΔΡΑΙ - ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	ΣΧΟΛΑΙ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΑ ΕΙΣ Α ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΙ	ΕΔΡΑΙ - ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	ΣΧΟΛΑΙ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΑ ΕΙΣ Α ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΙ
α) Θεωρία καὶ κατασκευὴ ἡλεκτρικῶν μηχανῶν	M.H.	α) Θεωρητικὴ καὶ Γενικὴ Ἡλεκτροτεχνία	P.M., M.H., T.M., T.M.A.
β) Ἡλεκτρικοὶ σιδ/μοι καὶ τροχιόδρομοι	M.H.	β) Ἡλεκτρικὴ Τηλεπικοι- νωνία	X.M., T.S.X.M.
γ) Θεωρία ἡλεκτρικῶν δρ- γάνων καὶ ἡλεκτρικῶν μετρήσεων	M.H.	16) Τῆς Θεωρητικῆς Μηχανο- λογίας (Α. Μιχαλόπουλος).	M.H., T.M., T.M.A.
δ) Ἀσκήσεις ἐν τῷ ἡλεκ- τρικῷ ἔργαστηρίῳ	M.H.	17) Τῆς κατασκευῆς θερμοκι- νητηρίων μηχανῶν καὶ ὑδρο- κινητήρων (Α. Μελέγκοβιτς).	M.H., T.M., T.M.A.
14) Τῆς Θεωρητικῆς Μηχανι- κῆς (Κ. Γεωργικόπουλος):	X.M., A.T.M., T.S.X.M.	18) Τῶν κεντρικῶν σταθμῶν παραγωγῆς ἡλεκτρικῆς ἐ- νεργείας, μεταφορᾶς καὶ διανομῆς αὐτῆς (Κ. Στάμου):	M.H.
α) Στοιχεῖα Θεωρητικῆς Μηχανικῆς	P.M., M.H., T.M., T.M.A., A.	α) Κεντρικοὶ σταθμοὶ πα- ραγωγῆς ἡλεκτρικῆς ἐ- νεργείας	
β) Θεωρητικὴ Μηχανική		β) Θεωρία καὶ ύπολογι- σμὸς μεταφορᾶς καὶ	
15) Τῆς Θεωρητικῆς καὶ Γε- νικῆς Ἡλεκτροτεχνίας καὶ τῆς ἡλεκτρικῆς Τηλεπικοι- νωνίας (Γ. Γουναράκης):			

Τύπος διπλώματος τοῦ Σχολείου Τεχνῶν

Τύπος διπλώματος τοῦ Σχολείου Βιομηχάνων Τεχνῶν

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

Δ. Ναζαρίου

Ο ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Δ. Ναζαρίου

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

Δ. Ναζαρίου

ΕΔΡΑ — ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	ΣΧΟΛΑΙ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΑ ΕΙΣ Α ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΙ	ΕΔΡΑ — ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	ΣΧΟΛΑΙ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΑ ΕΙΣ Α ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΙ
διανομής ἡλεκτρικῆς ἐ- νέργειας.	M.H.	22) Τῆς Ὀδοποιίας (Σ. Νομι- κός):	Π.Μ., A.T.M. Π.Μ., A.T.M.
19) Τῆς Κτιριολογίας (Α. Νι- κολούδης).	A.	α) Ὀδοποιία β) Χωματουργία	
20) Τῶν λιθίνων καὶ ξυλίνων γεφυρῶν, τοίχων ἀντιστηρί- ξεως καὶ θεμελιώσεων (Κ. Παντοζῆς):		23) Τῆς Οἰκοδομικῆς (Ε. Κριε- ζῆς):	Π.Μ., M.H., T.M., T.M.A., A.. A.T.M.
α) Θεμελιώσεις, τοῖχοι ἀντιστηρίξεως καὶ εἰσ- αγωγὴ εἰς τὴν γεφυρο- ποιίαν β) Λίθιναι καὶ ξύλιναι γέ- φυραι, ίκριώματα γ) Τεχνικὰ ἔργα	P.M.	α) Οἰκοδομική β) Στοιχεῖα Ἀρχιτεκτονι- κῆς	Π.Μ.
21) Τῆς Μεταλλουργίας καὶ Μεταλλευτικῆς (Η. Γούνα- ρης):	P.M.	24) Τῆς Ὀργανικῆς Χημείας (Ι. Γαζόπουλος)	X.M., T.S.X.M.
α) Μεταλλουργία καὶ Με- ταλλογνωσία β) Μεταλλευτική καὶ Με- ταλλογνωσία	A.T.M.	25) Τῆς Ὀργανικῆς Χημικῆς Τεχνολογίας (Κ. Βέης):	X.M., T.S.X.M. A.T.M.
		α) Ὀργανική Χημική Τε- χνολογία β) Γεωπονική Χημεία	
	M.H., T.M., T.M.A., X.M., T.S.X.M.	26) Τῆς Ὀρυκτολογίας-Πετρο- γραφίας-Γεωλογίας (Ι. Δοα- νίδης):	P.M., X.M., A.T.M.
	P.M.	α) Ὀρυκτολογία - Πετρο- γραφία-Γεωλογία	

ΑΡΙΘ. ΔΙΠΛ. 866

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΘΝΙΚΟΝ ΜΕΤΣΟΒΙΟΝ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΝ

ΣΥΜΦΩΝΩΣ ΤΩ. ΝΟΜΩ. 388 ΤΗΣ 17 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1914

ΑΠΟΝΕΜΕΙ

ΤΩ. ΚΥΡΙΩ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΩ. Α. ΔΙΓΚΑ,

ΕΚ ΣΜΥΡΝΗΣ

ΕΚΠΛΗΡΩΣΑΝΤΙ ΠΑΣΑΣ ΤΑΣ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΑΣ ΤΗΣ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
 ΕΠΙΒΑΛΛΟΜΕΝΑΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΥΠΟΣΤΑΝΤΙ ΤΑΣ ΕΤΗΣΙΑΣ ΕΠΙ ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙ
 ΔΙΠΛΩΜΑΤΙ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑΝ ΕΝ ΕΤΕΙ 1927 ΚΑΙ ΤΥΧΟΝΤΙ ΔΕ ΒΑΘΜΟΥ 8.74 (ΛΙΑΝ ΚΑΛΩΣ)

ΤΟ ΠΑΡΟΝ
ΔΙΠΛΩΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ

Ἐν Αθήναις τῷ 10 Ιουνίου 1935

Ο ΠΡΥΤΑΝΙΣ
ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΜΕΤΣΟΒΙΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ
Δ. ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΔΑΚΗΣ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ
Π. Ν. ΘΕΟΤΟΚΑΤΟΣ

Ο ΚΟΣΜΗΤΩΡ
ΤΗΣ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ
ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
Κ. ΠΑΝΤΖΗΣ

Τύπος διπλώματος Έθν. Μετσοβίου Ηολιτεχνείου (1927).

ΤΕΧΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΔΡΑΙ - ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	ΣΧΟΛAI ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΑ ΕΙΣ Α ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΙ	ΕΔΡΑΙ - ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	ΣΧΟΛAI ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΑ ΕΙΣ Α ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΙ
β) Στοιχεία Γεωμορφολογίας και Πετρογραφίας γ) Εδαφολογία	A. A.T.M.	α) Στοιχεία μηχανών μετάσκησεων β) Αντλίαι, λέβητες, ατμάμαξαι γ) Πρακτικαὶ ἀσκήσεις ἐν τῷ μηχανουργείῳ	M.H., T.M., T.M.A.
27) Τῆς Παραστατικῆς και Προβολικῆς Γεωμετρίας (Ι. χατσόπουλος): α) Παραστατικὴ και Προβολικὴ Γεωμετρία β) Προοπτικὴ και Σκιαγραφία	P.M., M.H., T.M., T.M.A., A.. A.T.M.	33) Τῆς Υδραυλικῆς και τῶν Υδραυλικῶν "Ἐργων" (Α. Σίνος): α) Υδραυλικὴ β) Υδραυλικὰ ἔργα γ) Γεωργικὴ Υδραυλικὴ	P.M.. A.T.M. P.M., A.T.M. A.T.M
28) Τῆς Πειραματικῆς Φυσικῆς	P.M.. M.H., T.M., T.M.A., A., A.T.M., X.M., T.S.X.M.	34) Τῆς Φυσικῆς Χημείας και Εφημοροσμένης Ἡλεκτροχημείας (Π. Ζαχαρίας): α) Φυσικὴ Χημεία και ἐφαρμογαὶ αὐτῆς εἰς τὴν ἡλεκτροχημείαν β) Φυσικὴ Χημεία	X.M.. T.S.X.M. T.M.
29) Τῆς Πολιτικῆς Οίκονομίας (Σ. Κορώνης): α) Πολιτικὴ Οίκονομία β) Στοιχεῖα Δικαίου	P.M., M.H., A.X.M., A.T.M., T.M., T.M.A. T.S.X.M.	35) Τῆς Χημικῆς Τεχνολογίας και τῆς Τεχνολογίας δομησίμων και ἐκρηκτικῶν ύλῶν (Α. Βουρνάζος): 'Ανόργανος Χημικὴ Τεχνολογία	X.M.. T.S.X.M.
30) Τῆς Σιδηροδρομικῆς (Δ. Πρωτοπαπαδάκης): α) Σιδηροδρομικὴ β) Εκμετάλλευσις Σιδηρόδρυμων	P.M. P.M., M.H., T.M.	36) Τῆς Μηχανουργικῆς Τεχνολογίας (Α. Παπαᾶς). 37) Τῆς Διακοσμητικῆς (Δ. Πικιώνης): α) Διακοσμητικὴ	T.M., T.M.A.. T.S.X.M. A.
31) Τοῦ Σιδηροπαγοῦς Σκυροδέματος (Π. Παρασκευόπουλος).	P.M.. A.		
32) Τῶν Στοιχείων μηχανῶν και λεβήτων (Ι. Θεοφανόπουλος):			

ΔΡΙΘ. ΔΙΠΛΑ.....

ΕΝ ΟΝΟΜΑΤΙ
ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Β.
ΤΟ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΘΝΙΚΟΝ ΜΕΤΣΟΒΙΟΝ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΝ

ΣΥΜΦΩΝΟΣ ΤΟ. ΝΟΜΟ. 5334

ΠΡΟΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΑΝΟΤΑΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΑΠΟΝΕΜΕΙ

ΤΩ. ΚΥΡΙΟ.....

ΓΕΝΝΗΘΕΝΤΙ ΕΝ ΤΗ.....

ΕΚΠΛΗΡΩΣΑΝΤΙ ΠΑΣΑΣ ΤΑΣ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΑΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΤΑΥΤΗΣ ΕΠΙΒΑΛΛΟΜΕΝΑΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ
ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΑΝΤΙ ΤΗΝ ΕΠΙ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑΝ ΕΝ ΕΤΕΙ 193..... ΤΥΧΟΝΤΙ ΔΕ ΤΟΥ ΒΑΘΜΟΥ (

ΤΟ ΠΑΡΟΝ

ΔΙΠΛΩΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ

ΚΑΙ ΤΟΝ ΤΙΤΛΟΝ ΤΟΥ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΤΟΥ Ε. Μ. Π.

·Εν Αθήναις τῇ 193

Ο ΠΡΥΤΑΝIS
ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΜΕΤΣΟΒΙΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ
Κ. ΓΕΩΡΓΙΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΑΣ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ
Π. Ν. ΘΕΟΤΟΚΑΤΟΣ

Ο ΚΟΣΜΗΤΟΡ
ΤΗΣ ΑΝΟΤΑΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
Η ΓΟΥΝΑΡΗΣ

Τύπος σημερινού διπλώματος τοῦ 'Εθν. Μετσοβίου Πολυτεχνείου

ΕΔΡΑ — ΜΑΘΗΜΑΤΑ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

- β) Ἀγροτικὴ Ἀρχιτεκτονικὴ
- 38) Τῆς Ζωγραφικῆς (Ν. Ἀσπρογέρακας).
- 39) Τῶν Λιμενικῶν ἔργων (Δ. Πίππας).
- 40) Τῆς Πλαστικῆς (Α. Σῶχος).
- 41) Τῶν σιδηρῶν ἔργων καὶ σιδηρῶν γεφυρῶν (Α. Ρουσόπουλος):
Σδημοσίη κατασκευασί
- 42) Τῶν Στοιχείων Γεωπονίας,
Γεωπονικῆς Χημείας καὶ
Ἐδαφολογίας (Προσηρ. εἰς
Κ. Βένην καὶ Ι. Δοσανδήν):
α) Γεωπονικὴ Χημεία
β) Ἐδαφολογία
- 43) Τῶν Τεχνικῶν "Υλικῶν (Α.
Σοφιανόπουλος). Τεχνολογία τῶν δομησίμων ύλων.
- 44) Τῆς Τεχνολογίας τῶν πολεμικῶν ἀερίων (Γ. Ἀναγνωστόπουλος):
α) Τεχνολογία πολεμικῶν
ἀερίων
β) Τεχνολογία ἐκρηκτικῶν ύλων καὶ πυριτίδων
γ) Ὁργάνωσις πυρομαχίκῶν

3.—Μαθήματα

- διδασκόμενα ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἐργαστηρίου
'Αντοχῆς' Υλικῶν, Δ. Φωτιάδη,
- α) Πειραματικὴ ἀντοχὴ τῶν ύλικῶν

Π.Μ., Μ.Η., Τ.Μ.

ΣΧΟΛΑΙ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΑ
ΕΙΣ Α ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΙ

A.T.M.

A.

Π.Μ.

A.

Π.Μ., Μ.Η., Τ.Μ., A.

A.T.M.

A.T.M.

Π.Μ., A.

T.S.X.M.

Δὲν διδάσκεται

Δὲν διδάσκεται

ΕΔΡΑ — ΜΑΘΗΜΑΤΑ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

- β) Ἐφηρμοσμένη Μηχανικὴ
γ) Ἐφηρμοσμένη Μηχανικὴ καὶ Στατικὴ κατασκευῶν

ΣΧΟΛΑΙ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΑ
ΕΙΣ Α ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΙ

X.M., T.S.X.M.

A.T.M.

4.—Ξέναι γλῶσσαι.

Γαλλικὴ γλῶσσα (Χ. Καραβᾶς):
Μεθερμήνευσις Τεχνικῶν Συγγραμμάτων.

Γερμανικὴ γλῶσσα (Δρ. F. Merkel)

Π.Μ., Μ.Η., T.Μ.
T.M.A., A, X.M., A.T.M.

Προαιρετικὸν

5.—Τεχνικαὶ σχεδιάσεις.

Γραμμογραφία καὶ Καλλιγραφία

Γραμμογραφία καὶ Καλλιγραφία (Χ. Πάντζογλος)

*Ἐλευθερογραφία (προαιρ. Α. Τριανταφύλλου)

Στενογραφία (Δ. Πλαγιάνης)

Τοπογραφικαὶ σχεδιάσεις
(Α. Τριανταφύλλου)

Π.Μ., Μ.Η., T.Μ., T.M.
T.M.A., A., X.M.,
A.T.M.

A.

Π.Μ., Μ.Η., T.Μ., T.M.A.
X.M., A.T.M.,

Προαιρετικὸν

Π.Μ., A.T.M.

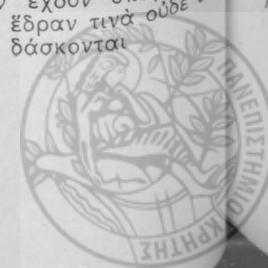
*Ἀεροπορικαὶ καὶ Αὐτοκινητικαὶ κατασκευαὶ

Μετεωρολογία

*Ἀεροναυτιλία

Μηχανικὴ Πυροβόλων καὶ Βλημάτων

Δὲν ἔχουν ὑπαχθῇ εἰς
ἔδραν τινὰ οὐδὲ δάσκονται

Διδακτικὸν Προσωπικὸν

1. Ἐπίτιμοι Καθηγηταὶ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Σ. ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ

2. Τακτικοὶ Καθηγηταὶ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Χ. ΒΟΥΡΝΑΖΟΣ

Τακτικὸς καθηγητὴς ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς «Χημικῆς Τεχνολογίας καὶ τῆς Τεχνολογίας Δομησίμων καὶ Ἐκρηκτικῶν Ὑλῶν».

ΙΩΑΝΝΗΣ Π. ΘΕΟΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Τακτικὸς καθηγητὴς ἐν τῇ ἔδρᾳ τῶν «Στοιχείων Μηχανῶν καὶ Λεβήτων».

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ Ε. ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΔΑΚΗΣ

Τακτικὸς καθηγητὴς ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς «Σιδηροδρομῆς».

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΡΡΟΠΟΥΛΟΣ

Τακτικὸς καθηγητὴς ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς «Θεωρίας καὶ Κατασκευῆς Ἡλεκτρικῶν Μηχανῶν. Ἡλεκτρικῶν Μετρήσεων καὶ Ἡλεκτρικῶν Σιδηροδρόμων».

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Δ. ΚΙΤΣΙΚΗΣ

Τακτικὸς καθηγητὴς ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς «Ἐφηρμοσμένης Στατικῆς καὶ Σιδηρῶν Κατασκευῶν».

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΟΣ

Τακτικὸς καθηγητὴς ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς «Γεωδαισίας».

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛΑ Α. ΚΡΙEZΗΣ

Τακτικὸς καθηγητὴς ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς «Οἰκοδομικῆς».

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Σ. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ

Τακτικὸς καθηγητὴς ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς Θεωρητικῆς Μηχανολογίας..

ΣΠΥΡΙΔΩΝ Β. ΚΟΡΩΝΗΣ

Τακτικὸς καθηγητὴς ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς «Πολιτικῆς Οἰκονομίας».

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Χ. ΓΕΩΡΓΙΚΟΠΟΥΛΟΣ

Τακτικὸς καθηγητὴς ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς «Θεωρητικῆς Μηχανικῆς».

ΚΙΜΩΝ Μ. ΠΑΝΤΑΖΗΣ

Τακτικὸς καθηγητὴς ἐν τῇ ἔδρᾳ «Λιθίνων καὶ Ξυλίνων Γεφυρῶν. Τοίχων Ἀντιστροφίεως καὶ Θεμελιώσεων».

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΕΗΣ

Τακτικὸς καθηγητὴς ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς «Οργανικῆς Χημικῆς Τεχνολογίας»

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Κ. ΟΡΛΑΝΔΟΣ

Τακτικὸς καθηγητὴς ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς «Ἀρχιτεκτονικῆς Μορφολογίας καὶ Ρυθμολογίας».

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Γ. ΣΙΝΟΣ

Τακτικὸς καθηγητὴς ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς «Υδραυλικῆς καὶ τῶν Υδραυλικῶν Ἐργῶν».

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Σ. ΒΑΡΟΥΝΗΣ

Τακτικὸς καθηγητὴς ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς «Γενικῆς Πειραματικῆς Χημείας».

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΧΑΤΣΟΠΟΥΛΟΣ

Τακτικὸς καθηγητὴς ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς «Παραστατικῆς καὶ Προβολικῆς Γεωμετρίας».

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Ν. ΜΕΛΕΓΚΟΒΙΤΣ

Τακτικὸς καθηγητὴς ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς «Κατασκευῆς θερμοκινητηρίων μηχανῶν καὶ Υδροκινητήρων».

ΦΡΙΞΟΣ Ι. ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ

Τακτικὸς καθηγητὴς ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς «Ἐφηρμοσμένης Μηχανικῆς»

ΣΤΑΥΡΟΣ Μ. ΧΟΡΣ

Τακτικὸς καθηγητὴς ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς «Αναλυτικῆς Χημείας».

ΣΠΥΡΙΔΩΝ Π. ΝΟΜΙΚΟΣ

Τακτικὸς καθηγητὴς ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς «Οδοποιίας».

ΙΩΑΝΝΗΣ Π. ΔΟΑΝΙΔΗΣ

Τακτικὸς καθηγητὴς ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς «Ορυκτολογίας - Πετρογραφίας-Γεωλογίας».

ΗΛΙΑΣ Π. ΓΟΥΝΑΡΗΣ

Τακτικὸς καθηγητὴς ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς «Μεταλλουργίας καὶ Μεταλλευτικῆς».

ΠΕΡΙΚΛΗΣ Μ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ

Τακτικὸς καθηγητὴς ἐν τῇ ἔδρᾳ τοῦ «Σιδηροπαγοῦς Σκυροδέματος».

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ε. ΣΤΑΜΟΥ

Τακτικὸς καθηγητὴς ἐν τῇ ἔδρᾳ τῶν «Κεντρικῶν σταθμῶν Παραγωγῆς Ἡλεκτρικῆς ἐνεργείας. Μεταφορᾶς καὶ Διανομῆς αὐτῆς».

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ν. ΓΟΥΝΑΡΑΚΗΣ

Τακτικὸς καθηγητὴς ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς «Θεωρητικῆς καὶ Γενικῆς Ἡλεκτροτεχνίας καὶ Ἡλεκτρικῆς Τηλεπικοινωνίας».

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Γ. ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ

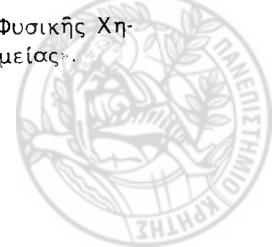
Τακτικὸς καθηγητὴς ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς «Βρωματοχημείας».

ΙΩΑΝΝΗΣ Χ. ΠΟΛΙΤΗΣ

Τακτικὸς καθηγητὴς ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς «Βοτανικῆς».

ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ Δ. ΖΑΧΑΡΙΑΣ

Τακτικὸς καθηγητὴς ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς «Φυσικῆς Χημείας καὶ Εφηρμοσμένης Ἡλεκτροχημείας».

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Α. ΚΟΥΤΣΟΚΩΣΤΑΣ

Τακτικός καθηγητής ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς «Εἰδικῆς Μηχανολογίας».

ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΓΑΖΟΠΟΥΛΟΣ

Τακτικός καθηγητής ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς «Οργανικῆς Χημείας».

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΡΙΤΙΚΟΣ

Τακτικός καθηγητής ἐν τῇ ἔδρᾳ τῶν «Ἀνωτέρων Μαθηματικῶν».

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Σ. ΦΩΤΙΑΔΗΣ

Τακτικός καθηγητής—Διευθυντής τοῦ Ἐργαστηρίου
‘Αντοχῆς τῶν ‘Γλυκῶν’.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Ε. ΝΙΚΟΛΟΥΔΗΣ

Τακτικός καθηγητής ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς «Κτιρίονος λογίας».

ΦΙΛΩΝ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Τακτικός καθηγητής ἐν τῇ ἔδρᾳ τῶν «Ἀνωτέρων Μαθηματικῶν».

3. *Ἐκτακτοὶ Καθηγηταὶ*

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Μ. ΑΣΠΡΟΓΕΡΑΚΑΣ

Καθηγητής ἐν τῇ ἔκτακτῳ ἔδρᾳ τῆς «Ζωγραφικῆς».

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Π. ΠΙΚΙΩΝΗΣ

Καθηγητής ἐν τῇ ἔκτακτῳ ἔδρᾳ τῆς «Διακοσμητικῆς».

ΑΝΤΩΝΙΟΣ Λ. ΣΩΧΟΣ

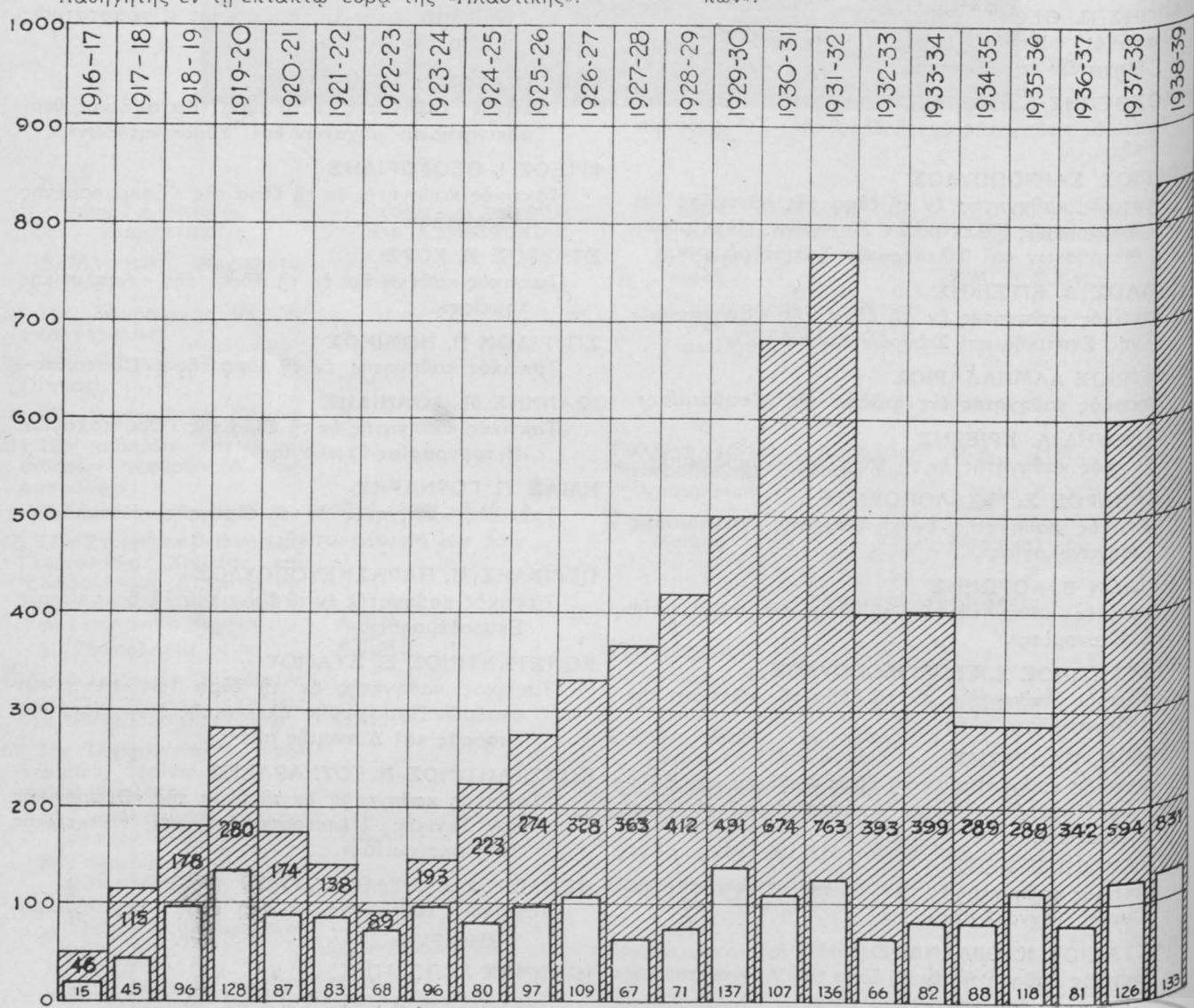
Καθηγητής ἐν τῇ ἔκτακτῳ ἔδρᾳ τῆς «Πλαστικῆς».

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Ι. ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ

Καθηγητής ἐν τῇ ἔκτακτῳ ἔδρᾳ τῶν «Σιδηρῶν Ἐργών καὶ Σιδηρῶν Γεφυρῶν».

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Ι. ΣΟΦΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Καθηγητής ἐν τῇ ἔκτακτῳ ἔδρᾳ τῶν «Τεχνικῶν γάνων».

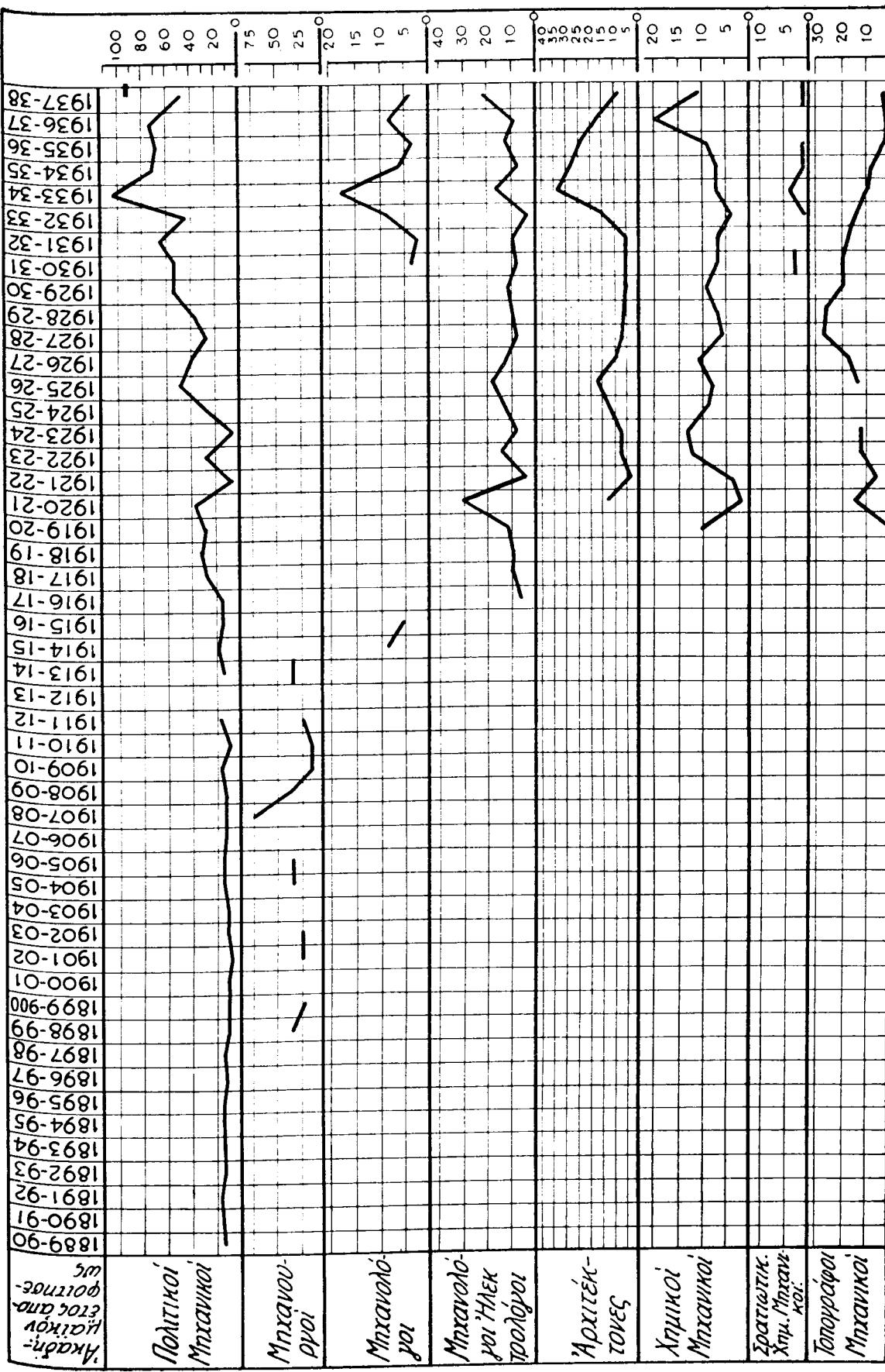

██████████ Προσελθόντες εἰς ἔξεζάσεις

██████████ Εἰσαχθόντες

Παραστατικὸν διάγραμμα ἐμφανίνον τοὺς προσελθόντας εἰς τὰς εἰσιτηρίους εξετασεῖς τοῦ Ε. Μ. Π. καὶ ἀντιστοίχως εἰσαχθέντας κατὰ τὰ ἀκαδημαϊκὰ ἔτη 1916—1938.

Οι επίμενοι δύο γενιές μηχανικών που έγιναν σημαντικοί στην εποχή της Βασιλείου της Ελλάδας (1832-1913) ήταν οι Καρόλος Λαζαρίδης και ο Ιωάννης Καραϊσκάκης. Ο Καρόλος Λαζαρίδης ήταν ο πρώτος επίκουρος δασκάλος στην Ανώνυμη Σχολή Μηχανικών της Αθήνας, όπου διδάσκαλε μεταξύ άλλων την ιδιαίτερη τεχνολογία της αεροπορίας. Ο Ιωάννης Καραϊσκάκης ήταν ο πρώτος επίκουρος δασκάλος στην Ανώνυμη Σχολή Μηχανικών της Αθήνας, όπου διδάσκαλε μεταξύ άλλων την ιδιαίτερη τεχνολογία της αεροπορίας.

- ΣΠΥΡΙΔΩΝ Γ. ΚΑΝΕΛΛΟΣ**
 'Επιμελητής ἐν ταῖς ἔδραις τῶν «'Ανωτέρων Μαθηματικῶν καὶ τῆς Θεωρητικῆς Μηχανικῆς».
- ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Γ. ΣΦΗΚΑΣ**
 'Επιμελητής ἐν τῇ ἔδρᾳ «Γεωδαισίας».
- ΓΕΩΡΓΙΟΣ Π. ΚΑΡΑΚΑΣΣΩΝΗΣ**
 'Επιμελητής ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς «'Υδραυλικῆς καὶ τῶν 'Υδραυλικῶν 'Εργων».
- ΚΥΠΡΙΑΝΟΣ Η. ΜΠΙΡΗΣ**
 'Επιμελητής ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς «Κτιριολογίας».
- ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Α. ΤΡΥΠΑΝΗΣ**
 'Επιμελητής ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς «Εἰδικῆς Μηχανολογίας».
- ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ Α. ΒΑΛΤΙΝΟΣ**
 'Επιμελητής ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς «Οδοποιίας».
- ΚΩΝΣΤΑΤΙΝΟΣ Ι. ΛΕΙΒΑΔΕΥΣ**
 'Επιμελητής τοῦ ἔργαστηρίου «Πειραματικῆς Ἀντοχῆς 'Υλικῶν».
- ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Κ. ΜΑΡΘΑΣ**
 'Επιμελητής ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς «Παραστατικῆς καὶ Προβολικῆς Γεωμετρίας».
- ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΦΛΑΜΠΟΥΡΙΑΡΗΣ**
 'Επιμελητής ἐν τῇ ἔδρᾳ τῶν «Κεντρικῶν Σταθμῶν Παραγωγῆς 'Ηλεκτρικῆς 'Ενεργείας, μεταφορᾶς καὶ διανομῆς αὐτῆς».
- ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Σ. ΛΕΜΠΕΣΗΣ**
 'Επιμελητής ἐν ταῖς ἔδραις τῶν Λιθίνων καὶ Ξυλίνων Γεφυρῶν. Τοίχων Ἀντιστηρίξεων καὶ Θε-
- μελιώσεων» καὶ τῆς «'Υδραυλικῆς καὶ τῶν 'Υδραυλικῶν 'Εργων».
- ΑΝΤΩΝΙΟΣ Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ**
 'Επιμελητής ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς «'Εφηρμοσμένης Μηχανικῆς».
- ΠΕΤΡΟΣ Ι. ΔΟΑΝΙΔΗΣ**
 'Επιμελητής ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς «'Υδραυλικῆς καὶ τῶν 'Υδραυλικῶν 'Εργων».
- ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Σ. ΔΟΥΡΑΣ**
 'Επιμελητής ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς «Οίκοδομικῆς».
- ΕΥΤΥΧΙΟΣ Π. ΚΟΚΚΙΝΟΠΟΥΛΟΣ**
 'Επιμελητής ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς «'Εφηρμοσμένης Στατικῆς Σιδηρῶν Κατασκευῶν».
- ΑΧΙΛΛΕΥΣ Ν. ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΥ**
 'Επιμελητής ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς «Θεωρητικῆς καὶ Γενικῆς 'Ηλεκτροτεχνίας καὶ τῆς 'Ηλεκτρικῆς Τηλεπικονωνίας».
- ΑΝΤΩΝΙΟΣ Δ. ΚΩΣΤΕΑΣ**
 'Επιμελητής ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς «'Εφηρμοσμένης Στατικῆς καὶ Σιδηρῶν Κατασκευῶν».
- ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΜΠΙΤΣΑΚΟΣ**
 'Επιμελητής ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς «Θεωρητικῆς Μηχανικῆς».
- ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΘΕΟΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ**
 'Επιμελητής ἐν ταῖς ἔδραις τῶν «Στοιχείων, Μηχανῶν καὶ Λεβήτων καὶ κατασκευῆς θερμοκινητήρίων μηχανῶν καὶ ύδροκινητήρων».

6. Διδάσκαλοι

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ι. ΠΛΑΓΙΑΝΝΗΣ
 Διδάσκαλος τῆς «Γραμμογραφίας καὶ Ἐλευθερογραφίας».

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ Μ. ΚΥΡΙΑΛΟΠΟΥΛΟΣ
 Καθηγητής τῶν «Μαθηματικῶν»

ΣΠΥΡΙΔΩΝ Δ. ΒΕΛΕΓΡΗΣ
 Καθηγητής τῆς «Μηχανολογίας»

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ Α. ΠΑΠΑΛΕΟΝΑΡΔΟΣ
 Καθηγητής τῆς «Τεχνικῆς Μηχανικῆς»

ΓΑΣΤΩΝ. Α. ΖΙΛΛΙΕΡΩΝ
 Καθηγητής τῆς «Παραστατικῆς Γεωμετρίας»

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΕΦΑΛΑΣ
 Καθηγητής τῆς «Κατασκευῆς Μηχανῶν»

ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΒΕΡΡΟΙΟΣ
 Καθηγητής τῆς «'Ηλεκτροτεχνίας»

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ι. ΜΕΣΟΛΩΡΑΣ
 Καθηγητής τῆς «Τοπογραφίας»

ΑΓΓΕΛΟΣ Ι. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

Διδάσκαλος τῶν «Τοπογραφικῶν Σχεδιάσεων».

ΧΡΗΣΤΟΣ Ν. ΠΑΝΤΖΟΓΛΟΣ

Διδάσκαλος τῆς «Στενογραφίας».

7. Καθηγηταὶ τῶν Σ. E. P.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΦΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Καθηγητής τῆς «Γενικῆς Πειραματικῆς Χημείας, Χημικῆς Τεχνολογίας καὶ Μεταλλουργίας»

ΘΕΟΛΩΡΟΣ Κ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ

Καθηγητής τῆς «Οίκοδομικῆς καὶ Ἀρχιτεκτονικῆς»

ΘΕΟΦ. ΔΕΣΠΟΤΟΠΟΥΛΟΣ

Καθηγητής τῆς «Γεφυροδοποιίας καὶ Σιδηροδρομικῆς»

ΔΗΜ. ΣΕΧΟΣ

Καθηγητής τῶν «'Υδραυλικῶν καὶ Λιμενικῶν 'Εργων»

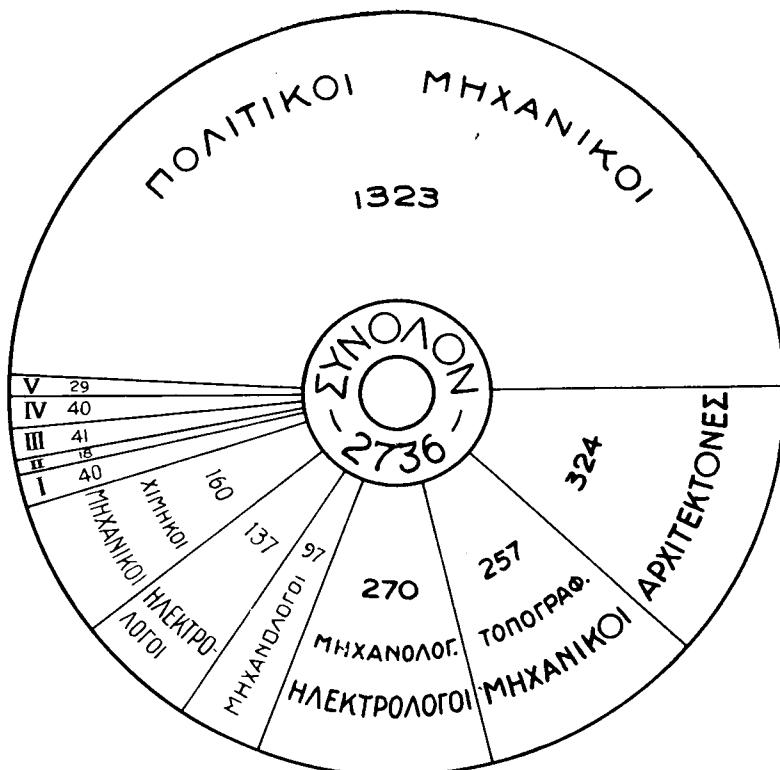
ΓΕΩΡΓ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Καθηγητής τῆς «Παθητικῆς Ἀεραμύνης»

ΙΩ. ΙΑΤΡΟΥ

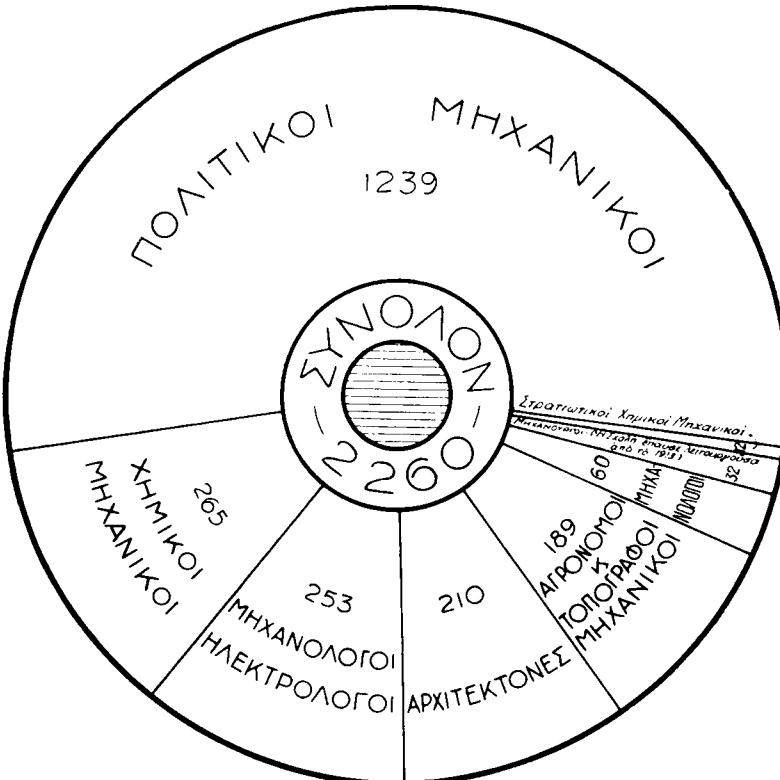
Διδάσκαλος Σχεδιάσεων

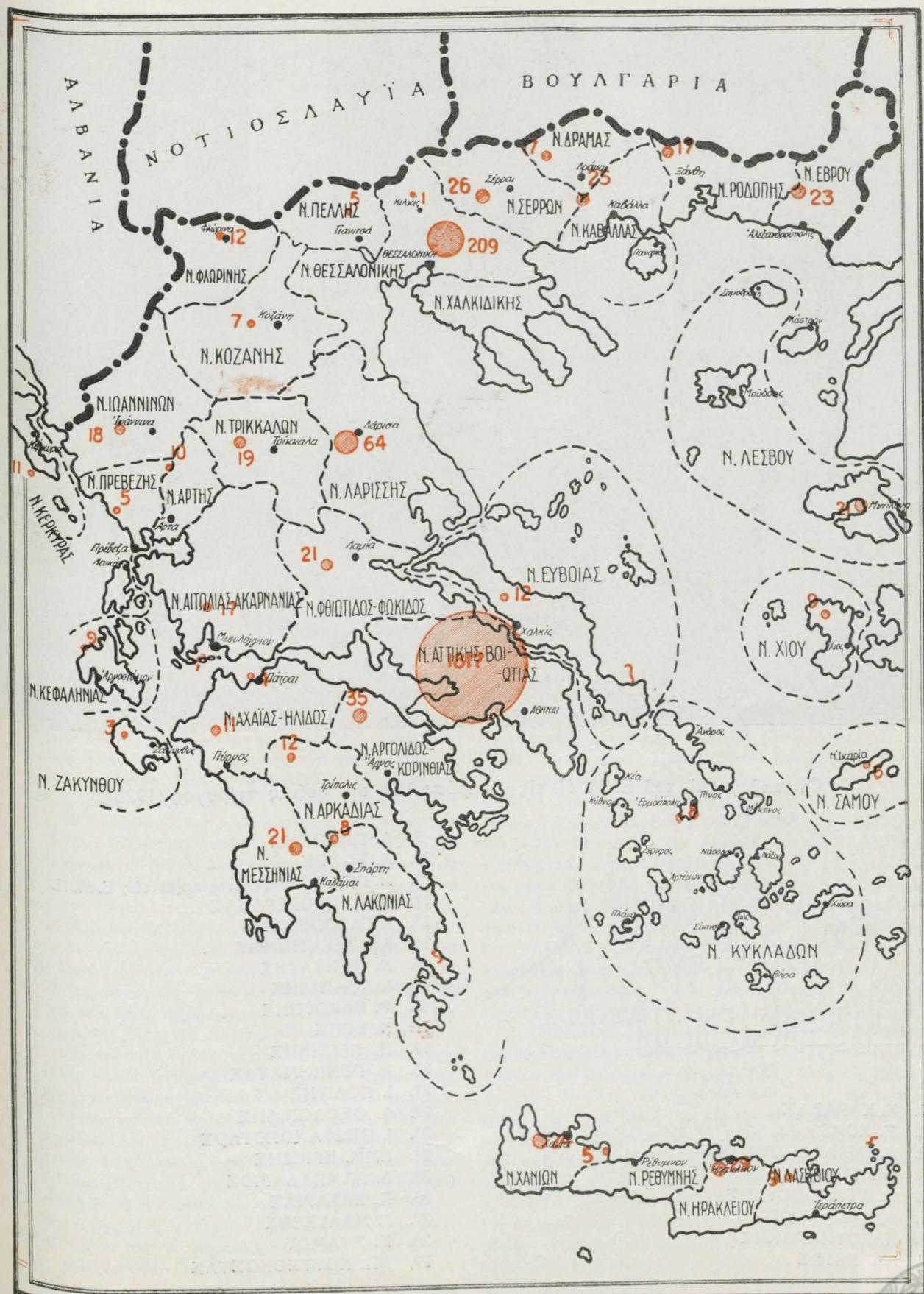
Κατανομή των Έλλήνων διπλ. Μηχανικών κατά ειδικότητας.

(I=Μεταλλειολόγοι Μηχανικοί, II=Ναυπηγοί, III=Μηχανικοί μέ πλείονα του ένδος διπλώματα, IV=Πολιτικοί Μηχανικοί δασκούντες το έπάγγελμα του Αρχιτέκτονος, V=Πολ. Μηχανικοί δασκούντες το έπάγγελμα του Τοπογράφου.

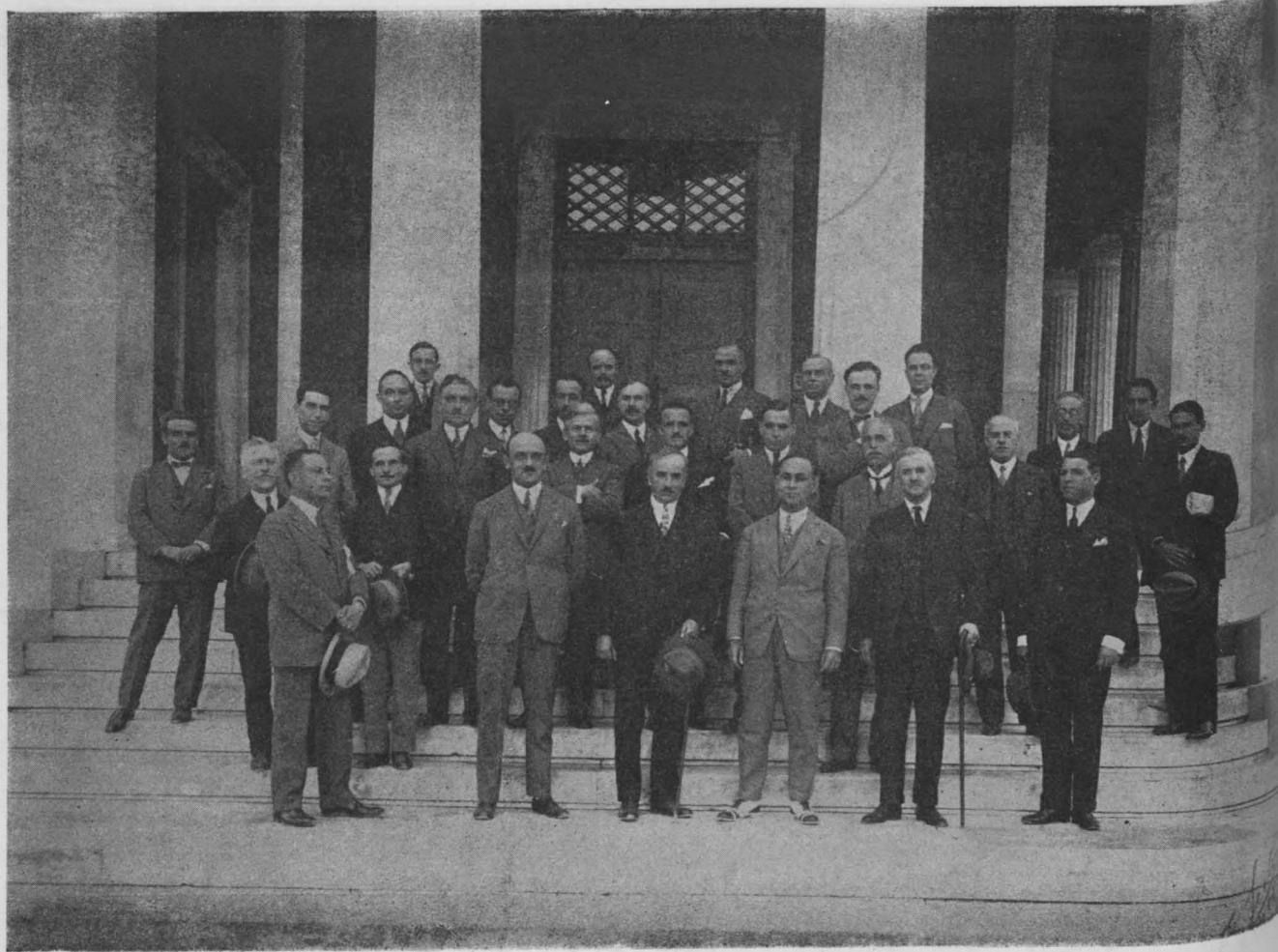
Κατανομή των Έλλήνων διπλ. Μηχανικών, άποφοίτων Ε. Μ. Π. κατά ειδικότητας.

Η ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΑΝΑ ΤΗΝ ΧΩΡΑΝ

Οι καθηγηταί τοῦ Ε. Μ. Π. εἰς τὸ πρόστυλον τῆς δεξιᾶς πτέρυγος (1928).

1. Χ. ΚΑΡΑΒΑΣ
2. Σ. ΧΟΡΣ
3. Α. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ
4. Η. ΓΟΥΝΑΡΗΣ
5. Θ. ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ
6. Α. ΦΩΤΙΑΔΗΣ
7. Κ. ΓΟΥΝΑΡΑΚΗΣ
8. Α. ΣΙΝΟΣ

9. Δ. ΠΙΚΙΩΝΗΣ
10. Α. ΣΩΧΟΣ
11. Π. ΘΕΟΤΟΚΑΤΟΣ, γραμματεὺς Ε. Μ. Π.
12. Ν. ΑΣΠΡΟΓΕΡΑΚΑΣ
13. Ι. ΓΑΖΟΠΟΥΛΟΣ
14. ΑΡ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
15. Κ. ΠΑΝΤΑΖΗΣ
16. Ι. ΔΟΑΝΙΔΗΣ
17. Θ. ΒΑΡΟΥΝΗΣ
18. Κ. ΒΕΗΣ
19. Ν. ΚΙΤΣΙΚΗΣ
20. Ν. ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ
21. Ι. ΠΟΛΙΤΗΣ
22. Φ. ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ
23. Ι. ΘΕΟΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ
24. ΕΜΜ. ΚΡΙEZΗΣ
25. Δ. ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΟΣ
26. Π. ΖΑΧΑΡΙΑΣ
27. Γ. ΜΑΛΤΕΖΟΣ
28. Κ. ΣΤΑΜΟΥ
29. Α. ΚΟΥΤΣΟΚΩΣΤΑΣ

5. Τὰ ἐργαστήρια τοῦ ΕΜΠ

Τὰ ἐργαστήρια τοῦ ΕΜΠ είναι ἐν συνόλῳ τὸν ἀριθμὸν δέκα ταῦ. Κατωτέρω δίδεται κατά χρονολογικήν σειράν ἀπὸ τῆς οὐσεώς ἐκάστου ἐξ αὐτῶν, σύντομος περιγραφὴ ἐπὶ τῆς συνέσεως, λειτουργίας καὶ τεχνικοῦ ἐφοδιασμοῦ των, παρέχουσαν εἰκόνα τῆς ὁργανώσεως καὶ τῆς στάθμης τῆς ἐργαστηρικῆς ἐκπαίδευσεως ἐν τῷ ΕΜΠ.

1. — ΜΗΧΑΝΟΥΡΓΙΚΟΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ

Διευθυντής : καθηγητής Τρύφων Βάθης
Βοηθός Διευθυντοῦ : Π. Πρωτοπαπαδάκης

Εἰς ἀρχιτεχνίης, τρεῖς τεχνῖται

Τὸ πρῶτον μηχανουργικὸν ἐργοστάσιον τοῦ ΕΜΠ ίδρυθη συγχρόνως μὲ τὸ Σχολεῖον τῶν Τεχνῶν καὶ ἐγκατεστάθη ἐξ ἡπὶ τῆς ὁδοῦ Πειραιῶς κτίριον ἔνθα τὸ σημερινὸν Ωδεῖον Ἀθηνῶν. "Ητο ἀτμοκίνητον, ἐλειτούργησεν ὑπὸ τύπου μᾶλλον σιδηρουργικοῦ ἐργοστασίου μέχρι τέλους τοῦ ἔτους 1879, ἀποικιάζει τὸν τόπον μηχανημάτων : 1) "Ἐνα κυλινδρικὸν πάγιον ἀπλοῦν, ἀντικατασταθέντα λόγῳ φυσικῆς τοῦ τόπου τοῦ 1878 ὑπὸ λέβητος κυλινδρικοῦ, παγίου, μὲ ἑστίαν ἐσωτερικήν, θερμαντικῆς ἐπιφανείας 5 μ². 2) Μίαν κινητήριον μηχανῆμανήν πέντε ἵππων, κατακόρυφον Δανικῆς κατασκευῆς, περιθείσαν ὑπὸ τοῦ τότε βασιλέως Γεωργίου τοῦ Α'. 3) Μίαν μηχανῆμανήν κατακόρυφον ἐξ ἵππων, κατασκευασθείσαν ὑπὸ τῶν μαθητῶν ἐκ τοῦ κληροδοτήματος Δημητρίου Θωμαΐδου, ἡτο ἐλειτούργησεν εἰς τὸ νέον μηχανουργεῖον ὃς κινητήριος μηχανῆς μέχρι τοῦ ἔτους 1914. 4) Μίαν πλάνην ἴμαντοκίνητον, ἐν τρύπανον ἴμαντοκίνητον καὶ ἐν ἀπλοῦν χειροκίνητον, μίαν ψαλίδια μετὰ διατρητικοῦ ἐμβόλου, ἴμαντοκίνητον καὶ χειροκίνητον. 5) "Ἐνα ἔυλοτόρον ποδοκίνητον, ἀνήκοντα ἀλλοτε ἐκ τοῦ ἔυλουργεῖον τὸ δόπιον διετήρει καὶ ἐν φεργάζετο ὡς ἔυλουργὸς ὁ Βασιλεὺς. "Οθων καὶ παραχωρηθέντα είτα εἰς τὸ μηχανουργεῖον τοῦ Πολυτεχνείου μετὰ τὴν ἔξωσιν τοῦ "Οθωνος καὶ τὴν διάλυσιν τοῦ ἔυλουργείου του. 6) 17 συσφιγκτήρας ἐφαρμοστηρίου καὶ μίαν κάμινον διπλῆν σφυρηλατηρίου, μετὰ δύο φυσητήρων δερματίνων, χειροκινήτων.

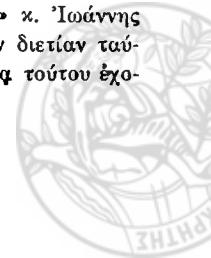
Εἰς τὸ μηχανουργεῖον τοῦτο εἰργάζοντο καθ' ἐκάστην οἱ μαθηταὶ καὶ τῶν πέντε τάξεων τῆς μηχανουργικῆς σχολῆς ἀπὸ τῆς 1ης μέχρι τῆς 6ης μ. μ., κατεσκευάζοντο δὲ κυρίως διάφορα ἐργαλεῖα καὶ ἀπλὰ ὅργανα μηχανῶν, ἡτοι κοχλίαι, περικόχλια, κύβοι, γωνίαι, ὑποδεκάμετρα, διαβῆται, σφύραι, κρίκοι, συσφιγκτήρες, τεντωτήρες ἴμαντων, ἔκκεντρα, διωστήρες κλπ. Κατεσκευάσθησαν προσέτι καὶ δύο πλήρεις μηχαναί, ἡτοι : μία σφέζα, ἐκτεθείσα καὶ εἰς τὴν ἐν Παρισίοις ἐκθεσιν τοῦ 1877 καὶ ἡ ἀντέρεω ἀναφερομένη κινητήριος, κατακόρυφος ἀτμομηχανῆς 6 ὕπτων. Πάντα τὰ μηχανήματα ταῦτα μετεφέρθησαν τὸ 1880 εἰς τὸ ἐν τῇ ἀνατολικῇ πλευρᾷ τοῦ περιβόλου τοῦ Πολυτεχνείου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Μπουμπουλίνας, νέον τότε καὶ μόλις περιτεθεῖσαν τοῦτον τὸν μηχανουργεῖον, ἐκ τούτων δὲ λειτουργοῦσι σήμερον μόνον ὁ τόρνος καὶ ἡ πλάνη.

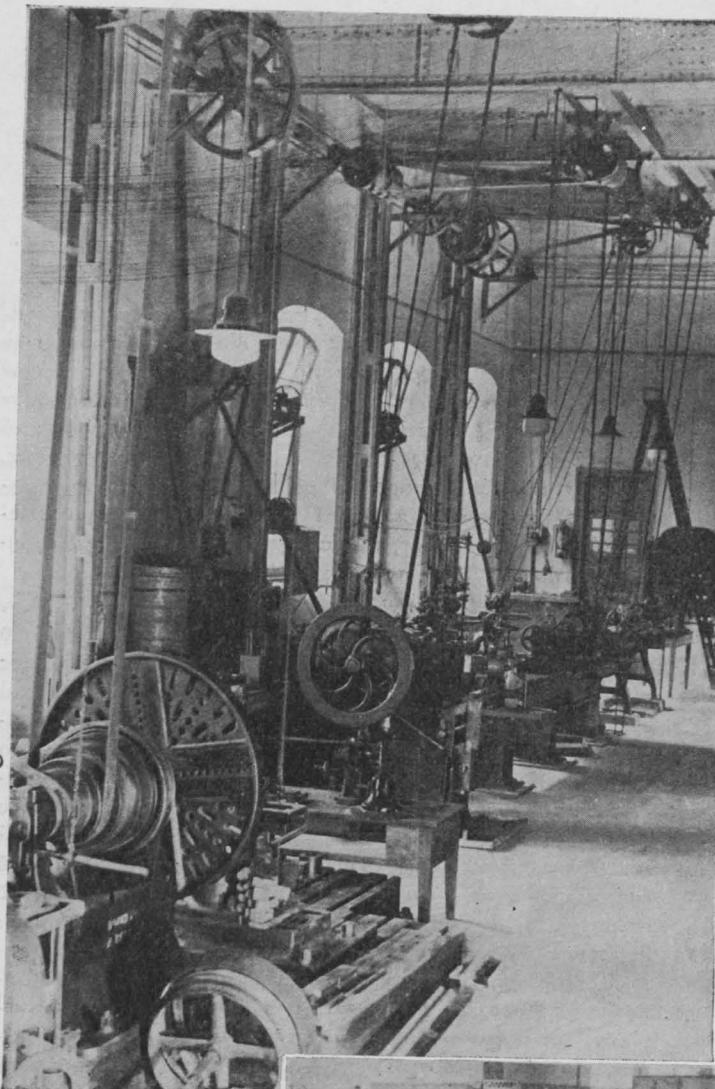
Τὸ σημερινὸν μηχανουργικὸν ἐργοστάσιον, ἀνεγερθὲν τὸ 1880, διατάσσεται τοῦ Γεωργίου Αβέρωφ πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς

πρακτικῆς διδασκαλίας καὶ ἀσκήσεως τῶν σπουδαστῶν μηχανολόγων καὶ μηχανολόγων· ἡλεκτρολόγων εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν μηχανῶν ἐκ τασιν δικιήν 1236 μ², ἐὰν δὲ ἀφαιρεθοῦν τὰ ἐν αὐτῷ φιλοξενούμενα τρία ἀνεξάρτητα ἐργαστήρια : τὸ μηχανολογικόν, ἡλεκτρολογικόν, καὶ τῆς ὁργανικῆς χημείας, παραμένει ἐλευθέρα ἐκ τασις 530 μ² διὰ τὸ κυρίως μηχανουργεῖον, περιλαμβάνοντος καὶ οὐσίαν πέντε τμήματα ἡτοι : σχεδιαστήριον, χαρακτήριον, τμῆμα μηχανικῶν ἐργαλείων, ἐφαρμοστήριον καὶ συνθετήριον.

Ἐνθὺς μετὰ τὴν μεταφορὰν τοῦ μηχανουργείου εἰς τὸ ἴδιον αὐτοῦ κτίριον ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ, ἥχισε ὁ πλουτισμὸς αὐτοῦ διὰ νέων μηχανημάτων καὶ δή : 1) ἐν ἔτει 1880, διευθύνοντος τοῦ Π. Κυριακοῦ, ἐγκατεστάθησαν : δύο τόρνοι ἐλικοτόμοι καὶ μία πλάνη, κατασκευῆς ἀμφότεροι ἐργοστασίων Βουλευτή Παρούσιων. 2) ἐν ἔτει 1912, διευθύνοντος τοῦ κ. Γ. Ραζέλου : δύο τόρνοι ἐλικοτόμοι κατασκευῆς Βόλτερινγερ, ἐν ἀριστον τρύπανον περιστροφικὸν μεγάλης διατρητικῆς Ισχύος, ἐργοστασίου Heller, εἰς ποδοκίνητος τόρνος καὶ διπλοῦς ἀκονιστικὸς καὶ λειαντικὸς συμριδοτροχός. Προσέστι ἀπὸ 1914 ἡ κίνησις τοῦ ἐργοστασίου γίνεται ὅχι πλέον δι' ἀτμοῦ, ἀλλὰ δι' ἡλεκτρικοῦ φεύματος. 3) ἐν ἔτει 1920, διευθύνοντος τοῦ κ. Σ. Λοράνδου : ἐν τετραπλούν τρύπανον κατασκευῆς Alfred Herbert, δυὸ μικροὶ τόρνοι-φρέζαι, μιὰ μικρὸς πλάνη χειροκίνητος, ἀρίστη μηχομετρικὴ συσκευὴ πρὸς ἐξέλεγκτιν τῶν σπειρωμάτων τῶν κοχλιῶν, ἐν δργανον δοκιμασίας τῆς σκληρότητος τῶν μετάλλων, μία συσκευὴ συγκολλήσεως δι' ὅργανον-ἀστετυλίνης, πέντε κλίβανοι βαφῆς καὶ ἐπαναφορᾶς δι' ἀκαθάρτον πετρελαίου, διάφορα δργανα μετρήσεως καὶ ἐργαλεῖα, σειρὰ (113 τεμ.) δργάνων Johansson διὰ τὴν ἐπακριβῆ μέτρησιν διαμέτρων ὡς καὶ ἀντίστοιχος σειρὰ ἐλέγχου τούτων (πλάκες Johansson), τέλος σειρὰ (150 τεμ.) ὁργάνων μετρήσεως καὶ ἐλέγχου τούτων τύπου Starett. Ἐκτὸς τοῦ συντελεσθέντος πλουτισμοῦ διὰ τῶν ἀνωτέρω δργάνων, ἐργαλείων, μηχανημάτων καὶ μηχανῶν, ἐγένετο ἐν ἔτει 1930 συμπλήρωσις τοῦ μηχανουργείου, τὸ μὲν διὰ προσθήκης ὁρόφου περιλαμβάνοντος δύο αἰθούσας σχεδιαστηρίων καὶ ἐν γραφείον, τὸ δὲ διὰ μετατροπῆς τῆς παλαιᾶς κινήσεως εἰς κίνησιν δι' ἐνσφαίρων τριβέων συστήματος SKF.

Διευθυνταὶ τοῦ ἐργοστασίου διετέλεσαν : 1875—1898, Περικλῆς Κυριακός, πρῶτος καθηγητής τῆς μηχανολογίας ἐν τῷ σχολεῖῳ τῶν Βιομηχάνων-Τεχνῶν. 1898—1919 καὶ 1921—1932, Γεώργιος Ραζέλος, πολλαχῶς συντελέσας κατὰ τὴν μακράν περίοδον τῆς διευθύνσεώς του, εἰς τὸν ἐξοπλισμὸν τοῦ ἐργοστασίου καὶ τὴν ἀρτίωσιν τῆς ἐν αὐτῷ πρακτικῆς ἐκπαίδευσεως τῶν σπουδαστῶν. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ κατεσκευάσθησαν ἀτμομηχανᾶς μεθ' ἀπλοῦ ἢ διπλοῦ σύρτου, ἀτμοβαρούλκα, ἀτμαντίλαια κλπ. 1919—1921, Σόλων Λοράνδος, διπλ. μηχανολόγος μηχανικός. 1932—1934 τοῦ κ. Ραζέλου ἀπόχωρήσαντος, κατόπιν αἰτήσεως του ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν αὐτοῦ διετούς οὗτος διαδηγητής τῶν στοιχείων μηχανῶν καὶ λεβήτων. 1932—1934 τοῦ κ. Ιωάννης Θεοφανόπουλος, πρωθήτας σημαντικῶς κατὰ τὴν διεύθυνταν ταύτην τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐργοστασίου. Πρωτοβουλίφ τούτου ἔχο-

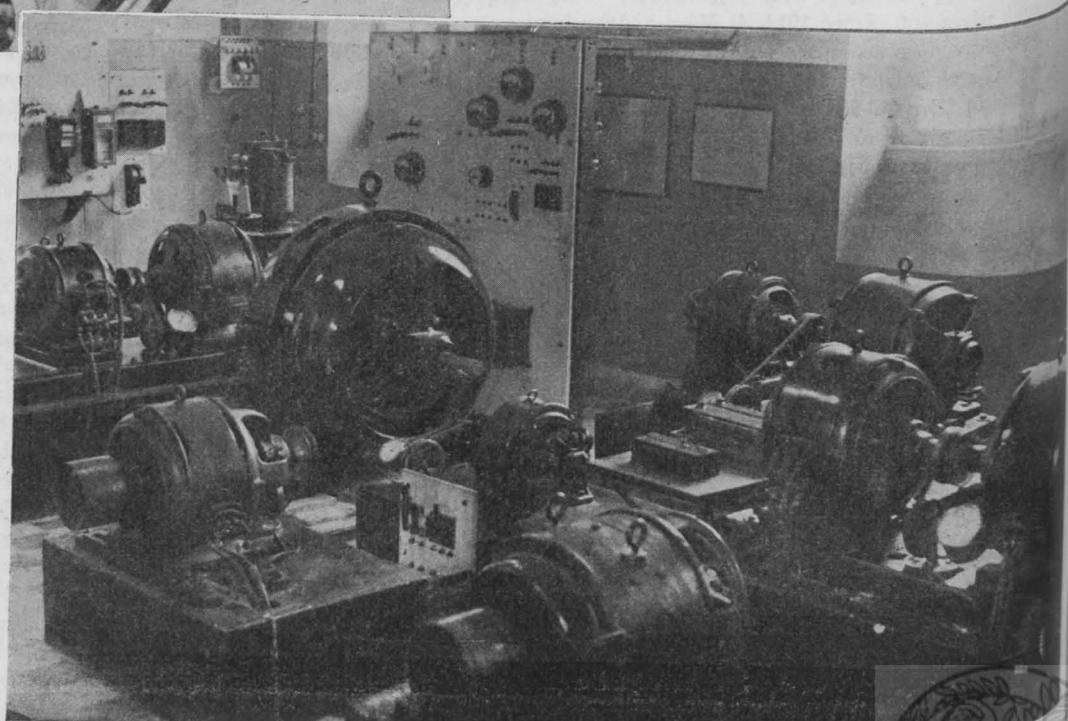

ΜΗΧΑΝΟΥΡΓΙΚΟΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ

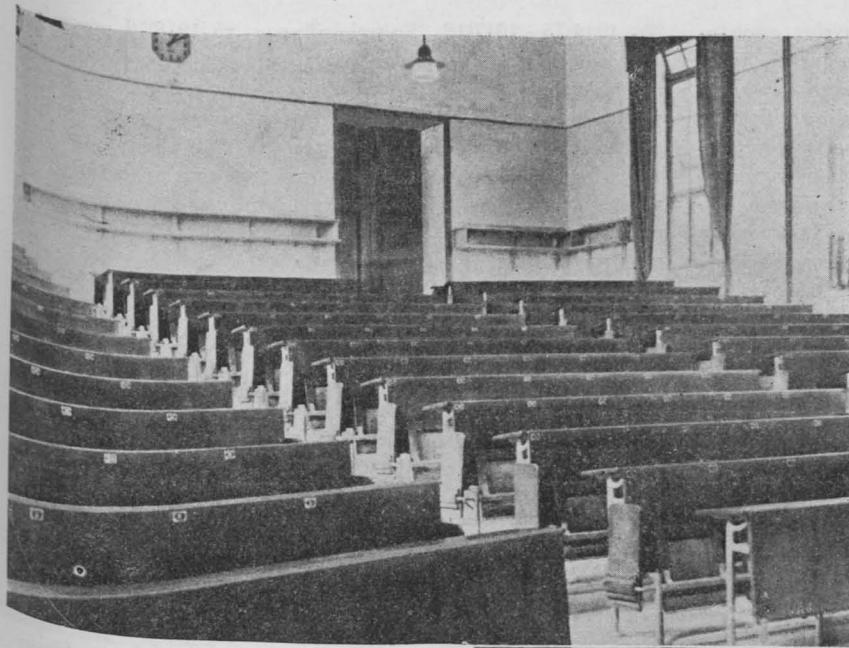
ρηγήθη σχετική πίστωσις και κατωρθώμη ή κατασκευή έντοφ έργοστασίφ του πρώτου τετραχρόνου κινητήρος Diesel, Ισχύος 5 ίππων (έκ των έξι τοιούτων του αντιστοίχου προγράμματος) δύσις άπό τινος χρόνου κινεῖ τὰ μηχανικά έργα λεῦτα τοῦ έργοστασίου μὲ γενικήν καὶ ἀπόλυτον ίκανοποίησην. Ωσαύτως ἐπρωτοστάτησεν εἰς τὴν ἐπέκτασιν τοῦ μηχανογείου πρὸς βορρᾶν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Τοσίτσα, καὶ εἰς τὴν συνεχῆ προμήθειαν νέων έργαλείων καὶ μηχανημάτων. Ἀπὸ τοῦ θέρους 1934 ἡ διεύθυνσις τοῦ έργοστασίου ἔκτισεν ἀνατεθῆ εἰς τὸν καθηγητὴν κ. Τ. Βάθην, συνεχίζοντα ἐν προκειμένῳ τὴν ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Ι. Θεοφανοπούλου χαραχθεῖσαν ὅδὸν καὶ μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἐπιτυχῆ ἀποπεράτωσιν τῶν πέντε πετρελαιομηχανῶν, τὴν ἐπιστημονικὴν ἐπεισεργασίαν τῶν ὑπαρχόντων μηχανικῶν έργαλείων, τὴν ἀνακατασκευὴν τῶν διαφόρων κινήσεων τοῦ Ἐργοστασίου, τὴν προμήθειαν καὶ κατασκευὴν ἐπιστημονικῶν ὄργανων μετρητῶν, τὴν προμήθειαν ἐνὸς τόρνου Magdeburger (ένὸς μέτρου), ἐνὸς ἡλεκτροσυγκολλητικοῦ συγκροτήματος ELIN, τὴν κατασκευὴν χυτηρίου ὀρειχάλκου, τὸν εἰδικὸν ἡλεκτροφωτισμὸν τοῦ ἐφαρμοστηρίου καὶ τορνευτηρίου, τὴν μερικὴν ἡλεκτροκίνησιν μηχανικῶν έργαλείων, τὴν ἀνακατασκευὴν καὶ προσαρμογὴν μηχανήματος τροχισμοῦ ἀπάντων τῶν μηχανουργικῶν κοπτικῶν έργαλείων, τὴν χρησιμοποίησιν παλαιῶν κλιβάνων βαφῆς μετάλλων διὰ βαφῆς αὐτῶν καὶ ἐνανθρακώσεις. Τὴν σύντασιν έργαλειοδοτηρίου τοῦ Ἐργοστασίου, τεχνικῆς βιβλιοθήκης, συγχρόνου Σκεδιστηρίου, τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ συστήματος τῶν ἀνταλλακτικῶν κατασκευῶν καὶ τὴν κατὰ τὴν ὡς ἄνω μέθοδον κατασκευὴν ἐξ ἐλικοτόρνου τόρνων διὰ τὰς ἀσκήσεις τῶν κ. κ. Σπουδαστῶν, τὴν ἐπιτυχῆ κατασκευὴν γεννητρίας τριφασικοῦ ζεύματος 60 K.V.A., 1000 στροφῶν, μετρητῶν

Ἐπίσης τὴν κατασκευὴν σταθεροῦ τριφασικοῦ μετασχηματιστοῦ, τὴν προμήθειαν ἐνὸς μεταλλογραφικοῦ μικροσκοπίου Leitz μετὰ τῆς σχετικῆς βιβλιογραφίας καὶ μεταλλευτικῆς

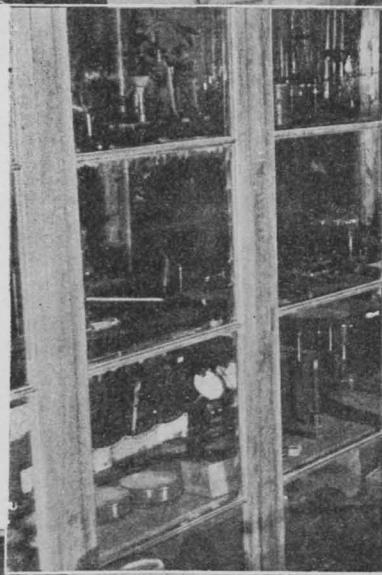

ΤΟ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ

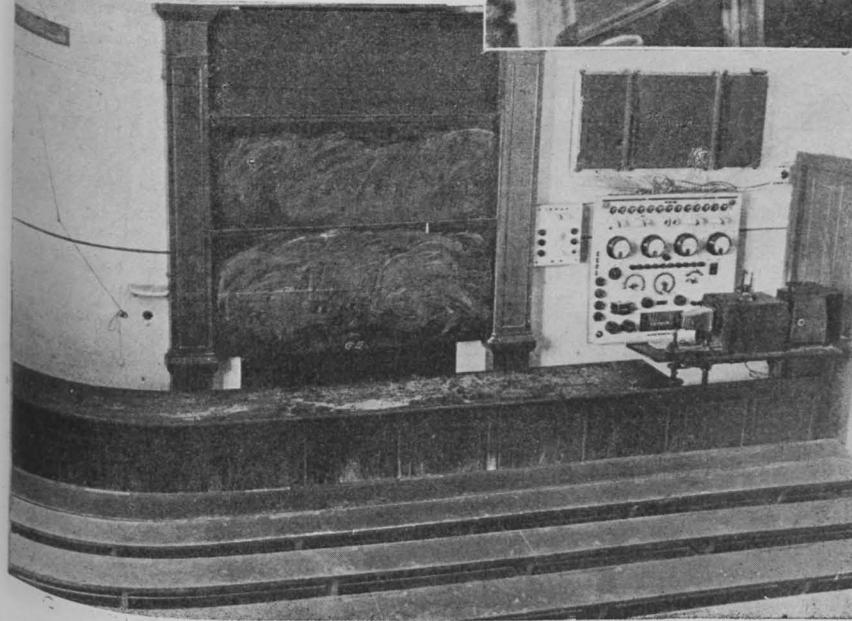
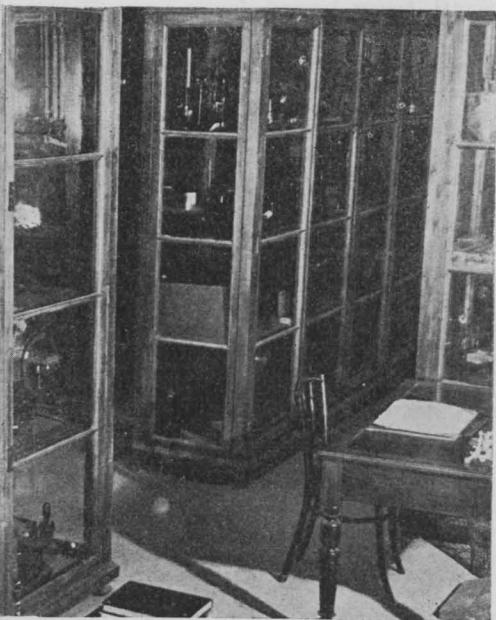

ΤΟ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟΝ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ

ΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ

Η ΕΔΡΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ

λογραφικῶν πινάκων διὰ τὰς ἐργοστασιακὰς ταχείας παρατηρήσεις, τὴν κατασκευὴν διαφόρων ὅργάνων καὶ συσκευῶν προσδέσεις τεμαχίων ἐπὶ τῶν μηχανικῶν ἐργαλείων καὶ ἐν γένει τὴν κατεύθυνσιν τοῦ Ἐργοστασίου, πρὸς τὰς τελευταίας νέας μεθόδους Μηχανουργικῶν μετρήσεων ὡς καὶ ἐπεξεργασίας μετάλλων καὶ κατασκευῆς ἐν γένει Μηχανῶν καὶ Μηχανημάτων.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω διαγράφεται ἡ μεγάλη σημασία τοῦ Ἐργοστασίου, ἣν τελευταίως τὸ Ἐθνικὸν Μετσόβ. Πολυτεχνεῖον δίδει εἰς αὐτό. Ἡ δὲ διαρκής σκέψις τῶν Ιθυνόντων εἶναι ἡ κατὰ τὸ δυνατὸν ταχυτέρα συμπλήρωσις τούτου τόσον ὥστε ἀφορᾶ μηχανήματα καὶ κτίρια ὥστε καὶ τὸ τεχνικὸν προσωπικόν, πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς δημιουργίας ἐνὸς πλήρους καὶ τελείου Μηχανουργίου συμφώνως πρὸς τὰς συγχρόνους μηχανουργικάς ἀνάγκας τῆς χώρας.

2. - ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ

Διευθυντής: καθηγητής (Κενή) Επιμελητής X. Τσιος
Εἰς βοηθός—παρασκευαστής

Ἡ ἕδρας ἐργαστηρίου πειραματικῆς φυσικῆς ἐν τῷ ΕΜΠ. χρονολογεῖται ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ σχολείου τῶν Βιομηχάνων - Τεχνῶν (1887) Μέχρι τοῦ 1914 αἱ αἰθουσαὶ αὐτοῦ ἀπετελοῦντο ἐκ μιᾶς μεγάλης, τῆς αἰθουσῆς συλλογῶν, ἢς μικρὸν τρῆμα ἀπεχωρίζετο εἰς παρασκευαστήριον, καὶ ἐκ μιᾶς γειτονικῆς μικρᾶς, προοριζομένης δ' εἰδικά μαθήματα φυσικῆς, ἐν τῇ δυνάμει ἀποτελοῦντο ἐπίσης, πάντως περιῳρισμέναι, αἱ ἀσκήσεις τῶν σπουδαστῶν τῶν τότε ὑφισταμένων σχολῶν τῶν πολιτικῶν μηχανικῶν καὶ τῶν μηχανολόγων, ἀρξάμεναι ἀπὸ τοῦ 1909[1910]. Τὰ μαθήματα τῆς φυσικῆς ἐδιδάσκοντο εἰς τὰς αἰθουσαὶς διδασκαλίας τῆς α' καὶ β' τάξεως, δηλαδὴ εἰς αἰθουσαὶς ἑτέρους κτιρίου, μακράν τῶν συλλογῶν τῶν ὅργάνων, ἐπὶ ζημίᾳ τῆς πειραματικῆς διδασκαλίας καὶ ἐπὶ φθορᾷ τῶν ὅργάνων. Τὸ 1914 προσθήθη εἰς τὸ ἐργαστήριον νία παρακειμένη μεγάλη αἰθουσαὶς ἔνθα μετεφέρθησαν αἱ συλλογαί, τῆς πρώτης μετατραπείσης εἰς ἀμφιθέατρον διδασκαλίας μὲ 114 θέσεις—αὐξηθεῖσας τὸ 1931 εἰς 135—ἐγένετο δὲ συγχρόνως ἡ ἡλεκτρικὴ ἐγκατάστασις αὐτοῦ ὡς καὶ ἐγκατάστασις ἐν τῷ ἀμφιθέατρῳ μεγάλου πίνακος ἡλεκτρικῆς διανομῆς διὰ τὸν προβολέα καὶ τὰ πειράματα τῆς φυσικῆς. Τὸ 1919, ἡ ἀνωτέρω μικρὰ αἰθουσαὶ διεσκευάσθη εἰς αἰθουσαὶς ἀσκήσεων ἐπαρκῆ διὰ σύγχρονον ἀσκησιν 12 περίπου σπουδαστῶν, ἐφοδιασθεῖσα πρὸς τὸ διάτομον τοῦ 1920 ἡλεκτρικοῦ πίνακος διανομῆς καὶ ἀντιστοίχων σκευῶν, ὅργάνων καὶ συσκευῶν καὶ προσετέθη εἰς τὸ ἐργαστήριον ἐν δωμάτιον μετατραπένεις σκοτεινὸν θάλαμον. Τέλος ἀπὸ τοῦ 1932 ἐγένετο ἐν τῷ σκοτεινῷ θάλαμῳ ἐγκατάστασις στρεπτοῦ μετατροπέως (ζευγός κινητήρος - γεννητρίας 11 kw—120 V) χρησιμεύοντος τόσον διὰ τὴν διδασκαλίαν καὶ διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν γειτονικῶν ἐργαστηρίων, τῆς ἀνοργάνου χημικῆς τεχνολογίας καὶ τῆς ὁροφυλακίας - πετρογραφίας - γεωλογίας.

Αἱ διατιθέμεναι διὰ τὴν λειτουργίαν καὶ πλούτισμὸν τοῦ ἐργαστηρίου πιστώσεις ἡσαν ἀνέκαθεν πενιχροί: οὕτω ἀπὸ 1912 ἕως 1919 οὐδεμία προμήθεια ὅργάνων ἐγένετο εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Τὸ 1920 ἡγοράσθησαν ὅργανά τινα, ἀπὸ δὲ τοῦ 1921 ἐπανελήφθησαν αἱ πρωτότιμειαι, εἰς περιῳρισμένην ὅμως κλίμακα πάντοτε, δεδομένου ὅτι τὸ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐτησίως διατιθέμενον ποσὸν εἶναι ἐντελῆς ἀνεπαρκές διὰ τὸν ἔξοπλισμὸν συγχρονισμένου ἐργαστηρίου φυσικῆς.

Ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ ἥρξαντο τελούμεναι ἀσκήσεις τῶν σπουδαστῶν πολιτικῶν μηχανικῶν καὶ μηχανολόγων ἀπὸ τοῦ 1909, διακοπεῖσαι εἴτα, λόγῳ τῆς ἐπιστρατείσεως, κατὰ τὴν περί-

δον 1914)15 - 1917)18. Ἐπανελήφθησαν τὸ 1918)19 μόνον διὰ τοὺς σπουδαστὰς τῶν νεοσυστάτων τότε σχολῶν τῶν χημικῶν καὶ τῶν τοπογράφων μηχανικῶν καὶ ἀπὸ τοῦ 1922)23 ὥστε ταῖς καὶ διὰ τοὺς σπουδαστὰς μηχανολόγους ἡλεκτρολόγους συνεχισθεῖσαι οὕτω ἀνελιπτῶς μέχρι τοῦ 1931)22 διόπτε ταῖς τηρηγήθησαν διὰ τοὺς σπουδαστὰς τῆς τελευταίας σχολῆς τὸ ἐργαστήριον φυσικῆς ἀσκοῦνται ἐπομένως σήμερον μόνοι σπουδαστὰς τῆς σχολῆς χημικῶν καὶ ἀγρονόμων τοπογράφων μηχανικῶν.

Διατελέσαντες διευθυνταί: 1887—1906 Ἀναστάσιος Χερμάνος, πρῶτος καθηγητής τῆς πειραματικῆς φυσικῆς ἐν Πολυτεχνείῳ. 1906—1938 ὁ καθηγητής τῆς πειραματικῆς σικῆς Κ. Μαλτέζος. Διατελέσαντες βοηθοί ἡ ἐπιμεληταί: μέτριον 1906, Ν. Γερμανός, κοινὸς βοηθός τῶν ἀδρῶν φυσικῶν καὶ ὁροφυλακίας - γεωλογίας, 1908—1917 Γ. Γεωργαλᾶς διάδοχος κοινὸς βοηθός τῶν αὐτῶν ἀδρῶν. 1917—1919 Μ. Μπουλός, 1919—1921 Κ. Παλαιολόγος, συγχρόνως ἐπιμεληταί τοῦ β' ἐργαστηρίου φυσικῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. 1921 ὁ ἐν ἐπικεφαλίδι δημερινὸς σημερινὸς ἐπιμελητής. Ἀπὸ 1921 ἰδρύθη ἐπὶ πλέον θέσις βοηθοῦ — παρασκευαστοῦ.

Ἄνεξαρτήτως τῆς ἐργαστηριακῆς καταρτίσεως καὶ τῆς φαρματικῆς διδασκαλίας τῶν σπουδαστῶν ἔξετελέσθησαν ἐκτελοῦνται ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ ἐφευναι ἐπιστημονικαί, ἀνάλογως πρὸς τὰ διατιθέμενα ὑπὲρ τοῦ μέσα, τὰ συμπεράσματα τῶν ὅποιον ἔχουν κατὰ καιροὺς ἀνακοινωθῆναι ἡ δημοσιευθῆ ἐλληνικά καὶ ἔνα ἐπιστημονικά περιοδικά. Τέλος τὸ ἐργαστήριον μολονότι πτωχὸν εἰς ὑλικὰ μέσα καὶ ὅργανα, παρέσθε τὸ κατὰ δύναμιν τὴν συμβολὴν αὐτοῦ — ἐπισήμως ἀναγνωρισθεῖσαν — εἰς τὰς στρατιωτικὰς ἱππορεσίας, δισάκις προσέτρεξαν εἰς αὐτό.

3. - ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΑΝΟΡΓΑΝΟΥ ΧΗΜΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Διευθυντής: καθηγητής Α. Χ. Βουρνάζος
'Επιμελητής Δ. Πολυμερόποντος
Τρεῖς παρασκευασταί

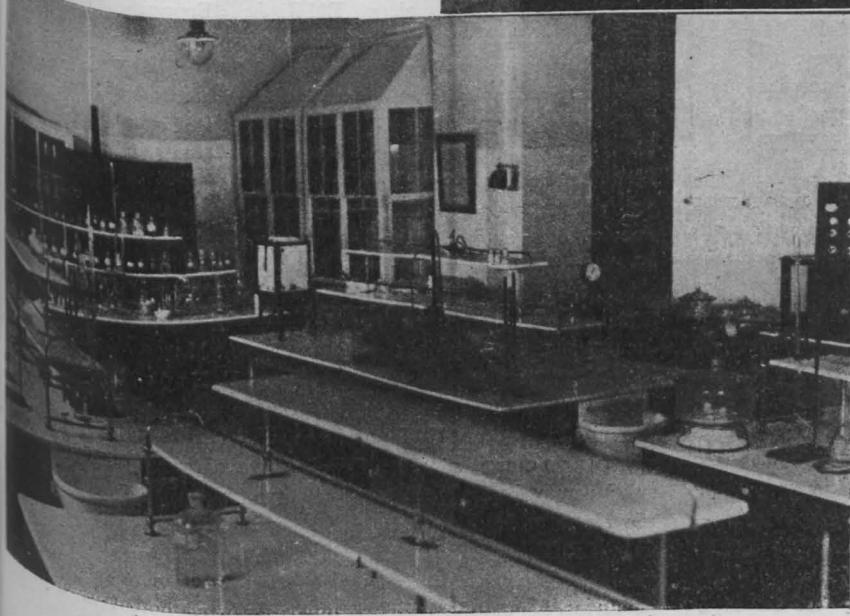
Τίδην τὸ 1908 ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Α. Χ. Βουρνάζον, διευθύνοντος ἔκτοτε τὸ ἐργαστήριον, καὶ ἐλειτούργησεν κατὰ τὴν πρώτην δεκαετίαν, παρέχον τὴν ἐπὶ τοῦ μαθήματος τῆς χημικῆς τεχνολογίας ἐργαστηριακὴν κατάρτισιν εἰς τοὺς τότε σπουδαστὰς πολιτικούς μηχανικούς καὶ μηχανολόγους. "Αμαρτίσθησε τὴς Ἀνωτάτης Σχολῆς Χημικῶν Μηχανικῶν, τὸ ἐργαστήριον διωργανώθη ἐπὶ νέων βάσεων, διηγούνθη καὶ ἐπέδοθη διὰ τοῦ σεμεριδούντος διεθνοῦ συμπληρωματικούν καὶ τελειοποιούμενον. Περιλαμβάνει σήμερον 40 θέσεις διάστημας δισκούμενος. "Ἐν σειρέρχονται οἱ σπουδασταὶ χημικοὶ μηχανικοὶ ἀπὸ τοῦ τοῦτον τοῦς φοιτήσεως αὐτῶν ἐν τῇ Σχολῇ καὶ ἐπιδίδονται εἰς διασκέψεις κατανεμομένες; εἰς δύο περιόδους: εἰς τὴν ἀνάλυσιν ἀερίων, ἴδιως τεχνικήν, προσδιοιστόν τοῦτον, μετρητούς θερμαντικῆς ίσχυος καυσίμων στερεῶν ὑλῶν, τεχνικὴν ἀνάλυσιν ὑδάτων, πυρομετρίαν, δοκιμασίαν τῶν λιπαντικῶν ἀνάλυσιν λιπασμάτων, δοκιμασίαν ὑδραυλικῶν κονιῶν καὶ μικῶν ὑλῶν, μεταλλοτεχνίαν καὶ μεταλλογραφίαν ἐν τῷ μεταλλογραφικῷ θαλάμῳ καταρτικήν. "Αναλυτικαὶ ἐργασίαι: διασκέψεις κατανεμομένες διάφοροι ἐλληνικοὶ λιγνῖται, ὑδραυλικοί λιγνῖται, ὑδραυλικοί Ελλάδος, Ἀλγερίας καὶ Γιουγκοσλαβίας χημικὰ σματα, λιπαντικά ἔλαια καὶ σινεκτικά λίστη αἰτήσεις διατασθεῖσαι ἐταιρείων ἡ Ιδιωτῶν, τὰ παρὰ τῆς Ἀθηνῶν Γενικῆς Βιοχημικῆς ἔταιφείας παρασκευαζόμενα εἰδη χυτῆς ἀσφάλτου

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗΣ ΧΗΜΕΙΑΣ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΟΡΓΑΝΙΚΗΣ ΧΗΜ. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΑΝΟΡΓΑΝΟΥ ΧΗΜΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

μιαστίχης, ἐπὶ διετίαν διηρευνήθησαν πάντα τὰ ὑπὸ τῶν Ἑλληνικῶν κρατικῶν σιδηροδρόμων χρησιμοποιούμενα καιύσιμα, λιπαντικά κλπ. καὶ ἐπὶ μακρὸν ἡλέγχοντο ὅλα τὰ ὑπὸ τοῦ Γραφείου Ἐλέγχου κατασκευῆς μονίμων ὀδοστρωμάτων ἔφαρμοζόμενα ἐν τῇ ὀδοστρωσίᾳ μαλθικὰ προϊόντα· σειρὰ ἐπίσης ἐρευνῶν ἐτελέσθη ἐπὶ τῶν εἰδῶν τῆς κεντρικῆς ἀποθήκης αὐτοκινήτων στρατιωτικῆς ἐπιμελητείας (ἐλαστικὰ ἢ ἐν γονταπέρκαις ἐπίστροψ, κράματα διάφορα βενζίνης, γλυκερίνης κλπ.) καὶ τέλος ἐμελετὴθησαν αἱ πλεῖσται τῶν ἐν τῇ Χώρᾳ πρώτων ὑλῶν. Ἐπιστημονικά ἔρευναν: Πλὴν τῆς ἀνωτέρῳ διδακτικῆς καὶ δημοσίας δράσεως τοῦ ἐργαστηρίου, ἔξετελέσθησαν ἐν αὐτῷ καὶ πολλαὶ καθαρῶς ἐπιστημονικαὶ ἔργασίαι τὰ ἀποτελέσματα τῶν ὅποιων ἀνεκοινώθησαν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Παρισίων καὶ Ἀθηνῶν, ἢ ἐδημοσιεύθησαν εἰς ἔναν καὶ ἐλληνικὰ περιοδικά. Τινὲς τῶν ἀξιολογωτέρων εἰσίν αἱ ἀκόλουθοι: «*sur la nouvelle forme métastable du triiodure d'antimoine*», «les azotures normaux de nickel et de cobalt» «*en pouv'eau ciment hydraulique magnésien*», μέθοδος «*παρασκευῆς ὑδραυλικῆς κονίας*» (προνόμιον Ἑλλ. κράτους ἀρ. 42), ἢ «*θηραΐκή γῆ ὡς κονία δομῶν*», «*néa σειρὰ ἀνωτέρων ἐνώσεων*, ἢ τῶν μικτῶν μεταλλαγμάτων», «*σύνθεσις ὁμοπλόκων ἀντιμονιοβρωμιούχων πολυενώσεων*», αἱ «*έτεροπλοκοὶ ἀντιμονιοβρωμιούχοι ἐνώσεις*». Ἐνώσεις ὑδρογόνου μετά πτητικῶν στοιχείων. Ἀναγωγαὶ κυανιούχων πρὸς ἀζωτούχα. Περίπλοκοι ἐνώσεις τοῦ μολύβδου. Κονία μετά κολλοειδῶν πηγμάτων κλπ. κλπ.

Τὸ ἴστορικὸν τοῦ ἐργαστηρίου τούτου ἐγράφη ἐν Ἰδιαιτέρᾳ μονογραφίᾳ ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ κ. Α. Χ. Βουρνάζου.

4. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΑΙ ΟΡΥΚΤΟΛΟΓΙΑΣ—ΠΕΤΡΟΓΡΑΦΙΑΣ—ΓΕΩΛΟΓΙΑΣ

Διευθυντής: καθηγητής

I. Π. Δοανίδης

Ἐπιμελητής:

Μαξ. Μητσόπουλος

Εἰς παρασκευαστής

Ίδρυθη ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Κονσταντίνου Μητσοπούλου, ὅστις ἀπὸ τοῦ 1885 πρῶτος ἐδίδαξεν Ὁρυκτολογίαν καὶ Γεωλογίαν ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ. Ἀπὸ τοῦ 1911 καὶ ἐφεξῆς ἐτέλεσεν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Θεοδ. Σκούφου, διαδεχθέντος τὸν Κ. Μητσόπουλον εἰς τὴν καθηγεσίαν. Ἀπὸ δὲ τοῦ 1919 προσταται αὐτοῦ ὁ ἥδη τακτικὸς Καθηγητής τῶν ὡς ἄνω μαθημάτων κ. Ἰωάνν. Π. Δοανίδης.

Περιωρισμένον ἀρχικῶς εἰς τὴν ἐπικουρίαν τῆς διδασκαλίας, περιελάμβανε μόνον διδακτικά συλλογάς πρὸς ἐπίδειξιν—δείγματα περίπου δισχίλια—καὶ ὀλίγον ὄλικὸν ἀσκήσεων.

‘Ἄλλ’ ἀπὸ εἰκοσαετίας ἥδη, ἡ συμπλήρωσις καὶ ἐπέκτασις ἐγένετο συστηματικῶς· οὕτω δὲ σήμερον ἐμφανίζει καὶ γενικώτερον ἐνδιαφέρον τὸ μικρὸν ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ Μουσεῖον μὲ τὰ ὑπεροχτακισχίλια ἔκθεματά του. Διότι ἡ προσοχὴ τῆς διευθύνσεως του ἐστράφη πρὸς τὰ Ἑλληνικῆς προελεύσεως δείγματα ὀρυκτῶν, πετρωμάτων καὶ ἀπολιθωμάτων, ὡς καὶ στρωματογραφικῶν σειρῶν, πρὸς δὲ καὶ δείγματα δομικῶν ὄλικῶν καὶ μεταλλευμάτων, ὡς καὶ προϊόντων ἐπεξεργασίας αὐτῶν, μεταλλουργικῆς καὶ ἀλληλ., ὅλα ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν χωρῶν. Καὶ διὰ τῶν ἐρευνῶν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐργαστηρίου τῆς ἐπικουρίας τῶν περὶ τὰ μεταλλευτικά καὶ ὄλλα τεχνικά ἔργα ἀσχολουμένων εἰδικῶν, ἀπεκτήθησαν συλλογαὶ αἱ ὅποιαι παρουσιάζουν εὐνόητον ἐνδιαφέρον, τὸ τοπικόν.

‘Ἄξιαι ίδιας μνείας εἶναι μεταξὺ αὐτῶν: ἡ τοῦ χερσώματος τοῦ Ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου, καταρτισθεῖσα κατὰ τὸν χρόνον ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου—ἡ τῆς περιοχῆς τοῦ ἐν Θήρᾳ ἡφαιστείου—αἱ τοῦ Ἐπιμελητοῦ καὶ ἥδη Καθηγητοῦ κ. Μ. Κ. Μητσοπούλου ἐκ τῶν ἐρευνῶν του εἰς τὸ Νεογενές ἐν ‘Ἡλιδι, Κρήτη, Θράκη, Εύβοιά καὶ ἀλλαχοῦ—ἡ τῆς Μακεδονίας τοῦ ἐπ’ ἐσχά-

τως χαρτογραφήσαντος αὐτὴν καθηγητοῦ κ. Osswald—, ἡ ἐκμεταλλεύσεων Λαυρίου, Κασσάνδρας Μαντουδίου, Κύμης ὡς καὶ συλλογὴ τῶν Ἑλληνικῶν μαρμάρων μὲ παραλλαγὴ ἀλφ ἔκατόν.

‘Ἐκ παραλλήλων μὲ τὰς συλλογὰς ἐπλοιτίσθη καὶ τὸ κύριον ὄλικὸν τοῦ ἐργαστηρίου. Οὕτω ὑπάρχει σήμερον ἡ ἀριστον πολιτικὸν μικροσκόπιον κατὰ Hirschwald—καὶ σία συλλογὴ παρασκευασμάτων πρὸς σπουδὴν τῶν συστατῶν ἰστοῦ καὶ τῶν κυριωτέρων εἰδῶν τῶν πετρωμάτων, ὁμετερον Goldschmid, σκληρόμετρον, - πινδήδες γεωλογικαὶ ὑπογείων γεωτρήσεων — συσκευὴ μικροφωτογραφικὴ — τὸν δοκιμαστήριον Plattner, διὰ πυροχημικάς ἀναλύσεις, ζυγοῦ—ἀρθρον ὄλικὸν πυροχημικῆς ἔξετάσεως—ὑποδέιη κρυσταλλικῶν στερεῶν, ξύλινα, χάρτινα καὶ ὄλινα. Στο δῆμος δὲ ἐγκατάστασις χημείου διὰ πρόχειρον ἀνάλυσης δρυκτῶν καὶ μικρὰ βιβλιοθήκη, μὲ τριακούσιον ὃς ἔγινον τόμους καὶ μονογραφίας εἰδικάς, προχειρούς διὰ πυροχημικών συμπληρώνον τὸν ἔξαρτισμὸν αὐτοῦ.

‘Ἐν τούτοις δι’ ἔλλειψιν χώρον καὶ διὰ τὸ πενιχρὸν διατιθεμένων ἐτήσιων πιστώσεων, κατὰ τὴν μεταπολεμικὴν μεταλλικὴν περιοδον, εἴναι φανερά ἡ ἀνάγκη προσθήκην καὶ σημαντικήν πληρώσεων, ὅχι μόνον διὰ τοὺς διδακτικοὺς σκοποὺς τοῦ διοικούσιου προώρων πρότερη τὸ ἐργαστηρίον καὶ αἱ συλλογαὶ του, ἀλλὰ καὶ δι’ ἔργασίας ἐρευνητικάς, αἱ διοικήσεις τοῦ περιβάλλοντος.

5. ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ

Διευθυντής : καθηγητής

Γ. Σαρρόποντός

Ἐπιμελητής :

Γ. Ραυτόποντός

‘Ίδρυθη τὴν 14]8]1911 δυνάμει τοῦ νόμου 3903, ὃν τοῦ ἐπὶ τῶν ἐστερεωτῶν Υπουργείου, μὲ σκοπὸν τὸν ἐλέγχον τῶν γηωμόνων ἱλεκτρικοῦ καὶ φωταερίου. ‘Ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν διεξαγωγὴν τοῦ ἐλέγχου τούτου ἐγένοντο ἐν αὐτῷ ἀσκήσεις καὶ πειραματικὴ κατάρτισις τῶν σπουδαστῶν τῆς μηχανολογικῆς τότε σχολῆς ἐπὶ τῶν διαφόρων θεμάτων τῆς νεοσυστάτου κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐδραστήριον τῆς «*ἱλεκτροτεχνίας*». ‘Ἐν τῇ περιπτέρῳ ἐξελίξει τοῦ ἐργαστηρίου καὶ σὺν τῷ πλούσιῷ αὐτοῦ δι’ ὀργάνων, συσκευῶν μηχανῶν καὶ πειραματισμῶν ἀπέκτησεν εἰδικῶτερον πειραματικὸν χαρακτήρα, προσαρτηθεῖς ἐτεῖ 1920 διὰ νόμου εἰς τὸ ΕΜΠ, ὃς «*Ἐργαστήριον Ηλεκτρολογικῶν Σπουδῶν καὶ Μελετῶν*», μὲ πρῶτον διευθυντήν τὸν καὶ σήμερον διευθύνοντα τοῦτο καθηγητήν. ‘Ἐν τῷ ἡλεκτρολογικῷ ὄργανῳ ἐργαστηρίῳ ἀσκοῦνται ἥδη οἱ σπουδαστοί τῆς σχολῆς μηχανολόγων-ἱλεκτρολόγων εἰς ποικίλα θεματά, ἡ ἱλεκτρικῶν μετρήσεων, φωτομετρήσεων, δοκιμασιῶν μηχανολογίας ἢ ἐναλλασσομένου ὁρούματος, μετασχηματισμῶν μηχανολογίας καὶ ὄλλα. Συγχρόνως διεξάγονται ἐν αὐτῷ ἔλεγχοι παντὸς ὀργάνου καὶ μετρητοῦ τῆς βιομηχανίας, σχετιζόμενοι μὲ τὴν χρήσιν τοῦ ἡλεκτρικοῦ ὁρούματος.

6. ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ

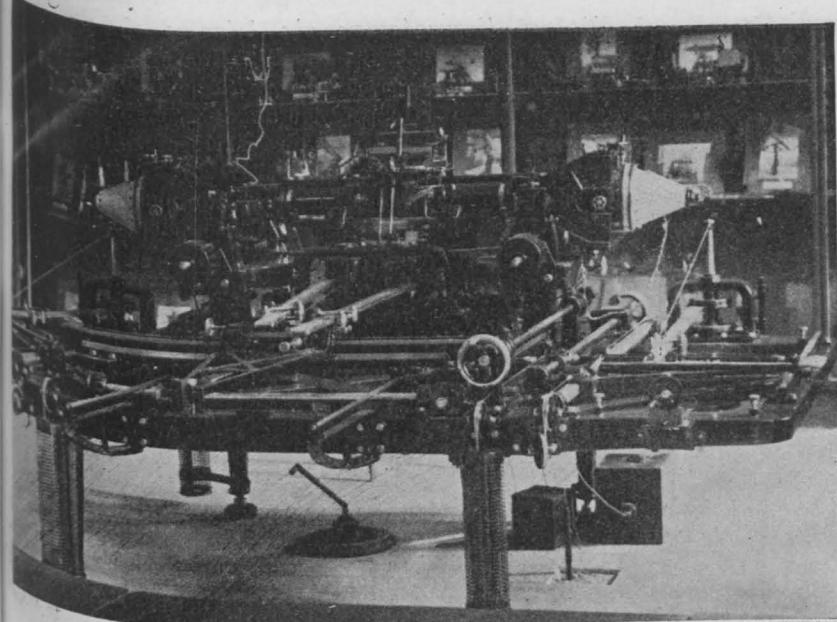
Διευθυντής : καθηγητής

Α. Μιχαλόπουλος

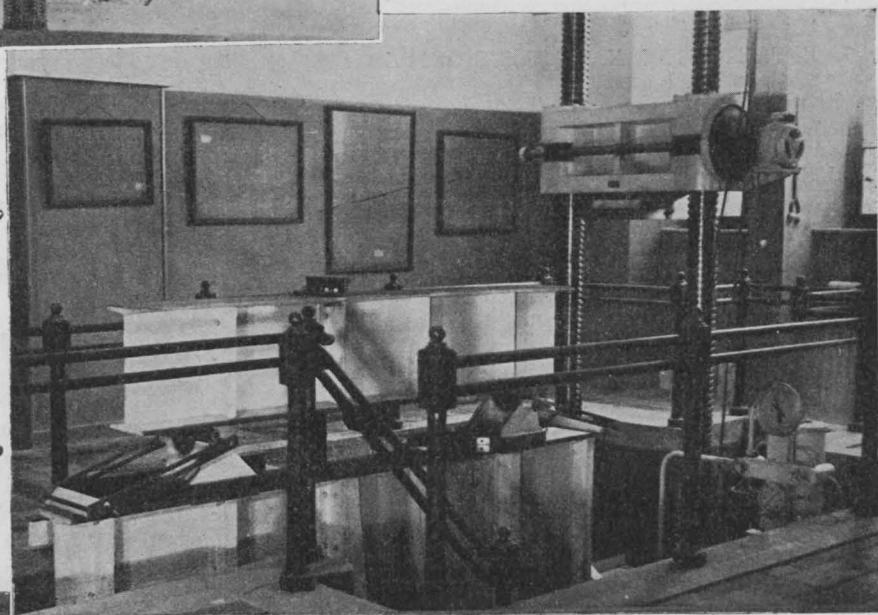
Ἐπιμελητής :

Γ. Στερίγγος

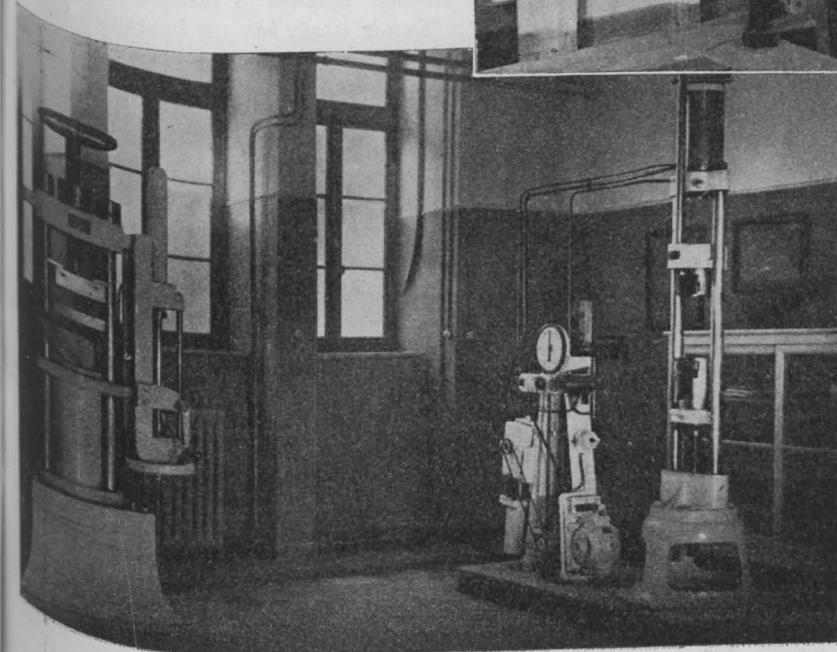
‘Εἰς θερμαστής, εἰς μηχανοτεχνήτης πόντον τῆς της πειραματικῆς μηχανολογίας-ἱλεκτρολογίας ἐν γένει καὶ τῆς πειραματικῆς ἐπαλήθευσης τῶν εἰς τὸ μάθημα τῆς θεωρητικῆς μηχανολογίας διδασκούμενων. ‘Ἐφωδιάσθη καὶ ἀρχάς ὑπὸ ἀρτίας, καινουργοῦ μηχανολογίας ἐγκαταστάσεως παραγωγῆς συνεχεῖς ἡλεκτρικούς οργάνους, περιλαμβανούσης: μονοκύλινδρον δομοζούντιαν

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΓΕΩΔΑΙΣΙΑΣ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΑΝΤΟΧΗΣ ΤΩΝ ΥΑΙΚΩΝ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΑΝΤΟΧΗΣ ΤΩΝ ΥΑΙΚΩΝ

μηχανήν μετ' ἀτμοχιτώνος καὶ ψυγείου ἐμβολοφόρου, ἔξευγμένην ἀτ' εὐθείας καὶ λυσίμως μετὰ γεννητρίας συνεχοῦς ζεύματος ἰσχύος 50 kw καὶ ἔξυπηρετουμένην ὑπὸ ἀντιστοίχου κυλινδρικοῦ ἀτμολέβητος μεθ' ἐνὸς φλογοσωλῆνος, προσθερμαντῆρος ὑδατος, ὑπερθερμαντῆρος ἀτμοῦ καὶ λοιπῶν ἔξαρτημάτων. Τὸ ἐργαστήριον ἐπλούτισθη τὸ 1917 καὶ 1921 διὰ νέων ὁργάνων μηχανολογικῶν μετρητῶν, θλιψιοδεικτῶν, πυρομέτρων, θερμομέτρων, στροφομέτρων κλπ. ὡς καὶ ἄλλων ὁργάνων ἐλέγχου τῶν πρότων. Τέλος ἐγένετο τὸ 1934 ἡ ἐγκατάστασις μᾶς μηχανῆς Diesels 40 ππτων, ἀνευ συμπιεστοῦ μετὰ πέδης Junkers χρησιμευόσης διὰ τὴν φόρτισιν καὶ μέτρησιν τῆς ἰσχύος αὐτῆς. Προβλέπεται ἀκόμη ἡ προμηθεία καὶ ἐγκατάστασις νέων μηχανημάτων καὶ συσκευῶν, ἥτις θὰ ἐπιτρέψῃ σὺν τῷ χρόνῳ τὴν ἀρτίωσιν τῆς ἀσκήσεως τῶν σπουδαστῶν εἰς τὸν χειρισμὸν καὶ τὸν ἐλεγχὸν τῶν μηχανῶν. Πρῶτος διευθυντής (1914—1917) καὶ ἴδρυτης τοῦ ἐργαστηρίου ὑπῆρξεν ὁ Γεώργιος Κονοπισσόπουλος καθηγητής τῆς «Θεωρίας καὶ Κατασκευῆς Μηχανῶν» καὶ τῆς «Ἀτμομηχανικῆς» ἐν τῇ σχολῇ Βιομηχάνων-Τεχνῶν. Ἐκτοτε διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἐπικεφαλήν διεύθυνσιν καταλαμβάνει δὲ μέρος τοῦ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Μπουριπούλινας κτιρίου τῆς μηχανολογικῆς σχολῆς.

7. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΓΕΩΔΑΙΣΙΑΣ

Διευθυντής : καθηγητής Δ. Λαμπραδάρος
Ἐπιμεληταί : Γ. Σκάρδης καὶ Δ. Σφήκας

«Ἡ ἴδρυσις «ἐργαστηρίου γεωδαισίας καὶ μουσείου γεωδαιτικῶν ὁργάνων», συμπίπτει μὲ τὴν κατ' Ὁκτώβριον τοῦ 1916 γενομένην πλήρωσιν τῆς ἑδρας τῆς γεωδαισίας ἐν τῷ ΕΜΠ, ὑπὸ τοῦ ἔκτοτε καθηγητοῦ καὶ διευθυντοῦ τοῦ ἐργαστηρίου. Τὸ μουσείον γεωδαιτικῶν ὁργάνων, ἐπλούτισθη ἐν εὐρείᾳ κλίμακι δι' ὁργάνων ἐν ἔτει 1917-18, ἐπὶ ὑπουργίας Α. Παπαναστασίου. Ἐκτοτε δὲν διετέθησαν ἀξιόλογοι πιστώσεις πρὸς ἀρτίωσιν αὐτοῦ, ἔχοργηθησαν δὲ μόνον τὰ πρὸς συντήρησήν του ἀπαραίτητα μέσα. Ὁ σημερινὸς ἔξοπλισμὸς τοῦ ἐργαστηρίου καὶ μουσείου γεωδαισίας εἶναι ἐν γενικαῖς γραμμαῖς ὁ ἀκόλουθος : 1) ὁργανα γωνιομετρικά (ἀνωτέρας καὶ κατωτέρας γεωδαισίας), 2) χωροσταθμικά (τύποι χωροβατῶν εὐρωπαϊκοί καὶ ἀμερικανικοί), 3) ἀστρονομικά-γεωδαιτικά (μέγα ἀστρονομικῶν θεοδόλων μετὰ τεθλασμένου τηλεσκοπίου διὰ τὸν ἀστρονομικὸν προσδιορισμὸν γεωγραφικῶν συντεταγμένων, μεσημβρινὸν φορητὸν τηλεσκόπιον πρὸς προσδιορισμὸν τῆς ὥρας, 5 μεγάλα ἀστρονομικά χρονόμετρα, μέτρα κανονικά πρὸς ἐλεγχον, κλπ.). 4) γεωμετρικά (δρυδόγωνα ἀντακλαστικά καὶ πρισματικά). 5) λογιστικά (ἀριθμομηχαναί, λογικοί κανόνες, ἐμβαδόμετρα ἀκριβείας, ὀλοκληρογράφοι καὶ ὀλοκληρωταί, κλπ.). Ἀπὸ διετίας παρεχωρήθη περιτέρω εἰς τὸ ἐργαστήριον ὑπὸ τῆς Τοπογραφικῆς ὑπηρεσίας τοῦ «Υπουργείου Συγκοινωνίας, σημαντικὴ καὶ χρησιμοτάτη σειρὰ γεωδαιτικῶν ὁργάνων, μεγάλως συντελέσισα εἰς τὴν καλλιτέραν ἔξασκησιν τῶν σπουδαστῶν ἐν τῷ πεδίῳ καὶ τῷ σχολείῳ. Ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ γεωδαισίας ἔχει προσέτι ἐγκατασταθῆ μονίμως αὐτοχαρτογράφος Hugershoff, ἀνήκων εἰς τὴν Τοπογραφικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ «Υπουργείου Συγκοινωνίας, εἰς ὃν ἀσκοῦνται οἱ σπουδασταὶ ἀγρονόμοι καὶ τοπογράφοι μηχανικοί, καταρτίζοντες τοπογραφικούς χάρτας ἐκ φωτογραφιῶν ληφθεισῶν ἀπὸ ἀεροπλάνου. Ἐν τῷ γεωδαιτικῷ μουσείῳ φυλάσσονται ἐπίσης ὁ πρῶτος ἀεροτοπογραφικὸς χάρτης Ἀθηνῶν καὶ περιχώρων (συνταχθεὶς ἵνα χρησιμεύῃ διὰ τὴν ἐτεῖ 1928 γενομένην ἀπογραφὴν πληθυσμοῦ), ἡ ὑπὸ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ δημοσίων ἐργων Μπιζάνη ἐπινοηθείσα ταχυμετρικὴ μετροτράπεζα ὡς καὶ χάρται καὶ πίνακες σχετικοὶ πρὸς τὴν γεωδαισίαν ἐν Ἑλλάδι καὶ

τῇ ἀλλοδαπῇ (ἀναταράστασις τῆς διόπτρας τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, ἀναπαράστασις τῆς ὑπὸ Εὐταλίνου τοῦ Μηνού κατασκευασθείσης ὑδραγωγοῦ σήραγγος Σάμου δου αἰ. π. Κρήτης, χάρτης τῆς πόλεως Ἀθηνῶν 1672, κλπ.). Πλὴν ἀσκήσεως τῶν σπουδαστῶν τῶν ἀνωτάτων σχολῶν ἔξεται διὰ τέλος ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ διάφοροι ἐπιστημονικοὶ στοιχεῖα διαθέτονται αἱ ἔξης : «ἔρευνα ἐπὶ τοῦ βαθμοῦ ἀκούσιον τῶν μηχανημάτων γωνιομετρήσεων κοίνων εἰς 40 γεωδαιτικὸν συνέδριον Λαζαρίδην, προσδιορισμὸς τιμῶν τοῦ συντελεστοῦ ἀτμοσφαιρίου, ἐπιγείου διαθλάσσεως ἐν Ἑλλάδi, «δέκτης ἀνθρωπίνης διαθητικῆς ἀποδοτικῆς ικανότητης ἀνθρωπίνου ὀφθαλμοῦ ὑπὸ διαχωριστικής ικανότητης ἀνθρωπίνου συνθήκας φωτισμοῦ», «προσδιορισμὸς τοῦ βαθμοῦ βείας τῶν διά τριτηλεσκοπικοῦ ταχυμετρῶν ἀποτυπώσεων κοίνωνις Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν).

8. — ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΗΣ ΧΗΜΕΙΑΣ

Τὰ ἐργαστήρια ἀναλυτικῆς Χημείας περιλαμβάνουν δύο ἀντοτελή τοιαῦτα :

· Εργαστήριον α' ποιοτικῆς ἀναλύσεως

Διευθυντής : καθηγητής Σ. Χ. θ. Ε. δ. δ. Τσαμαδός

Ἐπιμελητής : Δύο παρασκευασταὶ

· Εργαστήριον β' ποσοτικῆς ἀναλύσεως

Διευθυντής : καθηγητής Σ. Χ. θ. Ε. δ. δ. Μπέτση

Ἐπιμελητής : Δύο παρασκευασταὶ

· Εργαστήριον γεωδαιτικῆς ἀναλύσεως

Διευθυντής : καθηγητής Σ. Χ. θ. Ε. δ. δ. Μπέτση

Ἐπιμελητής : Δύο παρασκευασταὶ

· Εργαστήριον παρασκευασταὶ

Διευθυντής : καθηγητής Σ. Χ. θ. Ε. δ. δ. Μπέτση

Ἐπιμελητής : Δύο παρασκευασταὶ

· Εργαστήριον παρασκευασταὶ

Διευθυντής : καθηγητής Σ. Χ. θ. Ε. δ. δ. Μπέτση

Ἐπιμελητής : Δύο παρασκευασταὶ

· Εργαστήριον παρασκευασταὶ

Διευθυντής : καθηγητής Σ. Χ. θ. Ε. δ. δ. Μπέτση

Ἐπιμελητής : Δύο παρασκευασταὶ

· Εργαστήριον παρασκευασταὶ

Διευθυντής : καθηγητής Σ. Χ. θ. Ε. δ. δ. Μπέτση

Ἐπιμελητής : Δύο παρασκευασταὶ

· Εργαστήριον παρασκευασταὶ

Διευθυντής : καθηγητής Σ. Χ. θ. Ε. δ. δ. Μπέτση

Ἐπιμελητής : Δύο παρασκευασταὶ

· Εργαστήριον παρασκευασταὶ

Διευθυντής : καθηγητής Σ. Χ. θ. Ε. δ. δ. Μπέτση

Ἐπιμελητής : Δύο παρασκευασταὶ

· Εργαστήριον παρασκευασταὶ

Διευθυντής : καθηγητής Σ. Χ. θ. Ε. δ. δ. Μπέτση

Ἐπιμελητής : Δύο παρασκευασταὶ

· Εργαστήριον παρασκευασταὶ

Διευθυντής : καθηγητής Σ. Χ. θ. Ε. δ. δ. Μπέτση

Ἐπιμελητής : Δύο παρασκευασταὶ

· Εργαστήριον παρασκευασταὶ

Διευθυντής : καθηγητής Σ. Χ. θ. Ε. δ. δ. Μπέτση

Ἐπιμελητής : Δύο παρασκευασταὶ

· Εργαστήριον παρασκευασταὶ

Διευθυντής : καθηγητής Σ. Χ. θ. Ε. δ. δ. Μπέτση

Ἐπιμελητής : Δύο παρασκευασταὶ

· Εργαστήριον παρασκευασταὶ

Διευθυντής : καθηγητής Σ. Χ. θ. Ε. δ. δ. Μπέτση

Ἐπιμελητής : Δύο παρασκευασταὶ

· Εργαστήριον παρασκευασταὶ

Διευθυντής : καθηγητής Σ. Χ. θ. Ε. δ. δ. Μπέτση

Ἐπιμελητής : Δύο παρασκευασταὶ

· Εργαστήριον παρασκευασταὶ

Διευθυντής : καθηγητής Σ. Χ. θ. Ε. δ. δ. Μπέτση

Ἐπιμελητής : Δύο παρασκευασταὶ

· Εργαστήριον παρασκευασταὶ

Διευθυντής : καθηγητής Σ. Χ. θ. Ε. δ. δ. Μπέτση

Ἐπιμελητής : Δύο παρασκευασταὶ

· Εργαστήριον παρασκευασταὶ

Διευθυντής : καθηγητής Σ. Χ. θ. Ε. δ. δ. Μπέτση

Ἐπιμελητής : Δύο παρασκευασταὶ

· Εργαστήριον παρασκευασταὶ

Διευθυντής : καθηγητής Σ. Χ. θ. Ε. δ. δ. Μπέτση

Ἐπιμελητής : Δύο παρασκευασταὶ

· Εργαστήριον παρασκευασταὶ

Διευθυντής : καθηγητής Σ. Χ. θ. Ε. δ. δ. Μπέτση

Ἐπιμελητής : Δύο παρασκευασταὶ

· Εργαστήριον παρασκευασταὶ

Διευθυντής : καθηγητής Σ. Χ. θ. Ε. δ. δ. Μπέτση

Ἐπιμελητής : Δύο παρασκευασταὶ

· Εργαστήριον παρασκευασταὶ

Διευθυντής : καθηγητής Σ. Χ. θ. Ε. δ. δ. Μπέτση

Ἐπιμελητής : Δύο παρασκευασταὶ

· Εργαστήριον παρασκευασταὶ

Διευθυντής : καθηγητής Σ. Χ. θ. Ε. δ. δ. Μπέτση

Ἐπιμελητής : Δύο παρασκευασταὶ

· Εργαστήριον παρασκευασταὶ

Διευθυντής : καθηγητής Σ. Χ. θ. Ε. δ. δ. Μπέτση

Ἐπιμελητής : Δύο παρασκευασταὶ

· Εργαστήριον παρασκευασταὶ

Διευθυντής : καθηγητής Σ. Χ. θ. Ε. δ. δ. Μπέτση

Ἐπιμελητής : Δύο παρασκευασταὶ

· Εργαστήριον παρασκευασταὶ

Διευθυντής : καθηγητής Σ. Χ. θ. Ε. δ. δ. Μπέτση

Ἐπιμελητής : Δύο παρασκευασταὶ

· Εργαστήριον παρασκευασταὶ

Διευθυντής : καθηγητής Σ. Χ. θ. Ε. δ. δ. Μπέτση

Ἐπιμελητής : Δύο παρασκευασταὶ

· Εργαστήριον παρασκευασταὶ

Διευθυντής : καθηγητής Σ. Χ. θ. Ε. δ. δ. Μπέτση

Ἐπιμελητής : Δύο παρασκευασταὶ

· Εργαστήριον παρασκευασταὶ

Διευθυντής : καθηγητής Σ. Χ. θ. Ε. δ. δ. Μπέτση

Ἐπιμελητής : Δύο παρασκευασταὶ

· Εργαστήριον παρασκευασταὶ

Διευθυντής : καθηγητής Σ. Χ. θ. Ε. δ. δ. Μπέτση

Ἐπιμελητής : Δύο παρασκευασταὶ

· Εργαστήριον παρασκευασταὶ

Διευθυντής : καθηγητής Σ. Χ. θ. Ε. δ. δ. Μπέτση

Ἐπιμελητής : Δύο παρασκευασταὶ

· Εργαστήριον παρασκευασταὶ

Διευθυντής : καθηγητής Σ. Χ. θ. Ε. δ. δ. Μπέτση

Ἐπιμελητής : Δύο παρασκευασταὶ

· Εργαστήριον παρασκευασταὶ

Διευθυντής : καθηγητής Σ. Χ. θ. Ε. δ. δ. Μπέτση

Ἐπιμελητής : Δύο παρασκευασταὶ

· Εργαστήριον παρασκευασταὶ

Διευθυντής : καθηγητής Σ. Χ. θ. Ε. δ. δ. Μπέτση

Ἐπιμελητής : Δύο παρασκευασταὶ

· Εργαστήριον παρασκευασταὶ

Διευθυντής : καθηγητής Σ. Χ. θ. Ε. δ. δ. Μπέτση

Ἐπιμελητής : Δύο παρασκευασταὶ

· Εργαστήριον παρασκευασταὶ

Διευθυντής : καθηγητής Σ. Χ. θ. Ε. δ. δ. Μπέτση

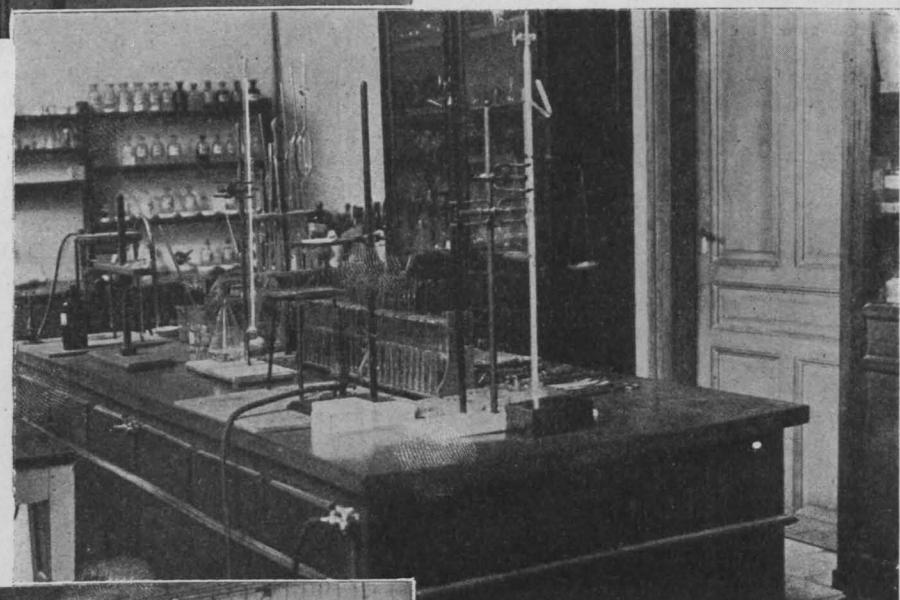
Ἐπιμελητής : Δύο παρασκευασταὶ

· Εργαστήριον παρασκευασταὶ

Διευθυντής : καθηγητής Σ. Χ. θ. Ε.

Β' ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΑΝΑΛΥΤΙΚΗΣ ΧΗΜΕΙΑΣ

ΙΑΙΑΙΤΕΡΟΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ
ΑΝΑΛΥΤΙΚΗΣ ΧΗΜΕΙΑΣ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΦΥΣΙΚΗΣ ΧΗΜΕΙΑΣ

9.-ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΟΡΓΑΝΙΚΗΣ ΧΗΜΕΙΑΣ

Διευθυντής: καθηγητής

'Επιμελητής:

Ι. Γαζόπονλος

Κ. Καζαντζής

Είς παρασκευαστής

Ίδρυμη ἐν ἔτει 1918. Ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὰ ἀναλυτικά ἐργαστηρία, οἱ σπουδασταὶ χημικοὶ μηχανικοί, συμπληρωσοῦ τὴν ἐργαστηριακὴν αὐτῶν μόρφωσιν κατὰ τὰ δύο τελευταῖς ἑτη τῆς ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ φοιτήσεώς τοιν, δι' ἀσκήσεως αὐτῶν εἰς τὴν σὲ ν ὅτιν ὁργανικῶν σωμάτων, ὡς καὶ εἰς τὴν χημικὴν κάθαρσιν αὐτῶν κλπ. Ὁ ἔξοπλισμὸς τοῦ ἐργαστηρίου εἰς ὅργανα, ὥντα καὶ συσκευάς, συντελεῖται βαθμηδὸν διὰ τῶν σχετικῶν πιστώσεων τοῦ κράτους καὶ τοῦ Πολυτεχνείου καὶ εἴναι σήμερον ἐπαρκῆς διὰ τὴν σύγχρονον ἀσκησιν 30 περίου σπουδαστῶν. Πρῶτος διευθυντής αὐτοῦ διετέλεσε ὁ καθηγητής τῆς ὁργανικῆς χημείας ἐν τῷ ΕΜΠ Τηλέμαχος Κομνηνός (1918—1925), μὲ ἐπιμελητήν τὸν ἥδη καθηγητήν καὶ διευθυντήν τοῦ ἐργαστηρίου κ. Ι. Γαζόπουλον. Πλὴν τῆς καθ' αὐτὸν διδακτικῆς ἐργασίας ἐγένοντο μέχρι τοῦδε ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ καὶ διάφοροι ἐπιστημονικοὶ χημικοὶ ἔρευναι, τὰ ἀποτελέσματα τῶν ὅποιων ἐδημοσιεύθησαν εἰς εἰδικὰ ἐπιστημονικὰ περιοδικά.

10. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΟΡΓΑΝΙΚΗΣ ΧΗΜΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Διευθυντής: καθηγ.

Κ. Βέης

'Επιμελητής:

Π. Χρηστόπουλος

Είς παρασκευαστής

Ίδρυμέν ἐν ἔτει 1918 ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Κωνσταντίνου Βέη, ἐλεύτερον γηγένης ἔκτοτε ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τούτου. Πρῶτος ἐπιμελητής διωρίσθη ὁ κ. Χ. Τσεκούρας, διδάκτωρ ἐπὶ χημείᾳ, τὸν δόποιον διεδέχθη ἀπὸ τοῦ 1923 ὁ καὶ σήμερον διατελῶν ἐπιμελητής. Τὸ ἐργαστηρίον, ἐφωδιασμένον μὲ τὰ ἀναγκαῖα ὄργανα, σκεύη καὶ εἰδικάς συσκευάς καὶ διαφράστης πλοιητικῶν διὰ τῶν χορηγουμένων αὐτῷ πιστώσεων, προσορίζεται διὰ τὴν ἐν αὐτῷ ἀσκήσιν τῶν σπουδαστῶν χημικῶν μηχανικῶν τῆς γ' καὶ δ'. τάξεως, εἰς τὴν ὁργανικὴν χημικὴν τεχνολογίαν ἐν γένει καὶ εἰδικώτερον εἰς τὴν τεχνολογίαν τῶν ὁργανικῶν ἐκείνων προϊόντων τῆς βιομηχανίας, ὃν αἱ πρῶται ὥλαι ἀφθονοῦν ἐν Ἑλλάδι (σαπωνοποίησα, ἐλαιονοργία, οίνοποια), ὡς καὶ εἰς τὴν τεχνολογίαν χημικῶν ούσιῶν μὲ πρώτας ὥλαις εἰσαγομένας μὲν ἐκ τοῦ ἔξωτεροῦ, ἀλλὰ τῶν ὅποιων ἡ βιομηχανία ἀπὸ μαζοῦ εὐδοκιμεῖ παρ' ἡμῖν (χρωστικαὶ ὥλαι, βαφτικὴ κ.α.). Ὁ διατιθέμενος χρῆσος καὶ ἐργαστηριακὸς ἐξοπλισμὸς αὐτοῦ ἐπιτρέπει σύγχρονον ἀσκησιν 15 περίου σπουδαστῶν. Ἐπιστημονικαὶ ἔρευναι : πλεῖσται ἐπιστημονικαὶ ἔρευναι ἐξετελέσθησαν καὶ ἐκτελοῦνται ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ διακρινόμεναι τὸ μὲν εἰς ἐργασίας ἐπὶ τῆς ἀναλυτικῆς χημείας, τὸ δὲ εἰς τοιαύτας βιομηχανικῆς χημείας. Ἐκ τῶν πρώτων κινητήρων είναι : «μελέται σακχαρομετρήσεως», «ἀνίχνευσις ἰχνῶν κοβαλτίου ἐπὶ παρουσίᾳ μεγάλων ποσοτήτων νικελίου», «ἐπίδρασις τῆς θερμοχρασίας ἐπὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς κινήσης» καὶ «ταχὺς προσδιορισμὸς τοῦ ὀξείου τρηγικοῦ καλίου καὶ τοῦ ἐλευθέρου τρηγικοῦ ὀξείου εἰς τὰ γλεύκη καὶ τοὺς οἰνούς». Ἐκ τῶν εἰς τὴν βιομηχανικὴν χημείαν ἀναφερομένων ἐργασιῶν μᾶλλον ἀξιομνημόνευτοι εἰσίναι αἱ ἀκόλουθοι : «μέθοδος ἐκμεταλλεύσεως τῆς σταφίδος ἀπὸ ἀπόψεως τρηγικῶν ἀλάτων», «προσδιορισμὸς τοῦ βάρους μεγάλων φροτίων μελάσης», «μέθοδος οίνοπνευματικῆς ζυμώσεως τῆς μελάσης», — διὰ τὰς ὅποιας μάλιστα ἔχουν χορηγηθῆ προνόμια εὑρεσιτεχνίας εἰς τὸν συντάξαντα ταύτας διευθυντὴν τοῦ ἐργαστηρίου, — περαιτέρω, μελέται «ἐπὶ τῆς ὑδρογονώσεως τῶν ἐλαιολάδων» καὶ «ἐπὶ τῆς ἐπιδράσεως τῶν ἀλάτων τοῦ μολύbdου ἐπὶ τοῦ ἐλαϊκοῦ ὀξείου», κλπ.

11. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΒΡΩΜΑΤΟΧΗΜΕΙΑΣ

Διευθυντής: καθηγ.

'Επιμελητής:

Θ. Σταθόπουλος

Γ. Κυριακόπουλος

Είς παρασκευαστής

Ίδρυμη ἐν ἔτει 1919. Ἐν αὐτῷ τελοῦνται ὑπὸ τῶν στοιχείων τῆς ἀνωτάτης σχολῆς τῶν χημικῶν μηχανικῶν ἀσκήσεις, καὶ δή, διὰ μὲν τὸν σπουδαστὸν τῆς γ' τάξεως ἀσκήσεις ἐπὶ τοῦ μαθήματος τῆς ζυμοχρηματίας, διὰ δὲ τοὺς τῆς δ' τάξεως ἀσκήσεις βρωματοχημείας καὶ ἐπὶ τοῦ κύκλου τῶν μαθημάτων τῆς βιοφοδεψίας καὶ τῶν ὑφαντικῶν ὥλων. Ἐφαδιασμένον μὲ δῆλα τὰ ἀπαιτούμενα ὄργανα, συσκευάς καὶ συλλογάς τῆς ειδικότητος τοῦ, πλούτιζεται κατ' ἓτος ἀναλόγως τῶν ὑπὸ τοῦ Κερατίους καὶ τοῦ Πολυτεχνείου διατιθεμένων πόρων. Ἐνρίσκεται σήμερον ἐγκατεστημένον εἰς τρεῖς αἰθουσαῖς τοῦ νέου κτίρου τοῦ Πολυτεχνείου. Πρῶτος διευθυντής αὐτοῦ διετέλεσεν ὁ Τηλέμαχος Κομνηνός (1919-1922) καθηγητής τότε τῆς ὁργανικῆς χημείας ἐν τῷ ΕΜΠ. Ἀπὸ τοῦ 1922 τίνη διεύθυνσιν ἀνέλαβεν ὁ καὶ σήμερον διευθύνων τὸ ἐργαστηρίον καθηγητής. Ἐπιστημονικαὶ ἔρευναι γενόμεναι κατὰ τὴν περίοδον 1924—1933 : Αἱ ἔχεις δημοσιεύσεις ἡ ἀνακοινώσεις εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν: «ἡ διά τῶν συντετηρημένων ἀνακοινώσας τοῦ πόρου διατροφής», «τὸ ἐλληνικὸν αὐγοτάραχον», «ἔδωδιμοι βιολόδοι», παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ σταθερότητος τῆς αστρικής τοῦ ἐμπορίου», «ἡ ἀντίδρασις Ηαρληπεν ἐν τῷ παλαιῷ βαμβακελαΐῳ», «ξέτασις ἐγχυρίων αὐθεντικῶν δειγμάτων βουτύφου καὶ γάλακτος προβιτών καὶ αλγῶν», «τὸ ἐλληνικὸν γιαοῦρι τὸς διατητικὴ τροφὴ καὶ φάρμακον». Μελέτη : «νοθεῖαι καὶ ἀπομιησεῖς τοῦ βουτύφου διὰ συνθετικῶν χημικῶν ἐνώσεων, μέθοδοι ἀνιχνεύσεως καὶ προσδιορισμοῦ τούτων», «οἱ ἐγκεφαλόλιθοι τῶν ἰχθύων ὡς φάρμακον» κλπ.

12. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗΣ ΧΗΜΕΙΑΣ

Διευθυντής: καθηγ.

Θ. Βαρούνης

'Επιμελητής:

Γ. Κωνσταντίνης

Είς παρασκευαστής

Ίδρυμέν ἐν ἔτει 1919, ἐφωδιασμένη κατ' ἀρχὰς δι' ὄργανων καὶ ἐργαλείων ἀποσπασθέντων ἐκ τοῦ γενικοῦ χημείου τοῦ ΕΜΠ, ὅπερ ἐξιπηρέτει ἐπὶ μακρὸν τὴν ἐν τῷ ίδρυματι περιφαματικὴν καὶ τεχνικὴν χημικὴν ἐργαστηρακὴν ἔρευναν. Ὁ πλούτισμὸς καὶ ἡ συμπλήρωσις τοῦ ἐργαστηρίου συνετελέσθη βαθμηδόν ἐκ τῶν σχετικῶν πιστώσεων τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ἐκ τῆς ιδιωτέρας τοῦ ΕΜΠ περιουσίας, εἰς τρόπον ὃστε σήμερον νὰ ἔχειητε τὴς ἀρτίως τὸ μάθημα τῆς γενικῆς πειραματικῆς χημείας καὶ νὰ προσφέρῃ τὴν συμβολήν του εἰς τὰς κρατικὰς ὑπηρεσίας, διάκοπες κατὰ καιρούς προσφεύγοντα εἰς αὐτό. Πρῶτος διευθυντής διωρίσθη ὁ καὶ σήμερον διευθύνων τὸ ἐργαστηρίον καθηγητής. Ἐπιστημονικαὶ ἔρευναι : «Ἐπτὰ δημοπιεύσεις ἡ ἀνακοινώσεις εἰς Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν: «φωτοχημεία, καὶ σύνθεσις τῆς διφαινινούριας», «ἔρευνα ἐπὶ τῆς ταχύτητος τῆς βενζοϊούλωσεως τῆς ἀνιλίνης καὶ τῶν τολονίδινῶν», «ἡ ἀμεσος χορηγιμοποίησις τῆς ἡλιακῆς θερμομότητος», «Ein Beitrag zur Kenntnis der Reaktionen, die Pinen von Nopinen unter schieden» «Zur Synthese des Mesityloxyds aus Aceton», «Über das griechische Rosmarinöl» κλπ.

13. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΑΝΤΟΧΗΣ ΤΩΝ ΥΔΙΚΩΝ

Διευθυντής: καθηγητής

Α. Φωτιάδης

'Επιμελητής :

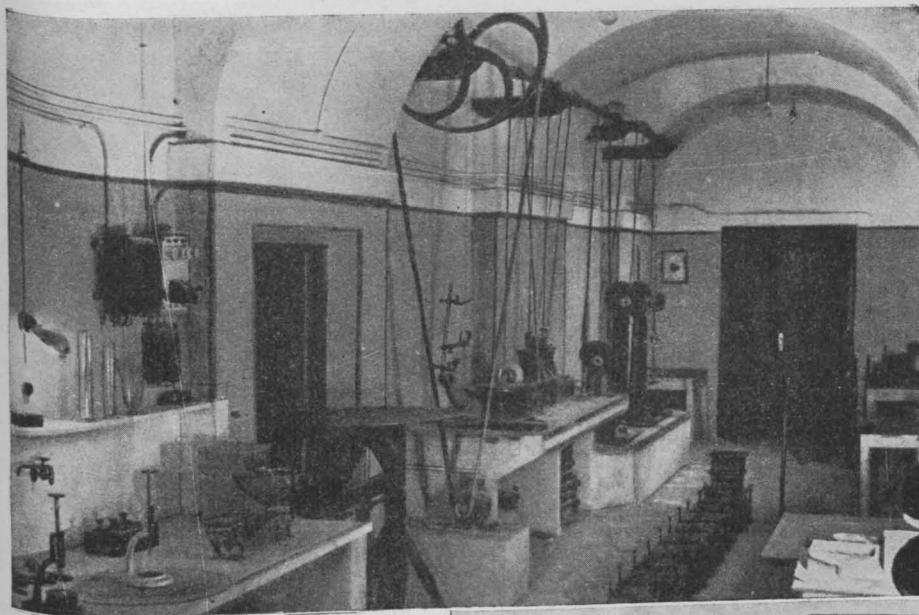
Κ. Λειδάδης

'Αρχιτεχνίτης :

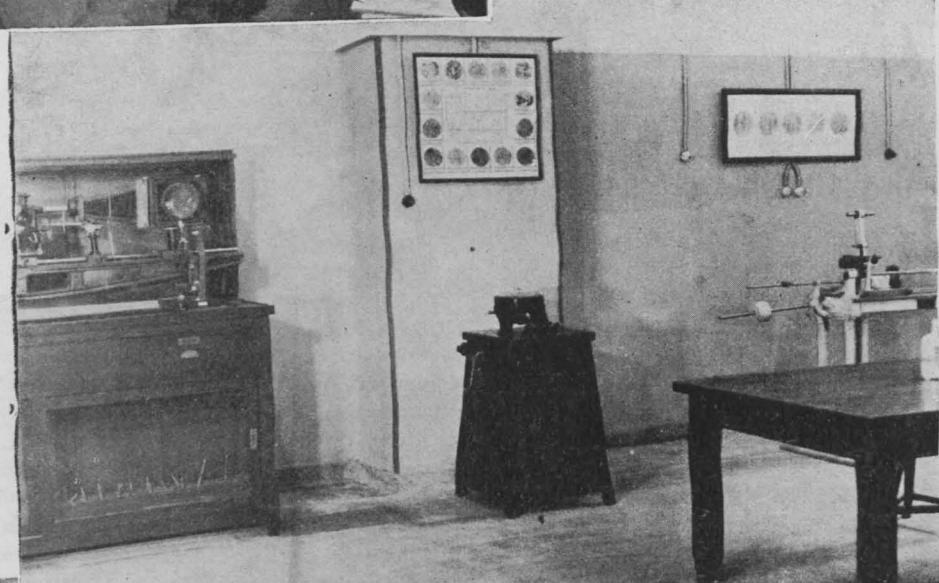
Μ. Λεονσής

Είς τεχνίτης

Ίδρυμη ἐν ἔτει 1920 διὰ τοῦ νόμου 2715 καὶ ἐτέμη ὡστε στικῆς ἐν λειτουργίᾳ διὰ τοῦ ἀπὸ 9/3/1923 Β. διατάγματος.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΑΝΤΟΧΗΣ ΤΩΝ ΥΔΙΚΩΝ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΑΝΤΟΧΗΣ ΤΩΝ ΥΔΙΚΩΝ

ΣΥΛΛΟΓΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ
ΟΡΥΚΤΟΛΟΓΙΑΣ-ΠΕΤΡΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΓΕΩΛΟΓΙΑΣ

Συμφώνως πρός τὸν ἰδρυτικὸν νόμον ὁ προορισμὸς τοῦ ἐργαστηρίου συνίσταται εἰς : 1) τὴν διδασκαλίαν καὶ μόρφωσιν τῶν σπουδαστῶν τοῦ ΕΜΠ ἐν τῇ πειραματικῇ ἀντοχῇ τῶν ὑλικῶν, 2) τὸν ἔλεγχον καὶ δοκιμασίαν τῶν ὑπὸ τοῦ δημοσίου ἡ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου χρησιμοποιουμένων δομικῶν κλπ. ὑλικῶν, 3) τὸν ἔλεγχον καὶ τὴν δοκιμασίαν δομησίμων ἐν γένει ὑλικῶν, αἰτήσει ἰδιωτῶν, 4) τὴν ἔρευναν τῶν φυσικῶν καὶ μηχανικῶν ἰδιοτήτων τῶν εἰς τεχνικάς κατασκευάς χρησιμοποιουμένων ἔγχωρίων ὑλικῶν. Τὸ ἐργαστήριον, πλουτιζόμενον κατ' ἔτος καὶ ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτοῦ διὰ νέων συσκευῶν καὶ ὁργάνων¹⁾ καὶ διαρκῶς βελτιώμενον, κατέστη σήμερον καθ' ὅλα συγχρονισμένον, ἴσσοτιμον πρός συναρφή ἐργαστήρια τῆς ἀλλοδαπῆς καὶ τὸ ἀριτύτερον τῆς Βαλκανικῆς. Πρῶτος διευθυντής αὐτοῦ ὁ καὶ σήμερον διευθύνων τὸ ἐργαστήριον καθηγητὴς Α. Φωτιάδης. Ἀνταποκρίνεται πλήρως εἰς τὰς ἀπαιτήσεις διδασκαλίας τῶν ἀνωτάτων σχολῶν τοῦ ΕΜΠ, εἰς τρόπον ὃστε οἱ ἐν αὐτῷ ἀσκούμενοι ν' ἀποκτῶσι ἴδιαν καὶ ἀμεσον ἀντίληψιν τῆς τεχνικῆς πραγματικότητος. Έν αὐτῷ ἡλέγχθησαν τὰ ὑλικά ἀτίνα ἔχοντας προτίμησην εἰς τοὺς λιμένας : Ἡράκλειον, Πειραιῶς, Καρβάλλας, Χίου, Πατρῶν, εἰς τὰ ἔργα τοῦ φράγματος καὶ σίγαργος Μαραθῶνος, τῆς σήραγγος Ὁμονοί ας Ἀττικῆς, τῶν Ἐταιρειῶν Foundation, Τηλεφωνικῆς, Μεταφορῶν κλπ. Ὁμοίως ἐδοκιμάσθησαν αἰτήσεις τῶν διευθύνσεων δημοσίων ἔργων τῶν Ὑπουργείων Ναυτικῶν, Στρατιωτικῶν, Προνοίας, Παιδείας, διαφόρων δήμων ἡ ὁργανισμῶν ὡς τὸ Μετοχικὸν Ταμείον στρατοῦ, οἱ Σιδηρόδρομοι ἐλληνικοῦ κράτους, οἱ Σιδηρόδρομοι Πελοποννήσου, ἡ ἑταιρία ὁδοστρωμάτων κ. ξ., πλεῖστα καὶ ποικίλα δομῆσμα κατὰ προτίμησην ὑλικά, ἀνεξαρτήτως τῆς ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ διεξαχθείσης συνήθους ἐργασίας δοκιμῆς. Ἐμελετήθησαν καὶ καθωρίσθησαν αἱ συνθέσεις τῶν σκυροκονιαμάτων τῶν προορίζομένων διὰ τὰ ὄχυρωματικά ἔργα. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἐπιστημονικῶν ἔρευνων, πολλὴ συνετελέσθη ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ ἐργασία, εἴτε δαπάναις καὶ πρωτοβουλίᾳ τοῦ Τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου τῆς Ἑλλάδος²⁾ εἴτε αἰτήσεις ἑταιριῶν παραγωγῆς οιμέντου ἡ λατομείων, ὡς καὶ συστηματική ἔρευνα ἐπὶ τῆς θηραϊκῆς γῆς, ἥτις σινεχίζεται³⁾. Ὁ διλοκὸς ἀριθμὸς τῶν ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ γενομένων πειραμάτων ὑπερβαίνει τὰς 60 000 τὰ δὲ ἐκδοθέντα ἐπίσημα πιστοποιητικά ποιότητος ἀνέρχονται εἰς 3271, ἐναντὶ τῶν ὅποιων εἰσεπράγχθησαν, ὡς τέλη δοκιμασίας, ὑπὲρ τὰς 1 000.000 δρχ. εἰς δημοσίευσην τῆς ιδίας τοῦ ἰδρύματος περιουσίας. Ὁ διευθυντής τοῦ ἐργαστηρίου, μετασχὼν τὸ 1931 τοῦ διευθυντὸς συνεδρίου δοκιμασίας ὑλικῶν τῆς Ζιρίχης⁴⁾ ἐνεκανίασε στενήν ἔκτοτε συνεργασίαν μετὰ τῶν συναφῶν ἔγχωρησιν τῆς Ρώμης, καὶ τῆς Πίζης ἐσχάτως δὲ τῆς Κωνσταντινούπολεως καὶ Τιμισοάρα Ρουμανίας. Ἡ σημερινὴ κατεύθυνσις τοῦ ἐργαστηρίου ἀποβλέπει εἰς τὸν πλήρη ἐξοπλισμὸν αὐτοῦ, δοσον ἀφορᾶ τὴν δοκιμασίαν τῶν μετάλλων, κατεύθυνσιν πρός τὴν ὅποιαν ἔγενετο σημαντικὴ πρόοδος.

14. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ BOTANIKΗΣ

Διευθυντής : καθηγητής

Ἐπιμελητής :

I. Π ο λ ί τ η s

G. K u r i a c o p o u l o s

Εἰς παρασκευαστής

Ἴδορύθη τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1920 ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ I. Πολίτου, ὅστις καὶ ἀνέλαβεν ἔκτοτε τὴν διεύθυνσιν αὐτοῦ. Τὸ

(¹) Συμφώνως πρός τὸν ἰδρυτικὸν νόμον, πᾶσα εἰσπροξίς διατίθεται ἀναγκαστικῶς δι' ἀγορὰν ἔργαλεισῶν, συσκευῶν ἡ δργάνων.

(²) «Τὰ ἐλληνικά σιμέντα καὶ ἡ θηραϊκή γῆ» ἐκδοσίς ΤΕΕ, 1932.

(³) «Ἐργα» : τεῦχος 102 τῆς 30[8]1932.

(⁴) Βλ. «Πρακτικά τῆς Συνεδρίου δοκιμασίας ὑλικῶν», τόμος I σελ. 886, 908 II σελ. 516,526.

ἐργαστήριον, ἐγκατασταθὲν κατ' ἀρχὰς προσωρινῶς εἰς μίαν τῶν αἰλίουσῶν τῶν προσηγοριμένων εἰς τὰς ἀνωτάτας σχολῶν τοῦ ΕΜΠ, μετεφέρθη τὸ 1927 εἰς τὸ ὑπόγειον τοῦ νέου κτιρίου τοῦ Πολυτεχνείου, ὅπου καταλαμβάνει σήμερον τρεῖς αίθουσας. Εἶναι ἐφωδιασμένον μὲ τὰ ἀπαραίτητα δργανα, σκεύη καὶ συλλογάς καὶ βαθμιαίως πλούτες εἰσιτούτων ὡστε ἐν αὐτῷ γενομένη ἀσκησίς τῶν σπουδαστῶν χημικῶν—μηχανικῶν συνισταμένη εἰς ἀνατομικάς, βιοχημικάς καὶ φυσιολογικάς ἔρευνας ἐπὶ τῶν φυτῶν, νὰ καθίσταται δόλονέν ἀριτοτέρα. Παραλλήλως πρὸς τὴν ἐργαστηρίῳ πρακτικήν δοκιμαστῶν τῶν σπουδαστῶν, διεξήχθησαν καὶ διεξάγονται ἐν τῷ ποικιλίᾳ ἐπιστημονικαὶ ἔρευναι ἐπὶ τῶν φυτῶν, τὰ ἀποτελέσματα τῶν δοπίων ἔχουσι ἀνακοινωθῆ κατὰ καιρούς εἰς τὴν γαλλικὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιστημῶν καὶ δημοσιευθῆ εἰς τὸ ὑπ' αὐτῆς διόδιμον περιοδικόν.

15. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΦΥΣΙΚΗΣ ΧΗΜΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΦΗΡΜΟΣΜΕΝΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΧΗΜΕΙΑΣ

Διευθυντής : καθηγητής
Ἐπιμελητής :

P. Z a c a r i a s
A Δ e l η γ i a n n i s

Εἰς παρασκευαστής

Τὸ ἐργαστήριον τοῦτο εἶναι τὸ νεώτερον τῶν χημικῶν ἐργαστηρίων τοῦ ΕΜΠ καὶ τὸ πρῶτον εἰς τὸ εἰδός τοῦ ἐπιστημονικῶν λειτουργήσαν ἐν Ἑλλάδι. Ἰδρυθεὶς τὸ 1922, ἀμα ἡ πληρώσει τῆς ἀντιστοίχου καθηγητικῆς ἔδρας, δὲν κατέστη δυνατόν νὰ λειτουργήσῃ ἐλλειψει ἐπαρκῶν πιστώσεων εὐθὺς ἐξ αρχῆς, ἀλλὰ μόνον ἀπὸ τοῦ 1924. Πρῶτος διευθυντής αὐτοῦ διορίσθη ὁ καὶ σήμερον διευθύνων τοῦ παρόντος τοῦ Πολυτεχνείου. Οἱ ἐξοπλισμὸς αὐτοῦ εἰς δργανα καὶ συσκευάς βραδέως συμπληρωμένος διὰ τῶν ἐπιστημονικῶν ἐργασιῶν περιττών περιοδικών εἰς τὴν ἀντίστοιχην τῶν σπουδαστῶν τῆς ἀνωτάτης σχολῆς ΧΠΜ πολλὰ μόνον διευθύνσεων τοῦ Επιμελητηρίου περίπτερον ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ Πολυτεχνείου. Οἱ ἐξοπλισμὸς αὐτοῦ εἰς τὸ περιβόλῳ τοῦ Πολυτεχνείου. Οἱ δρᾶσις αὐτοῦ κυρίως συνίσταται εἰς τὴν διεύθυνσην τῶν σπουδαστῶν τῆς ἀνωτάτης σχολῆς ΧΠΜ πολλὰ μηχανικῶν, εἰς τὴν φυσικοχημείαν καὶ ὀδοιπούντα κεράλια τῆς ἐφηρμοσμένης ἡλεκτροχημείας. Οὐχ ἡττον διεξήχθησαν ἐν αὐτῷ ἡδη ἀρκεταὶ ἐπιστημονικαὶ ἔρευναι καὶ δὴ ἐπὶ τοῦ γλοιούδοντος τοῦ αἵματος, ἐπὶ τῶν μεταλλικῶν χρωστικῶν καὶ τῆς τίξεως καὶ τῆς ἵκανότητος πρός διαλυτοποίησην τοῦ βιοξετού καὶ τοῦ χρωμάτου, διεξάγονται δὲ ἀπὸ μακροῦ ἀναλύσεις λιγνών τῶν καὶ συστηματικαὶ ἔρευναι ἐπὶ σακχαροτεύτλων ὡς καὶ προκαταρκτικαὶ τοιαῦται περὶ βαφικῆς καὶ ἀπορροφήσεως, διεργάλευση τοῦ μὲν εἰς τὸν καθηγητήν - διευθυντήν τοῦ ἐργαστηρίου, τὸ δὲ εἰς τὸν ἐπιμελητήν αὐτοῦ.

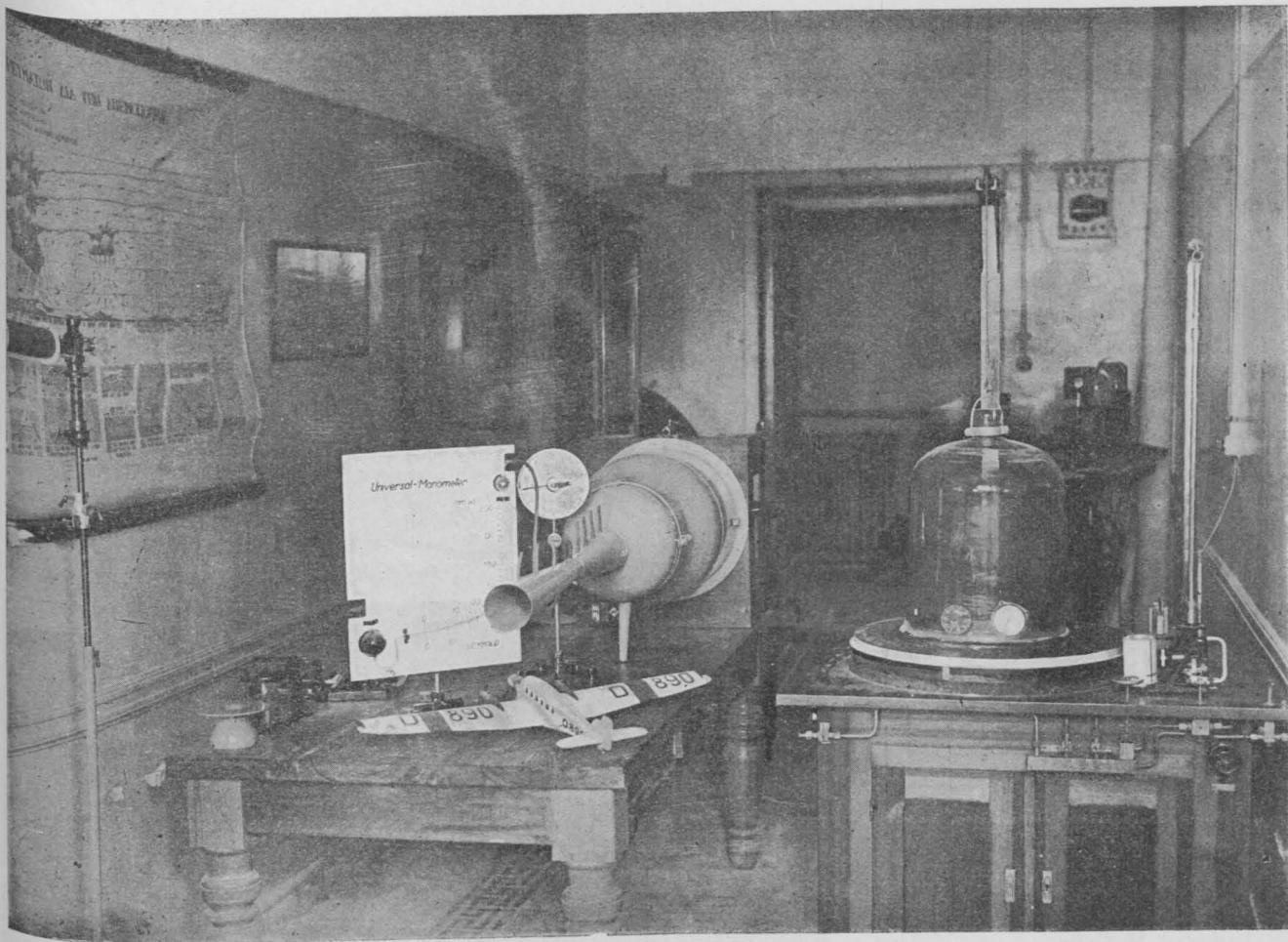
16. ΑΕΡΟΤΕΧΝΙΚΟΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΔΟΚΙΜΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΩΝ

Διευθυντής : καθηγητής
Ἐπιμελητής :

Φ. Θ e o d o r i s

Τὸ ἐργαστήριον τοῦτο, ἀποβλέπει κυρίως - ὡς ἡ ἐπωνυμία του δηλοῦ - εἰς πειραματικήν συμβολὴν ἵνα ἐπιτευχθῇ ἀπὸ τῆς ἐργαστηριακῆς πλευρᾶς βαθμός τις ἐπιστημονικῆς αὐταρκείας ὑπὲρ τῆς ἀριτιγενοῦς Ἑλληνικῆς Λεροτεχνίας. Ἰδρυθεὶς ἐν τοῖς 1930 διὰ τοῦ νόμου 4785, δὲν λειτουργεῖ ὅμως ἀκόμη ὡς πρός τὴν γενικωτέραν αὐτοῦ ἀποστολήν, καθ' ὅσον, ἐνῷ κατὰ τῆς χρήσεις 1930-1932 οὐδέν ποσόν κατεβλήθη ἐκ τῆς νομοθετήσεως, ἐπιχορηγήσεως, περιωρίσθη δὲ κατὰ τὰ ἐπόμενα ἔτη ἡ καταβολὴ εἰς τὰ 30 % τῆς κατὰ νόμου πιστώσεως, αὕτη ἀπεριβολήτης διά τοῦ 1937.

Οὐχ ἡττον, ἐκ τῶν προβλεπομένων δοκιμαστηρίων δι' δοργανα μετρήσεως, ἔχει μέχρι τοῦδε ἐγκατασταθῆ ἐν δοκιμαστηρίῳ.

ΕΚ ΤΟΥ ΑΕΡΟΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ ΔΟΚΙΜΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΩΝ ΕΜΠ

*Αριστερά : αεροδυναμική διακυβέρνωσης αεροφυσίου.—Δεξιά : δοκιμαστήριον ύψομετρικῶν δυγάνων.

λιον ύψομετρικῶν δυγάνων. Συνάμα ἐγένετο προμήθεια σειρᾶς σησ-ευῶν καὶ δυγάνων χορηγιμοποιουμένων ἥδη πρὸς ἐπίδειξιν ἀεροδυναμικῶν φαινομένων καὶ πρακτικὴν κατάρτισιν τῶν σπουδῶν τοῦ ΕΜΠ ἐν τῇ περιοχῇ τῆς ἀεροτεχνίας.

*Ἐναρξις κανονικῆς λειτουργίας τοῦ ἐργαστηρίου θὰ γίνῃ εὐθὺς ὡς ῥεασφόρος ισθῆτη καταβολὴ τῶν κατά νόμον πιστώσεων καὶ προσληφθῆτον τὸ ἀπαραίτητον ἔξειδικευμένον βοηθητικὸν προσωπικόν, τοῦ διόποιου παντελῶς στερεῖται σήμερον.

*Ἐν τῷ μεταξύ, ἐλλείψει ἐργαστηριακῶν μέσων, ὁ διευθυντὴς τοῦ *Αεροτεχνικοῦ Ἐργαστηρίου εὐδέθη εἰς τὴν ἀνάγκην ὅπως πειραματικάς αὐτοῦ ἐργασίας ἐρεύνης ἀφορώσας τὰ ὑλικά, τὸν τρόπον κατασκευῆς καὶ τὴν κατατόνησιν τῶν πτερούγων τοῦ μεγάλου συγκοινωνιακοῦ καὶ τοῦ βαρέος βομβαρδιστικοῦ ἀεροσκάφους, ἐκτελέσῃ εἰς τὰ ἐπιστημονικὰ καὶ τεχνικὰ ἐργαστηρία τοῦ *Ελεβετικοῦ Κράτους οὐ μόνον θέσαντος αὐτὰ προθυμώς εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ *Ἐλληνος καθηγητοῦ ἀλλὰ καὶ παρασχόντος τὰς ἀπαιτηθείσας πρὸς τοῦτο πιστώσεις καὶ τοὺς συνεργάτας.

*Ἐκ τῶν πορισμάτων τῶν ἐπιστημονικῶν τούτων ἐρευνῶν ἀνεκτικῶθη καὶ ἐδημοσιεύθη εἰς τὰ πρακτικὰ τοῦ ἐν Λονδίνῳ Διεύθυνσις Συνεδρίου Δοκιμασίας *Υλικῶν¹⁾ τοῦ (1937) ἡ ἐπομένη ἐργασία :

ΦΡΙΞΟΥ ΘΕΟΔΩΡΙΔΟΥ: «Ἐρευνα βοηθείᾳ ἀκτίνων X ἔνδος νέου κράματος ἀργιλίου δι' ἀεροπορικὰς κατασκευὰς ἐν συναρτείᾳ πρὸς μηχανικὴν ἐναλλακτικὴν ἔξατησιν».

17. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΣΠΟΥΔΩΝ (Σεμινάριον)

Διευθυντής : Ν. Κριτικός
Τὸ Ἐργαστήριον μαθηματικῶν σπουδῶν καὶ ἐρευνῶν (Μα-

¹⁾ Βλ. α) Πρακτικὰ Διεύθυνσις Συνεδρίου Δοκιμασίας *Υλικῶν, Λονδίνου 1937, σελ. XLIX-LI, σελ. 71-74, σελ. 204.

β) Τεχνικά Χρονικά, 15-3-1938.

θηματικὸν Σεμινάριον), ἰδρυθὲν τὸ 1933-34, ἔχει σκοπὸν νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν προαγωγὴν τῶν μαθηματικῶν σπουδῶν καὶ τῆς μαθηματικῆς ἐρεύνης εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον καὶ δι' αὐτοῦ εἰς εὐρύτερον κύκλον. Τὴν πραγματοποίησιν τοῦ σκοποῦ τούτου ἐπιδιώκει τὸ ἐργαστήριον διὰ τῆς δραγανώσεως μαθημάτων καὶ ἀσκήσεων, μαθηματικῶν διμιλιῶν, διὰ δημιουρέσεων, διὰ προσωπικῆς καθοδηγήσεως τῶν ἐπιθυμούντων ν' ἀσχοληθοῦν μὲ μαθηματικὴν ἐρευναν, διὰ καταρτισμοῦ πλήρους μαθηματικῆς βιβλιοθήκης καὶ συλλογῆς μαθηματικῶν προτύπων καὶ δρά-

νων.

Μέχρι τοῦδε ἐδιδάχθησαν τὰ ἔξης μαθήματα :

1933-1934, *Αναλυτικαὶ μιγαδικαὶ συναρτήσεις καὶ σύμμορφος ἀπεικόνισις (καθηγ. Κριτικός).

1934-1935, *Ἐφαρμογαὶ τῆς θεωρίας τῶν μιγαδικῶν συναρτήσεων εἰς τὴν Μηχανικὴν τῶν ρευστῶν (Ν. Κριτικός).

1935-1936, Πτερυγικὴ θεωρία (καθηγ. Φ. Θεοδωρίδης).

1936-1937, *Ἐφηρμοσμένα Μαθηματικά (εἰδικῶς : Γραφικὸς Λογισμὸς καὶ *Ἀρμονικὴ Ἀνάλυσις), (Ν. Κριτικός).

1937-1938, Λογισμὸς τῶν Μεταβολῶν (Ν. Κριτικός). *Ἀλγεβρικὴ θεωρία τῶν ἀριθμῶν (καθηγ. Φ. Βασιλείου).

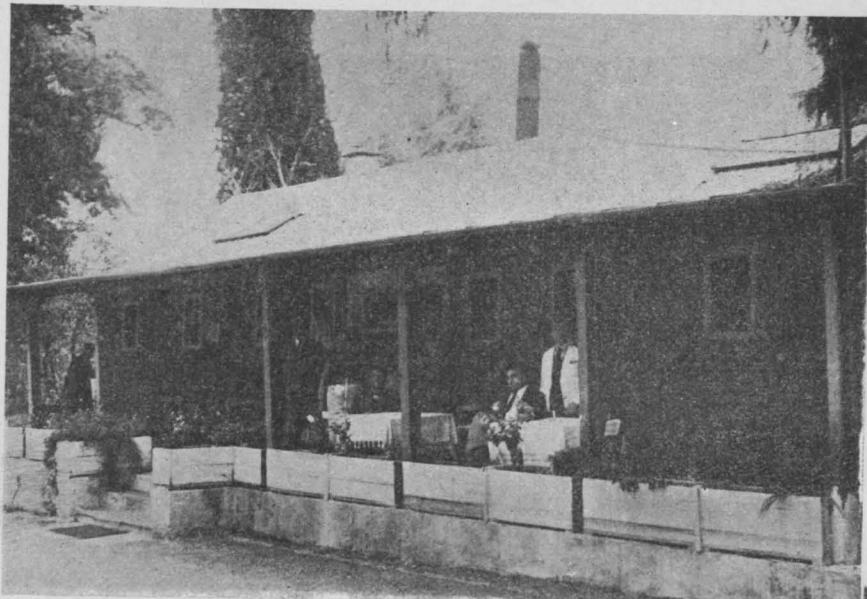
1938-1939, Θεωρία τῶν μιγαδικῶν ἀναλυτικῶν συναρτήσεων (Ν. Κριτικός).

Μαθηματικαὶ διαλέξεις ἐγένοντο ἀπὸ τοὺς καθηγητὰς κ. κ. Κ. Καραθεοδωρῆ¹⁾, W. Blaschke²⁾ καὶ N. Κριτικόν³⁾.

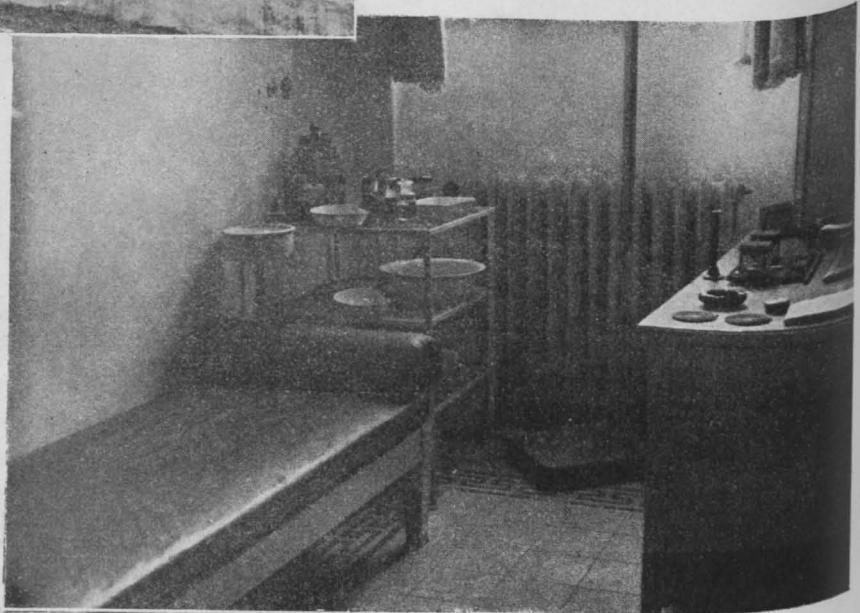
*Ἐγινεν ὡσαύτως ἀρχὴ προμηθείας μαθηματικῶν προτύπων καθώς καὶ τῆς συμπληρώσεως τῆς μαθηματικῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Πολυτεχνείου.

¹⁾ Περὶ πολυγώνων. ²⁾ Περὶ διαφοραληλικῆς Διαφορικῆς Γεωμετρίας καὶ περὶ Τοπολογικῆς Διαφορικῆς Γεωμετρίας. ³⁾ Περὶ λογαριθμικοῦ κανόνος.

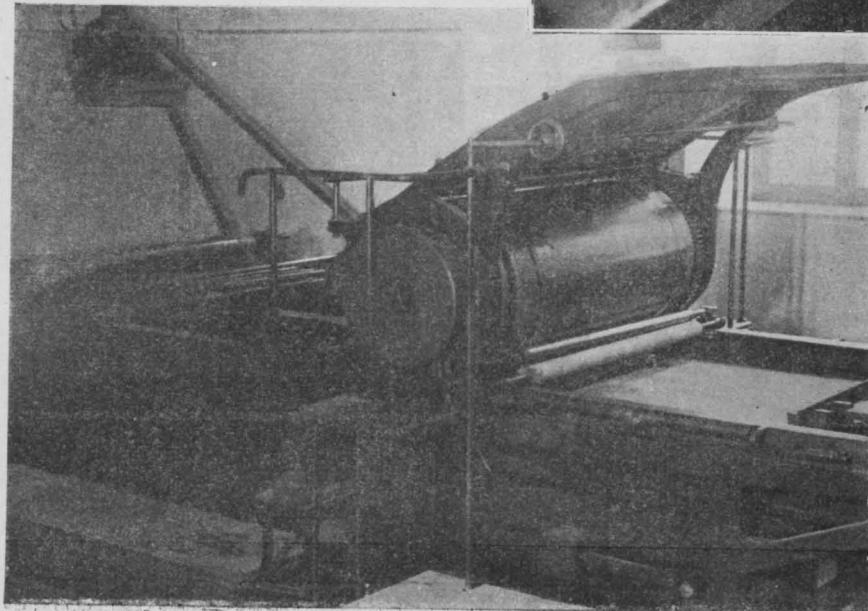

ΤΟ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΝ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ

ΤΟ ΙΑΤΡΕΙΟΝ ΤΟΥ ΕΜΠ

ΤΟ ΘΕΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΟΥ ΕΜΠ

OΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ

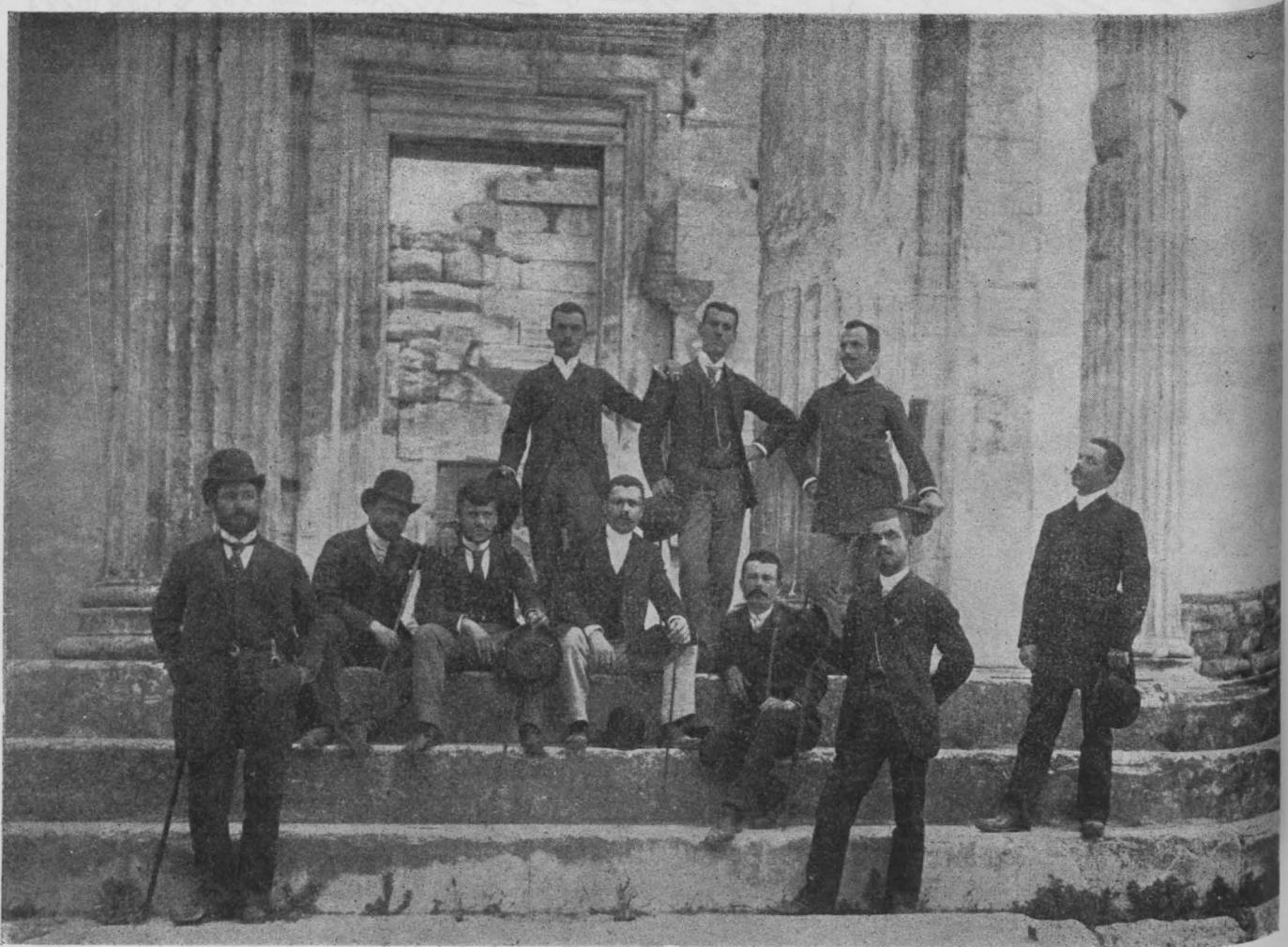

“Ομιλος μηχανικῶν (1885)

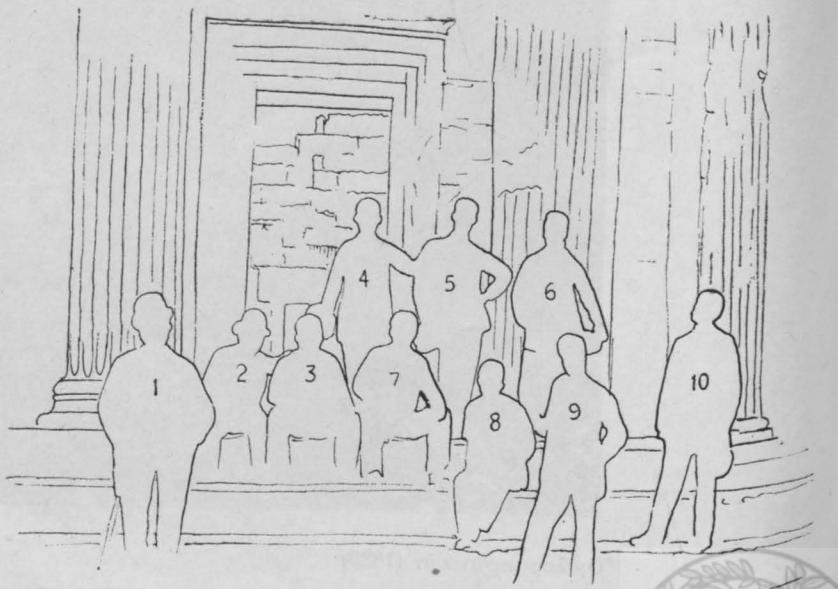
Ἐξ ἀριστερῶν πρὸς τὰ δεξιά. Καθήμενοι: Ν. Παλαμᾶς, Raspini. Ὁρθοί: Ν. Τριανταφύλλιδης, Γ. Βλαχάνης, Σπ. Γουναράκης, Άγγωστος, J. Ribabella.

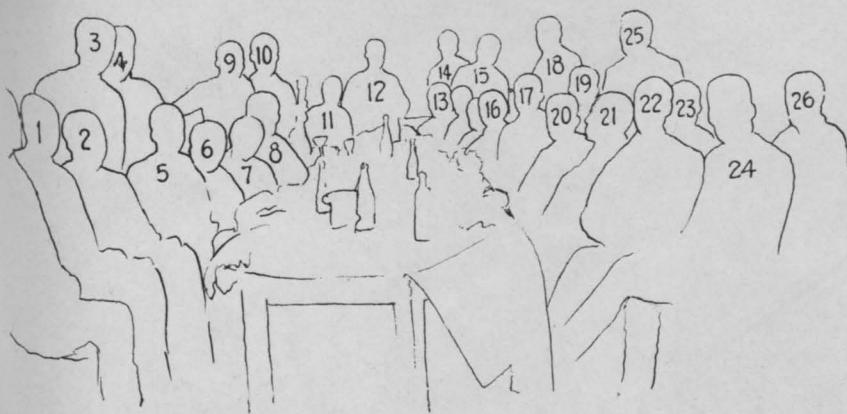

Πολιτικοί Μηχανικοί ἀκαδ. ἔτους 1889 – 1890
(οἱ πρῶτοι ἀπόφοιτοι τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς
Πολιτικῶν Μηχανικῶν).

1. Ζίζηλας Παν.
2. Ζούκης Ἀνδρ.
3. Στελλάτος Βασίλειος
4. Καρυωτάκης Γ.
5. Κανάκης Ἰωάννης
6. Πεζανδός Σισίνιος
7. Σκούταρης Ἰάκωβος
8. Ἡλιάδης Λυκούργος
9. Εύσταθιάδης Κλεάνθης
10. Πυρπυρῆς Γ.

Σπουδαστική ἐκδρομὴ τῶν μαθητῶν Γ' καὶ Δ' τάξεως τῆς Σχολῆς Πολιτικῶν Μηχανικῶν.—Ἐπίσκεψις ἔργων τομῆς Ἰσθμοῦ Κορίνθου, κατασκευῆς σιδηροδρόμου Διακοφτοῦ - Καλαβρύτων, Λιμενικῶν ἔργων Πατρῶν.—Πρόγευμα ἐν Ἰσθμίᾳ. Μάϊος 1893.

1. Ἀναστάσιος Σταματιάδης
2. Θρασύβουλος Κυλαβόπουλος
3. Γεώργιος Σέκκερης
4. Ἀντώνιος Κόλλιας
5. Π. Αύγουστῖνος
6. Περικλῆς Μελιρρυτος
7. Ἀνδρέας Ζαχαριάδης
8. Κώνστ. Ἰομυρλῆς
9. Ἀλέξ. Κοντός
10. Παντελῆς Τούτουρας
11. Ἀντώνιος Καραμπέτσος
12. Χρήστος Περοάκης
13. Μελέτιος Γκιάκας

14. Ἀριστείδης Κωνσταντινίδης
15. Κωνσταντῖνος Φρειδερίκος
16. Ἀριστοτέλης Παρουσιάδης
17. Σεΐδας Πέτρος
18. Σταύρος Σταυρίδης
19. Δημήτρ. Σπυρόπουλος
20. Ἀλέξανδρος Κωστόπουλος
21. Χρήστος Γούναρης
22. Χρήστος Μασουρίδης
23. Ἐμμ. Πατούσας
24. Χρηστίδης
25. Μαυρίδης (Γραμ. Πολυτεχν.)
26. Ν. Παπάθαρος (ἀρχικλητὴρ Πολυτεχνείου)

“Ομήλος Μηχανικών εἰς Διάγνωσον Αττικῆς (1897)

1. Παναγιώτης Κοκκινόπουλος
2. Γεώργιος Σέκκερης
3. Άνδρεας Ζαχαριάδης
4. " " οων Δέφνερ

Ἐπίσκεψις στοῶν Μεταλλείων Λαυρίου κατὰ τὸ 1897 ὑπὸ τῆς ποστελευταίας τάξεως τοῦ Πολυτεχνείου.

1. "Αγνωστος
2. "
3. "
4. "Αγ. Κοφινᾶς (δι πρώτος διπλωματοῦχος τῆς 2 χολῆς Μηχανολόγων)
5. "Αγνωστος
6. Παναγ. Πονήρης
7. Παναγ. Κυριακίδης
8. Κ. Δουβανᾶς
9. Κ. Ζέγγελη (καθηγητής)
10. Κωνστ. Στάμου
11. Νικόλ. Μιχαλόπουλος
12. "Ιω. "Αργυρόπουλος (καθηγητής)
13. Δημ. Μπάτσας
14. Γ. Ραζέλος (διευθυντής μηχανουργείου)
15. "Αναστ. Μητρόπουλος
16. "Αγνωστος
17. "Αρχιτεχνίτης
18. Γ. Διαμαντίδης
19. Σωτ. Καραπιπέρης

Έκδοσιμή της Δ' τάξεως τοῦ Πολυτεχνείου εἰς Χράνους, κατὰ τὴν κατασκευὴν τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς πέραν τῆς Τριπόλεως πρὸς τὴν κατεύθυνσιν Καλαμῶν (1898).

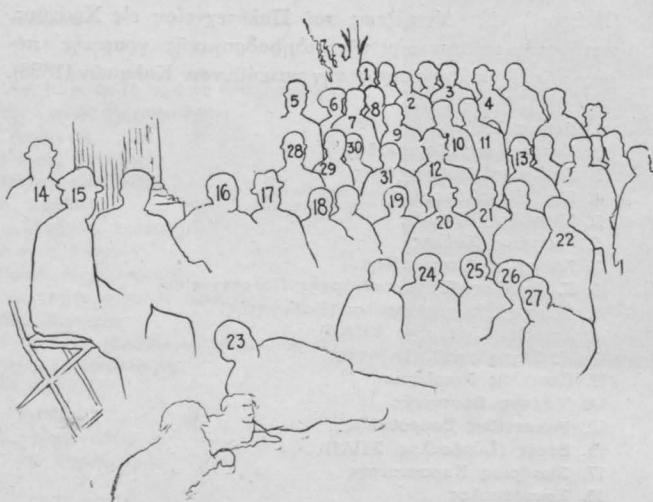

1. Κωνστ. Στάμου
2. Παναγιώτης Κυριακίδης
3. Γεώργιος Χατζημιχάλης
4. Νικ. Μιχαλόπουλος
5. Ἀγγελος Κοφινᾶς
6. Γεώργιος Σούλης
7. Γεώργιος Διαμαντίδης
8. Γ. Ραζέλος (Ἐργοστασιάρχης Πολυτεχνείου)
9. Ἰωάννης Ἀργυρόπουλος (Καθηγητής)
10. Σχινᾶς (Σύμβουλος ΣΠΑΠ)
11. Κ. Ζέγγελης (Καθηγητής)
12. Περικλῆς Νικολάου
13. Ἀλέκος Βουτσινᾶς
14. Ἀριστείδης Βουρουσκλᾶς
15. Βορέας (Σύμβουλος ΣΠΑΠ)
16. Σωτήριος Καραπιπέρης
17. Σπυρόπουλος
18. Δημήτριος Μπάτσας

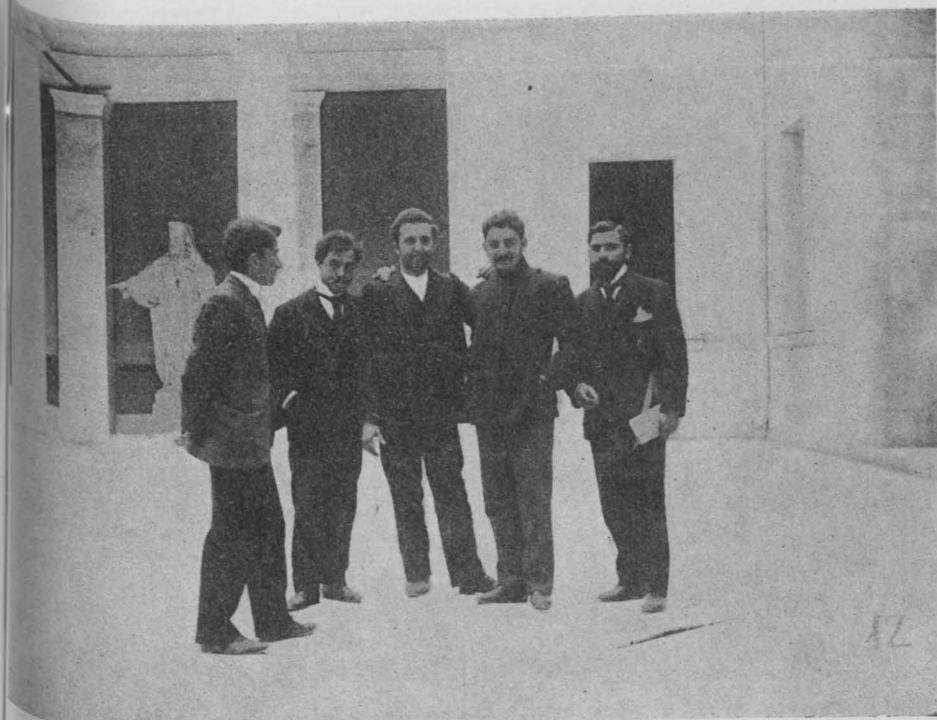

Έκδοσιμή εἰς Χράνους τῆς τελευταίας τάξεως τῶν Πολιτικῶν Μηχανικῶν καὶ Μηχανολόγων τοῦ Πολυτεχνείου διὰ τὰ ἔργα τῆς σιδηρής γραμμῆς Τριπόλεως—Καλαμῶν τῷ 1898.

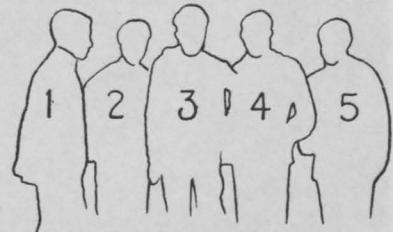

1. Γεώργ. Σούλης
2. Κωνστ. Στάμου
3. Δ. Μπάτσας (καθηγητής)
4. Παναγ. Κυριακίδης
5. Κ. Ζέγγελης (καθηγητής)
6. Άλεξ. Βουτσινᾶς
7. Γ. Ραζέλος
8. Α. Βουρουκλᾶς
9. Άγγ. Κοφινᾶς
10. Γεώργ. Χατζημιχάλης
11. Γεώργ. Διαμαντίδης
12. Βορέας (Σύμβ. ΣΠΑΠ)
13. Ιωαννίδης
14. Έμμ. Αντωνιάδης
15. Γ. Δούμας
16. Σχινᾶς
17. Λαζαρίμος (καθηγητής)
18. Άργυρόπουλος (καθηγητής)
19. Αν. Σούλης (καθηγητής)
20. Α. Θεοφιλᾶς (Δ)τῆς Πολυτεχνείου
21. Κατερινόπουλος
22. Χ. Μπιζάνης
23. Έμμ. Πατούσας
24. Καργοδόρης
25. Μερλ
26. Δημητρίου
27. Δουβιανᾶς
28. Κ. Μητσόπουλος (καθηγητής)
29. Ν. Μιχαλόπουλος
30. Σωτ. Καρατπιπέρης
31. Ιωάννης Τσοούλης

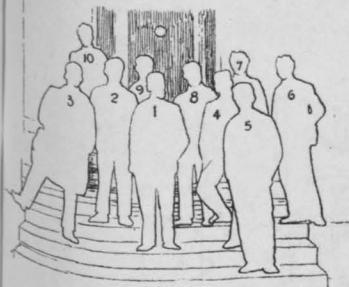

Είς τὸ αἴθριον τοῦ Πολυτεχνείου. Ἀνάπαυσις τῶν σπουδαστῶν τῆς Σχολῆς Πολ. Μηχανικῶν, ἀπὸ σχεδίασιν πρὸ τῶν τελικῶν ἔξετάσεων (1901).

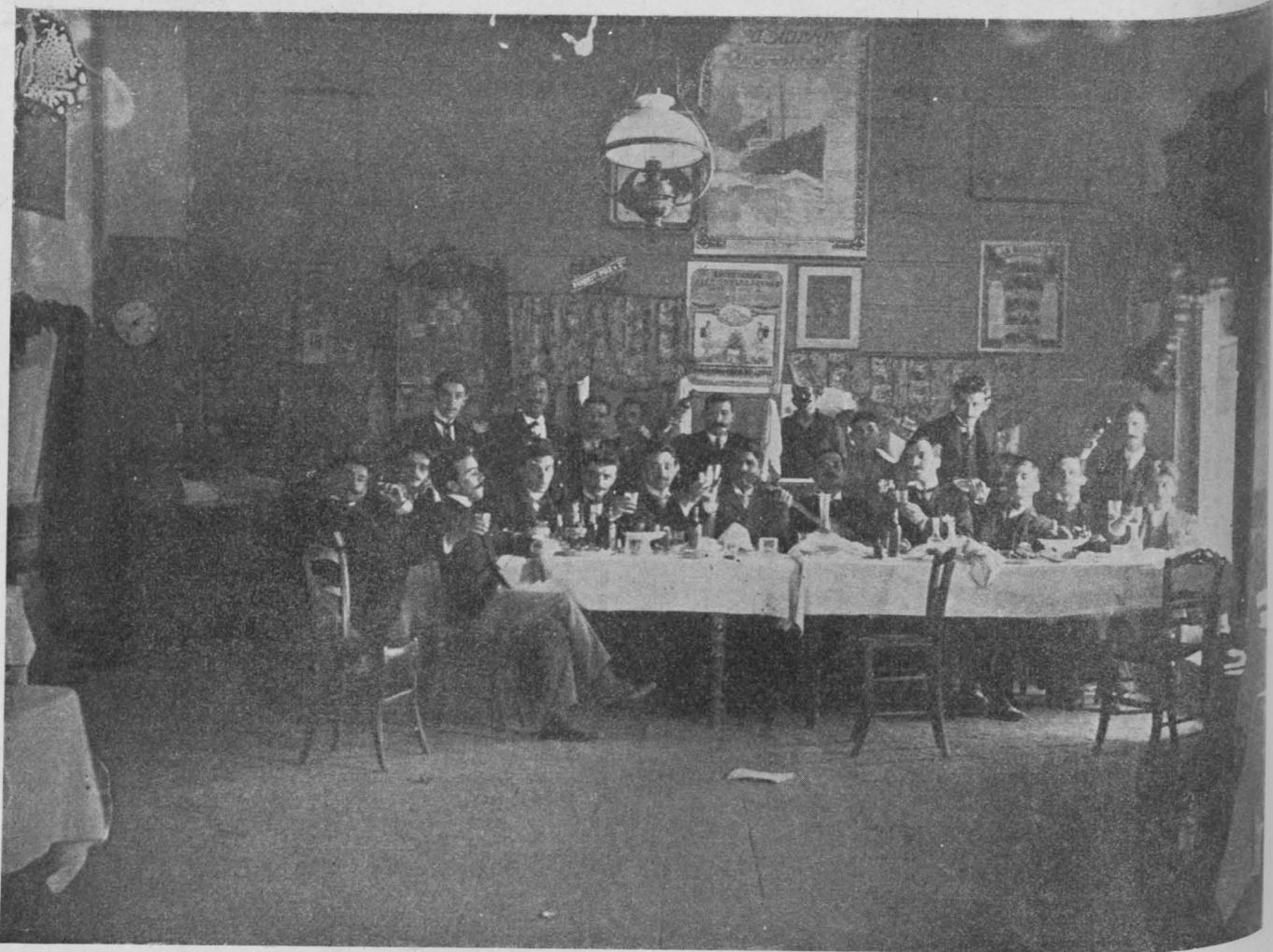
1. Π. Παπαδόπουλος
2. Ἀλεξ. "Ακατος"
3. Ἰατροῦ
4. Ἰφ. Κοκκιδῆς
5. Γεώργ. Βλαχόπουλος

μοναδικού της α' τάξεως τῆς Σχολῆς Πολυτεχνῶν Μηχανικῶν τοῦ Σχολείου τῶν Βιομηχάνων Τεχνῶν εἰς τὴν τῆς δεξιᾶς πτέρυγος τοῦ Πολυτεχνείου (1901).

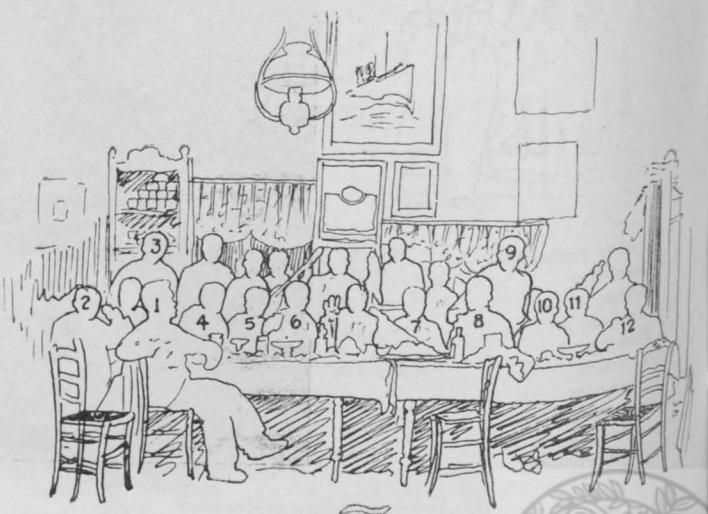
1. Κ. Ζέγγελης (καθηγητής)
2. Κ. Γοβρητζίδης
3. Ν. Πιλάριος
4. Βασ. Τσαγρῆς
5. Νικ. Ποριώτης
6. Γεώργ. Φάρος
7. Κηφ. Πανταζῆς
8. Ν. Ἰμπεριάλος
9. Δημ. Δρακιδῆς
10. Στ. Κωνσταντινίδης

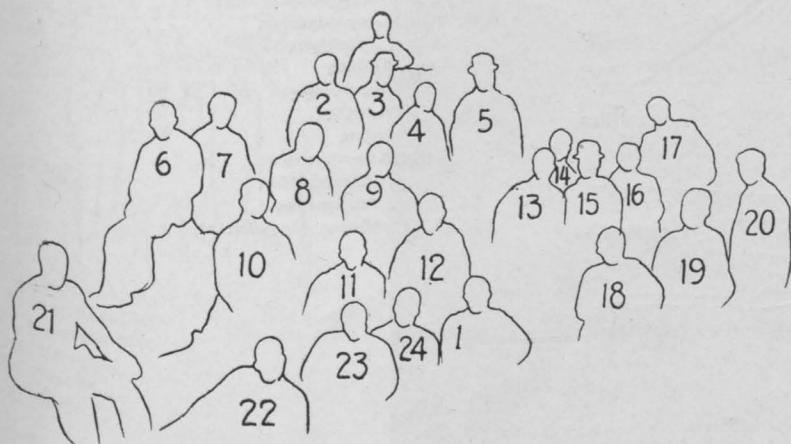
Γεῦμα τῶν σπουδαστῶν τῆς Δ' τάξεως τῆς Σχολῆς Πολιτικῶν
Μηχανικῶν κατὰ τὴν ἐκδομήν τοῦ ἔτους 1902 εἰς Καλάμας.

1. Περ. Χαρτουλάρης
2. Δημ. Ὀρφανιτόπουλος
3. Νικόλ. Ράδοβιτς
4. Ἐμμαν. Κριεῆς
5. Στεφ. Κωνσταντίνης
6. Γρηγόριος Πάϊκος
7. Διον. Καπνίσης (κιθαρώδος ἐν Καλάμαις)
8. Νικόλ. Πάτσης
9. Ἄνδρ. Λευθεριώτης
10. Γεώρ. Ἐλευθεριάδης
11. Γεώρ. Ριζοδῆμος
12. Ἀθαν. Στεφάνου

Ἐπίσκεψις τοῦ Πολυτεχνικοῦ Συλλόγου εἰς τὰ λιμενικά ἔργα Πειραιῶς
κατὰ τὴν κατασκευὴν τῶν Μονίμων Δεξαμενῶν (1902)

1. Ι. Μαρκόπουλος
2. 'Ισηγόνης
3. Οίκονομιδης
4. Πολίτης
5. Κυπάρ. Στέφανος (καθηγητής)
6. Μιχ. Οίκονόμου
7. Γ. Ραζέλος
8. Κορδέλλας (καθηγητής)
9. Καλλίας
10. Παν. Καπερώνης
11. Δ. Πετρόπουλος
12. 'Ηλ. 'Αγγελόπουλος
13. Μιλτ. 'Αξελός
14. Σέκκερης
15. Νικόλ. Τριανταφυλλίδης
16. 'Ιωάν. 'Αργυρόπουλος
17. Ι. 'Αναστασόπουλος
18. Βουγιουκλάκης
19. Δημ. Καψαμπέλης
20. 'Ιπ. 'Απέργης
21. 'Εμμ. Παπακωνσταντίνου
22. Βλαχάνης
23. Παντζελήρης
24. Μπουρούτης

Έκδοσιμή τῶν σπουδαστῶν τῆς Δ' τάξεως τῶν Πολιτικῶν Μηχανικῶν εἰς Ὀλυμπίαν (1902)

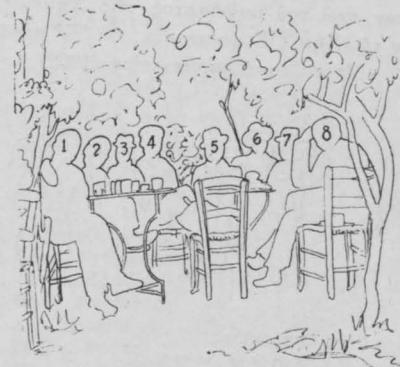

1. Ι. Αργυρόπουλος (καθηγητής)
2. Γεώργ. Μαυρίδης (Γραμμ. Πολυτεχνείου)
3. Γ. Ραζέλος (έργοστασισάρχης)
4. Κ. Μητσόπουλος (καθηγητής)
5. Δημ. Πολίτης (επιμελητής)
6. Άλεξ. Αργυρόπουλος
7. Γεώργ. Ριζοδήμος
8. Γρηγ. Πάικος
9. Περ. Χαρτουλάρης
10. Εμμ. Κριεζής
11. Ν. Ράδοβιτς
12. Στέφ. Κωνσταντινίδης
13. Γεώργ. Ελευθεριάδης
14. Ανδρ. Λευτεριώτης
15. Ν. Παπάδαρος (άρχικλητήρ)

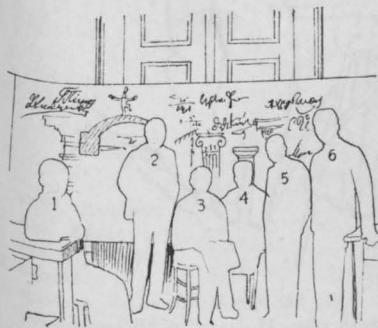

Σπουδασταὶ τῆς Δ' τάξεως τῶν Πολιτικῶν Μηχανικῶν
εἰς ἐνδρομὴν εἰς Πάτρας τὸ 1902

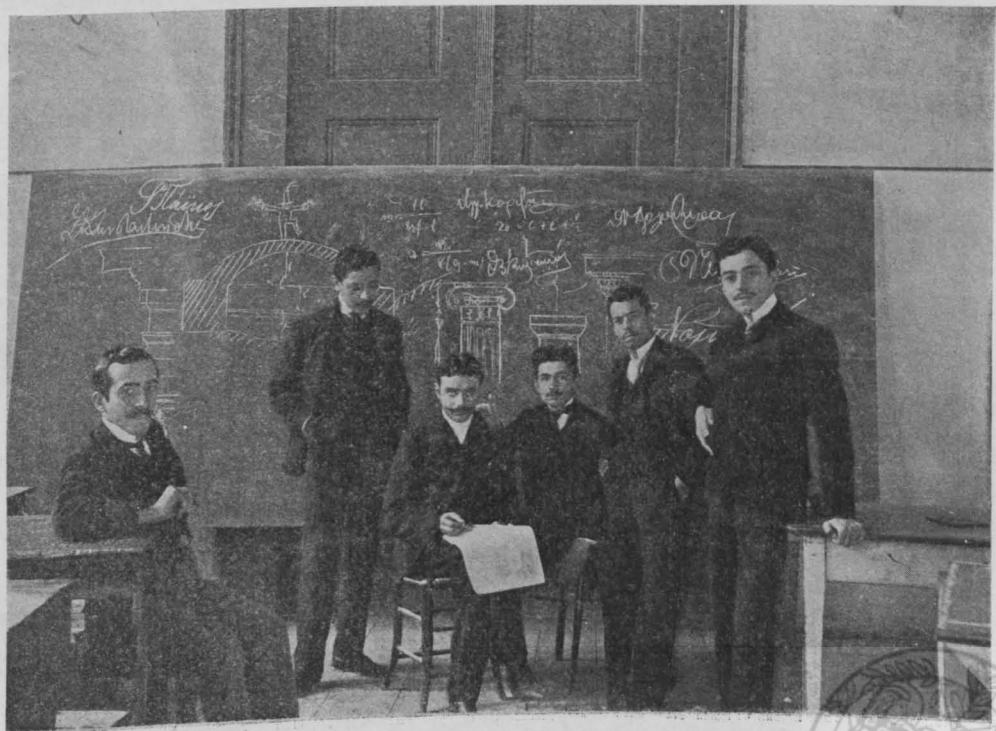

1. Στ. Κωνσταντινίδης
2. Ν. Ράδοβιτς
3. Γεώρ. Ἐλευθεριάδης
4. Ν. Πάτσης
5. Γρ. Πάσκος
6. Ἀθ. Στεφάνου
7. Περ. Χαρτουλάρης
8. Ἐμμ. Κριεζῆς

Σπουδασταὶ τῆς Δ' τάξεως τῆς Σχολῆς Πολιτικῶν Μηχανικῶν
μετὰ τὸ μάθημα τῆς Ἀρχιτεκτονικῆς (1902)

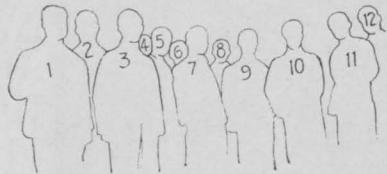

1. Περ. Χαρτουλάρης
2. "Αγγελος Κορυζῆς
3. Στ. Κωνσταντινίδης
4. Δημ. Κυριακός
5. Σπ. Νομικός
6. Γρ. Πάσκος

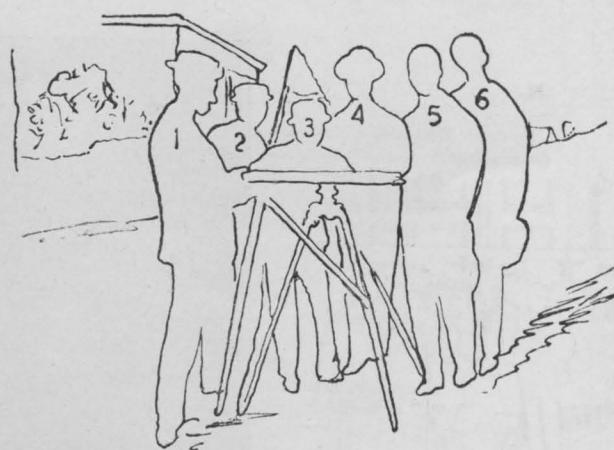
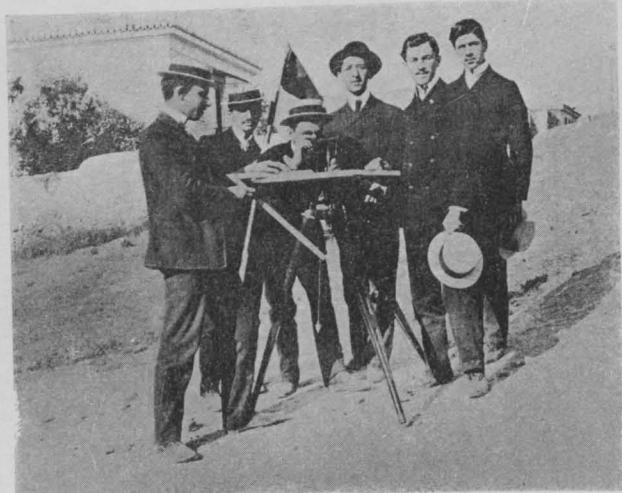

Η πρώτη τάξις τῶν Πολιτικῶν—Μηχανικῶν καὶ Μηχανολόγων—Ηλεκτρολόγων πρὸ τοῦ μαθήματος τῆς Χημείας ἐν τῷ Χημ. Ἐργαστηρίῳ τοῦ Τεχνικοῦ ἐπιστημονίου Πολυτεχνείου (1902)

Μετσοβίου Πολυτεχνείου (1902)

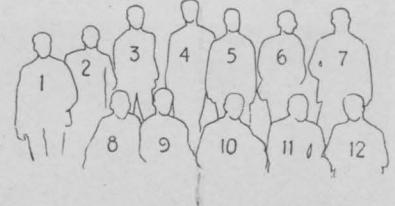
1. Ν. Ἰμπεριάδος
2. Στ. Χατζηχρήστου
3. Κ. Γαβριηλίδης
4. Παρμ. Διαμαντίδης
5. Παντ. Δελαζάνος
6. Δημ. Σέχος
7. Μαυρομάτης Ιωάνν.
8. Ν. Πιλάβιος
9. Γεώργ. Κάλγερ
10. Κ. Ζέγγελης (Καθηγητής)
11. Γεώργ. Φάρος
12. Ἀνδρ. Κριεζῆς

Τοπογραφικαὶ ἀσκήσεις Α' τάξεως τῶν Πολιτικῶν Μηχανικῶν (1905)

1. Ν. Ποριώτης (Βοηθός Τοπογραφίας)
2. Ἀν. Ἀνδρικόπουλος
3. Ἀν. Μελετόπουλος
4. Θ. Κουλουμόπουλος
5. Νικ. Ἀναστασόπουλος
6. Ἀν. Ὁρλάνδος

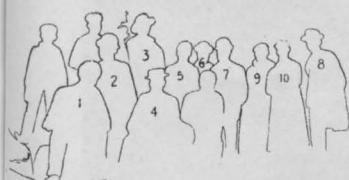

1. Ι. Βαρουσάκης
2. Στεφ. Χατζηχρήστου
3. Ἀνδρ. Κριεζῆς
4. Θεοδ. Φωτιάδης
5. Δημ. Δρακίδης
6. Γεώργ. Φάρος
7. Ἰωάνν. Στάγκαλης
8. Δημ. Σέχος
9. Γεώργ. Κάλυγερ
10. Μιλτ. Μυλωνᾶς
11. Παρμεν. Διαμαντίδης
12. Ἀλέξ. Σίνος

Οι μόλις άποφοιτήσαντες διπλωματούχοι τῶν Σχολῶν Πολιτικῶν Μηχανικῶν καὶ Μηχανολόγων τὸ 1905 ('Ιούνιος) πρὸ μιᾶς πτέρυγος τοῦ' Εθν. Μ. Πολυτεχνείου

'Εκπαιδευτικὴ ἐκδρομὴ τῶν σπουδαστῶν τῆς Δ' τάξεως τοῦ Σχολείου Βιομηχάνων Τεχνῶν εἰς τὰ ἔργα Μπράλου τῆς Σιδηρ. γραμμῆς Ἀθηνῶν—Δεμερόληχωρίου Μανδρίτσα, Μάϊος 1905.

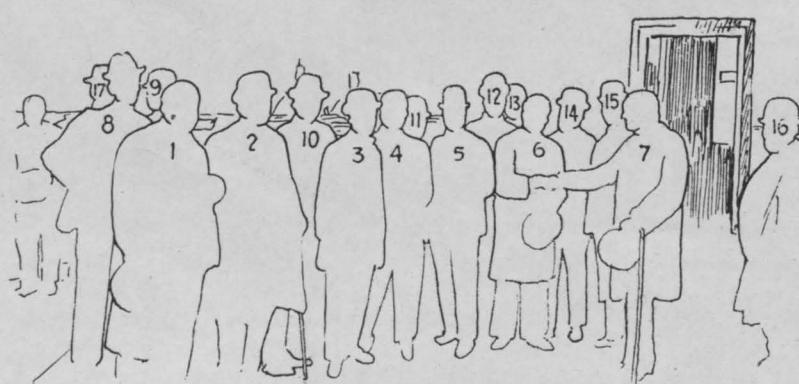

1. Μιλτ. Μυλωνᾶς
2. Δημ. Σέχος
3. Γεώργ. Φάρος
4. Φωτιάδης
5. Μανώλης Τριανταφυλλίδης (ἀνεψιός Ν. Τριαντ.)
6. Ἀνδρ. Κριεζῆς
7. Νικ. Τριανταφυλλίδης (καθηγητής)
8. Ἀλέξ. Σίνος
9. Ἰω. Στάγκαλης
10. Κωνστ. Παπαδάκης

Ἐπίσκεψις τοῦ Πολυτεχνικοῦ Συλλόγου εἰς τὸ Κεντρικὸν ἐν Νέῳ Φαλήρῳ ἐργοστάσιον τῆς Ἐταιρίας Thomson-Houston (Δεκέμβριος 1905).

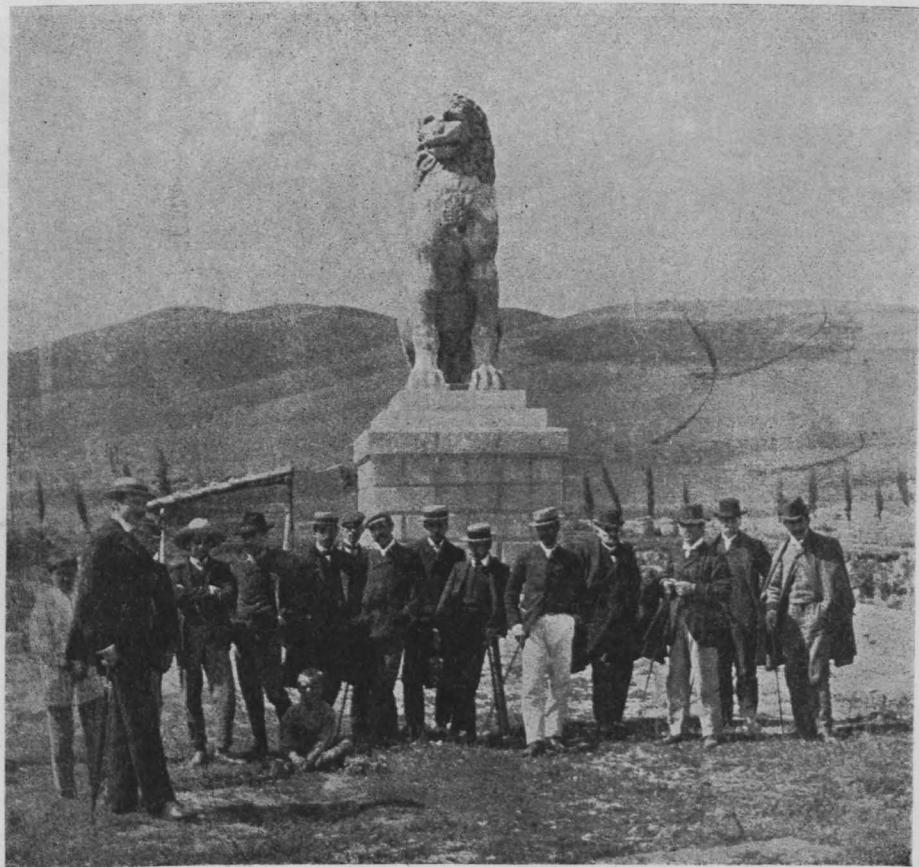

1. Μουράτογλους
2. Παναγ. Ζήζηλας
3. Δ. Πετρόπουλος
4. Φ. Καρέρ
5. Γεώργιος Βουγιούκας
6. Ἀνδρέας Κορδέλλας
7. Νικόλαος Σιδερίδης
8. Μιχαήλ Λυκούδης
10. Γεώργιος Βρυζάκης
11. Ἰωάννης Νέγκας
12. Πάνος Καπερώνης
13. Ἐμμ. Δραγούμης
14. Γεώργ. Βλαχόπουλος
15. Π. Αύγουστινος
16. Ἐρν. Τσίλλερ

1. Ιωάν. Ραπτάκης (καθηγητής)
2. Κωνστ. Μητσόπουλος (Διήγης)
3. Αγγελος Γκίνης (καθηγητής)
4. Γεώργιος Φάρος
5. Δημήτριος Σέχος
6. Χατζηχρήστου
7. Κωνστ. Παπαδάκης
8. Ιω. Στάγκαλης
9. Ανδρέας Κριεζῆς
10. Πασχ. Διαμαντίδης
11. Φωτιάδης

Έκπαιδ. έκδρομή τῶν σπουδαστῶν τῆς Δ' τάξεως τοῦ Σχολείου Βιομηχάνων
Τεχνῶν εἰς τὰ ἔργα Λαρισαϊκοῦ (Λέσβον Χαιρωνείας, Μάιος 1905).

Έκδρομή τῶν τελειοφοίτων τῆς Σχολῆς Πολιτικὸν Μηχαν-

ακῶν εἰς Πεντέλην (1906)

1. Μ. Μεταξᾶς
2. Ι. Οικονόμου
3. Ε. Κακογιάννης
4. Δ. Φυλλίζης
5. Κ. Κομπατής
6. Σ. Δημουλίτσας

*Έκδομή τοῦ Πολυτεχνικοῦ Συλλόγου εἰς Ἐλευσίνα (6 Μαΐου 1906)

1. Ιωάν. Νέγκας
2. Άλεξ. Ζαχαρίου
3. Νικόλαος Σιδερίδης
4. Εύγ. Μπένονης
5. Γ. Βρυζάκης
6. Γεώργ. Βουγιούκας
7. Χρ. Γεώναρης
8. Άρ. Τσουκαλάς
9. Γ. Βλαχόπουλος
10. Πάνος Καπερώνης

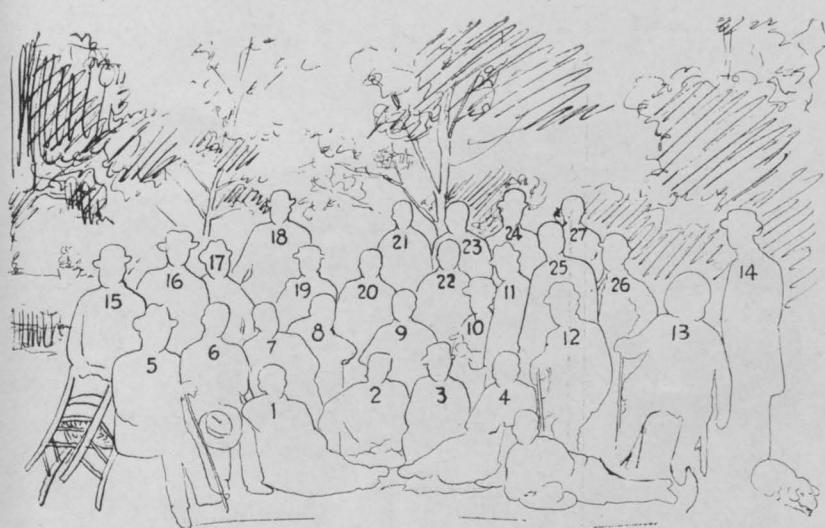

*Επίσκεψης τῶν τελειοφοίτων σπουδαστῶν τῆς σχολῆς Πολιτικῶν Μηχανικῶν τοῦ Πολυτεχνείου εἰς Κατάκωλον (1907). Ο Νομομηχανικὸς Ἡλείας ("Αγγελος Ήρ. Οίκονόμου) ἐπιδεικνύει εἰς τοὺς σπουδαστὰς τὰ ὑπὸ κατασκευὴν λιμενικὰ ἔργα.

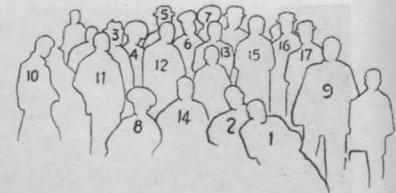

Φωτογραφία τῶν ἐν Ἀθήναις τοποθετημένων ὑπομηχανικῶν τῆς Ὑπηρεσίας Δημ. Ἔργων (1906)

1. Παναγιωτόπουλος "Αγγελος"
2. Καρυδάκης Κλεάνθης
3. Θεοχάρης Π.
4. Κορονετόπουλος Μιχαήλ
5. Στεργιόπουλος Ξ.
6. "Αγγελίδης "Αχιλ.
7. Συνωκίδης
8. Δαπόντες Δημοσθ.
9. Καρδαμίτης Παρμ.
10. Γεωργαντόπουλος
11. Λαμπρόπουλος Κ.
12. Καλαντζάκος Π.
13. Δασκαλάκης Δ.
14. Μουτζουρίδης
15. Ζαχαρίας Ἀνδρ.
16. Κωνσταντινίδης Ἀναστ.
17. Γεωργαντᾶς Κ.
18. Μαρκάκης Ε.
19. Ἰατροῦ
20. Μοσχονᾶς Ἰω.
21. Μενδρινός Ν.
22. Τζώρτζης Χαρ.
23. Μαρτάκης Ἀλέξ.
24. Κωνσταντακόπουλος Κ.
25. Δημητριάδης Κ
26. Πάνος Εδάγγ.
27. Καντακίδης Ἰω.

Έκδρομή της Δ' τάξεως της Σχολής Πολ. Μηχανικῶν εἰς τὴν σιδηροδρ. γραμμὴν
Διακοφτοῦ - Καλαβρύτων (1906—1907).

Πρὸ τοῦ χωρίου Μπότσικα (χατὰ τὴν ἐκ Στυμφαλίας ἐπιστροφὴν) 17 Σεπτεμβρίου 1907.

1. Δόκτωρ Κ. Κίουζερ (δό οπό τῆς Εθν. Τραπέζης μετακληθεὶς πρὸς μελέτην τῆς μεταφορᾶς τῶν ὑδάτων τῆς Στυμφαλίας).
2. Στρατηγὸς Κωσταντινόπουλος
3. Ἐμμ. Ἀντωνιάδης
4. Στρατηγὸς Δημητρακόπουλος
5. Γεώργ. Βουγιούκας
6. Γεώργιος Στράτος

Ο Πολυτεχνικός Σύλλογος κατά τὸ ἐπίσιον γεῦμα του ἐν Κηφισσίᾳ (29 Απριλίου 1907).

1. Ζάγηλας Παναγιώτης
2. Βουγιούκας Γεώργιος
3. Πετρόπουλος Δ.
5. Μαρκόπουλος Ι.
6. Νέγρης Φ.
7. Κορδέλλας Α.
8. Ζαφειρίου Π.
9. Λυκούδης Μ.
10. Νικολαΐδης
11. Αγγελόπουλος Η.
12. Δραγούμης Εμμ.
13. Τσουκαλᾶς Αριστ.
15. Βλαχόπουλος Γ.
18. Κυπάρ. Στέφανος
19. Σαλίβερος Νικ.
20. Μπρούμης Ανδρέας
21. Σερπιέρης Α.
22. Ραζέλος Γ.

Α νω : Οι διευθύνοντες τεχνικοί της Κεντρ. Υπηρεσίας Ελέγχου σιδ/δρόμων (έπ' εύκαιριᾳ τῆς νέας συνθέσεως αὐτῆς, 1907).

Έξ αριστερών πρὸς τὰ δεξιά:

- Ορθοί: 1. Κων. Καλοδούκας
- 2. Κωνστ. Δουβανᾶς
- 3. Ιωάν. Μαρκάκης
- 4. Έπ. Προγόνης
- 5. Κων. Ταβανάκης
- Καθήμενοι: 1. Γ. Σαρρόπουλος
- 2. Δ. Διαμαντίδης
- 3. Γ. Βλαχόπουλος

Κάτω: Εἰς Ἀνω Χωρίον Ξυλοκέριζα (έπι τῆς πρὸς Κόρινθον ακτινύος τῶν Ονείων). 16 Σεπτεμβρίου 1907.

Έξ αριστερών πρὸς τὰ δεξιά :

- 1. Έμμ. Αντωνιάδης
- 2. Δόκτωρ Κ. Κινζερ
- 3. Γεώργ. Βουγιούκας
- 4. Άλ. Βλατσιώτης

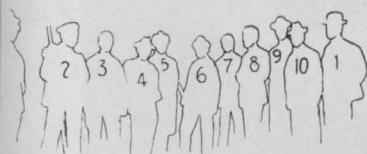

1. Σω. Ραπτάκης (καθηγητής)
2. Κλητήρος
3. Νικ. Κιτσίκης
4. Χαρολάζης
5. Σωτ. Παπασωτηρίου
6. Ι. Μαυρίδης (γραμματεύς)
7. "Αγγ. Γκίνης (καθηγητής)
8. Γ. Γεωργαλάς (έπιμελητής)
9. Αθαν. Παδελόπουλος
10. Γαβρ. Βυζαντίνος (καθηγητής)
11. Ν. Τριανταφυλλίδης (καθηγητής)
12. Ν. Τριανταφυλλίδης (καθηγητής)
13. Ήλιος Οικονόμου
14. Ήλιος Νάσης
15. Τριαντ. Νάσης
16. Μ. Διαμαντόπουλος

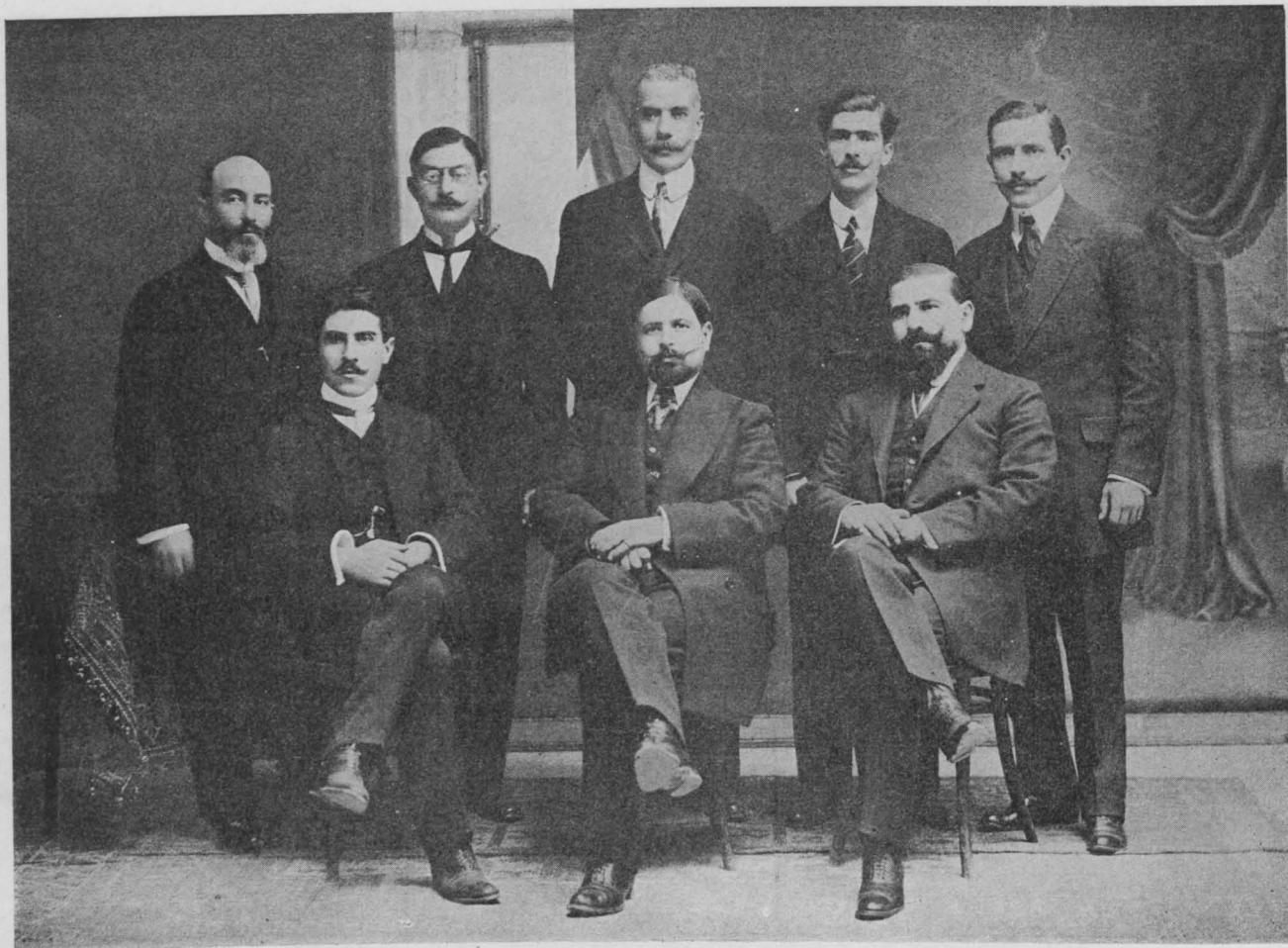
Πάσχα 1907. Έκδομη σπουδαστῶν τῆς Σχ. Πολ. Μηχανικῶν.
Ἐπὶ τῆς γραμμῆς Κορίνθου—Τριπόλεως ΣΠΑΠ.

Άσκήσεις Γεωδαισίας Β' τάξεως Πολιτικῶν Μηχανικῶν (1907)

1. Μαρῆς
2. Αν. Ανδρικόπουλος
3. Αν. Δημητρακόπουλος
4. Ι. Πετρόχειλος
5. Δ. Γεωργουλόπουλος
6. Β. Τερζάκης
7. Κ. Ρέττος
8. Κ. Σκέφερης
9. Κ. Γεωργικόπουλος
10. Α. Γιάνναρος

Άνω : Οι διευθύνοντες τεχνικοί της Κεντρικής Υπηρεσίας Έλέγχου σιδ/δρόμων (ἐπ' εύκαιριά της νέας συνθέσεως αὐτῆς, 1907).

Έξι αριστερών πρός τά δεξιά:

- 1. Κων. Καλοδούκας
- 2. Κωνστ. Δουβανᾶς
- 3. Ιωάν. Μαρκάκης
- 4. Επ. Προγόνης
- 5. Κων. Ταβανάκης

Καθήμενοι: 1. Γ. Σαρρόπουλος

- 2. Δ. Διαμαντίδης
- 3. Γ. Βλαχόπουλος

Κάτω : Είς Άνω Χωρίον Ξυλοκέριζα (ἐπί της πρός Κόρινθον κλιτύος τῶν Όνειρων). 16 Σεπτέμβριος 1907.

Έξι αριστερών πρός τά δεξιά:

- 1. Εμμ. Αντωνιάδης
- 2. Δόκτωρ Κ. Κινζερ
- 3. Γεώργ. Βουγιούκας
- 4. Αλ. Βλατσιώτης

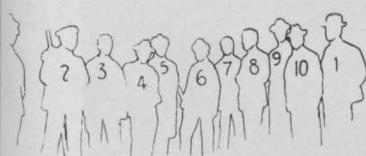

1. Ιω. Ραπτάκης (καθηγητής)
2. Κλητήρος
3. Νικ. Κιτσίκης
4. Χαρολάμπης
5. Σωτ. Παπαωτηρίου
6. Ι. Μαυρίδης (γραμματεύς)
7. "Αγγ. Γκίνης (καθηγητής)
8. Γ. Γεωργαλάς (έπιμελητής)
9. Αθαν. Παδελόπουλος
10. Γαβρ. Βυζαντινός (καθηγητής)
11. Τριανταφυλλίδης (καθηγητής)
12. Ιω. Οικονόμου
13. Τριαντ. Νάτσης
14. Μ. Διαμαντόπουλος
15. Τριαντ. Νάτσης
16. Μ. Διαμαντόπουλος
17. Μ. Διαμαντόπουλος

Πάσχα 1907. Έκδομη σπουδαστῶν τῆς Σχ. Πολ. Μηχανικῶν.
Ἐπὶ τῆς γραμμῆς Κορίνθου—Τριπόλεως ΣΠΑΠ,

Ασκήσεις Γεωδαισίας Β' τάξεως Πολιτικῶν Μηχανικῶν (1907)

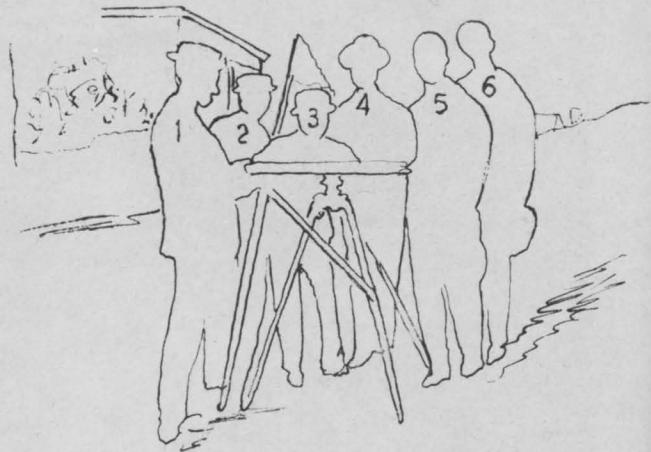

1. Μαρῆς
2. Άν. Ανδρικόπουλος
3. Άν. Δημητρακόπουλος
4. Ι. Πετρόχειλος
5. Δ. Γεωργουλόπουλος
6. Β. Τερζάκης
7. Κ. Ρέττος
8. Κ. Σκέφερης
9. Κ. Γεωργικόπουλος
10. Ά. Γιάνναρος

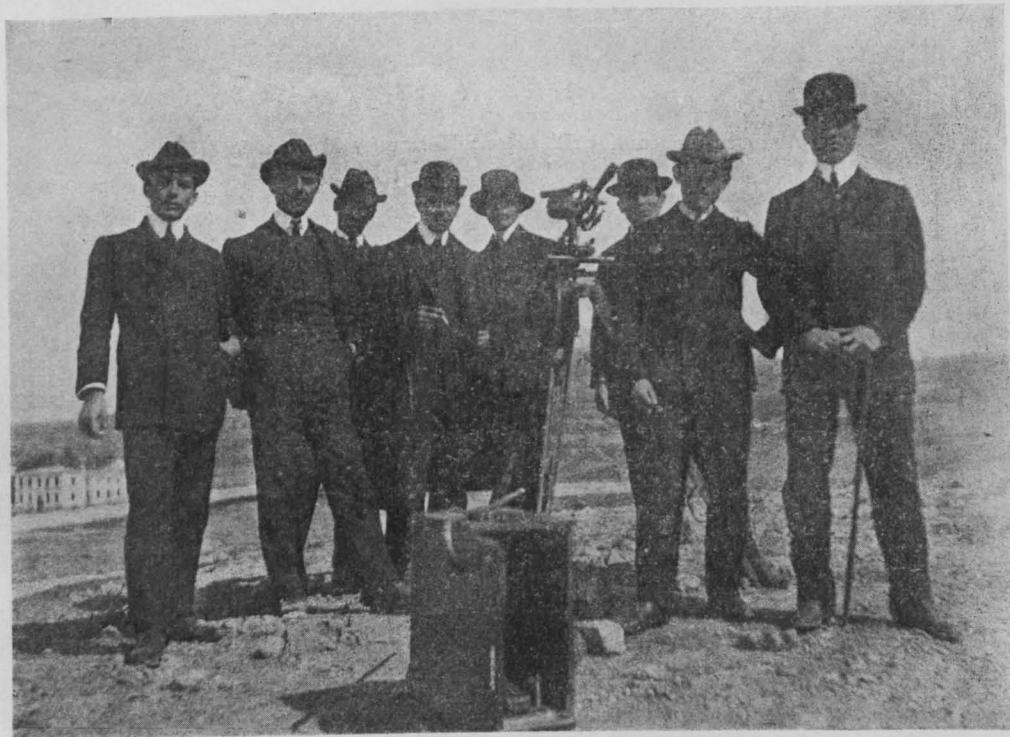

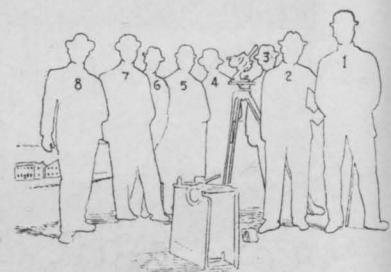
Λοζίεις Τοπογραφικά της Β' τάξεως
Πολ. Μηχανικῶν (1907).

1. Ἀν. Συνέσιος
2. Ι. Κολιαλέξης
3. Κλ. Ζεννός
4. Θ. Κουλουμόπουλος
5. Κ. Λούης
6. Κ. Μανωλάκης

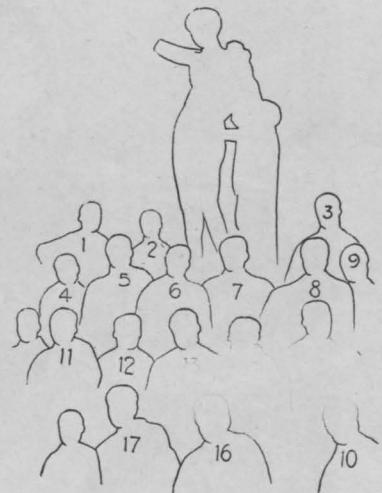

Όμας Α' τάξεως Πολιτ. Μηχανικῶν κατά τὰς τοπογραφικὰς
ἀσκήσεις. (Φεβρουάριος 1907).

1. Περ. Ράλλης
2. Δημ. Παπανικολάου
3. Υπάτιος Βλησίδης
4. Νικ. Ποριώτης
5. Δημ. Καλάνης
6. Ἀν. Τρ φων
7. Β. Ποντικόπουλος
8. Κ. Κακιούζης

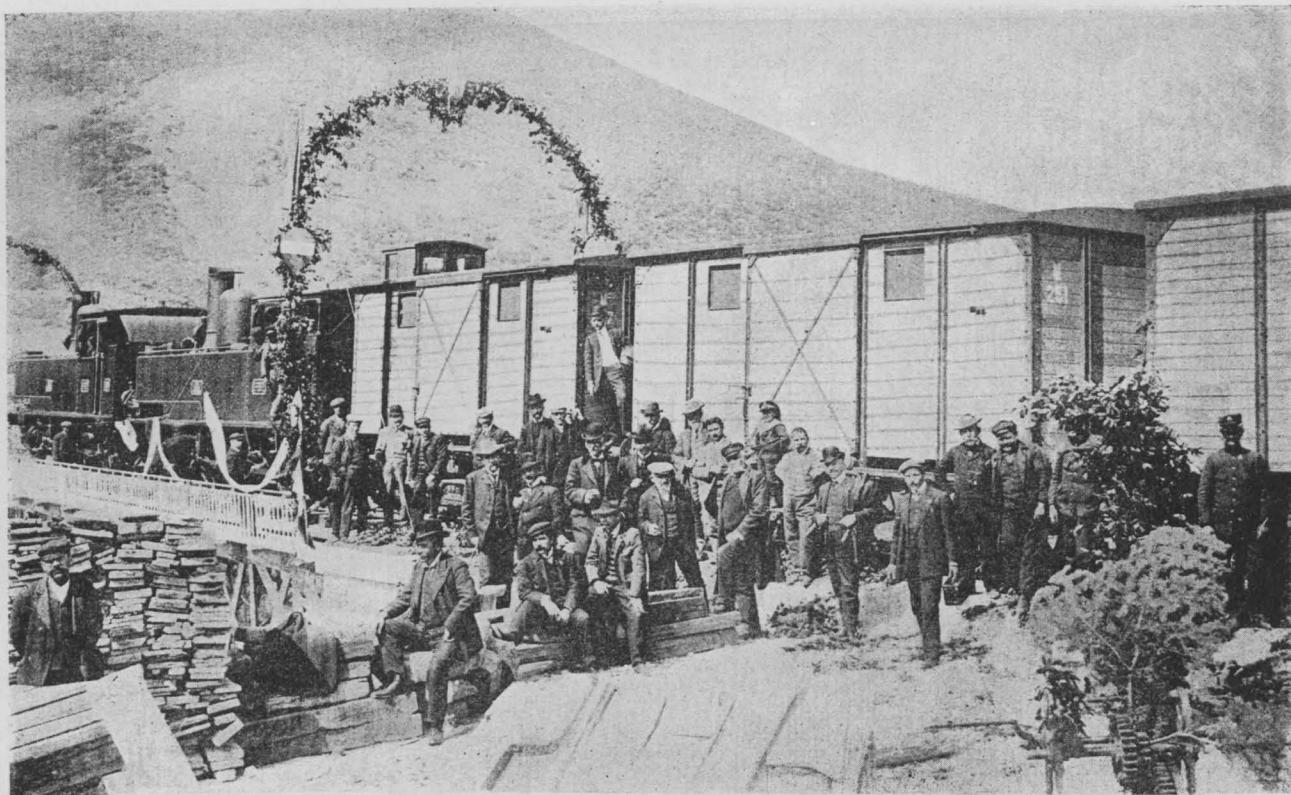

1. Μ. Διαμαντίπου: ος
2. Ιωαννίδης
3. Σπ. Βασιλειάδης
4. Γεώργ. Γεωργαλᾶς
5. Νικ. Κιτσίκης
6. Τριαντάφυλλος Νάτσης
7. Έμμανουήλ Μειμάρης
8. Σωτ. Παπασωτηρίου
9. Νικ. Πατάδαρος (δρχικλητήρ)
10. Αθαν. Παδελόπουλος
11. Ν. Τριανταφύλλιδης (καθηγητής)
12. Γαβριήλ Βυζαντινός (καθηγ.)
13. Χαραλάμπης
14. Ιω. Αργυρόπουλος (καθηγ.)
15. Ιω. Ραπτάκης (καθηγητής)
16. Ιω. Μαυρίδης (γραμμ. Πολυτ.)
17. Βασιλ. Λεοντόπουλος

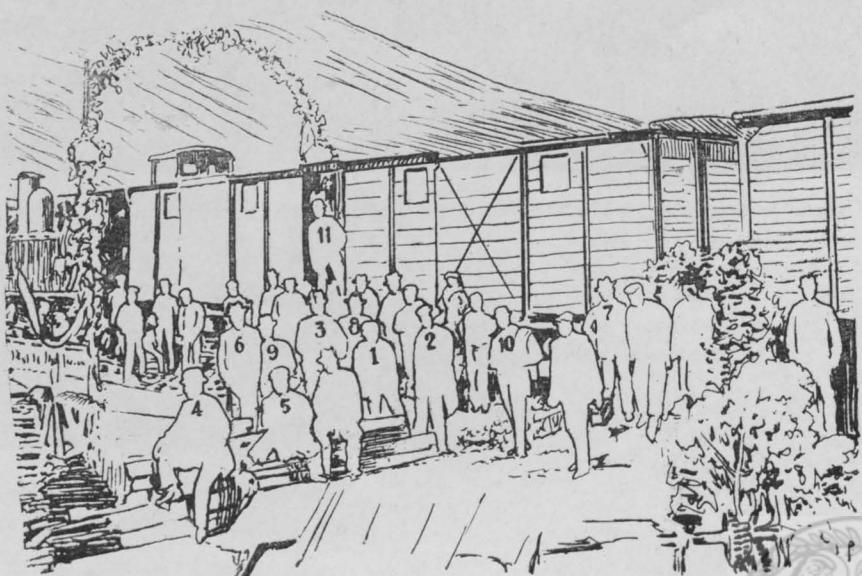
Έκπαιδευτική έκδοσιμή είς Ολυμπίαν τῆς σχολῆς Πολιτικῶν Μηχανικῶν. Πάσχα (1907)

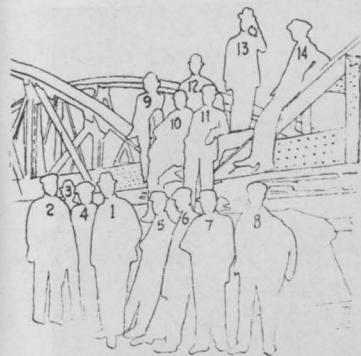

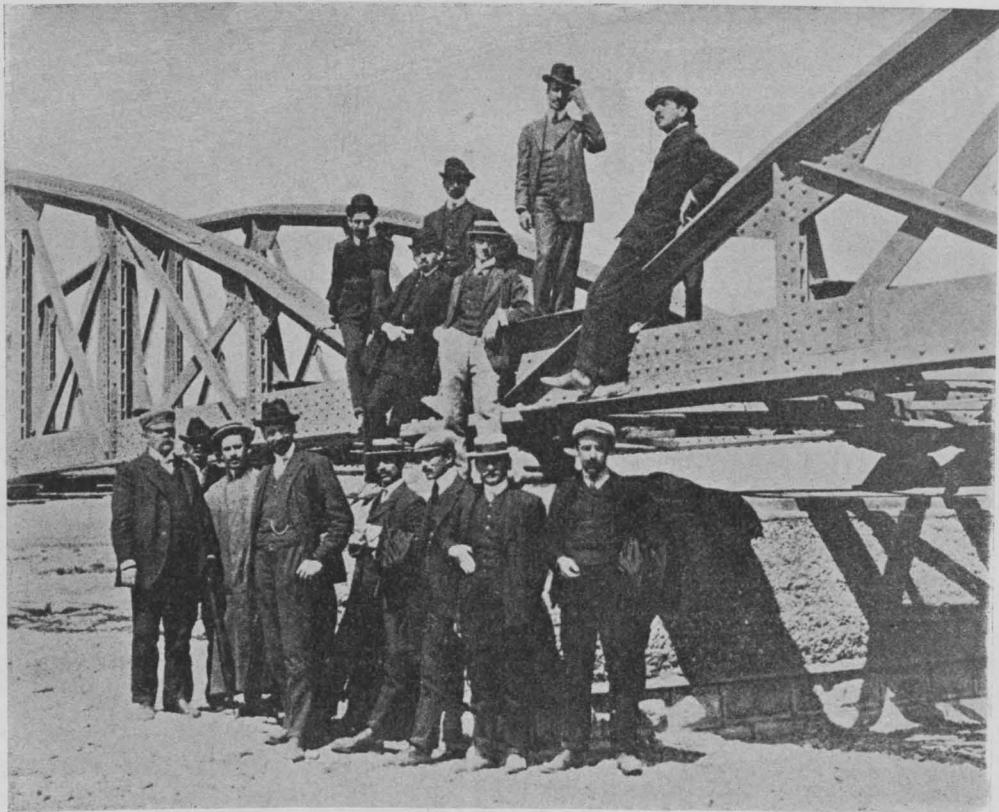
Παραλαβή έργων (Τμήματος Δαδίου—Λιανοκλαδίου) της σιδηροδρομικής γραμμής Πειραιώς-Δεμερόλη-Συνόρων (1908).

1. Αναστ. Σούλης
2. Πανάγ. Ζαφειρίου
3. Χατζίσκος
4. Ε. Μαρκάκης
5. Κ. Χατζηστεφάνου
6. Ιωάνν. Ισηγόνης
7. Νικ. Τριανταφυλλίδης
8. Δημ. Διαμαντίδης
9. Γ. Βουγιούκας
10. Κ. Καλοδούκας
11. Ταβανάκης

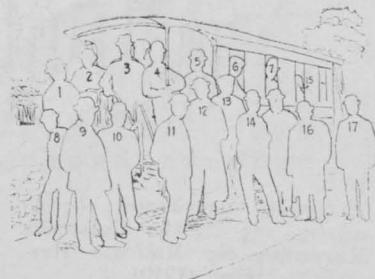
1. Ι. Ραπτάκης (Καθηγητής)
2. Ν. Τριανταφυλλίδης (Καθηγητής)
3. Γ. Κυριακόπουλος
4. Ι. Οικονόμου
5. Χρ. Παπαβασιλείου
6. Κ. Μανολάκης
7. Ι. Παπαδόπουλος
8. Ι. Καλύβας
9. 'Αν. Βακράτσας
10. Γ. Πανταζής
11. Ε. Σπυρόπουλος
12. Κ. Παπαδημητρίου
13. Κ. Λούης
14. 'Αν. 'Ορλάνδος.

Ένδρομή τῶν σπουδαστῶν τῆς Σχολῆς Πολιτικῶν—Μηχανικῶν εἰς Πελοπόννησον (1908). Γέφυρα Ξηριᾶ.

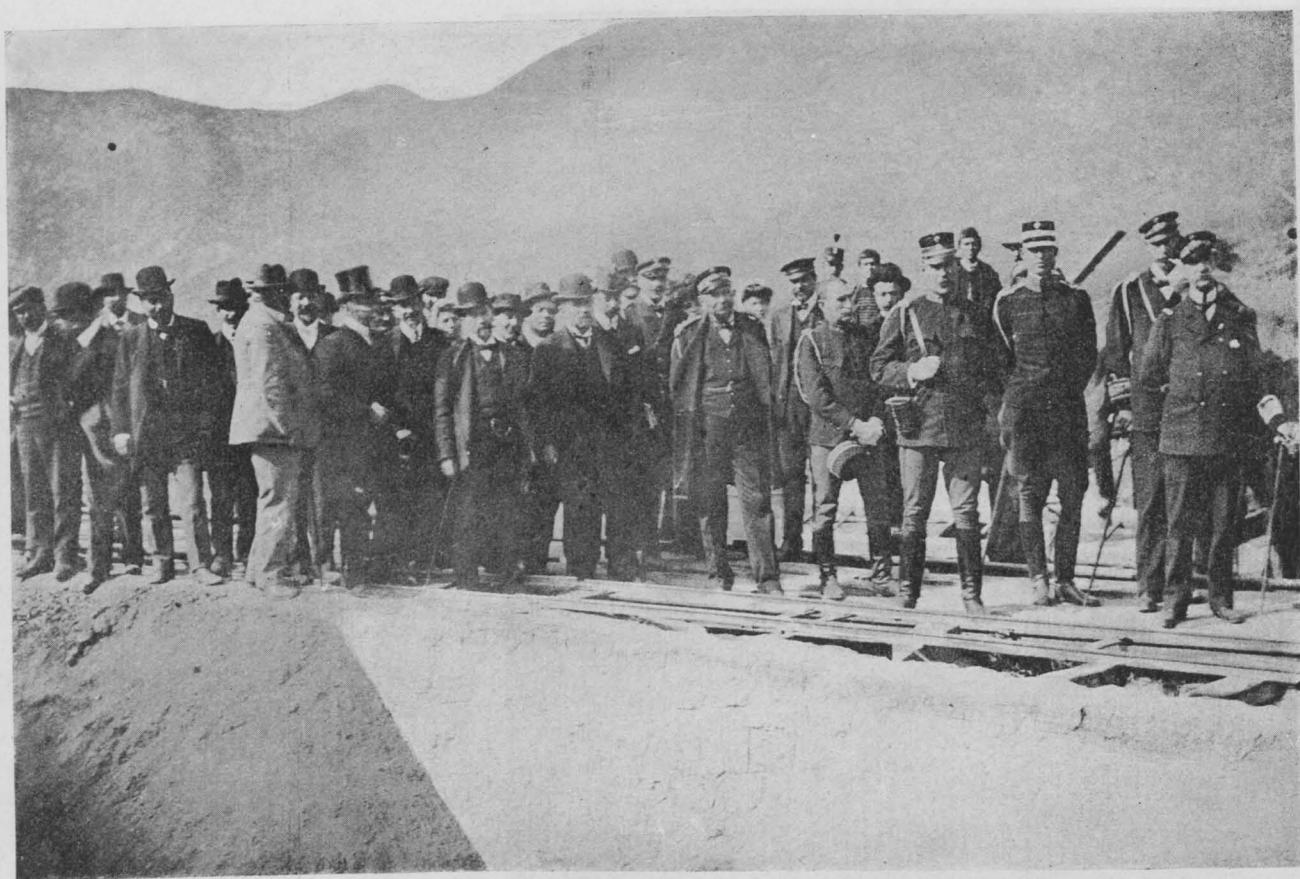

Ένδρομή τῶν σπουδαστῶν εἰς Λαύριον (1908)

1. Χ. Παπαβασιλείου
2. Γ. Κοκόλης
3. Κ. Παπαδημητρίου
4. Γ. Κυριακόπουλος
5. Α. 'Ορλάνδος
6. Φ. Πρεζάνης
7. Κ. Λάφης
8. Ι. Οικονόμου
9. Λαιμόδης
10. Ι. Καλύβας
11. Α. Γιάνναρος
12. Α. Σπυρόπουλος
13. Ε. Δημουλίστας
14. 'Αντ. Βακράτσας
15. Γ. Πανταζής
16. Ι. 'Αργυρόπουλος (καθηγητής)
17. Γ. Παπαδόπουλος

Βασιλική ἐπίσκεψης τῶν ἔργων τοῦ τμήματος Λιανοκλαδίου — Πενταμύλων τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς Πειραιῶς—Δεμερλῆ—Συνόδων (1910)

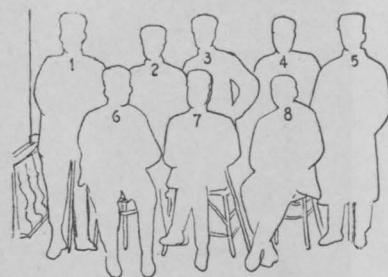

1. Βασιλεὺς Γεώργιος
2. Διάδοχος Κωνσταντίνος
3. Πριγκηψ Γεώργιος
4. Πριγκηψ Ἀνδρέας
5. Συνιχής Βακάλογλου
6. Κ. Καλοδούκας
7. Δημ. Διαμαντίδης
8. Καντᾶς
9. Κ. Δημητριάδης
10. Ν. Καλογερόπουλος (ὑπ. Εσωτ.)
11. Ι. Ισηγόνης

Μηχανικοί, ἔφεδροι ἀξιωματικοί εἰς Θεσι αλονίκην (1912').

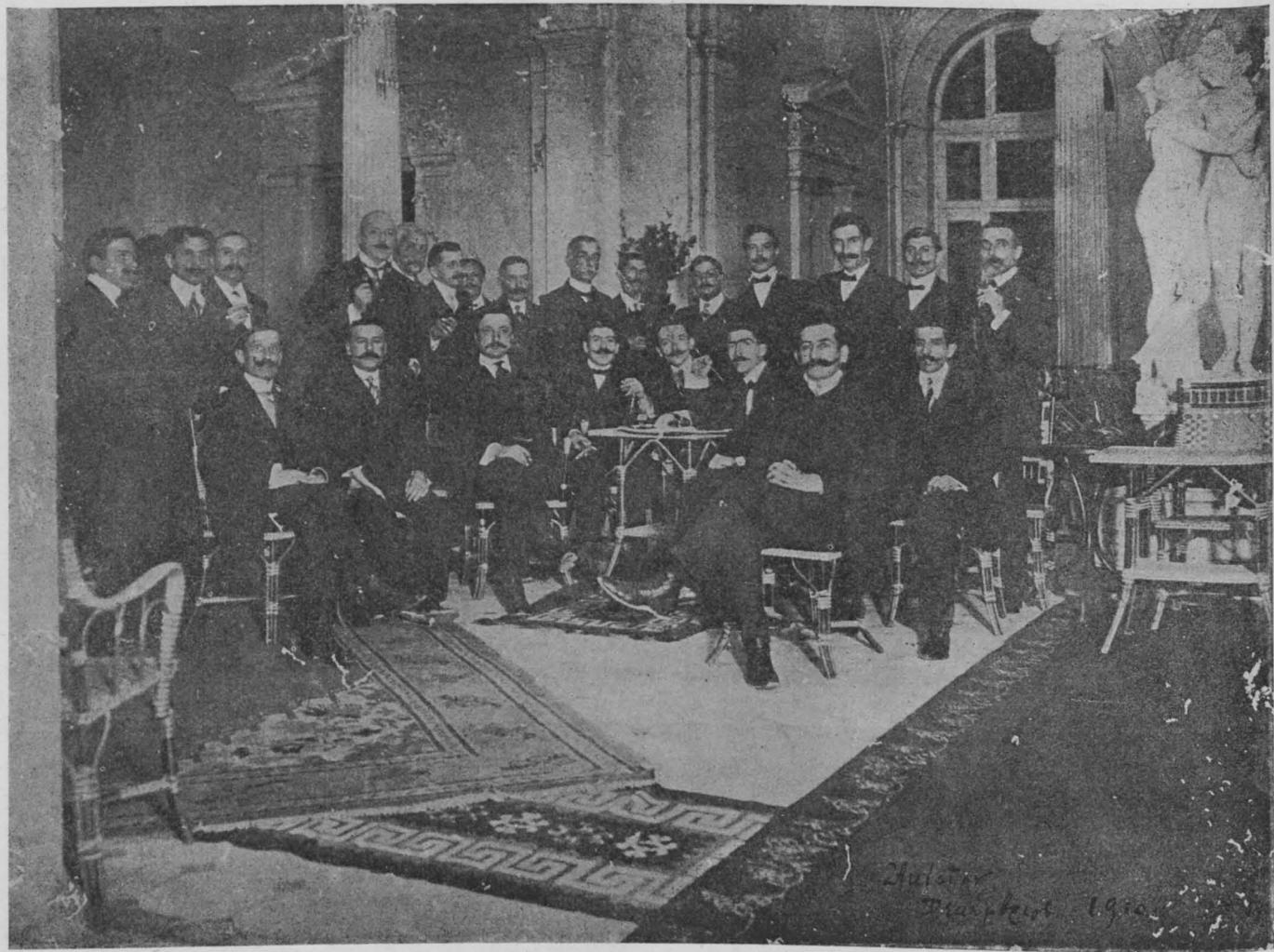
1. Σαραμαντής Θεοδ.
2. Κάγγερ Γεώργ.
3. Δημητριάδης Άνδρ.
4. Παράσχης Νικολ.
5. Φωκέας
6. Βρονταμίτης Γεωργ.
7. Παπαζαφειρόπουλος

Τελειόφοιτοι ΕΜΠ_ετοῦ 1912 μετὰ τοῦ καθηγητοῦ Ν. Τριανταφυλλίδη παρὰ τὴν γέφυραν Ισθμοῦ Κορίνθου (1912).

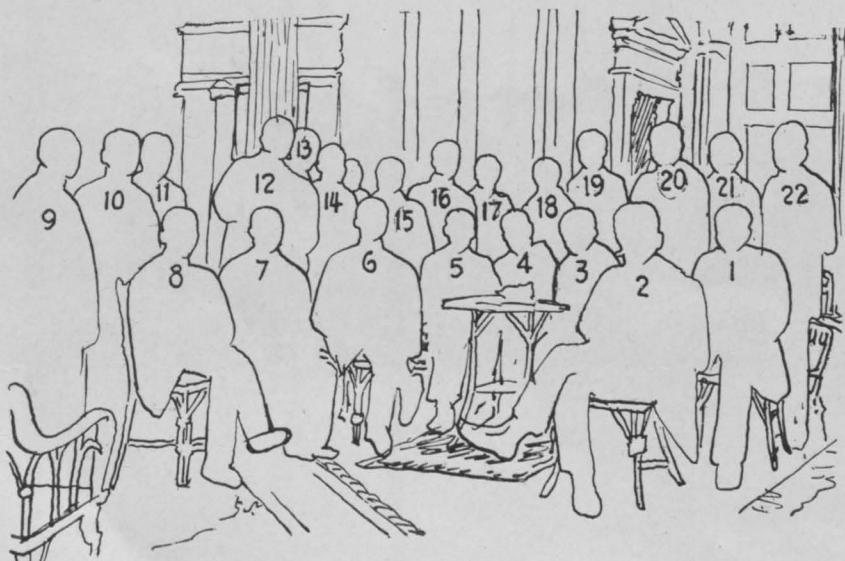

1. Σ. Λοράνδος
2. Τ. Μεσολωρᾶς
3. Γ. Κριεζῆς
4. Α. Αποστολιάδης
5. Στασινόπουλος
6. Γ. Βλησίδης
7. Άνδρ. Δρακόπουλος
8. Έμμη. Δερμιτζάκης
9. Θεοδ. Κυριαζῆς
10. Ν. Τριανταφυλλίδης (Καθηγ.)
11. Διον. Παπαλεονάρδος
12. Π. Στουπάθης
13. Δ. Κουρουσόπουλος
14. Γ. Κοκκοτόπουλος
15. Άνν. Παρασκευόπουλος
16. Πετράκογλου

Οι Μηχανικοί της 'Ελλ. 'Ηλ. Εταιρείας (Thomson-Houston) είς τὸ Ἀκταῖον τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1910 πρὸς ἔορτασμὸν τῆς ἐκλογῆς τοῦ ἀρχιμηχανικοῦ ὡς βουλευτοῦ.

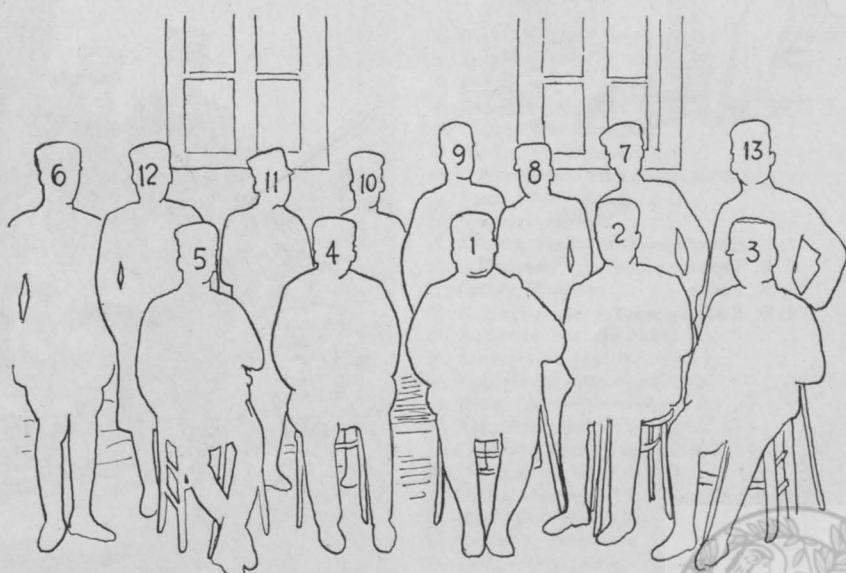
1. Παπαθανασίου
2. Νικ. Κωνσταντινίδης
3. Ἐπ. Προγόνης
4. Α. Σαρρηγιάνης
5. Ν. Παράσχης
6. Σπ. Ἀγαπητός (Ἀρχιμηχανικός)
7. Κ. Στάμου (Ὑπαρχιμηχανικός μέχρι τοῦ 1912, καὶ ἐπειτα Ἀρχιμηχανικός).
8. Ι. Διπλαρόπουλος
9. Παρμενίων Διαμαντίδης
10. Δέδες Διαμαντίδης
11. Μ. Σβάμπερυ
12. Κ. Μεταξᾶς
13. Μαρδότικα
14. Μ. Οίκονόμου
15. Γεώργιος Κόντης
16. Νικ. Φοντριέρ
17. Ἀναστάσιος Λυμπερόπουλος
18. Κωνστ. Δουβανᾶς
19. Ἄνδρ. Δημητριάδης
20. Ἄντ. Βακράτσας
21. Δημ. Σέχος
22. Ι. Μπατίτι

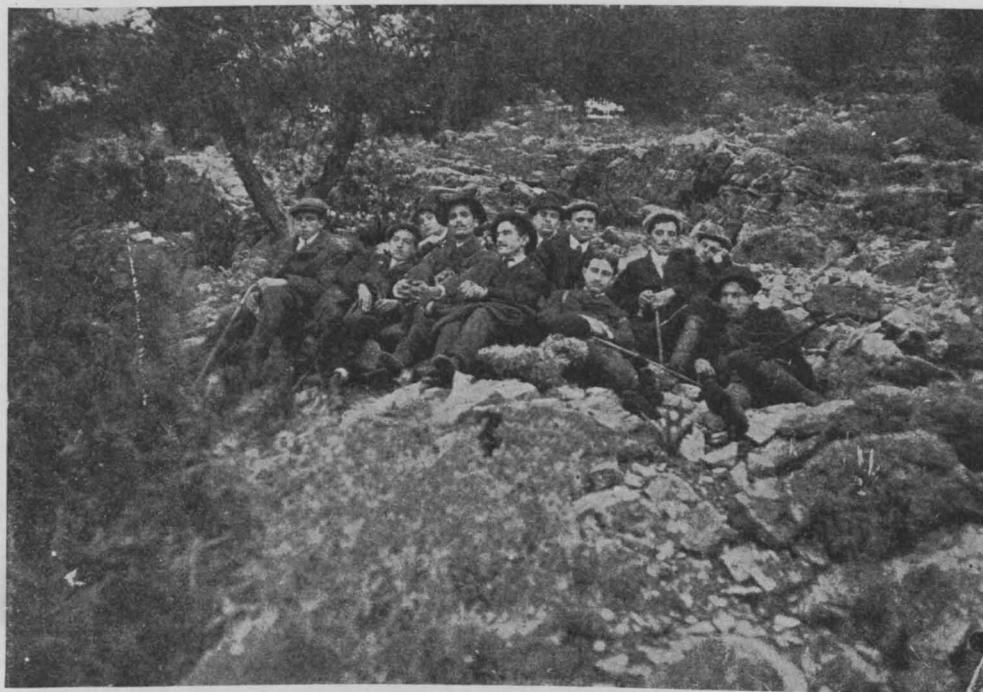

Οι ἀξιωματικοί τῆς Ε' Διευθύνσεως Μηχανικοῦ Ἡπείρου (ἄπαντες διπλωματοῦχοι Μηχανικοί), οἵτινες ἀπέτελεσαν τὸ σῶμα τῶν στρατιωτικῶν Μηχανικῶν, ἀλλὰ καὶ διηνθύναν ὅλα τὰ Δημόσια. Έργα τῆς Ἡπείρου (1913).

- καὶ
1. Σπηλιάδης Διτής Μηχανικοῦ
 2. Ἐπ. Δημουλίτσας
 3. Ἀνδρ. Πετσάλης
 4. Ἀριστ. Κουσίδης
 5. Γ. Κυριακόπουλος
 6. Α. Δρακόπουλος
 7. Υπ. Βλησίδης
 8. Ἀ. Ἀνδρικόπουλος
 9. Νικ. Πάτσης
 10. Ὁρ. Ἀργυρόπουλος
 11. Μπογδάνος
 12. Γ. Ζωϊόπουλος

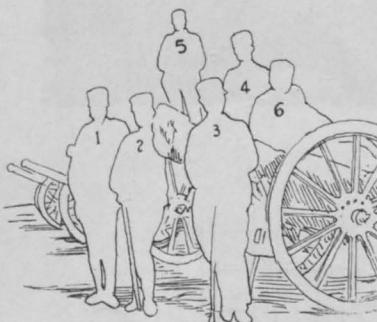

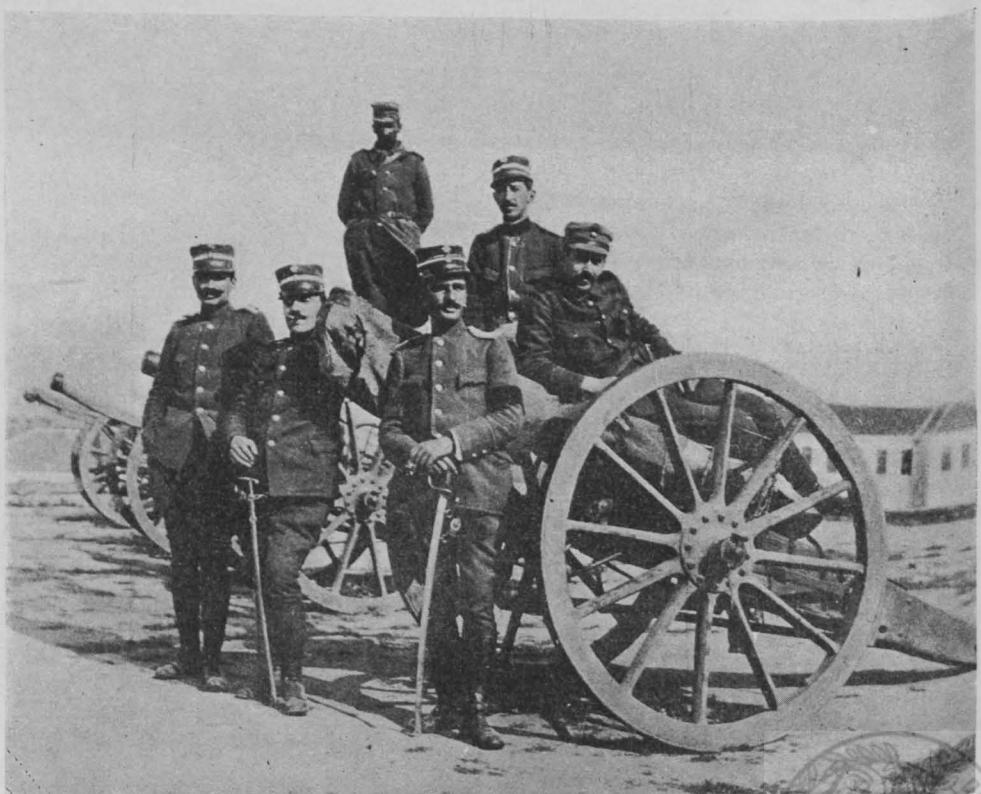
1. Γεώργ. Χαλκιόπουλος
2. Ιωάν. Ζολώτας
3. Αδρ. Λαζαρίμος
4. Απ. Γιαννόπουλος
5. Σ. Φράγκος
6. Παυλ. Αθανασάκης
7. Γεώργ. Γεωργαλᾶς (Έπιμελητής Φυσικῆς καὶ Γεωλογίας)
8. Αλ. Φραγκίδης
10. Παναγ. Παπαϊωάννου

Έκδομή σπουδαστῶν τῆς Σχολῆς Πολιτ. Μηχανικῶν (1913).

Μηχανικοί, ἔφεδροι ἀξιωματικοί εἰς Θεσσαλονίκην. Καραμπουργοῦ (1913).

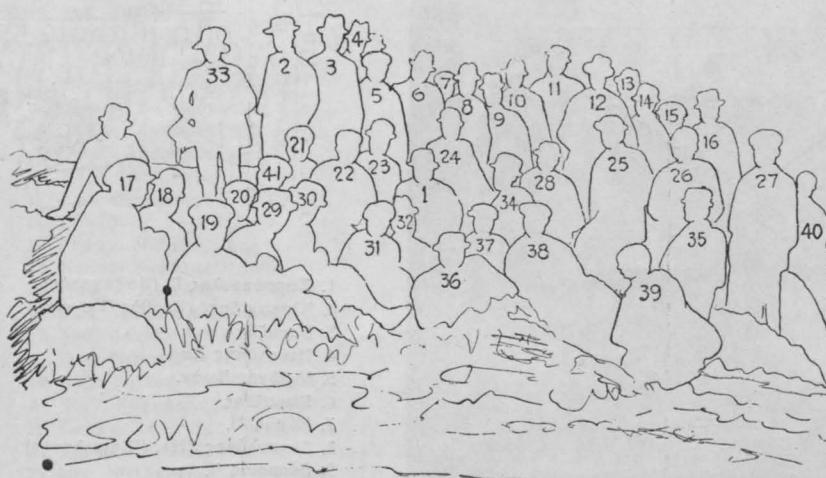

1. Κ. Παπαδημητρίου
2. Β. Τερζάκης
3. Κ. Λούης
4. Θ. Κουλουμόπουλος

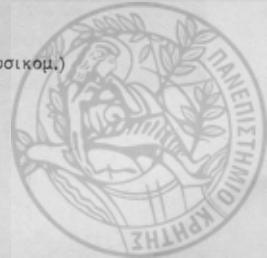

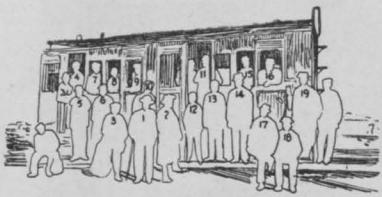

Γεωλογική έκδρομή Γ' τάξεως Πολυτεχνείου εἰς Μπελέτσι Πάρνηθος (Άπριλιος τοῦ 1914)

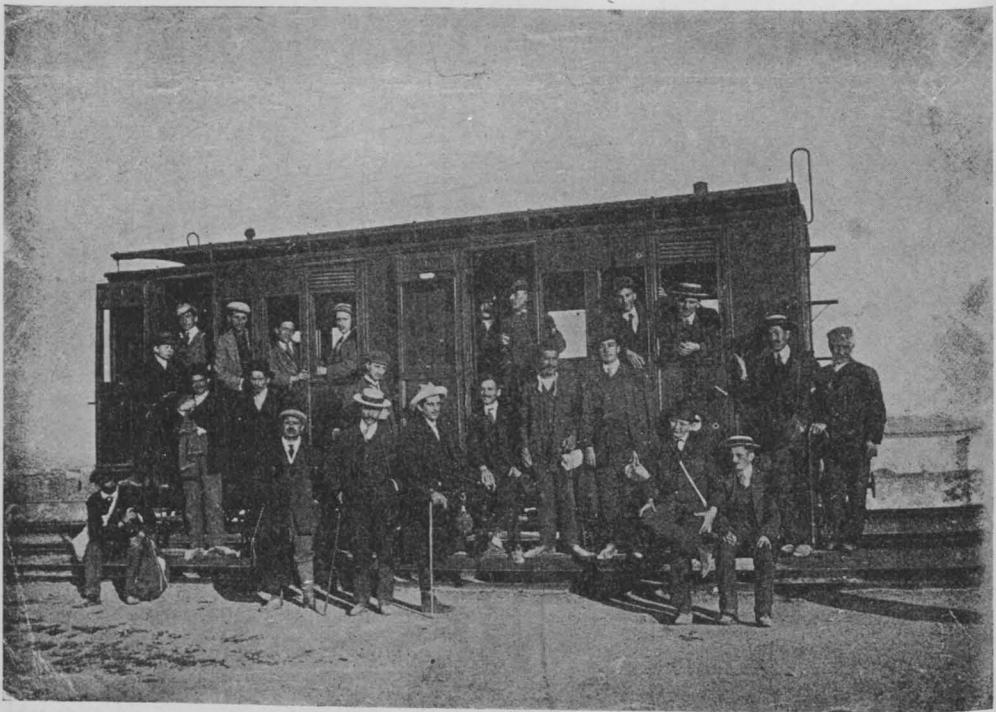

1. Θεόδ. Σκούφος (καθηγητής)
3. Χρήστος Καραμουσαλάκης
6. Θεοφ. Αντωνόπουλος
8. Φούγιας (χημικός)
9. Γεώργ. Γιαννόπουλος
10. Ιωάνν. Καρατατάκης
12. Γ. Κουτσοποδιώτης (φυσικομαθ.)
13. Ιωάνν. Αρβανίτης
17. Ιωάνν. Ρωμαΐδης
19. Λέανδρ. Καλφόπουλος (χημικός)
20. Ι. Περτέης (χημικός)
21. Γεώργ. Μπεροής
23. Κ. Καζαντζῆς
25. Μαυροπούλης (χημικός)
26. Κινόπουλος (φυσικομαθημ.)
27. Τρικαλινός (φυσικομαθημ.)
28. Θεοφ. Αντωνόπουλος
29. Κόλ. Λοράνδος
30. Γ. Κοντοζαμάνης (χημικός)
32. Ανδρικόπουλος (χημικός)
35. Ανδρ. Κόντης
36. Θεόδ. Παπαθεοδώρου
37. Περικλῆς Πετράκος
39. Μάξ. Μητσόπουλος (φυσικομ.)
40. Ανδρέας Χατζηδάκης
41. Διον. Αγαπητός

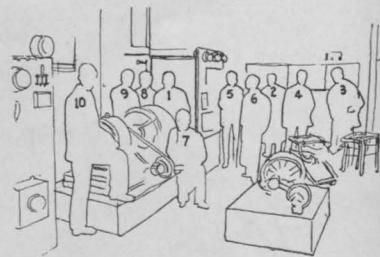
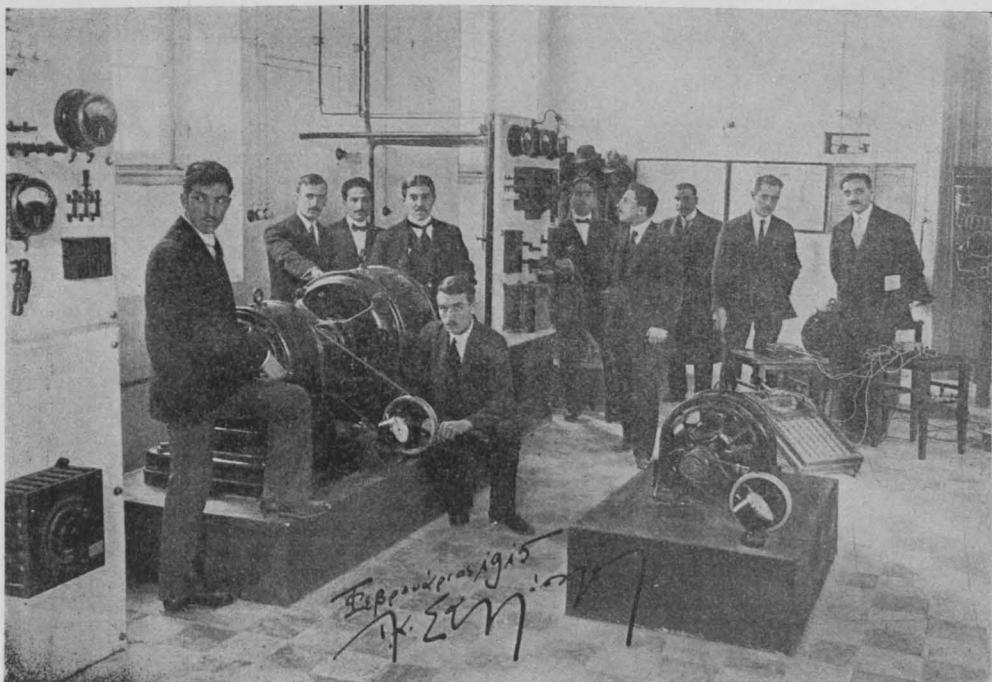

2. Παν. Παπαϊωάννου
3. Ι. Καραγιάννης
4. Στ. Χόρες (Χημ.)
5. Τρικκαλινδς
6. Γ. Κουρμπάνης
8. Π. Αθανασάκης
9. Γ. Ξενάκης
10. Α. Φραγκίδης
11. Θ. Σκούφος (Καθηγ.)
12. Ηλ. Τσαγγάρης
13. Στέφανος Κώνστας (μαθηματ.)
15. Άνδρ. Λαζαρίμος
16. Ιω. Ζολώτας
17. Γ. Χαλκιόπουλος
18. Άπ. Γιαννόπουλος
20. Κώστας Ρενιέρης (δρυκτολόγος)

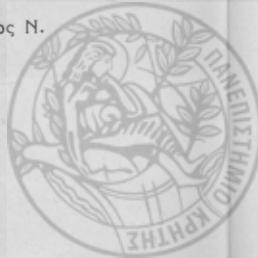

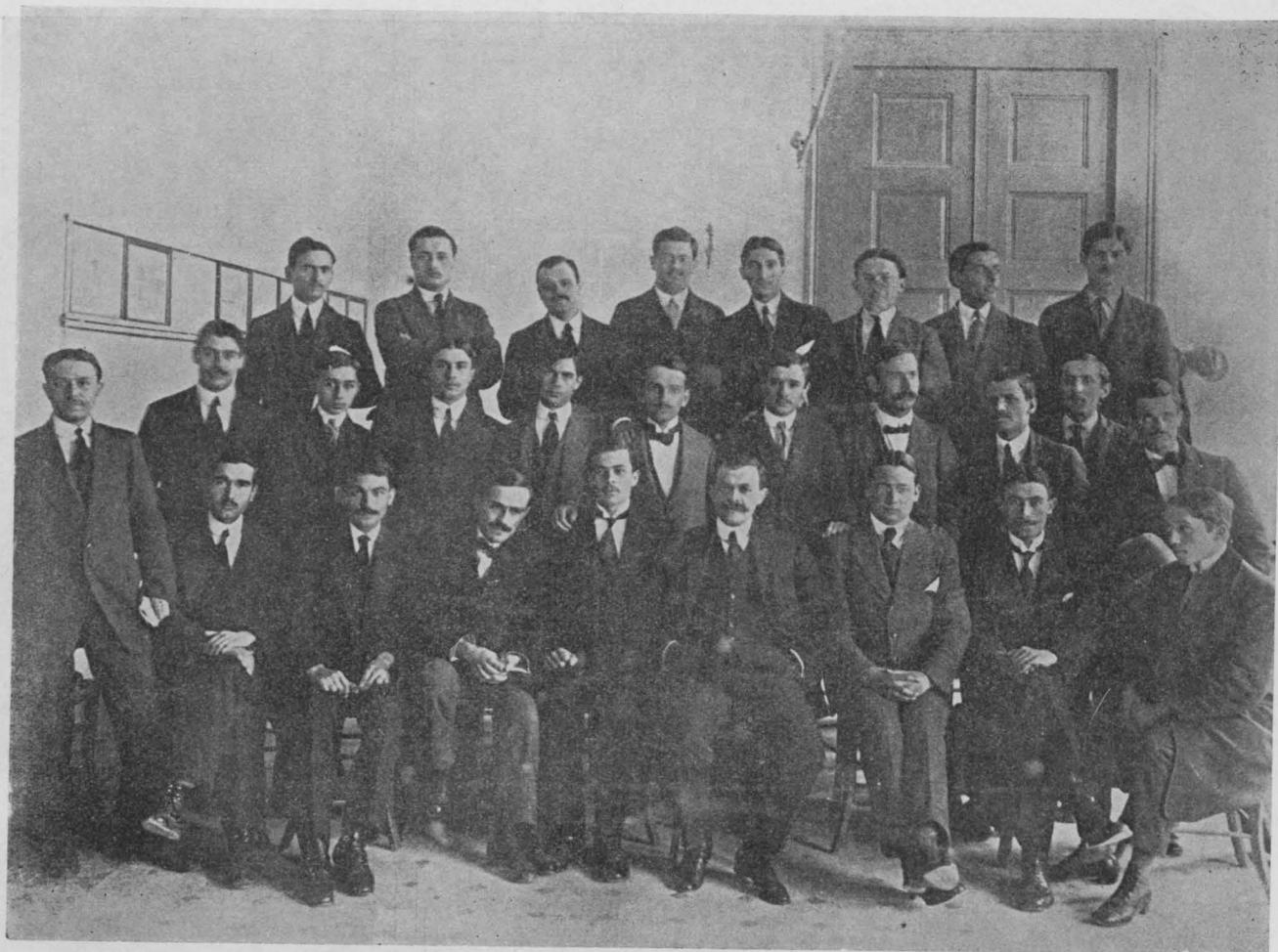
Έκδρομη της Σχολής Πολιτ. Μηχαν. εἰς Μέγαρα (1914)

Αίθουσα Ηλεκτρομηχανολογικού Εργαστηρίου Ε.Μ.Π. "Ετος 1915.
Ασκήσεις τῶν Μηχανολόγων—Ηλεκτρολόγων

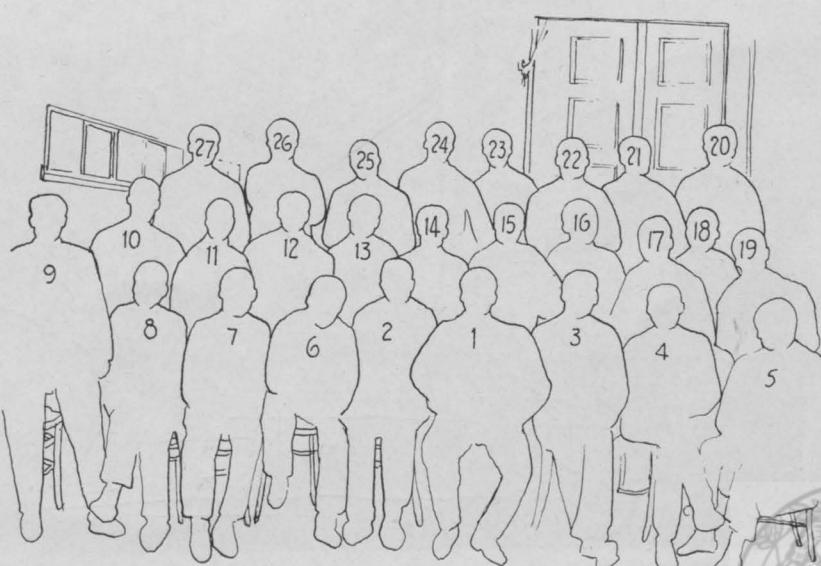
1. Σαρρόπουλος Γ. (Καθηγητής)
2. Όρφανίδης (Βοηθός Εργαστ.)
3. Κορυζῆς ταύλ.
4. Νικολάκης Χαρ.
5. Αρώνης Ιωάν.
6. Ρωματίδης
7. Χάρης Ν.
8. Δεκουλάκος Ηλ. (Επιμελητής)
9. Βέρροιος Ι.
10. Αντωνακόπουλος Ν.

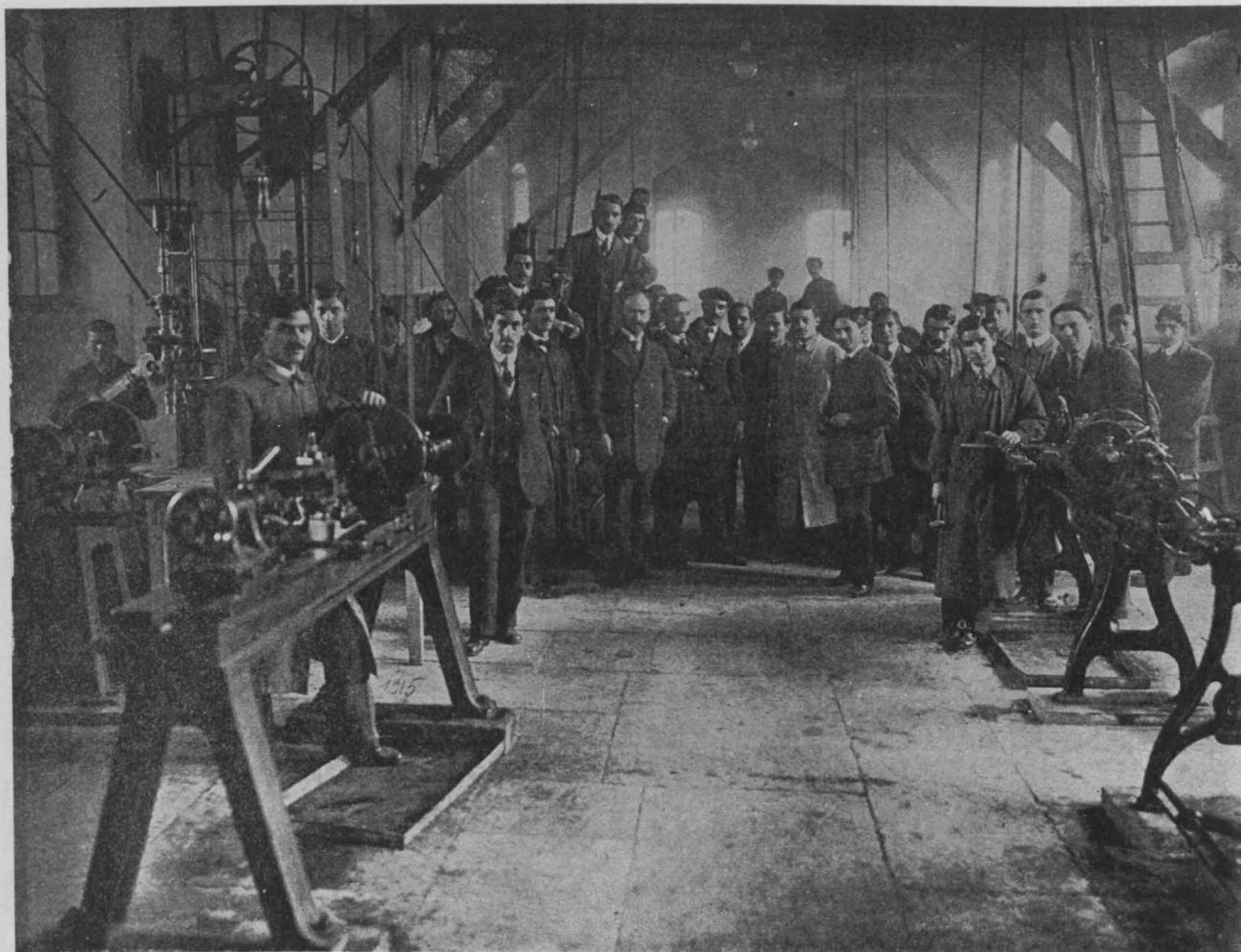

Δευτέρα τάξις τῶν Σχολῶν Πολιτ. Μηχανικῶν καὶ Μηχανολόγων, ἐν τῇ αἰθουσῇ τῆς
1ης τάξεως τοῦ Ἐθν. Μ. Πολυτεχνείου (Φεβρουάριος 1915).

1. Κωνστ. Μαλτέζος (Καθηγητής)
2. Ἰωάνν. Ἀναστασόπουλος
3. Ἀθ. Δολιανίτης
4. Γεώργ. Ὁρλώφ
5. Κωνστ. Σπουργίτης
6. Θεοφ. Καπετανστρατάκης
7. Ἀναστ. Βακαλόπουλος
8. Ἡλίας Ἀγαθοκλῆς
9. Ἀλεξ. Τσαντηράκης
10. Χρ. Παπαστράτος
11. Δημ. Πετσάλης
12. Μουζάκης
13. Γεωργ. Μουτζουρίδης
14. Κωνστ. Κεφάλας
15. Παναγ. Ντούλης
16. Συμ. Παπαϊωακείμ
17. Δημ. Δανιήλ
18. Νικ. Νατσούλης
19. Δημ. Βοΐλας
20. Ἐμμ. Καψαλάκης
21. Γεώργ. Λαζανᾶς
22. Χρ. Κωνσταντίνου
23. Νικ. Ψιλόπουλος
24. Κωνστ. Κουρόπουλος
25. Παύλος Στάσης
26. Λεων. Ἀναγνώστου
27. Μιχ. Ἀθανασιάδης

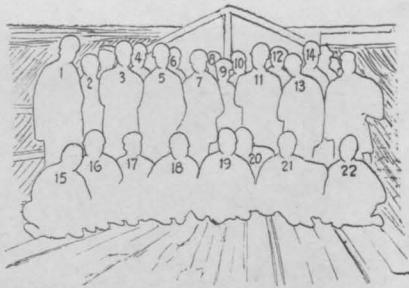
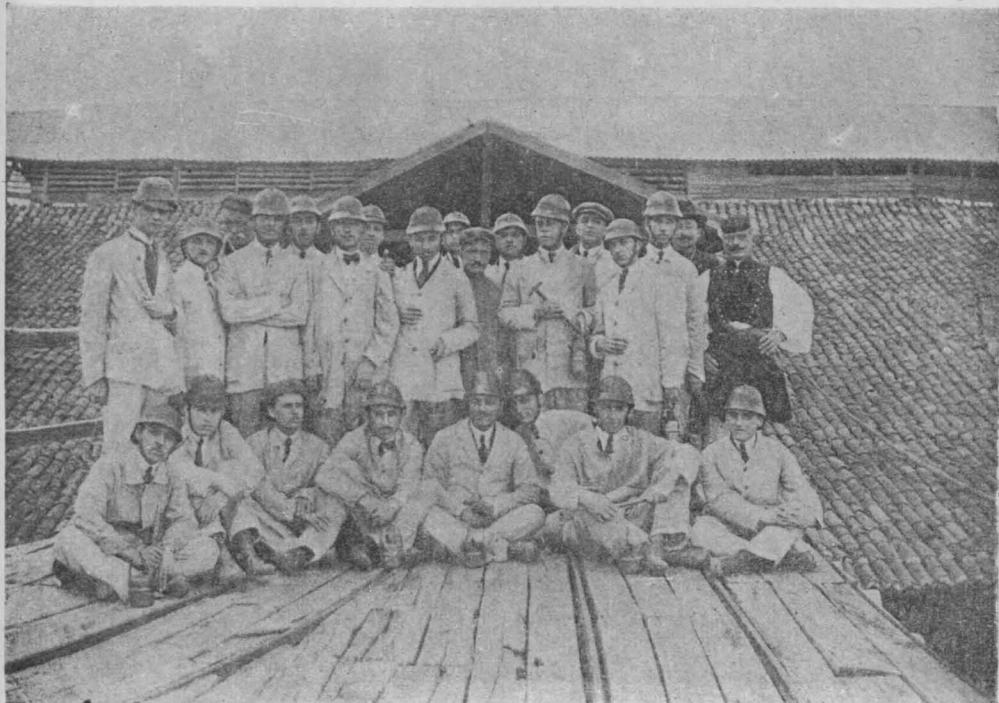

Φωτογραφία εἰς τὸ Μηχανουργεῖον τοῦ Ε.Μ.Π. τῶν σπουδαστῶν τῆς Δ', Γ' καὶ Β' τάξεως τῆς Σχολῆς [Μηχανολ.-]Ηλεκτρολ. (1915).

1. Γεώργιος Ραζέλος (Έργοστασιάρχης)
2. Στέφανος Σαπήρας
3. Χρήστος Κωνσταντίνου
4. Χρήστος Γώγας
5. Κωνστ. Παπαϊωάννου
6. Γεώργιος Αργυρόπουλος
7. Τάσος Βακαλόπουλος
8. Δημήτριος Καρπέτης
9. Μιχαήλ Αθανασιάδης
10. Ιάκωβος Κλεώπας
11. Θεόφιλος Καπετανάκης
12. Κουσίντας
13. Γεράσιμος Ζησιμάτος
14. Λεωνίδας Αναγνώστου
15. Κωνστ. Κεφάλας
16. Σπύρος Αύγουστης
17. Μουντζουρίδης
18. Κωνσταντίνος Κασσιδάκης
19. Κωνσταντίνος Ιοσαδρόβσκης
20. Σπυρίδων Βελεγρής
21. Κίμων Λαγάνας
22. Νικόλαος Πυργιώτης

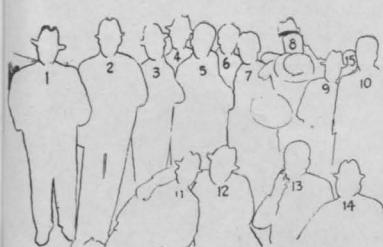

1. Ι. Κριεζής
2. Χρ. Μπέσης
3. Μ. Παπαευστρατίου
4. Λ. Βακράτσας
5. Π. Μωραΐτης
6. Γ. Μαυρομμάτης
7. Εύθ. Μαλάκης
8. Δ. Σίνης
9. Ἐπιστάτης μεταλλείων
10. Ι. Σίνης
11. Π. Κουμνήνος
12. Μ. Βιαγκίνης
13. Α. Γεωργίου
14. Γ. Ἀνδρεάδης
15. Α. Χανιώτης
16. Θ. Γιοτσαλίτης
17. Π. Παυλάκης
18. Γ. Μπούρλος
19. Σ. Λοράνδος
20. Χρ. Βοσυνιώτης
21. Α. Μπαζιώτης
22. Σ. Ζολώτας

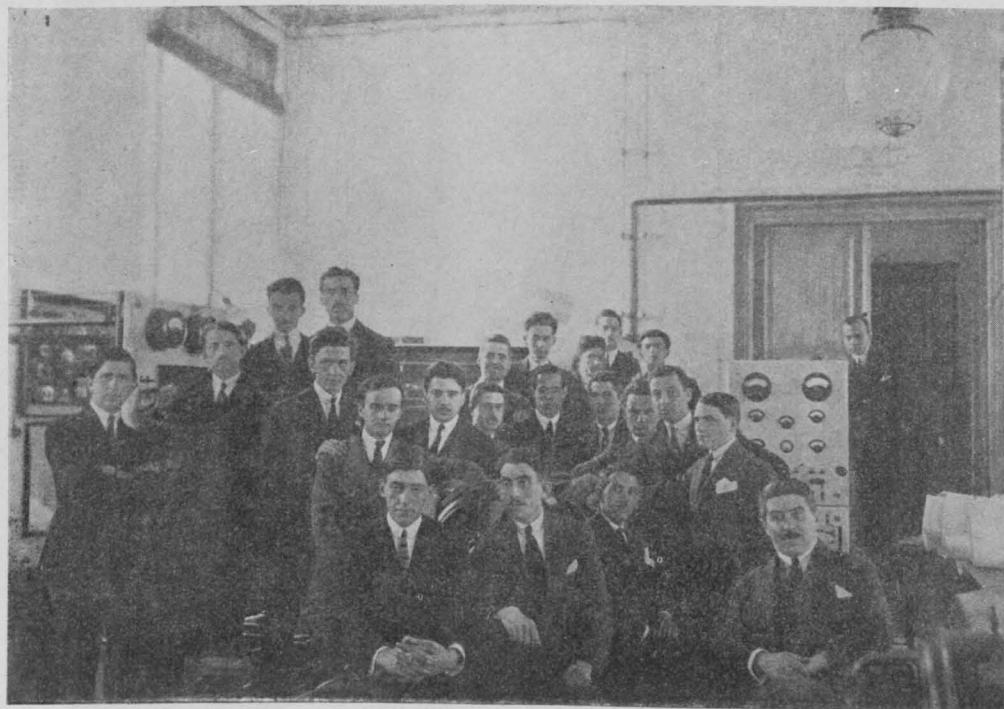
Ἐκδρομὴ Λαυρίου (27 Ἀπριλίου 1919). Β' τάξις Μηχανολόγων—Ηλεκτρολόγων
καὶ Γ' τάξις Χημικῶν Μηχανικῶν πρὸ τῶν στοῦν Καμάριζας.

Οἱ σπουδασταὶ τῆς Δ' τάξεως τῶν Πολιτικῶν Μηχανικῶν εἰς ἐκδρομὴν
εἰς Μαυροσουβάλαν (Λιγνιτωρυχεῖα) Ὡροποῦ τῷ 1919

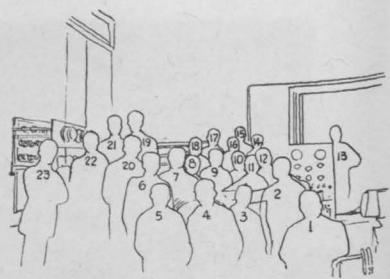

1. Παν. Βελισσάριος
2. Κωνστ. Κωτιάκης
3. Σταύρος Ἀναστασόπουλος
4. Γεώργιος Μπενόπουλος
5. Ιωάν. Σίδερης
6. Περ. Τριανταφυλλίδης
7. Κλεάνθ. Ζάννος
8. Νίκος Τζέν
9. Σωτήριος Ζήζηλας
10. Ἰασάνης Καψαλόπουλος
11. Δημήτριος Κυβέλος
12. Χαράλ. Μυλωνᾶς
13. Νικόλαος Νικολάκης
14. Δημοσθ. Δούκας
15. Μιχαήλ Τρίκκας

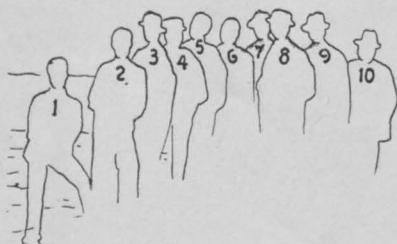

Οι σπουδαστοί της Δ' τάξεως της Σχολής Μηχανολόγων—Ηλεκτρολόγων είς τὸ Ἡλεκτρολογικὸν ἐργαστήριον (1920).

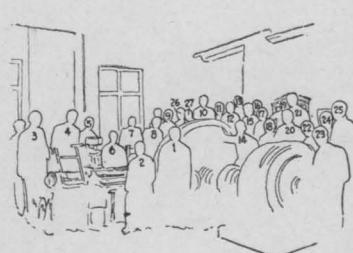
1. Γ. Σαρρόπουλος (Καθηγητής)
2. Ζολάτας Σπ.
3. Χανιώτης Αθ.
4. Βακράτσας Λ.
5. Μπαζιώτης Άνδρ.
6. Γρατσιάτος Ιω.
7. Λαλακάκης Εύά.
8. Κοντοθανάσης Π.
9. Κομνηνός Π.
10. Μωραΐτης Π.
11. Συκώκης Μ.
12. Μαυρομμάτης Γ.
13. Σίνης Κ.
14. Σίνης Ιω.
15. Γιοτσαλίτης Θ.
16. Γεωργίου Αντ.
17. Κριεζῆς Ιω.
18. Παπαευστρατίου Μιχ.
19. Παϊζάνης Κ.
20. Γεωργίου Σπ.
21. Μαλάκης ΕΘ.
22. Μπέτσης Χρ.
23. Άνδρεακος Γ.

Ἀσκήσεις τοπογραφίας τῆς Α' τάξεως Σχολῆς Τοπογράφων—Μηχανικῶν είς τὸ Παλ. Φάληρον. (Ἄπριλιος 1920).

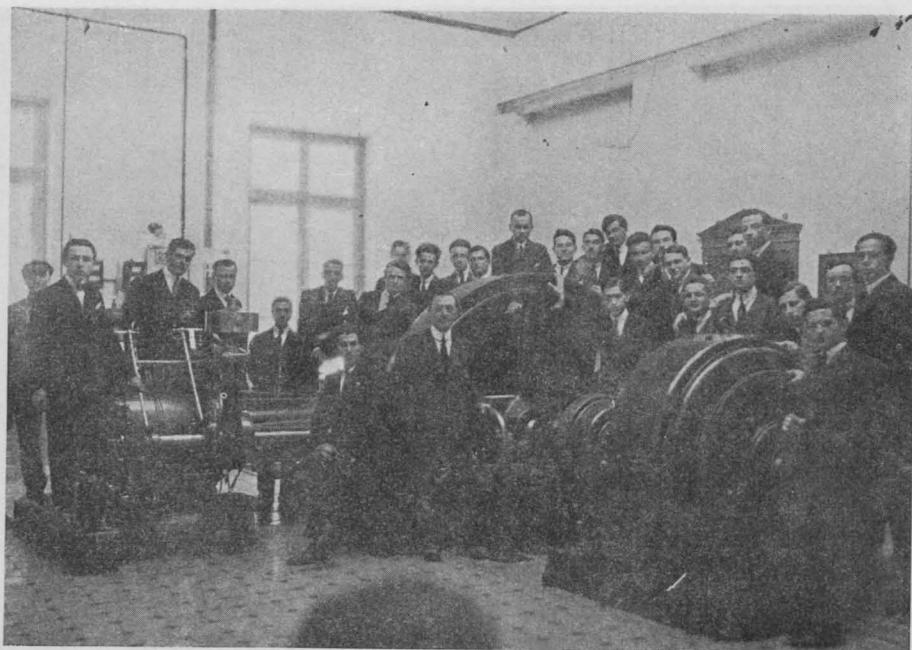

1. Ὁρέατης Ρωσάκης
2. Ἰφ. Κοκκίδης
3. Γεώργ. Ἀνδρεόπουλος
4. Στύλ. Ἀλβανός
5. Βασ. Παπαγκίκας
6. Σπυρ. Μερκουριάδης
7. Πλατ. Σταματέλος
8. Γεώργ. Σκάρδης (ἐπιμελητής)
9. Ἀλ. Σταύρου
10. Δημ. Πιπινάκης (Κλητήρ ΕΜΠ).

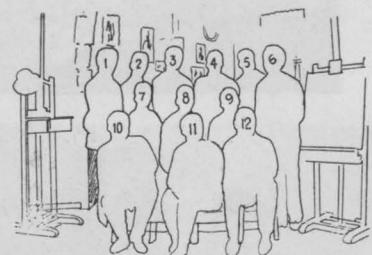

1. Σ. Λοράνδος 14. Α. Μπαζιώτης
(έργοστασιάρχης) 15. Ε. Μαλάκης
2. Π. Μωραΐτης 16. Κ. Παίζανης
3. Χ. Οικονόμου 17. Σ. Ζολώτας
4. Γ. Λάβδας 18. Μ. Παπαευστρατίου
5. Κ. Στρούμπος 19. Α. Γεωργίου
6. Π. Κονιοθανάσης 20. Ι. Σίνης
7. Α. Χανιώτης 21. Γ. Μαυρομμάτης
8. Μ. Συκώκης 22. Κ. Ανδρεάκος
9. Ι. Κριεζῆς 23. Σ. Γεωργίου
10. Δ. Σίνης 24. Ι. Γρατσιάτος
11. Θ. Γιοτσαλίτης 25. Π. Κομνηνός
12. Λ. Βακράτσας 26. Ε. Περράκης
13. Α. Πολίτης 27. Γ. Δράκος

Μηχανουργείον ΕΜΠ (1920) Γ'. και Δ'. τάξις Μηχανολόγων—Ηλεκτρολόγων

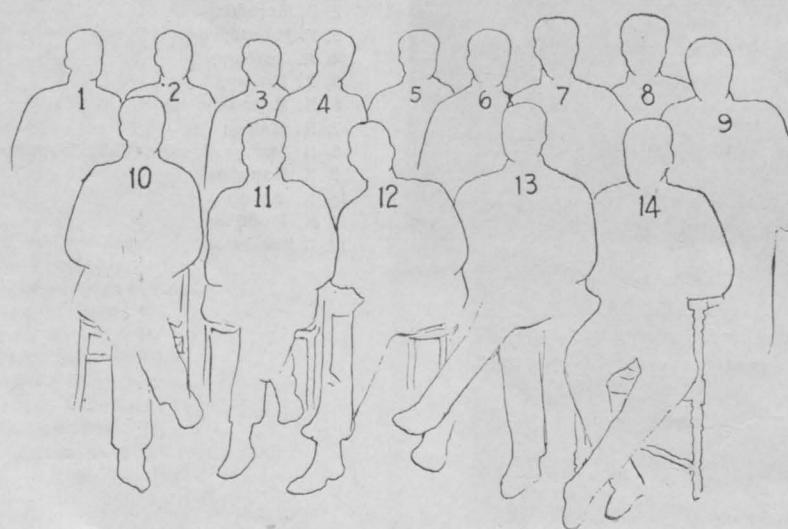
1. Ν. Σαλβαρλής
2. Γ. Μεταξᾶς
3. Γ. Μακαρόνας
4. Α. Τοτόμης
5. Σ. Γκανᾶς
6. Ν. Μητσάκης
7. Κ. Μπίρης
8. Ν. Ασπρογέρακας (Καθ. Ζωγραφικῆς)
9. Κ. Παπαδάκης
10. Κ. Δήμου
11. Κ. Μαράτος
12. Ι. Βασιλείου

Οι πρώτοι φοιτήσαντες είς τὴν Ἀν. Σχολὴν Ἀρχιτεκτόνων: Φωτογραφία ληφθεῖσα κατὰ τὸ τέταρτον ἔτος τῶν σπουδῶν (1921) είς τὸ ἐργαστήριον τῆς Ζωγραφικῆς.

"Ομιλος Μηχανικων ἐφέδρων ἀξιωματικῶν ἐν Σμύρνῃ (1921)

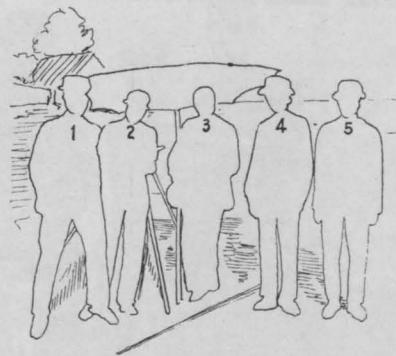

1. Καλ., Ἀμπαδογιάννης
2. Ἄναστ. Παντελάκης
3. Γερ. Πεφάνης
4. Κωνστ. Λάλας
5. Θεόδωρος Κωνσταντόπουλος
6. Θρασύβουλος Κουτσίνας
7. Γεώργιος Μαρκάκης
8. Ἐμμ. Στρατηγάκης
9. Νικόλ. Κοτζαμάνης
10. Κωνστ. Κουρόπουλος
11. Κωνστ. Ἰατροῦ
12. Παναγιώτης Σαρρῆς
13. Ἰωάν. Γιαννόπουλος
14. Παναγ. Κομηνόδης

Τοπογραφικαί ἀσκήσεις Γ' και Δ' τάξεως Πολιτ. Μηχανικῶν (Κηφισσιά 1921). Μία διάσταση.

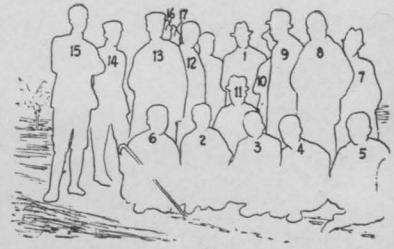
1. Γ. Βάλληνδας
2. Γ. Μπίρης
3. Χ. Φλωρᾶς
4. Μ. Τσαγκαράκης
5. Δ. Κορώναρος

Οι σπουδασταὶ τῆς Δ' τάξεως τῆς Σχολῆς Πολιτ. Μηχανικῶν εἰς τὸ πρόστυλον τοῦ πανεπιστημιού κτιρίου (ἄνω) τοῦ ΕΜΠ (1922).

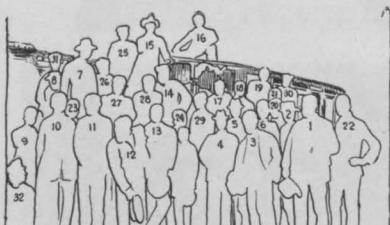
1. Παν. Γεωργαλᾶς
2. Αθαν. Σκάγιανης
3. Γεώργ. Μακρυμάλλης
4. Χαρ. Περ ικάρος
5. Δημ. Κορωνάρος
6. Αγγ. Καλογερᾶς
7. Παν. Μένανδρος
8. Θωμ. Καζαμίας
9. Χρ. Φλωρᾶς
10. Χαρ. Δημητρακόπουλος
11. Διον. Μωρέττης

1. Γούναρης (Καθηγητής)
2. Διον. Μωρέττης
3. Χρ. Φλωράς
4. Εύάγγ. Βαλαρῆς
5. Χαρίλ. Περδικάρης
6. Κωνστ. Χαρτοφύλαξ
7. Εύθ. Βέρρος
8. Αλέξ. Πρινόπουλος
9. Θωμ. Καζαμίας
10. Γερ. Μαρουλιανός
11. Άγγ. Καλογερᾶς
12. Στέφ. Στεφανάκης
13. Ιω. Φινινής
14. Ά. Ταζεδάκις
15. Παν. Γεωργαλᾶς
16. Χαρ. Δημητρακόπουλος
17. Άθ. Σκάγιαννης

Οι σπουδασταὶ τῆς Δ' τάξεως Πολιτ. Μηχανικῶν εἰς τὰ ἔργα ἐνισχύσεως τῆς ὑδρεύσεως Ἀθηνῶν ἐν Κηφισσίᾳ (1922).

1. Θ. Κομνηνός (καθηγητής)
2. Εμμ. Κριεζῆς (καθηγητής)
3. Ι. Δοανίδης (καθηγητής)
4. Κ. Βέης (καθηγητής)
5. Άν. Όρλανδος (καθηγητής)
6. Α. Κουτσοκώστας (καθηγητής)
7. Μωρειώτης
8. Ι. Μούντριχας
9. Λυκούρης
10. Μπίτσιος (άρχιτ.)
11. Ν. Κοζαδίνος
12. Κ. Καζαντζῆς
13. Π. Παπαμιχαήλ
14. Κ. Στράγγας
15. Π. Εύγενιος
16. Ι. Μολᾶς
17. Θ. Μπιζάκης
18. Σακελλαρόπουλος
19. Ν. Βαλασάκης
20. Θ. Διαμαντῆς

Ἐκδομὴ Β', Γ', Δ' τάξεως Χημικῶν Μηχανικῶν εἰς Ἐλευσίνα τῷ 1923.

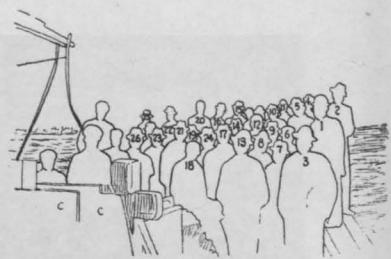
Διδακτική έκδρομή στὸ Δαφνὶ τῆς σχολῆς Ἀρχιτεκτόνων. (1924).

1. Δημ. Τριποδάκης
2. Σπυρ. Τσιλιμηδός
3. Σόλων Κυδωνιάτης
4. Ἀγγελος Σιάγας
5. Ἐρατώ Ἀσπρογέρακα
6. Φώτης Παναγιωτόπουλος
7. Ἀθ. Παπαντωνόπουλος
8. Φώτης Νικολούδης
9. Ἰωάνν. Φιλιππόπουλος
10. Διονύσ. Ζούκης
11. Βασ. Σαρλής
12. Ντίνος Φωτόπουλος
13. Παῦλος Μιχαλέας
14. Δημ. Κατσάρης
15. Λώρης Θανόπουλος
16. Ν. Ἀσπρογέρακας (καθηγητής)
17. Διον. Γαζῆς
18. Νικόλ. Κακούρης

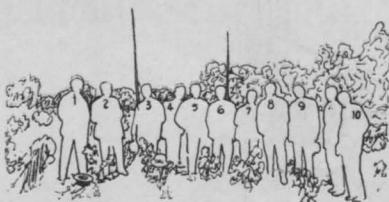

Ἐπίσκεψις ὑπερωκεανείου «Μαυριτανίας» ὑπὸ τῆς Δ' καὶ Γ' τάξεως Σχολῆς
Μηχανολόγων - Ἡλεκτρολόγων (1924 — 1925).

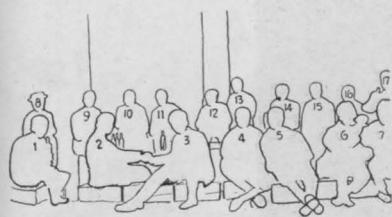
1. Ἀλ. Μελέγκοβιτς, ἐκαθηγητής
2. Κίμων Μπίστης
3. Ἀντ. Γκιώνης
4. Ι. Νιτσόλας
5. Κωνστ. Κρίσπης
6. Δημ. Νικολαΐδης
7. Γεώργ. Φραντζεσκάκης
8. Ἀναστ. Κουτσογιάννης
9. Παρασκευόπουλος
10. Εδθ. Μαλαγαρδῆς
11. Φλαμπουριάρης
12. Μηνᾶς Καρύδης
13. Κ. Καλογεράκης
14. Ἰωάν. Γενεράλης
15. Γεώργ. Πεζόπουλος
16. Μ. Μαυρομάτης
17. Γεώργ. Βεροής
18. Ἀν. Θεοφανίδης
19. Κλαδάκης
20. Ἀνδρ. Γαζῆς
21. Ἰωάν. Συνοδινός
22. Η. Στάϊκος
23. Π. Μαρίνος
24. Ν. Νικολόπουλος
26. Ἀχιλλεύς Γιαννίσης

Γ' καὶ Δ' τάξεων Χημ. Μηχανικῶν εἰς τοὺς
ἀμπελώνας Καμπᾶ (1925).

1. Γ. Ἀναγνωστόπουλος
2. Α. Μωραΐτης
3. Κ. Καζαντζῆς (ἐπιμελητής)
4. Θ. Καφτάνης
5. Ἀχ. Σπανός
6. Π. Παπαμιχαὴλ
7. Ἀθ. Δημόπουλος
8. Ι. Μούντριχας
9. Τ. Χριστόπουλος (ἐπιμελητής)
10. Χ. Τσουσόπουλος

1. Ἀθ. Δημόπουλος
2. Ξ. Διαλησμᾶς
3. Ν. Μπούρας
5. Γ. Κανελλόπουλος
6. Ἀν. Μωραΐτινης
7. Π. Παπαμιχαήλ
9. Τ. Χριστόπουλος (ἐπιμελητής)
10. Γ. Ἀναγνωστόπουλος
11. Κ. Καζαντζῆς (ἐπιμελητής)
13. Χ. Τσουσόπουλος
14. Ι. Μούντριχας
15. Γ. Κελαιδίτης
16. Ἀθ. Κοντόπουλος

Γ' καὶ Δ' τάξις Χημικῶν Μηχανικῶν τοῦ ἔτους 1925. Ἐκδρομὴ πρὸς ἐπίσκεψιν ἐργοστασίου Οἰγοποίας Καμπᾶ εἰς Κάντζαν.

Σπουδασταὶ τῆς Ἀν. Σχ. Ἀρχιτεκτόνων εἰς τὸ ἐργαστήριον τῆς Σχολῆς (1926).

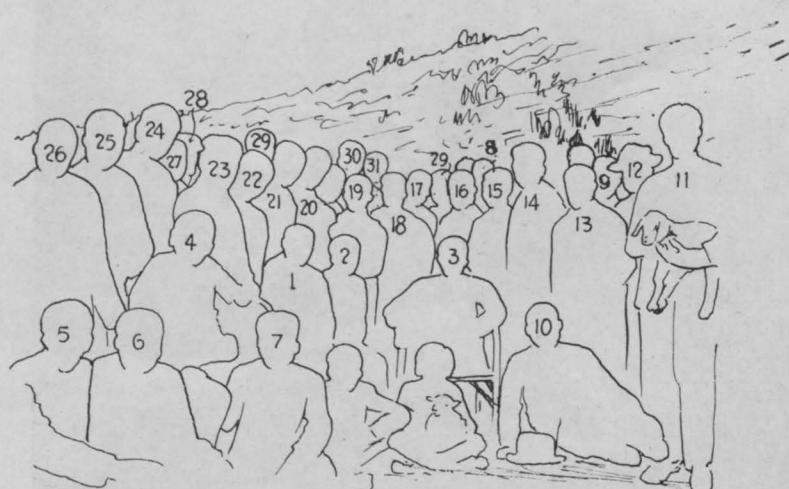
1. Φώτης Νικολούδης
2. Ντίνος Φωτόπουλος
3. Δημ. Τριπόδακης
4. Ἀντ. Σκάσης
5. Διονύσ. Ζούκης
6. Γιώάν. Φιλιππόπουλος
7. Παῦλος Μιχαλέας
8. Δημ. Κατσάρης
9. Διον. Καζῆς
10. Νικόλ. Κακούρης
11. Βασ. Σαρλῆς
12. Ἀθαν. Παπαντωνόπουλος
13. Φώτης Παναγιωτόπουλος
14. Λώρης Θανόπουλος

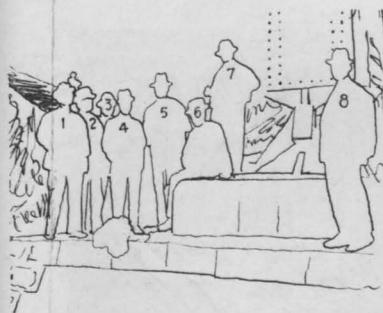

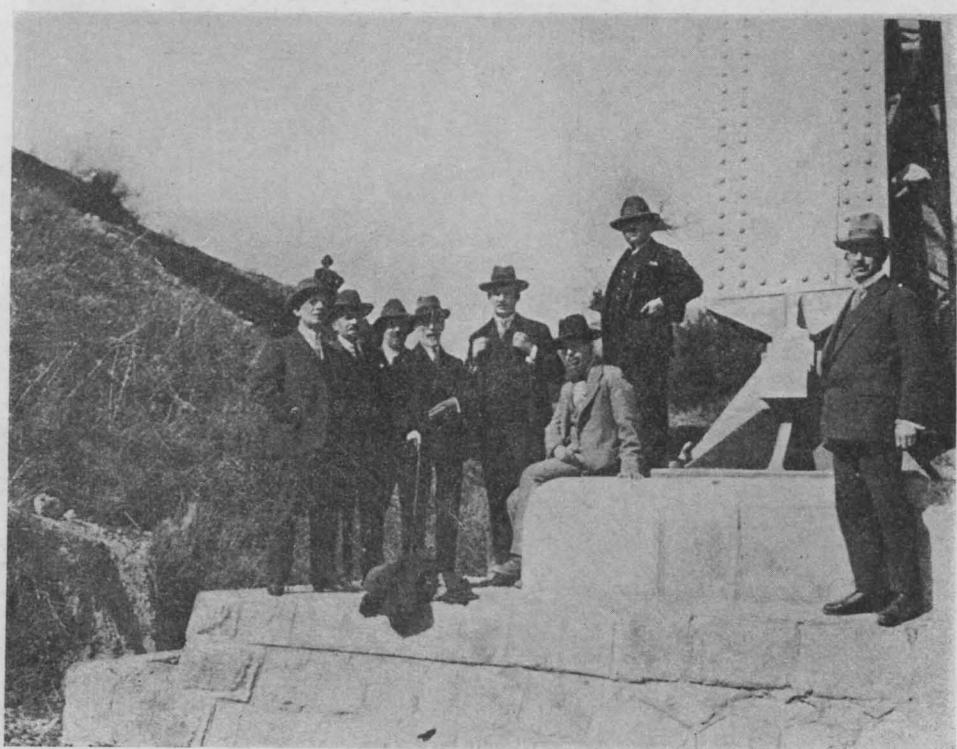
Έκδοση της Δ' και Ε' τάξεως Πολιτικῶν Μηχανικῶν εἰς Ἀνθρακωρυχεῖα Ὡρωποῦ (Μάϊος 1925).

1. Ἡλ. Γούναρης, (καθηγητής)
2. Φρ. Θεόδωρος, (καθηγητής)
4. Ἄντ. Γιαννόπουλος
5. Π. Παπαδημητρίου
6. Α. Τερμενζῆς
7. Ἡλ. Γιαννόπουλος
8. Κωνστ. Δαρβίας
9. Στ. Λεφάκης
10. Ν. Σιγανός
11. Κωνστ. Οίκονόμου
12. Μενέλ. Γιαννετάκης
13. Φώτ. Μισεντζῆς
14. Εύάγ. Κολέσκας
15. Α. Παβέλας
16. Ιω. Θεοχαρόπουλος
17. Εύάγ. Μιχάλης
18. Δ. Γούτος
19. Χ. Μπλάτσιος
20. Κ. Κρανιώτης
21. Βασ. Παπατζήμας
22. Δημοσθ. Λεωνίδας
23. Δημ. Γαρουφαλίδης
24. Νικ. Καρτσιβάνης
25. Ἡλ. Σούρσος
26. Σ. Γλύκας
27. Σπ. Γαλάνης
28. Ιω. Κοτσερώνης
29. Σπ. Ρίζος
30. Ιω. Ἀντωνόπουλος
31. Σ. Μαυρογένης

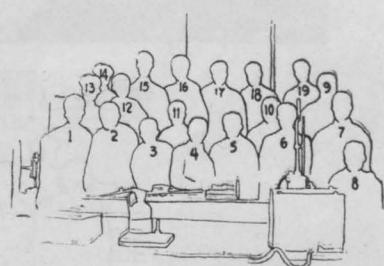
1. Γεώργ. Βουγιούκας
2. Περ. Χαρτουλάρης
3. Νίκ. Μπογδάνος
4. L. Schneider
5. Δημ. Σχινάς
6. Άλέξ. Οίκονόμου
7. Ιωάν. Σαμαρτζῆς
8. Renard, (Άρχιμηχανικός Βελγ.
Έταιρείας κατασκευής Σημων
Καλαμπάκας—Βερροίας)

Οι διευθύνοντες μηχανικοί τῶν Σ.Ε.Κ. καὶ τοῦ "Υπουργείου
ἐπὶ τοῦ πρὸς Λάρισσαν βάθφον τῆς γεφύρας Μπράλου (Απρίλιος 1927)

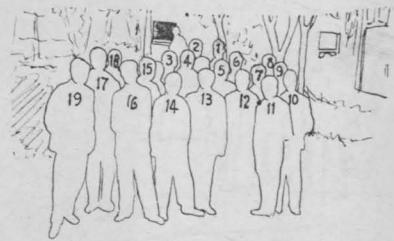
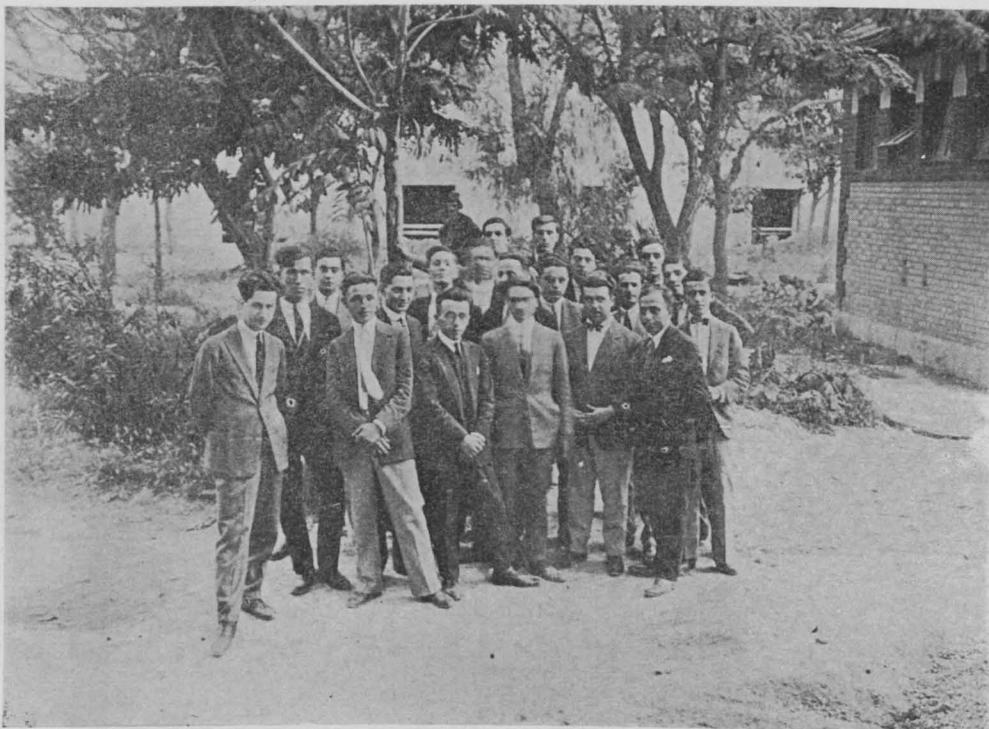

Σπουδασταὶ τῶν Ἀγωτ. Σχολῶν Μηχανολόγων καὶ Χημικῶν Μηχανικῶν
εἰς τὸ ἐργαστήριον Φυσικῆς τοῦ Ε.Μ.Π. Σχολ. ἔτος 1926—1927.

1. Νικόλ. Βουλοδῆμος
2. Νικόλ. Τσακίρης
3. Γεώργ. Φουσάρας
4. Δημ. Βασιόρης
5. I. Ρογκάν
6. Γ. Μακρῆς
7. Κωνστ. Κακούρας
8. Δ. Καραγάρης
9. Γεώργ. Βόγλης
10. Ηλίας Μπρατόπουλος
11. Ιωάν. Μπασλύμπασης
12. Τάκης Σακελλαρίου
13. Γεώργ. Κορωνίτης
14. Αχιλ. Παπατέπερου
15. Εμμ. Λαγουσιμιτζῆς
16. Θ. Κοσμᾶς
17. Κωνστ. Μητσάκης
18. Χριστόδουλος Γούλιος

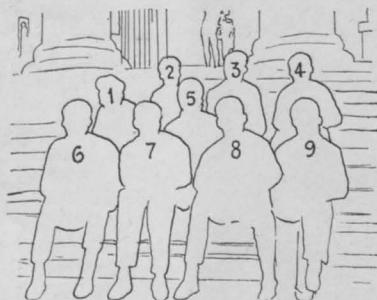

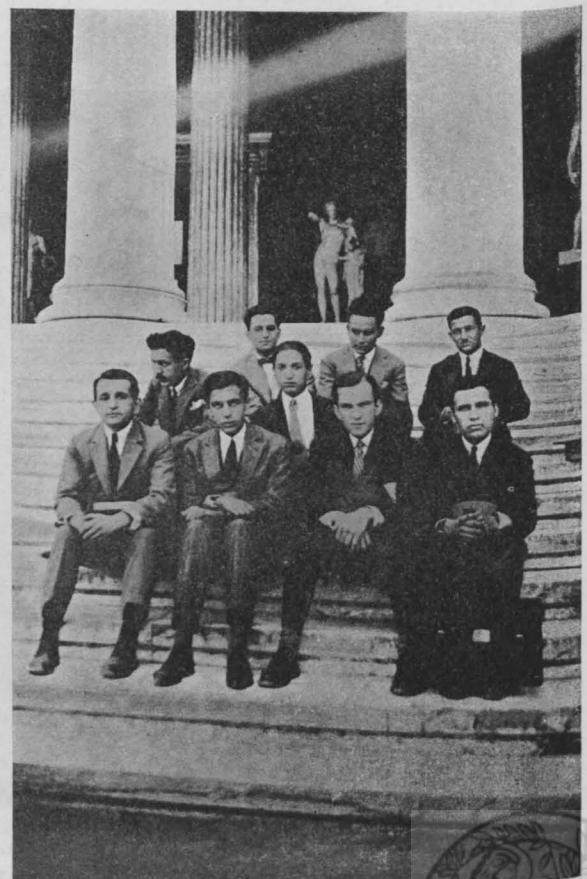
1. Τάκης Σακελλαρίου
2. Χριστόδουλος Γούλιος
3. Ι. Ρογκάν
4. Γ. Μακρής
5. Κωνστ. Μητσάκης
6. Νικόλ. Βουλόδημος
7. Γεώργ. Βόγλης
8. Ἡλίας Μπρατόπουλος
9. Ἰωάννης Μπουλούμπασης
10. Γεώργιος Φουσάρας
11. Νικόλ. Τσακίρης
12. Ἀχιλ. Παπαπέτρου
13. Γεώργ. Κορωνίτης
14. Δημ. Βαθούρης
15. Δημοσθ. Καραγιώργης

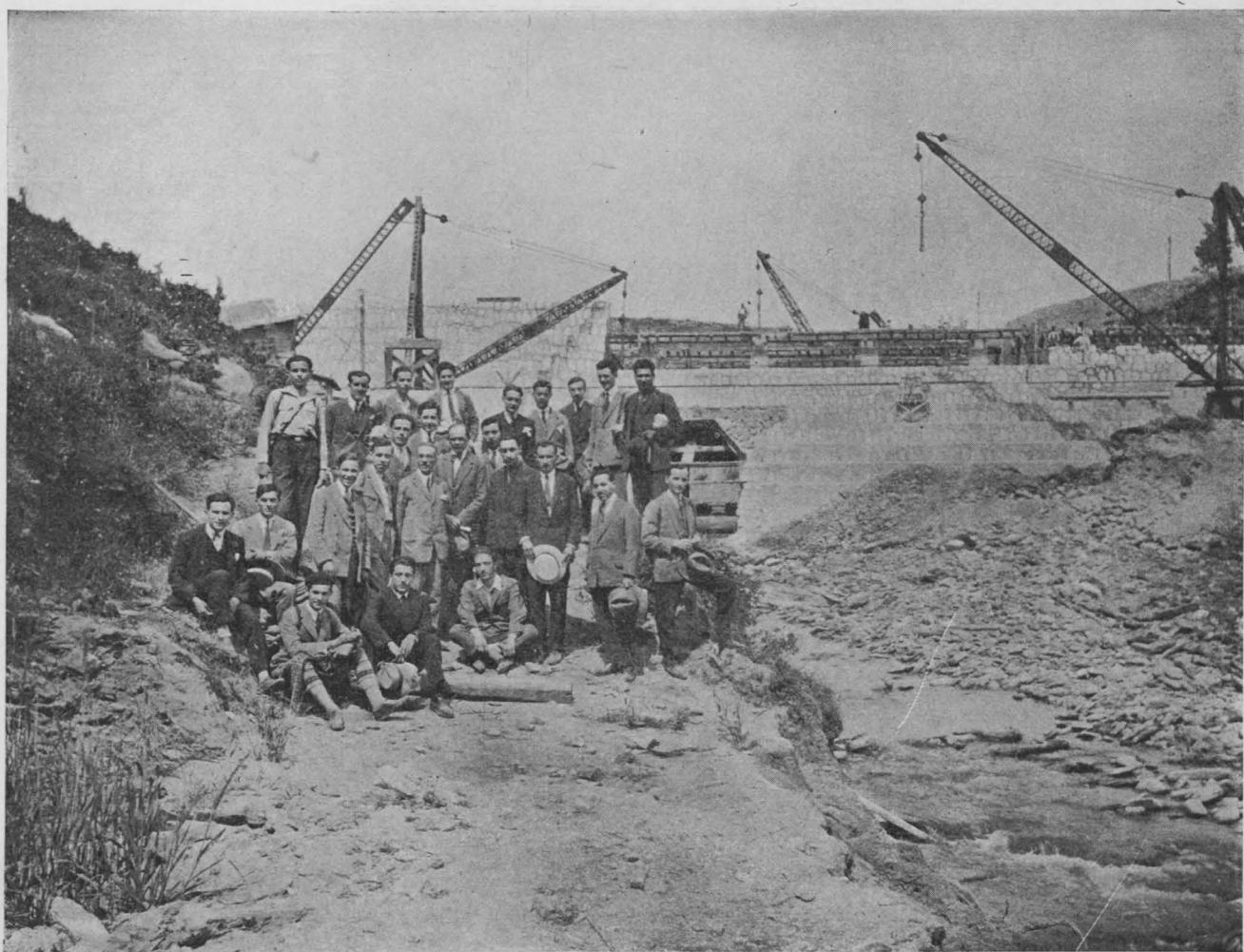
Σπουδασταὶ τῶν Ἀνωτ. Σχολῶν Μηχανολόγων καὶ Χημικῶν Μηχανικῶν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Πολυτεχνείου. Σχολ. ἔτος 1926—1927

Γ' τάξις Μηχανολόγων - Ἡλεκτρολόγων (1927)

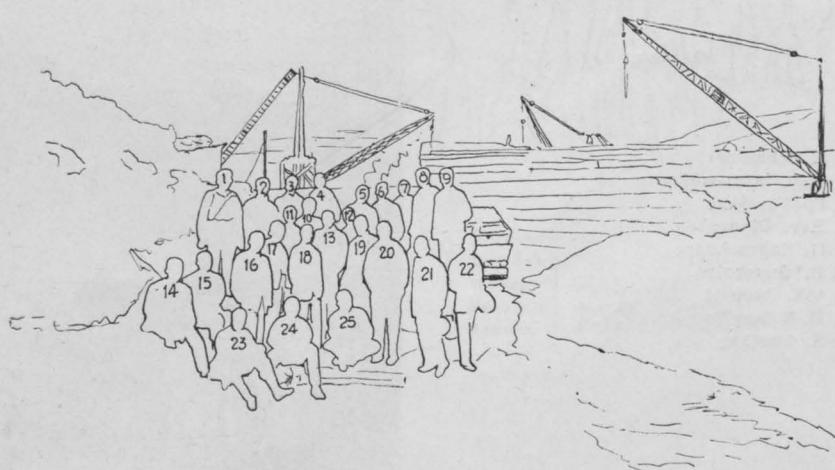
1. Ι. Χάγερ
2. Κ. Ἀγγελίδης
3. Ν. Κασιμάτης
4. Α. Λεπέτσος
5. Γ. Βουτσινᾶς
6. Κ. Λειβαδεύς
7. Α. Τσιριμῶκος
8. Α. Μπρούμης
9. Ξούρας

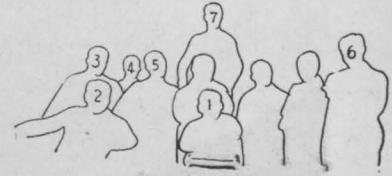

Οι τελειόφοιτοι του Ε.Μ.Π. είς τὸ ὑπὸ κατασκευὴν φράγμα τοῦ Μαραθῶνος—Μάϊος 1928.

1. Ἀντών. Κωστέας
2. Ἀγγ. Μωραΐτης
3. Πέτρος Πετρέας
4. Δημήτριος Κροκκιδᾶς
5. Ἀντώνιος Βορδώνης
6. Νικόλ. Θεοφανίδης
7. Νικόλ. Νικολαΐδης
8. Ἀθαν. Δόβας
9. Βασίλ. Γεωργούλης
10. Κωνστ. Πετρίδης
11. Γεώργ. Ζαβερδινός
12. Γεώργιος Μαμμωνᾶς
13. Μηχανικός τῆς Ἐτ. Οδλεν
14. Παναγ. Καπασακάλης
15. Γεώργ. Τιγκαράκης
16. Γεώργ. Μένανδρος
17. Ἰωάν. Δρίνης
18. Α. Σῖνος (καθηγητής)
19. Μιχαήλ Πουλῆς
20. Ἀριστείδης Λαμπρινίδης
21. Ἀπόστολος Παρασκευᾶς
22. Χρήστος Χανιώτης
23. Χρήστος Εὐελπίδης
24. Ἰωάν. Τομπρογιάννης
25. Ἀθαν. Καζάκος

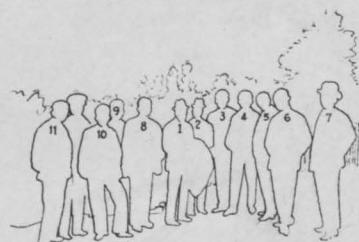

1. Γ. Βουγιούκας
2. Βσα. Λεοντόποιλος
3. Ν. Μπογδάνος
4. Π. Χαρτουλάρης
5. Σ. Κορώνης
6. Δημ. Παπαϊωάννος
7. Αλέξ. Οίκονόμου
8. Γ. Διόμας

Οι Διευθύνοντες τῶν Σ.Ε.Κ. μετὰ τῶν Βέλγων μηχανικῶν ἐν Κηφισσίᾳ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἔργων ἐνισχύσεως γραμμῆς Πειραιῶς—Πλατύ καὶ κατασκευῆς τῆς γραμμῆς Καλαμπάκας—Βερροίας (11-2-1928).

"Ομίλος Μηχανικῶν τῶν Σ.Ε.Κ. ("Εδεσσα 1929).

1. I. Schneider
2. 'Εμμ. Αντωνιάδης
3. Γρ. Γκινάλης
4. Ξεν. Οίκονόμου
5. Π. Χαρτουλάρης
6. Β. Δημητρίου
7. 'Αλ. Λουμπιέ
8. Π. Κυριακίδης
9. Κ. Δαρίβας

"Εδεσσα 29-5-29.

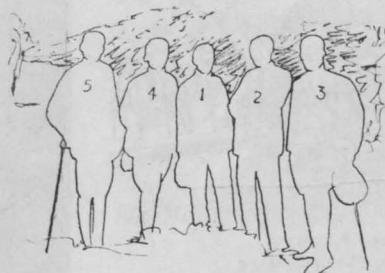
1. Εύτ. Κοκκινόπουλος
2. Θ. Ζούνης
3. Π. Νομικός
4. Β. Έμκε
5. Δ. Κλαυδιανός
6. Άρ. Οικονόμου
7. Δ. Φλωράς

Κεφαλάρι Κηφισσιάς. Μεγάλαι τοπογραφικαί ἀσκήσεις τῆς Δ' τάξεως τῶν Πολιτικῶν Μηχανικῶν. Θέρος 1928.

"Ομίλος Μηχανικῶν εἰς Βελεμίστι (Άγιοφαλλον) — 7 Σ)βρίου 1930.

1. Γ. Βουγιούκας
2. Σ. Κατσουλίδης
3. Wenger
4. Marteau } Μηχανικοί κατασκευῆς γραμμῆς
5. Renard Καλαμπ.—Βερροίας

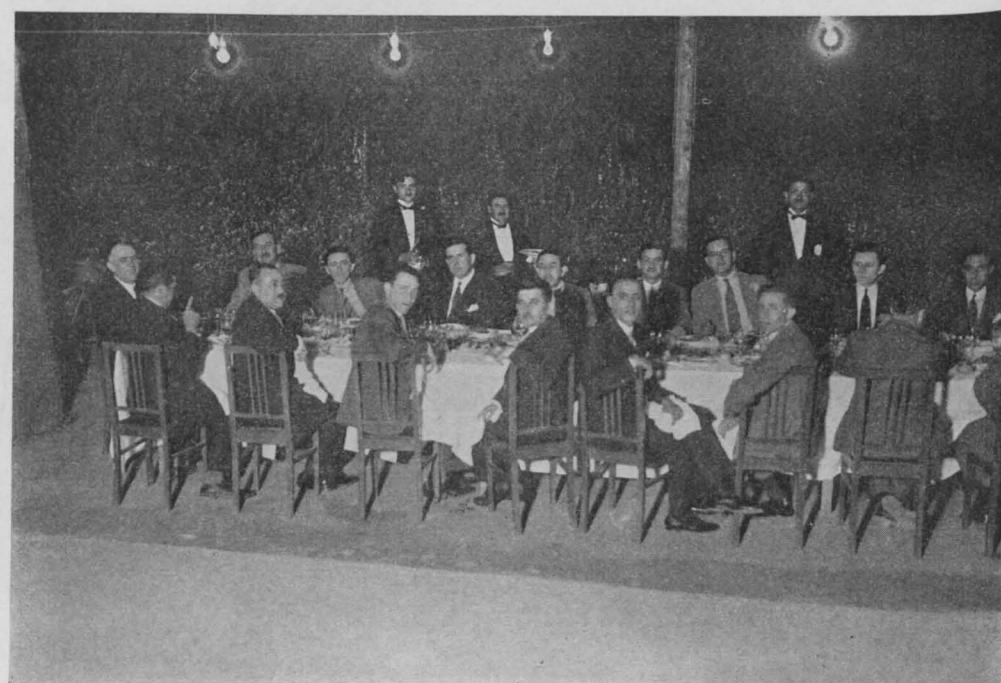

1. Α. Παπαμάρκου
2. Α. Σταματιάδης
3. Νικ. Κάτσενος
4. Γεώργ. Διαμαντίδης
5. Φρ. Θεοδωρίδης
6. Κ. Στάμου
8. Γ. Ραζέλος
9. Κ. Ισμυρλής
10. Σπηλ. Άγαπητός
11. Νικόλ. Κιτσίκης
12. Γεώργ. Βρυζάκης
13. Π. Λοπρέστης
14. Π. Παρασκευόπουλος
15. Ι. Σάσσος
16. Κ. Φιλάρετος
17. Θ. Κυριαζῆς
18. Δ. Τσιπούρας
19. Παν. Παπαδημητρίου
20. Μιχ. Οίκονόμου

*Ετήσιον γεῦμα τοῦ Πολυτεχνικοῦ Συλλόγου εἰς τὰ Παναθήναια.—Μάϊος 1930,

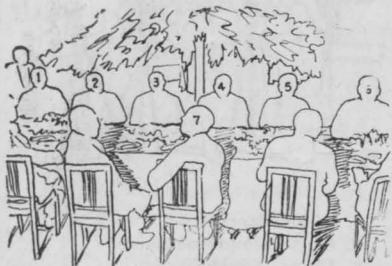

1. Νικ. Κάτσενος
2. Ιω. Μαλανδράκης
3. Κ. Γεωργιάδης
4. Βασ. Μιχόπουλος
5. Γ. Τρυπάνης
6. Κ. Ραζῆς
7. Μ. Κάτσενος
8. Λεων. Στραβοσκιάδης
9. Αναστ. Θεοφανιδῆς
10. Γ. Χατζηγιάννης
11. Γ. Γιατράκος
12. Γ. Ραυτόπουλος

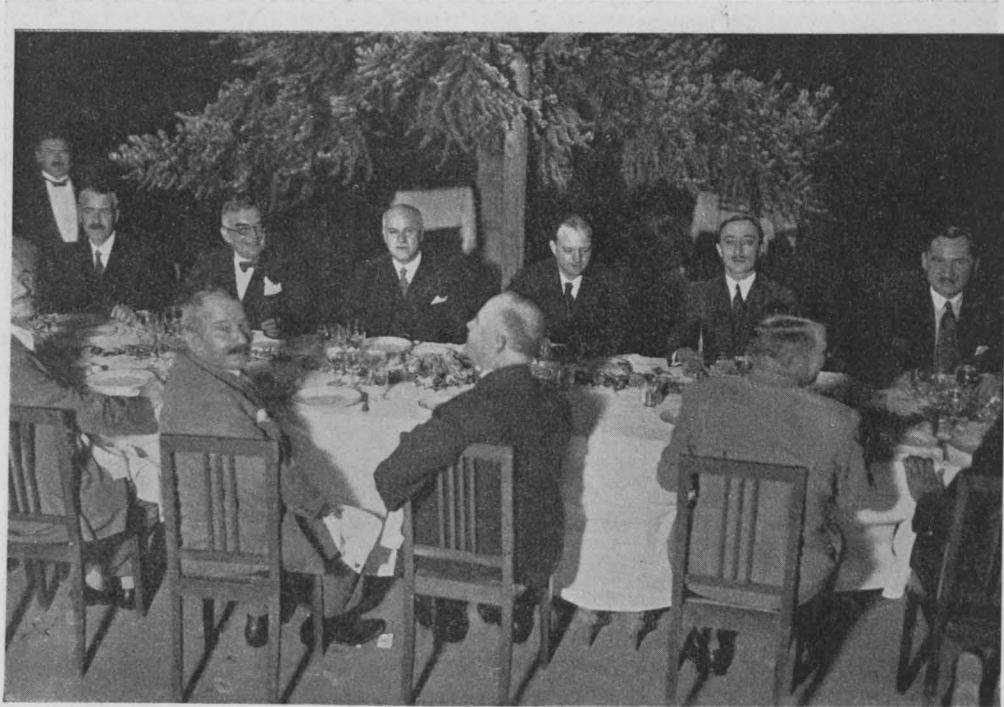

Γεῦμα δοθὲν τὴν 19ην Μαΐου 1931 πρὸς τιμὴν τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πολυτεχνείου κ. Κ. Στάμου ἐπὶ τῇ ἀποχωρήσει τοῦ ἐκ τῆς θέσεως τοῦ ὑποδιευθυντοῦ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἡλεκτρικῆς Εταιρίας.

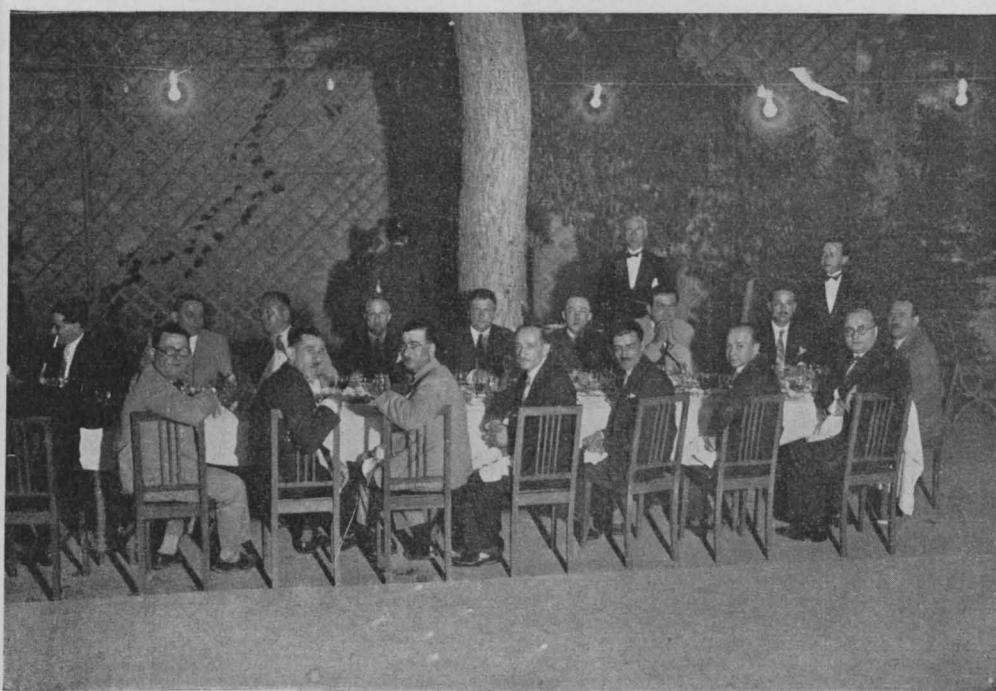

1. Otto Verity
2. Άλ. Βλάγκαλης
3. Κωνστ. Στάμου
4. L. C. Kemp
5. Πέτρος Βακκάς
6. Δημ. Σχινᾶς
7. Παν. Ν. Παπαδημητρίου

Γεύμα δοθὲν τὴν 19ην Μαΐου 1931 πρὸς τιμὴν τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πολυτεχνείου κ. Κ. Στάμου, ἐπὶ τῇ ἀποχωρήσει τοῦ ἐκ τῆς θέσεως τοῦ ὑποδιευθυντοῦ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἑλεκτρικῆς Εταιρίας.

Γεύμα δοθὲν τὴν 19ην Μαΐου 1931 πρὸς τιμὴν τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πολυτεχνείου κ. Κ. Στάμου, ἐπὶ τῇ ἀποχωρήσει τοῦ ἐκ τῆς θέσεως τοῦ ὑποδιευθυντοῦ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἑλεκτρικῆς Εταιρίας.

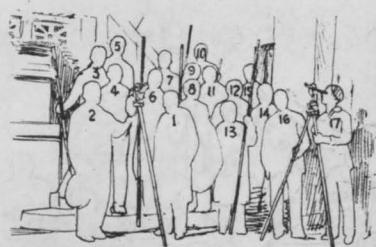

1. Ιαάν. Φοινινῆς
2. Σπ. Στρούμπος
3. Λεων. Αναγνώστου
4. Νικ. Παράσχος
5. Γεώργ. Λάβδας
6. Χριστ. Οικονόμου
7. Γ. Δράκος

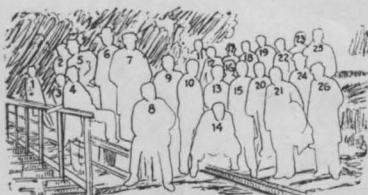

Σπουδασταὶ τῆς Α' τάξεως τῆς Σχολῆς Ἀρχιτεκτόνων
μετὰ τὸ μάθημα τῆς Γεωδαισίας πρὸ τοῦ κεντρικοῦ κτισίου τοῦ Ε.Μ.Π.—Μάρτιος 1931.

1. Ἰωάν. Περικλέους
2. Θέμης Παπαθεοδώρου
3. Τάκης Σαρδῆς
4. Λεων. Δρέττας
5. Κώστας Σαρδέλης
6. Ἀνδρ. Ρογκάν
7. Βίκτωρ Βαφειάδης
8. Ἐθέλ. Πραντούνα
9. Γεώργ. Χατζηνάκος
10. Ἀλ. Ἰατρίδης
11. Παντ. Τσαλαβούτας
12. Ἀρθούρος Σκέπερς
13. Ἰωάν. Κιοκπάσογλου
14. Τάμης Καπετανάκης
15. Ὁρέστης Φιντικάκης
16. Σπ. Στάϊκος
17. Γεώργ. Χριστόπουλος

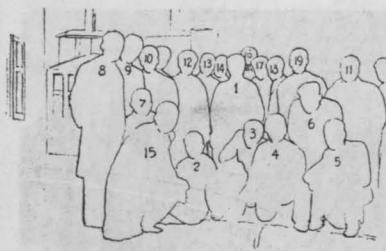

1. Στέφ. Σταυρίδης
2. Ἰωάν. Κοττορός
3. Ἰωάν. Σταθόπουλος
4. Κωνστ. Ἀντανασιώτης
5. Σταμάτ. Παπαμιχαήλ
6. Παν. Γεωργαράκος
7. Ἰωάν. Ἀλεξίου
8. Γεώργ. Γιοτσαλίτης
9. Βασ. Μαυρουκάκης
10. Εύάγ. Τζάκος
11. Ἀθαν. Βασίλας
12. Θεόδ. Καρκαντζής
13. Ἰωάν. Φιλίππου
14. Σόλων Παπαγεωργίου
15. Ἀχιλ. Γκούστης
16. Πέτρος Σταύρου
17. Ἰωάν. Στρατηγάκης
18. Χαρλ. Γκανατσούλης
19. Ἰωάν. Κόρακας
20. Ἰωάν. Λεοντιάδης
21. Ἰδομενεύς Σταμπούζος
22. Σπ. Μπέκας
23. Λεονάρδος Μενδρινός
24. Γεώργ. Βίγγος
25. Μέμος Κοντραφούρης
26. Ναούμ Στρέζος

Οι ἀπόφοιτοι τῆς Σχολῆς Πολιτ. Μηχανικῶν
ἐπὶ τῆς σιδηροδρομικῆς γεφύρας Κουλούρας (Μακεδονία), 26 Ἀπριλίου 1932.

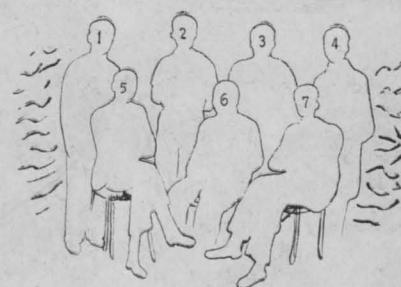

1. Αθ. Σοφιανόπουλος (Καθηγητής)
2. Μιχ. Μιχαλακόπουλος
3. Νίκ. Λάτος
4. Άλ. Άλεξόπουλος
5. Χαράλ. Καλπάκας
6. Γεώργ. Παπαοικονόμου
7. Άντ. Φιλιππίδης
8. Σπ. Τζελέπης
9. Σάββας Χατζηώσηφ
10. Περικλ. Ξανθάκης
11. Νίκ. Γεωργόπουλος
12. Κωνστ. Τριανταφυλλίδης
13. Δημ. Καρανδρέας
14. Νίκ. Κοντόπουλος
15. Όδυσ. Παπαδάκης
16. Γεώργ. Σταματέλλος
17. Μιλτ. Άλαμανής
18. Γεώργ. Σεϊσόπουλος
19. Άλεξ. Ροδίνης

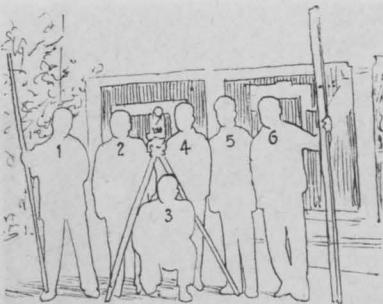
Έκδοση τῶν σπουδαστῶν τῆς Δ' τάξεως τῆς Σχολῆς Πολιτ. Μηχανικῶν εἰς τὰ ἐργοστάσια Τσιμέντων Χαλκίδος. 1933.

"Ομίλος διπλωματούχων Μηχανολόγων ἔξελθόντων τῷ 1934.

1. Σταύρ. Τρέζος
2. Βενιζέλος Άποστολίδης
3. Έρρικος Φορνάρο
4. Στυλ. Ζουρούτης
5. Συμεών Μαγκλιβέρας
6. Πέτρ. Αγγελάτος
7. Σάβ. Χατζηώσηφ

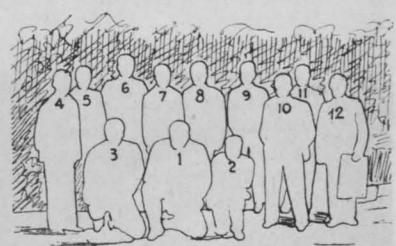
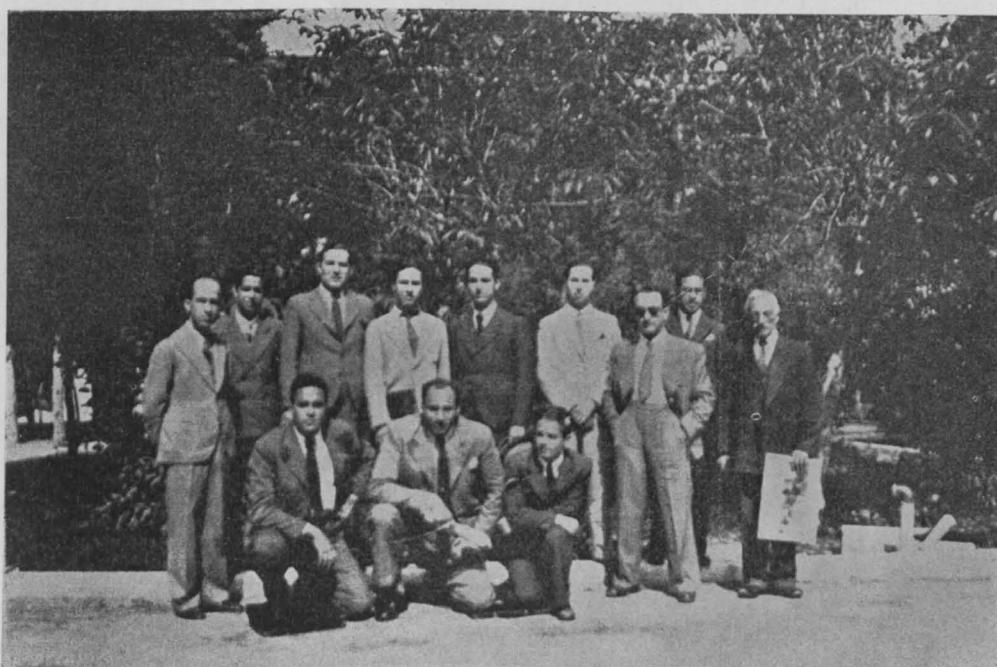

1. Ἰω. Μωραΐτης
2. Γεώργ. Σαπιρίδης
3. Ἄνδρ. Ἀννινος
4. Χρ. Λιαρούματης
5. Ἰω. Κακοσαΐδης
6. Φωτ. Πέρκας

Σπουδασταὶ τῆς Σχολῆς Πολ. Μηχανικῶν κατὰ τὰς μεγάλας τοπογραφικὰς ἀσκήσεις ἐν Κηφισιᾳ (Σεπτέμβριος 1934).

Σπουδασταὶ τῆς Ε' τάξεως τῆς Σχολῆς Μηχανολ. - Ηλεκτρολόγων εἰς τὸν κῆπον τοῦ Πολυτεχνείου (Ιούνιος 1936).

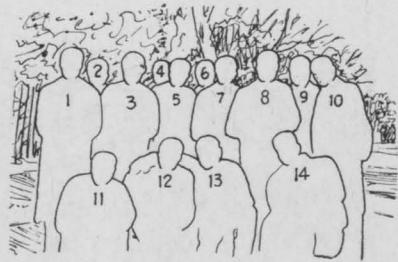

1. Στέλ. Φλώρος
2. Ἄντ. Μοσχόπουλος
3. Κωνστ. Ἀπέργης
4. Παῦλ. Παπασταύρου
5. Κωνστ. Σμυρνιώτης
6. Ἄλεξ. Μιχόπουλος
7. Λάζ. Λαζαρίδης
8. Λεων. Δρέπτας
9. Χριστόφ. Σαλιάρης
10. Σπυρ. Δακόπουλος
11. Στέφ. Ἀρβανιτάκης

Σπουδασται της Αν. Σχολής Χημικῶν Μηχανικῶν, ἔξελθόντες; τῷ 1937.

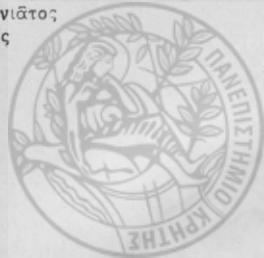
1. Κ. Βαφειόπουλος
2. Κ. Λιάτης
3. Ν. Κριεζής
4. Θ. Κόσυβας
5. Α. Γιαννόπουλος
6. Α. Καστανάκης
7. Χ. Μακρῆς
8. Α. Τσαλαπάτης
9. Α. Λούτσης
10. Δ. Μπαρούτης
11. Κ. Βέης
12. Α. Δεληγιάννης
13. Α. Κούτσικος
14. Π. Ροκωτᾶς

‘Από τὴν ἐκδρομὴν τῶν τελειοφοίτων τῆς Σχολῆς Πολιτικῶν Μηχανικῶν εἰς τὰ ‘Υδραυλικὰ ἔργα Θεσσαλίας.’ (25—28-4-37).

1. Ἀλέξ. Σίνος (Καθηγητής)
2. Ἀντωνόπουλος (Προϊστ. Υπηρ. Ελέγχους Υδρ. Εργ. Θεσσαλ.)
3. Ἰωάν. Μπαρκούρης
4. Τζών Κούμουλος
5. Δ. Προκοπίου
6. Ἰωάν. Μαζιτσόγλου
7. Ἰωάν. Αντωνόπουλος
8. Α. Παπακυριακόπουλος
9. Ἀλ. Γεωργιάδης
10. Ν. Νάντης
11. Φραγκογιαννόπουλος
12. Π. Καζαντζίδης
13. Σοῦρος
14. Γαβριηλίδης
15. Στ. Κεχαγιόγλου
16. Κ. Χατζηγάγος
17. Βασιλειάδης
18. Α. Μαντζιάρας
19. Ι. Φωτιάδης
20. Κ. Παπαδημητρίου
21. Α. Παυλίδης
22. Νικ. Σταμούλης
23. Θ. Μηλιούλης
24. Χρ. Αναγνωστόπουλος
25. Τριανταφυλλίδης (Μηχ. Ελέγχου

26. Ἀντ. Λοΐζος
27. Δις Καλ. Πυλαρινοῦ
28. Π. Φλεμπόρης
29. Παν. Πεχλιβανίδης
30. Κ. Παναγόπουλος
31. Ν. Βρυόσκης
32. Κ. Τρικεριώτης
33. Ἀλ. Σακλαμπάνης
34. Ι. Παπαντωνίου
35. Ι. Παντελόπουλος
36. Σπ. Αύγουστινιάτος
37. Π. Μισαηλίδης

**LES FÊTES
DU CENTENAIRE DU POLYTECHNEION**

LE DISCOURS DU PRESIDENT DU CONSEIL M. METAXAS AUX ETUDIANTS DU POLYTECHNEION (*)

Vous fêtez aujourd'hui le centenaire de votre vieille et vénérable école, à une époque absolument exceptionnelle. Un souffle puissant de transformation s'élève dans le monde entier. Dans notre vieille Europe, chacun sent que quelque chose d'essentiel s'accomplit. L'une après l'autre, tombent les idoles adorées pendant un siècle et demi. Hier encore, au milieu d'une atmosphère étouffante de propagande de guerre opérée par tant de grands et puissants facteurs, tant d'hommes, de groupes et de partis, qui à une autre époque auraient entraîné dix fois l'humanité à la tuerie, les peuples se sont dressés et sans intermédiaire, ont imposé impérieusement leur volonté : La paix ! Et tous ont applaudi leur gouvernement, chacun à part, de la même façon et ont exprimé leurs sentiments presque par les mêmes moyens.

Dans notre pays aussi, en Grèce, quelque chose a changé fondamentalement, et profondément. Si la guerre avait éclaté, nous nous serions trouvés dans une de situations les plus critiques. Si cela était arrivé autrefois, la presse se serait divisée tout de suite en deux ou trois camps adverses. Les politiciens se seraient également groupés en partis qui se seraient combattus. L'opinion publique se serait laissé entraînée et le public serait divisé en groupes adverses. Les salons et les cafés auraient pris part à la critique de la politique extérieure de la Grèce avec des disputes, des calomnies réciproques. Je ne doute pas que n'importe quel gouvernement aurait été accusé par les uns et par les autres de trahir telles ou telles des puissances belligérantes et qu'il eut été offert en sacrifice pour calmer leur colère. Et ne croyez pas que ce que je vous dis là soit une utopie. Cela est arrivé autrefois chez nous. Vous qui êtes jeunes, interrogez vos parents parce qu'eux, ils s'en souviennent. Et demandez leur de vous raconter les indescriptibles épreuves qui s'ensuivirent pour notre pays.

Et maintenant ? La Grèce a passé cette crise grave dans un calme absolu sans presque, je le répète, la ressentir, elle l'a passée comme un peuple viril, avec une entière conscience de ses devoirs, toute entière concentrée dans son gouvernement avec une pleine conviction que, si l'heure venait, chacun, du premier au dernier, saurait faire son devoir. Ai-je donc raison de dire que quelque chose a changé profondément et fondamentalement en Grèce ?

C'est dans cette nouvelle atmosphère que vous fêtez les cent années du passé de votre Ecole et que vous ouvrez les portes au nouveau siècle.

Chaque fois que je me trouve devant des jeunes, outre la joie qui jaillit de la jeunesse et inonde mon âme, y entre aussi, comme par une fissure, l'é-

ternal et inséparable compagnon de l'homme mûr : l'hésitation ! Je me demande : cette nouvelle force sera-t-elle bienfaisante ou malfaissante ? Ma foi dans l'avenir de la race me dit qu'elle sera bienfaisante. Mais la foi ne contient pas la logique. L'expérience de notre passé enseigne qu'il y en eut là où la jeunesse s'égara au grand détriment de la collectivité et quand elle revint de son égarement, pleine d'amertume, elle n'était plus jeunesse et ne vit autour d'elle que des ruines.

Mais la même expérience enseigne que lorsque la jeunesse s'est égarée, les gardiens de la nation s'étaient endormis et ceux qui devaient lui inspirer la foi, l'enthousiasme et l'optimisme s'étaient tus. Et c'est ainsi qu'elle suivit des hommes à l'âme vieillie, incapables de créer quelque chose, mécontents de ce que le sort leur a donné et qui se révoltaient contre la société pour la punir de leur propre incapacité. Et ils semaient autour d'eux leur bile, leur envie et leur pessimisme.

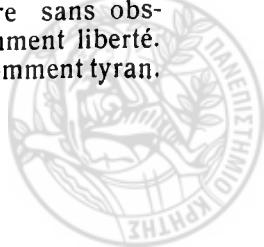
Mais maintenant les gardiens de l'Etat veillent et des milliers d'hommes dans les villes et les campagnes sonnent des fanfares de foi et d'optimisme. Et la jeunesse du pays, d'un pas alerte, le front haut et les yeux brillants, suit la route ensoleillée de la renaissance nationale.

Quelles sont à présent nos directives, nos mots d'ordre ? D'abord tuer en nous l'ennemi de l'homme et surtout du Grec : l'individualisme, la théorie suivant laquelle l'individu a des droits en face de l'ensemble et peut se dresser contre lui ; c'est-à-dire contre la société qui, quand elle est socialement homogène, constitue la Nation, force organisée dont l'expression est l'Etat tel que nous le comprenons aujourd'hui. La vie qui anime cet ensemble, la force qui le meut est la poussée historique de son passé.

Dans cet ensemble, vous vivez, vous vous mouvez, vous existez. Vous ne pouvez vous comprendre vous-mêmes en dehors de lui. C'est en le servant, et non en servant votre personne, que vous trouverez la raison et le but de votre existence et c'est seulement ainsi que votre vie sera tranquille et satisfaisante. Dans ces limites, vous avez une pleine liberté de choisir seuls la voie qui vous convient pour servir l'ensemble, par vos moyens d'action, toujours dans ce but.

Vous me direz : n'aurons-nous que cette liberté, rien d'autre ? Je vous réponds : mes enfants, il n'y a pas d'autre liberté que celle-ci. Ce que vous entendez prêcher par des orateurs et des écrivains démagogues ce ne sont pas des libertés ; ce sont des prétentions d'hommes habiles à entraîner les faibles d'âme, à en faire leurs organes et à les subjuger, ce sont leurs prétentions, de poursuivre sans obstacle leur œuvre sans mérite qu'ils nomment liberté. Et si quelqu'un veut les arrêter, ils le nomment tyran.

(*) Prononcé le Lundi, 24 Octobre 1938, second jour des fêtes du Centenaire.

Mais la liberté que je vous ai précédemment décrite la seule réelle, a une condition, un aspect pour chacun de vous, qui est la délivrance des méchancetés, des appétits, des passions qui aveuglent les hommes, de l'orgueil, du désir de primer, de l'intérêt et de tant d'autres tentatives qui vous enchaînent. Et quand vous êtes enchaînés, vous ne pouvez jouir même pas de la seule liberté qui existe. Vous libérer de ces liens et atteindre votre délivrance intérieure, tel est votre devoir si vous voulez vraiment être des hommes libres.

La conclusion de tout cela est que : à un moment, où à plusieurs moments de votre vie, vous vous demanderez : quel est mon avenir personnel ? que deviendrai-je ? Cette question est très importante et la façon dont vous la posez a une signification pour toute votre vie. Si vous vous demandez : que ferai-je dans ma vie ? quel travail offrirai-je, moi aussi à l'ensemble pendant que je vis, vous êtes sur la bonne voie. Mais si vous vous demandez : que deviendrai-je dans ma vie ? quelles dignités, quel emploi faut-il que je brigue ? que dois-je étudier pour m'imposer aux autres ? alors vous échouerez et serez malheureux. Car faire quelque chose et l'offrir aux autres est en votre pouvoir et le sera toujours, mais acquérir une dignité ou une place, cela ne dépend pas de vous, mais des autres et c'est une question si vous y arriverez. Sinon, votre âme sera remplie d'amertume et de désillusion.

Si vous suivez la première voie, à quelque échelon de la société que vous vous trouvez, vous pouvez accomplir une tâche et souvent une tâche plus élevée que celle qu'accomplissent d'autres qui se trouvent sur un degré supérieur. En quelque lieu que vous soyez et dans le plus petit village, vous pourrez faire quelque chose pour les autres et remplir ainsi votre âme de satisfaction, sans que vous ayez de dignités ni de titres. Tandis que si vous viviez dans les villes et que vous poursuiviez une place ou des dignités, il est rare que vous les obteniez et que vous puissiez faire quoique ce soit de bien pour les autres. Et votre vie sera basse.

Et maintenant, je m'adresse à vous messieurs les professeurs. Les paroles de votre recteur m'ont rempli d'une réelle joie intérieure. Tant d'enfants passent par vos mains ! Leur sort et leur avenir dépend de vous. De vous dépend en grande partie ce qu'ils vont devenir. Quelle responsabilité pèse sur vos épaules ! Je ne doute pas que vous fassiez votre devoir et je ne doute pas non plus que personne ne me posera cette question : quel rapport ce que vous dites a-t-il avec l'Ecole Polytechnique où

chacun de nous a son cours, fait son devoir dans la matière qu'il enseigne, travaille pour donner une forme aux pensées techniques de l'étudiant. Que nous importe votre philosophie ou votre psychologie ? Quel rapport ont elles avec la résistance de la matière, le calcul différentiel, avec la construction des routes, des chemins de fer, l'électrologie, l'architecture, les beaux-arts ?

Aucun de vous ne me posera cette question car il connaît d'avance la réponse. Il y a un rapport. Un homme déchu dans son être intime, un homme plein d'amertume et de déception, peut-il jamais concevoir un grand ouvrage d'art dans son esprit ? Lui est-il possible de concevoir un grand édifice, des œuvres d'art, des poèmes ? Il aura peut-être le courage de construire un pont, soit, mais ne sera-t-il pas raté ?

Je suis sûr qu'aucun de vous ne me posera cette question et je suis également certain que vous ne laisserez jamais échapper l'occasion de chercher à éléver le niveau moral de vos élèves et de renforcer en eux le ressort de la création. De façon que, lorsqu'ils sortiront d'ici pour entrer dans la société et quand ils mèneront la lutte pour la vie, ils se souviendront toujours de vous avec reconnaissance et béniront votre nom.

Et vous, jeunes gens et jeunes filles, qu'aucun de vous ne me dise : vous êtes président du conseil, et quand on est président du conseil, c'est facile de parler ainsi. Que ne demandez-vous à l'un de nous : comment vivez-vous ?

Que vous demander ? Votre vie, je l'ai vécue et dans des conditions bien pires que vous aujourd'hui. Croyez-vous que ma propre vie fut jonchée de roses ? J'ai passé des années et des années au milieu de ronces et d'épines, j'ai souffert et j'ai saigné. Mais mon âme est demeurée forte et indomptable parce que j'avais posé comme but de ma vie, à tout instant et dans toute circonstance, de servir et d'offrir aux autres, à l'ensemble, ce que je pouvais. C'est ainsi que j'ai appris à être heureux. Et souvent j'ai offert aux autres ce que je pouvais sans que personne le sache et souvent sans qu'on le reconnaise et souvent encore en le méconnaissant. J'ai donc le droit de vous parler comme je le fais. Je l'ai de par toute ma vie. La leçon que je vous donne aujourd'hui, je l'ai sentie toute ma vie sur mes épaules. C'est pourquoi je vous crie : Venez, abandonnez toute hésitation, venez avec moi, là où je vous conduirai. Suivez la route que je vous montre et soyez sûrs que vous ne le regretterez jamais. (Acclamations enthousiastes).

LE DISCOURS DE S. M. LE ROI^(*)

C'est avec une fierté nationale que je partage la joie du Metsovion Polytechnion célébrant un siècle de sa fondation.

Pendant ce siècle, l'Ecole Polytechnique a accompli des progrès vraiment admirables. Fondée au début comme une «école technique élémentaire» disposant de moyens très imparfaits, d'un personnel restreint et difficilement recruté, elle a évolué avec le temps en École Supérieure Polytechnique, donnant une culture scientifique générale et spéciale. Parallèlement, la pauvre bâtie où fut installée et où fonctionna aux premières années de sa vie l'«école technique élémentaire» fut remplacée par le majestueux palais actuel du Metsovion Polytechnion, dont le plan est dû à un architecte hellène inspiré, de réputation internationale, et la construction à la générosité d'evergètes nationaux de glorieuse mémoire. Ses élèves qui, autrefois entraient dans l'école technique d'alors, souvent même dépourvus des rudiments de la grammaire, sortent maintenant de l'actuelle École Polytechnique bien préparés

pour pouvoir, l'expérience pratique rapidement acquise, rendre d'excellents services à la Société et à l'Etat.

Les résultats atteints jusqu'ici par le Polytechnion permettent certainement les meilleures espérances quant à son avenir. D'ailleurs le développement des Écoles Polytechniques est exceptionnellement favorisé par la période que nous traversons, très féconde en progrès techniques dont la marche rapide surprend souvent la pensée même qui les a fait naître.

Etat et Société entoureront aussi à l'avenir l'École Polytechnique de la même sollicitude que par le passé, car ses élèves, soit en élaborant des projets, soit en dirigeant, surveillant ou guidant l'exécution de travaux techniques d'utilité publique nombreux et variés, sont d'importants éléments du progrès économique et du bien-être individuel dans le pays. A cet effort de l'École Polytechnique pour former les étudiants de plus en plus parfaits, je souhaite de tout cœur un plein succès à jamais.

L'ALLOCUTION DU MINISTRE DES COMMUNICATIONS^(*)

Quand le Souverain eut fini de parler, de vifs applaudissements éclatèrent. Puis, M. Oeconomos, Ministre des Communications, apporta le salut du Gouvernement. Ancien élève du Polytechnion, il est particulièrement heureux d'avoir à remplir cette tâche.

Lorsqu'on publia, en 1836, au milieu du grand effort pour organiser le jeune Etat, le décret royal en date du 26 Décembre 1836, «sur la direction des Edifices civils publics» on y comprit une suggestion du chef de l'Etat sur la fondation d'une École Technique.

En effet l'article 52 de ce décret porte : «Aucun des architectes ne peut jouir d'une nomination stable jusqu'à ce qu'il prouve de façon évidente ses connaissances et sa capacité en passant des examens devant la section de constructions du Secrétariat. Le gouvernement aura ensuite l'occasion de lui faire acquérir les connaissances théoriques et pratiques à l'intérieur de l'Etat». Cet article était une indication et annonçait la fondation de l'École Technique dont la réalisation ne tarda pas. Quelques jours après parut le décret royal du 31 Décembre 1836 «Sur l'enseignement de l'architecture» pour former des contremaires, des «maîstors» en architecture, comme l'expliquait entre parenthèse le décret royal.

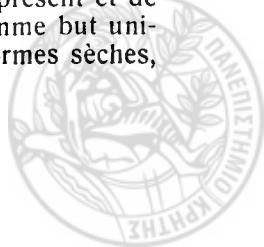
Cette première École Technique, qui était une école du dimanche, commença à fonctionner en 1838 c'est-à-dire il y a cent ans. Elle resta presque stationnaire jusqu'en 1843, puis se développa lentement jusqu'en 1851. La direction fut prise cette même année par L. Caftanjoglou, l'éminent architecte, qui

conserva ce poste jusqu'en 1861, lui rendant des services très précieux. C'est alors que Caftanjoglou prépara les plans des bâtiments actuels. La construction commença en 1863 aux frais de Stournaras, de Tossitsa et de la femme de ce dernier, Hélène. A leurs legs s'ajouta le premier don du grand evergète Georges Avérof. Tous ces bienfaiteurs étaient originaires de Metsovo en Epire. L'Institution continua à ce développer sur un rythme plus vif de 1863 jusqu'en 1887, lorsqu'elle fut promue en École Supérieure. A partir de 1887 son développement s'accéléra encore, jusqu'à ces derniers temps. Elle est devenue le brillant Institut Technique qui a donné de si beaux fruits dans le passé, en donne les plus beaux aujourd'hui et en donnera de splendides dans l'avenir. Elle est devenue un Institut Technique Scientifique jouissant du respect et de l'estime, non seulement en Grèce, mais aussi à l'étranger, voir dans des pays possédant des écoles techniques très anciennes, renommées et d'autorité internationale.

L'œuvre, tant des maîtres que des élèves, devient aujourd'hui plus difficile et pénible, mais aussi plus précieuse et grandiose. Car l'aube du second siècle de l'Institution coïncide avec l'aube d'un idéal élevé, d'un grand but : ceux de la troisième civilisation hellénique.

Les maîtres de la science, ceux du présent et de l'avenir, n'auront plus désormais comme but unique de transmettre aux étudiants les formes sèches,

^(*) Prononcé le Mardi, 25 Octobre 1938, troisième jour des fêtes du Centenaire.

les calculs et les théories mathématiques de la science technique ; ils auront aussi la tâche d'introduire un souffle nouveau, de transmettre une vie nouvelle et de diriger l'âme des étudiants vers les idéaux élevés, les principes sains et moraux et les nobles buts du Nouvel Etat.

C'est de vous, maîtres de la science et de vous, étudiants d'aujourd'hui, maîtres ou facteurs sociaux de demain, que la patrie attend, en collaboration avec les initiés des autres sciences, la formation de la troisième civilisation hellénique. Que cette tâche ne vous effraie pas. Vous rencontrerez sûrement des difficultés. Mais ne vous découragez pas. Allez de l'avant et marchez toujours en avant. Les biens ne s'acquièrent qu'avec peine. Ne considérez pas cette œuvre comme une œuvre difficile. Vous avez pour guides et exemples du passé, les grandes œuvres des civilisations antérieures. Mais en même temps vous avez connaissance des lacunes de la première, l'ancienne civilisation hellénique et des désavantages de la seconde, de la civilisation médiévale hellénique.

LE DISCOURS DU RECTEUR^(*)

Sire,

L'Ecole Nationale Polytechnique, parvenue à la fin d'un siècle d'existence, et cela sous Votre glorieux règne, rend grâces à la Providence d'avoir daigné bénir cette longue période et salue avec autant d'émotion que de joie, l'Aube de son deuxième siècle.

Elle se reporte, reconnaissante, vers ceux qui ont fondé et agrandi cet atelier de la Pensée et de la Lumière : le regretté Roi des Hellènes Othon, le premier directeur de cette institution, Frédéric von Zentner, les nobles fils de Metsovo, Nicolas Stournaras, Michel et Hélène Tossitsa et Georges Averof, qui fournirent les fonds pour la construction de ce bel édifice de marbre, son architecte, Lyssandre Caftandjoglou, ses regrettés bienfaiteurs, Dem. Thomaïdes et d'autres, ainsi que nos maîtres et prédecesseurs d'inoubliable mémoire, qui ont su éléver cette Institution à la brillante situation actuelle.

* *

A peine la Nation avait-elle achevé ses luttes héroïques qui lui permirent, après de longs siècles d'humiliation, de libérer une petite patrie hellénique, que toutes les pensées se portèrent vers la création d'un foyer spirituel, dans un pays où, jadis, les Muses d'Hélicon et la déesse de la sagesse Athéna furent vénérées. La Grèce allait ainsi démontrer que ce n'était pas en vain qu'on avait chanté l'aurore de son Indépendance, ses brillants exploits, et que le sacrifice de tant de nobles philhellènes, lui apportant leur concours pour lui permettre de se relever, n'avait pas été inutile, car la Nation qui venait à peine d'acquérir sa liberté, res-

^(*) Prononcé le Mardi, 25 Octobre 1938, troisième jour des Fêtes.

D'autre part, le Nouvel Etat a posé les bases de votre tâche. Il a rétabli, restauré et élevé les idéaux de la patrie. Il a rehaussé la religion. Il a défini les principes sains et moraux de la société. En d'autres termes, il a rétabli la Patrie, la Religion, et la Famille que des trafiquants de la liberté, de la pensée ont essayé de détruire en se présentant comme des apôtres de la vérité, alors qu'ils étaient les instigateurs du mensonge.

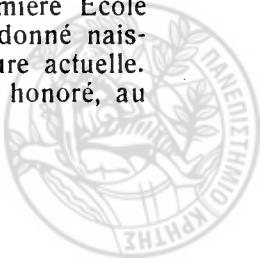
Le Nouvel Etat a rétabli la vérité qui a subi plus d'une épreuve, mais a brillé à travers les siècles. Votre foi en la vérité vous mènera à la création. Ne considérez pas cela comme difficile. Appuyez-vous sur votre foi et marchez courageusement, et vous réussirez. N'oubliez pas encore que l'œuvre que vous, les maîtres, inspirerez et que vous, les élèves, exécuterez lorsque vous serez rendus à la société, a aujourd'hui un coefficient plus élevé dans le développement, le progrès et la prospérité de l'Etat et de la société. Car la Technique est comme un soleil déjà levé qui, montant rapidement, arrivera au zénith de la vie des sociétés.

DU RECTEUR^(*)

sentait profondément la tâche historique qui lui incomba et aspirait à la résurrection de sa vie spirituelle. C'est ainsi qu'aujourd'hui, ayant dépassé une vie nationale d'un siècle, nous sommes heureux de fêter tour à tour les centenaires des Institutions de l'Instruction et de la Science, en commençant par celui de l'Université Nationale.

Pendant que l'Hellénisme vibrat d'une sainte émotion, lors de l'inauguration, en présence du Roi, de l'Université d'Athènes, et qu'un comité formé des hommes les plus glorieux de la lutte pour l'Indépendance, organisait une quête pour la fondation d'un édifice digne d'abriter cette Université dont on posait la première pierre deux ans plus tard, on ne prêta qu'une médiocre attention aux efforts de quelques personnalités clairvoyantes, parmi lesquelles une place prépondérante revenait au philhellène, le capitaine de l'armée bavaroise, Frédéric von Zentner, insistant pour que les Beaux-Arts et les Arts industriels soient également cultivés.

Ceci s'expliquerait peut-être, par le fait que le goût de l'instruction n'a jamais disparu de la Grèce asservie, car non seulement il existait à Jannina et dans d'autres villes, des établissements d'instruction importants, mais aussi l'amour des lettres pénétrait jusque dans les villages les plus pauvres. Par contre, depuis la chute de Constantinople, les arts avaient émigré en Occident et on n'avait conservé que le culte des travaux manuels domestiques, d'une technique rudimentaire. Cet effort du capitaine von Zentner est d'autant plus digne d'admiration, qu'il contribua, à travers des difficultés presque insurmontables, à la fondation de la première Ecole Technique en Grèce. C'est elle qui a donné naissance à l'Institution Technique supérieure actuelle. L'Ecole Polytechnique, à juste titre, a honoré, au

cours de l'année passée, sa mémoire, et mon prédecesseur aux fonctions de Recteur, Monsieur Alexandre Sinos, a fait l'éloge de cet homme excellent. Frédéric von Zentner sut obtenir non seulement le concours moral et matériel des Grecs et des étrangers, mais encore la collaboration de maîtres éprouvés, tels que le célèbre architecte Christian Hansen, le chimiste Landerer et le peintre Ponirot, élève d'Ingres. En partant donc, d'une «Ecole Technique», il devint possible d'organiser vers la fin de 1843, l'«Ecole des Arts», qui, peu de temps après le départ de Zentner, fut placée sous la direction du jeune architecte Lyssandre Caftanjoglou, déjà honoré par plusieurs nations étrangères.

Jusqu'en 1862 cette figure imposante a prédominé sur le développement de notre Institution. Adorateur de la beauté attique, Caftanjoglou s'efforça de ramener dans son ancien berceau l'Art disparu depuis des siècles. Il transmettait son enthousiasme non seulement à ses élèves, parmi lesquels figuraient Nicéphore Lytras et Nicolas Ghysis, mais aussi le roi Othon (¹) et à de grands patriotes, en particulier à Nicolas Stournaras ainsi qu'à l'oncle de celui-ci Michel Tossitsas, les grands bienfaiteurs de cette Institution. Caftanjoglou, faisant il y a quatre-vingts ans, l'éloge de la libéralité de ce dernier, disait : «C'est pourquoi la statue de ce généreux protecteur des Arts est érigée dès maintenant par l'opinion publique dans l'atrium lumineux du magnifique édifice qui sera consacré aux Arts, en face de celle du premier fondateur de l'Ecole, N. Stournaras, et portant sur son socle la même inscription que l'autre : «La Patrie reconnaissante».

Fidèle à cette promesse, l'Université Technique a couronné hier les statues de ses vénérables fondateurs que la reconnaissance a fait revivre dans le marbre, et à côté d'elles, celle du grand fils de Metsovo, Georges Averof qui compléta leur secours généreux par des subsides plus importants encore. Mais en même temps elle s'est fait un devoir de rendre un égal hommage à Lyssandre Caftanjoglou dont l'art incomparable installa notre Institution dans ce palais grandiose. D'autre part, le comité pour la célébration du centenaire, pensant que l'ardente activité patriotique des grands bienfaiteurs, Nicolas Stournaras, Michel et Hélène Tossitsa, ainsi que Georges Averof, doit être prise en considération par les générations futures, comme un exemple digne à la fois d'admiration et d'imitation, constitua un prix en faveur du meilleur historien de leur œuvre. Nous prions l'Académie d'Athènes de bien vouloir le décerner d'après son propre jugement.

(¹) Dans une allocution prononcée au mois de Mai 1858, Caftanjoglou disait : «Notre Ecole, Sire, n'est apparue qu'après la fondation du trône hellénique et doit justement être considérée comme une Institution qui Vous appartient. En lui prodiguant tout le concours possible en vue de son développement et de son perfectionnement, venez-y tous les ans, pour Vous assurer de Vos propres yeux des progrès réalisés, examiner ses besoins et donner ainsi une preuve évidente de Votre prévoyance royale en faveur de notre Ecole».

Les événements politiques survenus pendant les années 1859 à 1863 marquent un relâchement dans les progrès de l'Institution.

En 1862, elle perdit en même temps, son protecteur royal et son directeur inspiré, ce dernier ayant démissionné ; elle fut dirigée jusqu'en 1865 par un comité de surveillance, composé du commandant Gérassimos Métaxas, du capitaine Grégoire Chandzéris et des professeurs de l'Université, S. Crinos, A. Rangabès, J. Papadakis et Th. Orphanidès. Mais dès le commencement du règne glorieux de Georges I, de même que toute la nation put jouir d'une longue période d'ordre et de progrès ininterrompu, l'Ecole Polytechnique marqua un brillant développement.

Pendant les années 1865 à 1874, l'Ecole Polytechnique fut dirigée par le capitaine du génie D. Scalistiris, homme érudit qui eut le bonheur de la voir transférer de l'immeuble de la rue du Pirée, où se trouve actuellement le Conservatoire d'Athènes, dans l'imposant édifice où nous nous trouvons actuellement (²). La deuxième période de la vie de l'Ecole Polytechnique, en 1887, sous le ministère de Constantin Lombardos, commença par la création de l'«Ecole des Arts Industriels».

Par cette réforme, l'Institution prit le caractère d'une Ecole Technique Supérieure. Mais, pour la parfaire, il fallait un chef énergique. L'Institution eut la chance de le trouver dans la personne d'Anastase Théophilas. C'est à l'activité exceptionnelle et à la forte volonté de cet homme que nous devons le fait que l'Ecole Polytechnique qu'il dirigea de 1879 à 1909, devint ce qu'elle est aujourd'hui, une véritable ruche active. Pendant ce temps-là et plus tard, sous la direction de Constantin Mitsopoulos (1902—1909), l'éducation technique fut basée sur l'étude des sciences physiques principalement, rendue possible par une solide instruction mathématique préalable. Ce serait une omission que de ne pas mentionner ici une sommité mathématique, Kyparissos Stephanos et le savant Jean Hadzidakis qui posèrent les fondements de la tradition mathématique de notre Institution, et qui eurent de dignes successeurs dans les personnes des regrettés Georges Remoundos, Nicolas Ghenimatas et Aristote Economos. Cette tradition fut consolidée plus tard par le précieux concours de l'éminent mathématicien et professeur honoraire de notre Ecole, M. Constantin Carathéodory, dont le nom honore l'Hellène à l'étranger.

A côté de ces hommes, il suffit de remémorer Georges Conopissopoulos, Anastase Christomanos, Nicolas Triantaphylidès, Jean Colliniatis, Anastase Soulis et autres maîtres regrettés, pour apprécier

(²) Dans cet édifice (moins le second étage ajouté par la suite) se trouvaient des salles d'enseignement, et à côté, où plus tard on bâtit la salle de concerts, existait une collection de peinture et de sculpture. De l'autre côté de l'édifice, il y avait l'atelier de mécanique de Zentner. Quant aux principales salles d'enseignement, elles se trouvaient en face, dans un bâtiment qui appartient aujourd'hui à Mme Melisidès et à Mr Caloyannis (Rue du Pirée, 38 40).

exactement l'évolution de l'Université Technique durant cette deuxième période. Permettez-moi de nommer ici notre vénérable professeur J. Argyropoulos, entrant maintenant dans sa cinquantième année, depuis qu'il eut la charge d'une chaire à l'Ecole Polytechnique. M. Argyropoulos peut-être considéré comme l'histoire vivante de l'Ecole des Arts Industriels depuis sa fondation.

Nous pouvons considérer comme marquant le début de la troisième période, la publication de la Loi du 20 Novembre 1914, en vertu de laquelle notre Université Technique, promue au même rang que l'Université, fut appelée «Ethnicon Metsovion Polytechnion» et déclarée l'unique établissement d'enseignement technique dans l'Etat.

En 1917, Alexandre Papanastassiou, Ministre des Communications, apporta un nouveau changement, d'abord aux Facultés de notre Université Technique dont le nombre fut augmenté, ensuite aux Ecoles d'enseignement technique annexées. Mais par ces réformes, qui reçurent plus tard d'heureux compléments, nous arrivons à la forme actuelle de l'Institution, raison pour laquelle nous croyons ne pas devoir en parler plus longuement.

Nous mentionnerons toutefois le nom de l'éminent constructeur de ports, le regretté Anghelos Guinis qui, ayant dirigé l'Ecole Polytechnique pendant les années 1914 à 1920 et de 1920 à 1928 fut un puissant facteur de progrès.

Après ce bref aperçu de l'histoire de l'Université Technique, on peut se demander dans quelle mesure cette Institution a réalisé les intentions de ses fondateurs et les espérances de la nation. Pour émettre une juste appréciation à ce sujet, on n'a qu'à se rappeler l'état de la Grèce, à l'époque où l'«Ecole Technique» fut fondée. Les vers connus de Solomos n'étaient pas seulement vrais pour la «crête toute noire de Psara». Dans la Grèce toute entière, la Gloire errait couronnée de «quelques herbes qui subsistaient sur le pays désolé». La gloieuse Athènes elle-même, n'était qu'un bourg comprenant à peine cinq mille habitants. La terre était déserte, les côtes étaient sans ports, les communications s'accomplissaient par des sentiers impraticables. Comparons à ce tableau, celui de la Grèce actuelle. Athènes brille par ses monuments de marbre, le Pirée et Salonique palpitent de vie, d'autres villes grecques fleurissent, diverses industries se développent constamment, les champs sont scientifiquement cultivés, les communications par terre, par mer et par les airs deviennent de plus en plus nombreux et combien d'autres facteurs d'une civilisation technique florissante! C'est là le changement réalisé au cours d'un siècle à peine.

A ce résultat incomparable, à cette manifestation du génie grec, l'Ecole Polytechnique contribua en grande partie, par la lumière vivifiante qui rayonna de ces respectables locaux. Et nous sommes fiers que de l'épanouissement de notre Patrie jaillisse l'éloge de notre Université Technique.

Le développement surprenant de la technique, au cours de ces dernières années a placé notre

Institution en présence de nouveaux buts à réaliser. Mais la conscience de sa haute mission n'a jamais fait défaut à notre Institution, elle n'a jamais cessé d'être à la tête du développement technique du pays. Toujours fidèle à ses traditions sévères qui sont à la base de sa puissance, elle n'est pourtant pas attachée à des formes routinières, elle a su s'adapter aux exigences de l'évolution. La technique n'est pas une théorie lointaine ou une réminiscence, mais correspond au contraire à une vie large. La Nation qui en négligerait la culture subirait une chute vers un organisme de faiblesse et de civilisation inférieure. Or, l'Etat a toujours trouvé en nous la volonté vivante de poursuivre des buts supérieurs. Bien que la recherche dans nos laboratoires se heurte à de grandes difficultés, faute de moyens matériels suffisants, notre Institution parvint toujours, non seulement à éclairer et à faire avancer l'Économie nationale, mais aussi à faire estimer, même en dehors de la Grèce, ses résultats.

Nous considérons les dons que les Gouvernements de France, d'Allemagne et de Grande Bretagne ont fait à l'Ecole Polytechnique Nationale Hellénique, comme une manifestation de cette estime, à l'occasion de la célébration de son Centenaire. Le Gouvernement allemand nous a offert quatre mille volumes environ d'ouvrages et de périodiques scientifiques et techniques, qui ont enrichi l'Institut auquel nous avons donné le nom du premier directeur de l'Ecole Polytechnique, Frédéric von Zentner. D'autres collections de livres nous ont été offerts par le Gouvernement français, par les Ecoles techniques Supérieures de Paris et par le British Council. Nous sommes profondément reconnaissants pour ces donations, ainsi que pour l'honneur qui nous est fait par la participation à cette cérémonie, des représentants diplomatiques de tant de gouvernements et de peuples amis. Nous remercions aussi chaleureusement tous les particuliers qui nous ont donné de multiples gages de sympathie, spécialement la maison «Siemens», pour sa très importante donation d'appareils de mesures électriques.

S. E. Monsieur le Ministre des Communications a bien voulu traduire éloquemment l'intérêt paternel du Gouvernement et n'a pas ménagé les expressions de reconnaissance envers notre œuvre. Nous nous estimons heureux d'adresser nos remerciements, non seulement au représentant de l'Etat chargé de veiller sur les destinées de notre Institution, mais aussi à l'ancien élève de cette Université qui, dans sa longue carrière a rendu de précieux services à notre pays. Nous sommes plus particulièrement reconnaissants à Monsieur le Président des Ministres, S. E. M. Jean Metaxas, qui nous a donné hier une haute preuve de son intérêt, par les conseils pleins d'un profonde sagesse qu'il a bien voulu adresser aux étudiants de nos facultés.

Sire,

Il y aura bientôt trois ans depuis que notre Université Technique exprimait avec une profonde émotion, la joie quelle ressentait en voyant le Roi

des Hellènes rentrer dans la Patrie, entouré de l'affection de son peuple, pour continuer, au plus grand bien de la Nation, son œuvre et celle de ses glorieux ancêtres. Pleine d'espérance, l'Université Technique émettait le vœu que la Providence protégeât Votre Majesté, notre auguste Roi, et qu'elle orne Votre trône glorieux de lauriers immortels.

Ayant aujourd'hui le bonheur de recevoir dans

ses locaux le Roi des Hellènes qui illustre de son auguste présence et de sa Maison Royale nos solennités et nous adressa des paroles de bienveillance et d'estime, l'Université Technique souhaite offrir dans l'avenir, des gerbes de frais rameaux, en consacrant tout ses efforts au bonheur et à la prospérité de notre Patrie bien-aimée.

AUTRES ALLOCUTIONS

Le prince d'Erbach, Ambassadeur d'Allemagne, remettant deux diplômes «honoris causa» prononça l'allocution suivante :

Je ressens une joie particulière en adressant mes vœux les plus cordiaux à l'Ecole Polytechnique d'Athènes à l'occasion de la célébration de son centenaire. Deux ans ne se sont pas encore écoulés depuis que les liens particulièrement étroits qui ont toujours uni l'Ecole Polytechnique à la science allemande ont trouvé leur manifestation tangible dans la fondation d'un institut portant le nom du fondateur de l'Ecole Polytechnique Ritter von Zentner. Depuis le jour où j'eus l'honneur de parler devant les professeurs de l'Ecole, de nouveaux liens et même des liens personnels, puis-je dire avec joie, se sont créés entre l'Ecole Polytechnique et nous. J'exprime l'espoir que ces liens deviendront plus profonds pendant le nouveau siècle dans lequel entre cette vénérable institution. Mon vœu à moi, et celui de nombreux amis de l'Ecole Polytechnique en Allemagne, est que l'avenir soit heureux.

La participation de la science allemande à cet événement a trouvé sa manifestation par la nomination de deux éminents professeurs de l'Ecole comme docteurs «honoris causa» d'écoles polytechniques allemandes. C'est pour moi un honneur de remettre au «prytane», le professeur Georgicopoulos, le diplôme de docteur «honoris causa» de l'Ecole Polytechnique de Munich et à l'«antiprytane» professeur Kitsikis, celui de docteur «honoris causa» de l'Ecole Polytechnique de Berlin, accompagnant cette remise

de mes vœux les plus chaleureux.

**

Puis M. Kéramopoulos, président de l'Académie d'Athènes, remit la médaille d'or décernée par l'Académie au Polytechneion. «Les fêtes de centenaire qui se sont accumulées cette année montrent, dit-il, l'élan avec lequel notre nation, consciente de sa haute origine et des grandes exigences qui pèsent sur nous, les descendants, fonda il y a un siècle les institutions auxquelles elle a confié ses ambitions pour les sciences et les arts».

M. Kéramopoulos cita de nombreux exemples, pris dans l'histoire millénaire de la Grèce, démontrant la force de l'esprit grec tant dans la théorie que dans les sciences positives. Il termina par un chaleureux éloge de l'œuvre accomplie par l'Ecole Polytechnique.

**

Des saluts et des vœux furent aussi apportés par les recteurs des Universités d'Athènes, de Thessalonique, le recteur de la Haute Ecole d'Etudes Economiques et Commerciales et le président de la Chambre Technique de Grèce.

**

L'hymne national, chanté par le chœur des élèves du Polytechneion, clôtura la cérémonie. S. M. le Roi se retira au milieu de manifestations chaleureuses de la part des étudiants et de la foule rassemblée devant l'Ecole.

